

ИНСТИТУТ СТРАН АЗИИ И АФРИКИ МГУ ИМ. М.В. ЛОМОНОСОВА
ВЫСШИЕ КУРСЫ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ (ВКИЯ) МИД РОССИИ
ОБЩЕСТВО СОТРУДНИЧЕСТВА И ДРУЖБЫ С ИНДОНЕЗИЕЙ

Людмила Демидюк
Ахмад Суджаи
Дженни М.Т. Харджатно

УЧЕБНИК ИНДОНЕЗИЙСКОГО ЯЗЫКА

Начальный курс

Под редакцией **В.В. Сикорского**

УДК 373.167.1:80
ББК 81.2-9я73
У91

У91 **Демидюк Л., Суджаи А., Харджатно Д.М.Т.** Учебник индонезийского языка: начальный курс / под ред. В.В. Сикорского. — М., 2013. — 312 с. + CD-ROM

ISBN 978-5-94821-023-0

Учебник индонезийского языка предназначен для студентов-востоковедов, изучающих индонезийский язык в качестве основного, и состоит из Вводного и Основного курсов, включающих практическую грамматику, учебные тексты и диалоги, поурочные словари, упражнения, а также индонезийско-русский словарь и аудиозаписи. Он может быть использован как для занятий с преподавателем, так и для самостоятельного изучения.

Buku pelajaran Bahasa Indonesia ini ditujukan untuk para mahasiswa ketimuran, yang mempelajari Bahasa Indonesia tingkat pemula. Buku ini terdiri dari Pengantar dan Pelajaran dasar termasuk praktek tata bahasa, teks pelajaran serta berbagai percakapan yang disertai dengan kosakata pada setiap teks dan percakapan termasuk latihan. Buku ini juga dilengkapi dengan penunjuk penggunaan kata yang digunakan dalam setiap bab serta dilengkapi pula dengan disk. Buku ini dapat digunakan baik di bawah bimbingan pengajar maupun secara mandiri.

УДК 373.167.1:80
ББК 81.2-9я73

**Издание осуществлено при финансовой поддержке
Академического учебно-научного центра РАН-МГУ**

ISBN 978-5-94821-023-0

- © Демидюк Л., Суджаи А., Харджатно Д.М.Т. (авторы), 2013
- © Сикорский В.В. (ред.), 2013
- © НП «Академический учебно-научный центр РАН-МГУ», 2013
- © ЗАО «Библиотечка РГ», оформление, 2013

Предисловие

Настоящий учебник индонезийского языка предназначен для широкого круга лиц, начинающих изучать индонезийский язык, и прежде всего — для студентов первого года обучения востоковедных учебных заведений и восточных факультетов университетов. Учебник рассчитан на изучение индонезийского языка в качестве основного под руководством преподавателя при нагрузке 14–16 аудиторных часов в неделю. Однако предлагаемая авторами методика подачи языкового материала и наличие детально разработанного Аудиоприложения позволяют также использовать его для самостоятельных занятий.

Учебник создан группой авторов в составе доцента кафедры филологии стран Юго-Восточной Азии, Кореи и Монголии Института стран Азии и Африки МГУ им. М.В. Ломоносова Л.Н. Демидюк (руководитель проекта) и преподавателей университета «Индонезия» (Джакарта) Ахмадом Суджайи (Ahmad Sujai) и Н. Дженни М.Т. Харджатно (N. Jenny M.T. Hardjatno).

При отборе текстов и составлении упражнений создатели учебника пользовались консультациями преподавателей – русистов университета «Индонезия» (Джакарта) Бангаса Лимбонга (Banggas Limbong) и университета «Паджаджаран» (Бандунг) Суси Магдалены Бахтиар (Susi Magdalena Bahtiar), которым выражают искреннюю признательность.

Авторы выражают благодарность профессору Восточного факультета Санкт-Петербургского государственного университета А.К. Оглоблину и профессору Л.Г. Зубковой за их ценные замечания, которые способствовали улучшению учебника.

Тексты и диалоги Аудиоприложения учебника начитаны Бангасом Лимбонгом и студентами университета «Индонезия», обучающимися в Институте стран Азии и Африки в рамках межуниверситетского обмена, а именно: Имамом Азизом Мутакином (Imam Azis Mutaqin), Рани Вирджинией (Ranny Virginia Utami), Алисой Шебилла (Alissa Shebila) и Пуспитой Ренни (Puspita Atirennny).

Учебник состоит из 9 уроков Вводно-фонетического курса и 14 уроков Основного курса. Его главная цель — научить студентов свободно говорить на индонезийском языке в объеме пройденного лексического и грамматического материала, читать и переводить отобранные оригинальные и частично адаптированные тексты, осуществлять доступный устный и письменный перевод с русского языка на индонезийский.

Лексический минимум учебника состоит из 1500 слов и выражений. Отбор лексико-грамматического материала, характер и последовательность его подачи определяются программой учебной дисциплины «Индонезийский язык в качестве основного», разработанной на кафедре филологии стран Юго-Восточной Азии, Кореи и Монголии Института стран Азии и Африки при МГУ им. М.В. Ломоносова.

На начальном этапе обучения индонезийской фонетике, предусмотренном Вводно-фонетическим курсом, закладываются основы правильного произношения звуков, первичные навыки чтения, письма и устной речи, которые будут закрепляться и автоматизироваться в дальнейшем. В этом разделе учебника содержится описание артикуляции звуков и осуществляется их отработка и закрепление в специальных упражнениях, имеющих целью предупреждение возможных ошибок. В связи с работой над интонацией даются сведения о фразовом ударении, фонетических правилах соединения слов в предложении, о делении предложения на интонационно-смысловые группы. Слова, отобранные для иллюстрирования правил чтения, подлежат заучиванию.

Грамматический материал Вводно-фонетического курса представлен следующими темами: «Корневые существительные (формы множественности, счетные слова)»; «Корневые глаголы и прилагательные»; «Отрицания при существительных, глаголах и прилагательных; простые и сложные предложения»; «Местоимения (личные, указательные и вопросительные)»; «Количественные числительные; простые распространенные и нераспространенные повествовательные предложения»; «Предложения с вопросительными словами (*apa, siapa, bagaimana, di mana, dari mana* и другие)».

Основной курс обеспечивает системное изучение нормативной грамматики и лексики индонезийского языка, развитие навыков письменной и устной речи. Большое внимание уделяется в нем активному усвоению коммуникативных моделей.

Каждый урок содержит грамматические разделы, текст с упражнениями, словарем и комментарием. Сложные грамматические темы вводятся концентрически с постепенным углублением и обобщением материала. Самостоятельный словарь и упражнения имеются также при диалогах с образцами устно-разговорного стиля речи, которые дополняют основной массив учебного материала, отражающего литературную норму индонезийского языка.

Лексика группируется вокруг следующей тематики: занятия, рабочий день, аудитория, читальный зал; завтрак, обед, ужин, в столовой, в магазине; дом и семья, времена года, погода, природа; спорт, здоровье; дни недели, время; почта, телефон, Интернет, банковские услуги; город и село, транспорт, экскурсии по Джакарте и другим городам Индонезии, у карты мира; формулы речевого этикета.

Кроме того, тексты и диалоги уроков знакомят обучаемых с культурой и бытом народов Индонезии, административным делением, основными праздниками.

В учебнике имеются два самостоятельных индонезийско-русских словаря с поурочной цифровой индексацией слов — один для Вводно-фонетического курса и второй для Основного курса.

При работе над учебником были использованы следующие труды отечественных и зарубежных авторов: Алиева Н.Ф., Аракин В.Д., Оглоблин А.К., Сирк Ю.Х. Грамматика индонезийского языка. М., 1972; Галеева М.М., Зубкова Л.Г. Вводный курс фонетики русского языка для студентов-индонезийцев. М., 1963. Оглоблин А.К. Грамматика индонезийского литературного языка. СПб, 2008. Abdul Chaer. *Tata Bahasa Praktis Bahasa Indonesia*. Jakarta, 2006. Alwi H., Dardjowidjojo S., Lapoliwa H., Moeliono A.M. *Tata bahasa baku Bahasa Indonesia*. Edisi ketiga. Jakarta, 1998. Dr. Edmund A. Anderson. *Spoken Indonesian*. A course in Indonesia's National Language. Jakarta, 1996; *Buku Praktis Bahasa Indonesia*. Pusat Bahasa Departemen Pendidikan Nasional. Jakarta, 2006. *Mahir dan Tangkas dalam Tata Bahasa*. Pelajaran Tata Bahasa untuk Tingkat Madya (BIPA FSUI). Jakarta, 1995. Sutanto Atmosumarto. *Colloquial Indonesian*. A complete Language Course. London & New York, 1996. *Sehari-hari dengan bahasa Indonesia*. Pelajaran Bahasa Indonesia untuk tingkat Dasar. Tim penyusun buku pelajaran BIPA-FSUI. Jakarta, 1995. Yohanni Johns, Robin Stokes. *Bahasa Indonesia*. Introduction to Indonesian Language and Culture. PERIPLUS EDITIONS, Australia, 1977.

Авторы учебника выражают огромную благодарность всем тем, кто содействовал публикации настоящего учебника, в первую очередь — президенту Общества сотрудничества и дружбы с Индонезией Сергею Михайловичу Шахраю, исполнительному директору Общества Михаилу Вячеславовичу Курицыну, ответственному секретарю Общества Сергею Борисовичу Васильеву.

Вводно-фонетический курс

Краткие сведения об индонезийском языке

Жители многочисленных островов Индийского и Тихого океанов от Тайваня на севере и Новой Зеландии на юге, Мадагаскара на западе и острова Пасхи на востоке говорят на языках, относящихся к австронезийской языковой семье. К ней же относится и индонезийский язык, официальный язык государства, занимающего четвертое место в мире по количеству населения.

Около 40% населения Индонезии составляют яванцы, всегда доминировавшие на архипелаге в историко-культурном отношении. Однако крайне сложный яванский язык с его различными «уровнями» (этикетными стилями) речи, которые зависят от социального положения собеседников, не стал языком национального единения страны. Такой язык возник на базе языка национального меньшинства – малайцев, проживающих на Суматре вдоль Малаккского пролива (около 5,5% населения), на Калимантане, а также на Малаккском полуострове. Им же пользовались первые иноземные проповедники ислама, а с XVI в. – европейцы (моряки, торговцы, колонизаторы и христианские миссионеры).

В последней четверти XX в. в связи с втягиванием голландской колонии в орбиту современного развития этот контактный язык, именуемый «низким» малайским (*Bahasa Melayu Rendah*), обрел вследствие быстрого роста городов письменное воплощение в прессе и беллетристике. От литературного «высокого» малайского языка классической литературы (*Bahasa Melayu Tinggi*) «низкий» малайский отличался упрощенной грамматикой и многочисленными лексическими заимствованиями из различных местных языков (прежде всего яванского), а также из португальского и голландского.

Унификация колониальной администрацией с начала XX в. грамматики и лексического состава малайского языка (как и ряда других) для нужд школьного образования не могла не оказать влияния на язык межэтнического общения, публицистики и литературы. В 1928 году на состоявшемся в Батавии (Джакарте) Конгрессе молодежных организаций разных этнических общин впервые прозвучал нынешний гимн Индонезии и была принята следующая триединая резолюция: «*Мы дети единого отечества – Индонезии; мы сыновья и дочери одной нации – индонезийской; индонезийский язык является языком нашего единения*».

При ориентации в целом на грамматические нормы и лексику классического («высокого») малайского языка нынешний индонезийский язык, как и «низкий» малайский, вобрал в себя и продолжает вбирать слова и грамматические конструкции различных языков архипелага, а также «иноземных» заимствований, неизменно преобразуемых на свой, индонезийский манер. В разговорном и публицистическом стилях заметное влияние на него оказывает так называемый батавский (джакартский) диалект, являющийся, в сущности, одной из разновидностей «низкого» малайского языка.

После провозглашения 17 августа 1945 г. независимости Республики Индонезия индонезийский язык согласно конституции обрел официальный статус государственного с закреплением латинской графики в качестве единственной нормы письменности. В VII–XIV вв. малайцы пользовались письмом древнеиндийского происхождения, позднее в литературном малайском языке использовалось арабское письмо, которое применяется в Индонезии и сейчас в сфере религиозного обучения. Ныне индонезийский язык повсеместно используется во всех сферах общественно-политической и частной жизни. Это язык администрации, юриспруденции, науки, литературы, современного театра, кинематографа и Интернета. Он является обязательным для всех средних школ и высших учебных заведений. Поскольку для многих индонезийцев государственный язык не родной, то владение им начинается со школы.

В повседневном обиходе индонезийцы, особенно проживающие в компактных национальных районах, чаще общаются на местных языках.

Малайский язык является государственным языком Малайзии, султаната Бруней на острове Борнео. Он также значится в качестве государственного языка островной республики Сингапур.

Общие сведения об индонезийской графике, орфографии и фонетике

Графика и орфография

Индонезийский язык использует алфавит на латинской графической основе, унифицированной в начале XX в. голландским лингвистом Ван Опхёйсенем.

После провозглашения независимости Индонезии в августе 1945 года был проведен ряд мероприятий в области нормирования орфографии. В 1947 году была принята «Орфография Республики», которая упразднила прежнее голландское написание некоторых звуков.

В 1972 году Индонезия и Малайзия договорились о переходе на новую («усовершенствованную») графику и орфографию, единую для индонезийского и малайского (малайзийского) языков.

Современный индонезийский алфавит состоит из 26 латинских букв.

Буква		Название буквы	Звук
Печатная	Прописная		
A a	<i>A a</i>	a	a
B b	<i>B b</i>	be	b
C c	<i>C c</i>	ce	c
D d	<i>D d</i>	de	d
E e	<i>E e</i>	e pepet é taling	э ε
F f	<i>F f</i>	ef	f
G g	<i>G g</i>	ge	g
H h	<i>H h</i>	ha	h
I i	<i>I i</i>	i	i
J j	<i>J j</i>	je	j
K k	<i>K k</i>	ka	k
L l	<i>L l</i>	el	l
M m	<i>M m</i>	em	m
N n	<i>N n</i>	en	n
O o	<i>O o</i>	o	o
P p	<i>P p</i>	pe	p
Q q	<i>Q q</i>	ki	k
R r	<i>R r</i>	er	r
S s	<i>S s</i>	es	s
T t	<i>T t</i>	te	t
U u	<i>U u</i>	u	u
V v	<i>V v</i>	fe	f
W w	<i>W w</i>	we	w
X x	<i>X x</i>	eks	x
Y y	<i>Y y</i>	ye	y
Z z	<i>Z z</i>	zet	z

Новая усовершенствованная орфография 1972 года прежде всего унифицировала написание некоторых фонем, которые раньше передавались с помощью двух букв, и заменила букву «j» буквой «y».

Сравнительная таблица старого и нового написания букв

Старое написание	Новое написание	Примеры
dj→	j	<i>djalan</i> → <i>jalan</i> , <i>djika</i> → <i>jika</i>
tj→	c	<i>tjukup</i> → <i>cukup</i> , <i>putjuk</i> → <i>pucuk</i>
ch→	kh	<i>achir</i> → <i>akhir</i> , <i>chabar</i> → <i>khabar</i>
j→	y	<i>jakin</i> → <i>yakin</i> , <i>supaja</i> → <i>supaya</i>
nj→	ny	<i>njata</i> → <i>nyata</i> , <i>punja</i> → <i>punya</i>
sj→	sy	<i>masjarakat</i> → <i>masyarakat</i> , <i>sjarat</i> → <i>syarat</i>

Старая орфография нередко сохраняется в личных именах известных литераторов и деятелей культуры: Pramoedya Ananta Toer (Прамудья Ананта Тур), Anton M. Moeliono (Антон Мулионо), Sutan Takdir Alisjahbana (Сутан Такдир Алисшахбана). Иногда старая орфография используется как стилистический прием: *tempo doeloe* «прежние времена» (время до 1942 года). Существует значительное количество литературы в старой графике, как научной, общественно–политической, так и художественной.

Фонетика

Каждый язык имеет свою собственную звуковую систему, непохожую на звуковые системы других языков.

Звуки индонезийского языка отличаются от звуков русского языка, хотя некоторые из них сходны между собой. Необычные сочетания артикуляций и своеобразие ритмико-мелодической стороны индонезийской речи создают определенные трудности для начинающих изучать этот язык. Поэтому, чтобы правильно говорить по-индонезийски, нужно изучить звуки и правила их произношения.

1. Верхняя губа
2. Верхние зубы
3. Альвеолы
4. Твердое небо
5. Мягкое небо
6. Маленький язычок
7. Нижняя губа
8. Нижние зубы
9. Кончик языка
10. Спинка языка
11. Задняя часть языка (корень)
12. Голосовые связки
13. Глотка

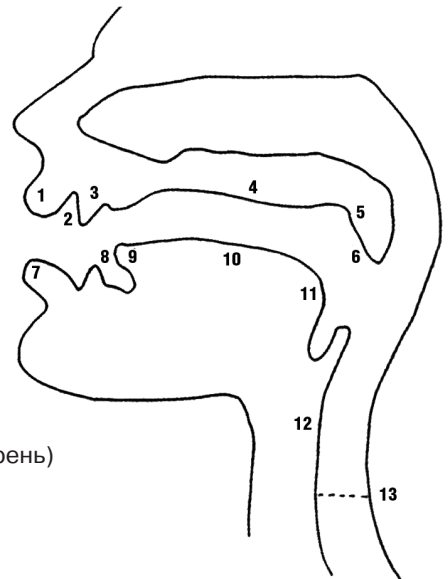

Схема 1. Органы речи

Звук и буква

Звуки составляют материальную форму морфемы и слова. Морфема – наименьшая единица языка, обладающая значением, и содержанием. Слово может состоять из одной корневой морфемы.

Буква – условный знак для обозначения звука речи. Звук произносят, а букву пишут. В индонезийском языке не всегда одному звуку соответствует одна буква. Есть звуки, которые записываются с помощью двух букв, например, звуки [ŋ], [ɲ], [ʃ]. Звук [ŋ] записывается с помощью двух букв *ng*, звук [ɲ] буквами *ny*, а звук [ʃ] буквами *sy*.

Гласные и согласные звуки

Звуки речи делятся на гласные и согласные. Гласные звуки являются слогообразующими и в совокупности составляют вокалическую систему языка. Согласные звуки являются неслогообразующими и в совокупности составляют консонантную систему языка.

Гласные звуки

В индонезийском языке имеется шесть гласных звуков и три дифтонга. Все три дифтонга являются нисходящими, т.е. наибольшая напряженность возникает при произнесении первого слогообразующего элемента, на втором неслогообразующем элементе напряженность снижается.

На письме гласные звуки обозначаются, соответственно, буквами: [a] – a, [ɔ] – o, [u] – u, [i] – i.

Звуки [ɛ] (индонезийское название *taling*) и [ə] (индонезийское название *pepet*) обозначаются одной буквой e. В учебных целях [ɛ] обозначается буквой é. Дифтонги, соответственно, двумя буквами: [æi] – ai, [ɔu] – au и [ɔi] – oi.

Подъем	Ряд и огубленность		
	Передний неогубленный	Средний	Задний огубленный
Верхний	i		u
Средний	ɛ	ə	ɔ
Нижний		a	
Дифтонги	æi	ɔu	ɔi

Согласные звуки

В индонезийском языке 18 согласных звуков исконных и еще 4 заимствованных. Для их обозначения используется 21 буква.

Смычные и несмычные согласные

Согласные звуки индонезийского языка по способу образования разделяются на смычные и несмычные.

Смычными согласными называются такие звуки, при произношении которых образуется полная смычка, затвор во время соприкосновения активного органа речи с пассивным.

Смычные согласные составляют основу индонезийской консонантной системы. По месту образования они делятся на четыре класса, противопоставленные по активному органу речи:

губные	p	b	m
переднеязычные	t	d	n
среднеязычные	c	j	ɲ
заднеязычные	k	g	ŋ

Смычные шумные и носовые согласные

Индонезийские шумные согласные делятся на глухие [p, t, c, k] и звонкие [b, d, j, g]. Звонкие согласные воспринимаются на слух как оглушенные по сравнению со звонкими русскими.

Произношение индонезийских глухих смычных зависит от позиции в слове (слове): в начале слога (слова) они произносятся эксплозивно, со взрывом (резким размыканием), в конце – имплозивно, т.е. размыкание смычки глухого согласного происходит без шума, взрыва.

Шумные согласные противопоставлены смычным носовым сонантам (согласным, у которых есть голос, но почти нет шума) [m, n, ŋ и ɲ]. Для носовых согласных в позиции начала слова характерна напряженность артикуляции и довольно резкое размыкание органов речи, в конце слова они произносятся как имплозивные (невзрывные), т.е. размыкание происходит незаметно.

К несмычным согласным относятся: щелевые сонанты [w, y], боковой [l], дрожащий [r], а также шумные [s] и [h]. В таблице заимствованные звуки заключены в круглые скобки.

Способ образования			Место образования				
			Губные	Передне-язычные	Средне-язычные	Задне-язычные	Ларингальные
смычные	шумные		p b	t d	c j	k g <q>	<ʔ>
	сонанты		m	n	ɲ	ŋ	
несмычные	шумные щелевые		(f)(v)	s (z)	(ʃ)	(x)	h
	сонанты	щелевые	w		y		
		боковой		l			
		небоковой		r			

Слог и слово

В индонезийском языке слогообразующими элементами могут быть только гласные. В пределах слога перед гласным может встречаться один согласный, один согласный и один несмычный сонант, после гласного может быть только один согласный либо ни одного.

Слоговая структура слова индонезийского языка существенно отличается от слоговой структуры слова русского языка, в котором начальный слог может начинаться с любого согласного или сочетания двух согласных шумных, шумного и сонорного, сонорного и шумного, а также двух сонорных, *например*: «рдеть», «страна», «мне», «нрав» и др.

В индонезийском языке два или три согласных в начале слога встречаются только в заимствованных словах из европейских языков или из яванского, *например*: njlimet.

Наиболее часто встречаются слоги следующих типов (V – гласный, C – согласный, R – несмычный сонант):

V	a–da, a–kan, do–a, be–a
CV	ta–man, bu–kan, bam–bu, ki–ra
CVC	hen–ti, sak–ti, ki–pas, se–juk
VC	ik–lan, la–ut, un–tuk

CRV	swa –sta, pra –ja, kra –ma
CRVC	repu– blik , Bran –tas, struk –tur, blak –blakan

В индонезийском языке преобладают **двусложные корневые слова**, состоящие из одной знаменательной корневой морфемы. Односложных слов небольшое количество. Таковы, например, некоторые служебные слова *dan* «и» (союз), *di* «в, на» (предлог), а также знаменательные полнзначные слова *hal* «вопрос». Имеются трехсложные слова *kem–ba–li* «возвращаться». Многие слова, состоящие из трех, четырех и более слогов, являются производными: *per–ka–ta–an* «слово», *pe–na–ri* «танцовщица», *per–pus–ta–ka–an* «библиотека» и др. Значительная часть многосложных слов образуется посредством удвоения или в результате словосложения, *например: mata–mata* «шпион», *tanah air* «родина».

Акцентуация слова и интонация

Фонетическая организация слова в индонезийском языке сильно отличается от фонетической организации русского слова. В русском языке в каждом слове один из слогов произносится с большей силой и напряжением, а ударный гласный – продолжительнее и громче, чем безударный. Ударный слог в русском языке выделяется прежде всего большей длительностью и особым тембром. Русское ударение количественное и качественное. Безударные слоги в большей или меньшей степени редуцируются в количественном и качественном отношении. Обычно слова сохраняют словесное ударение. Место словесного ударения не зависит от положения слова в той или иной фразовой позиции.

В индонезийском языке слоги многосложного слова произносятся одинаково, гласные звучат отчетливо во всех слогах и не редуцируются. Место ударения в индонезийском слове меняется в зависимости от положения во фразе. В отдельном слове как минимальном высказывании фонетически часто выделяется предпоследний слог или последний слог. Разница между обоими этими слогами иногда весьма незначительна.

В индонезийском языке словесное ударение не используется для различения слов, в отличие от русского языка.

Общая интонация предложения в индонезийском языке зависит от коммуникативного типа предложения, порядка слов в нем, темпа речи и эмоциональной окраски.

В интонации индонезийской речи различаются три уровня высоты основного тона: 1) средний, 2) высокий, 3) низкий.

Движение основного тона в предложении может быть ровным, восходящим, нисходящим и восходяще-нисходящим. Нисходящий тон начинается с ударного слога слова, выделенного фразовым ударением.

Транскрипция

В качестве знаков транскрипции в данном практическом курсе индонезийского языка используются латинские буквы и несколько дополнительных обозначений.

Дополнительные обозначения в транскрипции:

' – знак ударного слога

↓ – знак нисходящего тона

/↑ – знак восходящего тона

→ – знак ровного тона

/↓ – знак восходяще-нисходящего тона

/ – знак паузы

Урок 1

Звуки					Буквы				
a	i	u			Aa	Ii	Uu		
k	m	n	p	t	Kk	Mm	Nn	Pp	Tt

Гласные звуки [a], [u], [i]

Гласный [a] – гласный нижнего подъема, максимально открытый, неогубленный. Когда произносят индонезийский звук [a], кончик языка отодвинут от нижних зубов. Задняя часть языка заметно приподнята и отодвинута назад. Степень подъема спинки языка при произношении [a] наименьшая по сравнению с другими индонезийскими гласными. Губы нейтральны или слегка растянуты. В русском языке звук [a] более передний, особенно после мягких согласных, более долгий под ударением. Индонезийский гласный [a] подобен русскому гласному в слове «сад» или английскому [ʌ] в слове hut «хижина».

Встречается в начале, середине и конце слова.

Гласный [u] – гласный верхнего подъема, заднего ряда, слабо лабиализованный (огубленный). Когда произносят индонезийский звук [u], язык сильно отодвинут назад и задняя часть спинки языка высоко поднимается по направлению к мягкому нёбу. Губы слегка вытянуты вперед и округлены. Индонезийскому звуку [u] соответствует русский звук [y], однако русский звук более передний, особенно после мягких согласных, и более продолжительный. Индонезийский звук [u] похож на русский звук [y] в слове «тук» или английский звук [u] в слове put «класть».

Встречается в начале, середине и конце слова.

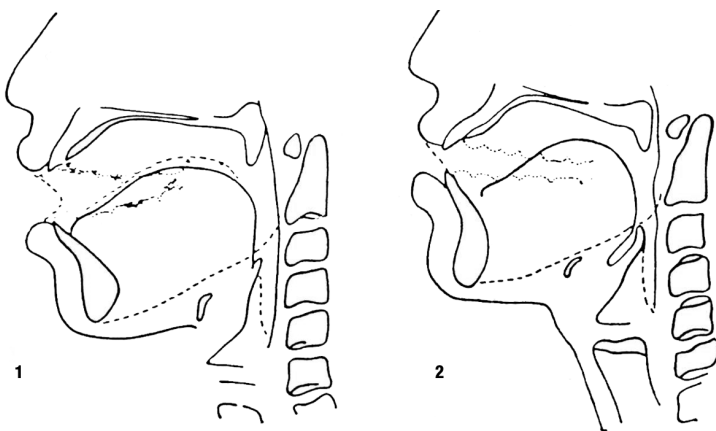

Схема 2. Возможное положение органов речи при произношении звука [a]

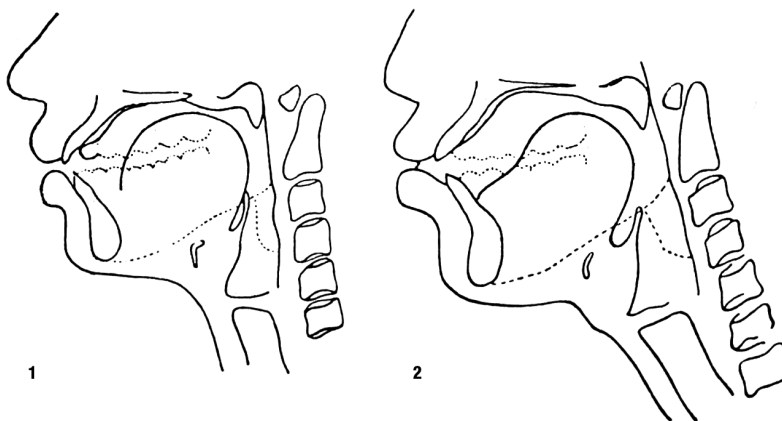

Схема 3. Возможное положение органов речи при произношении звука [u]

Задание 1. Произнесите звуки.

a-u	u-a
u-a	a-u
u-a-u	a-u-a

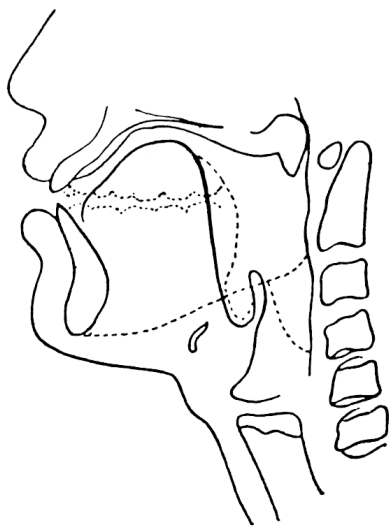

Схема 3. Положение органов речи при произношении звука [i]

Гласный [i] – гласный верхнего подъема, переднего ряда, неогубленный. Когда произносят индонезийский звук [i], спинка языка средней частью высоко поднята к середине твердого нёба, кончик языка опущен к нижним зубам. Боковые края языка упираются в верхние боковые зубы. Губы нейтральны или слегка растянуты. Индонезийский звук [i] отличается от русского более низким и более задним положением языка. На слух индонезийский звук [i] звучит ниже по тону, чем русский, а также более открыто. В открытом слоге [i] напоминает гласный [и] в русских словах «тип», «миг», немного похож на [и] в русских словах «итог». Индонезийский звук [i] похож на звук [i] в английском слове eat «кушать, есть».

Встречается в начале, середине и конце слова.

Задание 2. Произнесите звуки [a], [u], [i]. Следите за тем, чтобы при звуке [u] губы были слегка вытянуты вперед и округлены, а при звуках [a] и [i] оставались нейтральными или слегка растянутыми.

a-i	u-a	u-i
i-a	a-u	i-u
a-u-i	i-a-u	

Согласные звуки [p], [t], [k], [m], [n]

Согласный [p] – шумный глухой губно-губной смычный. Когда произносят индонезийский звук [p], нижняя губа напряжена и смыкается с верхней губой. По артикуляции в начале и в середине слова сходен с русским [п], но, в отличие от русского, индонезийский звук [p] произносится менее энергично.

Встречается в начале, середине и конце слова.

Задание 3. Слушайте и повторяйте за диктором.

pa	pa-ara	pa-pi	pi	pa
apa	apa-ra	pa-pu	pu	pi
pa-ra	a-ra-ara	pu-ra	pu	pu

Задание 4. Прочитайте слоги. Следите за тем, чтобы в позиции между двумя гласными звук [p] был кратким.

pa-ra-pa	a-ra	ipi-upi-api-pi
pa-pi	pi-pi	apu-upu-ipu

Согласный [t] – шумный глухой апикальный (лат. *apex* – кончик) смычный. Когда произносят индонезийский звук [t], поднятый кончик языка прижимается к верхним зубам. Индонезийский звук [t] отличается от русского звука [т] по месту образования. При образовании русского звука смычку образует передняя часть спинки языка, сближаясь с верхними зубами. Когда произносят индонезийский согласный [t], размыкание происходит более резко, чем при русском звуке [т]. Встречается в начале, середине и конце слова.

Задание 5. Слушайте и повторяйте:

ta–ta	ta–pa	pa–ta
tu–ta	pi–ta	ta–pu
ti–ta	i–tu	ti–pu
tu–ti		

Согласный [k] – шумный глухой заднеязычный смычный. Когда произносят индонезийский звук [k], задняя часть спинки языка смыкается с мягким нёбом. По артикуляции индонезийский звук [k] в начале и в середине слова сходен с русским звуком [к], однако его отличие от русского звука состоит в том, что по месту образования он менее глубокий, т.е. место смычки продвинуто немного вперед (по сравнению с местом образования соответствующего русского звука). Индонезийский звук [k] вследствие такой артикуляции характеризуется более высоким тембром и звучит несколько смягченно по сравнению с русским [к]. Встречается в начале, середине и конце слова.

Задание 6. Слушайте и повторяйте:

ka–ku	ka–pa	aka	pa–ka	uku–kuku
ki–ta	ku–pu	aku	pu–ki	upu–kupu
ka–ta	ki–pi	aki	pu–ku	aku–kaku
kuku	kaku	paku		

Произношение согласных [p, t, k] в конце слова

В конце слова согласные [p], [t], [k] произносятся имплозивно, без размыкания артикулирующих органов, т.е. без взрыва. *Например:* takut, atap, karak.

На месте конечного звука [k] обычно произносится гортанная смычка, которая образуется вследствие полного смыкания голосовых связок. *Например:* karak, tapak, titik, itik, pak.

Задание 7. Прочитайте следующие слова, обращая внимание на то, что согласные [t], [p], [k] в конце слова произносятся имплозивно: atap, takut, ikut, tutup, tapak, karak, ikat, tatap, patuk, kutut, titik, itik, patut, katup, katak, pak.

Согласный [m] – губной смычный носовой сонант. Когда произносят индонезийский звук [m], губы смыкаются друг с другом. По артикуляции индонезийский звук [m] сходен с русским [м]. Но в отличие от русского звука индонезийский звук [m] произносится менее энергично, причем язык продвинут немного вперед к зубам. Согласный [m] в конце слога (слова) произносится имплозивно.

Встречается в начале, середине и конце слова.

Задание 8. Слушайте и повторяйте за диктором.

ma–pa	ka–mu	muka	kaku
mu–pu	ma–ka	maka	paku
mu–pi	mu–ka	kamu	kupu
maka	apa	pipa	
apa	muka	paku	
papa	mami	kaku	
pipa	kamu	kuku	
ta	tap	tat	tak
ka	kap	kat	kak
pa	pap	pat	pak

Задание 9. Прочитайте следующие слова, обращая внимание на выделение предпоследнего слога в слове и на отсутствие редукции гласных: maka, muka, apa, kami, kamu, pipa, kuku, itu, kita, kata, paku, kaku, tipu, utama, tampak, amat.

Согласный [ŋ] – апикальный смычный носовой сонант. Когда произносят индонезийский звук [ŋ], кончик языка смыкается с альвеолами. В исходе слова носовой сонант [ŋ], как и [m], произносится без размыкания активного и пассивного речевых органов, т.е. имплозивно (без взрыва). Индонезийский звук отличается от русского звука [н] по месту образования. При образовании русского звука [н] передняя часть языка прижимается к верхним зубам, т.е. в русском языке этот звук зубной.

Встречается в начале, середине и конце слова.

Задание 10. Прочитайте слоги:

na–ta	ma–ma	ma–na	nu–mu	na–ma	a–nak
tan–tam	pan–pam	kan–kam	man–mam	tin–tim	a–kan

Задание 11. Слушайте и повторяйте за диктором слоги и слова. Обратите внимание на то, что звуки [ŋ] и [t] в конце слога (слова) произносятся имплозивно: kat–pakat, pat–mampat, mut–mumut, man–aman, tata–mata, tam–tamtam, mata–kata, nam–tanam, tanam–taman, pan–papan, nama–mana, kan–akan, papan–paman, nan–kanan, akan–kapan, tut–tuntut, mut–mumut.

Задание 12. Прочитайте слоги, обращая внимание, как произносится гласный [i].

pi–pa	pit–put	pi–pa–pu	pik	pak	puk
ki–ka	kik–kuk	ki–ka–ku	kik	kak	kuk
ti–ta	tik–tuk	ti–ta–tu	tik	tak	tuk
mi–ma	mit–mut	mi–ma–mu	mik	mak	muk
ni–na	nit–nut	ni–na–nu	nik	nak	nuk

Задание 13. Слушайте и повторяйте: itu, ikan, pita, kita, minum, tipu, makan, nama, mata, kanak, tuntut, anak, mamak, kata, papa, paman, tanam, taman, akan, kanan, kapan, anu.

Произношение гласных [i] и [u] в открытом и закрытом слогах

В открытом слоге для индонезийского гласного [i] в отличие от русского звука характерно более низкое и более заднее положение языка, т.е. гласный [i] звучит ниже по тону, чем соответствующий русский звук. *Например*, в словах: api, ini, itu, pita.

В закрытом слоге гласный [i] произносится с меньшей степенью подъема спинки языка, т.е. более открыто. *Например*: amin.

В закрытом слоге перед сочетанием смычных носового и неносового гласный [i] произносится так же, как и в открытом слоге, но звучит более кратко.

Перед сочетанием смычных носового и неносового [n] и [t] гласный [i] произносится так же, как и в открытом слоге. *Например*: pintu, tinta, mintu.

В закрытом слоге гласный [u] звучит более открыто и, соответственно, менее лабиализован (огублен), чем в открытом. *Например*: namun, pantun, umrama.

Сочетание согласных [n] и [t], [m] и [p] в середине слова

Когда произносят носовой [n] перед [t], размыкания артикулирующих органов не происходит и наблюдается единая смычка звуков [nt]. *Например*: pantun, nanti, tinta.

Когда произносят носовой [m] перед смычным [p], также наблюдается единая смычка, т.е. размыкания артикулирующих органов не происходит. *Например*: mambu, tampan, tampak, mimpi.

Гласные [a], [u], [i] после согласных [p, t, k, n, m] и в начальном открытом слоге

Гласные звуки [a], [u], [i] в словах anak, ini, kata, nama, titik, tutur приблизительно соответствуют русским звукам [a], [y], [и], однако когда произносят эти индонезийские звуки, язык удален от зубов в большей степени, чем при русских звуках.

Задание 14. Слушайте и повторяйте за диктором, обращая внимание на то, как произносятся гласные в открытом и закрытом слогах: umum, umrama, tinta, pintu, mintu, minum, pun, pantun, nanti, tanpa, mimpi, kita, kaki, api, pipi, ini, itu, mati, pita, ikan.

Задание 15. Выучите слова.

Слова

aku – я
aman – безопасный, спокойный
anak – ребенок
apa – что
atap – крыша
ikan – рыба
ini – это
itu – то
kakak – старший брат (сестра)
kami – мы (без тебя, без вас)
kamu – ты
kapan – когда
kanan – правый
kaki – нога
kata – слово

kita – мы (вместе с тобой, с вами)
kuku – ноготь
makan – есть, кушать
mata – глаз
minum – пить
muka – лицо
nama – имя
paman – дядя
papan – доска
pintu – дверь
pipi – щека
takut – бояться
taman – парк, сквер
tamu – гость

Урок 2

Звуки			Буквы		
o	ə	ε	Oo	Ee	Éé

Гласные звуки [ɔ], [ə], [ε]

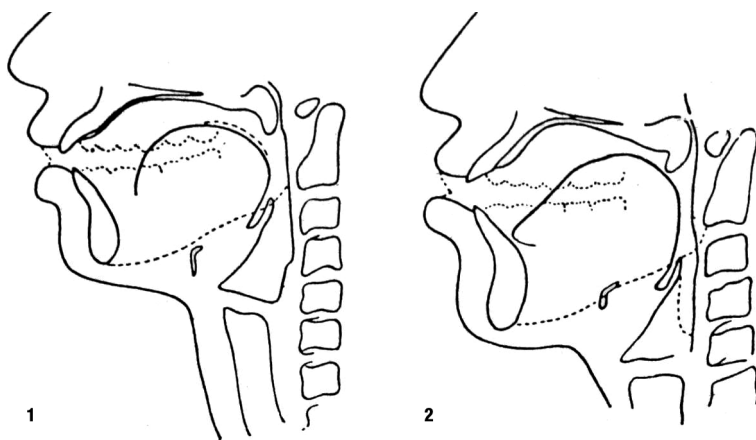

Схема 4. Возможное положение органов речи при произношении звука [ɔ]

Гласный [ɔ] – гласный среднего подъема, заднего ряда, лабиализованный (огубленный). Когда произносят индонезийский звук [ɔ], нижняя челюсть опускается незначительно, губы округляются слабо и немного вытягиваются вперед. Степень лабиализации (огубленности) индонезийского звука [ɔ] одинакова на всем протяжении гласного. В отличие от индонезийского языка русский гласный [ɔ] является дифтонгоидом, т.е. в начале имеет незначительный элемент близкого ему по артикуляции гласного [y]. Язык

удален от зубов в большей степени, чем при русском звуке [ɔ].

В закрытом слоге [ɔ] произносится с меньшей степенью огубленности и при более низком положении языка. Индонезийский звук [ɔ] встречается в начале, середине и конце слова.

Задание 1. Слушайте и повторяйте за диктором слова и словосочетания. Следите за тем, чтобы губы сильно не округлялись, когда произносите индонезийский звук [ɔ]:

- 1) kota, otak, nota, atom, toko, oto, topi, kuno, koma, kopi, tomat, kotak, konon, kompi, kupon;
- 2) ini kota, ini toko, itu topi, itu tomat.

Задание 2. Прочитайте слова, обращая внимание на то, как произносится звук [ɔ] в закрытом слоге: pokok, tonton, kapok, totok, montok, kontak.

Задание 3. Произнесите звуки [a], [ɔ] и [u]. Следите за степенью лабиализации звуков [ɔ] и [u] и за положением языка. Слушайте и повторяйте слова:

kata–kota–toko	tomat
aku–api–tapi	koma
tuntut–tonton–tutup	atom
tampak–kontak–amat	kotak
otak–atap–ikat	kopi
tapi–topi–oto	totok
pokok–otot–tonton	pokok

Гласный [ə] – гласный среднего подъема, смешанного ряда, неогубленный. Когда произносят индонезийский звук [ə], поднимается лишь средняя часть спинки языка, так что спинка не представляет ровную площадку, а является выпуклой в своей среднезадней части. На передней части спинки языка образуется небольшая ложбинка, а его края раздвигаются в промежуток между верхними и нижними боковыми зубами. Кончик языка находится недалеко от передних зубов. Губы могут быть немного округлены.

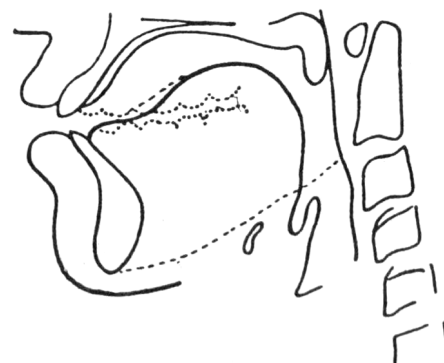

Схема 6. Положение органов речи при произношении звука [ə]

Гласный [ə] имеет индонезийское название «пепет» (*perpet*). В отличие от остальных гласных индонезийского языка, этот гласный возможен только в безударной позиции и не встречается в конечном слоге исконных (малайских) слов.

Гласный [ə] может чередоваться с нулем звука.

В русском языке нет звука, похожего на индонезийский [ə]. Он несколько напоминает русский [е] в слове «цена».

Задание 4. Произнесите гласные звуки [a] и [ə] в слогах и словах:

ta–t[ə]	pa–p[ə]	na–n[ə]	ka–k[ə]	ma–m[ə]
t[ə]–ta	p[ə]–pa	n[ə]–na	k[ə]–ka	m[ə]–ma

teman, tetap, empat, tepat, tepi, peta, tentu, kena, peka, tetak

Гласный [ɛ] – гласный среднего подъема, переднего ряда, неогубленный. Индонезийскому звуку [ɛ] соответствует русский звук [э]. Однако когда произносят индонезийский [ɛ], язык поднят несколько выше и более продвинут вперед, чем при произношении русского звука [э]. Спинка средней части языка поднята к твердому нёбу, но не так высоко, как при гласном [i]. Кончик языка опущен. Углы губ слегка растянуты. Края языка прилегают к верхним боковым зубам.

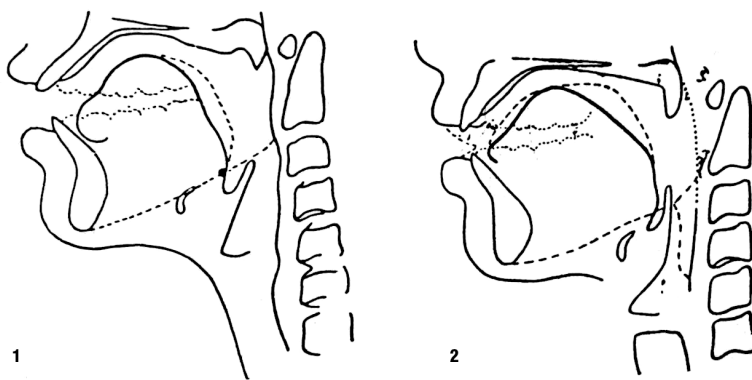

Схема 7. Возможное положение органов речи при произношении звука [ɛ]

По артикуляции индонезийский [ɛ] сходен с русским [э] в слове «этот», а также может быть сравним с русским [э] в звукоподражаниях мэ–э! бэ–э! Однако, по сравнению с русским [э], индонезийский [ɛ] более передний и выше по тону. Ротовая полость раскрыта значительно уже, чем при русском [э], вследствие чего индонезийский звук [ɛ] является более закрытым.

Встречается в начале, середине и конце слова.

Гласный [ɛ] имеет индонезийское название «талинг» (*taling*). Для различения [ə] и [ɛ] на письме в учебных целях используется факультативное обозначение é звука [ɛ].

Задание 5. Произнесите гласный [ɛ] несколько раз.

Задание 6. Слушайте и повторяйте за диктором гласные звуки.

[ɛ]—a	[a—ɛ]	[ɛ]—i
[ɔ—ɛ]	u—[ɛ]	

Задание 7. Слушайте и повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносятся гласный [ɛ]: koték, nénék, panén, tékén, témpé, kakék, péna, korék, kué, éka.

Задание 8. Слушайте и повторяйте за диктором. Следите за тем, как произносятся гласные [ə] и [ɛ] и как произносятся согласные [p, t, k] в конце слова. Соблюдайте ритмику слов: nénék, enam, kakék, terat, péna, témpé, peti, kena, panén, éka, tetap, ke, ke mana, korék, péka, empat, énak, tomat.

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Ini kota. Kota ini aman. Aman kota ini. Ini toko. Ini pintu. Itu pintu. Itu pintu toko. Toko ini tutup. Tutup toko itu. Itu toko paman. Toko paman itu tutup.

Ini péna. Itu peta. Ini péna Tuti. Itu péna Amin. Ini peta Tuti. Itu peta Amin.

Ini kakék. Itu nénék. Ini taman nénék. Itu nénék anak ini. Ini teman anak itu. Itu teman Amin. Ini teman Tuti.

Ini map. Ini map paman Tono. Itu map kakak Tini. Ini topi kakak. Itu topi paman Tono.

Aku takut. Kakék takut. Nénék takut.

Kakék makan. Nénék makan kué. Kamu makan ikan. Aku makan itik. Anak ini makan témpé. Anak itu makan ikan. Kami makan kué. Nénék minum kopi. Kakék minum kopi. Kami minum kopi.

Ini ketimun. Itu tomat. Aku mau makan. Aku mau makan ketimun. Kami mau makan tomat. Kami mau makan kué. Kakék mau makan kué. Makan kué tamu ini.

Ini tempat nénék. Itu tempat kakék.

Слова

enam – шесть

itik – утка

kakék – дедушка

ketimun – огурец

kopi – кофе

kué – кондитерские изделия
(торт, кекс, печенье и т.п.)

kota – город

mau – хотеть, намереваться

map – папка (для бумаг)

nénék – бабушка

péna – перо (писчее)

peta – карта; план местности

teman – приятель

tempat – место

témpé – запеканка из перебродивших
соевых бобов

toko – магазин

tomat – помидор

topi – шапка, шляпа

(главным образом европейская)

tutup – быть закрытым

Лексический комментарий

1. Имена собственные *Tuti* – Тути, *Tini* – Тини (женские имена, распространенные в среде яванцев), *Toño* – Тоно (мужское имя у яванцев), *Amin* – Амин (мужское имя, распространенное у мусульман).

2. Собственные имена в сочетании с терминами, обозначающими родство, могут иметь разную интерпретацию. *Например*: *kakék* Тоно может обозначать и дедушку по имени Тоно, и дедушку какого-нибудь человека по имени Тоно; аналогично *nénék Tuti* – и бабушка по имени Тути, и бабушка какого-либо человека по имени Тути. Неоднозначность понимания снимается либо ситуацией общения, либо контекстом.

3. Глагол *mau* «хотеть, намереваться», как правило, предшествует смысловому глаголу в повествовательном предложении. *Например*: *Aku mau makan*. «Я хочу есть».

Грамматический комментарий

Указательные местоимения *ini* и *itu*

Указательное местоимение *ini* «это, этот, эта» употребляется для указания на предметы, находящиеся в сфере говорящего, т.е. вблизи говорящего. Указательное местоимение *itu* «то, тот, та» – в сфере собеседника.

Корневые существительные, глаголы и прилагательные

Среди полнзначных слов индонезийского языка выделяются существительные, глаголы и прилагательные. Глаголы и прилагательные объединяются в один класс слов – предикативы, так как имеют много общих признаков и противопоставляются классу имен.

Корневые существительные имеют непроеводную структуру, т.е. состоят из одной лексической морфемы. Они выполняют функцию подлежащего или дополнения в предложении без каких-либо вспомогательных средств.

Корневые глаголы также являются непроеводными словами, состоящими из одной лексической морфемы. Они выполняют функцию сказуемого в предложении без каких-либо вспомогательных средств.

Простое предложение

Простое предложение по своей конструкции может состоять из обязательных и факультативных членов предложения. По признаку обязательности членов предложения простые предложения могут быть синтаксически непроеводными и синтаксически производными. Синтаксически непроеводные предложения состоят только из обязательных членов, которые не могут быть пропущены без нарушения грамматической правильности. К обязательным членам относятся сказуемое, подлежащее, часть дополнений, определений и обстоятельств. *Например*: *Toko tutup*. «Магазин закрыт».

В состав синтаксически производного предложения кроме обязательных членов предложения входят и факультативные члены, которые можно пропустить без нарушения правильности. К факультативным членам относятся другая часть дополнений, определений и обстоятельств. Так, после некоторых непроеводных глаголов *makan* и *minum* в функции сказуемого может следовать примыкающее дополнение: *Kami minum kopi*. «Мы пьем кофе»; *Anak itu makan ikan*. «Это ребенок ест рыбу».

Порядок слов в индонезийском предложении является одним из основных средств выражения отношения между словами.

Подлежащее, как правило, предшествует сказуемому и может быть выражено существительным или указательным местоимением: *Anak makan*. «Ребенок ест». *Ini pintu*. «Это дверь».

Подлежащее не имеет предлогов. У подлежащего нет постоянной позиции. Преобладающий порядок слов П + Ск, хотя довольно часто используется порядок Ск + П. Такой порядок означает, что экспрессивное или логическое ударение выделяет сказуемое. *Toko ini tutup.* «Этот магазин закрыт». *Tutup toko itu.* «Закрыт тот магазин».

Сказуемое может быть:

- 1) глагольным (*Anak ini makan.* «Этот ребенок ест»);
- 2) именным (*Ini kota.* «Это город»).

Подлежащее и относящиеся к нему слова составляют группу подлежащего. Сказуемое и относящиеся к нему слова составляют группу сказуемого. В предложении группа подлежащего обычно предшествует группе сказуемого и отделяется от нее паузой. *Например:* *Toko ini/tutup.* «Этот магазин закрыт»; *Kakék ini/paman anak itu.* «Этот дедушка – дядя того ребенка».

Указательные местоимения *ini* и *itu* часто отграничивают группу подлежащего от группы сказуемого и входят в группу подлежащего.

Интонация повествовательного предложения несколько повышается на последнем слоге подлежащего или группы подлежащего, а затем может следовать короткая пауза. На последнем слоге сказуемого или группы сказуемого интонация понижается.

<i>Ini anak.</i> → / ↑ / → → ↓	<i>Itu pintu.</i> → / ↑ / → → ↓	<i>Tamu ini makan.</i> → → / ↑ / → → ↓
-----------------------------------	------------------------------------	---

Определение

Главным признаком выделения определения является позиция. Определения располагаются непосредственно за определяемым словом и могут быть выражены существительным, глаголом, прилагательным или местоимением. *Например:* *paman anak ini* «дядя этого ребенка», *kaki kanan* «правая нога», *anak ini* «этот ребенок».

Указательные местоимения *ini* и *itu*, употребляемые в качестве определения, всегда следуют за определяемым словом или заключают группу слов, к которым они относятся: *anak kakak itu* «ребенок (того) старшего брата».

В качестве определения к существительному количественные числительные обычно занимают позицию перед определяемым словом. *Например,* числительное первого десятка *enam* «шесть» в позиции определения: *enam topi* «шесть шляп».

Упражнения

► 1. Слушайте и повторяйте за диктором установочные предложения.

Ini kota. Ini pintu. Aku takut. Kamu makan ikan. Kota ini aman. Kakék takut. Anak makan témpé. Ini toko. Nénék takut. Kakék makan itik. Toko ini tutup. Ini teman anak itu. Aku makan ikan. Itu toko paman. Itu teman Amin. Nénék minum kopi. Toko paman itu tutup. Ini teman Tuti. Kakék minum kopi. Ini péna. Itu peta. Ini topi kakak. Kami minum kopi. Ini kakék. Itu topi paman Tono. Nénék makan kué. Itu nénék. Ini map. Kakék mau makan kué. Ini taman nénék. Ini map paman Tono. Kami makan kué. Itu nénék anak ini. Itu map kakak Tini. Aku mau makan ketimun. Ini péna Tuti. Ini ketimun. Kami mau makan tomat. Itu péna Amin. Itu tomat. Ini tempat nénék. Ini peta Tuti. Aku mau makan. Itu tempat kakék. Itu peta Amin. Kami mau makan kué. Itu pintu. Aman kota ini. Tutup toko itu. Makan kué tamu ini.

►2. Слушайте и повторяйте за диктором словосочетания. Переведите их на русский язык: enam péna, enam peta, enam map, enam tori, enam itik, enam korék, enam ikan, enam tempat, enam tomat, enam ketimun.

►3. Слушайте и повторяйте за диктором предложения, обращая внимание на интонацию.

Ini kota. Kota ini aman. Ini toko. Toko ini tutup. Toko paman tutup. Tutup toko ini.

Ini péna. Itu papan. Ini atap. Itu ikan. Ini map. Itu peta.

Ini nénék. Itu kakék. Ini anak. Ini muka. Itu pipi. Ini kaki. Itu kuku.

Anak makan. Itu tamu. Tamu makan. Tamu ini makan ikan. Makan ikan tamu ini. Tamu itu minum kopi. Aku makan tomat. Kami makan ketimun. Kakék makan kué. Kakék mau makan témpé. Nénék mau minum kopi.

Tamu ini paman anak itu. Tamu itu kakék anak ini.

Nama anak ini Tuti. Nama anak itu Amin.

Tuti nama anak ini. Amin nama anak itu.

►4. Переведите словосочетания на индонезийский язык: шесть карт, шесть друзей, шесть папок, шесть слов, шесть кексов, шесть дверей, шесть досок; эта щека, это лицо, эта крыша, это слово, этот ноготь, эта доска, этот магазин, ноготь правой ноги.

►5. Слушайте и повторяйте за диктором предложения. Переведите их на русский язык.

Itu papan. Ini kata. Itu atap. Ini ikan. Ini anak. Anak ini takut. Anak itu makan. Tamu makan. Tamu ini makan. Tamu ini paman anak itu. Tamu itu kakak anak ini. Ini kakak. Ini kakak anak itu. Ini muka, itu pipi. Itu pipi kanan. Ini kaki kanan. Ini kuku kaki kanan. Ini pipi kanan anak itu. Itu tamu. Ini paman Tono. Paman takut. Nama anak ini Tuti. Nama anak itu Amin. Tuti nama anak ini. Amin nama anak itu. Ini kuku kaki kanan. Itu pintu kanan. Ini teman Amin. Itu teman kakak anak itu. Ini teman paman kakak. Ini peta kakak Tini. Ini map Amin. Itu kué. Itu topi kakak. Kami mau makan kué. Aku mau makan tomat. Kami mau minum kopi. Kamu makan ikan. Nénék makan témpé.

►6. Переведите предложения на индонезийский язык.

Это – друг старшей сестры. То – друг Тути. Это город. Это – спокойный город. То – магазин. Тот магазин закрыт. Закрыт тот магазин. Это дедушка Амина. Это магазин дедушки Амина. То магазин дяди Тути. Это правая нога. Это шляпа. Это шляпа того гостя. Это бабушка Тути. То шляпа старшей сестры. Имя того ребенка Амин. Это друг Амина. То друг Тоно. Это папка. Это папка дедушки Тути. Это огурец. То помидор. Это кекс. Мы едим кекс. Ты ешь рыбу. Я хочу (есть) кекс. Гость пьет кофе. Это дядя Тоно. Это карта. Это слово.

Урок 3

Звуки	Буквы	Буквосочетания
b d g	Bb Dd Gg	
y c j	Yy Cc Jj	
ɲ		Ny ny

Согласные звуки [b], [d], [g], [y], [ɲ], [j], [c]

Согласный [b] – шумный звонкий губно-губной смычный. Когда произносят согласный звук [b], нижняя губа напряжена и смыкается с верхней, а внутренней стороной прилегает к передним зубам, как и при индонезийском звуке [p].

Индонезийский звук [b] почти не отличается артикуляционно от русского [б]. Однако индонезийский звук характеризуется меньшей звонкостью и произносится более напряженно, особенно в начале слова. Приблизительно так же звучит, как русский [б], в позиции после [m]: bambu, bumbu.

Сочетание носового [m] с согласным [b] в середине слова

Когда произносят звуки [mb], размыкания артикулирующих органов не происходит и наблюдается единая смычка (сравните с тем, как произносятся согласные [m] и [p] в середине слова). Встречается в начале или в середине слова.

Задание 1. Слушайте и повторяйте за диктором слоги: amba–ba, umbu–bu, imbi–bi, [ɛ]mb[ɛ]–b[ɛ], ombo–bo, aba–ba, abu–bu, abo–bo, ab[ɛ]–b[ɛ], ab[ə]–b[ə].

Задание 2. Слушайте и повторяйте за диктором слоги, обращая внимание на то, как произносится сочетание согласных [b] и [p] с носовым [m]:

- 1) ma–pa–ba, po–bo–mo, ba–ma–pa, bo–mo–po, mu–pu–bu, p[ə]–b[ə]–m[ə];
- 2) ampa–amba, ampu–ambu, [ə]mpo–[ə]mbo, [ɛ]mp[ɛ]–[ɛ]mb[ɛ], b[ɛ]–m[ɛ]–p[ɛ];
- 3) [pɛ–mɛ–bɛ], [mə–pə–bə], bu–mu–pu, ba–pa–ma, [mɛ–pɛ–bɛ].

Задание 3. Слушайте и повторяйте слова: témbak, témbok, empat, papa, babak, putu, buku, papan, bobot, bakat, paku, baku, mamak, buku, kebun, timbun, bukit, ibu, batu, bukan, tiba, bentuk, bambu, tombak, tumbuk.

Согласный [d] – шумный звонкий апикальный смычный. Когда произносят индонезийский согласный [d], смычка производится поднятым кончиком языка, который прижимается к альвеолам.

Индонезийский [d] отличается от русского [д] по месту образования. В русском языке при звуке [д] смычка производится передней частью языка, которая касается зубов.

Индонезийский звук [d] является менее звонким, чем русский [д]. Более звонко, чем обычно, индонезийский звук [d] звучит в позиции после [n]: tanda, pandu, mandi, kendi.

Встречается в начале и в середине слова.

Задание 4. Слушайте и повторяйте за диктором слоги, обращая внимание на то, как произносятся согласные [d] и [t].

ta–na–anda–da	[tə–nə–ndə–də]
tu–nu–undu–du	ti–ni–indi–di
o–no–ondo–do	[tɛ–nɛ–ɛndɛ–dɛ]

Задание 5. Слушайте и повторяйте за диктором слова. Не редуцируйте гласные звуки, соблюдайте ритмику слов: tata, dada, duda, itik, pekik, pokok, abdi, ubud, badak, budak, pondok, totok, otot, didik, titik, adik, endap, kedap, adu, ada, aduk;

tanda–tunda	patik–batik	paku–baku
tata–dada	ikat–ikut	titik–didik
duta–duda	padi–tadi	badan–padam
ada–adat	adu–aduk	badak–bedak
pondok–péndék	adat–padat	duku–duduk
detik–titik	batu–batuk	dendam–dandan
tekad–dekat	botak–batak	dedak–tetak

❗ Запомните

При образовании индонезийских звуков [t–d–n] активным органом является самый кончик языка, а соответствующих русских звуков – передняя часть спинки языка. В индонезийском языке [t] – зубной, а [d, n] – альвеолярные, русский звук [д] более звонкий, чем индонезийский.

Согласный [g] – шумный звонкий заднеязычный смычный. Когда произносят согласный звук [g], задняя часть спинки языка, граничащая со средней частью, смыкается с мягким нёбом так же, как при соответствующем ему глухом смычном [k].

Индонезийские согласные [k] и [g] отличаются от соответствующих русских звуков [к] и [г] по месту образования. Место смычки индонезийских звуков немного более продвинуто вперед, чем при образовании русских звуков [к] и [г].

После согласных [g] и [k] звучание гласного пепета (*perpet*) приближается к русскому гласному [ы]. Встречается в начале или в середине слова.

Задание 6. Слушайте и повторяйте за диктором слоги и слова с согласными [g] и [k], [p] и [b].

ka–ga	gat–g[ə]gat	kakak–gagak	bagi–pagi
ko–go	gap–g[ə]gap	kodok–godok	baku–paku
ku–gu	gak–g[ə]gak	kukup–gugup	bak–pak
ki–gi	guk–t[ə]guk	kikik–gigit	bab–map
[kə–gə]	gup–gugup	k[ə]kat–g[ə]gat	badan–padan
[kε–gε]	gut–gugut	kak[ε]k–g[ε]g[ε]p	b[ε]nd[ε]–p[ε]nd[ε]k

Задание 7. Слушайте и повторяйте за диктором слова. Обратите внимание на то, что согласные [t] и [k] в конце слова произносятся импловивно: ada, anda, dan, béda, depan, adat, dapat, dekat, adik, dik, duduk, tanda, péndék, muda, tadi, mandi, padi, mati, tidak, abdi, dini, dendam, demam, padat, badut, badan, badak.

❗ Запомните

При образовании индонезийских звуков [p–b–m] нижняя губа напряжена и прилегает внутренней стороной к передним зубам.

Задание 8. Закрепление звуков [t–d–n] и [p–b–m]:

tunda	pondok	duduk	itu
anda	péndék	tutup	batuk
tata	dada	nota	tadi

ada	dan	padi	mati
buta	duta	ikut	ikat
tapi	tetapi	tanda	padat

Задание 9. Слушайте и повторяйте за диктором слова. Запомните, что после согласных [g], [k] гласный [ə] звучит особенно кратко, а сами эти согласные звучат более звонко, чем в начале слова: gegap, buta, bambu, buku, bébék, ombak, bukan, kebun, ibu, tiba, bidik, bata, batu, mampu, mimpi, madu, duduk, data, dada, kepada, pada, padi, tidak, beban, tabu, kemudi, bata, batu, pidato, ganti, agama, guna, ganda, gema, gemuk, gegap, goni, genit, tegal, bagi, begini, gigi, agak, kagum, pagi, tiga, duga, gubuk.

Звуки [b, d, g] в заимствованных словах

Звуки [b, d, g] не встречаются в конце исконно малайских слов.

Буквы, обозначающие эти звуки, могут быть в конце только заимствованных слов, *например*, арабского слова *abad* «век», *bab* «глава», из региональных языков, например, яванского *mandeg* «останавливаться, быть в тупике».

Когда произносятся эти звуки, они, как правило, оглушаются: *abad* [abat], *bab* [bap], *adab* [adap], *mandeg* [mandəʔ]. В яванском после пепета произносится [k].

Согласный звук [y] – среднеязычный щелевой сонант. Когда произносятся согласный звук [y], средняя часть спинки языка поднята к твердому нёбу, как и при гласном звуке [i], т.е. когда этот звук произносится, артикулирующие органы постепенно сближаются, но не смыкаются полностью, так что между ними образуется щель.

Индонезийский звук [y] напоминает русский звук [й], однако индонезийский звук [y] менее шумный, чем русский [й]. Близкий ему по звучанию звук [y] в английском слове *young* «молодой».

Встречается в начале и в середине слова.

Задание 10.

Слушайте и повторяйте за диктором слоги и слова.

ya, yo, uy
 аya, оya, уyu, аyi, оyo, аyo
 аya–ya, аyu–yu, аyo–yo, оyo–yo, уyu–yu, аyi–yi, оya–ya
 kaуa, аyaт, ya, аyi, аyo, kaуu, koуak, pepaуa, bayi, daуa

Задание 11. Повторяйте слоги и слова за диктором, обращая внимание на то, как произносятся согласные в конце слога и слова.

ayo–oyo–oyot	ayam–nayam–yatim
pu–ayu–akut	pepaуa–upaуa–baya
roya–koyak–oyok	yatim–yakim–yamin
kayak–koyak–kaya	

Согласный [ŋ] – среднеязычный носовой смычный сонант. Когда произносятся согласный звук [ŋ], смычка происходит между средней частью спинки языка и твердым нёбом, отчасти с заальвеолярной областью. Подъем средней части спинки языка является основной артикуляцией для этого звука. Передняя часть спинки языка опущена книзу и к зубам не прижимается.

В русском языке подобного звука нет. Небольшое сходство с индонезийским звуком [ŋ] имеет русское палатализованное (смягченное) мягкое [нь], но звучание [ŋ] мягче и выше, чем звучание русского [нь]. Этот звук напоминает сочетание звуков [ny] в английском слове *canуon* «каньон».

Согласный [ŋ] встречается в начале и в середине слова, причем в начале слова произносится более длительно, чем другие носовые согласные. В конце слова этот звук не встречается.

Задание 12. Прочитайте слоги.

anua, anui, unua, unui, unuu, opuo, anu[ɛ], anuu, [ɛnuɛ], [ɛ]nyo
 anua–nua, unui–nui, inua–nua, unuu–nuu, opua–nua, opu[ɛ]–nu[ɛ], [ɛnuɛ]–nu[ɛ]
 anuu–nuu, anui–nui, unua–nua, [ɛ]nyu–nuu, [ɛ]nyu–nu[ɛ]

Задание 13. Прочитайте слова, правильно произносите в них звук [ŋ]: buni, banyak, punya, nyaman, pényok, denyut, nyutnyut, nyonya, monyét, nyanyi, anyam, ganyam, tanya, nyata, nyényak, penyar, nyamuk, penyu, rényék.

Согласный [j] – звонкий среднеязычный шумный смычный, относящийся к аффрикатам в результате своей сложной артикуляции, имеющей смычное начало и щелевой конец. Когда произносят согласный звук [j], смычка происходит между средней частью языка и твердым нёбом. Кончик языка опущен. Затем язык отходит от нёба, так что образуется щель. Таким образом, смычка переходит в щель. Переход от смычной артикуляции к щелевой совершается незаметно.

Индонезийский согласный [j] напоминает русский звук [дь], но русский [дь] по артикуляции отличается от индонезийского звука, так как при русском звуке язык должен быть широким и касаться краями боковых верхних зубов.

Согласный [j] встречается в начале и в середине слова.

Задание 14. Слушайте и повторяйте за диктором слоги.

ja, j[ə], j[ɛ], ji, ju, jo
 ja–aja, je–eja, ji–uji, ju–uju
 uju, aja, [ɛ]ja, uji, éjé
 anja–ja, inja–ja, anji–ji
 aja–ja, uju–ju, uji–ji
 [ə]ju–ju, aju–ju, j[ə]–j[ɛ]

Сочетание согласных [ŋ] и [j] в середине слова

В середине слова перед согласным [j] вместо носового [ŋ] произносится среднеязычный носовой [ŋ].
Например: manja [maŋja], Panji [paŋji], injak [iŋjak?], janji [jaŋji], tunjuk [tuŋjuk?]

Задание 15. Слушайте и повторяйте за диктором слова: tajem, ajak, jam, jika, maju, jantan, jamin, juta, tuju, injak, uji, méja, keméja, keju, éja, jitu, jumpa, éjék, janji, Juni, jejak
 jam–tajam, maju–méja, keju–keméja, juta–jumpa, jantan–jamin, uji–tuju, tajem–ajak, jejak–injak.

Согласный [c] – глухой среднеязычный шумный смычный, относящийся к аффрикатам. Когда произносят согласный звук [c], смычка происходит между средней частью языка и твердым нёбом. Кончик языка опущен. Как и звонкий [j], согласный [c] образуется в результате сложной артикуляции, при которой смычка переходит в щель.

Индонезийский звук [c] имеет некоторое сходство с русскими звуками [ч, ть]. Однако русские звуки произносятся с большим шумом и звучат более твердо. Когда произносят русский [ч], передняя часть спинки языка сначала смыкается с альвеолами, затем струя выдыхаемого воздуха разрывает смычку, язык немного отходит от нёба, и образуется щель, через которую проходит воздух. Площадь соприкосновения языка с твердым нёбом при индонезийском звуке [c] меньше, чем при русском [ч].

Встречается в начале и в середине слова.

Задание 16. Прочитайте слоги и слова.

[сə], са, су
 сi, [сɛ], со
 су-со, са-сi, [сə]-са, са-су
 са-су-сi, су-са-сi
 са-та, [сɛ]-та, со-то, сi-ти, [сə]-та
 аси-сi, аса-са, иси-сi, уна-са, [ə]нси-сi
 сетак-тетак, сепат-тепат, cinta- tinta, cuti- cuci
 cuma, kaca, cukup, асар, cetak

Сочетание согласных [п] и [с] в середине слова

В середине слова перед согласным [с] вместо носового [п] произносится среднеязычный носовой [п̚]. Например: cincin [cɪ̚pɪ̚n].

Задание 17. Обратите внимание на то, как произносятся согласные в начале и в середине слова. Следите также за тем, как произносится носовой [п̚] перед согласными [с], [ʃ]. Сначала слушайте, затем повторяйте: pagi-bagi, pansi-banci, pénak-benak, kotak-botak, panca-panco, puntut-buntut, pupuk-bubuk, puncak-bunca.

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Слушайте и повторяйте за диктором предложения. Переведите их на русский язык.

1. Ini buku. Itu méja. Apa itu? Itu méja. Méja itu péndék. Apa itu? Itu papan. Baju ini péndék. Baju itu gedé. Apa itu? Itu péna. Buku, péna ini gedé. Mata anak itu gedé.

2. Ini bukan papan. Itu bukan batu. Ini bukan bukit. Pepaya bukan kayu. Kayu ini péndék. Kayu itu gedé. Ini bukan buku.

3. Ini papan. Papan ini péndék. Apa ini? Ini taman. Apa itu? Itu kebun. Kebun itu gedé. Ini kota. Kota ini gedé. Apa ini? Ini toko. Toko ini gedé. Apa itu? Ini candi. Candi ini gedé. Candi itu dekat. Itu bukit. Bukit itu gedé. Puncak bukit ini dekat. Ini batu.

4. Ini itik. Ini apa? Itu monyét. Monyét itu gedé. Ini penyu. Penyu ini gedé. Ini apa? Itu ikan. Ikan itu gedé. Itu apa? Itu bébék. Bébék ini gedé. Ini kuda. Apa ini? Ini kuda gedé. Apa itu? Itu nyamuk. Nyamuk itu gedé.

5. Ini ibu anak itu. Itu bapak anak ini. Ibu anak ini muda. Bapak anak itu muda. Badan bapak anak itu péndék. Ini kakak. Itu adik. Ini paman. Badan paman ini gedé. Itu bibi. Bibi itu cantik. Ini nénék. Itu kakék. Dada bapak anak ini gedé. Gigi anak ini empat. Gigi anak itu enam. Daguk kakak itu panjang. Muka paman gedé. Kuku kaki kanan anak itu gedé. Anak itu makan ikan gedé.

6. Ini kota. Kota ini tidak aman. Kota itu nyaman. Toko ini tidak nyaman. Kebun itu nyaman. Taman ini tidak nyaman.

Itu papan. Papan itu tidak péndék. Méja ini péndék. Méja itu tidak péndék. Bukit ini dekat. Bukit itu tidak dekat. Puncak bukit itu dekat. Puncak bukit itu tidak dekat. Duku itu muda. Pepaya ini muda.

7. Kita makan. Kami duduk di kantin. Kita duduk di kebun. Ibu mau makan pepaya. Bapak makan cempedak. Anak ini duduk di taman. Anak itu duduk di kebun. Anak itu takut nyamuk. Bibi itu duduk di kebun. Tamu duduk di taman. Kakék, nénék duduk pada batu itu. Bibi, paman duduk pada papan ini. Bibi ini cantik. Ini anak cantik.

Kami tidak makan. Kita tidak duduk di kantin. Nénék tidak duduk. Bibi tidak makan duku. Kakék tidak makan pepaya. Jambu itu muda. Nénék makan jambu. Kakék makan duku. Duku, jambu, pepaya ini énak. Aku tidak mau makan tomat. Kami tidak mau makan ketimun. Kami mau makan témpé.

8. Ini ayam. Itu kuda. Apa ini? Ini ayam. Apa itu? Itu kuda. Apa itu? Itu ikan. Ini monyét. Itu penyu. Apa ini? Ini itik. Ayam, bébék, itik itu énak. Ikan, kuda, monyét, penyu ini gedé. Ikan itu énak. Apa ini? Ini bébék. Bébék ini énak.

9. Nama anak ini bukan Amin. Nama anak itu bukan Tono. Ini bukan nénék Tini. Ini bukan kakak anak itu. Itu bukan bibi Amin. Nama adik bukan Tini.

Слова

adik – младший брат (сестра)

ayam – курица

bapak – отец

badan – тело

baju – верхняя курточка «баджу»

batu – камень

bébék – утка

bibi – тетя

bukan – не, нет

bukit – холм, гора

buku – книга

candi – буддийский или индуистский храм

cantik – красивый

cempedak – чемпедак (дерево и его сладкий плод)

dada – грудь

dagu – подбородок

dekat – близко

di – в, на

duduk – сидеть

duku – дуку (дерево и его сладкий плод)

empat – четыре

énak – вкусный

gedé – большой

gigi – зубы

ibu – мать

itik – утка

jambu – джамбу (дерево и его съедобный плод)

kantin – столовая

kayu – дерево, древесина

kebun – сад

kuda – лошадь

méja – стол

monyét – обезьяна

muda – молодой

nyaman – комфортный, приятный, уютный

nyamuk – комар

pada – у, за

péndék – короткий/невысокий

penyu – черепаха

pepaya – папайя (дерево и его плод)

puncak – вершина

tidak – не, нет

Лексический комментарий

1. *Péndék* – многозначное слово. В сочетании со словом *buku* «книга» обозначает, что это небольшая по размеру, нетолстая книга (специального назначения, например в бухгалтерии), в сочетаниях же со словами *méja* «стол» и *kursi* «стул» обозначает, что данные предметы низкие. В сочетании со словами, содержащими в своей семантике идею длины или высоты, имеет значение «недлинный», «короткий» или «невысокий». *Например*: *Papan ini péndék*. «Эта доска короткая». *Kakék ini péndék*. «Дедушка невысокий (невысокого роста)».

2. Слово *monyét* «обезьяна» в отношении человека звучит оскорбительно, часто используется для того, чтобы дразнить или унижить кого-либо.

3. Слова *bébék* и *itik* обозначают разные виды уток. В разговорной речи чаще употребляется слово *bébék*. Слово *itik* в сочетании со словом *ayam* «курица» образует понятие *ayam itik* «домашняя птица».

4. Слово *cantik* «красивый», как правило, употребляется в качестве определения для лиц женского пола и детей. В разговорной речи может служить определением к некоторым предметным существительным, *например*: *kota cantik* «красивый город».

5. Слово *gedé* «большой, здоровенный» вошло в индонезийский язык из джакартского диалекта и обладает высокой степенью употребительности в разговорной речи. Часто произносится с гортанной смычкой в конце слова: [gedéʔ].

Грамматический комментарий

Предлоги *di* и *pada*

Предлоги *di* «в, на» и *pada* «у, за» употребляются для выражения пространственных отношений.

Предлог *di* сочетается только с существительными и указывает на местоположение предмета или место действия. *Например*: *di kota* «в городе», *di kebun* «в саду»; *Kita duduk di kebun*. «Мы (с вами) сидим в саду». *Kami duduk di kantin*. «Мы сидим в столовой». Предлог *di* не употребляется при названии лиц.

Предлог *pada* «на, у, к» употребляется при обозначении лица (владельца, адресата действия, получателя), также при выражении расположения одного предмета в контакте с другим предметом: *pada pada kami* «у нас», *bukit* «у горы», *pada papan* «на доске», *pada batu* «на камне». В таком значении этот предлог можно заменить предлогом *di*: *di papan*, *di batu*.

Прилагательные

Большое количество прилагательных составляют слова, которые имеют производную структуру, со значением качества или признака: *muda* «молодой», *santik* «красивый» т.д.

В предложении прилагательные употребляются в функции:

- 1) качественного определения к существительному, *например*: *méja péndék ini* «этот низкий стол»;
- 2) сказуемого, *например*: *Toko ini dekat*. «Этот магазин (находится) близко». *Bukit itu péndék*. «Та гора невысокая».

Запомните

Прилагательное в позиции определения всегда стоит после определяемого слова. Указательные местоимения замыкают группу определения, т.е. занимают самую крайнюю позицию справа. *Например*: *monyé gedé ini* «эта большая (большущая) обезьяна».

Качественные прилагательные регулярно выступают в функции сказуемого и обстоятельства. В таком случае на русский язык они часто переводятся как наречия. Сравните: *teman dekat* «близкий друг, приятель» и *bukit ini dekat* «эта гора близко».

Вопросительное слово *ара*. Частный вопрос

Вопросительное слово *ара* «что?» преимущественно употребляется по отношению к нелицам (т.е. неодушевленным предметам и животным). С помощью этого слова строится частный вопрос. Частный вопрос задается тогда, когда необходимо получить определенную информацию, и относится к отдельным членам предложения. В предложении, содержащем частный вопрос, всегда имеется вопросительное слово. Частный вопрос может быть к подлежащему, к сказуемому, дополнению, определению, обстоятельству с соответствующими словами, замещающими имена, предикативы, наречия, числительные. *Например*, вопрос к сказуемому: *Ara ini? Ini buku*. «Что это? Это книга»; *Ara itu? Itu monyé*. «Что это? Это обезьяна».

Вопросительное слово *ара* может находиться и в конце предложения: *Ini apa? «Это что?»*

Интонация вопросительного предложения с вопросительным словом *ара* обычно ровная и несколько повышается на вопросительном слове *ара*. Если вопрос начинается с *ара*, то после него должна следовать небольшая пауза.

Ini apa? Ara ini?
→ / → / ↑ → / ↑ / → ↓

Личные местоимения *kami* и *kita*

Личные местоимения *kami* и *kita* относятся к местоимениям 1-го лица множественного числа.

Местоимение *kita* «мы» – включающее (или инклюзивное) местоимение и обозначает говорящего и адресата речи (мы с вами, мы вместе с собеседником): *Kita teman*. «Мы (мы с вами, включая и собеседника) друзья».

Местоимение *kami* «мы» – исключаящее (или эксклюзивное) местоимение и обозначает говорящего вместе с другими лицами, но без адресата речи (мы одни, мы без вас, мы без собеседника): *Kami makan*. «Мы (исключая собеседника) едим».

Отрицания *tidak* и *bukan*

Отрицательные слова *tidak* и *bukan* в значении «не» различаются сочетаемостью. Слово *tidak* «не, нет» употребляется для отрицания действия, состояния, качества или признака, выраженного глаголом или прилагательным. При этом *tidak* означает простое отрицание: *Kita tidak duduk di kebun*. «Мы не сидим в саду». *Méja ini tidak péndék*. «Этот стол не низкий». Перед глаголом и прилагательным в разговорной речи может использоваться и отрицание *bukan*, которое означает противопоставление некоторому утверждению (высказанному или подразумеваемому): *bukan merah, kuning* «не красный, (а) желтый».

В предложении с глаголом *mau* «хотеть, намереваться» отрицание всегда стоит перед этим глаголом, который несет основную смысловую нагрузку. *Например*: *Kita tidak mau duduk di kebun*. «Мы не хотим сидеть в саду».

Перед существительными и местоимениями используется только *bukan*, также со значением противопоставления: *Ini bukan buku*. «Это не книга» (а что-то другое). *Bukan aku*. «Не я» (а кто-то другой).

В предложениях, содержащих слова-отрицания *tidak* и *bukan*, интонация понижается к концу предложения, особенно на последнем слове. Перед словом-отрицанием делается небольшая пауза.

Интонационно выделяется не слово-отрицание, а слово, следующее за отрицанием.

Penyu ini / tidak gedé. «Эта черепаха небольшая».

→→→/↑/→→→↓

Упражнения

► 1. Слушайте и повторяйте за диктором следующие предложения. Обратите внимание на их интонацию.

Ini apa? Ini bébék.

Itu apa? Itu itik.

Apa itu? Itu kantin.

Apa itu? Itu kuda.

Apa itu? Itu ayam.

Itu apa? Itu monyét.

Ini apa? Ini penyu.

Itu apa? Itu jambu.

Ini apa? Ini dukuh.

Apa ini? Ini pepaya.

Apa ini? Ini cempedak.

Itu apa? Itu bukit.

Ini apa? Ini puncak bukit.

Apa ini? Ini kebun.

Apa itu? Itu taman.

Apa itu? Itu nyamuk.

Ini apa? Ini baju.

Apa itu? Itu méja.

Apa itu? Itu pintu.

Apa ini? Ini papan.

Ini apa? Ini candi.

Ini apa? Ini gigi.

Apa itu? Itu batu.

Itu apa? Itu muka.

►2. Слушайте и повторяйте за диктором предложения, обращая внимание на интонацию предложений со словами-отрицаниями *tidak* и *bukan*.

Kami makan. Kita duduk di méja makan. Papan itu péndék. Méja ini péndék. Itu kakék anak ini. Bukit ini dekat. Kita duduk di kebun. Kota ini aman. Kantin itu dekat. Baju ini panjang. Pepaya ini énak. Puncak bukit ini dekat. Ini anak cantik. Candi itu cantik. Nama kakék anak itu Amin. Badan kakék Amin besar. Itu kebun. Duku itu muda. Ini empat cempedak, itu enam duku. Bibi anak ini duduk di taman. Nénék anak itu duduk di kantin. Kakék duduk pada batu itu. Bibi duduk pada papan itu. Anak ini makan dukuh, jambu, pepaya. Kami tidak mau makan. Kita tidak mau duduk di kantin. Papan itu tidak péndék. Méja itu tidak péndék. Nénék itu tidak muda. Bukit itu tidak dekat. Anak ini tidak takut nyamuk. Itu bukan papan. Itu bukan kayu. Ini bukan batu. Itu bukan méja. Ini bukan monyét. Nama anak ini bukan Tono. Nama anak itu bukan Tini. Ini bukan nénék anak itu. Ini bukan paman Tuti.

►3. Переведите на индонезийский язык, используя указательные местоимения *ini* или *itu*.

Это книга. Это сад. Это магазин. Это (то) гора. Это тетя. Это (то) дядя. Это отец. Это (то) мать. Это бабушка. Это (то) дедушка. Это старшая сестра. Имя старшей сестры Тути. Это младший брат. Имя младшего брата Тоно. Это стол. Мы (вместе с ними) сидим за обеденным столом. Тоно сидит в столовой. Я ем огурец. Ты ешь помидор. Мы хотим съесть кекс.

Эта обезьяна небольшая. Эта черепаха большая. Это большая обезьяна, а то большая черепаха. Мы сидим в саду. Это гора. Вершина той горы (находится) неблизко. Вершина этой горы близко. Этот буддийский храм близко. Дедушка сидит на камне. Это спокойный город. Этот большой город спокойный. Тот город беспокойный. Тот город приятный. Та столовая уютная. Это уютная столовая. Мы (без вас) сидим в столовой. Этот ребенок боится комаров.

►4. Измените следующие утвердительные предложения в отрицательные, употребляя слова *bukan* или *tidak*.

Ini jambu. Itu dukuh. Ini kayu. Itu papan. Itu batu. Kata ini péndék. Anak ini cantik. Ini kota. Kota ini aman. Itu kebun. Kebun itu dekat. Ini ibu. Itu bapak. Ini bibi. Itu paman. Dagu paman gedé. Badan paman gedé.

Ibu ini muda. Kami mau makan. Kita duduk. Toko tutup. Tamu makan kué. Kami mau makan témpé. Ini puncak bukit ini. Duku, jambu, pepaya ini énak. Jambu ini muda. Nama kakak itu Amin. Ini monyét, itu penyu.

►5. Составьте вопросительные предложения по образцу.

Образец: Ini kuda. – Apa ini? Ini apa?

Itu batu. Ini péna. Itu peta. Itu penyu. Ini monyét. Ini bébék. Ini ayam. Itu kuda. Ini pepaya. Itu papan. Ini kayu. Ini jambu. Itu duku. Ini puncak bukit. Itu kebun nénék.

►6. Переведите на индонезийский язык.

Это ребенок. Этот ребенок красивый. Это мать, то отец. Этот отец немолодой. Эта мать молодая. Тот отец молодой. Эта папайя вкусная. Та папайя невкусная. Это магазин. Этот магазин закрыт. Тот магазин (находится) близко. Это доска. Та доска короткая. Это слово. То слово короткое. Это город. Этот город спокойный. Тот город красивый. Этот город приятный. Это тетя Амина. Это дядя Тути. Это дедушка Амина. Это бабушка Тини. Это сад бабушки Тоно. Имя этого ребенка Тоно. Это старшая сестра Амина. То младший брат Тути. Бабушка Амина пьет кофе. Дедушка Тути ест рыбу. Тути ест чампедак, Тоно ест дуку. Я ем джамбу. Тини ест курицу. Старшая сестра ест утку. Утка вкусная. Дедушка хочет есть темпе. Я не хочу есть темпе. Мы (без вас) в столовой. Это четыре черепахи. То шесть обезьян. Это шесть уток, то четыре курицы.

Имя того ребенка Тути. Мы сидим в саду. Тот ребенок сидит за столом. Этот ребенок пьет кофе. Этот стол низкий. Отец сидит на камне. Мать сидит в саду. Гость сидит в саду.

Урок 4

Звуки	Буквы	Буквосочетания
h	Hh	
l r	Ll Rr	
s w	Ss Ww	
ŋ		Ng ng

Согласные звуки [ŋ], [h], [l], [r], [s], [w]

Согласный [ŋ] – заднеязычный носовой смычный сонант. Когда произносят согласный звук [ŋ], смычка происходит между задней частью спинки языка и мягким нёбом.

Подобного звука в русском языке нет. Индонезийский звук несколько напоминает английский или немецкий звук [ŋ]. Однако, по сравнению с английским или немецким звуком, у индонезийского согласного [ŋ] место смычки больше продвинуто вперед.

Согласный [ŋ] встречается в начале, в середине и в конце слова.

Задание 1. Слушайте и повторяйте за диктором слоги.

an–ang, in–ing, un–ung, [ɛ]n–[ɛ]ng, on–ong, anga–angga, ungu–unggu, ingi–inggi, ongo–onggo
 angka–ang, [ə]ngka–əng, ungku–ung, ongko–ong, [ɛ]ngki–[ɛ]ng, [ɛ]ngka–[ɛ]ng
 na–nga, no–ngo, ni–ngi, nu–ngu, n[ɛ]–ng[ɛ], n[ə]–ng[ə]
 nga–ngga, ngo–nggo, ngu–nggu, ngi–nggi, [ə]ng–[ə]ngga, [ɛ]ng–[ɛ]ngga
 nga, ngo, ngi, nga, ng[ə], ngu
 nga–ung, ng[ɛ]–ong, ngi–ang
 ngak, ngok, ngik, nguk, ng[ɛ]k
 ngin, ngan, ngun, ngon

Задание 2. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносится звук [ŋ] в конце слова: kuning, tukang, dinding, pegang, datang, kunjung, kentang, petang, padang, pandang, gunung, tepung, untung, panjang, apung, kencang.

Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на различение носовых звуков [ŋ] и [n] в конце слова: padang–padan, tepung–pun, kunjung–ajun, panjang–pandan, kentang–intan, apung–ayun, bandang–badan, pandang–dan.

Задание 3. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносится звук [ŋ] между гласными в середине слова: bunga, tangan, dengan, dingin, ingin, angin, ingat, angan, dongéng, bangun, dungu, pungut, pengap.

Задание 4. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносится сочетание звуков [ŋ] и [g, k] в середине слова: tangga, punggung, tinggi, anggap, tunggu, mangga, tingkap, angka, unkap, bangkit, mangkuk, kangkung.

Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносится звук [ŋ] в позиции между гласными звуками и как произносится сочетание звуков [ŋ] и [g, k] в середине слова: angan – anggar,

tangan – tangga, dungu – tungku, ingat – angkat, jangan – jangka, bunga – bungkam, angin – angkut, dengan – dagang, dingin – dinding, angan – anggun, ingin – kening, bangun – kangkung.

Задание 5. Прочитайте слова, следите за тем, как произносится звук [ŋ] в начале и середине слова: nganga, ngangut, ngantuk, mengapa, ngaung, ngeknekek, ngengap, ngengat, ngéong, ngiang, ngungu, ngungap, ngutngit, ngutngut.

Согласный звук [h] – ларингальный щелевой шумный. Когда произносят согласный звук [h], происходит сужение в нижней части глотки вследствие движения корня языка назад и сближения его с задней стенкой зева. В русском языке соответствующего звука нет.

В начале слова согласный звук [h] произносится как легкий выдох, *например*: hutan «лес», hitam «черный».

Между одинаковыми гласными этот звук произносится ясно и часто озвончается, *например*: pohon «дерево», maña «самый», mahal «дорогой» (о стоимости вещи).

В середине слова между различными гласными произносится ослабленно и почти не слышен, *например*: tahun «год», tahu «знать».

В конце слова этот звук произносится как слабый выдох (*например*: indah «прекрасный», jauh «далекий») и слышится более отчетливо, особенно в позиции после гласного [i]: putih «белый».

Длительность гласных перед конечным звуком [h] несколько увеличивается.

Индонезийский звук [h] напоминает английский или немецкий звук [h] в словах have, haben.

Задание 6. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как надо произносить звук [h] в начале слова: hidup, hangat, hadap, hendak, hingga, hutan, hantam, hitung, hidung, hamba, hati, hambat, hémat.

Задание 7. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как надо произносить звук [h] между одинаковыми гласными в середине слова: jahit, pohon, jahat, bahan, maha, mohon, bahkan, pahit, tahu, kehendak, ahad, bahu.

Задание 8. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносится гласный [i] перед конечным звуком [h]: tindih, indah, gigih, kokoh, pipih, jauh, jernih, jajah, jerih, patuh, putih, tujuh, didih, ampuh, canggih.

Согласный [l] – апикальный боковой сонант. Когда произносят согласный звук [l], кончик языка смыкается с альвеолами. Посередине проход для воздушной струи оказывается закрытым, а по боковым сторонам остается щель, через которую проходит воздух.

По сравнению с русским звуком [л], индонезийский [l] звучит более смягченно. Когда произносят индонезийский звук [l], язык приподнят к нёбу, а средняя часть спинки языка не опущена, как при русском [л]. По артикуляции и по звучанию индонезийский звук [l] является средним между русскими мягким и твердым [л].

Согласный [l] встречается в начале, в середине и в конце слова.

Задание 9. Повторите за диктором слоги.

o-la, la-l[ə], li-li

la-l[ɛ], lu-lu, lo-lo

lang, ling, lung

ling-lang, ling-lung

Задание 10. Повторяйте за диктором слова: Allah, lampu, lalat, lalu, luka, lebih, lembaga, ladang, laki, lapang, lima, lihat, lama, langit, lagu, gang potlot, lagi, lengan, lupa, boléh.

Задание 11. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как надо произносить согласный [l] после гласных [a], [i] и [u] и в конце слова: *jendéla, delapan, mahal, hotél, hal, kapal, pulpén, dalam, kali, pulang, kenal, betul, kembali, kecil, lalu.*

Согласный [r] – дрожащий какуминальный (*cisimen* – «верхушка») сонант.

Когда произносят согласный звук [r], кончик языка вибрирует у альвеол на границе их с твердым нёбом, причем передняя часть спинки языка вогнута внутрь так, что она получает ложкообразную форму. Встречается в начале, в середине и в конце слова.

Задание 12. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносятся согласные [l] и [r]: *kotor, lemari, républik, kurang, ratu, lahir, rubel, rendah, rata, lebar, rapat, roti, ribu, lari, larut, pasar, guru, rokok, ringan, rugi, guntur, cerita, rumah, rajin, buruh, buruk, rendah, orang.*

Согласный [s] – круглощелевой апикальный глухой шумный. Когда произносят согласный звук [s], боковые края языка прижимаются к верхним зубам, а посередине остается круглая щель для прохода воздуха.

Индонезийский звук [s] имеет сходство с русским звуком [с], однако артикуляция индонезийского звука [s] более напряженная, чем при русском [с], а шум более резкий.

В конце слова перед паузой время звучания этого согласного увеличено, *например: atas* «верх». Согласный [s] в интервокальной позиции не озвончается.

Согласный [s] встречается в начале, в середине и в конце слова.

Задание 13. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносится согласный [s]: *satu, atas, kursi, panas, saja, saya, keras, listrik, pantas, surat, supaya, besar, kasih, sama, masuk, pusat, sop, bésok, sedikit, bersih, Prancis, Inggris.*

Согласный [w] – губно-губной сонант. Когда произносят звук [w], язык оттянут в глубь полости рта и задней частью приближается к мягкому нёбу, т.е. положение органов речи такое же, как при гласном [u], но напряжение сосредоточено в обеих губах. Струя воздуха сильнее при артикуляции согласного [w], чем при гласном [u]. Согласный [w] произносится с небольшим участием шума.

Согласный [w] встречается в начале и в середине слова.

Задание 14. Прочитайте слова со звуком [w]: *kawan, awan, rawa, kawat, wanita, waktu, watak, wedana.*

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Слушайте и повторяйте за диктором предложения. Переведите их на русский язык.

1. Apakah ini kertas? Ini kertas. Apakah kertas ini putih? Ya, kertas ini putih. Apakah itu? Itu pénsil. Apakah pénsil itu biru? Tidak, pénsil ini tidak biru, pénsil ini mérah. Apakah ini? Ini pulpén. Apakah pulpén ini hitam? Ya, pulpén itu hitam. Apakah itu kamus? Itu kamus. Kamus ini besar. Apakah ini kamus? Bukan, ini bukan kamus. Ini buku. Kamus itu péndék. Buku itu kuning. Ini pulpén kuning. Péna kuning itu jelék. Apakah ini pasar? Bukan, ini bukan pasar. Ini toko. Pasar ini dekat. Pasar itu jauh. Apakah ini? Ini nangka. Nangka ini muda.

2. Ini méja. Méja ini hitam. Itu kursi. Kursi itu péndék. Kursi ini buruk. Ini buku. Buku ini biru. Biru buku ini. Itu péna. Péna itu mérah. Mérah péna itu. Ini kertas. Kertas ini putih. Ini kamar rumah itu. Kamar-kamar rumah itu jelék. Kamar rumah ini bagus.

3. Ini rumah. Rumah–rumah ini besar. Pintu kiri rumah ini baru. Pintu kanan rumah ini tidak baru. Rumah baru ini tinggi. Ini kamar. Kamar–kamar ini kecil. Kecil kamar ini. Itu jendéla. Jendéla–jendéla itu lebar. Ini rumah besar. Apakah rumah itu bagus? Tidak, rumah itu tidak bagus. Apakah kamar ini kecil? Tidak, tidak kecil kamar ini. Rumah besar itu baru. Apakah rumah itu baru? Ya, rumah itu baru. Rumah–rumah baru itu rumah batu. Apakah kamar itu nyaman? Ya, kamar itu nyaman.

4. Ini jalan. Ini jalan sempit. Jalan sempit itu péndék. Apakah jalan ini péndék? Ya, jalan ini péndék. Itu jalan lebar. Jalan lebar itu panjang. Apakah jalan lebar itu panjang? Ya, jalan lebar itu panjang. Ini kampung. Alam kampung ini indah. Ini gunung. Ini puncak gunung Merapi. Apakah gunung itu tinggi? Tidak. Gunung itu tidak tinggi. Gunung itu rendah. Itu pohon? Bukan, itu bukan pohon. Itu bunga. Bunga itu cantik.

5. Apakah orang itu buruh? Bukan, orang itu bukan buruh. Apakah orang ini guru? Bukan, orang ini bukan guru. Apakah orang ini muda? Ya, orang ini muda. Apa ini kaki kanan? Bukan, ini kaki kiri. Apa ini mata kiri? Bukan. Ini mata kanan.

6. Apakah kera itu besar? Tidak. Kera itu kecil. Apa penyu ini kecil? Tidak. Penyu ini gedé. Ini bébék? Bukan. Ini itik.

Слова

alam – природа
apakah – вопросительное слово
bagus – хороший, отличный, прекрасный
baru – новый
besar – большой
biru – голубой
bunga – цветок
buruh – рабочий
buruk – плохой
gunung – гора
guru – учитель
hitam – черный
jalan – улица, дорога
jauh – далекий
jelék – плохой, скверный; безобразный, отвратительный
jendéla – окно
indah – прекрасный, красивый
kampung – деревня
kamus – словарь
kamar – комната
kecil – маленький

kera – большая обезьяна (макака)
kertas – бумага
kiri – левый
kuning – желтый
kursi – стул
lebar – широкий
mérah – красный
nangka – хлебное дерево и его плод
orang – человек
panjang – длинный
pasar – рынок
pénsil – карандаш
pohon – дерево
pulpén – авторучка
putih – белый
rendah – низкий
rumah – дом
sempit – узкий
tinggi – высокий
ya – да

Географические названия

Merapi – Мерапи (название действующего вулкана на Центральной Яве).

Лексический комментарий

1. Слова *pohon* и *kaui* – близкие по значению. Однако слово *kaui* обычно употребляется в сочетании с названиями определенных видов древесных пород, *например*: *kaui jati* «тик», *kaui manis* «коричневое дерево», *kaui hitam* «черное (эбеновое) дерево» и др.

2. Слова *buruk* и *jelék* – близкие по значению. Они практически во всех контекстах могут заменять друг друга, *например*: *kamus ini jelék/buruk* «этот словарь плохой»; *pasar itu jelék/buruk* «тот рынок плохой»; *orang ini jelék/buruk* «этот человек плохой». В разговорной речи чаще употребляется слово *jelék*.

3. Слово *bagus* «хороший, прекрасный, отличный» весьма употребительно в современном индонезийском языке, и часто его можно перевести на русский язык как «здорово, замечательно, великолепно». Например, проявляя свое отношение к чему-либо или давая чему-нибудь оценку, говорящий произносит: *Bagus!* «Здорово! Великолепно!».

4. Слово *muda* «молодой» (о человеке) в сочетании с другими словами, например обозначающими плоды, имеет значение «неспелый», «незрелый», «недозрелый»: *pangka muda* «недозрелый плод хлебного дерева».

5. Запомните: сочетание слов *kamar* «комната» и *kecil* «маленький», непосредственно следующих друг за другом, означает «туалет».

Грамматический комментарий

Вопросительная частица *kah*

Вопросительная частица *–kah* обычно присоединяется к любому слову в вопросительном предложении, *например*: *Méjakah ini?* «Это стол?» *Inikah méja?* «Это стол?»

Частица *–kah* выделяет то слово, которое требует подтверждения или отрицания. Слово с *–kah* всегда занимает позицию начала предложения.

Путем присоединения ее к вопросительному местоимению *apa* образуется вопросительное слово *apakah*.

Общий вопрос

Общий вопрос предполагает получение информации, подтверждающей (ответ «да») или опровергающей (ответ «нет») основное содержание высказывания.

В индонезийском языке формальным признаком общего вопроса служит вопросительное слово *apakah*.

Порядок слов в предложениях с общим вопросом тот же, что и в повествовательном предложении, причем слово *apakah* всегда стоит в начале предложения. *Apakah itu monyet?* «Это обезьяна?» *Apakah penyu ini besar?* «Эта черепаха большая?» *Apakah rumah itu besar?* «Этот дом большой?»

В общем вопросе может использоваться вопросительное слово *apa* без частицы *–kah*, что характерно для разговорной речи: *Apa itu Dulah?* «Это Дулах?» (Дулах – мужское имя у мусульман-яванцев). *Apa ini gunung?* «Это гора?»

Общий вопрос может быть выражен и без вопросительного слова с помощью интонации, при этом порядок слов не меняется, *например*: *Rumah itu besar?* «Этот дом большой?» *Apakah itu méja?* «Это стол?»

Отвечать на общий вопрос следует так: *Ya* или *Ya, itu méja* «Да» или «Да, это стол».

При общем вопросе интонация к концу предложения (особенно на последнем слове) повышается. После вопросительного слова *apakah* и перед последним словом предложения следует короткая пауза. *Например*:

Apakah pulpén itu mérah? «Эта ручка красная?»
 →→→/→→→/→↑↓

В вопросительном предложении без вопросительного слова *apakah* интонация также повышается к концу предложения, и необходима краткая пауза перед последним словом:

Pulpén itu mérah?

→→→/↑↓

4. Отрицания *tidak* и *bukan* могут употребляться в качестве отрицательных слов-предложений. Эти слова обычно служат кратким ответом на общий вопрос. *Например:*

Вопрос	Полный ответ	Краткий ответ
Apakah anak ini duduk? «Этот ребенок сидит?»	Tidak, anak ini tidak duduk. «Нет, этот ребенок не сидит».	Tidak. «Нет».
Apakah kota itu aman? «Тот город спокойный?»	Tidak, kota itu tidak aman. «Нет, тот город неспокойный».	Tidak. «Нет».
Apakah orang ini guru? «Этот человек учитель?»	Bukan, orang ini bukan guru. «Нет, этот человек не учитель».	Bukan. «Нет».

5. В кратком ответе, состоящем из одного слова-отрицания, интонация повышается на последнем слоге слова-отрицания, а затем резко падает.

Ini buku? – Bukan.

→ → / ↑ / ↑ ↓

Apakah meréka duduk? – Tidak.

→ → → → → → / ↑ ↓ / ↑ ↓

6. Обычно в предложении (как в синтаксически непроизводном, так и в синтаксически производном) подлежащее стоит впереди, а сказуемое следует за ним.

Сказуемое перед подлежащим встречается довольно часто. Такой порядок используется для логического подчеркивания сказуемого: Hitam pénésil ini. «Черный этот карандаш»; Tidak besar rumah ini. «Небольшой этот дом».

7. В предложениях, в которых с помощью логического ударения выделяется сказуемое, интонация резко повышается на ударном слоге сказуемого и в конце этого же слога тон начинает падать. Последующие слоги произносятся на низком тоне и обычно в быстром темпе. После сказуемого следует небольшая пауза. *Например:*

Tidak besar/rumah ini.

→→→ ↑ ↓ / →→→→→.

Число имен существительных

Существительное в зависимости от контекста может обозначать как один предмет или лицо, так и несколько предметов или лиц, т.е. выражает общее понятие о предмете, единичном или множественном в разных контекстах. *Например:* Ini buku. «Это книга» или «Это книги».

Для образования формы множественности служит удвоение, полный повтор корневого слова: anak–anak «дети».

Удвоенные слова могут иметь примерно одинаковое ударение на каждом из своих компонентов. Часто, однако, ударением выделяется второй компонент: gunung–gunung «горы». Если после удвоенного слова следует другое ударное слово, то ударение удвоенного слова может перемещаться на его первый компонент: gunung–gunung/itu. Указательные местоимения ini и itu часто находятся в конце ритмической группы и в этом случае несут на себе ударение: Anak–anak itu... Anak itu...

Множественность предметов может выражаться сочетанием существительного с числительным или другими словами, указывающими на множественность предметов: empat buku «четыре книги».

Полный повтор как способ выражения множественности не используется при наличии лексических средств, выражающих данное значение, или контекста.

Упражнения

- 1. Объясните различия между предложениями. Переведите эти предложения на русский язык.

Itu rumah besar. – Rumah itu besar.

Ini pénsil mérah. – Pénsil ini mérah.

Itu jalan sempit. – Jalan ini sempit.

Ini bunga biru. – Bunga ini biru.

Ini bunga cantik. – Bunga ini cantik.

Itu pulpén baru. – Pulpén kuning itu baru.

Ini kamus kecil. – Kamus ini kecil.

Ini pasar jelék. – Pasar jelék ini dekat.

- 2. Переведите словосочетания на индонезийский язык: низкий стол, маленький словарь, широкая улица, красный цветок, длинное слово, большой сад, новая книга, черный карандаш, синяя авторучка, плохой словарь, низкий стул, узкая улица, голубая бумага, белый дом.

- 3. Переведите на индонезийский язык.

Это – город.

Этот город чистый.

Это – улица.

Эта улица широкая.

Это – рынок.

Этот рынок прекрасный.

Это – цветок.

Этот цветок красный.

Это – сад.

Этот сад большой.

Это – книга.

Эта книга новая.

Это – авторучка.

Эта авторучка синяя.

Это – словарь.

Этот словарь плохой.

Это – река.

Эта река грязная.

То – рынок.

Тот рынок (находится) далеко.

То – стул.

Тот стул низкий.

То – стол.

Тот стол низкий.

То – карандаш.

Тот карандаш черный.

То – бумага.

Та бумага голубая.

То – дом.

Тот дом белый.

То – гора.

Та гора низкая.

То – окно.

То окно узкое.

То – перо (писчее).

То перо желтое.

► 4. Переведите на русский язык.

Batu itu kecil. Orang besar itu muda. Orang ini guru. Orang itu buruh. Orang ini tinggi. Kata itu panjang? Tidak. Ini kata baru. Kamar sempit itu kecil. Jendéla ini lébar. Kamus baru itu besar. Méja péndék ini kuning. Méja péndék itu besar. Pénsil hitam ini buruk. Jambu mérah ini énak. Kera itu tidak besar. Kera ini besar.

► 5. Переведите на индонезийский язык.

Это – ребенок. Тот большой ребенок сидит. Это маленький ребенок. Это – гора. Эта гора высокая. Это – слово. То слово длинное. Тот человек невысокого роста. Этот сад маленький. Этот магазин новый. Этот новый магазин большой. Тот большой дом высокий. Это – человек. Этот человек высокий. Это – дорога. Та широкая дорога длинная. Это – карандаш. Тот карандаш новый. Тот новый карандаш длинный. Этот карандаш короткий. Тот словарь большой. Это – окно. То окно широкое. Это – комната. Эта комната уютная. Эта уютная комната небольшая. Крыша того дома новая.

Та маленькая комната узкая. Этот низкий стол широкий. Та гора высокая. Это большая обезьяна. Этот джамбу неспелый. Тот джамбу невкусный.

► 6. Ответьте на вопросы. Дайте полный и краткий отрицательный ответ.

Apakah kota ini besar? Apakah bunga ini mérah? Apakah kamar itu kecil? Apakah jendéla ini lébar? Apakah buku itu baru? Apakah pulpén ini biru? Apakah orang ini buruh? Apakah anak itu kecil? Apakah orang itu guru? Apakah gunung ini besar? Apakah kamus itu baru? Apakah orang ini buruk? Apakah kera itu gedé?

► 7. Дайте все возможные словосочетания, используя слова из левого и правого столбцов. Переведите эти словосочетания на русский язык.

atap, gunung, rumah, buku
méja, kursi, pénsil, kamus, kertas
jalan, kamar, kebun, kota, kata, pohon
orang, anak, jendéla, jambu
monyét, nyamuk, kera, penyu

péndék, cantik, gedé, sempit
rendah, tinggi, buruk, besar
hitam, kuning, panjang, kecil
baru, cantik, putih, lébar
muda, nyaman, bagus, biru

► 8. Поставьте вопросы к предложениям и дайте отрицательный ответ.

Itu rumah besar. Itu jalan sempit. Kamus ini besar. Ini nyamuk. Itu orang. Anak ini kecil. Orang itu buruh. Orang ini guru. Anak itu cantik. Orang itu buruk. Jalan baru ini lébar. Jalan panjang itu sempit. Méja ini tinggi. Rumah baru ini tinggi. Itu bunga. Orang ini muda. Ini pulpén. Ini pénsil biru. Pénsil hitam ini péndék. Kursi péndék itu kecil. Kera–kera ini péndék.

► 9. Заполните пропуски словами-отрицаниями *bukan* или *tidak*.

Orang ini ... buruh. Orang itu ... muda. Ini ... rumah baru. Rumah ini ... baru. Apakah péna itu mérah? ..., péna itu ... mérah. Apakah ini kertas? ..., ini ... kertas. Kertas ini ... putih. Apakah ini kursi péndék? ..., ini ... kursi péndék. Jalan ini ... lébar. Apakah jalan itu panjang? Jalan itu ... panjang. Apakah méja ini tinggi? ..., méja ini ... tinggi. Pohon itu? ..., ... pohon itu. Ini gunung tinggi? ..., gunung ini ... tinggi. Apakah méja itu hitam? Méja itu ... hitam. Pénsil ini ... biru. Kursi itu ... kecil. Anak ini ... péndék.

Ini ... jendéla. Jendéla itu ... lébar. Kata–kata ini ... baru.

Apakah anak ini duduk? Anak ini ... duduk. Orang–orang ini ... makan. Toko ini ... tutup. Rumah–rumah baru itu ... rumah baru. Kera–kera itu ... péndék.

► 10. Составьте предложения из данных слов.

1. Rumah–rumah, batu, ini, baru. 2. Apakah, ini, tinggi, méja–méja, kuning? 3. Péndék, itu, kursi, kecil. 4. Orang–orang, tidak, ini, makan. 5. Itu, makan, monyét, gedé, pisang. 6. Jendéla, bukan, ini. 7. Cantik, bunga, itu, mérah. 8. Ini, apakah, duduk, anak–anak? 9. Jambu, itu, bukan. 10. Candi, jauh, tidak, ini. 11. Sempit, jalan, panjang, itu. 12. Kamar, tidak, lébar, ini, nyaman. 13. Gunung, bukan, ini, puncak. 14. Hitam, pénsil, péndék, ini, tidak. 15. Itu, gedé, kanan, pintu, rumah. 16. Orang, mau, itu, apakah, témpé, makan? 17. Kaki, kiri, itu. 18. Kanan, mata, ini. 19. Kera–kera, tidak, besar, ini, hitam?

► 11. Переведите предложения на индонезийский язык.

Это слово длинное. То слово короткое. Эти слова новые. Эти низкие столы широкие. Тот большой стол новый. Этот дом высокий. Те большие дома высокие. Это маленькие сады. Те сады большие. Это невысокая (низкая) гора. Та гора высокая. Те горы невысокие (низкие). Эта дорога широкая. Та дорога узкая. Те дороги длинные. Это синий карандаш. Тот карандаш зеленый. Это синие карандаши. Эта авторучка черная. Та авторучка новая. Те авторучки плохие. Это – маленькая комната. Эта комната узкая. Те комнаты широкие. Это – большой город. Этот город новый. Эта река чистая. Тот стол грязный. Те города маленькие. Это – вкусная папайя. Те джамбу невкусные. Эти дети сидят за обеденным столом. Те дети в саду. Этот человек молодой. Те люди немолодые. Эта утка большая. Те утки небольшие. Эта невысокая гора близко. Те невысокие горы далеко. Это вершина Мерапи. Эта нанка неспелая.

► 12. Прослушайте чтение предложений диктором, прочтите, обращая внимание на интонацию, и переведите их на русский язык.

Ini méja. Itu kursi. Méja ini besar. Kursi itu kecil. Méja ini baru. Kursi ini péndék. Kursi itu buruk. Pasar ini jelék. Kamus itu jelék.

Méja ini besar. Méja besar ini péndék. Kursi itu kecil. Atap rumah ini bagus. Rumah itu baru. Rumah baru ini tinggi. Ini kota. Kota ini kecil. Pasar itu jauh. Pasar ini bagus. Pasar itu buruk.

Jalan ini baru. Jalan baru ini lébar. Jalan itu péndék. Jalan lébar itu panjang. Jalan péndék ini sempit. Jalan–jalan ini bagus. Pénsil kuning ini buruk. Ini bunga mérah, itu bunga biru. Bunga kuning itu bagus. Pohon tinggi ini besar. Guru baru ini péndék. Kuku kaki kanan gedé.

► 13. Прослушайте чтение предложений диктором, прочтите эти предложения, обращая внимание на интонацию вопросительных предложений, переведите их на русский язык.

Apakah itu pohon? Apakah pulpén itu mérah? Apakah kursi itu tinggi? Apakah ini jalan? Apakah jalan ini lébar? Apakah gunung itu tinggi? Apakah jalan lébar ini panjang? Apakah orang ini muda? Apakah ini rumah baru? Apakah rumah ini besar? Apakah ini pohon tinggi? Apakah ini anak kecil?

► 14. Прослушайте чтение вопросов и ответов диктором. Прочтите их, обращая внимание на интонацию предложений, содержащих слова-отрицания *bukan* и *tidak*.

Apakah ini mata kiri? Bukan, itu bukan mata kiri.

Apakah itu kaki kanan? Bukan, ini kaki kiri.

Apakah itu kursi? Bukan, itu bukan kursi.

Apakah itu kamus? Bukan, itu bukan kamus.

Apakah itu bunga? Bukan, ini bukan bunga.

Apakah kertas ini? Bukan. Ini bukan kertas.

Apakah pohon itu? Bukan. Itu bukan pohon.

Apakah bunga ini biru? Tidak, bunga ini tidak biru.

Apakah péna itu mérah? Tidak, péna itu tidak mérah.

Apakah kursi ini péndék? Tidak. Kursi ini tidak péndék.

Apakah kamus itu kecil? Tidak. Kamus ini tidak kecil.
 Apakah bunga ini kuning? Tidak. Ini bunga biru.
 Apakah pulpén itu putih? Tidak. Pulpén itu kuning.
 Apakah pohon ini tinggi? Tidak. Pohon ini péndék.
 Apakah ini gunung tinggi? Tidak. Gunung ini rendah.
 Apakah kera itu besar? Tidak. Kera itu tidak besar.

► **15.** Прослушайте чтение удвоенных слов и словосочетаний диктором. Прочитайте их, обращая внимание на ударение.

gunung–'gunung	'gunung–gunung 'itu
anak–'anak	'anak–anak 'itu
pénsil–'pénsil	'pénsil–pénsil 'ini
pohon–'pohon	'pohon–pohon 'ini
kamus–'kamus	'kamus–kamus 'itu
jalan–'jalan	'jalan–jalan 'itu
pasar–'pasar	'pasar–pasar 'itu

► **16.** Прослушайте чтение предложений диктором. Прочтите их, обращая внимание на их интонацию. Переведите эти предложения на русский язык.

Gunung ini tinggi. Gunung–gunung itu rendah.
 Kamus ini besar. Kamus–kamus itu kecil.
 Rumah ini baru. Rumah–rumah itu tua.
 Anak ini kecil. Anak–anak itu besar.
 Jendéla ini sempit. Jendéla–jendéla itu lebar.

Урок 5

Дифтонги	Буквосочетания
æi ou oi	ai au oi

Заимствованные звуки	Буквы	Буквосочетания
z v f ɟ x	Z z V v F f	Sy sy Kh kh

Дифтонги [æi], [ou], [oi]

Дифтонг [æi] – нисходящий (или падающий) дифтонг. Когда произносят дифтонг [æi], язык сначала отодвинут назад и приподнят, образуя, таким образом, первый элемент дифтонга. При образовании второго элемента дифтонга язык поднят к нёбу, причем образуется неслоговой элемент дифтонга. Напряженность возникает тогда, когда образуется первый слогообразующий элемент дифтонга, а затем напряженность падает.

Встречается только в конечном слоге двусложных слов.

Дифтонг [ɔi] – нисходящий дифтонг. Когда произносится первый элемента дифтонга [ɔ], язык отодвинут назад, занимает положение несколько выше, чем при гласном [a], а губы при этом округлены. Затем язык поднят к мягкому нёбу, образует второй неслогообразующий элемент дифтонга [ɔi]. Наибольшая напряженность возникает тогда, когда образуется первый слогообразующий элемент дифтонга.

Встречается только в конечном слоге двусложного слова.

В разговорной речи часто происходит монофтонгизация этого дифтонга.

Дифтонг [ɔi] – нисходящий дифтонг. Когда произносится первый элемент дифтонга, артикуляция такая же, как и при гласном [ɔ]. Напряженность артикулирующих органов речи наибольшая. При образовании второго элемента этого дифтонга язык опускается к нижним зубам.

Встречается в конечном слоге нескольких двусложных слов. *Например:* seroi «легкий» (о ветерке), amboi «ах» (междометие), koboī «ковбой (ковбойский)».

Правила чтения

Отличие дифтонгов [æi] и [ɔi] от сочетаний гласных [a] и [i], [a] и [u]

Необходимо отличать дифтонги [æi] и [ou] от аналогичных сочетаний гласных [a] и [i], [a] и [u]. Дифтонги не могут быть в составе односложного слова. Поэтому слова mau «хотеть», laut «море», air «вода», baik «хороший», состоящие из двух слогов, произносятся, соответственно, [ma–u], [la–ut], [a–ir], [ba–ik].

Дифтонги [æi], [ɔi] и [ou] могут встречаться в словах, состоящих из двух и более слогов, т.е. там, где кроме дифтонгов имеется хотя бы еще один гласный. *Например:* pulau [pulɔi] «остров», kemaɾau [kəmaɾɔi] «засуха, засушливый сезон», keledai [kələdæi] «осел».

Сочетания смежных гласных [u] и [a], [i] и [a]

При переходе от гласного [u] к гласному [a] обычно появляется ослабленный звук [w]. *Например:* tua [tu^wa] «старый», semua [semu^wa] «все».

При переходе от гласного [i] к гласному [a] обычно появляется ослабленный звук [y]. *Например:* dia [di^ya] «он, она», siapa [si^yapa] «кто», Indonésia [indonesi^ya] «Индонезия».

Сочетание смежных гласных [a] и [i], [a] и [u]

При переходе от гласного [a] к гласным [i] и [u] не наблюдается никаких переходных звуков.

Заимствованные звуки [z], [f], [v], [ʃ], [x]

Согласный [z] так же, как и согласный [s], – апикальный круглощелевой звонкий шумный. Согласный [z] произносится как и индонезийский звук [s], но с большей звонкостью. Существует тенденция к замене звука [z] исконными звуками [j] и [s]: zaman – jaman «эпоха», azas – asas «принцип».

Этот согласный заимствован из арабского языка и встречается в начале и в середине слова.

Согласный [f] – губно-зубной глухой щелевой шумный. Когда произносят согласный [f], образуется щель между нижней губой и верхними зубами. По сравнению с русским звуком [ф] индонезийский согласный артикулируется с большим напряжением.

Этот согласный заимствован из арабского языка и встречается в начале, середине и в конце слова: fikir «думать», tafsir «толкование, оценка», kalif «халиф».

В некоторых словах существует тенденция к замене заимствованного звука исконным звуком [p]: fikir – pikir «думать».

Согласный [v] – губно-зубной звонкий щелевой шумный. Согласный [v] произносится так же, как и согласный [f], но с большей звонкостью. Имеется тенденция произносить этот звук как [f]. *Например:* *Viétnam* [fiɛtnam] «Вьетнам».

Этот согласный заимствован из западноевропейских языков и встречается в начале и в середине слова.

Согласный [ɟ] – апикальный двухфокусный со вторым средним фокусом, глухой щелевой шумный. Когда произносят звук [ɟ], образуется щель путем сближения средней части языка с твердым нёбом. Кончик приближен к передним зубам, образуя другую щель. Для этого согласного характерно наличие одновременно двух шумообразующих фокусов.

Этот согласный заимствован из арабского языка и встречается в начале и в середине слова: *syarat* «условие», *masarakat* «общество».

Согласный звук [x] – заднеязычный глухой щелевой шумный и произносится с сильным придыханием, причем в начале слышится звук [k]. При артикуляции этого звука щель образуется между задней частью спинки языка и мягким нёбом. Согласный [x] напоминает русский звук [x], но более напряженный. Этот звук заимствован из арабского языка и встречается в начале и в середине слова: *khabar* «новость», *akhir* «конец».

Заимствованные согласные [f], [z], [ɟ] и [x] могут заменяться сходными исконными.

Задание 1. Повторяйте за диктором слова с дифтонгом [æi]: *pantai, sungai, balai, damai, santai, tupai, rantai, rangkai, bingkai, badai, bagai, sampai, pandai, lantai*.

Задание 2. Повторяйте за диктором слова с дифтонгом [ɔu]: *pulau, atau, danau, kemarau, engkau, kerbau, bangau, kau, lampau*.

Задание 3. Повторяйте за диктором слова. Не смешивайте дифтонги с сочетаниями отдельных гласных: *parau, bau, mau, laut, rantau, pukau, tembakau, pulau, danau, engkau, tuan, puan, kau*.

Задание 4. Повторяйте за диктором слова с дифтонгом [ɔu]: *pulau, danau, engkau, kau, atau, kemarau, bangau, lampau, parau, rantau, pukau, tembakau, kerbau*.

Задание 5. Повторяйте за диктором слова. Не смешивайте дифтонги с сочетаниями отдельных гласных [a] и [i], [a] и [u]: *sungai, pandai, damai, ramai, lantai, siang, air, baik, naik, syair, uang, beliau, hijau, saudara, kerbau, mau, sauh, jauh, lain, kain, main, bau*.

Задание 6. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносятся сочетания гласных [a] и [u], [a] и [i], [u] и [a], [i] и [a]: *tua, dia, sedia, baik, dua, siapa, naik, bau, semua, mau, taut, luas, ruang, ketua, buaya, setia, radio, daun, ia, siapa, Indonésia, Rusia*;

tuan–puan, dua–tua, laut–maut, baik–naik, tuak–muak, duit–peluit, sauh–jauh.

Задание 7. Прочитайте слова. Не смягчайте согласные перед гласным [i].

Indonésia	ribu	mahasiswa
indah	terima kasih	hitam
ikan	sedikit	hari
Inggris	sini	istirahat
tiga	dia	dari
tinta	dingin	kecil
roti	api	sedih
putih	padi	masih
bersih	lebih	kasih

Задание 8. Прочитайте следующие слова. Не смешивайте гласные [ɛ] и [ə]: belum, méja, lebih, enam, berapa, péna, semua, bésok, beberapa, engkau, empat, bufét, cepat, sedikit, kecil, betul, meréka, gedung, gembléng, énak, jendéla, kaléng, keréta, berita, mérah, teman, ganteng, rendah, besar, Indonésia, Universitas, Viétnam, cerita, péndék, sempit, beliau.

Задание 9. Прочитайте слова, обращая внимание на то, что слоги произносятся примерно равноударно: anak–anak, kursi–kursi, mahasiswa–mahasiswa, méja–méja, sungai–sungai, gunung–gunung, orang–orang, nyonya–nyonya, tuan–tuan, insinyur–insinyur, danau–danau, ladang–ladang, padang–padang, kerbau–kerbau, bangau–bangau.

Задание 10. Прочитайте предложения, обращая внимание на интонацию вопросительных предложений.

Siapakah orang ini? Dia guru. Siapakah orang itu? Dia insinyur. Siapa ini? Ini pegawai. Orang ini siapa? Orang itu siapa? Ini siapa? Itu siapa? Kalian siapa? Meréka itu siapa? Kamu itu siapa? Dia itu siapa? Apakah ladang ini lébar atau sempit? Apakah jalan ini péndék atau panjang? Apakah pénsil–pénsil ini péndék atau panjang? Apakah orang itu muda atau tua? Apakah tangan adik kamu bersih atau kotor? Apakah laci méja ini kecil? Apakah danau dangkal atau tidak? Apakah sungai itu dalam atau dangkal? Apakah kota ini bersih atau kotor? Apakah ladang ini hijau? Buku ini baik atau buruk? Bibi siapa ini? Ini bibi dia? Paman siapa itu? Paman kamu? Kakak siapa ini? Kakak dia? Adik siapa ini? Adik paman anda? Bunga–bunga ini mérah? Ini bunga? Itu kertas? Ini bangau? Itu kerbau? Itu kera? Ini monyét?

Задание 11. Прочитайте предложения, обращая внимание на интонацию отрицательных предложений.

Bukan, dia bukan guru, dia insinyur.
 Bukan, orang ini bukan insinyur, orang ini dokter.
 Bukan, ini bukan kerbau. Bukan, itu bukan bangau.
 Bukan, ini bukan kaki kiri.
 Bukan, ini bukan kaki kanan.
 Tidak, tangan anak ini tidak kotor, tangan dia bersih.
 Tidak, rumah itu tidak besar, rumah itu kecil.
 Tidak, ladang ini tidak lébar.
 Tidak, padang ini tidak luas.
 Tidak, danau itu tidak dalam.
 Tidak, sungai itu tidak dangkal.
 Tidak, kota ini tidak gedé.
 Tidak, méja ini tidak kotor, méja ini bersih.

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Слушайте и повторяйте за диктором предложения. Переведите их на русский язык.

1. Saya mahasiswa. Dia guru. Engkau buruh. Saya muda. Dia tua. Orang ini muda. Orang itu tua. Saya buruh, kamu mahasiswa. Siapa ini? Ini mahasiswa. Siapa itu? Itu guru. Siapa orang itu? Orang itu dosén. Orang ini baik. Orang itu bukan dokter. Orang ini insinyur. Apakah orang itu buruh? Bukan, dia bukan buruh, dia dokter. Siapa orang ini? Dia dosén. Siapa orang itu? Dia dokter. Apakah orang itu muda? Ya, dia muda. Dia murid. Kakak dia guru. Nénék kami insinyur. Kakék kami pegawai.

2. Orang-orang itu dosén Universitas Moskow. Saya mahasiswa Institut Negeri-Negeri Asia-Afrika. Kantin institut kami bagus. Kamu murid. Effendi guru.

3. Siapa Bapak itu? Beliau ayah anak ini. Apakah ia dokter? Bukan, ia pegawai. Siapa ibu itu? Beliau ibu anak ini. Apakah saudara ibu dia tua? Tidak, saya tidak tahu. Apakah Anda insinyur? Bukan, saya dokter. Apakah Anda guru atau bukan? Saya bukan guru. Apakah Anda mahasiswa atau bukan? Saya mahasiswa. Siapa nyonya ini? Ini nyonya rumah kami. Siapa tuan itu? Tuan itu paman kami.

4. Apakah dia makan atau tidak? Apakah kamu tahu toko itu tutup atau tidak? Saya tidak tahu. Apakah kursi itu péndék? Ya, kursi itu péndék. Apakah ladang ini hijau atau tidak? Ya, ladang ini hijau. Ini padang? Ya, ini padang. Padang ini luas. Apakah padang ini hijau? Ya, hijau. Padang ini luas dan hijau.

5. Méja ini besar. Laci méja itu kecil. Ini méja. Méja ini tua. Méja tua ini péndék dan kecil. Méja tua itu kotor. Méja siapa itu? Ini méja kami. Kursi itu kecil. Kursi siapa ini? Ini kursi meréka. Kursi itu péndék dan kecil. Buku siapa itu? Ini buku dosén kami. Ini kertas. Kertas ini putih. Itu pénsil kuning. Péna adik biru, mérah, kuning, dan hijau. Surat siapa itu? Itu surat saudara kamu. Kamu tahu surat siapa ini? Aku tidak tahu.

6. Ini rumah. Rumah ini besar. Rumah baru ini tinggi. Jendela rumah itu besar dan lébar. Pintu rumah itu tutup. Rumah siapa itu? Itu rumah paman. Rumah itu tinggi. Rumah tinggi itu bagus dan nyaman.

7. Itu kota. Kota itu kecil. Kota kecil itu bagus. Nama kota itu Bogor. Kota Bogor aman dan bersih. Pasar di kota Bogor bersih dan bagus. Jalan ini baru. Jalan baru ini lébar dan panjang. Jalan itu tua. Jalan tua itu sempit dan péndék. Sungai itu lébar. Sungai lébar itu dalam. Sungai ini sempit. Sungai sempit ini kecil. Sungai ini sempit dan kecil. Danau itu dalam. Nama danau itu danau Toba. Bukit ini tinggi. Gunung itu besar. Puncak gunung itu tinggi.

8. Itu bapak. Daggu bapak péndék. Badan bapak besar. Gigi adik saya empat. Pipi kakak kamu mérah. Kuku kaki kanan kakak kamu péndék. Dada paman lébar. Mata dan muka anak itu cantik. Tangan adik kamu kotor. Tangan kakak kamu bersih.

9. Saya ini mahasiswa. Dia pegawai. Saya muda. Dia itu tua. Orang ini muda. Orang itu tua. Saya buruh, dia pegawai. Anda guru. Saya dosén. Rumah saya baik dan nyaman. Ibu anda dokter. Effendi guru kita. Dia ganteng. Dia kuat dan ganteng. Ini adik saya. Adik saya kecil dan pandai. Ini adik siapa? Ini adik kami. Itu kakak dia. Kakak dia pandai dan cantik. Kamu ini pandai. Kakék dia ganteng.

10. Bibi siapa itu? Dia bibi saya. Paman siapa ini? Ini paman meréka. Ayah siapa itu? Ia ayah saya. Kamar siapa itu? Itu kamar kami. Itu sekolah kamu? Ya, itu sekolah kami. Surat siapa itu? Itu surat saya. Pénsil siapa itu? Itu pénsil meréka. Buku-buku siapa itu? Itu buku-buku Anda.

11. Bébék, itik, ayam ini besar. Monyet di pohon. Penyu di danau. Kuda di padang. Nyamuk di rawa. Kerbau di padang dan bangau di rawa.

Слова

ayah – отец

atau – или

baik – хороший

bangau – белая цапля

beliau – он, она

bersih – чистый

dalam – глубокий

dan – и

danau – озеро

dangkal – мелкий, неглубокий;
перен. поверхностный

dia – он, она

dokter – врач

dosén – преподаватель (вуза или университета)

engkau – ты

hijau – зеленый

ganteng – красивый, видный (о мужчинах)

kalian – вы

kuat – сильный

institut – институт

insinyur – инженер

kerbau – буйвол

kotor – грязный

laci – ящик (выдвижной)

ladang – поле (неорошаемое)

luas – широкий

mahasiswa – студент

murid – ученик

negeri – страна
nyonya – госпожа (обращение слуги к хозяйке
 в богатом доме или в доме этнических
 китайцев, а также врача к пациенту)
padang – поле, равнина
pandai – способный, умный
pegawai – служащий
rawa – болото
saudara – брат, сестра; товарищ, гражданин
saya – я
sekolah – школа

siapa – кто
sungai – река
surat – письмо
tangan – рука
tahu [tau] – знать
tua – старый
tuan – господин (обращение слуги к хозяину
 в богатом доме или в доме этнических
 китайцев, а также врача к пациенту)
universitas – университет

Географические названия

Afrika – Африка
Asia – Азия

Bogor – город на Западной Яве
Moskow (Moskwa) – Москва

Запомните

Institut Negeri–Negeri Asia Afrika – Институт стран Азии и Африки

Лексический комментарий

1. Слова *ayah* и *barak* близкие по значению. Слово *barak* может употребляться в качестве обращения к незнакомому лицу мужского пола старшего по возрасту и по положению. Слово *ayah* употребляется только как термин родства и как обращение к нему.

2. Все географические названия, употребляемые в качестве определения, занимают позицию после определяемого слова и пишутся с прописной буквы. *Например:* Universitas Moskow «Московский Университет».

Грамматический комментарий

Вопросительное слово siapa

Вопросительное слово *siapa* «кто» употребляется по отношению к лицам. Слово *siapa*, так же как и вопросительное слово *apa*, может стоять в начале или в конце предложения. С помощью этих вопросительных слов строятся частные вопросы, в которых слова *siapa* и *apa* часто выдвигаются в начало вопроса, выделяясь интонацией. В предложении эти слова занимают ту же позицию, что и соответствующие слова повествовательного предложения.

Siapa ini? | «Кто это?»
 Ini siapa?

Apa ini? | «Что это?»
 Ini apa?

В вопросительном предложении с вопросительным словом *siapa* интонация такая же, как и с вопросительным словом *apa*: *Siapa ini? Ini siapa?*

Вопросительное слово *siapa* употребляется в вопросе к определению, обозначающему принадлежность какого-либо предмета, и всегда стоит непосредственно после существительного, обозначающего этот предмет. *Ini buku siapa? «Это чья книга?» – Ini buku saya. «Это моя книга».*

Местоимения

1. Местоимения *saya* «я» и *aku* «я» относят к местоимениям 1-го лица единственного числа. Местоимение *saya* «я» стилистически нейтральное и используется как в официальном, так и в неофициальном общении. Местоимение *aku* «я» не используется в официальном общении. *Aku* используется чаще в разговоре между друзьями, близко знакомыми людьми, в разговоре с детьми, родственниками, особенно среди яванского населения. В авторской речи художественной литературы (в повествовании от 1-го лица) *aku* выступает в качестве повествователя.

2. Местоимения 2-го лица единственного числа *engkau* «ты» и *kau* «ты» употребляются в разговоре между близко знакомыми людьми, в частности среди населения острова Суматра, а также при обращении старшего к младшему. На Западной Яве местоимение *kau* «ты» используется редко, так как приобретает там грубоватый оттенок.

3. Местоимение 2-го лица единственного числа *kami* «ты» применяется в разговоре между близкими людьми, а также при обращении старшего лица к младшему. В современном разговорном индонезийском языке эти местоимения используются гораздо чаще по сравнению с местоимениями 2-го лица единственного числа *engkau* «ты» и *kau* «ты».

Эти местоимения не употребляются при обращении к незнакомому или малознакомому человеку.

При вежливом обращении употребляется местоимение *anda*, которое соответствует русскому местоимению «Вы». Как местоимение 2-го лица множественного числа, *anda* «вы» используется в языке прессы, радио- и телепередач, в рекламе, а также служит обращением к слушателям, зрителям и читателям.

В качестве местоимения 2-го лица множественного числа используется и слово *kalian*, для того чтобы выразить дружелюбное отношение к собеседникам в непринужденной обстановке. Оно употребляется в обращении к равным или младшим по возрасту или положению.

4. Местоимения 3-го лица единственного числа *dia*, *ia* «он, она» употребляются, прежде всего, по отношению к лицам (т.е. к человеку) без различия по полу, а также могут использоваться в речи о животных и о вещах, но значительно реже, чем соответствующие местоимения русского языка.

5. Местоимение 3-го лица *beliau* «он, она» применяется в высказываниях об уважаемых и высокопоставленных лицах.

6. Местоимение 2-го лица множественного числа *kami* «вы» употребляется как обращение к близким знакомым или к людям более молодым по возрасту, например учителя к ученикам школьного возраста.

7. Местоимение 3-го лица множественного числа *mereka* «они» применяется в речи о людях, а также в речи о персонифицируемых предметах. Часто употребляется в соединении с указательным местоимением *itu* – *mereka itu*.

8. Личные местоимения *saya*, *kita* и другие, стоящие после существительного, служат в качестве притяжательного определения к нему. Например: ayah saya «мой отец», rumah kita «наш дом», buku meréka «их книги».

9. Все личные местоимения без исключения соединяются с указательными местоимениями *ini* и *itu* для выделения группы подлежащего и подчеркивания контраста групп подлежащего и сказуемого. Например: Kita ini mahasiswa Institut Asia Afrika Universitas Moskow. «Именно мы студенты Института стран Азии и Африки при Московском Университете»; Aku ini anak Bapak Effendi. «Именно я сын Эффенди».

Личные местоимения

Лица	Числа	
	Единственное	Множественное
1-е	saya, aku «я»	<i>инклюзивное</i> kita «мы» <i>эксклюзивное</i> kami «мы»
2-е	engkau, kau, kamu «ты» anda «Вы»	anda, kamu, kalian «вы»
3-е	dia(ia) «он», «она» beliau «он», «она»	meréka «они»

Альтернативный вопрос

Вопрос, предполагающий в ответе выбор между двумя или более предметами, действиями или качествами, выраженными однородными членами, называется альтернативным. Альтернативный вопрос требует подтверждения одного из названных вариантов ответа.

В индонезийском языке в предложениях с альтернативным вопросом однородные члены соединяются с помощью союза *atau* «или».

Порядок слов в альтернативном вопросе такой же, как и в общем вопросе. *Apakah pensil ini hijau atau hitam?* «Эта авторучка зеленая или черная?»; *Apakah dia buruh atau insinyur?* «Он рабочий или инженер?»

Если в предложении, содержащем альтернативный вопрос, пропущен один из однородных членов, то альтернативный вопрос образуется при помощи разделительного союза *atau* и отрицаний *tidak*, *bukan*. *Например:* *Apakah dia makan atau tidak?* «Он ест или нет?»; *Apakah dia pegawai atau bukan?* «Он служащий или нет?»

Интонация в предложениях с альтернативным вопросом повышается к концу предложения, начиная с первого однородного члена, и понижается на последнем слове предложения:

Pensil ini, baik atau buruk? «Этот карандаш хороший или плохой?»
→ → → / → ↑ → → → ↓

Сочинительный союз *dan* «и»

Этот союз связывает отдельные предложения, а также отдельные группы слов и слова, которые могут быть представлены существительными, глаголами или прилагательными. *Например:* *Jalan ini panjang dan lebar.* «Эта улица широкая и длинная». *Dia dokter dan kami insinyur.* «Он врач, а мы инженеры».

Упражнения

► 1. Поставьте вопросы к следующим предложениям, используя вопросительные слова: *apa*, *siapa*.

Ini ladang. Itu sungai. Itu gunung. Ini bukit. Ini bunga. Ini danau. Itu padang. Ini kantin. Ini pensil. Itu kerbau. Itu insinyur. Ini paman. Itu bibi. Itu dokter. Itu dosen. Ini pegawai. Ini bangau.

► 2. Переведите на индонезийский язык.

Эти люди высокие. Это – высокие люди. Эти дома новые. Это – новые дома. Это – белые цветы. Эти цветы белые. Эти авторучки красные и черные. Эти авторучки красные. Это рисовое поле большое и широкое. Эти рисовые поля большие и широкие. Тот большой дом новый и высокий. То – новый

и большой дом. Эта река широкая и глубокая. Эта узкая река мелкая. Эти карандаши зеленые. Это – зеленые карандаши. Это – низкий стол. Этот стол низкий. Ящик того стола большой. Эти буйволы в поле. Те цапли на болоте. Это – большая обезьяна. Те маленькие обезьянки на дереве.

► 3. Составьте все возможные словосочетания, используя слова левого и правого столбцов.

ladang, méja, kursi, padang	tua, muda, péndék, lébar
rumah, gunung, bukit, danau	rendah, baik, nyaman, tinggi
orang, mahasiswa, bibi, paman	dangkal, buruk, dalam
dosén, jalan, kamar, laci, kantin	panjang, sempit, besar, kecil
bangau, kerbau, sungai	

► 4. Переведите на индонезийский язык.

Этот словарь плохой или хороший? Это рисовое поле большое и широкое? Эта река широкая и глубокая? То озеро глубокое? Это поле широкое? Это дерево высокое? Тот большой дом новый и высокий? Этот человек молодой или старый? Эти столы высокие или низкие? Тот ящик стола большой или маленький? Эта река глубокая или мелкая? Эти горы высокие или низкие? Эти цапли на поле или в саду? Буйволы большие или маленькие? Те горы высокие или низкие? Эта обезьяна большая или маленькая? Твои руки чистые или грязные?

► 5. Переделайте утвердительные предложения в отрицательные.

Ladang itu lébar. Kota besar itu baru. Dia insinyur. Ini sungai. Sungai ini dangkal. Ini pénsil. Itu kamus. Ini air. Itu batu. Ini jalan, itu kota. Ini guru. Meréka dokter. Kami pegawai. Kita mahasiswa Universitas Moskow. Ini anak sekolah. Ini Institut Negeri–Negeri Asia Afrika. Kota ini aman. Pipi anak itu mérah. Mata orang itu besar. Nama institut ini, Institut Negeri–Negeri Asia Afrika. Pintu rumah ini tutup. Muka anak itu putih. Kaki kami panjang. Itu kerbau. Bangau ini kecil. Sungai itu kotor.

► 6. Ответьте на вопросы.

Ini pénsil Anda? Ini kamar adik Anda? Ini kakak kamu? Ini buku siapa? Buku siapa ini? Rumah siapa ini? Bibi siapa ini? Pénsil siapa ini? Kamar siapa ini? Adik siapa ini? Kakak siapa itu? Ayah siapa ini? Tamu siapa itu? Apakah pintu rumah ini tutup? Kota ini aman? Muka anak itu putih? Kaki bangau itu panjang? Dada bapak ini lébar? Badan kerbau besar? Apakah meréka pegawai? Pipi ibu itu mérah?

► 7. Составьте короткие диалоги со словами *siapa*, *apa* и *apakah*.

► 8. Переведите на индонезийский язык.

1. Чья это книга? Это ваша книга? – Да, это моя книга. 2. Чья это авторучка? Это ее авторучка? – Да, это ее авторучка. 3. Чья это комната? Это их комната? – Да, это их комната. 4. Чей это младший брат? Это твой младший брат? – Да, мой. 5. Чья это старшая сестра? Твоя? – Да, моя. 6. Эта комната уютная? – Да, уютная. 7. Дверь дома закрыта? – Да, закрыта. 8. Они служащие? – Да, они служащие. 9. Кто он? – Он мой старший брат. 10. Кто эта женщина? – Эта женщина – хозяйка того большого дома. 11. Кто этот человек? – Он врач. 12. Кто эта женщина? – Она бабушка Тути. 13. Глаза этого мальчика большие и черные? – Да. 14. Щеки этой девочки красные? – Нет, не красные. 15. У цапли ноги длинные? – Да, длинные. 16. Кто Амин? – Амин служащий. 17. Чей это дедушка? Твой? – Нет, не мой. 18. Чьи эти цветы? Ваши? – Нет, не мои. Это ее цветы. 19. Это чьи буйволы? – Это наши буйволы. 20. Эти обезьяны большие или маленькие? – Эти обезьяны большие. 21. Эта улица чистая или грязная? – Эта улица чистая. 22. Это правая нога? – Да, это правая нога.

Урок 6

Сочетания гласных на стыках между словами

В потоке речи на стыках между словами гортанная смычка [ʔ] произносится в положении после гласного первого слова перед начальным гласным второго слова, независимо от качества предшествующего звука. Гортанная смычка появляется и в положении после согласного первого слова, и перед начальным гласным второго слова. В обоих случаях она звучит несколько ослаблено.

Задание 1. Повторяйте за диктором следующие сочетания слов, обращая внимание на то, как произносятся сочетания гласных в межсловесных стыках.

ada apa	ibu anak	ini anak
ada ikan	negeri Asia	ini ibu
apa itu	buku ini	ini uang
kamu ada	ini itik	ada uang

Задание 2. Повторяйте за диктором следующие предложения, обращая внимание на появление гортанной смычки в межсловесных стыках: Bapak ada di kamar besar. Ibu anak itu ada di kebun. Di mana ibu Ali? Di mana adik anak itu? Dia pergi ke Indonesia. Buku ini ada padanya. Di kamar itu ada orang.

Задание 3. Повторяйте за диктором следующие слова. Не допускайте редукции гласных.

a–a	a–u	a–i	i–u	[ɔ]–a	[ə]–u	u–au
bapak	batu	kami	pintu	pola	temu	pulau
katak	ratu	tani	rindu	kolam	ketuk	pukau
u–a	i–a	u–i	[ɛ]–a	[ə]–i	[ə]–a	
pula	pita	putih	béta	tepi	tepat	
mula	kita	rumit	kémah	keti	empat	
i–i	[ɔ–ɔ]	u–u	a–[ɔ]u	u–[æ]i	i–[æi]	
titip	potong	kutuk	danau	sungai	tirai	
intip	pondok	untuk	parau	murai	bingkai	

Гармония гласных

Согласно правилам гармонии гласных в рамках слова ограничена встречаемость гласных верхнего и среднего подъема. Для индонезийского языка весьма характерны сочетания в словах одинаковых гласных типа [a] и [a], [ɔ] и [ɔ], [u] и [u], [i] и [i], [ɛ] и [ɛ], причем редукция одного из гласных не допускается. *Например:* kata, pohon, tutup, ini, nénék.

Ничем не ограничена сочетаемость гласного звука [a] с гласными верхнего и среднего подъема. *Например:* kami, tamu, batok.

В соответствии с правилами гармонии допускаются сочетания *i* и *u*, *u* и *i*, *é* и *o*, *o* и *é*. *Например:* pintu, putih, bélok, boléh.

Сочетания же типа [i] и [ə], [ɛ] и [i], [ɔ] и [u], [u] и [ɔ] крайне редки и встречаются главным образом в заимствованных словах.

Задание 4. Повторяйте за диктором следующие слова. Соблюдайте правила гармонии гласных при произношении этих слов: pohon, rotan, Indonésia, potong, tolong, pondok, sekolah, rokok, ékor, témbok, oléh, tokoh, kokoh, orang.

Задание 5. Повторяйте за диктором предложения, обращая внимание на интонацию вопросительных предложений с модальным глаголом boléh.

Boléh aku masuk ke kamar itu? – Silakan.

Boléhkah meréka datang? – Silakan.

Boléhkah aku keluar? – Boléh.

Boléh saya makan? – Silakan.

Boléhkah anak–anak duduk? – Boléh.

Boléhkah anak–anak masuk? – Tidak boléh.

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Слушайте и повторяйте за диктором следующие предложения. Переведите их на русский язык.

Aku tinggal di Rusia. Dia tinggal di Indonésia. Aku orang Moskow. Dia orang Indonésia. Kami tinggal di Moskow. Meréka tinggal di Jakarta. Beliau pergi ke Surabaya. Kakaknya pulang ke Bogor. Ibu kakak itu datang dari Yogyakarta. Mahasiswa ini pulang dari institut.

Ayah anak ini ada di rumah. Ibunya di dapur. Dia makan nasi. Piring dan mangkuk ada di dapur. Di kamar itu ada empat orang. Boléh aku masuk ke kamar itu? Silakan. Aku masuk ke kamar itu. Saudara Ali duduk di kebun. Anak–anak itu pergi ke sekolah. Orang ini pulang ke kampung. Meréka datang ke kota. Aku mandi di sungai. Di mana ibu anak itu? Ibu anak itu di kamar. Di kamar besar itu ada lemari. Di lemari itu ada majalah Indonésia. Majalah ini baru, majalah itu tua. Majalah baru ini ada di dalam lemari itu. Di mana bapak? Bapak ada di kamar besar. Nénék dan kakék duduk di sofa. Di mana kakak anak itu? Kakak anak itu ada di kebun. Di kebun ada pohon. Di pohon itu ada monyét. Adiknya di ladang. Ladang itu luas. Padi ada di ladang dan di sawah. Padi di sawah ini kuning. Padi di sawah itu tinggi. Ali makan nasi dan ikan asin. Ali tidak makan babi. Tono mau makan daging. Dia tidak mau makan babi. Tuti cukup minum téh panas. Mariam minum air dingin. Adik dia pergi ke mana? Dia pergi ke Indonésia. Beliau pergi ke mana? Saya tidak tahu. Kapan beliau datang dari Prancis? Kapan kami pergi ke Indonésia? Kapan kalian datang dari Yogya? Selamat datang ke Jakarta.

Orang itu datang dari mana? Orang–orang itu datang dari Perancis. Kau pulang dari mana? Aku pulang dari Jepang siang ini. Kapan meréka pulang dari Jerman? Bésok pagi. Ibu ini datang dari mana? Ibu ini datang dari kota dengan taksi. Dari mana meréka kembali? Meréka kembali dari kampus. Kami kembali ke kampus. Dia siapa? Dia dosén. Wanita itu guru. Nama wanita itu Mariam. Siapakah dia? Dia dosén Institut Negeri–Negeri Asia–Afrika. Ia siapa? Ia Ali. Ali mahasiswa. Dan dia siapa? Ia Agus. Agus mahasiswa. Tini mahasiawi. Meréka mahasiswa asing. Adiknya murid sekolah. Anda itu siapa? Dia insinyur.

Ini bukuku. Buku ini bukuku. Ini bukumu. Buku ini bukumu. Ini bukunya. Buku ini bukunya. Ini bukumu? Ya, ini bukuku. Ini majalahmu? Bukan. Itu bukan majalahku. Itu pénsilnya. Pénsilnya hijau.

Ini tangan kiri, itu tangan kanan. Ini mata kiri, itu mata kanan. Mataku gedé. Kakiku panjang. Tanganku péndék. Tangannya bersih, tanganmu kotor. Mukamu bersih, mukanya kotor.

Ini teman lamaku. Itu teman baruku. Ini pacar baruku. Itu pacar lamaku.

Kamusku baru. Kamusmu lama. Kamusnya mahal. Kamusku murah. Ayahku pegawai. Bapakmu dokter. Ibunya pegawai. Buku itu ada padaku? Buku ini ada padamu. Kamus itu ada padanya? Ya, kamus itu ada padanya.

Téh panas buatmu, téh dingin buatku. Kopi manis buatnya, téh manis buatmu. Ikan asin buatku, témpé buatnya, kué buatmu.

Слова

ada – быть, существовать;
находиться, иметься

air – вода

asin – соленый

asing – иностранный; чужой

babi – свинья

bésok – завтра

boléh – можно, разрешается

buat – для, ради

cukup – достаточный

daging – мясо

datang – приходить, приезжать

dapur – кухня

dari – из, от

dingin – холодный

dengan – с

kampus – кампус (университетский городок)

lama – старый (о вещах и о знакомых людях)

lemari – шкаф

majalah – журнал

mahal – дорогой (о вещах, о цене)

mahasiswa – студентка

mandi – мыться, купаться

mangkuk – миска, чаша
(для супа)

masuk – входить

murah – дешевый

nasi – вареный рис

pacar – возлюбленный (мой парень;
моя девушка)

pagi – утро

padi – рис (на корню)

panas – горячий, жаркий

pergi – идти, ехать; ходить, уходить

piring – тарелка

pulang – возвращаться

sawah – заливное поле

siang – день, дневное время/днем

silakan – пожалуйста

sofa – софа

taksi – такси

tinggal – жить, проживать; оставаться,
останавливаться, задерживаться

wanita – женщина

Географические названия

Jakarta – Джакарта (столица Индонезии)

Jepang – Япония

Jerman – Германия

Indonésia – Индонезия

Prancis (Perancis) – Франция

Rusia – Россия

Surabaya – Сурабая (город на Восточной Яве)

Yogyakarta (Yogya) – Джокьякарта (город
на Центральной Яве)

Запомните

Selamat datang ke... – Добро пожаловать в...

Selamat jalan. – Счастливого пути!

Selamat tinggal. – Счастливого оставаться!

Selamat pagi. – Доброе утро!

Selamat siang. – Добрый день!

Selamat malam. – Добрый вечер!

Terima kasih. – Спасибо!

Jauh di mata, dekat di hati (пословица). – Далеко от глаз, но близко к сердцу.

Лексический комментарий

1. С помощью слова *orang* «человек» образуются сложные существительные, обозначающие национальную принадлежность (*orang Indonésia* «индонезиец», *orang Rusia* «русский», *orang Jepang* «японец»); народность (*orang Jawa* «яванец», *orang Sunda* «сунданец»); названия жителей какой-либо местности, населенного пункта (*orang Jakarta* «уроженец, житель Джакарты», *orang Moskow* «москвич», *orang kota* «горожанин»).

2. Слово *kampung* используется для обозначения поселения «деревня» и в значении микрорайона в городе.

3. Личные местоимения 2-го (реже 1-го) лица могут замещаться существительными:

- 1) в значении «Вы» (реже «я») употребляются слова *bapak* «отец», *ibu* «мать»;
- 2) в значении «Вы» употребляются слова: *pak* (сокращенная форма от *bapak*), *tuan* «господин», *nyonya* «госпожа», *abang/bang* (сокращенная форма от *abang*) «старший брат», *adik/dik* (сокращенная форма от *adik*) «младший брат (сестра)», *kakak/kak* (сокращенная форма от *kakak*) «старшая сестра (брат)» и др.;
- 3) в значении местоимений 3-го лица употребляются слова *saudara*, *tuan*, *nyonya*, *ibu*, *bapak*, *adik* и другие в сочетании с указательными местоимениями: *saudara itu* «он, она», *tuan itu* «он», *nyonya itu* «она», *ibu ini* «она», *ibu itu* «она», *bapak ini* «он», *bapak itu* «он». *Например:* *Siapa saudara itu? Saudara itu insinyur?* «Кто он? Он инженер?»; *Siapa Bapak ini? – Bapak itu dosén institut kita.* «Кто он?» – «Он преподаватель нашего института».

Кроме того, личные местоимения 2-го лица могут замещаться именем собеседника. *Например:* *Ali mahasiswa?* «Ты студент?» (вопрос обращен к Али).

4. *Ali*, *Effendi*, *Agus* – мужские имена, *Mariam* – женское имя. *Ali*, *Effendi* и *Mariam* – имена, распространенные у мусульманского населения Индонезии.

5. В разговорной речи глагол *ada* может использоваться в значении «есть, иметься, обладать». *Например:* *Saya ada buku ini.* «У меня есть эта книга».

Порядок слов в таких предложениях с *ada*: П + Ск + Д, где П – владелец реальный или потенциальный, а Д – посессивный объект.

6. Словосочетания могут быть свободными и несвободными. Свободные словосочетания сохраняют собственное лексическое значение входящих в него знаменательных слов – компонентов словосочетания. В несвободном словосочетании, обладающем определенной степенью устойчивости, лексическая самостоятельность одного из компонентов ослаблена или утрачена. Такое словосочетание по характеру своего значения приближается к отдельному слову. Так, например, слово *selamat* «удача, счастье, благополучие» формирует целый ряд устойчивых словосочетаний и выражает значения пожеланий (поздравлений, приветствий): *Selamat makan!* «Приятного аппетита!»; *Selamat tidur!* «Спокойной ночи!»

Грамматический комментарий

Предлоги *ke*, *dari*, *buat*, *pada*, *kepada*, *dengan*

1. Предлог *ke* «в, к» обычно указывает на направление движения к месту назначения. *Например:* *Kami pergi ke Jakarta.* «Мы едем в Джакарту».

После глаголов *pergi* «идти, ходить, уходить», *masuk* «входить», *pulang* «возвращаться, возвращаться домой» обычно следуют дополнения места и направления, которые вводятся предлогом *ke*. *Например:* *Meréka pulang ke kota.* «Они возвращаются в город».

После глаголов *datang* «приходить, приезжать», *tiba* «прибывать» могут употребляться предлоги как *ke*, так и *di*. *Например*: Pegawai ini datang ke pabrik. «Этот служащий приходит на завод»; Dosen ini datang di institut. «Преподаватель пришел в институт».

2. Предлог *dari* «от, из» указывает на исходный пункт движения. *Например*: Mereka pulang dari kota. «Они возвращаются домой из города».

3. Предлог *pada* употребляется при обозначении обладателя или принадлежности. *Например*: Majalah ini ada pada saya. «Этот журнал у меня».

Предлог *kepada* (*ke* + *pada*) указывает адресат, к которому направлено действие. *Например*: Dia pergi kepada ayah. «Он едет к отцу».

4. Предлог *buat* «для, ради» может вводить имена существительные. Этот предлог обозначает потенциального владельца или заинтересованное лицо: buat mereka «для них». Употребляется в разговорной речи.

5. Предлог *dengan* может вводить имена, обозначающие орудие, средство; средство транспорта: datang dengan taksi «приехать на такси», makan dengan tangan «есть руками».

6. Предлоги не несут ударения, а объединяются в одну ритмическую группу с последующим словом.

Модальный глагол *boleh*

Модальный глагол *boleh* «можно» выражает отношение говорящего к ситуации и означает наличие позволения (разрешения) совершить какое-либо действие. Позиция модального глагола *boleh* перед сказуемым – смысловым глаголом: Anak-anak boleh masuk. «Детям можно войти».

При вопросе *boleh* часто в сочетании с речевой частицей *-kah* может занимать начальную позицию эмфазы и стоять перед подлежащим – субъектом действия: Boleh saya masuk? «Можно мне войти?»; Bolehkah saya duduk? «Можно ли мне сесть?»

Обычная позиция отрицания *tidak* – перед модальным глаголом (*tidak boleh* «нельзя»): Anak-anak tidak boleh masuk. «Детям нельзя входить».

Значение времени в индонезийском предложении

В отличие от глагола русского языка индонезийский глагол не имеет временных форм. Значение времени в предложении часто выражается лексически. Одним из способов соотнесенности действия с моментом речи могут служить слова типа *sekarang* «сейчас, в настоящее время», *hari ini* «сегодня», *kemarin* «вчера», *bésok* «завтра» и др. Без лексических обозначений времени конструкция *mereka pulang* может быть переведена «они возвращаются (возвратились, возвратятся)».

Указание на время действия в предложении вообще может отсутствовать. В этом случае правильно определить соотнесенность действия по времени позволяет только контекст или речевая ситуация.

Местоименные энклитики

Энклитикой называется несамостоятельное слово, лишенное ударения и примыкающее к предшествующему слову. В индонезийском языке широко употребляются три энклитики *-ku*, *-mu*, *-nya*, имеющие значение личных местоимений (ЛМ), соответственно, 1-го, 2-го и 3-го лица *-ku* от *aku*, *-mu* от *kamu*, *-nya* от *dia*. Энклитика *-nya* иногда также соответствует *beliau* и *mereka*.

Единственное число	Множественное число
1-е лицо <i>-ku</i>	1-е лицо —
2-е лицо <i>-mu</i>	2-е лицо <i>-mu</i>
3-е лицо <i>-nya</i>	3-е лицо <i>-nya</i>

Энклитика *—ти* обозначает 2-е лицо единственного или множественного числа, а энклитика *—нуа* обозначает 3-е лицо единственного или множественного числа в зависимости от контекста. В современном языке предпочтительнее использовать полное личное местоимение 3-го лица множественного числа вместо энклитики *—нуа*. *Например*: Ini rumahmu. «Это твой (ваш) дом». Ini rumahnya/meréka. «Это его (их) дом».

Энклитики пишутся слитно с теми словами, к которым они примыкают. Примыкая к существительным, энклитики выражают значение принадлежности (значение притяжательного местоимения). *Например*: Ini kamusku. «Это мой словарь». Bukumu baru. «Твоя книга новая». Ayahnya guru. «Его отец учитель».

Энклитические местоимения употребляются в сочетании с предлогами, в частности с *kepada* и *pada*, и пишутся с ними слитно. С простыми предлогами *di*, *ke* они не сочетаются. Kamus itu ada padanya. «Тот словарь у него (у них)». Saya pergi kepadanya. «Я еду (иду) к нему (к ним)».

Энклитики объединяются в одну ритмическую группу с предшествующим словом и влияют на ударение, которое перемещается на последний слог энклитизированного слова: bukunya, kamusmu.

Перед энклитикой *—нуа* носовой [n] часто произносится мягко, как [ɲ]: jalannya [jalɲna]. Но возможно и более твердое произношение [n].

Предложения с глаголом *ada*

Порядок слов в предложениях с глаголом *ada*, содержащих сообщение о местоположении лица, предмета, следующий:

- 1) лицо, предмет – глагол *ada* – место его положения:

Dia ada di kamar. «Он в комнате». Pohon–pohon dan bunga–bunga ada di kebun. «Деревья и цветы в саду»;

- 2) наличие лица, предмета – глагол *ada* – предмет, лицо:

Di kebun ada pohon–pohon dan bunga–bunga. «В саду есть деревья и цветы». Di kamar adadia. «Он в комнате».

Глагол *ada* в предложениях, содержащих сообщение о наличии предмета, лица, может пропускаться: Dia di kamar. Bunga–bunga dan pohon–pohon di kebun.

При вопросе «Где находится предмет?» глагол *ada* также может быть пропущен: Di mana pulpén itu? «Где та ручка?».

При вопросе «Что находится (имеется)?» или «Кто находится?» используются вопросительные слова *apa* «что» или *siapa* «кто». *Например*: Ada siapa di kebun? «Кто в саду?»; Di kamar ada apa? «Что (есть) в комнате?».

Вопросительные слова *apa* и *siapa* всегда следуют за глаголом *ada*: Ada apa di kamar? Di kamar ada siapa? Di kamar ada apa? Ada siapa di kamar?

Частный вопрос с *di mana*, *ke mana*, *dari mana*

В вопросительных предложениях, содержащих частный вопрос, используются простые предлоги в сочетании со словом *mana*: *di mana* «где?», *ke mana* «куда?», *dari mana* «откуда?».

Эти слова замещают обстоятельства в предложении. Вопросительные слова *di mana*, *ke mana*, *dari mana* могут находиться в начале или в конце вопросительного предложения:

Dia pergi ke mana?	«Куда он едет?»;
Ke mana dia pergi?	
Di mana kamu tinggal?	«Где ты живешь?»;
Kamu tinggal di mana?	
Dari mana meréka pulang?	«Откуда они возвращаются?»
Meréka pulang dari mana?	

Интонация вопросительных предложений с вопросительными словами *di mana*, *ke mana*, *dari mana* повышается на вопросительном слове и на последнем слове вопроса. *Например:*

Di mana kamus itu? «Где тот словарь?»
→ ↑ ↓ / → → ↑

Если вопросительное слово находится в конце предложения, то интонация характеризуется нисходяще-восходящим движением тона. *Например:*

Kamus ini di mana?
→ → → // ↑ ↓

Интонация фраз речевого этикета

Интонация фраз речевого этикета носит специфический характер. Обычно наблюдается сильное удлинение последнего слога фразы, заключающей вежливое приветствие, выражение благодарности. Постепенное повышение тона происходит на предпоследнем слоге. На последнем слоге тон больше не повышается, и заключительная часть последнего слога произносится на одной и той же высоте. *Например:*

Terima kasih. «Спасибо!»	Selamat tinggal. «Счастливого оставаться!»
→ → → → / ↑ →	→ → → → / ↑ →

Упражнения

► 1. Повторяйте за диктором предложения, обращая внимание на интонацию вопросительных и отрицательных предложений.

1. Kertas ini putih? Tidak, kertas ini tidak putih.
2. Kursi itu péndék? Tidak, kursi itu tidak péndék.
3. Jalan ini panjang? Tidak, jalan ini tidak panjang.
4. Sungai itu dangkal? Tidak, sungai itu tidak dangkal.
5. Orang ini dokter? Bukan. Orang ini bukan dokter.
6. Orang itu insinyur? Bukan. Orang itu bukan insinyur.
7. Saudara ini dosén? Bukan. Saudara ini bukan dosén.
8. Tuan itu guru? Bukan. Tuan itu bukan guru.
9. Ini bukumu? Itu bukunya? Ini bukuku?
10. Buku itu ada padaku? Kamus ini ada padanya?
11. Ini majalahnya? Bukan. Ini majalahku. Itu majalahmu? Bukan. Ini majalahnya.
12. Di mana bapakmu? Di mana anak itu?
13. Meréka pergi ke mana? Beliau pergi ke mana? Orang itu datang dari mana?
14. Kamu pulang dari mana? Bapakmu di mana? Anak itu di mana?
15. Ke mana meréka pergi? Ke mana tuan itu pergi?

► 2. Переведите предложения на русский язык.

Méja péndék itu lébar. Pegawai tinggi itu tua. Kamus baru itu baik. Kamar sempit itu kecil. Teman orang ini guru. Orang ganteng ini muda. Matanya gedé, tangannya péndék.

Aku ada buku ini. Kamu ada ayah. Temannya itu ada mobil. Anak itu ada saudaranya? Di mana kamu tinggal? Kau pulang dari mana? Kapan mau pulang? Kapan datang?

Aku tinggal di rumah besar itu. Ayahku tinggal di kampung. Bibimu tinggal di mana? Bibiku tinggal di rumah itu. Di mana pamannya tinggal? Pamannya tinggal di Prancis. Saya ada buku Rusia dan teman anak itu ada buku Indonésia. Dia ada majalah Jakarta. Mereka ada majalah wanita. Di kebun itu ada orang. Orang itu datang dari Jepang besok siang. Kita pulang ke kampung besok. Teman-temannya mahasiswa Universitas Moskow.

► 3. Составьте словосочетания и переведите их на русский язык.

kampung, kota, danau,	lama, baru, tua, cantik, murah,
laci, mahasiswa, wanita,	muda, tinggi, dalam, bagus,
pegawai, dosen, bukit,	rendah, kecil, dangkal, panas,
buku, gunung, pohon, nasi,	besar, buruk, gedé, ganteng,
kamus, majalah, téh, kopi, pacar	énak, dingin, mahal

► 4. Переведите на индонезийский язык следующие предложения, используя местоименные энклитики там, где это возможно.

Моя авторучка у него. Откуда приезжает этот господин? Он приезжает из Японии. Куда он едет? Он едет в Индонезию. Добро пожаловать в Индонезию! Счастливо оставаться! Эта госпожа возвращается откуда? Она возвращается из города. Откуда они возвращаются? Из кампуса. Где мой брат? Он на рисовом поле. Этот высокий рис желтый. Тот низкий рис зеленый. Твой брат сидит в саду. Откуда идут эти студенты? Эти студенты идут из института. Куда идут эти дети? Они идут в школу. Где моя книга? Твоя книга у него. Где твой журнал? Мой журнал у брата. Этот женский журнал в том шкафу. Где твоя мама? Она в большой комнате. Куда едут эти люди? Они едут в деревню. Куда идет его отец? Он идет в магазин. У Вас есть брат? У него есть отец? У тебя есть брат? У этих детей есть мать? Этот молодой человек красивый. Тот молодой человек сильный и красивый. Когда они приезжают в Джокьякарту? Завтра днем. Когда этот преподаватель уезжает в Германию? Завтра. Когда мы уезжаем в Сурабайю? Я не знаю. Это мой старый приятель. Это ее парень. Где твоя девушка?

► 5. Составьте предложения со следующими словами.

1. Makan, air, dan, Tuti, minum, nasi. 2. Kalian, Prancis, orang, atau, Jerman. 3. Padi, itu, kuning, tinggi. 4. Hijau, padi ini, pendek. 5. Ladang, pergi, kalian, ke. 6. Ladang, kaké, dari, luas, pulang. 7. Tidak, dari, beliau, Inggris, pulang, atau. 8. Di, tinggal, nyonya itu, mana. 9. Kapan, danau, itu, datang, mereka, di. 10. Pergi, ayahmu, atau, ke, tidak, kampung, besok. 11. Atau, kursi, hitam, ini, bagus, buruk. 12. Jauh, atau, sekolah, ini, tidak. 13. Apa, laci, itu, méja, ada, di. 14. Kapan, ke, mereka, kampung, datang. 15. Siapa, kamus, itu, pada, ada, bagus. 16. Itu, kamar, apa, di, besar, ada. 17. Ke, pergi, siapa, sekolah, besok. 18. Di, lemari, mana, ada. 19. Boléh, kamu, tidak, masuk. 20. Pulang, mana, kakakmu, dari. 21. Pencil, itu, di, ada, dalam, putih, lemari. 22. Bukit, jauh, itu. 23. Dekat, ini, gunung. 24. Itu, tua, majalah, atau, baru. 25. Pacarmu, kapan, itu, datang. 26. Ganteng, kuat, dan, itu, orang. 27. Kamar, boléh, duduk, –kah, aku, di.

► 6. Заполните пропуски предлогами *di, ke, dari, pada* или их сочетаниями со словом *mana*.

Dia tinggal ... Surabaya. Ayah anak ini tinggal ... rumah baru. Mereka pergi ... kampung. Orang ini datang ... Indonésia. ... duduk ibu anda? Ibu duduk ... kamar besar. Murid ini pergi ... sekolah? Bibi ini pergi ... toko. Apakah beliau ada ... kamar? Tidak, beliau ada ... kebun. ... anak-anak Saudara? Anak-anak saya ada ... taman. Apakah mereka pergi ... gunung? Tidak, mereka pergi ... danau. Buku itu ada ... ku. Saya pergi ... ayah saya. Kamus ini ada ... nya. Kakak ini pulang ... kota. Adiknya datang ... rumah paman. Kalian tinggal ...? Mereka itu pulang ... rumah.

► 7. Поставьте альтернативный вопрос к предложениям.

Kampung itu besar. Rumah nyonya itu kecil. Orang-orang itu datang dari kota. Paman pulang ke rumah. Ayah duduk di kebun. Kita tinggal di dekat sungai. Kalian pergi ke kampung. Danau ini dangkal. Bukit itu tinggi. Sungai itu dalam.

Buku itu mahal. Kamus kecil ini murah. Méja guru lébar dan panjang. Laci méja ini besar. Ayah makan nasi. Ali minum téh. Tuti minum air dingin. Mangkuk ini di dapur. Piring itu di lemari.

► 8. Поставьте вопросы с вопросительными словами *ke mana*, *di mana*, *dari mana* к данным предложениям.

Ibu saya tinggal di kampung kecil. Kakak saya pergi ke kampung bésok. Bapak saya tidak ada di kebun. Bésok dia pergi ke kota. Saudara saya, duduk di kebun. Murid-murid itu pergi ke sekolah dan mahasiswi-mahasiswi ini pergi ke universitas. Bésok tuan itu datang dari Jepang. Di jalan ada kuda dan kerbau. Anak saya duduk di kebun. Guru-guru datang di sekolah.

► 9. Ответьте на вопросы.

Boléhkah aku tinggal di sana? Anda tinggal di mana? Anda datang dari mana? Anda datang dari Jakarta atau dari Yogya? Di mana tinggal ayah dan ibu Anda? Apakah paman kamu ada di Jakarta? Di mana tinggal pamanmu? Ke mana meréka pergi? Apakah ayahnya guru? Ibunya tua atau muda? Apakah bapak Anda tinggal di kampung? Kita ada di mana? Ada siapa di dapur? Kapan meréka datang dari Prancis? Ada apa di kamar besar itu? Kalian pulang dari mana? Kapan gurunya pergi ke Bogor? Boléhkah meréka datang? Boléhkah meréka pulang?

► 10. Составьте короткие диалоги с вопросительными словами *ke mana*, *di mana*, *dari mana*.

► 11. Составьте небольшие отдельные диалоги с *ada siapa* и *ada apa*, с вопросительным словом *kapan* и модальным глаголом *boléh*.

► 12. Переведите на индонезийский язык.

1. Они едут в Москву. Мои друзья приезжают из Джокьякарты завтра. Мы идем в школу. Эти молодые люди возвращаются в деревню. Мой отец живет в городе Джакарта. Эта госпожа идет в магазин. Вы (к знакомым или младшим по возрасту или по положению) живете далеко отсюда? Индонезийцы едят рис. Мы пьем горячий чай. Эта женщина пьет кофе. Я пью холодную воду. Соленая рыба для тебя. Горячий чай для меня, а кофе для тебя.

2. Твоя мама дома? Да, моя мама дома. Где ваш дедушка? Он в большой комнате. Где эти преподаватели? Они в университете. Твой отец в саду или в комнате? Он в комнате. Где твоя старшая сестра? Она на рисовом поле. Младший брат идет на поле или на луг? Младший брат идет на реку. Старшая сестра купается в реке. Это рисовое поле широкое? Кто в той большой комнате? Что (лежит) на столе? Я не знаю. Где бумага? Бумага в ящике того стола. Что в шкафу? В шкафу книги, журналы и словари. Эти журналы для меня? Для кого эти книги и журналы?

3. Куда едет твой брат завтра? Я не знаю. Куда идет этот человек? Он идет в магазин. Где эта старая книга? Где живет ваш учитель? Он живет в деревне. Откуда приезжает эта госпожа? Она приезжает из Японии. Когда она приезжает из Японии? Завтра днем.

4. Можно войти? – Пожалуйста. Можно мне выйти? – Можно. Можно мне сесть? – Пожалуйста. Можно мне уйти? – Нельзя. Тебе нельзя уходить.

► 13. Вставьте вместо точек вопросительные слова.

1. Orang-orang itu datang ... ? 2. ... ibu saya? 3. Beliau pergi ... ? 4. Nyonya itu pulang ... ? 5. ... pulpén saya? 6. Kau tinggal ... ? 7. Bésok meréka itu kembali ... ? 8. Murid itu pergi ... ? 9. Tuan itu duduk ... ?

10. ... ada pénsil mérah? 11. Bésok siang pegawai–pegawai itu datang ... ? 12. ... anak–anak itu baik? 13. Ayah ... dia? 14. ... kau? 15. ... orang itu tua? 16. ... orang ini?

► 14. Вставьте вместо точек местоименные энклитики там, где это возможно.

1. Buku ini ada pada ... (у меня) dan buku itu ada pada ... (у него). 12. Dia pulang ke rumah ... (свой). 13. Kamu pulang ke rumah ... (свой). 14. Aku pulang ke rumah ... (свой). 15. Ayah ... (мой) buruh. 16. Bapak ... (твой) dokter. 17. Adik ... (их) murid sekolah. 18. Kakak ... (наша) mahasiswi Universitas Indonesia. 19. Ayah ... (его, ее) insinyur. 20. Ibu ... (моя) tua. 21. Ibu ... (твоя) muda. 22. Ibu ... (его, ее) guru. 23. Bibi ... (наша) dosén institut ... (Вашего). 24. Paman ... (его) guru ... (наш). 25. Rumah ... (его, ее) jauh. 26. Majalah wanita ... (мой) bagus. 27. Majalah Jakarta ... (твой) lama. 28. Kamus ... (их) itu mahal. 29. Kamus ... (мой) ini murah. 30. Ia guru ... (наш). 31. Majalah ini ada pada ... (у нас). 32. Buku ... (твоя) ada pada ... (у нас). 33. Surat ... (мое) ada pada ... (у них). 34. Majalah ... (твой) ada pada guru ... (у моего). 35. Kamus ini ada pada guru ... (у Вашего). 36. Saya pergi ke kampung ... (свой). 37. Aku pergi ke tempat ... di bukit (свой). 38. Kau pergi ke taman ... (свой). 39. Bapak pergi ke kampung ... (свой). 40. Ibu pergi ke ... kebun ... (свой). 41. Beliau pergi ke padang ... (свой). 42. Kalian pergi ke rumah ... di gunung ... (свой). 43. Murid itu pergi ke sekolah ... (свой). 44. Ali pergi ke kampung ... (свой). 45. Kami pergi ke tempat ... di danau (свой). 46. Kita pergi ke kampung ... (свой). 47. Meréka pergi ke ladang ... (свой).

► 15. Переведите на индонезийский язык.

У вас есть новый словарь? У вас новый словарь или старый? У вас есть новый журнал? Нет. У меня старый журнал. Журнал «Джакарта» прекрасный. У нее есть комната? У нее большая или маленькая комната? В комнате есть стол и стулья? Там есть софа? Тот шкаф старый или новый? Эти стулья низкие или нет? Этот человек преподаватель? Он хороший или плохой преподаватель? У них есть карандаши? Этот карандаш синий или красный? У нас есть эта книга? Эта книга хорошая или плохая? В саду есть деревья? Эти деревья высокие или низкие? В городе есть магазины? Это хорошие или плохие магазины? Здесь есть рынки? Эти миски, чашки, ложки и тарелки новые? Эта женщина старая или молодая? Это город или деревня? Этот город старый или новый? Это книга или словарь? Этот словарь новый или старый? Вы живете в городе или в деревне? Эта деревня большая или маленькая? Это улица? Эта улица широкая или узкая? Это окно? Это окно широкое или узкое? Его словарь плохой, наш словарь хороший. Ваш карандаш плохой. Мой карандаш хороший.

► 16. Переведите на индонезийский язык, обращая внимание на перевод русских глаголов идти, ходить, уходить, приходить, приезжать, возвращаться.

Мы едем в деревню завтра днем. Они уходят домой. Эта госпожа возвращается в город. Я иду в школу. Они уходят из школы.

Куда едет этот господин? Он едет во Францию. Когда он едет во Францию? Куда идут эти студенты? Они идут в институт. Откуда приезжают эти люди завтра?

Ты откуда возвращаешься? Я возвращаюсь из города. Мы идем домой. Когда вы приходите домой? Когда они приходят в школу? Когда мы поедем в деревню?

Урок 7

О произносительной норме

Произношение индонезийцев отличается большим разнообразием. Это обусловлено, прежде всего, влиянием местных (областных) языков и диалектов самого индонезийского языка.

Особенности в произношении индонезийцев проявляются в замене индонезийских звуков звуками родного языка, в использовании тех или иных ритмических и мелодических типов, присущих родному языку или диалекту. Так, например, в речи сунданцев (уроженцев Западной Явы) перед гласным каждого слова, независимо от начального звука последующего слова, регулярно возникает гортанная смычка, хотя и звучит она несколько ослабленно. У уроженцев Северной Суматры – батаков – гласный *e* (*peret*) заменяется гласным *é* (*taling*).

Ориентиром произносительной нормы является дикторская речь Центрального радио и телевидения Индонезии.

О яванском произношении

Яванское произношение имеет свои особенности. Изучение его важно с практической точки зрения, так как многие черты этого произношения характерны для всей Индонезии.

Отличительной чертой яванского произношения является оглушение звонких смычных при их артикуляции. У согласных *b, d, j, g* имеется легкая придыхательность (аспирация) и отсутствующая при артикуляции соответствующих смычных согласных *p, t, c, k*.

Звонкость согласных *b, d, g* присутствует только в сочетаниях типа *mb, nd, nj, ngg*.

Гласные после согласных *b, d, g* звучат менее ясно и более низко по тембру.

Звук [h] в начале слова и между гласными обычно не произносится.

Дифтонги [æi] и [ɔu] часто произносятся как монофтонги [ɛ] и [ɔ].

Сочетание гласных [ɛ] и [a] на стыке слов

После гласного [ə] первого слова перед начальным гласным [a] второго слова произносится гортанная смычка. *Например*: ke atas [kə ʔ atas].

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Слушайте и повторяйте предложения в записи дикторов яванского, сунданского и батакского происхождения. Постарайтесь различить яванское, сунданское или батакское произношение. Переведите их на русский язык.

Di atas méja ada pepaya, duku, pisang, nangka dan jambu. Di bawah méja ada tempat sampah. Di dalam lemari ada buku–buku dan kamus–kamus. Di kamar ada apa? Di dalam kamar ada méja péndék, lemari, sofa, kursi–kursi, dan karpét di lantai dan dinding. Di jendéla ada gordén. Ada apa di laci méja ini? Di dalam laci méja ini ada tinta dan kapur. Di tengah kamar ada méja besar. Di belakangnya ada kursi. Di dekat jendéla ada sofa. Di dekat pintu ada lemari.

Saya tinggal di rumah besar. Di rumah saya ada empat kamar. Di depan pintu rumah saya ada tangga. Di belakang rumah ada kebun. Di kebun ini ada pohon jambu dan pohon nangka. Kebun ini pohon jambunya besar dan tinggi. Di luar rumah ada bunga-bunga. Di sana ada bunga mérah, kuning, biru, putih, dan ungu. Di mana kamu tinggal? Aku tinggal di tengah kota. Rumahku di sana.

Di sini ada pénsil kuning, di sana ada pénsil hitam. Di sini ada kamus bahasa Indonésia – Rusia, di sana ada kamus bahasa Inggris – Indonésia. Di mana kamus bahasa Rusia – Indonésia? Kamus itu ada di sana. Di mana kamusmu? Kamusku ada di laci méja sana. Di mana pulpén Anda? Pulpén saya ada di dalam tas. Di mana tas Anda? Tas saya di méja situ.

Aku tidak tahu di mana kamu tinggal. Apakah engkau tahu dari mana meréka datang? Ya, aku tahu. Meréka datang dari Yogyakarta. Kalian datang dari Bandung. Dari sini ke Bandung jauh. Apakah kalian tahu bahasa Indonésia? Ya, kami tahu. Apakah meréka tahu bahasa Jepang? Tidak, meréka tidak tahu bahasa itu.

Itu danau. Danau itu airnya biru. Di dekat danau itu ada hutan. Hutan ini pohonnya besar dan tinggi. Di tengah hutan ada gubuk. Gubuk itu dindingnya jelék. Di dekat hutan ada sungai kecil. Ada apa di antara danau dan hutan itu? Di antara danau dan hutan itu ada padang luas. Ini danau besar. Nama danau ini Toba. Danau ini namanya Toba. Danau Toba ada di Sumatera. Di belakang sungai ada kampung. Tidak jauh dari kampung itu ada kota besar. Jalan-jalan di kota itu lébar dan panjang. Kota itu jalan-jalannya lébar dan panjang. Di kota itu ada toko-toko, pasar, dan pabrik mobil. Ini mobil baru. Mobil ini dari mana? Mobil ini dari Jepang.

Apakah ibu Anda ada di rumah sekarang? Ya, sekarang ibu saya ada di rumah. Di mana ayah Anda sekarang? Sekarang ayah saya tidak ada di rumah. Dia pergi ke pabrik mobil. Di mana nénék dan kakék Anda? Nénék saya di dapur minum téh. Kakék saya minum kopi di ruang tengah.

Di rumah ini ada kamar. Kamar atas di rumah ini baik. Kamar bawah dan belakang rumah itu jelék. Di ruang tengah ada siapa? Di situ ada kakék, nénék dan cucunya. Kakék minum kopi, nénék makan nasi, cucu meréka minum susu. Bibi dan paman duduk di ruang tengah.

Di lemari situ ada cangkir, piring, gelas, mangkuk, dan séndok. Itu cangkir putih ayah. Piring, mangkuk, dan séndok ibu ada di méja. Gelas tinggi itu ada di méja sana.

Слова

antara – между... и (о месте)

atas – верх/верхний

bahasa – язык, речь

bawah – низ/нижний

belakang – задняя сторона/задний

cangkir – чашка

cucu – внук или внучка

dalam – в (внутри)

depan – перед, передняя сторона/передний;
перед чем-л.

dinding – стена

gelas – стакан

gordén – гардина, штора

gubuk – хижина

hutan – лес

kapur – мел

karpét – ковер

lantai – пол; этаж

luar – внешняя часть,
наружная сторона/внешний

mobil – автомашина

pabrik – завод, фабрика

ruang – помещение; комната

sana – там

dari sana – оттуда

di sana – там

ke sana – туда

sekarang – сейчас, в настоящее время

séndok – ложка

sini – тут

dari sini – отсюда

di sini – здесь

ke sini – сюда

situ – там

dari situ – оттуда

di situ – там

ke situ – туда

susu – молоко

tangga – лестница

tas – сумка

téh – чай
tempat sampah – корзина для мусора
tengah – 1) середина, центр/средний, центральный; 2) в середине, посередине

ruang tengah – семейная комната или комната для приема гостей
tinta – чернила
ungu – фиолетовый

Географические названия

Sumatera – Суматра, один из пяти больших островов Индонезии

danau Toba – Тоба, озеро на Северной Суматре

Грамматический комментарий

Слова типа *atas* и их сочетания с простыми предлогами *di*, *ke*, *dari*

Слова *atas* «верх (верхний)», *bawah* «низ (нижний)», *depan* «перед, передняя сторона (передний); перед чем-либо» и другие обозначают часть пространства, поверхности, объема предмета и могут выступать в функции определения к существительному. В таких случаях эти слова всегда непосредственно примыкают к существительному. *Например:* kamar atas «верхняя комната». Сочетания простых предлогов *di*, *ke*, *dari* с целым рядом слов типа *atas* «верх (верхний)» образуют предложные сочетания, которые при наличии определения конкретизируют пространственные отношения и употребляются как предлог пространственного значения: *di bawah méja* «под столом». Без местоименного или именного определения эти сочетания переводятся наречием: *Meréka berjalan di depan*. «Они идут впереди».

В сочетании с предлогом *di* эти слова указывают на местоположение или место действия:

<i>di atas</i> – наверху	<i>di dekat</i> – вблизи, поблизости
<i>di antara</i> – между	<i>di depan</i> – перед чем-л.
<i>di bawah</i> – 1) под чем-л.; 2) внизу	<i>di luar</i> – вне, снаружи
<i>di belakang</i> – позади	<i>di tengah</i> – посередине и др.
<i>di dalam</i> – 1) внутри чего-л.; 2) в	

В сочетании с предлогом *ke* эти слова указывают на направление движения:

<i>ke atas</i> – наверх	<i>ke depan</i> – вперед
<i>ke bawah</i> – вниз	<i>ke dekat</i> – к, поближе
<i>ke belakang</i> – назад	<i>ke luar</i> – наружу
<i>ke dalam</i> – 1) во внутрь; 2) в	<i>ke tengah</i> – к центру, к середине

В сочетании с предлогом *dari* эти слова указывают на исходный пункт движения:

<i>dari atas</i> – сверху	<i>dari depan</i> – спереди
<i>dari bawah</i> – снизу	<i>dari dekat</i> – вблизи
<i>dari belakang</i> – сзади	<i>dari luar</i> – снаружи
<i>dari dalam</i> – изнутри	<i>dari tengah</i> – из центра, с середины

Слова *sini*, *situ* и *sana*

В индонезийском языке широко используются особые слова *sini*, *situ* и *sana*. *Sini* «здесь» указывает на близость к говорящему. *Situ* «там» указывает на близость к собеседнику, а *sana* «там» указывает на удаление места нахождения предмета или лица как от говорящего, так и от собеседника. Эти слова

часто выступают в функции определения к существительным, непосредственно примыкая к ним. *Например:* *kantin sana* «та столовая» (т.е. столовая там, находится на удалении как от говорящего, так и от собеседника).

В соединении с простыми предлогами *di*, *ke*, *dari* образуют предложные сочетания и указывают на местоположение или место действия, направление движения или исходный пункт. *Например:* *Di sini ada p nsil hijau, di sana ada pulp n m rah*. «Здесь есть зеленый карандаш, а там – авторучка». *Kalian pergi ke situ*. «Вы едете туда». *Dia pulang dari sana*. «Он возвращается оттуда».

Интонация перечислительного ряда

Интонация фразы, содержащей группу слов, являющихся членами перечислительного ряда, повышается на каждом из членов перечисления, кроме последнего. Начало каждого слова из перечислительного ряда характеризуется более низким тоном, чем тон последнего слога этого же слова. Последний слог произносится на более высоком тоне.

Интонация последнего члена перечисления зависит от места во фразе. В конце фразы последний член перечисления имеет нисходящую интонацию, интонацию завершения. *Например:*

Di sini ada buku, majalah dan kamus. «Здесь есть книги, журналы и словари».

→ → / → → / ↑ → → / ↑ → → / → → →

Если последний член перечисления находится не в конце фразы, то он имеет интонацию незавершенности. *Например:*

Kertas, pénsil, pulpén ada di dalam m ja situ. «Бумага, карандаши, авторучки в том столе».

→ → / ↑ → → / ↑ → → / ↑ → → → → ↓

Косвенно-вопросительное придаточное предложение

Косвенно-вопросительное придаточное предложение имеет такую же структуру, как и вопросительное предложение, и присоединяется к главному предложению без подчинительного союза. Вопросительное слово чаще находится в начале придаточного предложения, но может быть и в конце. *Например:*

Aku tidak tahu di mana kantin ini.

Aku tahu kantin ini di mana.

«Я знаю, где эта столовая».

Интонация косвенно-вопросительного предложения ровная. Повышение интонации происходит в главном предложении на последнем слове.

Aku tidak tahu di mana kantin ini.

→ → → → / ↑ / → → → → → ↓

Тематическая конструкция

Тематическая конструкция состоит из подлежащего-темы (Пт) и сложного сказуемого (С). Подлежащее-тема не отличается от обычного подлежащего и всегда занимает позицию начала предложения. Сложное сказуемое по форме совпадает с обычным законченным предложением, в котором есть собственные подлежащее (П') и сказуемое (С'). Один из членов сложного сказуемого, как правило, это имя существительное в роли подлежащего, оформленное энклитикой *-nya*, которая указывает на подлежащее-тему всего высказывания. *Rumah ini dindingnya mérah*. «У этого дома стены красные» (буквально: стены его).

Порядок слов в тематической конструкции может быть Пт + С, где (С = П'–*nya* + С') или Пт + С, где (С = С' + П'–*nya*) *Rumah ini mérah dindingnya*, т.е. порядок слов может быть изменен только в сложном сказуемом.

Смысловые отношения между главным подлежащим-темой и членом сложного сказуемого, оформленного энклитикой *-nya*, – это отношение целого и части.

Упражнения

► 1. Прочитайте следующие предложения, обращая внимание на интонацию.

Di antara hutan dan danau itu ada apa? Di antara hutan dan danau itu ada gubuk. Di antara jalan dan sungai itu ada apa? Di antara jalan dan sungai itu ada pohon–pohon. Ada orang di dalam kamar? Tidak. Di dalam kamar itu tidak ada orang. Ada apa di atas méja itu? Di atas méja itu ada gelas, mangkuk, cangkir, séndok, dan piring. Di mana cucu nénék itu duduk? Cucunya duduk di sofa. Ada apa di luar rumah? Di luar rumah ada pohon jambu, nangka, dan pepaya. Ada siapa di kamar tengah sekarang? Di sana ada bibi dan paman. Ada siapa di taman? Di sana ada orang–orang. Nénék minum apa di dapur? Dia minum téh di dapur. Kakék minum apa di kamar tengah? Dia minum kopi di kamar tengah.

► 2. Ответьте на вопросы.

Di atas méja ada apa? Di mana ada gelas, mangkuk, cangkir, séndok, dan piring? Ada apa di dalam lemari? Di mana ada pabrik mobil? Mobil ini dari mana? Jauhkah dari sini ke Bandung? Dari mana Anda datang? Kalian pergi ke mana? Bibi dan paman pulang dari mana? Di belakang méja ada apa? Di depan sekolah ada apa? Di mana ada buku dan majalah? Di dekat kampung itu ada apa? Di mana kamus Anda? Di lantai ada apa? Cucu Anda duduk di mana? Di dekat jendela ada apa? Ada apa di tengah hutan? Pulpén, kertas, kapur, dan tinta ada di mana? Ada apa di antara danau dan hutan? Ada apa di dekat danau? Kakék minum apa di kamar tengah? Di mana nénék? Ada siapa di rumah sekarang? Kakak dan adik duduk di mana? Ada apa di atas méja sana? Ada apa di bawah méja? Di mana ada tangga? Di mana karpét dan gordén? Di mana pohon jambu dan nangka? Nénék, kakék, dan cucu meréka minum apa?

► 3. Вставьте вместо точек предлоги *di*, *ke*, *dari*, *pada* или предложные сочетания *di antara*, *di atas*, *di dalam*, *di belakang*, *di bawah*, *di luar*, *di depan*, *di dekat*.

... méja ada gelas, mangkuk, cangkir, séndok dan piring. Buku–buku, majalah–majalah, kamus–kamus, dan kertas ada ... lemari. ... jendela ada apa? Karpét ada ... lantai dan ... dinding. ... pintu rumah Anda ada apa? ... méja tempat sampah. Surat itu ada ... ku. Majalahmu itu ada ... laci méja sana. Pohon jambu dan nangka ada ... rumahnya. Kakék duduk ... ruang tengah. Kalian pergi ... gunung dan danau. Aku pergi ... rumah. ... rumah ada pohon pepaya. ... sungai ada pabrik mobil. Murid–murid pulang ... sekolah. Ibu dan ayah datang ... kampung. Gubuk itu ada ... hutan dan danau. Ada apa ... toko dan pasar? Cucu duduk ... méja. Kamus bahasa Rusia – Indonésia ada ... buku dan majalah–majalah. ... dapur nénék minum téh. ... ruang tengah kakék minum kopi. Kerbau dan padang ... padang.

► 4. Вставьте вместо точек слова *sini*, *situ*, *sana* или их сочетания с предлогами *di*, *ke*, *dari*.

Beliau pergi ... (туда). Adikku pulang ... (оттуда). Tas Anda ada ... (здесь). Dia tinggal ... (там, т.е. на удаленном расстоянии как от говорящего, так и от собеседника). Kamus bahasa Rusia – Indonésia ada ... (там) di dekat méjamu. Murid–murid itu datang dari sekolah ... (там). Di dalam lemari ... (здесь) ada cangkir, piring, mangkuk, séndok, dan gelas. Di tinggal di rumah ... (там) di belakang rumahmu. Meréka tinggal di rumah ... (там). Kerbau ini di padang ... (здесь).

► 5. Вставьте вместо точек предлоги *di*, *ke*, *dari* или их сочетания с вопросительным словом *mana*.

... orang itu datang? Orang itu datang ... kota Bogor. ... pergi ayahmu? Ayahku pergi ... Jepang. ... kakék dan nénék? Meréka di kamar tengah. ... kamu tinggal? Aku tinggal di situ. ... kakak dan adik pergi? Meréka pergi ke ladang. ... ada padang luas? Di sana ada padang luas. ... ada gubuk? Gubuk itu ada di antara hutan dan danau. ... Anda pulang? Kami pulang dari kantin. ... monyét itu ada? Monyét itu ada di hutan. ... ada ikan? Ikan–ikan ada ... sungai dan danau. ... dapur nénék dan kakék minum téh dan kopi.

... pohon–pohon itu ada? Pohon–pohon itu ada ... antara sungai dan hutan. ... gordén ungu ada? Di jendéla itu ada gordén ungu.

► 6. Поставьте вопросы к следующим предложениям.

Di sini ada kamus bahasa Rusia–Indonésia di sana ada kamus bahasa Indonesia–Inggris. Di sini ada cangkir dan di sana ada piring. Di sini ada danau dan di situ ada padang. Di sini ada kantin dan di sana ada pasar. Kamu pulang dari Prancis. Kalian pulang ke kota Bogor. Murid–murid itu datang dari sekolah sana. Sekarang beliau datang ke sini. Pegawai pergi ke pabrik mobil. Di dalam tas itu ada pulpén, péna, pénsil, dan kertas. Di bawah méja sana ada tempat sampah. Di lantai dan di dinding ada karpét. Gordén ada di jendéla. Nyamuk ada di kebun. Kuda ada di padang. Padi hijau ada di ladang. Tinta ada di dalam laci méja kamar tengah. Tangga rumah itu tinggi. Bunga ungu ada di kebun belakang. Monyé gedé ini makan pisang. Anak ini takut nyamuk. Penyu ada di danau.

► 7. Измените предложения по образцу, используя тематическую конструкцию.

Образец: Badan orang itu ganteng. → Orang itu badannya ganteng.

Pohon–pohon hutan itu besar dan tinggi. Bunga kebun ini cantik. Dinding kamar itu kuning. Air danau ini biru. Tangan dan kaki anak itu bersih. Baju adikmu kotor. Gordén jendéla indah. Badan murid ini kecil. Laci méja itu besar. Karpét ibumu bagus. Dinding dan lantai kamar bersih. Mata pacarmu indah. Padi ladang ini hijau. Air danau ini asin. Kuku cucu kakéku kotor.

► 8. Переведите на индонезийский язык.

Где сейчас твоя мама? Она в семейной комнате. Где сейчас твои дедушка и бабушка? Бабушка сейчас пьет чай на кухне. Дедушка со своим внуком сидит на софе в семейной комнате. Где мой фиолетовый карандаш? Я не знаю, где твой фиолетовый карандаш. Где Вы живете? Я живу в том доме. Куда он едет? Он едет в горы. Куда они идут? Они идут в храм. Куда вы идете? Мы идем на вершину горы. Ты идешь в магазин или на рынок? Я иду на рынок. Где русско-индонезийский словарь? В том шкафу. Где англо-индонезийский словарь? На этом столе. Где ложки, чашки, тарелки и стаканы? На кухне.

Позади стола стулья. Под столом корзина для мусора. Перед моим домом хлебное дерево. Около того шкафа большое окно. На том окне есть шторы. На полу и на стенах ковры. Посреди леса хижина. Между озером и лесом есть дорога. Дороги этого города отличные. Улицы в этом городе широкие и длинные. Миски, тарелки, чашки и ложки в кухне на том столе. Стаканы в шкафу около двери. Студенты едят в столовой института. Эти служащие идут на автомобильный завод. У моего внука четыре зуба. У твоего внука шесть зубов.

Урок 8

Гласный [ə] в заимствованных словах

Словарный состав индонезийского языка постоянно расширяется и значительно обогащается общественно-политической, научной и бытовой лексикой. Этот процесс связан с усилением воздействия на него родственных языков, с одной стороны, и западных языков – с другой. Это отражается и на звуковом строе языка.

Изменения коснулись, прежде всего, положения гласного [ə] в системе индонезийских гласных. В результате заимствования слов из яванского языка и джакартского диалекта в индонезийский язык вошли такие слова, как *sumber* «источник», *ruwet* «сложный», *banget* «очень», в которых [ə] встречается в конечном слоге, т.е. в позиции, не характерной для исконно малайских слов. Из западных языков вошли слова, в которых гласный [ə] встречается не только в конечном закрытом слоге (*koper* «чемодан»), но и в конце слова, *например*: *mode* «мода», *tipe* «тип», *reklame* «реклама», *kantate* «кантата» и т.п.

Особый случай произношения гласного [ə]

В составе слов в положении между шумным смычным и плавным [r] или [l], особенно если эти сочетания встречаются в начале или в середине слова, гласный [ə] может редуцироваться. *Например*: *perahu* [prau] «лодка», *belum* [blum] «еще не», *isteri* [istri] «жена», *seterika* [sətrika] «утюг».

Сочетания одинаковых и различных гласных внутри производного слова

Внутри производного слова на стыке морфем могут встречаться сочетания одинаковых и различных гласных, например, сочетания гласных [ə] и [ɛ], [ə] и [ɔ], [ə] и [a]. Когда произносятся такие слова, перед вторым гласным часто появляется гортанный взрыв, возникающий в результате резкого размыкания голосовых связок при прохождении воздушной струи через голосовую щель. *Например*: *seekor* [səʔɛkor], *seakan* [səʔakan], *seorang* [səʔorən].

Задание 1. Повторяйте за диктором следующие слова. Обратите внимание на редукцию гласного [ə] в положении между согласными *b* и *r*, *b* и *l*, *g* и *r*, *k* и *r*, *m* и *r*, *p* и *r*, *t* и *r*, *st* и *r*: *belum*, *berapa*, *meréka*, *terima*, *menteri*, *gergaji*, *geréja*, *pergi*, *keréta*, *terbang*, *seterika*.

Задание 2. Повторяйте за диктором слова, обращая внимание на то, как произносится гласный [ə]: *perahu*, *ruwet*, *mode*, *pilem*, *berapa*, *iseng*, *Oktober*, *tipe*, *beberapa*, *laras*, *kantate*, *santase*, *macet*, *Sumatera*, *Maret*, *ganteng*, *samudera*, *bungkem*, *sebentar*, *pertama*.

Задание 3. Повторяйте за диктором слова, обращая особое внимание на то, как произносятся гласные [ə] и [ɛ] в одном слове: *Indonésia*, *lebih*, *engkau*, *kemarau*, *gembeléng*, *Désémber*, *kopek*, *belum*, *kemarin*, *soré*, *koper*, *Séptémber*, *ékor*, *lébar*, *betul*, *karét*, *sepéda*, *Nopémber*, *keréta*, *sedikit*, *bersih*, *merdéka*, *barét*, *setél*, *karena*, *cedera*, *cétak*, *éncér*, *oplét*, *serbét*.

Задание 4. Слушайте и повторяйте за диктором слова индонезийского языка, схожие по звучанию со словами русского языка.

Amérika «Америка», *Afrika* «Африка», *Asia* «Азия», *Indonésia* «Индонезия», *arab* «араб», *akrobat* «акробат», *atom* «атом», *balét* «балет», *bank* «банк», *bak* «бак», *bom* «бомба», *dam* «дамба», *diplomat* «дипломат», *tomat* «томат», *aparat* «аппарат», *magnit* «магнит», *kongrés* «конгресс», *kompas* «компас», *kopi* «кофе», *sup* «суп», *réstoran* «ресторан», *radio* «радио», *foto* «фото», *motor* «мотор», *orang utan*

«орангутанг», plan «план», roman «роман», kontak «контакт», kontéks «контекст», kontras «контраст», papa «папа», pakét «пакет», potrét «портрет», terap «трап», kuda «куда», taksi «такси», téléskop «телескоп», wagon «вагон».

Задание 5. Слушайте и повторяйте за диктором предложения. Следите за интонацией вопросительных предложений.

Berapa ékor kerbau ada di padang dan di sawah? Berapa ékor bangau ada di rawa? Berapa ékor kucing dan anjing ada di sana? Berapa ékor monyét ada di taman sana? Berapa buah mangkuk ada di méja sana? Berapa buah kampung ada di belakang sungai itu? Berapa hélai kertas ada di atas méja sini? Berapa orang murid ada di kelasmu ini? Anda punya mobil? Warna apa mobil Anda? Kamu punya uang? Berapa uangmu? Bagaimana buku ini? Bagaimana koran itu? Bagaimana majalah itu, baru atau tua? Bagaimana padang itu, luas atau tidak? Bagaimana rumahmu itu, bagus atau jelék? Koran itu ada pada siapa? Ada pada siapa kamus itu? Danau apa ini? Gunung apa itu? Candi apa ini?

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Berapa orang pegawai ada di kantor ini? Di kantor ini ada delapan orang pegawai. Berapa orang murid ada di kelas ini? Di kelas ini ada dua puluh enam orang murid. Berapa orang anak Anda? Saya ada seorang anak. Berapa orang kakak Anda? Saya punya dua orang kakak. Berapa orang anak ada di kebun? Di kebun ada beberapa anak. Berapa orang temanmu ada di situ? Di situ ada lima orang temanku. Berapa orang adik Anda? Saya punya seorang adik. Berapa buah apel, nangka, pisang Ambon dan dukuh ada di atas méja situ? Di atas méja situ ada sebuah nangka, tiga apel, enam pisang Ambon dan empat dukuh. Berapa buah mobil Anda? Saya ada sebuah mobil. Berapa buah gelas ada di dapur? Di dapur ada empat belas gelas. Berapa buah karpét ada di lantai? Di lantai ada sebuah karpét. Berapa buah gordén ada di jendéla itu? Di jendéla itu ada dua buah gordén. Berapa hélai kertas ada di atas méja ini? Di méja ini ada sehélai kertas. Berapa batang pohon ada di depan rumah situ? Di depan rumah itu ada sebatang pohon. Berapa ékor kerbau ada di padang? Di padang ada sembilan ékor kerbau. Berapa ékor monyét ada di pohon itu? Di pohon itu ada seékor monyét. Berapa ékor bangau ada di sana? Di sana ada seékor bangau. Berapa ékor burung ada di pohon? Di pohon ada beberapa burung. Berapa ékor anjing dan kucing ada di sini? Di sini ada tiga ékor anjing dan dua ékor kucing.

Nama mata uang Indonésia rupiah. Nama mata uang Rusia rubel. Kamu punya uang? Aku punya. Uangmu berapa? Aku punya sepuluh ribu rupiah.

Anda punya mobil? Berapa buah mobil Anda? Saya punya sebuah mobil. Warna mobil saya coklat. Warna mobil teman saya jingga.

Bagaimana buku ini? Buku ini baik. Buku itu bagaimana? Buku itu jelék. Buku apa ini? Ini buku cerita. Buku apa itu? Itu buku roman. Koran ini bagaimana? Koran ini baik. Koran apa ini? Ini koran «Kompas». Majalah apa itu? Itu majalah «Témpo». Bagaimana rumah ini? Rumah ini bagus. Rumah itu bagaimana? Rumah itu nyaman. Bagaimana bunga ini? Bunga ini bagus. Bunga itu bagaimana? Bunga itu cantik. Bagaimana koper ini? Koper ini berat. Bagaimana koper itu? Koper itu ringan. Bagaimana alamnya di sana? Alamnya di sana indah. Warna apa bunga ini? Bunga ini putih. Warna apa bunga itu? Bunga itu mérah. Warna apa koper ini? Koper ini hitam. Warna apa koper itu? Koper itu oranye. Saya makan pagi dengan roti keju dan mentéga. Kamu minum kopi susu tanpa gula. Meréka makan siang sup daging dengan kentang dan minum téh dengan gula. Dia makan kentang tanpa garam. Anda makan apa malam ini?

Слова

anjing – собака
apel – яблоко
bagaimana – каков, какой
batang – ствол; счетное слово
 для продолговатых предметов
belas – разряд числительных от 11 до 19
berapa – сколько
berat – тяжелый
beberapa – несколько
buah – плод; счетное слово для вещей
burung – птица
cerita – рассказ
coklat – коричневый
delapan – восемь
dua – два
ékor – хвост; счетное слово для животных,
 птиц
empat belas – четырнадцать
garam – соль
gula – сахар
hélai – лист; счетное слово для тонких
 предметов
jingga – оранжевый
kantor – учреждение
keju – сыр
kelas – класс (в школе)

kentang – картофель
kompas – компас
koper – чемодан
koran – газета
kucing – кошка
lima – пять
makan pagi – завтракать
makan siang – обедать
mata uang – денежная единица
mentéga – сливочное масло
oranye – оранжевый
puluh – десяток
punya – иметь, владеть
ribu – тысяча
ringan – легкий
roman – роман
roti – хлеб
rubel – рубль
rupiah – рупия
sepuluh – десять
sembilan – девять
tanpa – без
témpo – время
tiga – три
uang – деньги
warna – цвет

Географические названия

Ambon – Амбон, один из Молуккских островов и город на этом острове.

Лексический комментарий

Слова *jingga* и *oranye* «оранжевый» синонимы. Слово *oranye* употребляется в разговорной речи, а *jingga* относится к книжному стилю.

Грамматический комментарий

Количественные числительные

1. Индонезийский язык пользуется десятичной системой счета.

Названия чисел первого десятка	Названия разрядов
1 satu	10 puluh
2 dua	100 ratus
3 tiga	1 000 ribu
4 empat	1 000 000 juta

Названия чисел первого десятка	Названия разрядов
5 lima	1 000 000 000 milyar (заимствованное название из европейских языков)
6 enam	
7 tujuh	1 000 000 000 000 trilyun (заимствованное название из европейских языков)
8 delapan	
9 sembilan	

Названия разрядов не используются без названия коэффициента. В качестве коэффициента 1 служит проклитическая морфема *se-*, т.е. морфема, стоящая перед словом. Без этой морфемы названия с коэффициентом 1 не употребляются. *Например:*

10 sepuluh
100 seratus
1 000 seribu
1 000 000 sejuta
1 000 000 000 semilyar
1 000 000 000 000 setrilyun

При названиях более высоких разрядов в качестве названия коэффициента может использоваться числительное *satu*. *Например:* *satu juta* «один миллион», *satu milyar* «один миллиард», *satu trilyun* «один триллион».

Названия разрядов *puluh*, *ratus*, *ribu*, *juta* и другие образуют числительные типа *sepuluh ribu* «десять тысяч», *seratus juta* «сто миллионов».

Числительные – названия десятков, сотен, тысяч, миллионов образуются сочетанием проклитической морфемы *se-* и остальных числительных первого десятка (от 2 до 9), соответственно, со словами *puluh* «десяток», *ratus* «сотня», *ribu* «тысяча», *juta* «миллион». Числительные – названия десятков, сотен и других пишутся раздельно, кроме числительных с *se-*, которые всегда пишутся слитно.

10 sepuluh	100 seratus	1 000 seribu	1 000.000 sejuta
20 dua puluh	200 dua ratus	2 000 dua ribu	2 000 000 dua juta
30 tiga puluh	300 tiga ratus	3 000 tiga ribu	и т.д.
40 empat puluh	400 empat ratus	4 000 empat ribu	
50 lima puluh	и т.д.	и т.д.	
60 enam puluh			
70 tujuh puluh			
80 delapan puluh			
90 sembilan puluh			

Числительные 11–19 образуются при помощи морфемы *belas*, присоединяемой к числительному первого десятка:

11 sebelas	16 enam belas
12 dua belas	17 tujuh belas
13 tiga belas	18 delapan belas
14 empat belas	19 sembilan belas
15 lima belas	

Числительные 21–29, 31–39 и т.д. состоят из названия коэффициента, названия разряда и числительного первого десятка. *Например:* 26 dua puluh enam, 34 tiga puluh empat, 49 empat puluh sembilan.

При образовании сложных числительных используется следующий порядок расположения названия коэффициента и названия разряда – от более высоких разрядов к более низким.

249 dua ratus empat puluh sembilan

1936 seribu sembilan ratus tiga puluh enam

2009 dua ribu sembilan

Количественные числительные употребляются в грамматической связи с существительными, образуя определение с количественным числительным. Количественное числительное в роли определения всегда занимает место перед существительным: dua belas kursi «двенадцать стульев», empat méja «четыре стола».

Числительные присоединяются к существительным:

- обозначающим считаемый предмет, *например:* lima pénsil «пять карандашей»;
- обозначающим единицы измерения (*tahun* «год», *minggu* «неделя», *malam* «ночь», *méter* «метр»), *например:* satu tahun «один год», tiga minggu «три недели», tujuh méter «семь метров»;
- к некоторым существительным, выражающим абстрактное значение (*cara* «способ», *bentuk* «форма»). *Например:* dua cara «два способа», tiga bentuk «три формы».

2. Некоторые существительные индонезийского языка употребляются в особой грамматической функции – в функции счетного слова, *например:*

- при счете людей употребляется слово *orang* «человек»;
- при счете животных, птиц – слово *ékor* «хвост»;
- при счете неодушевленных предметов – слово *buah* «плод»;
- при счете тонких предметов (вроде листа бумаги, листьев и т.п.) употребляется слово *hélai* «лист»;
- при счете продолговатых предметов – слово *batang* «ствол».

Имеются и другие счетные слова, но слова *buah, ékor, orang, hélai, batang* являются наиболее употребительными.

Количественное определение к существительному обычно состоит из сочетания количественного числительного и счетного слова и ставится впереди существительного.

Например:

Di laci méja ada enam buah séndok. «В ящике стола шесть ложек».

Di kantor ini ada delapan orang pegawai. «В этом учреждении восемь служащих».

Saya punya tiga hélai kertas. «У меня есть три листа бумаги».

Di depan rumah ada tiga batang pohon. «Перед домом три дерева».

Tiga ékor kerbau ada di sawah. «В поле три буйвола».

Употребление счетных слов при количественном определении носит необязательный характер.

Количественное определение со значением «один» образуется сочетанием проклитического числительного *se-* со счетным словом.

Например:

Saya punya seorang cucu. «У меня один внук».

Dia punya sebuah kamus. «У него один словарь».

Di belakang rumah ada sebuah pohon. «Перед домом одно дерево».

Di atas méja ini ada sehéla kertas. «На столе один лист бумаги».

Di pohon ada seékor burung. «На дереве одна птица».

В вопросе к количественному определению числительное заменяется словом *berapa* «сколько», а счетное слово сохраняется: *Berapa buah apel ada di piring ini?* «Сколько яблок на этой тарелке?». *Berapa ekor kucing ada di rumah?* «Сколько кошек в доме?». *Berapa orang insinyur di pabrik ini?* «Сколько инженеров на этом заводе?».

3. Слово *beberapa* «несколько» выражает значение неопределенного количества предметов. Чаще всего это слово употребляется в качестве препозитивного определения к существительному. Счетные слова при нем, как правило, употребляются редко. Слово *beberapa* сочетается с числительными, обозначающими какой-либо разряд. *Например*: *beberapa ratus* «несколько сотен», *beberapa ribu* «несколько тысяч», *beberapa juta* «несколько миллионов».

4. Интонация предложений, содержащих вопросительное слово в сочетании со счетным словом, нисходяще-восходящая. В вопросительных предложениях со словом *berapa* имеются две мелодические вершины: одна – на примыкающем к слову существительном, а другая – на последнем слоге вопроса.

Berapa orang ada di taman? «Сколько в сквере людей?»

→ → → / ↑ → → → ↓

Если к слову *berapa* примыкает существительное в сочетании со счетным словом, то интонация повышается на существительном, следующем за счетным словом:

Berapa ekor kucing ada di sini? «Сколько здесь кошек?»

→ → → → → / ↑ → → → ↓

Глаголы *punya* и *ada*

Конструкции типа «У меня есть», «У меня нет» на индонезийский язык могут переводиться глаголами *punya* или *ada*. *Например*:

Aku ada koran ini. «У меня есть эта газета».

или – *Aku punya koran ini.* «Я имею эту газету (газета моя собственная)».

Aku tidak ada majalah ini. «У меня нет этого журнала».

или *Aku tidak punya majalah ini.* «Я не имею этого журнала».

Вопросительные слова *apa* и *bagaimana*

Вопросительное слово *apa* означает «какая, какое, какой, какие; что за», если оно следует за существительным и занимает позицию определения:

Ini buku apa? «Это книга какая?»

Buku apa ini? «Какая это книга?»

Ini buku cerita. «Это книга рассказов».

Buku cerita ini. «Книга рассказов это»

Majalah apa ini? «Это что за журнал?»

Ini majalah Tempo. «Это журнал „Темпо“» («Время»).

Вопросительное слово *bagaimana* «каков, какой» является производным от слов *tapa* и *bagai* «подобный» и употребляется в случае, если вопрос задается о качестве предмета. Вопросительное слово *bagaimana* в вопросительном предложении занимает позицию сказуемого и может стоять как перед подлежащим, так и после него.

Например: *Bagaimana koran ini?* «Какая эта газета?»

или

Koran ini bagaimana? – *Koran ini baik.* «Эта газета хорошая».

Интонация в вопросительных предложениях со словами *apa* и *bagaimana* обычно повышается на вопросительном слове.

Koran ini bagaimana?

→→→→→→→↑

Bagaimana koran ini?

→→→/↑→→→→→

Ini buku apa?

→→→→→/↑

Buku apa ini?

→→→/↑→→→

В альтернативном вопросе может использоваться слово *bagaimana*:

Bagaimana majalah itu, baru atau tua? «Какой этот журнал, старый или новый?»

Majalah itu bagaimana, baru atau tua? «Журнал этот какой, старый или новый?»

Интонация в альтернативном вопросе со словом *bagaimana* повышается на вопросительном слове и на первом члене однородного ряда, а затем она понижается:

Majalah itu bagaimana, baru atau tua?

→→→→→→→/↑/↑→→→↓

Предлог dengan

Предлог *dengan* вводит имена, обозначая соучастника действия: datang dengan adik «пришел с младшим братом (сестрой)»; makan roti dengan mentéga «кушать хлеб с маслом».

Упражнения

► 1. Переведите на русский язык следующие предложения.

Berapa orang dosén ada di Institut ini? Di Institut ini ada dua ratus empat puluh enam dosén. Berapa orang mahasiswa ada di Insitut itu? Di Institut itu ada enam ratus dua puluh empat orang mahasiswa. Berapa orang insinyur ada di pabrik ini? Di pabrik ini ada empat belas orang insinyur. Berapa orang guru ada di sekolah ini? Di sekolah ini ada sembilan belas orang guru. Berapa orang wanita ada di kamar sana? Di kamar sana ada seorang wanita. Berapa orang tamu masuk ke kamar tengah? Seorang tamu masuk ke kamar tengah. Berapa orang cucu nénék ini duduk di sofa? Di sofa duduk empat orang cucu nénék ini. Berapa buah cangkir dan piring ada di lemari ini? Di lemari ini ada beberapa cangkir dan piring. Berapa buah mangkuk ada padamu? Aku ada beberapa mangkuk. Berapa hélai karpét ada di dinding rumah ini? Di dinding rumah ini ada beberapa karpét. Berapa buah jendéla ada di dapur ini? Di dapur ini ada sebuah jendéla. Berapa buah kamus bahasa Inggris – Indonésia ada padamu? Padaku ada sebuah kamus bahasa Inggris – Indonésia. Berapa ékor kuda ada di situ? Di situ ada sembilan belas ékor kuda. Berapa ékor penyu ada di sini? Di sini ada beberapa ékor pényu. Berapa ékor bébék ada di padang? Di padang ada beberapa ékor bébék. Berapa ékor ayam ada di kebun? Di kebun ada beberapa ayam.

► 2. Ответьте на вопросы.

Berapa ékor kucing punya Anda? Apa kamu ada anjing? Berapa buah koran dan majalah ada di dalam lemari? Berapa buah apel ada di atas méja sana? Bagaimana cucu Anda? Bagaimana anak Anda, besar atau kecil? Bagaimana murid ini, pandai atau tidak? Berapa orang teman Anda ada di institut? Anda mau makan apa? Berapa orang dosén ada di sana? Anda punya mobil? Warna apa mobil Anda?

► 3. Поставьте вопросы к выделенным словам.

Kamus bahasa Rusia – Indonésia ada pada *teman saya*. Warna mobilnya *jingga*. Ini koran «*Kompas*». Itu majalah «*Témpo*». Koran itu *baru*. Majalah ini *tua*. Rumah ini *nyaman dan bagus*. Padang itu *luas*. Di ladang itu ada *padi*. Di *rawa* ini ada bangau. Seorang nénék duduk di *sofa*. *Cangkir, piring, séndok dan mangkuk* ada di dapur. *Tujuh* buah apel ada di piring ini. Aku ada *sepuluh ribu sembilan ratus enam puluh empat* rupiah.

► 4. Вставьте вместо точек предлоги или предложные сочетания, образованные этими предлогами и словами *sini, sana, situ*.

Ini rumah. Aku tinggal Itu rumah bibiku. ... bibiku tinggal. Di dekat jendela ini ada sebuah sofa. ... adikku duduk. Di kebun itu ada pohon–pohon. ... ada burung–burung. Di rawa itu tidak ada bangau. ... ada nyamuk. Ada tujuh ekor kerbau di sawah itu. Berapa ekor kerbau ada ... ? Berapa orang cucu tinggal di kamar ini? Seorang cucu tinggal Ini kantin. Berapa orang masuk ... ? Itu pasar. Ibu pergi Ayahnya pulang dari Jepang. Kapan dia pulang ... ? Murid–murid datang di sekolah. Kapan mereka datang ... ? Kota itu bagus. Kami pergi Di dekat rumah sini ada mobil–mobil. Berapa buah mobil ada ... ? Di belakang sungai ada sebuah kampung. Temanku datang

► 5. Ответьте в утвердительной и отрицательной форме на следующие вопросы.

Apa ini pensil Anda? Apa itu kamus temanmu? Ini majalah dosen Anda? Bagaimana koran ini, baik? Apa ini pisang Ambon? Kamu pergi ke ayah? Dia pulang ke kampung? Apa kamu mau makan tempé? Di danau ini ada ikan? Di taman itu ada monyet? Ini rawa? Danau itu besar? Kamu punya uang? Beliau punya mobil? Apa warna mobilnya jingga? Bunga ini cantik? Ini bunga putih? Kantin ini nyaman? Apa murid itu pandai? Apa kita pergi ke Bogor?

Mau minum kopi panas? Mau minum air dingin? Di dinding itu ada karpét? Ada karpét di lantai? Gigi cucu Anda enam? Gigi cucunya empat? Kantormu jauh dari sini? Apakah ini punya kalian? Di mana punya Anda? Kamu mau ke sana sekarang? Nama gurumu Agus? Apa téh ini dingin? Apakah ini punya mereka? Ini punya siapa? Apakah ini punyanya? Apakah itu punya kalian? Apakah ini punya beliau?

► 6. Поставьте альтернативные вопросы к следующим предложениям, используя слова, данные в скобках.

Koper pamannya gedé. (kecil) Badan orang ini tinggi. (pendék) Dagang orang ini gedé. (tidak) Gigi cucunya empat. (enam) Bibimu cantik. (tidak) Bunga–bunga ini putih. (merah) Warna mobilnya jingga. (coklat) Padi di ladang itu kuning. (hijau) Buku ini baru. (tua) Majalah itu bagus. (jelék) Ibu Anda muda. (tua) Temanmu di kantin. (di rumah) Buku itu buku cerita. (bukan) Ini kaki kanan. (kiri) Kami pergi ke Bandung. (Bogor) Mereka datang ke Jerman. (Prancis) Di rawa ada bangau. (bukan) (tidak) Ini kucing. (anjing) Ini kakaknya. (adiknya) Toko itu tutup. (tidak) Bébé ini énak. (tidak) Wanita itu dosen Institut kita. (bukan) Susu ini panas. (dingin) Tangga rumah ini tinggi. (pendék). Gorden di jendela ini bagus. (buruk) Gubuk itu di kampung. (padang) Kakinya panjang. (pendék) Kertas itu ungu. (biru) Dia tahu di mana kakému tinggal. (tidak) Mereka mandi di sungai. (di danau) Pasarnya jauh. (dekat) Itu koran «Kompas». (majalah «Tempo») Kantornya jauh dari sini. (dekat) Rumah barumu mahal. (murah) Alam di kampung itu indah (tidak).

► 7. Составьте короткие отдельные диалоги с вопросительными словами *bagaimana* и *berapa*.

► 8. Переведите на индонезийский язык.

У нее русско-индонезийский словарь. У нас индонезийско-русский словарь. Ее словарь старый, наш словарь новый. У тебя какой словарь, старый или новый? Мой словарь старый. У них есть индонезийские газеты? Нет, у них нет индонезийских газет. У Вас есть индонезийские журналы? Нет, у нас нет. Индонезийские журналы есть у нашего преподавателя. Какие газеты и журналы есть у тебя? У меня английские газеты и журналы. Чьи эти газеты? Это ваши газеты? Нет, эти газеты не наши. Какие книги в твоём шкафу? В моём шкафу новые книги рассказов.

Какие фрукты на столе? На столе бананы, яблоки, джамбу и дуку. Я пью чай без сахара. Он ест хлеб без масла. Какие цветы в саду? В саду белые и красные цветы. Этот цветок красивый? Да, красивый. Сколько собак и кошек у них в деревне? У них в деревне три собаки и одна кошка. Сколько яблонь у них

в саду? В их саду пять яблонь. Сколько папок на столе? Какие это папки? Это большие папки. Какие карты на стене? На стене карта Индонезии. Какие шторы на том окне? На том окне красивые шторы. Какие ковры на полу в ее доме? На полу в ее доме старые ковры. Какой там храм? Там большой буддийский храм. Это вершина какой горы? Это вершина горы Мерапи. Это какое озеро? Это озеро Тоба. Где находится озеро Тоба? На острове Суматра. Это какая река? Это река Волга. Это мелкое или глубокое озеро? Эта река большая или маленькая? Эта дорога чистая или грязная? Эти горы высокие или низкие? Эта дорога какая, широкая или узкая? Природа там красивая или нет?

Этот человек инженер или врач? Этот ученик способный или нет? Он студент университета или служащий учреждения?

Урок 9

Коррективные фонетические задания

Задания на закрепление произношения гласных звуков [i], [ɔ], [ɛ], [ə]

Слушайте и повторяйте за диктором слова.

➤ со звуком [i]

в открытом слогe: ini, kali, isi, Bali, iri, suci, tali, ciri-ciri, biri-biri;

в закрытом слогe: petik, intip, licin, ngik, praktis, iris, betis, selisih;

перед и после согласного [ŋ]: piring, ingin, angin, ngidem, ngiler, ngilu, menginang;

перед согласным [h]: bersih, putih, pipih, kasih;

после гласного [u]: peluit, duit, kuil, puang;

перед гласным [a]: ia, dia, pria;

➤ со звуком [ɔ]:

moto	koma	kotak
bobo	bola	botak
auto	topi	kupon
kuno	bodi	konon
toko	kota	totok
Solo	kopi	otot
soto	nota	otak

➤ со звуками [ɛ] и [ə]:

– kékéh, langgeng, tenggang, moméntum, selesai, celup, hémat, lelap, négasi, gemuk;

– ésok, tengah, Tenggara, matématika, sengau, tekukur, pikét, nyenyak, nestapa, gendut;

– éjék, rentang, bebal, oponén, berabé, tompél, tikét, entah, nétral, cemberut;

– serempak, kerah, léhér, peragawati, peranti, perdata, perdana, perdéo, personalia, jerawat, oléh-oléh;

– oléng-oléng, berderai-derai, bergegas-gegas, berbélok-bélok, pepet, pépét.

Задания на закрепление произношения согласных звуков [p], [b]

Слушайте и повторяйте за диктором слова:

- со звуками [p] и [b], обращая внимание на слабое различие [p] и [b] в начале слова: pagi, bagi, bajak, pajak, balung, palung, pasar, bazaar, bagi, pakai, pak, bak, baku, paku, bangku, pangku, punya, bunyi, baik, palu, baku, balut, palut, bait, pahit, pergi, boléh;
- со звуками [p] и [b] в интервокальной позиции и в середине слова после назального согласного [m]: sampai, kabar, kembali, belas, depan, ampun, bébas, sembilan, cepat, sempai, sepéda, empat, tumbuh.

Задания на закрепление произношения звуков [p], [t], [k] в конце слов

Слушайте и повторяйте за диктором слова:

- со звуками [p], [t], [k], обращая внимание на импловзивное произношение этих звуков в конце слов: goblok, pokok, katur, lahar, rapat, dapat, golok, ketok, hidup, lelap, babat, pépét, tabok, katak, sup, balap, tikét, pikét;
- с буквой *b*, обращая внимание на глухость звука в конце слов: bab, kitab, sebab, nasib, arab, wajib, akrab, tabib.

Задания на различение звуков [t] и [d], [k] и [g]

Слушайте и повторяйте за диктором слова.

- со звуками [t] и [d], обращая внимание на слабое различие звуков [t] и [d] в начале слова: tata, dada, titik, didik, tinta, dinda, tebak, debak, talam, dalam, tari, dari;
- со звуками [t] и [d] в интервокальной позиции: ada, adu, adat, adik, tidak, badut, kadar, kata, rotan, potong, kantong;
- со звуками [t] и [d] в середине слова после назального согласного [n]: tandan, dandan, adinda, kandang, tunduk, dinding, pandai, pintu, minta, ganteng, untuk, penting, kantin, pintar;
- с буквой *d*, обращая внимание на глухость звука в конце слов: abad, abjad, Ahmad, Ahad, murid, murtad, wujud, maksud;
- со звуками [k] и [g], обращая внимание на слабое различие звуков [k] и [g] в начале слова: kobar, gobar, kurau, gurau, kelas, gelas, akar, agar, kabung, gabung, kérék, gérék, kawat, gawat, laku, lagu, keletik, geletik, kerak, gerak, kosong, gosong, kaji, gaji;
- со звуками [k] и [g] в интервокальной позиции: kagak, tiga, pagi, juga, negara, agung, pagar, gigi, kuku, dukuh, buku, baku, paku, dukun, bukan, kuku;
- со звуками [k] и [g] в середине слова после назального согласного [ŋ]: angka, bangku, tingkap, pangkat, tingkat, tongkat, songkét, tetangga, panggil, anggota, tinggal, tanggal, tinggi, tangga;
- с буквой *g*, обращая внимание на глухость звука в конце слов: gubug, mandeg, tablig, réwog.

Задания на закрепление звука [ŋ]

Слушайте и повторяйте за диктором слова со звуком [ŋ]:

- в начале слов: ngarai, ngibil, ngigau, ngobrol, ngilu, ngetop, ngompréng, nginap, ngantuk;
- в конце слов: pusing, datang, pulang, kucing, kunang–kunang, inang–inang, anting–anting;
- и в начале, и в конце слов: ngomong–ngomong, ngéong, ngiang;
- в интервокальной позиции: sengau, dungu, angan, sungai, nganga, ingin, menangis, mengintai, penganiayaan, penyeberangan.

Коррективные задания на закрепление интонационных конструкций

Слушайте и повторяйте за диктором предложения. Читайте самостоятельно.

➤ с глаголом *ada*:

Ada orang di dalam rumah ini? Di dalam mobil ini ada radio? Anak meréka ada di sini? Kamu ada uang? Di mana ada semut? Di situ ada gula? Di mana ada rawa? Di situ ada nyamuk? Di mana ada bangau? Di situ ada kerbau? Di mana ada danau? Di situ ada ikan?

➤ с вопросительным словом *apakah/apa*:

Apakah ini kamar adik Anda? Apakah pintu rumah ini tutup? Apakah nama institut ini, Institut Negeri–Negeri Asia Afrika? Apa badan kerbau itu besar? Apa kata ini panjang?

Apa ibumu datang dengan taksi siang ini? Apa cucumu minum susu panas? Apa ibu itu datang dari Prancis? Apakah meréka itu mahasiswa–mahasiswa asing?

➤ с альтернативным вопросом:

Mahal atau murah? Sempit atau lebar? Panas atau dingin? Putih atau hitam? Apakah kaki bangau panjang atau tidak? Apakah dada bapak ini lebar atau tidak? Apakah mata anak itu gedé atau kecil? Apakah itu buku atau bukan? Apakah buku itu baik atau buruk? Apa mukanya jelék atau cantik? Apa meréka itu pegawai atau bukan? Apakah dia insinyur atau buruh? Apa pipi bibi itu mérah atau putih? Apa kamu makan pagi dengan roti keju dan mentéga? Apakah ini punya kamu?

➤ с вопросительными словами *apa* и *siapa*:

Apa ini? Ini apa? Apa itu? Itu apa? Majalah apa ini? Ini majalah apa? Itu peta apa? Peta apa itu? Mobil apa ini? Toko apa itu? Itu toko apa? Pohon apa ini? Ini pohon apa? Ini sup apa? Itu kota apa? Warna apa bunga itu? Warna apa pénsil ini? Ini orang apa? Itu rumah apa? Ada apa di padang? Ada apa di ladang dan di sawah? Ada apa di luar sekolah ini?

Siapa ini? Siapa meréka itu? Tempat siapa itu? Itu tempat siapa? Ini kakak siapa? Ini rumah siapa? Siapa punya mobil itu? Ada siapa di dapur? Dengan siapa pak Agus pergi ke Bogor?

➤ с модальным глаголом *boléh*:

Apa boléh murid–murid masuk? Boléhkah kami masuk? Apakah boléh aku datang? Boléhkah meréka pergi? Boléhkah kami makan? Kami tidak boléh keluar. Meréka tidak boléh pergi. Aku tidak boléh tinggal di sana.

➤ с вопросительным словом *berapa*:

Berapa hélai kertas ada di atas méja sini? Ada berapa batang pohon di kebun nénékmu? Berapa uangmu sekarang? Berapa buah kantor ada di jalan itu? Berapa buah gordén ada di jendéla–jendéla itu? Berapa buah karpét ada di lantai dan di dinding? Ada berapa buah pisang Ambon di dapur? Ada berapa orang mahasiswa asing di kelas ini? Ada berapa ékor bébék di ladang nénék? Berapa jauh ke Bandung dari Jakarta?

➤ с вопросительными словами *di mana*, *ke mana*, *dari mana*:

Kamu dari mana? Dari mana datangnya kamu? Dia datang dari mana? Ke mana orang–orang itu pergi? Orang–orang itu pergi ke mana? Di mana kamus–kamus bahasa asing? Kamus–kamus bahasa asing di mana? Di mana punya kamu? Punya kamu di mana? Di mana punyanya? Punyanya di mana? Kita mau ke mana siang ini? Mobil ini dari mana?

➤ с вопросительным словом *kapan*:

Kapan nyonya ini datang dari Jepang? Nyonya ini, kapan datang dari Jepang? Kapan kamu pulang dari kampung? Kapan anak–anak keluar dari sekolah? Kapan bapak ini keluar dari kantornya? Bapak ini, kapan keluar dari kantornya?

➤ с вопросительным словом *bagaimana*:

Bagaimana cucu anda? Cucu anda bagaimana? Bagaimana roman ini? Roman ini bagaimana? Bagaimana orang itu? Orang itu bagaimana?

Bagaimana cucu anda, besar atau kecil? Cucu anda bagaimana, besar atau kecil? Bagaimana mahasiswa itu, pandai atau tidak? Mahasiswa itu bagaimana, pandai atau tidak? Bagaimana teman kamu, baik atau buruk? Teman kamu bagaimana, baik atau buruk?

Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей

Слушайте и повторяйте за диктором установочные предложения. Читайте самостоятельно и переведите их на русский язык. Следите за интонацией.

1. Kami makan kentang dengan tomat dan mentimun. Meréka makan nasi denganangka muda. Kakék makan nasi dengan ikan dan minum téh panas dengan gula. Nénék minum kopi panas dengan roti. Adik makan pagi roti keju dan minum susu. Ibu makan siang sup ikan tanpa garam.

2. Anak saya takut anjing dan kucing. Di rawa ada lima ékor bangau, di padang ada enam ékor kerbau dan di sungai ada sepuluh ékor penyu. Di atas pohon kelapa itu ada sembilan ékor monyét. Di atas pohonangka ada seékor burung merpati dan tiga ékor burung gagak. Katak tinggal di rawa.

3. Ini buku cerita Indonésia, itu buku roman Rusia. Berapa buah buku ada padamu? Di atas lantai dan di dinding ada karpét. Berapa hélai karpét ada di sana? Di jendéla–jendéla kamar atas ada gordén. Berapa hélai gordén ada di jendéla sana? Berapa buah peta Indonésia dan peta Dunia ada di ruang kelas ini? Di sini ada sebuah peta Indonésia dan dua buah peta Dunia. Di atas méja itu ada beberapa tomat dan mentimun. Berapa buah tomat dan mentimun kamu punya? Di dalam laci méja ini ada kertas. Berapa hélai kertas adik punya? Di depan rumah kami ada beberapa buah mobil. Berapa buah mobil anda punya? Saya ada sebuah mobil. Apa warna mobil anda? Warna mobil saya mérah muda.

4. Rambut kakék putih, rambut nénék hitam dan rambut cucunya péndék. Rambut kakaknya panjang dan coklat. Alis mata Rina hitam. Bulu mata Rini panjang. Hidung pak Joko mancung. Bibir cucu saya mérah. Mulut nénék itu besar. Dagu paman saya gedé. Badan bibinya kecil. Gigi adik saya tiga buah. Pipi kiri dan kanan ibu mérah muda.

5. Kamu punya mantel? Aku punya. Berapa buah mantel anda punya? Mantel saya ada dua buah. Ada berapa buah apel di atas baki ini? Di atas baki ini ada seratus buah apel. Berapa botol susu ada di dalam kulkas? Di dalam kulkas ada lima botol susu. Berapa botol air jeruk ada di dalam kulkasnya? Di dalam kulkasnya ada tiga botol. Di atas méja ada séndok. Di mana garpu dan pisau? Garpu dan pisau ada di dalam lemari dapur. Berapa buah garpu ada di sini? Di sini ada enam buah garpu.

6. Kini kita datang dari kampung dan tinggal di asrama dekat kampus. Kita mau tahu jadwal kuliah. Mahasiswa ini pintar. Mahasiswa ini kursus bahasa Indonésia di dekat rumahnya. Meréka tinggal di dekat Hotél Ibis, Jakarta. Murid–murid keluar sekolah pergi ke toko buku. Ayah keluar dari rumah dan pergi ke pabrik mobil. Rumahmu nomor berapa? Rumahku nomor 19. Meréka punya buku baru tentang Indonésia. Cerita ini tentang binatang. Roman itu tentang cinta.

7. Minggu ini kami pergi ke Jepang. Tahun ini meréka tinggal di asrama universitas. Ini jadwal kuliah minggu ini. Itu jadwal kuliah tahun depan. Mahasiswi ini mau tahu jadwal kuliah minggu ini. Mahasiswi itu tidak mau tahu jadwal kuliah minggu ini.

8. Hari ini waktu soré ada hujan. Hari itu waktu soré tidak ada hujan. Kampung ini bersih. Udaranya segar dan bersih. Alam di kampung ini indah, ada gunung–gunung, sawah–sawah, pohon–pohon kelapa. Ada gula, ada semut.

Слова

air jeruk – цитрусовый сок
alis/alis mata – бровь
asrama – общежитие
baki – поднос
bibir – губа
binatang – животное
botol – бутылка; счетное слово
 для бутилированных жидкостей
bulu – волосы (на теле); перья (на птице);
 шерсть, мех, пух
bulu mata – ресницы
cinta – любовь
dunia – мир, вселенная
gagak – ворона
garpu – вилка
hari – день
hidung – нос
hotél – отель
jadwal – расписание
jeruk – цитрусовый плод
kampus – университетский городок
katak – лягушка
kelapa – кокосовая пальма;
 кокосовый орех/кокосовый

keluar – выходить
kini – сейчас, в настоящий момент
kuliah – лекция
kulkas – холодильник
kursus – курсы
mancung – острый, заостренный
mantel – пальто
mentimun = ketimun
mérah muda – розовый
merpati – голубь
minggu – неделя
mulut – рот
nomor – номер
pintar – умный, хитроумный
pisau – нож
rambut – волосы
segar – свежий
semut – муравей
soré – вечер (до наступления темноты,
 в Индонезии примерно до 6 часов вечера)
tahun – год
tentang – о, об
udara – воздух
waktu – время (мера длительности)

► 1. Ответьте на вопросы.

Anakmu takut apa? Meréka makan apa? Kakék makan dan minum apa? Makan pagi adik apa? Makan siang ibu apa? Nénék minum apa? Berepa ékor bangau di rawa? Berapa ékor kerbau di padang? Di mana ada penyu? Ada berapa ékor penyu di sana? Burung apa ada di atas pohon nangka? Di atas pohon apa ada burung? Buku cerita apa ini? Buku roman apa ini? Apa warna rambut kakék? Apa warna rambut nénék? Rambut cucunya bagaimana? Rambut kakaknya bagaimana? Hidungnya bagaimana? Di mana meréka tinggal kini? Meréka mau tahu apa? Orang itu bagaimana? Nomor berapa rumahmu? Meréka punya buku tentang apa? Cerita ini tentang apa? Roman itu tentang apa? Ada apa di atas baki itu? Di mana katak tinggal?

► 2. Поставьте вопросы к выделенным словам.

Murid–murid ke luar sekolah pergi ke toko buku. Nomor rumahnya seratus sebelas. Mahasiswa pintar ini kursus bahasa Indonésia di dekat Hotél Ibis. Rambut kakaknya panjang dan coklat. Alis mata Rina hitam. Gigi adik saya tiga buah. Bulu mata Rina panjang. Di atas meja ada séndok dan garpu. Di atas pohon nangka ada burung gagak dan merpati. Di rawa ada beberapa katak. Di dalam kulkas ada tiga botol air jeruk. Mantelnya ada dua buah. Beberapa buah apel ada di atas baki itu. Adik makan pagi dengan roti keju dan mentimun. Di mana ada gula, di sana ada semut. Murid itu pintar. Mulut nénék ini besar. Di kelas ini ada sebuah peta dunia. Meréka tinggal di asrama dekat kampus. Kini meréka datang dari kampung dan tinggal di asrama dekat kampus. Hidung orang itu mancung.

► 3. Вставьте вместо точек слова *apa, bagaimana, berapa* и *kapan*.

Adik saya takut ... ? Dia takut anjing dan kucing. Peta ... ada di kelas? Peta Indonesia. Meréka makan nasi dengan ... ? Nasi dengan nangka muda. Nénék makan pagi ... ? Nénék makan pagi nasi dengan ikan. Di atas pohon ... ada monyét? Di atas pohon kelapa. Ada ... di lantai dan di dinding? Di sana ada karpét. Rambut kakék ... ? Rambut kakék panjang. Gigi cucu nénéknya ... buah? Gigi cucu nénéknya empat buah. Alis matanya ... ?

Alis matanya hitam. Bulu matanya ... ? Bulu matanya panjang. ... buah kulkas ada di rumahmu? Sebuah. ... meréka datang dari kampung? ... meréka pulang dari sekolah? ... ayah pergi ke pabrik?

► 4. Составьте предложения из следующих слов.

1. Apa, hidung, atau, anaknya, tidak, mancung. 2. Hélai, berapa, karpét, di atas, rumah, itu, lantai, ada. 3. Beberapa, ada, baki, angka, di atas, itu, buah. 4. Kulkas, ada, dapur, botol, air jeruk, di dalam, berapa. 5. Buah, kakéknya, cucu, gigi, enam. 6. Meréka, kampus, asrama, dekat, tinggal, di. 7. Seékor, di atas, angka, merpati, ada, burung, pohon. 8. Minum, dengan, kopi, makan pagi, gula, kakak, dan, roti keju, mentéga, tanpa. 9. Pintar, murid, kursus, itu, apa. 10. daging, ayah, minum, siang, kentang, makan, sup, dengan, dan, air jeruk.

► 5. Вставьте вместо точек глаголы: *pulang, pergi, takut, tinggal, datang, duduk, keluar, ada, punya*.

1. Cucu bibinya kursus bahasa Inggris ... tidak jauh dari kampus Universitas Indonésia. 2. Mahasiswa Institut ini ... dari asrama pagi hari. 3. Meréka ... dengan taksi siang ini. 4. Bésok dari Jakarta ayah ... ke Bandung dengan taksi. 5. Dari mana bapak ini ... ke Bogor? 6. Anak-anak tidak ... binatang. 7. Burung merpati dan gagak ... di atas pohon mangga. 8. Kakék ... di atas kursi dan minum kopi panas tanpa susu. 9. Siapa ... mantel ini?

► 6. Вставьте вместо точек слова: *anjing, semut, monyet, kerbau, bangau, merpati, ikan, penyu, bébék, itik, gagak, kucing, katak*.

1. Itu burung apa? Itu burung ... 2. Ini binatang apa? Ini ... 3. ... binatang kecil. 4. ... binatang besar. 5. ..., ..., ..., ..., ... binatang kaki dua. 6. ..., ..., ..., ... binatang kaki empat. 7. ..., ..., binatang air. 8. ... binatang dengan ékor tanpa kaki. 9. ..., ... tinggal di rumah orang. 10. ... tinggal di atas pohon (binatang kaki empat). 11. ..., ... tinggal di ladang, ... tinggal di rawa. 12. ... tinggal di hutan. 13. ... ada di pohon (binatang kaki dua). 14. Ada gula, ada ...

► 7. Вставьте вместо точек счетные слова: *ékor, buah, batang, hélai, orang, botol*.

Nénék punya ... kebun (satu). Di sana ada lima ... pohon angka dan ... pohon mangga (satu). Kakék punya lima ... karpét mérah di dinding rumahnya. Di atas baki itu ada beberapa ... jeruk. Ada berapa ... air jeruk di meja sana? Berapa ... tamu kita hari ini? Di atas pohon angka ada sepuluh ... merpati putih dan ... gagak hitam (satu). Di atas méja sana ada berapa ... kertas? Empat ... gordén jendéla ada di rumah meréka.

► 8. Вставьте вместо точек слова.

A. *Besar, kecil, lebar, sempit, péndék, panjang, dangkal, dalam, tinggi, rendah, jauh, dekat*.

1. Bébék dan itik kakinya ... 2. Bangau kakinya ... 3. Méja itu kakinya ... 4. Gunung ini ..., gunung itu ... 5. Orang ini ..., orang itu ... 6. Jalan ini ..., jalan itu ... 7. Danau ini ..., danau itu ... 8. ... di mata, ... di hati. 9. Orang itu adanya ..., orang ini adanya ... 10. Surat ini ..., surat itu ... 11. Candi ini ..., candi itu ... 12. Kayu ini ..., kayu itu ... 13. Sungai ini ..., sungai itu ... 14. Badan bapak ini ..., badan bapak itu ...

B. *Hidung, bulu mata, alis mata, mulut, pipi, rambut*.

1. ... anak pak Joko mancung. 2. ... Rina hitam, ...nya panjang. 3. ... anak kecil itu kecil. 4. ... nénék itu kecil. 5. ... kiri dan kanan anak ini mérah muda. 6. ... kakék ini putih. 7. Kakak kami cantik, ... dan ...nya panjang. 8. Adiknya kecil, ... kecil. 9. ... kanan dan kiri ibu ini mérah muda.

C. *Kursus, kampus, jadwal, kini, pintar, nomor, hotél, kuliah, air jeruk, jeruk, kelapa*.

1. Anak ... ini murid sekolah negeri ... 5. 2. Agus ... bahasa Inggris tidak jauh dari Institut kami. 3. Joko pergi ke ... dengan bis. 4. ... kantor itu tutup malam. 5. Pagi hari kami minum ... 6. Dia tidak mau ..., dia mau ... 7. ... kampus Institut kami tutup. 8. Kamar ... ini mahal, kamar ... itu murah. 9. Jadwal ... kami tidak tahu. 10. Berapa buah ... dan ... ada di atas baki ini? 11. Aku mau makan nasi dengan ikan dan minum ... 12. ... kami keluar dari kantor dan pergi ke pabrik mobil. 13. Kami mau tahu jadwal ... 14. Murid ini ... bahasa asing.

► 9. Переведите на индонезийский язык следующие предложения.

На завтрак я хочу рис с рыбой и кофе с молоком. На обед он хочет мясной суп с картофелем. Мы хотим пить цитрусовый сок утром. На подносе в кухне кокосовые орехи и цитрусовые плоды. Сколько цитрусовых плодов там на подносе? В холодильнике есть одна бутылка молока и сыр. В ящике того стола есть ложки и вилки. Сколько там вилок? На софе в большой комнате сидит мой дедушка. У него длинные волосы, черные брови и большие глаза. В саду моя бабушка. У нее большой рот и острый нос. Их внук розовощекий и зубастый (У их внука розовые щеки и большие зубы). Наш старший брат красивый. Брови ее старшей сестры красивые. В нашем классе есть одна карта мира и две карты Индонезии. На столе в классе есть бумага, карандаши, ручки и мел. Эти книги о любви, те книги о животных и птицах. У нас есть новые книги об Индонезии. Это – новая книга о России. Этот умный ученик занимается на курсах иностранных языков. Эти студенты живут в общежитии недалеко от университетского городка. Мы хотим знать расписание занятий этого института. Какой номер твоего дома? Тринадцать – номер моего дома. Мои тетя и дядя живут в Джакарте рядом с отелем Ибис. Мы сейчас выходим из учреждения и едем на автомобильный завод.

► 10. Составьте короткие диалоги, употребив следующие вопросы.

Di mana meréka tinggal kini? Kursus apa mahasiswa pintar itu? Bagaimana rumah Anda? Bagaimana alam di kampungmu? Orang itu bagaimana? Dari mana kamu? Orang itu bagaimana?

► 11. Упражнение на развитие навыков техники беглого чтения. Прочитайте стихотворения Сутарджи Калзум Бахри Luka и Di dalam senyap, соблюдая ритмику фразы.

Luka

kakiku luka

luka kakiku

kakikau lukakah

lukakah kakikau

kalau kakikau luka

lukakukah kakikau

kakiku luka

lukakaukah kakiku

kalau lukaku lukakau

kakiku kakikaukah

kakikaukah kakiku

kakiku luka kaku

kalau lukaku lukakau

lukakakukakiku lukakakukakikaukah

lukakakukakikaukah lukakakukakiku

Слова**kalau** – если**luka** – рана**Di dalam senyap**

di dalam senyap

kita gelap

di dalam angin

kita dingin

di dalam panas

kita naas

di tengah kota

kita serigala!

Слова**gelap** – темный/темнота, мрак**senyap** – 1) тихий; 2) молчаливый**naas** – беда, несчастье/несчастливый**serigala** – 1) шакал; 2) волк

► 12. Прочитайте стихотворение Сапарди Джокко Дамано, соблюдая ритмику фразы.

Kita-kita katamu

Mémangnya ada aku

Dalam kitamu?

Слова**mémangnya** – действительно, на самом деле

Алфавитный индонезийско-русский словарь к вводно-фонетическому курсу

А

alam – природа 4
ada – быть, существовать; находиться, иметься 6
adik – младший брат (сестра) 3
air – вода 6
air jeruk – сок (цитрусовый) 9
aku – я 1
alis/alis mata – брови 9
aman – спокойный 1
anak – ребенок 1
anda – Вы 5
anjing – собака 8

babi – свинья 6
badan – тело 3
bagaimana – каков, какой 8
bagus – хороший, отличный, прекрасный 4
bahasa – язык, речь 7
baik – хороший 5
baju – верхняя одежда (баджу), куртка 3
baki – поднос 9
bangau – белая цапля 5
bapak – отец 3
baru – новый 4
batang – ствол; счетное слово для продолговатых предметов 8
batu – камень 3
bawah – низ/нижний 7
bébék – утка 3
beberapa – несколько 8
belakang – задняя сторона/задний 7
belas – название разряда числительных от 11 до 19 (8)
beliau – он, она 5
berapa – сколько 8
berat – тяжелый 8

candi – буддийский храм 3
cangkir – чашка 7
cantik – красивый 3
cempedak – чемпедак (дерево и его сладкий плод) 3
cerita – рассказ 8

antara – между... и (о месте) 7
apa – что 1
apakah – вопросительное слово 4
apel – яблоко 8
asin – соленый 6
asing – иностранный 6
asrama – общежитие 9
atap – крыша 1
atas – верх/верхний 7
atau – или 5
ayah – отец 5
ayam – курица 3

В

bersih – чистый 5
besar – большой 4
bésok – завтра 6
bibi – тетя 3
bibir – губа 9
binatang – животное 9
biru – голубой 4
boléh – можно, разрешается 6
botol – бутылка; счетное слово для бутулированных жидкостей 9
buah – плод; счетное слово для плодов и вещей 8
buat – для, ради 6
bukan – не, нет 3
bukit – холм, гора 3
buku – книга 3
bulu – волосы (на теле); перья (на птице); шерсть, мех, пух 9
bulu mata – ресницы 9
bunga – цветок 3
buruh – рабочий 3
buruk – плохой 3
burung – птица 8

С

cinta – любовь 9
coklat – коричневый 8
cucu – внук или внучка 7
cukup – достаточный/достаточно, хватит 6

dada – грудь 3
daging – мясо 6
dagu – подбородок 3
dalam – в, внутри 7
dalam – глубокий 5
dan – и 5
danau – озеро 5
dangkal – мелкий 5
dapur – кухня 6
dari – из, от 6
dari mana – откуда 6
dari sana – отсюда 7
dari sini – отсюда 7
dari situ – оттуда 7
datang – приходить, приезжать 6
dekat – близко 3
delapan – восемь 8
dengan – с 6

ékor – хвост; счетное слово для животных, птиц 8
empat – четыре 3
empat belas – четырнадцать 8

gagak – ворона 9
ganteng – красивый, видный (о мужчинах) 5
garam – соль 8
garpu – вилка 9
gedé – большой 3
gelap – темный/темнота, мрак 9
gelas – стакан 7

hari – день 9
hélai – лист; счетное слово для тонких предметов 8
hidung – нос 9
hijau – зеленый 5

ibu – мать 3
ikan – рыба 1
indah – прекрасный 4
ini – это 1

jadwal – расписание 9
jalan – улица, дорога 5

D

depan – перед, передняя сторона/передний;
 перед чем-л. 7
di – в, на 3
dia/ia – он, она 5
di mana – где 6
di sana – там 7
di sini – здесь 7
di situ – там 7
dinding – стена 7
dingin – холодный 6
dokter – врач 5
dosén – преподаватель (вуза или университета) 5
dua – два 8
duduk – сидеть 3
duku – дуку (дерево и его сладкий плод) 3
dukuh = duku 7
dunia – мир, вселенная 9

E

énak – вкусный 3
enam – шесть 2
engkau/kau – ты 5

G

gigi – зубы 3
gordén – гардина, штора 7
gubuk – хижина 7
gula – сахар 8
gunung – гора 4
guru – учитель 4

H

hitam – черный 4
hotél – отель 9
hujan – дождь 9
hutan – лес 7

I

insinyur – инженер 5
institut – институт 5
itik – утка 3
itu – то 1

J

jambu – джамбу (дерево и его съедобный плод) 3
jauh – далекий 4

jelék – плохой; безобразный, отвратительный 4
jendéla – окно 4
jeruk – цитрусовый плод 9

kakak – старший брат (сестра) 1
kakék – дедушка 2
kaki – нога 1
kalau – если 9
kalian – вы 5
kamar – комната 4
kami – мы (без вас, без тебя) 1
kampung – деревня 4
kampus – университетский городок 6
kamu – ты 1
kamus – словарь 4
kanan – правый 1
kantin – столовая 3
kantor – учреждение 8
kapar – когда 1
kapur – мел 7
karpét – ковер 7
kata – слово 1
katak – лягушка 9
kayu – дерево, древесина 3
ke mana – куда 6
ke sana – туда 7
ke sini – сюда 7
ke situ – туда 7
kebun – сад 3
kecil – маленький 4
keju – сыр 8
kelapa – кокосовая пальма; кокосовый орех/
 кокосовый 9

laci – ящик (выдвижной) 5
ladang – поле (неорошаемое) 5
lama – старый (о вещах, о знакомом человеке) 6
lantai – пол 7
lébar – широкий 4

mahal – дорогой (о вещах, о цене) 6
mahasiswa – студент 5
mahasiswi – студентка 6
majalah – журнал 6
makan – есть, кушать 2
makan pagi – завтракать 8
makan siang – обедать 8

jingga – оранжевый 8

juta – миллион 8

К

kelas – класс (в школе) 8
keluar – выходить 9
kembali – возвращаться 6
kentang – картофель 8
kera – обезьяна (макака) 4
kerbau – буйвол 5
kertas – бумага 4
ketimun – огурец 2
kini – сейчас, в настоящий момент 9
kiri – левый 4
kita – мы (вместе с вами, с тобой) 1
kompass – компас 8
kopi – кофе 2
koper – чемодан 8
koran – газета 8
kota – город 2
kotor – грязный 5
kuat – сильный 5
kucing – кошка 8
kuda – лошадь 3
kué – кондитерские изделия (торт, кекс, печенье
 и т.п.) 2
kuku – ноготь 1
kuliah – лекция 9
kulkas – холодильник 9
kuning – желтый 4
kursi – стул 4
kursus – курсы 9

L

lemari – шкаф 6
lima – пять 8
luar – внешняя часть, наружная сторона/внешний 7
luas – широкий 5
luka – рана 9

M

mata uang – денежная единица 8
mancung – острый, заостренный 9
mandi – мыться, купаться 6
mangkuk – миска, чаша (для супа) 6
mantel – пальто 9
map – папка (для бумаг) 2
masuk – входить 6

mata – глаз 1
mau – хотеть, намереваться 2
méja – стол 3
mémangnya – действительно, на самом деле 9
mentéga – сливочное масло 8
mentimun – огурец 9
mérah – красный 4
mérah muda – розовый 9
meréka – они 5
merpati – голубь 9

nama – имя 1
nangka – хлебное дерево и его плод 4
nasi – вареный рис 6
negeri – страна 5
nénék – бабушка 3
nomor – номер 9

orang – человек 4

pabrik – завод, фабрика 7
pacar – возлюбленный (мой парень/моя девушка) 6
pada – у, за 3
padang – поле, равнина 5
padi – рис (на корню) 6
pagi – утро 6
paman – дядя 1
panas – горячий, жаркий 6
pandai – способный, умный 5
panjang – длинный 4
papan – доска 1
pasar – рынок 4
pegawai – служащий 5
péna – перо (писчее) 4
péndék – 1) короткий; 2) невысокий 3
pénsil – карандаш 4
penyu – черепаха 3

rambut – волосы 9
ratus – сотня 8
rawa – болото 5
rendah – низкий 4
ribu – тысяча 8
ringan – легкий 8
roman – роман 8

minum – пить 1
minggu – неделя 9
mobil – автомашина 7
monyét – обезьяна 3
muda – молодой 3
muka – лицо 1
mulut – рот 9
murah – дешевый 6
murid – ученик 5

N

nyaman – комфортный, приятный, уютный 3
nyamuk – комар 3
nyonya – госпожа (обращение слуги к хозяйке богатого дома или в доме этнических китайцев, а также врача к пациенту) 5

O

oranye – оранжевый 8

P

pepaya – папайя (дерево и его плод) 3
pergi – идти, ехать; ходить, уходить 6
peta – карта; план местности 2
pintar – умный, хитроумный 9
pintu – дверь 1
pipi – щека 1
piring – тарелка 6
pisang – банан 7
pisau – нож 9
pohon – дерево 4
pulang – возвращаться 6
pulpén – авторучка 4
puluh – десяток 8
puncak – вершина 3
punya – иметь, владеть 8
 собственность 9
putih – белый 4

R

roti – хлеб 8
ruang – помещение; комната 7
ruang tengah – семейная комната или комната для приема гостей 7
rubel – рубль 8
rumah – дом 4
rupiah – рупия 8

sampah – мусор 7
sana – там 7
satu – один 8
saudara – брат, сестра; товарищ, гражданин 5
sawah – заливное поле 6
saya – я 5
segar – свежий 9
sekarang – сейчас, в настоящее время 7
sekolah – школа 5
sembilan – девять 8
sempit – узкий 4
semut – муравей 9
séndok – ложка 7
senyap – 1) тихий; 2) молчаливый 9

tahu – знать 5
tahun – год 9
takut – бояться 1
taksi – такси 6
taman – парк, сквер 1
tamu – гость 1
tangan – рука 5
tangga – лестница 7
tanpa – без 8
tas – сумка 7
téh – чай 7
teman – приятель 2
tempat – место 2
tempat sampah – корзина для мусора 7
témpé – запеканка из перебродивших
 соевых бобов 2
témpo – время 8

uang – деньги 8
udara – воздух 9

waktu – время (мера длительности) 9
wanita – женщина 6

ya – да 4

S

sepuluh – десять 8
serigala – 1) шакал; 2) волк 9
siang – день, дневное время/днем 6
siapa – кто 5
silakan – пожалуйста 6
sini – тут 7
situ – там 7
sofa – софа 6
soré – вечер (до наступления темноты, в Индонезии
 примерно до 18:00) 9
sungai – река 5
sup – суп 8
surat – письмо 5
susu – молоко 7

T

tengah – 1) середина, центр/средний, центральный
 2) в середине, посередине 7
tentang – о, об 9
tidak – не, нет 3
tiga – три 8
tinggal – жить, проживать; оставаться 6
tinggi – высокий 4
tinta – чернила 7
toko – магазин 2
tomat – помидор 2
topi – шапка, шляпа (главным образом европейская) 2
tua – старый 5
tuan – господин (обращение слуги к хозяину богатого
 дома, или в доме этнических китайцев, а также
 врача к пациенту) 5
tujuh – семь 8
tutup – быть закрытым 2

U

ungu – фиолетовый 7
universitas – университет 5

W

warna – цвет 8

Y

Основной курс

Урок 1

Классы корневых морфем и слов

Корневые морфемы (КМ) представляют собой неразложимые единицы языка, которые являются носителями лексического значения. КМ могут быть названиями лиц, предметов, действий, состояний, качеств, чисел. Они также могут быть представлены местоимениями, предлогами, союзами и др. По своему строению они могут быть односложными, двусложными, трехсложными и четырехсложными. Реже – пяти- или шестисложными, чаще КМ бывают двусложными.

Выделяются три основных класса КМ:

- **первый класс** – КМ, которые обозначают действие, направленное на какой-либо объект. КМ первого класса не употребляются как самостоятельные слова, а служат основами переходного глагола, т.е. являются связанными морфемами, так как образуют глагол только в сочетании с аффиксом (дефис обозначает возможность присоединения аффикса): *-baca* «читать»; *-tulis* «писать»;
- **второй класс** – КМ, которые обозначают безобъектное действие либо действие, направленное на объект, состояние и качество. Большинство из них соответствует непереходным глаголам и прилагательным: *datang* «идти», *tinggal* «жить», *duduk* «сидеть», *tinggi* «высокий», *besar* «большой».
Некоторые КМ второго класса являются связанными, т.е. не употребляются без аффикса: *-juang* «бороться»;

- **третий класс** – КМ-имена, которые означают предмет, лицо: *rumah* «дом», *orang* «человек», *abang* «старший брат». Некоторые означают действие или ситуацию *kata* «слово», *tari* «танец».

Большинство КМ второго и третьего классов употребляются как отдельные корневые слова (КС).

КС состоят из одной КМ и различаются синтаксической сочетаемостью, способностью служить предложением, например, в качестве краткого вопроса или ответа: *Besar?* – *Besar*. «Большой? – Большой». *Datang?* «Пришел?».

Префикс *meN-*

Префикс *meN-* имеет общее значение активности. Подлежащее при сказуемом – глагол с префиксом *meN-* может обозначать активный источник действия, активно действующий или проявляющий свое состояние, свойство предмет (лицо).

Символ *N-* означает, что этот префикс, присоединяясь к основе, может иметь фонетические варианты в зависимости от начального звука (фонемы), т.е. на стыке КМ/КС и аффиксальной морфемы могут появляться носовые звуки.

Префикс *meN-* имеет варианты *me-*, *met-*, *men-*, *meng-* и *meny-*.

Вариант *me*– употребляется, если начальным звуком КМ/КС являются согласные *l, m, n, ng, ny, r, y, w*.

Начальный звук КМ/КС	КМ/КС	Глагол с префиксом <i>meN</i> –	Значение
l	lihat	melihat	видеть, смотреть
m	masak	memasak	готовить пищу
n	nanti	menanti	ждать
ng	nganga	menganga	разинуть рот
ny	nyanyi	menyanyi	петь
r	rasa	merasa	чувствовать
y	yakin	meyakin(kan)	убеждать
w	wabah	mewabah	распространяться (об эпидемии)

Вариант *met*– употребляется, если начальным звуком КМ/КС являются согласные *b, p, f, v*.

Начальный звук КМ/КС	КМ/КС	Глагол с префиксом <i>meN</i> –	Значение
b	buka	membuka	открывать
p	pukul	memukul	бить
f	fitnah	memfitnah	клеветать
v	vonis	memvonis	выносить приговор

Вариант *men*– употребляется, если начальным звуком КМ/КС являются согласные *d, t, j, c, z, sy*.

Начальный звук КМ/КС	КМ/КС	Глагол с префиксом <i>meN</i> –	Значение
t	tolong	menolong	помогать
d	didik	mendidik	воспитывать
j	jahit	menjahit	шить
c	car	mencari	искать
z	ziarah	menziarah(i)	совершать паломничество
sy	syukur	mensyukur(i)	благодарить

Вариант *meng*– употребляется, если начальным звуком КМ/КС являются гласные *a, e, i, o, u* или согласные *g, k, h, kh*.

Начальный звук КМ/КС	КМ/КС	Глагол с префиксом <i>meN</i> –	Значение
a	ajak	mengajak	приглашать
e	elak	mengelak	уклоняться
i	ikut	mengikut	следовать

Начальный звук КМ/КС	КМ/КС	Глагол с префиксом <i>meN-</i>	Значение
o	obat	mengobat	лечить
u	ubah	mengubah	изменять
g	ganggu	mengganggu	мешать
k	karang	mengarang	сочинять
h	hafal	menghafal	учить наизусть

Вариант *meny-* употребляется, если начальным звуком КМ/КС является согласный *s*.

Начальный звук КМ/КС	КМ/КС	Глагол с префиксом <i>meN-</i>	Значение
s	surat	menyurat	писать письма
	suruh	menyuruh	велеть
	sokong	menyokong	поддерживать

Глухие согласные в начале КМ/КС *t, p, k, s* не сохраняются при присоединении префикса *meN-* и заменяются на носовые звуки, соответственно, *n, m, ng, ny*, т.е. выбираются варианты, соответственно, *men-, mem-, meng-, meny-*.

В начале КМ/КС звонкие согласные *b, d, j, g*, глухие *c, kh, f, v, sy, z* и *h* (исконные и заимствованные) при присоединении префикса *meN-* к КМ/КС сохраняются. На стыке префикса *meN-* и КМ/КС появляются носовые звуки, соответственно, *m, n, ng*, т.е. выбираются варианты, соответственно, *mem-, men-, meng-*.

Варианты *mem-, men-, meny-, meng-* могут соответствовать разным начальным звукам КС/КМ.

Варианты префикса <i>meN-</i>	Начальный звук КМ/КС
<i>men-</i>	<i>t</i> или <i>n</i>
<i>mem-</i>	<i>p</i> или <i>m</i>
<i>meny-</i>	<i>s</i> или <i>ny</i>
<i>meng-</i>	<i>k</i> или гласные

Это необходимо знать для самостоятельного пользования словарями, в которых слова располагаются не по алфавитному принципу, как это принято в данном учебнике в практических целях. В больших словарях индонезийского языка, как одноязычных, так и двуязычных, расположение слов гнездовое. Иными словами, производные слова даются в статьях на корневую морфему или корневое слово в качестве первого заглавного.

Префикс *meN-* может образовывать как переходные, так и непереходные глаголы и, как уже было сказано выше, и в том, и в другом случаях является показателем активности.

Переходные глаголы

Переходные глаголы с *meN-* выражают только одно грамматическое значение активного залога. Одни образуются от глагольных КМ. Например:

membantu [*meN* + *-bantu*] «помогать»;

menulis [*meN* + *-tulis*] «писать»;

mengirim [meN + –kirim] «посылать»;
 mengambil [meN + –ambil] «брать»;
 menyalin [meN + –salin] «переводить (на другой язык)».

Другие переходные глаголы образуются от существительных с префиксом *meN–* и могут выражать следующие основные значения. Переходные глаголы с префиксом *meN–* могут выражать следующие основные значения.

1. Использовать в качестве орудия, инструмента или выполнять работу инструментом (орудием, предметом), обозначенным производящей основой.

menyapu [meN + sapu – «метла»] «мести (пол), подметать»
 memarang [meN + parang – «паранг» (большой нож)] «рубить»
 menyabit [meN + sabit – «серп»] «срезать»
 mengapur [meN + kapur – «мел, известь»] «белить»
 memompa [meN + pompa «насос»] «качать что-либо (насосом)»
 Kami mengapur pagar sekolah. «Мы делаем побелку школьного забора».

2. Производить действие (наносить удар) рукой, ногой и т.п.

menempéléng [meN + tempéléng – «пощечина»] «давать пощечину»
 menedang [meN + tendang – «удар»] «ударять ногой»
 Dia menedang bola. «Он бьет ногой по мячу».

Префикс *meN–* в разговорной речи может быть пропущен или заменен заимствованным из джакартского диалекта префиксом *N–* или его вариантом *nge–*:

Kemarén aku (mem)beli buku baru. «Вчера я купил новую книгу».

Anakku sekarang sedang énak nonton bioskop. «Мой сын сейчас с наслаждением смотрит фильм в кинотеатре».

Кроме *nonton* вместо *menonton* «смотреть (фильм и т.п.)» имеются и другие общеупотребительные глаголы с пропуском префикса *meN–* или с назализацией основы: *nyetir* вместо *menyetir* «водить машину, работать водителем», *ngomong* вместо *omong* «разговаривать, вести беседу».

Непереходные глаголы

Непереходные глаголы с префиксом *meN–* образуются от существительных, прилагательных и глагольных КМ и могут выражать следующие значения.

1. Совершать действие (поступок). Производящая основа – глагольные КМ/КС.

menari [meN + –tari] «танцевать»
 mengembara [meN + –kembara] «бродить, скитаться»
 merangkak [meN + –rangkak] «ползать на четвереньках»
 menaik [meN + naik] «подниматься, повышаться»

2. Издавать звук, обозначенный данным предметом/лицом. Производящая основа – существительное.

mencicit [meN + cicit «писк»] «пищать»
 menyalak [meN + salak «лай»] «лаять»
 mengéong [meN + ngéong «мяуканье»] «мяукать»
 meringkik [meN + ringkik «ржание»] «ржать»
 mengerang [meN + erang «стон»] «тяжело вздыхать, стонать»

3. Уподобляться данному предмету, выполнять данную роль/функцию. Производящая основа – существительное (предмет/лицо).

membatu [meN + batu «камень»] «окаменеть»
 menghutan [meN + hutan «лес»] «превращаться в лес, зарастать»
 melajang [meN + lajang «холостяк, незамужняя женщина»] «жить холостяком, быть не замужем»

menduda [meN + duda «вдовец»] «вдовствовать, быть вдовцом».

4. Становиться, делаться, приобретая данное свойство (качество). Производящая основа – прилагательное:

meninggi [meN + tinggi «высокий»] «повышаться, увеличиваться»;

memutih [meN + putih «белый»] «побелеть, стать белым»;

merendah [meN + rendah «низкий»] «снижаться, понижаться»;

memburuk [meN + buruk «плохой»] «становиться плохим, ухудшаться».

5. Двигаться, направляться в сторону местоположения предмета (лица). Производящая основа – существительное, локатив:

mengangkasa [meN + angkasa «небо»] «подниматься в небо»;

meminggir [meN + pinggir «край»] «отойти в сторону, посторониться»;

mengudara [meN + udara «воздух»] «выходить в эфир»;

merantau [meN + rantau «страна»] «уезжать в дальние страны»;

menyisi [meN + sisi «сторона, бок»] «посторониться»;

mengutara [meN + utara «север»] «идти на север».

6. Заниматься деятельностью, производить то, что обозначено данным предметом. Производящая основа – существительное:

merotan [meN + rotan «ротан»] «заготавливать ротан»;

membatik [meN + batik «батик»] «заниматься изготовлением батика»;

mendamar [meN + damar «камедь»] «собирать камедь».

7. Поминать. Производящая основа – числительные (три, семь, сто):

meniga [meN + tiga «три»] «устраивать поминки на третий день»;

menujuh [meN + tujuh «семь»] «устраивать поминки на седьмой день»;

menyeratus [meN + seratus] «устраивать поминки на сотый день».

Дополнение

Дополнения к глаголу бывают беспредложными и предложными. Беспредложные дополнения обычно следуют за глаголом-сказуемым, образуя с ним одну группу: *makan nasi* «есть рис», *menangkap ikan* «ловить рыбу», *menulis surat* «писать письмо». Беспредложное дополнение при непереходном глаголе выделяется как особый вид дополнений. Такие дополнения не могут заменяться энклитическим местоимением.

Беспредложные дополнения в индонезийском языке более употребительны, чем в русском. Существительные не имеют словоизменительных форм, а глагольные аффиксы связаны, прежде всего, с ролевой функцией участников ситуации глагола.

Другое подразделение дополнений основывается на различии конструкций с переходными и непереходными глаголами.

Активная конструкция

В активной конструкции обычно имеется три члена: Ск – сказуемое переходный глагол с префиксом *meN-*, П – подлежащее (субъект), Д – прямое дополнение. Основной порядок П + Ск + Д. Субъект и объект могут быть лицом и нелицом. *Dia mengunci kamarnya dan pergi*. «Он запер на ключ свою комнату и ушел».

Возможен и порядок Ск + Д + П с основным выделением Ск + Д: *Menuliskah kalimat meréka?* «Пишут ли они сейчас предложения?»

Объект – прямое Д – может быть выражен ЛМ-энклитикой *-ku* «меня», *-mu* «тебя или вас», *-nya* «его, ее, их»: Orang-orang memanggilnya Kakék. «Люди звали его Дедушка». Aku tak perlu menjawabnya lagi. «Мне не надо было ему больше отвечать».

Возможен пропуск Д-объекта. Дополнение можно пропустить не при всех переходных глаголах.

Пропуск Д-объекта указывает на:

- актуальный процесс, причем объект неопределенный. *Например*: Di kelas mereka membaca dan menulis. «В классе они читают и пишут».

Глаголы, при которых пропуск Д-объекта возможен: *membaca* «читать», *menyanyi* «петь», *melukis* «рисовать», *memasak* «готовить еду», *menonton* «смотреть ТВ и т.п.» и некоторые др.;

- актуальный процесс, причем объект эллиптирован, так как известен по контексту:

Kamu tidak perlu menjawab. «Тебе не надо отвечать (на этот вопрос)».

Обычно Д-объект пропускается при глаголах восприятия (*mendengar* «услышать», *melihat* «увидеть»), речи (*menjawab* «отвечать», *menolak* «отрицать») и некоторые др.

Союзы

Подчинительные союзы *karena*, *sebab*, *bahwa* и *kalau*

Слова *karena* и *sebab* имеют лексическое значение «причина». В предложении эти слова могут употребляться как предлоги и как подчинительные союзы.

Как предлоги эти слова могут вводить имена и предикативы: *karena panas* «из-за жары (из-за того, что жарко)», *karena sakit* «по болезни (из-за того, что болею)», *karena hujan* «из-за дождя», *sebab saya guru* «из-за того, что я учитель».

Как подчинительные союзы, *karena* и *sebab* вводят придаточные причины. *Karena di kota tidak aman, kami pindah ke desa*. «Мы переехали в деревню, так как в городе было беспокойно».

Субъект действия в придаточном предложении может быть пропущен, если он кореферентный с субъектом главного предложения, т.е. субъект действия и в главном, и в придаточном один и тот же.

Подчинительный союз *bahwa* «что» вводит изъяснительные придаточные предложения. Придаточная часть, вводимая союзом *bahwa*, служит дополнением к глаголу главного предложения. В главном предложении, как правило, употребляются глаголы со значением чувства, ощущения, мысли, речи: *tahu* «знать», *memberitahu* «давать знать, сообщать», *menulis* «писать» и др. *Kami memberitahu bahwa Marti mau datang*. «Мы сообщили, что Марти хочет приехать».

Подчинительный союз *kalau* «если» вводит придаточные условия. Придаточное предложение обычно стоит перед главным, но может быть и после него. Условие, содержащееся в придаточной части, может быть реальным, нереальным или маловероятным. Различение реального, нереального и маловероятного условий может достигаться и контекстом: *Kalau kamu mau ke gedung universitas, jalan lurus saja*. «Если ты хочешь пройти к зданию университета, то иди только прямо».

Противительный союз *tetapi*

Противительный союз *tetapi* (краткая форма *tapi*) «но, однако» употребляется в случае, если имеется: 1) контрастная характеристика признаков (свойств) субъекта: *Anak ini pandai tetapi malas*. «Этот ребенок умный, но ленивый»; 2) контрастная характеристика признаков (свойств) разных субъектов: *Ali pandai tetapi Sudin bodoh*. «Али умный, а Судин глупый»; 3) контрастная характеристика признаков (свойств) идентичных субъектов, находящихся в отношении части и целого: *Rumah itu besar, tetapi halamannya sempit*. «Дом большой, а двор его маленький»; 4) действие одного и того же субъекта противопоставлено другому действию, которое стоит под отрицанием *tidak*: *Aku hadir di sana tetapi tidak melihatnya*. «Я был там, но его не видел».

Частицы *juga, saja*

Частица *juga* – «тоже, также» выражает присоединительное значение.

В предложении *juga* часто употребляется при сказуемом и может занимать позицию как перед ним, так и после него. *Jika engkau pergi, saya juga pergi.* «Если ты пойдешь, то я тоже пойду».

Aku membaca juga.

«Я тоже читаю»

Aku juga membaca.

Частица *juga* встречается и при других членах предложения, например, при подлежащем: *Itu peta. Itu bukan peta. Itu juga peta.* «То карта, а та не карта. А это тоже карта»; *Mereka juga murid saya.* «Они тоже мои ученики»; *Kalau tidak ada pulpen, pensil juga jadi.* «Если нет ручки, то и карандаш сойдет».

Частица *juga* в сочетании с указательными местоимениями *ini/itu*, занимая позицию после имени, имеет значение «тот же самый»: *Dia tinggal di rumah itu juga.* «Он живет в том же самом доме».

В позиции после качественного сказуемого частица *juga* служит для выражения ослабленной степени качества и соответствует русскому «довольно»: *Mahal juga ongkos taksi di sini.* «Довольно дорого стоит поездка на такси здесь».

Частица *juga* может сочетаться с модальным глаголом *boleh*: *Setuju? – Ya, boleh juga.* «Согласен?» – «Да, тоже можно».

Частица *juga* может относиться ко всему предложению и указывать, что субъект действительно совершает действие, обозначенное глаголом, или продолжает находиться в состоянии, указанном в сказуемом. Перевод частицы *juga* в таком случае может соответствовать русскому «тем не менее»: *Ibu melarang Amin merokok, tetapi dia merokok juga.* «Мать запретила Амину курить, тем не менее, он курит».

Частица *saja* «только, лишь» выражает ограничительное значение. Всегда занимает позицию после слова, к которому она относится: *Anda ingin punya anak berapa? – Satu saja.* «Вы сколько хотите иметь детей?» – «Только одного»; *Kamu mau beli berapa botol air jeruk? – Satu botol saja.* «Сколько бутылок сока ты хочешь купить?» – «Только одну».

Частица *saja* часто употребляется после вопросительных слов *apa, siapa* и *ke mana* и в таком случае указывает на предполагаемое множество предметов (мест или лиц): *Kamu mau beli apa saja? – Saya mau beli daging, sayur dan buah.* «Что (какие продукты) ты хочешь купить?» – «Я хочу купить, мясо, овощи и фрукты»; *Kamu melihat siapa saja di sana? «Кого ты там видел (встретил)?»; Anda pergi ke mana saja waktu libur? «Куда поедете на каникулы?»*

Частица *saja* в сочетании с *apa* может указывать на нечто неопределенное и соответствовать русскому «все равно, что угодно, любое, всякое и т.п.»: *Kamu mau makan apa? – Apa saja.* «Что ты будешь есть?» – «Все, что есть (все равно; что есть, то и съем)»; *Kamu mau minum téh atau kopi? – Apa saja.* «Будешь пить чай или кофе?» – «Да все равно».

В сочетании со словом *siapa* может передаваться значение «любой, всякий»: *Siapa boleh masuk ke sana? – Siapa saja.* «Кто может войти туда?» – «Всякий, любой (может)».

В сочетании с вопросительным словом *kapan* может передаваться значение «когда угодно, в любое время»: *Kamu boleh datang ke rumah saya kapan saja kamu mau.* «Ты можешь приходить ко мне, когда захочешь».

В сочетании с вопросительным словом *ke mana* может передаваться значение «куда бы ни»: *Ke mana saja kamu pergi aku ikut.* «Куда бы ты ни поехал, я поеду за тобой».

Сложные и составные слова

Сложные слова с сочинительной связью имеют двухкомпонентную структуру – сложные двукорневые слова, принадлежащие к различным классам слов. Компоненты сложного слова могут быть в отношении синонимии, гипонимии и антонимии.

Синонимичные сложные слова имеют экспрессивный характер: *indah permai* «прекрасный», *gagah berani* «отважный, геройский», *akal budi* «мудрость».

Гипонимы обозначают два вида одного рода, а также названия противоположных, противонаправленных отношений или действий: *ibu bapak* [*ibu* «мать» + *bapak* «отец»] «родители», *tanah air* [*tanah* «земля» + *air* «вода»] «родина», *merah putih* [*merah* «красный» + *putih* «белый»] «красно-белый (флаг)», *keluar masuk* [*keluar* «выходить» + *masuk* «входить»] «снова».

В сложных словах с подчинительной связью характер связи и лексическое значение одного или обоих компонентов объясняются только исторически: *apabila* «когда», *manasuka* «факультативный», *hulubalang* «военачальник».

Составные слова представляют устойчивые лексические сочетания: *meja tulis* «письменный стол», *kamar makan* «столовая», *kamar tidur* «спальня», *ruang baca* «читальня». В составе этого типа слов выделяются постоянные, фиксированные компоненты: *ruang* «помещение», *kamar* «комната», *ilmu* «наука» и др.

Тексты и диалоги

Téks 1. Mendaftar di Kursus Bahasa Indonésia.

Marina dan Yuri datang dari Moskow. Moskow bagus, Jakarta juga bagus. Mereka memesan kamar di hotel Ibis Jakarta dengan memberitahu dari Moskow lewat e-mail. Dalam e-mail mereka menulis bahwa mau datang dan menginap di hotel Ibis Jakarta untuk beberapa hari, karena punya rencana ikut kursus Bahasa Indonésia di Universitas Indonésia.

Budi, pegawai hotel mengambil koper dan tas untuk membawanya ke kamar. Budi jalan di depan. Marina dan Yuri ikut di belakang. Mereka mendapat kamar nomor 1205 (dua belas nol lima) dan 1206 (dua belas nol enam). Mereka masuk ke kamar. Kamar-kamar itu bagus. Yuri memberi tip kepada Budi.

Pagi hari mereka menuju ke kampus Universitas Indonésia di Depok Jawa Barat. Keluar dari hotel, mereka memakai kaca mata hitam sebab sinar matahari membuat mata mereka sangat silau. Hawa sangat panas di Jakarta. Di sini tidak perlu memakai mantel karena cuaca panas.

Mereka memanggil taksi karena panas sekali dan jarak dari hotel ke Universitas Indonésia cukup jauh.

Marina dan Yuri mau menuju ke Lembaga Bahasa Internasional Universitas Indonésia untuk mendaftar. Saat mendaftar, mereka melihat orang-orang asing. Ada orang Jepang, Koréa, Cina, Australia, Prancis, dan Amérika Serikat. Mereka juga mau mendaftar kursus Bahasa Indonésia pada Lembaga Bahasa Internasional Universitas Indonésia.

Marina dan Yuri mengambil dan mengisi formulir. Lalu mereka mencari informasi tentang jadwal kursus. Kemudian menaruh formulir di sebuah meja di ruang lembaga itu. Pada siang hari, mereka keluar dari kampus. Mula-mula mereka membeli surat kabar dan majalah tentang budaya Indonésia, lalu mencari taksi untuk kembali ke hotel. Di dalam taksi mereka membuka majalah dan surat kabar, lalu membacanya.

(Sumber: Sehari-hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Слова. Kosakata

bahwa – что
barat – запад/западный
budaya – культура/культурный
cuaca – погода
formulir – бланк
fakultas – факультет
hari – день
hawa – воздух, погода; климат
ikut – 1) участвовать; 2) следовать за кем-л., сопровождать
informasi – информация
internasional – международный
jarak – расстояние
juga – тоже, также
kaca mata – очки
karena – причина; потому что
kemudian – затем, потом
lalu – затем, потом
lembaga – учреждение; институт, *здесь*: курсы
léwat – 1) проезжать, проходить мимо;
 2) по
léwat email – по электронной почте
matahari – солнце
melihat (lihat) – видеть, смотреть
memanggil (panggil) – звать, приглашать
memakai (pakai) – использовать, носить
membaca (baca) – читать
membawa (bawa) – носить, нести

membeli (beli) – купить
memberi (beri) – давать
memberitahu (beritahu) – давать знать, сообщать
membuat (buat) – делать
membuka (buka) – 1) открывать (*напр.*, дверь);
 2) снимать (*напр.*, обувь)
menaruh (taruh) – ставить, класть
menuju (tuju) – направляться
mencari (cari) – искать
mendaftar (daftar) – записаться
mendapat (dapat) – получать
mengambil (ambil) – брать
menginap (inap) – останавливаться на ночлег
 где-л. (в отеле и т.п.)
mengisi (isi) – заполнять
menulis (tulisi) – писать
mula-mula – сначала
perlu – нужно
rencana – план
saat – момент, мгновение
sangat – очень
sebab – причина; потому что
silau – ослепительный, ослеплен
surat kabar – газета
sinar – луч
tip (uang tip) – чаевые

Географические названия. Nama–Nama Negara di Dunia

Amérika Serikat – Соединенные Штаты
 Америки
Australia – Австралия

Cina – Китай
Koréa – Корея

Запомните. Ingatlah

Lembaga Bahasa Internasional – Курсы иностранных языков
 membuat mata silau – слепить глаза
 memberitahu lewat e-mail – сообщить по электронной почте
 saat ini – в данный момент

Лексико-грамматический комментарий

1. Слова *cuaca* и *hawa* различаются не только оттенками значений, но и по сочетаемости с другими словами. *Cuaca* чаще сочетается с прилагательными *baik* «хороший» или *buruk* «плохой», а *hawa* – с прилагательными *panas* «жаркий» или *dingin* «холодный».

2. Предлоги *pada*, *untuk*.

Предлог *pada* может указывать и на момент, время: *pada siang hari* «днем», *pada waktu* «во время».

Предлог *untuk* «для, чтобы» выражает значения:

- 1) адресат, потенциальный владелец, заинтересованное лицо: *untuk adikku* «для моего младшего брата»;
- 2) потенциальное действие с определенной целью: *mengisi formulir untuk mendaftar di kursus* «заполнить бланк, чтобы записаться на курсы».
3. Показатели степени качества *sangat* и *sekali*.

Синонимичные показатели степени качества *sangat* и *sekali* «очень» сочетаются с прилагательными и глаголами состояния и отношения. *Sangat* – препозитивный показатель, а *sekali* – постпозитивный: *sangat baik/baik sekali* «очень хороший», *membuat mata sangat silau/silau sekali* «очень слепит глаза».

Teks 2. Pergi ke Bogor.

Nama saya Pak Agus. Saya orang Indonésia. Saya tinggal di Bandung, udaranya segar dan baik sekali. Hari ini saya pergi ke Jakarta dengan mobil. Bésok saya mau pergi ke Bogor dengan teman saya. Kami memesan kamar di Papa Ho Hotél Bogor dengan memberitahu dari Jakarta léwat e-mail. Dalam e-mail kami menulis bahwa mau menginap di Papa Ho Hotél untuk beberapa hari sebab punya rencana melihat Puncak. Papa Ho Hotél – hotél murah di Bogor.

Dialog 1. Di Bandara Sukarno–Hatta.

Yuri: Pak, tolong bawa barang–barang ini.

Parjo: Ini saja?

Yuri: Ya ini, satu dan itu juga, tiga. Tolong panggil taksi ke hotél Ibis, ya!

Parjo: Baik, saya panggil taksi dulu.

Yuri: Baik, Pak, saya tunggu.

Parjo: Barang–barang di belakang?

Yuri: Ya, barang–barang di belakang, tapi tas ini duluan.

Parjo: Bérés!

Yuri: Bérés!

Parjo: Kita pergi.

Yuri: Baik, Pak.

Parjo: Kita tiba di Hotél.

Yuri: Berapa ongkosnya, Pak?

Parjo (melihat argométer): Rp. 125.000, –.

Yuri: Ini ongkosnya, Pak. Terima kasih.

Supir taksi: Sama–sama.

Kosakata

argométer – таксометр

bandara = bandar udara – аэропорт

barang – вещь

bérés – убранный, прибранный/в порядке;
все сделано

duluan – прежде, раньше

ongkos – стоимость, плата (за услуги)

saja – только, просто

supir – шофер

tapi = tetapi – но

tiba – прибывать, приезжать

tolong – (перед глаголами) пожалуйста

tunggu – ждать

Запомните. Ingatlah

terima kasih – спасибо

tolong panggil taksi – пожалуйста, вызовите такси

sama-sama – пожалуйста

Лексико-грамматический комментарий

Побудительные предложения с tolong. Модальное слово *tolong* «пожалуйста» употребляется тогда, когда в высказывании содержится просьба. В побудительном предложении всегда занимает начальную позицию. Перед *tolong* может стоять имя (собственное имя или термины родства, в краткой или полной форме) в качестве обращения: Budi, tolong bawa barang-barang ke atas. «Буди, отнеси, пожалуйста, вещи наверх».

Dialog 2. Ke Kampus Universitas Indonésia.

Yuri: Maaf, Pak. Apakah jalan ini menuju ke kampus?

Pak Widodo: Maksud adik, kampus Universitas Indonésia atau kampus Universitas Gunadarma?

Yuri: Kampus Universitas Indonésia, Pak. Saya mau pergi ke sana untuk mendaftar.

Pak Widodo: O, adik mahasiswa baru, ya?

Yuri: Bukan. Saya mau mendaftar kursus Bahasa Indonésia di Lembaga Bahasa Internasional.

Pak Widodo: Adik juga orang baru di sini?

Yuri: Betul, Pak. Kemarén saya datang dari Moskow.

Pak Widodo: Oh! Begitu, dari jauh ya! Kalau adik mau ke Lembaga Bahasa Internasional, adik jalan lurus saja.

Yuri: Terima kasih, Pak.

Pak Widodo: Sama-sama.

Kosakata**begitu** – так, таким образом/такой**betul** – верно, правильно**kalau** – если**kemarén/kemarin** – вчера**lurus** – прямой, прямо**maksud** – иметь в виду; намерение, замысел**maaf** – прощение, извинение/
простите, извините**Лексико-грамматический комментарий**

Слова *begini/begitu* «так, таким образом (такой)» относятся к адъективным словам-заместителям с указательным значением. Соотношение между этими словами такое же, как и между указательными местоимениями *ini* и *itu*: Katanya begini: «Aku mendaftar kursus Bahasa Indonésia kemarén». «Он так сказал: „Я вчера записался на курсы индонезийского языка“». Jangan begitu lagi. «Не делай так больше».

Dialog 3. Di halte bis.

Yuri: Nama saya Yuri, saya datang dari Moskow, saya mau kursus bahasa Indonésia di Universitas Indonésia. Nama Bapak siapa?

Rudi: Nama saya Rudi. Saya kerja di bank. Oh, mau kursus bahasa Indonésia, di Universitas Indonésia.

Yuri: Betul, Pak Rudi. Di mana alamat Bapak? Panggil saya Yuri saja, Pak.

Rudi: Baik, Yuri. Saya tinggal di Jalan Garuda No 2 Jakarta. Yuri menginap di mana? Berapa lama tinggal di Jakarta?

Yuri: Saya menginap di Hotél Ibis. Enam bulan, Pak. Ada télépon, Pak?

Rudi: Oh, itu hotél bagus. Ada, 7208369. Maaf Yuri, bis saya datang. Sampai jumpa, semoga suksés.

Yuri: Sampai jumpa Pak, terima kasih.

Kosakata

alamat – адрес

bank – банк

jumpa – встреча

halte – остановка

kerja – работа/работать

sampai – до (указывает на предел чего-то)

semoga – пожелать, чтобы; желаю

suksés – успех

télépon – телефон

No = nomor – номер

❗ Запомните. Ingatlah

Ada télépon, Pak? – Какой Ваш номер телефона?

Apa kabar? – Kabar baik. – Как дела? – Хорошо.

Berapa lama...? – Как долго (сколько времени)?

Di mana alamat Bapak? – Где Вы живете, какой Ваш адрес?

Nama Bapak siapa?/Siapa nama Bapak? – Как Вас зовут?

Panggil saya Yuri saja – Зовите меня просто Юра.

Sampai jumpa – До свидания!

Semoga suksés – Желаю успеха!

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Yuri dan Marina datang dari mana? Di mana meréka menginap? 2. Bagaimana Yuri dan Marina memberi tahu ke Hotél Ibis? Untuk apa meréka ke Indonésia? 3. Bagaimana kamar meréka di Hotél Ibis? 4. Nomor berapa kamar meréka? 5. Kapan meréka menuju kampus Universitas Indonésia? 6. Di mana kampus Universitas Indonésia? 7. Dépok itu di mana? 8. Bagaimana hawa di Jakarta? 9. Meréka mendaftar ke mana? 10. Di taksi meréka membaca apa? 11. Bagaimana cuaca di Jakarta?

► 2. Образуйте глаголы с префиксом *meN-* от следующих корневых морфем слов: ajar, jual, cuci, dapat, bantah, ingat, tanam, terima, anyam, cetak, irit, bantu, pimpin, rawat, nganga, larang, masak, hijau, karang, surat, daftar, wabah, fitnah.

► 3. Заполните пропуски предложениями *buat, untuk, pada, kepada* в следующих предложениях.

1. Meréka ke Indonésia ... kursus Bahasa Indonésia. 2. Kamar ... Yuri di Hotél Ibis bagus. 3. ... ke Dépok meréka mencari taksi. 4. Yuri memberi tip ... pegawai hotél. 5. Meréka menaruh formulir ... sebuah méja. 6. Marina dan Yuri mengambil formulir ... mengisinya. 7. Meréka menulis e-mail ke hotél Ibis ... menginap. 8. Meréka memakai kaca mata hitam ... tidak membuat mata meréka sangat silau. 9. Meréka pergi ke Lembaga Bahasa Internasional ... mendaftar. 10. Marina dan Yuri memésan kamar di Hotél Ibis Jakarta ... beberapa hari. 11. Yuri memberi majalah ... Marina. 12. ... siang hari, Yuri dan Marina keluar dari kampus ... membeli majalah tentang budaya Indonésia. 13. Mahasiswa asing juga mau mendaftar ... kursus Bahasa Indonésia.

►4. Вставьте вместо точек в предложениях глаголы: *mengisi, mengambil, memberitahu, memberi, membeli, mencari, menaruh, melihat, mendaftar, memakai, mendapat, menulis, menginap, membawa, membaca, memanggil, memesan*.

1. Kami ... buku tamu di hotel. 2. Mereka ... uang dari tas. 3. Yuri ... Budi, seorang pegawai hotel Ibis nomor kamarnya. 4. Di kamar hotel Marina ... koran dan majalah Indonesia. 5. Dia ... koran ke atas meja. 6. Mahasiswa asing ... kampus Universitas Indonesia. 7. Mereka itu ... kamar di Hotel Ibis. 8. Yuri ... Marina untuk pergi ke kampus. 9. Pada siang hari mereka ... di kampus. 10. Marina ... kamar nomor duabelas nol lima. 11. Pegawai hotel ... koper dan tas ke kamar. 12. Mereka ... koran Indonesia dan membaca di hotel. 13. Dia ... kaca mata hitam sebab sinar matahari membuat matanya silau. 14. Marina ... surat kepada ibunya. 15. Mereka ... buah di toko Jakarta. 16. Mereka ... bahwa mau datang dan ... di hotel untuk beberapa hari. 17. Seorang mahasiswa asing ... formulir, lalu dia ... informasi tentang jadwal kursus. 18. Saat ... mereka ... orang asing. 19. Orang Korea, Cina, Australia juga mau ... pada kursus Bahasa Indonesia di Lembaga Bahasa Internasional. 20. Kamu perlu ... mantel karena hawa dingin. 21. Kami ... dari Moskow lewat e-mail bahwa mau menginap di Hotel Ibis.

►5. Составьте предложения из следующих слов и словосочетаний.

1. Membuat, dia, kaca mata, sebab, silau, memakai, hitam, matahari, matanya, sinar.
2. Sangat, sana, orang, tidak, memakai, karena, mantel, perlu, cuaca, panas, di.
3. Mereka, pada, kursus, Lembaga Bahasa Internasional, pergi, untuk, Bahasa Indonesia, ke, mendaftar.
4. Beberapa, datang, dan, Hotel Ibis, dalam e-mailnya, bahwa, menulis, mau, menginap, untuk, dia, hari, di.
5. Jawa Barat, pagi, menuju, Depok, kampus, hari, mereka, ke, Universitas Indonesia, di.
6. Silau, dan, di, Indonesia, matahari, sangat, hawa, panas, membuat, sinar, mata.
7. Memberitahu, sana, lewat, punya, bahwa, ikut, mereka, dari, rencana, e-mail, kursus bahasa.
8. Dan, pegawai, ke, koper, membawa, hotel, tas, seorang, kamar.
9. Universitas Indonesia, saat, mereka, di, orang-orang asing, mendaftar, melihat, kampus.
10. Membaca, di, saya, untuk, surat kabar, membeli, rumah, -nya.
11. Saya, jauh, dari, taksi, Depok, karena, memanggil, jarak, hotel, ke, cukup.
12. Mengisi, Marina, formulir, untuk, mengambil, -nya.

►6. Вставьте вместо точек подчинительные союзы *bahwa, sebab/karena, kalau*.

1. Adik saya tidak mau pergi ke sawah ... takut melihat kerbau di sana. 2. Kakaknya makan pagi di kantin ... kantin itu dekat rumahnya. 3. Mereka menulis dalam e-mail ... mau datang dan menginap di hotel ... punya rencana ikut kursus bahasa Indonesia di Universitas Indonesia. 4. Mereka duduk di lantai ... di sana ada karpét. 5. Pada siang hari kami pergi menuju ke Lembaga Bahasa Internasional ... mau tahu jadwal kuliah. 6. ... cuaca panas kami tidak memakai mantel. 7. Mereka tidak perlu memanggil taksi ... jarak dari hotel ke pasar cukup dekat. 8. Orang asing dari Australia, Korea, Cina dan Amerika Serikat juga datang ke kampus ... mau mendaftar pada kursus Bahasa Indonesia. 9. Yuri memberi tip kepada Budi ... dia membawa koper dan tasnya ke kamar hotel.

►7. Поставьте вопросы к выделенным словам в следующих предложениях.

1. Mereka memberitahu dari sana *lewat e-mail*. 2. Dia mau menginap *di hotel itu* untuk *beberapa* hari. 3. Budi, seorang pegawai hotel, mengambil *koper dan tas mereka* untuk *membawanya* ke kamar. 4. Yuri mendapat kamar nomor *duabelas nol enam*. 5. Kamar-kamar *mereka* di hotel Ibis *bagus*. 6. Budi *seorang pegawai hotel*. 7. Mereka memakai *kacamata hitam* sebab *sinar matahari* membuat *matanya silau*. 8. Jarak dari hotel Ibis ke Depok *cukup jauh*. 9. Hawa di Jakarta *sangat panas*. 10. Orang-orang asing dari *Australia, Amerika Serikat dan Korea* juga datang untuk *mendaftar* pada kursus *bahasa Indonesia*. 11. Mereka menaruh

formulir di sebuah méja di ruang lembaga. 12. Marina dan Yuri datang ke kampus untuk *mencari informasi tentang jadwal kuliah.* 13. Insinyur ini orang *Jepang.* 14. Wanita ini *orang Indonésia.*

► **8.** Составьте побудительные предложения по образцу, используя слово *tolong*.

Образец: Mémanggil taksi ke hotél Ibis. → Tolong panggil taksi ke hotél Ibis, ya!

1. Menaruh barang–barang di belakang, tapi tas ini duluan.
2. Memberitahu jalan apa menuju ke kampus.
3. Membawa koper dan tas ke kamar hotél.
4. Mengisi formulir ini untuk mendaftar di kursus bahasa Indonésia.
5. Memberi uang kepada pegawai hotél.
6. Mencari taksi untuk kembali ke hotél.
7. Itu punyanya. Mengambil punyanya.
8. Menutup pintu ini.

► **9.** Ответьте на вопрос по образцу, используя слово *silakan*.

Образец: Boléh saya masuk? – Silakan masuk.

1. Boléh kami duduk? 2. Boléh kami datang bésok? 3. Boléh saya menulis alamat anda? 4. Boléh saya mengambil buku ini? 5. Boléh kita menginap di sana? 6. Boléh kami menaruh formulir ini di méja situ? 7. Boléh kami pergi bésok?

► **10.** Ответьте на вопросы.

Siapa nama temanmu? Siapa nama ibu bibimu? Siapa nama ayah Anda? Siapa nama dosén Anda? Siapa nama adikmu itu? Bapak ini namanya siapa? Ibu itu namanya siapa? Nama kakaknya siapa? Nama nénéknya siapa?

► **11.** Выделите корневые морфемы в данных глаголах: menyusup, mengangkat, merasuk, mengingat, menjadi, menjunjung, menyurat, menawar, mengapa, melantik, meninggal, menunjuk, menanya, memukul, meminang.

► **12.** Измените предложения по образцу, используя тематическую конструкцию.

Образец: Mata anak ini hitam. → Anak ini matanya hitam.

1. Badan kakakku tinggi. 2. Kuku kanan dan kiri anak itu péndék. 3. Nama buku ini «Cerita tentang binatang». 4. Ongkos taksi mahal. 5. Hidung Pak Joko mancung. 6. Kaki itik dan bébék péndék. 7. Pipi kiri dan kanan adikku mérah muda. 8. Nama ibu itu Aminah. 9. Nama Bapak ini Agus. 10. Kaki bangau panjang. 11. Kaki kerbau empat. 12. Nama kota ini Bandung. 13. Alis mata Rina hitam. 14. Bulu mata adik Pak Joko panjang. 15. Ongkos taksi Rp. 125.000, –.

► **13.** Переведите предложения на индонезийский язык.

A. 1. Мы приехали из Москвы вчера. 2. Мы сообщили, что хотим приехать и остановиться в этом отеле на несколько дней. 3. У нас был план записаться на курсы индонезийского языка в университете «Индонезия». 4. Мы заказали номера в отеле Ибис в Джакарте. 5. Буди, служащий отеля, взял наши чемоданы и сумки и отнес их в наши номера. 6. Юрий дал чаевые Буди, потому что он отнес вещи в номер. 7. Утром они направились в университетский городок. 8. Кампус университета «Индонезия» находится в Депоке на Западной Яве. 9. Они надели темные очки, так как солнечные лучи слепили глаза. 10. Они вызвали такси, потому что от отеля до кампуса было далеко. 11. Он взял бланк, чтобы заполнить его. 12. Нам нужна информация о расписании занятий на курсах иностранных языков. 13. В Джакарте очень жарко. 14. Они вышли из кампуса, затем стали искать такси.

В. 1. Он заполнил бланк и положил его на стол. 2. Она сняла пальто, потому что было тепло. 3. Это моя старшая сестра. Ее зовут Марина. Какая она? Она умная и красивая. 4. Какой журнал ты читаешь сейчас? – Сейчас я читаю индонезийский журнал. 5. Какое письмо ты писала вчера? – Вчера я писала это письмо. 6. Какие газеты вы купили сегодня? – Сегодня мы купили эти новые газеты. 7. Какую газету она положила на стол? – Она положила на стол новую газету. 8. Сколько времени (как долго) он работает в этом банке? – Он работает в этом банке шесть лет. 9. Марина писала письмо маме вчера. 10. Кого увидели Марина и Юрий в университетском городке? 11. Что Вы читаете? – Я читаю новый роман о России. 12. Они читали сегодня газеты? – Нет, сегодня газеты они не читали. 13. Какие чемоданы он несет в наш номер? – Он несет те чемоданы.

► **14.** Дайте ответную реплику, соответствующую содержанию диалога 1.

- 1) – Pak, tolong bawa barang ini. – ?
- 2) – Tolong panggil taksi ke Hotél Ibis. – – Baik, Pak, saya tunggu.
- 3) – Barang-barang di belakang, ya? –
- 4) – Kita pergi. –
- 5) – Kita tiba di hotél. – ? – Rp. 125.000, –

► **15.** Ответьте на вопросы.

1. Di mana barang-barang dan tas Yuri? 2. Berapa ongkos taksi? 3. Berapa buah barang Yuri? 4. Yuri menuju ke hotél apa?

► **16.** Дайте ответную реплику, соответствующую содержанию диалога 2.

- 1) – Apa jalan ini menuju ke kampus? –
Kampus Universitas Indonésia, Pak. Saya mau mendaftar ke sana. – ? – Bukan.
- 2) – Saya mau mendaftar pada kursus Bahasa Indonésia di Lembaga Bahasa Internasional. –?
– Betul, Pak. Kemarin saya datang dari Moskow. – Oh, begitu! Dari jauh, ya! Kalau adik mau ke Lembaga Bahasa Internasional, adik jalan lurus saja. –

► **17.** Ответьте на вопросы.

1. Menuju kampus apa, Yuri? 2. Untuk apa Yuri ke kampus Universitas Indonésia? 3. Apakah Yuri mahasiswa baru? 4. Kapan Yuri datang dari Moskow? 5. Apa Moskow dan Jakarta jauh? 6. Bagaimana jalan ke Lembaga Bahasa Internasional?

► **18.** Дайте ответную реплику, соответствующую содержанию диалога 3.

- Nama saya, Yuri, saya mau kursus di Universitas Indonésia. Nama Bapak siapa?
– – Di mana alamat bapak? – Yuri menginap di mana? – Ada télépon, Pak? –
Maaf, bis saya datang. Sampai jumpa, semoga suksés. –

► **19.** Ответьте на вопросы.

1. Untuk apa Yuri datang dari Moskow ke Indonésia? 2. Siapa Rudi? 3. Rudi kerja di mana? 4. Di mana alamat Rudi? 5. Yuri menginap di mana? 6. Nomor berapa télépon Rudi?

► **20.** Прочитайте диалоги и составьте собственные диалоги на аналогичные темы.

1. – Apa kabar? – Kabar baik. 2. – Apa kabarmu? – Kabar saya baik juga. 3. – Apa nama majalah ini? – Nama majalah ini «Témpo». 4. – Apa nama surat kabar ini? – Nama surat kabar ini «Kompas».

► **21.** Выучите индонезийские пословицы.

1. Karena nila setitik, rusak susu sebelanga. 2. Balik belakang lain bicara. 3. Ada uang ada barang.

Kosakata

balik – 1) оборачиваться, возвращаться;

2) обратный, оборотный

balik belakang – за глаза

belanga – глиняный горшок

bicara – говорить, разговаривать

lain – другой, иной

nila – индиго; краситель; *здесь*: яд

rusak – испорченный/испорчен,

поломанный/поломан,

поврежденный/поврежден

titik – капля/капать

► 22. Прочитайте и выучите стихотворение Аипа Росиди (Ajip Rosidi):

Sebuah parable

Orang-orang mendaki gunung, memahat batu

dan pulang senja hari;

orang-orang berlayar ke laut, menangkap ikan

dan pulang sehabis badai;

orang-orang berangkat ke hutan, menebang kayu

dan pulang dengan beban yang berat;

dan orang-orang masuk kota, menjerat angan-angan

tak seorangpun pulang kembali.

► 23. Составьте короткие рассказы на следующие темы: «Mendaftar di Kursus Bahasa Indonésia», «Pergi ke kampus», «Menginap di hotél».

Урок 2

Глагольный префикс *ber-*

Префикс *ber-* образует непереходные глаголы со значением состояния, перехода в состояние, изменения или действия, как правило, не направленных на другие предметы или лица.

Префикс *ber-* присоединяется к основе в подавляющем большинстве случаев без фонетических изменений: *berdiri* «встать, стоять», *berkumpul* «собираться».

Префикс *ber-* имеет вариант *be-* в следующих случаях:

1) если начало КМ/КС представлено согласным *r*: *berunding* [*ber-* + *-runding*] «вести переговоры», *berekreasi* [*ber-* + *-rekreasi*] «развлекаться», *beracun* [*ber-* + *-racun*] «быть ядовитым»;

2) если в первом слоге КМ/КС содержится [*-er-*]: *bekerja* [*ber-* + *-kerja*] «работать», *beternak* [*ber-* + *-ternak*] «заниматься разведением скота», *beserta* [*ber-* + *-serta*] «быть вместе с кем-либо».

Вариант *be-* встречается только в одном глаголе от КМ *ajar*: *belajar* [*ber-* + *-ajar*] «учиться». Других примеров такого вида не обнаружено.

Непереходные глаголы с префиксом *ber-* могут выражать следующие основные значения.

1. Действия состояния или изменения состояния. *Например*: *berdagang* «торговать», *beristirahat* «отдыхать», *berbicara* «разговаривать», *berangkat* «уезжать, отправляться», *bertanya* «спрашивать», *berkurang* «уменьшаться», *bergembira* «радоваться».

2. Возвратное действие. *Например:* bercukur «бриться», bersisir «причесываться».

3. Взаимное действие. *Например:* bertemu «встречаться», berkelahi «драться», bertempur «сражаться», bergaul «общаться».

Первые три значения (1–2, потом 1–3) производного глагола получаются, если производящая основа – предикативные КМ/КС (глагольные или качественные).

Значение взаимности действия может также получаться, если производящая основа представлена существительным и означает направленное друг на друга действие/состояние и его участника. *Например:*

berteman (teman «приятель») «дружить, быть в приятельских отношениях»;

berperang (perang «война») «воевать»;

bertetangga (tetangga «сосед») «соседствовать, быть соседом»;

bersengketa (sengketa «конфликт») «конфликтовать».

4. Иметь, обладать. *Например:*

berékor (ékor «хвост») «иметь хвост, с хвостом»;

berbukit (bukit «гора») «иметь горы, гористый»;

bernama (nama «имя») «иметь имя, называться»;

berbuah (buah «плод») «иметь плоды, плодоносить».

Глаголы со значением «иметь» принято называть посессивными, и они образуются только от имен.

Посессивным глаголам при переводе могут соответствовать русские прилагательные, предложные группы, причастия:

bergunung «гористый»;

berawa «болотистый, заболоченный»;

berambut «волосатый»;

beristeri «женат, женатый»;

berkeluarga «семейный»;

beratap «иметь крышу над головой».

5. Использовать, носить данный предмет или использовать в качестве транспортного средства.

Производящая основа – существительное.

berdasi (dasi «галстук») «быть в галстук, носить галстук»;

berpayung (payung «зонтик») «идти под зонтиком»;

bertopi (topi «шляпа») «носить шляпу, быть в шляпе»;

bersepatu (sepatu «обувь») «носить обувь, быть обутым»;

bersepéda (sepéda «велосипед») «ехать на велосипеде»;

berperahu (perahu «лодка») «кататься на лодке».

Некоторые производные глаголы с *ber-* образованы от групп «определяемое + определение»: sepatu karét «резиновая обувь, кеды»; bersepatu karét «носить кеды»; rambut panjang «длинные волосы»; berambut panjang/péndék «иметь длинные волосы (короткую стрижку)».

Часть глаголов с *ber-* может иметь дополнение: belajar bahasa/sejarah/sastra «учить язык (историю, литературу)», berbicara bahasa asing «говорить на иностранном языке». Глагол bertemu «встречаться» в разговорной речи часто имеет беспредложное дополнение: bertemu Anto «встречаться с Анто».

Ряд глаголов с *ber-* имеет аналоги без префикса: berbicara/bicara «говорить, разговаривать», beristirahat/istirahat «отдыхать», bersekolah/sekolah «ходить в школу, учиться». Формы без префикса *ber-* особенно употребительны в разговорной речи.

Конструкции с возвратным глаголом

Конструкции с возвратным глаголом вида *bersedih* «печалиться» различаются по значению как полные и частичные.

Полные конструкции означают, что субъект и объект совпадают в подлежащем: *Meréka bersedih sekali*. «Они очень огорчились».

Другие глаголы полных конструкций: *bercukur* «бриться», *bersisir* «причесываться», *berjemur* «греться, загорать», *bersenang* «радоваться» *bermalas* «лениться» и др.

Частичные конструкции передают значение типа «держаться». В таких конструкциях имеется дополнение неподвижного объекта (место опоры). Такое дополнение может быть беспредложным или вводиться предлогом локативного значения. *Meréka duduk berpegang tiang*. «Они сидели, опираясь на столб». *Dia berpegang pada tangan ayahnya*. «Он держался за руку отца».

Другие глаголы частичных конструкций: *bersandar* «опираться»; *bertolak* «отправляться, отталкиваться»; «опираться» *berpijak* «опираться ногами, стоять на чем-л.» и др.

Взаимные конструкции

Взаимные конструкции подразумевают соучастников действия, которые одновременно являются субъектом и объектом. Различаются слитные и раздельные конструкции.

В **слитной конструкции** соучастники выражены подлежащим, означающим двух или более лиц (или более одного предмета): *Meréka bertemu di malam hari*. «Они встречаются по вечерам». *Meréka berperang*. «Они воюют друг с другом».

В **раздельной конструкции** соучастник – подлежащее наделяется значением большей инициативы или находится в центре внимания говорящего. Дополнение вводится предлогом «с». Обычный порядок П + Ск + Д, но возможен и порядок Ск + Д + П с эмфатическим ударением на сказуемое. *Aku berkelahi dengan dia*. «Я дерусь с ним»; *Berkelahilah aku dengan dia*. «И вот подрался я с ним».

Связка *adalah*

Связка *adalah* «быть, есть, являться» – служебное слово с ограничением сочетаемости и порядка. Связка *adalah* образует связочное сказуемое и употребляется в конструкциях, в которых соотношение референтов подлежащего и сказуемого может быть определено как включение предмета (лица) в класс, отождествление (идентификация), отношение предмета (лица) и постоянного признака. Присвязочная часть сказуемого – обычно имя. *Например*:

Ayahku adalah pegawai negeri. «Мой отец – государственный служащий».

Jakarta adalah ibu kota Indonesia. «Джакарта – столица Индонезии».

Bandung adalah kota kembang. «Бандунг – город цветов».

Перед *adalah* не может стоять отрицание *tidak*. В предложениях, в которых отрицается тождество или включение предмета (лица) в класс, связка не употребляется, а используется обычное отрицание для предметов (лиц) *bukan*.

Перед *adalah* не могут стоять модальные глаголы и показатели предикативности.

Связка *adalah* весьма редко употребляется в вопросительных предложениях.

Модальные глаголы *harus, bisa, dapat*

Вспомогательные глаголы *harus* «должен, нужно, надо», *bisa/dapat* «мочь» относятся к модальным, так как выражают значение отношения к ситуации со стороны ее участников или говорящего, оценивающего вероятность содержания высказывания либо выражающего желание осуществить его. Возможность выражают синонимичные глаголы *bisa, dapat* «мочь». Однако *bisa* более употребителен среди яванцев. *Dapat* характерен для письменной речи.

Считается, что *bisa* чаще употребляется, когда ситуация связывается с возможностью ее реализации собственными силами и способностями, а *dapat* больше связан с возможностями, которые обусловлены извне.

В предложении модальные глаголы *bisa, dapat* обычно занимают позицию перед последующей знаменательной частью сказуемого.

При вопросе к *bisa/dapat* может присоединяться частица *-kah*: *Bisakah meréka menyanyi?* «Могут ли они петь?».

Bisa/dapat могут использоваться и как краткий вопрос или ответ: *Bisa/dapat baca?* – *Bisa/Dapat.* «Можешь читать?» – «Могу».

Значение долженствования, необходимости, обязательности выражает *harus* «должен, нужно, надо».

Обычная позиция *harus* такая же, как и у модальных глаголов *bisa, dapat*.

Harus тоже может использоваться и как краткий вопрос или ответ.

Harus сочетается с модальными глаголами *bisa/dapat*: *Keréta api soré ini harus bisa léwat.* «Этот вечерний поезд должен смочь проехать».

Между *harus* и глаголом может стоять фазовый показатель, наречие времени: *Keréta api harus terus sampai Yogya.* «Поезд должен прямо проследовать в Джокьякарту».

Модальные глаголы могут занимать начальную позицию эмфазы, отрываясь от зависимой части сказуемого. Возможна и конечная позиция модального глагола, чаще в сочетании с отрицанием: *Berdiri saja aku tak bisa.* «Я и стоять-то не могу».

Побудительные предложения. Частица *-lah*

Побуждение может быть обращено к разным лицам. Самая распространенная форма побуждения обращена ко 2-му лицу. Все простые глаголы и непереходные глаголы в побудительных предложениях не меняют своей формы. Переходные глаголы имеют, как правило, нулевую форму без префикса *meN-* или *di-*. Нулевая форма совпадает с основой переходного глагола – производной или непроизводной.

В побудительных предложениях глагол может выражать приказание, требование, призыв, просьбу с помощью только одной интонации: *Duduk!* «Сяди-сь(-тесь)!»; *Masuk!* «Входи(-те)!»; *Berdiri!* «Встань(-те)!»; *Vaca!* «Читай(-те)!».

При переходных глаголах может быть именной член, обозначающий объект: *Vaca kalimat ini!* «Читай это предложение!»

Для смягчения повеления, требования, просьбы в сочетании с глаголами может использоваться частица *-lah*: *Duduklah!* «Сяди(те)-сь!»; *Masuklah!* «Входи(-те)!»; *Ambillah buku ini!* – Возьми(-те) эту книгу!

Слова *silakan* и *coba* выражают разные виды побуждения. Хотя эти слова могут переводиться одинаково – «пожалуйста», значение их различно.

Слово *silakan* указывает на официальную форму побуждения, пожелания, приглашения: *Silakan masuk!* «Входите, пожалуйста!»; *Silakan duduk!* «Садитесь, пожалуйста!»

Слово *coba* «пытаться, пробовать, стараться» указывает на более непринужденную и менее официальную форму просьбы, побуждения, чем *silakan*, и употребляется по отношению к родным, близким, знакомым и к лицам, нижестоящим по положению: *Coba lihat!* «Посмотри-ка!».

К словам *coba* и *silakan* может присоединяться частица *-lah* для смягчения просьбы: *Cobalah jawab!* «Ответь, пожалуйста!»; *Silakanlah masuk!* «Входите, пожалуйста!»

Для смягчения побуждения в побудительном предложении часто употребляется частица *ya*, как правило, занимающая конечную позицию: *Tunggu sebentar ya*. «Подожди(-те) немного, пожалуйста»; *Maaf ya, Pak*. «Извините, пожалуйста»

Модальное слово *semoga*, его варианты *moga-moga* и *mudah-mudahan* в предложении составляют отдельный сегмент.

С помощью слов *semoga*, его варианта *moga-moga* и *mudah-mudahan* выражаются пожелание, надежда. На русский язык эти слова переводятся одинаково – «надеюсь; надеюсь, что; желаю; желаю, чтобы». Эти слова, как правило, занимают позицию начала или конца предложения. *Semoga/moga-moga kalian bisa kembali dengan selamat*. «Надеюсь, что вы сможете вернуться благополучно»; *Kalian bisa lulus, moga-moga*. «Вы сможете выдержать экзамен, я желаю, чтобы было так».

Частицы *kira-kira, lagi*

Частица *kira-kira* «около, приблизительно» часто употребляется в сочетании с количественными числительными для указания на неопределенное, приблизительное количество каких-либо предметов (лиц) и всегда предшествует синтаксической группе, с которой она связана: *Jauhnya kira-kira lima kilomèter*. «Расстояние около пяти километров»; *Harga buku itu kira-kira sembilan ratus sembilan puluh rubel*. «Книга стоит приблизительно девятьсот девяносто рублей»; *Murid di kelas itu kira-kira dua puluh lima orang*. «В классе приблизительно двадцать пять учеников».

Частица *lagi* «еще, более, опять, снова» употребляется для выражения значения добавления, повторения или возобновления. Эта частица обычно занимает постпозицию по отношению к слову, с которым она связана по смыслу. Таким словом может быть числительное, существительное, а также глагол: *satu lagi* «еще один»; *sekali lagi* «еще раз»; *dua buah lagi* «еще два фрукта»; *berkata lagi* «сказать еще».

Частица *lagi* может сочетаться с отрицанием *tidak/tak* и может занимать позицию после отрицания *tidak lagi/tak lagi* или после слова (группы слов), которые следуют за отрицанием: *Aku tidak lagi makan daging*. «Я больше не ем мясо»; *Aku tidak mau menonton film itu lagi*. «Я не хочу больше смотреть этот фильм»; *Dia tidak tinggal di sini lagi*. «Он больше не живет здесь»; *Buku itu tidak baru lagi*. «Та книга не новая».

Конструкции со словом *berapa*

Вопросительное слово *berapa* «сколько» часто употребляется перед существительными, содержащими в своем значении компоненты «стоимость, вес, размер». Например: *harga* «цена», *méter* «метр», *gram/kilogram* «грамм (килограмм)»:

Berapa harga seékor ayam? «Сколько стоит курица?»

Berapa méter tinggi gunung itu? «Сколько метров высота той горы?»

Berapa gram sepotong daging itu? «Сколько граммов в куске мяса?»

В вопросе о том, сколько весит предмет (лицо), обычно после *berapa* употребляется слово *berat* «тяжелый»: *Berapa berat badanmu?* «Сколько ты вешишь?» (буквально: сколько тяжесть твоего тела).

В вопросе о количестве, величине денежных средств, как правило, используется слово *besar* также после вопросительного слова *berapa*: *Berapa besar gaji-mu itu?* «Какая у тебя зарплата?» (буквально: сколько величина у тебя зарплата).

В вопросе о количестве конкретных лиц, объединенных по какому-либо признаку социальной, профессиональной принадлежности, как правило, используется слово *jumlah* «сумма, количество»: *Berapa jumlah murid di kelas-mu?* «Сколько учеников в твоём классе?»

В вопросе о расстоянии или о том, насколько распространилось данное явление, после *berapa* часто употребляется слово *jauh* «далекий»: *Berapa jauh sampai di kota?* «Сколько (как) далеко до города?» В вопросе о промежутке времени используется слово *lama* «долго, долгий»: *Berapa lama kalian tinggal di sini?* «Сколько времени вы живёте здесь?»

В вопросе с *berapa* в сочетании с указанными выше словами может использоваться тематическая конструкция: *Buku itu berapa harganya?* «Эта книга – сколько она стоит?»; *Murid di kelas-mu berapa jumlahnya?* «Сколько учеников в твоём классе?»

Тексты и диалоги

Téks 1. Pergi ke Bandung.

Rita adalah teman Marina dan Yuri. Rita datang ke Indonésia tahun lalu untuk belajar Bahasa Indonésia dan ilmu budaya di Universitas Indonésia. Ia tahu beberapa tempat bagus di Indonésia.

Pada suatu hari Rita mengajak Marina dan Yuri berangkat ke luar kota. Mereka ingin berkunjung ke Bandung. Bapak Widodo, teman mereka, mau pergi juga. Tetapi ia ingin berangkat besok lusa. Rita dan teman-temannya setuju untuk pergi bersama Pak Widodo.

Mereka mau naik kereta api ke Bandung. Tapi Pak Widodo mengajak naik bus karena mereka bisa berkunjung dan melihat Bogor, Puncak, gunung-gunung dan bukit-bukit. Rita dan teman-temannya setuju naik bus.

Mereka berangkat pada pagi hari. Bus mereka berhenti di Puncak, tidak jauh dari restoran Méga Mendung. Di sana mereka beristirahat sebentar, minum kopi panas, bandrek, makan jagung bakar, enak sekali. Hari itu dingin benar di Puncak. Marina menunggu di dalam bus karena merasa dingin sekali. Dia minum kopi panas juga. Dari restoran Méga Mendung panorama indah sekali. Di sana-sini ada rumah-rumah buat istirahat dan tempat rekreasi. Rumah-rumah itu bagus sekali.

Sekarang jalan mulai mendaki dan berkelok. Méga Mendung berada kira-kira satu kilométer di belakang mereka. Kebun-kebun téh berada di kiri dan kanan jalan. Kebun-kebun téh itu sangat hijau dan hawa segar.

Mereka sampai di Bandung pada sore hari. Mereka harus mencari kamar di hotel Parahyangan. Kamar-kamar mereka di hotel nyaman dan bagus. Mereka harus istirahat sebentar, makan malam, lalu keluar menghirup udara segar kota Bandung.

Bandung adalah kota kembang, indah, bersih. Bogor adalah kota hujan dan dingin. Besok Rita dan teman-temannya mau berkunjung ke Sari Ater, taman wisata di daerah Ciater, Subang. Di sana mereka mandi air panas.

Dari Subang, mereka harus naik mikrolét ke Observatori Astronomi Boscha di Lembang. Mereka ingin sekali melihat teropong bintang di sana. Rita dan teman-temannya sangat senang. Mereka ingin juga berkunjung ke Gunung Tangkuban Perahu. Gunung itu juga berada di Lembang. Mereka sangat kagum melihat panorama gunung itu. Gunung itu sangat indah.

Dalam minggu ini di Bandung sering hujan, pagi, siang, dan malam. Karena hujan, hari berikutnya mereka tidak pergi ke mana-mana. Mereka tinggal di hotel saja menonton télévisi, membaca surat kabar atau buku dan minum kopi dan téh panas. Orang Bandung minum sekoténg waktu cuaca dingin.

Kosakata

adalah – быть, являться
astronomi – астрономия
bakar – *здесь*: жареный, обжаренный
 (на углях)
bandrék – имбирный напиток
belajar – учиться
benar – истинный, верный, правильный
berada – находиться
berangkat – отправляться
berkunjung – посещать
berkélok – петлять, извиваться
beristirahat – отдыхать
berhenti – останавливаться
berékréasi (rékréasi) – проводить досуг,
 развлекаться
bersama – быть вместе
bisa – мочь
budaya – культура/культурный
daérah – область, район
harus – должен, следует
ilmu – наука
ilmu budaya – культурология
indah – красивый, прекрасный
istirahat – отдых; перерыв
jagung – кукуруза
kagum – восхищаться
kembang – цветок
keréta api – поезд
kilométer – километр

kira-kira – приблизительно, около
lusa – послезавтра
méga – облако;
méga mendung – туча
mendaki (daki) – подниматься в гору
mengajak (ajak) – приглашать
menghirup (hirup) – дышать, вдыхать
menonton (tonton) – смотреть (телевизор
 и т.п.)
merasa (rasa) – чувствовать
mikrolét – микроавтобус
mulai – начинаться; перед глаголом начинать
naik – подниматься вверх; садиться
 на транспорт, ехать
observatori – обсерватория
panorama – панорама
rékréasi – досуг, развлечение
réstoran – ресторан
sampai – до (указывает на предел чего-то);
 достичь; прибывать
sebentar – на минуточку; ненадолго
sekoténg – горячий сладкий имбирный напиток
 с цукатами
setuju – соглашаться
senang – радоваться, быть довольным
télévisi – телевизор
teropong bintang – телескоп
wisata – туристический

❗ Запомните. Ingatlah

beristirahat sebentar – немного отдохнуть
 dalam minggu ini – на этой неделе (буквально: в течение этой недели)
 di sana-sini – и тут и там (в разных местах)
 hari berikutnya – на следующий день
 kebun téh – чайная плантация
 menghirup udara segar – дышать свежим воздухом
 naik bus/mikrolét/keréta api – садиться (ехать) на автобусе, микроавтобусе, поезде
 pada suatu hari – однажды
 tahun lalu – прошлый год
 tidak ke mana-mana – никуда

Грамматический комментарий

Конструкция состояния погоды. Конструкция, выражающая состояние атмосферы, имеет порядок слов П + Ск, в котором позиция подлежащего заполнена словом *hari* «день», а в позиции сказуемого стоит имя или прилагательное: *Hari gelap*. «Пасмурный день». В конструкции с подлежащим *cuaca/hawa* «погода» в позиции сказуемого стоит прилагательное: *Cuaca panas*. «Жарко».

Téks 2. Identitas saya.

Nama saya Éko Sumarno. Sekarang saya berusia 27 tahun. Badan saya agak gemuk, tetapi saya ganteng. Itu kata orang. Tinggi saya 1, 65 méter (satu méter enam lima) dan berat badan saya 75 kilo. Warna rambut saya hitam dan agak keriting. Saya berasal dari Jawa Tengah, dari kota Semarang.

Di Jakarta, saya bekerja di Fakultas Psikologi Universitas Indonésia. Saya dosén. Saya mengajar. Saya senang sekali bekerja di sana.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

agak – довольно; несколько, немного
asal – происхождение
berasal – вести происхождение, быть родом
berat – тяжелый/вес
bekerja – работать
berusia – в возрасте столько-то лет
gemuk – полный, толстый

identitas – идентификация, идентичность
kilo/kilogram – килограмм
keriting – кудрявый
mengajar (ajar) – обучать, учить; преподавать
méter – метр
psikologi – психология/психологический
usia – возраст

Dialog 1. Di Bogor.

Yuri: Ini kota apa, Pak?

Widodo: Ini Bogor, Yuri.

Yuri: Oh, bagus!

Widodo: Ya, Yuri. Bagus sekali dan sejuk.

Yuri: Ya, énak sekali di Bogor. Itu Istana Présidén, Pak?

Widodo: Ya, betul. Halaman Istana luas, juga bagus. Hijau sekali.

Yuri: Itu Kebun Raya, Pak?

Widodo: Ya, betul. Lihatlah, itu rusa!

Yuri: Dan itu apa?

Widodo: Itu kijang. Binatang–binatang itu senang hidup bébas.

Yuri: Kira–kira berapa ékor rusa dan kijang ada di sini?

Widodo: Oh, tidak tahu, Yuri. Tetapi pasti banyak. Mau berhenti di sini sebentar?

Yuri: Ya, baiklah. Saya mau lihat dari dekat.

Kosakata

banyak – много
bébas – свободный, вольный
halaman – двор, участок
hidup – жизнь, существование;
 жить, существовать
istana – дворец

kebun raya – ботанический сад
kijang – карликовый олень
pasti – определенный; точный, достоверный
présidén – президент
rusa – олень
sejuk – прохладный

Dialog 2. Di Puncak.

Marina: Ini Puncak?

Rita: Bukan. Ini Tugu. Puncak sepuluh kilométer lagi.

Marina: Di sana dingin?

Rita: Mémang dingin.

Marina: Berapa méter tinggi Puncak?

Rita: Kira-kira seribu lima ratus méter.

Marina: Wah... tinggi juga.

Rita: Kami mulai mendaki Puncak.

Marina: Ini gedung apa?

Rita: Itu réstoran Méga Mendung. Kita beristirahat di situ, melihat panorama dan minum és téh manis atau air kelapa muda.

Marina: Setuju saja.

Rita: Kita berhenti sebentar di sini.

Marina: Bus mendaki juga sampai atas?

Rita: Tidak, bus menunggu di bawah.

Marina: Baik, kita mendaki sekarang?

Rita: Iya.

Kosakata

air kelapa muda – жидкость кокосового ореха

és – лед

és téh manis – сладкий чай со льдом

gedung – здание

iya – разг. да

mémang – действительно; конечно

wah – ах, ой, ну и (междометие, служит для выражения восхищения, удивления, изумления или сочувствия)

Упражнения**► 1. Ответьте на вопросы.**

1. Kapan Rita datang ke Indonésia? 2. Ke mana meréka (Marina, Yuri, dan Rita) berkunjung? 3. Dengan siapa meréka pergi? 4. Naik apa meréka pergi? 5. Meréka melihat apa di jalan? 6. Apa nama réstoran di Puncak? 7. Meréka minum apa di réstoran itu? 8. Bagaimana panorama di Puncak? 9. Bagaimana rumah-rumah istirahat itu? 10. Bagaimana jalan ke Bandung? 11. Ada apa di kiri kanan jalan? 12. Bagaimana panoramanya? 13. Kapan meréka tiba di Bandung? 14. Di mana meréka tinggal di Bandung? 15. Bagaimana kamar-kamar meréka? 16. Apa nama kota Bandung? 17. Apa nama taman wisata di daérah Ciater? 18. Untuk apa Rita, Marina, dan Yuri berangkat ke sana? 19. Ada apa di Lembang? 20. Meréka melihat apa di Obsérvatori Astronomi Boscha? 21. Apa nama gunung di Lembang? 22. Bagaimana gunung itu? 23. Dalam minggu ini di Bandung sering apa? 24. Meréka membaca dan minum apa di hotél? 25. Orang Bandung minum apa kalau cuaca dingin?

► 2. Образуйте глаголы с префиксом *ber-* от следующих корневых морфем (слов): ajar, kerja, kunjung, istirahat, ada, henti, rékréasi, taruh, buka, buat, rencana, angkat, ikut, ilmu, kaca mata, jarak, tanya, sambut, kata, ulang, rambut, uang, terima kasih, tamasya, libur, pulang, tualang, sama, teriak.

► 3. Вставьте вместо точек предлоги: *di, ke, pada, untuk, dengan, tentang*.

1. Kapan Rita datang ... Indonésia? 2. Marina datang ... belajar Bahasa Indonésia di Universitas Indonésia. 3. Rita, Marina, dan Yuri setuju ... pergi Pak Widodo. 4. Hari berikutnya Yuri dan teman-temannya tidak

pergi ... mana-mana. 5. Mereka berkunjung ... Observatori Astronomi Boscha. 6. ... hari berikutnya mereka tiba ... Bandung. 7. Mereka pergi ... Puncak ... melihat panorama indah. 8. ... Puncak banyak rumah-rumah ... istirahat. 9. Kebun-kebun téh berada ... kiri kanan jalan. 10. Mereka berkunjung ... Sari Ater. 11. Kué ini ... mereka. 12. ... hotel mereka makan jagung bakar dan minum bandrék. 13. Dia mengajak Marina berangkat ... luar kota. 14. Bapak Widodo juga mau pergi ... mereka. 15. Pak Widodo ... teman-temannya berhenti ... Puncak ... beristirahat sebentar. 16. Bésok Rita ... teman-temannya berangkat ... Sari Ater ... mandi air panas ... sana. 17. Karena merasa dingin sekali mereka minum sekoténg ... bus. 18. Pak Widodo tahu cerita ... Gunung Tangkuban Perahu. 19. Mereka sampai ... Bandung ... soré hari.

► 4. Вставьте вместо точек глаголы: *belajar, berangkat, mengajak, berkunjung, beristirahat, berhenti, kagum, menunggu, mendaki, berkelok, menghirup udara, menonton, berada, memakai, berékréasi, melihat*.

1. Mobil kita ... di réstoran Méga Mendung. 2. Kami harus ... di dalam bus karena hujan. 3. Mereka ... kaca mata hitam karena takut silau dari sinar matahari. 4. Mobil itu ... ke kiri dan ke kanan. 5. Ibu ... anaknya pergi ke Puncak untuk ... panorama di sana. 6. Observatori ... di Lembang. 7. Mereka ... di Indonésia untuk ... di kursus. 8. Kami ... pagi hari. 9. Rita, Marina, dan Yuri ... ke rumah Pak Widodo untuk makan jagung bakar dan minum és kelapa muda. 10. Mereka pergi ke Puncak untuk 11. Jalan ke Puncak ... dan 12. Orang-orang pergi ke Puncak untuk 13. Ayah dan Ibu duduk ... télévisi di sofa. 14. Mereka pergi ke sana untuk ... di Sari Ater, taman wisata. 15. Gunung Tangkuban Perahu ... di Lembang. 16. Mereka sangat ... panorama dari réstoran Méga Mendung.

► 5. Вставьте вместо точек слова: *bunga, kembang, bébék panggang, sekoténg, jagung bakar, bandrék susu, és kelapa muda, és téh manis, hujan*.

1. Marina makan ... dan minum 2. Bandung adalah kota 3. Taman ... berada di Puncak. 4. Yuri makan ... dan minum 5. Pak Widodo minum ... saja. 6. Marina merasa dingin dan mau minum 7. Bogor adalah kota

► 6. Составьте предложения из следующих слов и словосочетаний.

1. Dia, dalam, dingin, di, menunggu, bus, karena, sekali, merasa. 2. Dan, Pak Widodo, naik, Rita, Marina, Yuri, setuju, mengajak, bus, mereka. 3. Untuk, setuju, pergi, Pak Widodo, mereka, bersama. 4. Indonésia, untuk, Universitas Indonésia, datang, tahun lalu, dia, budaya, ke, belajar, di. 5. Dan, mendaki, jalan, dari, mulai, réstoran Méga Mendung, berkelok. 6. Dari, ke, harus, Observatori Astronomi, naik, Subang, mikrolét, mereka. 7. Di, saat, ke, Tangkuban Perahu, kagum, berkunjung, melihat, sana, gunung, dia, panorama. 8. Ingin, teropong, Pak Widodo, Observatori Astronomi, melihat, bintang, mengajak, teman-temannya. 9. Rita, dan, untuk, di, sangat. 10. Indah, dari, sekali, Méga Mendung, panorama, réstoran. 11. Bersih, adalah, kembang, Bandung, indah, kota, dan. 12. Bésok, Rita dan teman-temannya, lusa, ingin, taman, Sari Ater, wisata, berkunjung, ke. 13. Bandung, Pak Widodo, bésok, ingin, lusa, berangkat, ke. 14. Éko Sumarno, tahun, dua puluh tujuh, usianya. 15. Asalnya, Jawa Tengah, dari, dia. 16. Berapa, Éko Sumarno, badan, berat? 17. Dia, dari, Semarang, berasal, kota.

► 7. Поставьте вопросы к выделенным словам и словосочетаниям.

1. Mereka sampai *di Bandung pada soré hari*. 2. Rita bersama *teman-temannya* mau naik *keréta api* ke Bandung. 3. Kamar-kamar di hotel mereka *nyaman dan bagus*. 4. Marina menunggu di dalam bus karena *merasa dingin sekali*. 5. Méga Mendung berada kira-kira *satu* kilométer di belakang mereka. 6. Bandung adalah kota *kembang*. 7. Mereka ingin sekali melihat *teropong bintang* di sana. 8. Rita dan teman-temannya *sangat senang*. 9. Bogor adalah kota *hujan*. 10. Kota *Bandung indah, bersih*. 11. Di sana mereka beristirahat *sebenatar*. 12. Di sana-sini ada *rumah-rumah buat istirahat dan tempat rékréasi*. 13. *Sari Ater* adalah *taman wisata* di daerah *Ciater*. 14. *Dalam minggu ini* di Bandung sering hujan *pagi, siang dan malam*. 15. Karena

hujan, meréka tidak pergi ke mana–mana. 16. Di taman wisata daérah Ciater meréka mandi *air panas*. 17. Hari itu *dingin benar*.

► 8. Выделите корневые морфемы в глаголах с префиксом *meN-*: mengeluh, menyesal, menyala, menabrak, menggigit, melempar, menusuk, mencoblos, menyempit, menukar, mendengar, menyerang, menghadap, mengukur, menénténg, menjunjung.

► 9. Дайте все возможные сочетания глаголов с существительными:

mengajak, menunggu, melihat,	bahasa, cerita, surat, kata, bus, cangkir,
menaruh, mencari, mendapat,	mantel, jalan, surat kabar, teman, lemari,
memakai, membuka, membeli,	jendéla, pintu, kursi, kamar, daging, baki,
mengajar, membaca, memanggil	taksi, orang

► 10. Ответьте на вопросы.

1. Apakah rambut Éko Sumarno keriting? 2. Dari mana Éko Sumarno berasal? 3. Di fakultas apa Éko Sumarno bekerja? 4. Apakah Éko Sumarno senang bekerja di Universitas Indonésia? 5. Apa warna rambut Éko Sumarno? 6. Apakah Éko Sumarno seorang dosen? 7. Berapakah usia Éko Sumarno sekarang? 8. Berapa tinggi badan Éko Sumarno? 9. Berapa berat badan Éko Sumarno?

► 11. Составьте предложения по данному образцу.

Образец: Rambutnya panjang. → Dia berambut panjang.

1. Rambutnya péndék. 2. Alis matanya hitam. 3. Bulu matanya panjang. 4. Badannya gedé. 5. Namanya Arda. 6. Warna mobil itu mérah. 7. Kaki binatang itu péndék. 8. Muka anak ini bersih. 9. Gigi anak ini empat. 10. Panorama daérah ini indah. 11. Kaki méja itu satu saja. 12. Kaki kursi ini empat. 13. Pipi adiknya mérah. 14. Hidung Pak Joko mancung. 15. Dagunya pamannya gedé. 16. Atap rumah ini baru. 17. Usia cucunya tujuh belas tahun.

► 12. Переведите побудительные предложения на русский язык.

1. Bacalah! Ini surat dari Ibu. 2. Tulislah! Ini nama buku baru. 3. Ambillah! Ini air jeruk untukmu. 4. Lihatlah! Panorama gunung ini sangat indah. 5. Berkunjunglah ke Sari Ater sekarang! 6. Berangkatlah sekarang! 7. Ambillah pénsil ini! 8. Taruhlah kursi ke belakang méja! 9. Makanlah! Ini jagung bakar buatmu. 10. Minumlah! Bandrék susu ini énak sekali. 11. Membacalah di kamarmu! 12. Menulislah sekarang! 13. Berhentilah sebentar! 14. Tunggulah di dalam bus! 15. Ajaklah meréka ke luar kota! 16. Beristirahatlah di sini! 17. Belajarlah sekarang! 18. Bukalah mantel! Panas benar hari ini. 19. Berilah uang tip kepadanya.

► 13. Переведите предложения на индонезийский язык.

1. В прошлом году Рита приехала в Индонезию, чтобы учить индонезийский язык в университете «Индонезия». 2. Однажды она пригласила своих друзей отправиться за город. 3. Видодо тоже хотел поехать в Бандунг вместе с ними. 4. Рита и ее друзья согласились поехать в Бандунг и Богор вместе с Видодо. 5. Сначала они хотели поехать туда на поезде, но Видодо предложил им поехать на автобусе, чтобы увидеть горы и чайные плантации. 6. Автобус остановился недалеко от ресторана Мега Мендунг. 7. Они немного отдохнули, потом ели жареную кукурузу и пили имбирный напиток. 8. В тот день на Пунчаке было действительно холодно. 9. Они сначала поужинали, потом вышли на улицу подышать свежим воздухом. 10. Бандунг – город цветов, красивый и чистый. 11. Богор – город дождей. 12. Марина осталась в автобусе, потому что замерзла (почувствовала холод). 13. На следующий день они посетили Сари Атер, туристический парк в районе Чиатера, Субанг. 14. Гора Танкубан Перау находится в Лембанге. 15. Они были восхищены, увидев прекрасную панораму гор. 16. Эко Сусанто – преподаватель

университета. Ему сейчас двадцать семь лет. Он несколько полноват (тело его несколько полноватое), но он красив. Его рост один метр шестьдесят пять сантиметров, а вес семьдесят пять килограммов. Ему очень нравится работать в университете.

► 14. Закончите предложения.

Rita adalah teman Marina dan Yuri. Dia datang ke Indonésia ... Dia tahu beberapa tempat... Pada suatu hari Rita mengajak ... Bapak Widodo, teman mereka, mau pergi ..., tapi dia ingin berangkat ... Di Puncak mereka beristirahat ... Di sana sini ada rumah-rumah ... Jalan mulai ... Hari itu dingin benar ... Kebun-kebun téh berada ... Mereka istirahat sebentar, makan malam, lalu ... Bésok Rita dan teman-temannya mau berkunjung ke ... Bandung adalah ... Bogor adalah kota ... Mereka sangat kagum melihat ... Dalam minggu ini di Bandung sering ... Orang Bandung minum ...

► 15. Переведите словосочетания на индонезийский язык.

Ах, так; идите только прямо; иметь в виду; какой ваш адрес?; желаю успеха; как долго; как его зовут?; какой номер вашего дома?; сколько времени вы живете в...?; ты здесь тоже новенький?

► 16. Дайте ответную реплику, соответствующую содержанию диалога 1.

- ... ? – Ini Bogor Yuri.
- ... ? – Ya, Yuri, bagus sekali.
- Itu Istana Présidén, Pak? – ...
- ... ? – Bagus sekali dan sejuk.
- Dan itu binatang apa? – ...
- Itu rusa atau kijang? – ...
- ... ? – Tidak tahu, pasti banyak.
- Mau berhenti di sini sebentar? ... ?

► 17. Ответьте на вопросы.

1. Ke mana Yuri pergi bersama Pak Widodo? 2. Ada apa di Bogor? 3. Bagaimana halaman Istana di Bogor?
4. Ada apa di Kebun Raya? 5. Berapa banyak binatang di Kebun Raya Bogor?

► 18. Задайте вопрос или дайте ответную реплику, соответствующую содержанию диалога 2.

- ... ? – Bukan, ini Tugu.
- Di sana dingin? – ...
- Berapa méter tinggi Puncak? – ...
- Bagaimana jalan ke sana ? – ...
- ... ? – Réstoran Méga Mendung.
- Ada apa di sana? – ...
- Untuk apa kita ke réstoran Méga Mendung? – ...
- Apa bus sampai di atas? – ...
- Kita mendaki sekarang. – ...

► 19. Ответьте на вопросы.

1. Apakah ini Puncak? 2. Berapa jarak Tugu ke Puncak? 3. Bagaimana cuaca di puncak? 4. Berapa tinggi Puncak? 5. Ada apa di Réstoran Méga Mendung? 6. Apa bus mendaki sampai ke Puncak?

► 20. Выучите индонезийские пословицы.

1. Malu bertanya sesat di jalan. 2. Kapal satu nakhoda dua. 3. Taruh beras di dalam peti.

Kosakata

bertanya – спрашивать
kapal – корабль
malu – стесняться, стыдиться

nakhoda – капитан
peti – ящик
sesat – заблудиться, сбиться с пути

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда:

- 1) кто-то любит за глаза говорить плохое;
 - 2) есть деньги, то и все есть;
 - 3) что-то, хоть и в небольшом количестве, но все испортило.
- (Вспоминаем пословицы прошлого урока.)

► **21.** Составьте короткие рассказы на следующие темы: «Pergi ke kota Bandung», «Di Puncak», «Di Bogor».

Урок 3

Префикс *peN-*

Символ *N-* означает, что этот префикс, присоединяясь к основе, может иметь фонетические варианты в зависимости от начального звука (фонемы).

Префикс *peN-* имеет те же варианты, что и глагольный префикс *meN-*, а именно: *me-/pe-*, *met-/pet-*, *men-/pen-*, *meng-/peng-* и *menyu-/penyu-*.

Правила присоединения префикса *peN-* к основе такие же, как и у префикса *meN-*.

Варианты *pet-*, *pen-*, *penyu-*, *peng-* в позиции перед гласным, как и у префикса *meN-*, могут соответствовать разным начальным звукам КС/КМ.

Варианты префикса <i>peN-</i>	Начальный звук КМ/КС
<i>pen-</i>	t или n
<i>pet-</i>	p или m
<i>penyu-</i>	s или ny
<i>peng-</i>	k, ng или гласные

Префикс *peN-* образует имена существительные от непереходных глаголов, прилагательных, основ переходных глаголов. Производные имена с префиксом *peN-* имеют следующие значения:

1) деятель, производитель типичного действия, обозначенного мотивирующим глаголом: *Siapa penulis buku ini?* «Кто автор этой книги?»; *Ibunya pelukis.* «Его мать художник».

Слова *penulis* «автор, писатель» и *pelukis* «художник» мотивированы глаголами, соответственно: *menulis* «писать» и *melukis* «рисовать»;

2) лицо, обладающее определенным качеством (свойством): *Anak ini pemalas.* «Этот ребенок лентяй»; *Dia pemberani.* «Он храбрец»;

3) орудие или средство действия: *Itu penghapus untuk papan tulis.* «Вот губка для стирания с доски».

Значительная часть производных слов с префиксом *peN-* по значению соотносятся с глаголами с префиксом *meN-* или с *ber-*, иначе говоря, их значение мотивировано глаголами с данными префиксами:

pemerintah «правительство» ← memerintah «править, управлять»;
 pelukis «художник» ← melukis «рисовать»;
 pendengar «слушатель» ← mendengar «слушать»;
 peternak «животновод» ← beternak «заниматься животноводством»;
 pelajar «учащийся, ученик» ← belajar «учиться».

Суффикс -an

Суффикс *-an* образует существительные от именных, глагольных КМ/КС, производных глаголов, как переходных, так и непереходных, а также от прилагательных и числительных.

Основные значения производных с суффиксом *-an*:

1) результат действия, процесс. Значение производного с суффиксом *-an* может быть мотивировано как переходным, так и непереходным глаголом, причем префиксы и суффиксы мотивирующего слова должны быть отброшены. Так, например, *kunjungan* «визит, посещение» имеет двойную мотивацию значения по глаголам *berkunjung* и *mengunjungi* «посетить». Другие примеры:

tulisan [*meN-* + *-tulis*] «статья»;
 tangisan [*meN-* + *-tangis*] «плач»;
 pikiran [*ber-/meN-* + *-pikir*] «мысль, идея»;
 bantuan [*meN-* + *-bantu*] «помощь»;
 hubungan [*meN-* + *-hubung-i/kan*] «отношение, связь»;

2) объект действия:

makanan [*-makan*] «еда»;
 cucian [*meN-* + *-cuci*] «белье для стирки»;
 curian [*meN-* + *-curi*] «краденое»;
 simpanan [*meN-* + *-simpan*] «сбережения»;
 pakaian [*meN-* + *-pakai*] «одежда»;

3) орудие действия:

tutupan [*meN-* + *-tutup*] «крышка»;
 jepitan [*meN-* + *-jepit*] «скрепка, прищепка».

Имена

Имена делятся на подклассы, которые характеризуются дополнительными свойствами. Среди этих подклассов выделяются: 1) существительные, 2) личное имя, 3) именная форма предикатива и др.

Исходная форма существительного представлена корневым словом, внешне не отличаясь от слов других классов. Часть существительных выделяется морфологически, т.е. представлена производными словами с префиксами, суффиксами и другими аффиксами.

Среди существительных выделяются слова со значением лица, в частности, многие существительные с префиксом *peN-*.

Существительные лица сочетаются с предлогами *pada*, *kepada* и не сочетаются с предлогами *di*, *ke*.

Предлог *ke* может стоять перед существительным лица в значении обращения к специалисту: *pergi ke dokter* «идти к врачу» или при обозначении направления движения к месту положения существительного, представленного термином родства: *ke ayah* «к отцу».

Личные имена состоят из одного или двух-трех существительных и обозначают одно лицо.

Перед личным именем может стоять существительное со значением звания *doktor, insinyur, profesor* «доктор, инженер, профессор», титула *Raden, Raden Ajeng* «Раден, Раден Адженг», *Ki Hajar* «Ки Хад-жар» и др.

Различение по полу

Имена существительные индонезийского языка не имеют грамматической категории рода.

Принадлежность существительных со значением лица к тому или иному полу выражается при помощи сочетания существительного со специальными словами–определителями:

1) *laki-kaki, lelaki* или *pria* «мужчина» для лиц мужского пола: *anak laki-laki* «сын, мальчик»; *guru laki-laki* «учитель»;

2) *perempuan* или *wanita* «женщина» для лиц женского пола: *anak perempuan* «дочь, девочка»; *guru wanita* «учительница».

Принадлежность животных и птиц к тому или иному полу выражается с помощью слов *betina* «самка» и *jantan* «самец»: *kerbau jantan* «буйвол»; *kerbau betina* «буйволица»; *ayam jantan* «петух»; *ayam betina* «курица».

Различение по полу выражается и в личных именах.

Мужские и женские имена индийского происхождения различаются окончаниями. Мужские имена кончаются на *-a* или на *-o*: *Sukarno, Sumarsono*, а женские имена кончаются на *-i*: *Suratni, Kartini, Rukmini*.

Мужские и женские имена арабского происхождения также различаются окончаниями. Мужские имена часто кончаются на согласный: *Hasan*, а женские на *-ah*: *Fatimah*.

Некоторые заимствованные суффиксы могут различать лица по полу. Например, в слове *mahasiswi* «студентка» выделяется суффикс *-i*, относящий лицо к женскому полу.

Неопределенно-количественные слова *banyak, sedikit, berbagai-bagai, bermacam-macam*

Слово *banyak* «много» в функции обычно употребляется перед определяемым словом: *Di jalan ada banyak mobil*. «На улице много машин».

Слово *banyak* может занимать позицию перед глаголом, относясь к существительному – дополнению данного глагола: *Kami banyak menulis surat kepada teman*. «Мы пишем много писем друзьям»; *Meréka banyak membaca buku*. «Они читают много книг».

Слово *sedikit* «мало» употребляется, так же как слово *banyak*: *Sedikit orang ada di sana*. «Там мало людей».

Слова *banyak* и *sedikit* могут использоваться как сказуемое: *Bukunya banyak/sedikit di sana*. «Книг там много (мало)».

Слова *berbagai-bagai, bermacam-macam* «разные, всякие» и их варианты *berbagai* и *bermacam* с тем же значением употребляются для обозначения неопределенного количества предметов с оттенком разнообразия во множестве, обычно в качестве препозитивного определения: *berbagai-bagai barang* «разные товары», *bermacam-macam buku* «различные книги».

У слова *bermacam-macam* есть разговорный вариант *macam-macam*.

Berbagai-bagai, bermacam-macam могут употребляться и как сказуемое: *Bukunya berbagai-bagai*. «Книги разные».

Неопределенно-количественные слова *banyak* и *sedikit* не сочетаются со счетными словами. Существительные в сочетании с такими словами, как правило, не имеют форм множественности.

Кванторы всеобщности **semua, segala, seluruh, tiap, tiap-tiap, setiap, masing-masing**

Кванторы всеобщности – *semua* «все», *segala* «все, весь», *seluruh* «весь, все» обычно предшествуют имени: *semua murid* «все ученики», *di segala sudut* «во всех уголках», *seluruh kota* «весь город», *seluruh rakyat* «весь народ».

Слово *semua* может иметь как препозитивное, так и постпозитивное употребление в сочетании с личными и указательными местоимениями: *meréka semua* и *semua meréka* «все они», *itu semua* и *semua itu* «все это». Слово *semua* обычно сочетается с именами, означающими как лица, так и нелица: *semua anak* «все дети», *semua buku* «все книги».

Слово *segala* употребляется, как и *semua*, для выражения всеобщности множества предметов, подчеркивая разнообразие их видов: *segala masakan* «все блюда (разнообразные виды блюд приготовленной пищи)».

Слово *seluruh* «весь, целый» обычно указывает на один предмет: *seluruh kota* «весь (целый) город», *seluruh lapangan* «вся (целиком) площадь».

Слова *semua, segala* и *seluruh* сочетаются с местоименной энклитикой *-nya*, указывающей на связь с существительным. В предложении они обычно стоят после определяемого слова или занимают конечную позицию: *Bajunya basah semuanya*. «Его курточка насквозь промокла»; *Rakyat seluruhnya berdiri di belakang pemerintah*. «Весь народ стоит за (поддерживает) правительство».

Слово *tiap* и его варианты *tiap-tiap/setiap* «каждый» в качестве определения стоят перед определяемым словом. Вместе с существительными, обозначающими отрезок времени, образуют устойчивые группы: *tiap/tiap-tiap/setiap hari/ minggu/tahun* «каждый день (каждую неделю/каждый год)» и т.п.

Слово *masing-masing* «каждый в отдельности» может занимать разные позиции, но чаще ставится в позицию постпозитивного определения, чем в позицию препозитивного определения: *Meréka itu pulang ke negeri masing-masing*. «Эти люди вернулись к себе на родину (каждый в свою страну)»; *Di masing-masing kota itu ada sekolah*. «В каждом из этих городов есть школы».

Слово *masing-masing* может сочетаться с местоимениями: *Masing-masing meréka membawa sepeda*. «Каждый из них вел велосипед».

Побудительные предложения с **mari/marilah** и **ayo/ayolah**

Предложения со словами *mari/marilah* «давайте» и *ayo/ayolah* «пошли, давай; ну, а ну, ну-ка» выражают побуждение к совместному действию и начинают высказывание.

Mari/marilah часто употребляется с ЛМ *kita*: *Mari kita adu tenaga kita!* «Давай померяемся силами!»; *Mari/marilah makan!* «Давайте покушаем»; *Marilah pulang*. «Давайте вернемся домой».

Mari используется в ситуации, когда заканчивается беседа по телефону или встреча с кем-либо перед расставанием.

Ayolah в отличие от *mari/marilah* употребляется при обращении к близким друзьям, хорошим знакомым, равным по возрасту и положению, либо при обращении старшего по возрасту и положению к младшему: *Ayo! Seru petugas itu dengan garang, Angkat daganganmu ini, cepat!* «А ну-ка! – Злобно зарычал служитель порядка, – убирай быстро свои товары!»

Ayo часто используется в лозунгах и рекламных слоганах: *Ayo, maju terus!* «Вперед!»; *Ayo, sekolah!* «Давай пойдем в школу!» или «В школу!»

Частица *pun*

Присоединительная частица *pun* «и, тоже, даже» может сочетаться с разными членами предложения: *Bésok pun saya harus bekerja*. «И завтра я должен работать»; *Di Bogor kami berhenti dua hari. Di Bandung pun kami berhenti dua hari*. «В Богоре мы остановились на два дня. И в Бандунге остановились на два дня»; *Memasak pun dia bisa*. «И готовить она умеет».

Одна из главных функций частицы *pun* – служить пограничным элементом разграничения подлежащего и сказуемого: *Saya tahu. Dia pun tahu*. «Я знаю. И даже он знает»; *Kalau engkau pergi, saya pun pergi juga*. «Если ты поедешь, то и я тоже поеду».

В приведенных выше предложениях частица *pun* может быть заменена на частицу *juga*.

Обозначение времени суток

Для указания времени суток используются слова *jam/pukul* «час», *menit* «минута», *detik* «секунда».

После слов *jam/pukul* «час» для указания времени ставятся количественные числительные: *jam tujuh* «семь часов». При вопросе используется слово *berapa*, которое ставится после этих слов: *Jam/pukul berapa? Jam/pukul berapa sekarang?* «Который час?» или «Сколько сейчас времени?»

В качестве меры времени используется только слово *jam*. Когда задается вопрос «Сколько времени/часов в день вы работаете/занимаетесь спортом/учитесь и т.п.?», используется слово *jam* в сочетании со словом *berapa*, которое ставится перед словом *jam*: *Saya bekerja 7 jam sehari*. «Я работаю 7 часов в день».

Слово *pukul* как указание меры/продолжительности времени не употребляется.

Слово *léwat* «проходить (о времени), миновать» употребляется для обозначения времени, истекшего после указанного часа: *Jam/pukul sebelas léwat sepuluh menit*. «Десять минут двенадцатого» (буквально: час одиннадцать проходить 10 минут). Слово *léwat* может пропускаться, особенно в разговорной речи.

Слово *kurang* «меньше, менее; неоставать, нехватать» употребляется для обозначения времени, недостающего для указанного часа: *Jam/pukul duabelas kurang dua puluh menit*. «Без двадцати двенадцать».

Для уточнения времени суток используются слова:

pagi «утро» (с 00:01 до 10:00);

siang «день» (с 10:01 до 14:00);

soré «день, вечер» (с 14:01 до 18:00);

malam «вечер, ночь» (с 18:01 до 24:00);

Jam/pukul tujuh pagi. «Семь часов утра».

Jam/pukul tiga soré. «Три часа дня».

Jam/pukul delapan malam. «Восемь часов вечера».

Для уточнения времени с 00:01 до 03:00 используются слова *pagi, dini hari* «раннее утро», а с 23:00 до 24:00 *tengah malam* «полночь».

При указании времени часто используются слова *seperempat* «четверть», *setengah* «половина» и *tepat* «ровно, точно»:

Jam/pukul dua léwat seperempat/Jam dua seperempat. «Без четверти два»;

Jam/pukul enam kurang seperempat. «Без четверти шесть».

Слово *tepat* может стоять как перед словами, указывающими на время, так и после них.

Tepat jam delapan.
Jam delapan tepat.

«Ровно восемь часов»

Слово *setengah* «половина» всегда стоит перед числительным: Jam/pukul setengah dua. «Половина второго».

Возможные варианты указания времени

08:35 – (Pukul)	delapan tiga lima setengah sembilan lewat lima menit
09:15 – (Pukul)	sembilan lima belas sembilan lewat lima belas menit sembilan seperempat
05:45 – (Pukul)	lima empat lima lima lewat empat puluh lima menit enam kurang seperempat
13:30 – (Pukul)	tiga belas tiga puluh tiga belas lewat tiga puluh menit setengah dua
15:55 – (Pukul)	lima belas lima lima empat kurang lima menit

Числительные

Порядковые числительные

Порядковые числительные образуются путем присоединения префикса *ke-* к числительному основного ряда. Порядковое числительное от числительного *satu* «один» имеет два варианта: *kesatu* «первый», образованный по правилу, а другой – заимствованный из санскрита *pertama*. От остальных числительных первого десятка образуются порядковые числительные по правилу: *kedua* «второй», *ketiga* «третий» и т.п.

От названий разрядов, в составе которых выделяется проклитическая морфема *se-*, образуются порядковые числительные присоединением префикса *ke-*: *kesepuluh* «десятый», *kaseratus* «сотый», *kaseribu* «тысячный», *kesejuta* «миллионный».

От составных числительных образуются порядковые числительные также по правилу, т.е. присоединением префикса *ke-* к первому его компоненту: *kedua puluh satu* «двадцать первый», *kelima puluh dua* «пятьдесят второй» и т.п.

Порядковые числительные всегда следуют за определяемым существительным: *rumah pertama* «первый дом», *pintu kedua* «вторая дверь».

Порядковое числительное *pertama* в сочетании с существительным *kali* «раз» может следовать за ним или предшествовать ему: *pertama kali* и *kali pertama* «впервые, первый раз». Если данное порядковое числительное в сочетании с существительным *kali* вводится предлогом *untuk*, то к существительному *kali* обычно присоединяется энклитика *-nya*: *untuk pertama kalinya* «впервые», но *kali* в данном

случае может быть и без энклитики. В предложной группе *untuk ... kalinya* может употребляться любое порядковое числительное: *untuk kedua/ketiga/kesepuluh kalinya*.

Дробные числительные

Дробные числительные образуются путем добавления префикса *per-* к числительному, обозначающему знаменатель. Перед числительным с префиксом *per-* ставится числительное, обозначающее числитель: *dua pertujuh* «две седьмых», *tiga perlima* «три пятых». Проклитика *se-* в числителе выражает единицу: *sepertujuh, seperempat*.

Для обозначения «одной второй» используются слова *setengah* и *separoh*; *seperdua* используется редко.

Смешанные дроби. Названия смешанных дробей состоят из названий целого в сочетании с названием дроби: *dua seperempat* «две целых и одна четвертая», *tiga setengah* «три целых и одна вторая», *satu setengah* «полтора».

Десятичные дроби. Десятичные дроби произносятся так же, как и простые: *dua lima persepuluh* «две целых и пять десятых». Часто используется слово кома «запятая» перед дробной частью: *dua coma lima*.

Тексты и диалоги

Téks 1. Keluarga Pak Sudarmo.

Pak Sudarmo seorang pegawai negeri. Dia bekerja di kantor pemerintah. Kantor itu ada di Jalan Sudirman. Pagi hari ia berangkat ke kantor, karena letak kantornya jauh. Dia harus berada di kantor pukul 8:30 (*setengah sembilan*).

Pak Sudarmo punya keluarga. Ia tinggal bersama istrinya dan dua orang anak. Ayah, ibu, dan dua orang adik Pak Sudarmo tinggal di Tangerang, di luar Jakarta, sebuah kota satelit Jakarta. Orang tua Pak Sudarmo sering datang menéngok anak sulungnya.

Rumah Pak Sudarmo ada di Jalan Margonda Raya No. 127, Dépok. Rumah itu besar dan bersih. Pagar rumah meréka berwarna putih. Di halaman depan ada pohon pinang mérah dan bermacam–macam bunga. Di belakang rumah ada sebuah kolam ikan. Dekat kolam ikan itu, ada pohon mangga dan pisang. Di samping kanan dan kiri rumah ada taman. Garasi juga ada di sebelah kanan rumah.

Di rumah meréka ada tiga buah kamar tidur. Kamar tidur Pak Sudarmo ada di samping ruang tamu. Di ruang tamu meréka ada seperangkat kursi tamu. Di sudut ruang tamu ada lemari panjang.

Kamar anak sulungnya di depan ruang makan. Kamar anak bungsunya di belakang ruang keluarga. Di bagian belakang rumah ada dapur dan kamar pembantu. Di antara kamar tidur Pak Sudarmo dan anak bungsunya ada kamar mandi dan toilét. Ruang keluarga ada di tengah rumah. Di rumah itu ada dua pintu masuk. Pintu pertama menuju ke ruang keluarga dan pintu kedua menuju ke ruang tamu.

Di dalam kamar tidur Pak Sudarmo ada sebuah tempat tidur, sofa, méja péndék dengan télévisi di atasnya. Di dekat tempat tidur ada lampu tidur. Di jendéla ada tirai bambu. Di lantai kamar ada karpét. Di dinding ada lukisan.

Di depan rumah meréka ada sekolah dasar. Di sebelah kiri sekolah dasar ada mesjid. Di sebelah kanan sekolah dasar itu ada rumah–rumah penduduk. Tidak jauh dari rumah meréka ada kantor pos. Di seberang kantor pos ada pasar. Orang–orang di daérah itu berbelanja di sana karena harga barang–barang di sana murah dan istri Pak Sudarmo pun begitu.

Kosakata

bambu – бамбук
bagian – часть
berbelanja – идти за покупками
bermacam-macam – разнообразный, различный;
macam – вид, род, сорт
berwarna – цветной, какого-л. цвета
bungsu – самый младший
harga – цена
garasi – гараж
kamar mandi – ванная
kamar tidur – спальня
kantor pos – почтовое отделение
kedua – второй
keluarga – семья
kolam – пруд, бассейн
kota satelit – город-спутник
lampu tidur – ночник
letak – расположение; местоположение
lukisan – картина
masjid/mesjid – мечеть
menéngok (téngok) – 1) смотреть, глядеть;
2) навещать, посещать
orang tua – родители
pegawai – служащий, чиновник

pegawai negeri – государственный служащий
pembantu – помощник; слуга
penduduk – население
pemerintah – правительство
pertama – первый
pintu masuk – вход
pohon pinang – арековая пальма;
pohon pinang mérah – вид арековой пальмы
ruang keluarga – гостиная; семейная комната
ruang makan – столовая
ruang tamu – гостиная
samping – сторона, бок; **di samping** – рядом
sebelah – половина, сторона; **di sebelah** рядом, по соседству
seberang – противоположная сторона
sekolah dasar – начальная школа (шесть лет обучения)
perangkat – комплект (*напр.*, одежды); гарнитур (*напр.*, мебельный)
sulung – первый, старший (о ребенке)
sudut – угол (комнаты, помещения)
tempat tidur – кровать
tidur – спать
tirai – занавес, штора
toilet – туалет

Запомните. Ingatlah

kantor pemerintah – государственное учреждение
 pegawai negeri – государственный служащий
 rumah penduduk – жилые дома
 seperangkat kursi tamu – мебельный гарнитур

Téks 2. Siti Sundari.

Nama saya Siti Sundari. Orang tua saya biasa memanggil saya Titi saja. Saya lahir di Surabaya. Sekarang saya berusia 18 tahun. Rumah saya di Jalan Melati No. 37, Jakarta Selatan. Saya tinggal bersama ayah, ibu, tiga orang adik laki-laki dan seorang adik perempuan. Ayah saya seorang pilot. Ibu saya seorang ibu rumah tangga. Adik saya belajar di sekolah dasar. Sekarang, saya mahasiswa Universitas Indonésia. Saya belajar ilmu budaya di Universitas. Saya mahasiswa tahun pertama. Saya biasa berangkat ke Universitas pada pukul 07.00.

(Sumber: Sehari-hari dengan bahasa Indonésia.

BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

biasa – обычный/обычно
ibu rumah tangga – домашняя хозяйка
laki-laki – мужчина/мужской
lahir – родиться
melati – жасмин

perempuan – женщина/женский
pukul – удар; бить, ударять
pilot – летчик, пилот
rumah tangga – домашнее хозяйство

Téks 3. Muséum di Kota Bandung.

Mengisi libur sekolah tidak selalu harus dengan piknik ke luar kota. Di dalam kota pun kita bisa mengisinya. Pergi ke muséum, misalnya.

Di kota Bandung ada banyak muséum, di antaranya Muséum Géologi, Muséum Asia Afrika, dan Muséum Filatéli. Di Muséum Géologi kita dapat melihat berbagai benda zaman purba di Indonésia.

Pada hari libur, banyak siswa sekolah dasar, sekolah menengah dari berbagai kota berkunjung ke sana. Dengan melihat koléksi muséum, meréka dapat belajar sejarah dan berékréasi sebab di sana meréka juga dapat melihat fosil kerbau purba, dan binatang purba lainnya. Fosil itu besar–besar semuanya. Mau ke sana? Silakan! Tempatnya di Jl. Diponegoro, Bandung.

Di Muséum Asia Afrika kita dapat melihat banyak dokumén Konferénsi Asia Afrika. Di Muséum Filatéli kita pun dapat melihat koléksi perangko sejak zaman Belanda.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

benda – вещь, предмет

dokumén – документ

filatéli – филателия

fosil – окаменелость

géologi – геология

koléksi – коллекция

konferénsi – конференция

libur – нерабочий, выходной

muséum – музей

misalnya – например

piknik – пикник

perangko – марка

purba – древний, старинный

sejak – с, со времени

siswa – учащийся, ученик

sekolah menengah – средняя школа

selalu – всегда

zaman – эпоха

Dialog 1. Ke Rumah Pak Darmo.

Rita: Permisi, numpang tanya, Pak.

Penjual rokok: Ya, ada apa, Nona?

Rita: Ini betul Jalan Cempaka?

Penjual rokok: Ya, betul, Nona.

Marina: Di mana rumah nomor sebelas, Pak?

Penjual Rokok: Nona mencari rumah siapa?

Marina: Kami mencari rumah Pak Darmo, seorang teman orang tua saya.

Penjual rokok: Oh, Pak Darmo. Begini, Nona jalan terus... kira–kira tiga rumah sebelah kiri jalan. Nah, rumah berpagar coklat dan témboknya putih. Itulah rumah Pak Darmo.

Rita: Dekat dari sini, ya, Pak?

Penjual rokok: Oya, Nona. Lihatlah... itu atap rumahnya, berwarna mérah bata dan mengkilap.

Rita: Oya... saya lihat. Terima kasih, ya, Pak.

Penjual rokok: Ya, sama–sama.

Kosakata

begini – так, таким образом

berpagar – огороженный забором

mengkilap – мерцать, сверкать

mérah bata – терракотовый; **bata** – кирпич

nah – ну вот, ну что же

nona – девушка (обращение к девушке европейского происхождения)

oya – о, да

pagar – забор

penjual – продавец

permisi – разрешение/разрешать

rokok – сигарета

témbok – стена

Запомните. Ingatlah

ada apa – в чем дело?; что случилось?

numpang tanya – можно спросить

Dialog 2. Makan Siang di Rumah Anto.*Rita:* Numpang tanya, Pak, ini rumah Anto?*Tobing:* Ya, betul. Mau bertemu Anto?*Rita:* Ya, kami ada janji dengan Anto.*Tobing:* Tunggu sebentar ya. Saya bisa panggil Anto.*Rita dan Marina:* Ya, terima kasih.*Anto:* Selamat datang. Ayo masuk.*Marina:* Terima kasih. Di mana boleh lepas sepatu?*Anto:* Tak usah. Kalau mau, taruh saja di depan pintu.

(Di ruang tamu)

Ibu Anto: Selamat datang, silahkan duduk. Saya Ibu Anto. Saya masak masakan enak hari ini. Masakan khas Indonésia. Mari ikut saya ke ruang makan.

(Di méja makan ada bermacam–macam masakan Indonésia. Piring, gelas, séndok, dan garpu ada juga. Ada beberapa botol air putih dingin).

Ibu Anto: Silahkan duduk Marina, Rita. Ini masakan khas Indonésia. Ini nasi uduk, ini nasi ketan dengan kelapa parut, dan ini nasi goréng. Ada sayur lodéh dengan lalap. Ikan mas goréng dan sambal terasi.*Rita:* Enak sekali semua masakan Ibu Anto. Enak sekali nasi ketan dengan kelapa parut ini. Bagaimana cara masak nasi ketan, Bu?*Ibu Anto:* Masak saja beras ketan dengan santan. Gampang!*Marina:* Bagaimana cara masak nasi uduk?*Ibu Anto:* Gampang juga. Kalian makan saja dulu.*Rita:* Terima kasih. Boleh kami belajar masak dengan Ibu?*Ibu Anto:* Tentu saja. Kalian bisa datang kapan saja untuk belajar masak dengan saya.*Anto:* Akhir minggu ini mari pergi ke réstoran masakan Indonésia, Sari Kuring.*Marina:* Setuju.*Anto:* Kita makan masakan Sunda di sana.**Kosakata****air putih** – питьевая вода**akhir** – конец**ayo** – давай (приглашение к действию)**beras** – рис (очищенный); крупа**beras ketan** – клейкий рис**bertemu** – встречаться, видеться**cara** – способ**gampang** – легкий, нетрудный/легко, нетрудно**goréng** – жареный**ikan mas** – золотистый карп**janji** – обещание**khas** – особый, особенный**kelapa** – кокосовый орех**kelapa parut** – орех кокоса (мелко нарезанный или натертый); мякоть ореха**lalap** – свежие фрукты и овощи как приправа**lepas** – свободный; *здесь:* снимать**mari** – давай (приглашение к действию)**masak** – готовить, варить пищу**masakan** – блюдо, кушанье**nasi goréng** – *буквально:* жареный рис (блюдо, рис с приправой)**nasi ketan** – блюдо (приготовленный клейкий рис)**nasi uduk** – рис, сваренный на кокосовом молоке**sambal** – острая приправа с красным перцем**sambal terasi** – острая приправа с толчеными креветками или анчоусами**santan** – кокосовое молоко**sayur** – овощ**sayur lodéh** – вареные овощи с кокосовым молоком**semua** – все, всё**sepatu** – обувь

Запомните. Ingatlah

Akhir minggu – конец недели

Kapan saja – в любое время

Masakan Sunda – сунданская кухня

Tak usah – не нужно, не следует, не стоит

Упражнения**► 1. Ответьте на вопросы.**

A. 1. Di mana Pak Sudarmo bekerja? 2. Kapan Pak Sudarmo pergi ke kantor? 3. Dengan siapa Pak Sudarmo tinggal? 4. Di mana orang tua Pak Sudarmo tinggal? 5. Di mana Pak Sudarmo tinggal? 6. Apa warna rumah mereka? 7. Ada apa di halaman depan rumahnya? 8. Ada apa dekat kolam ikan? 9. Di mana garasi? 10. Berapa buah kamar di rumah Pak Sudarmo? 11. Ada apa di ruang tamu Pak Sudarmo? 12. Di mana kamar anak sulungnya? 13. Di mana kamar anak bungsunya? 14. Ada apa di bagian belakang rumahnya? 15. Di mana ada kamar mandi dan toilet? 16. Berapa pintu masuk ke rumahnya? 17. Ada apa di kamar tidur Pak Sudarmo? 18. Ada apa di jendela kamar Pak Sudarmo? 19. Ada apa di dinding kamar Pak Sudarmo? 20. Ada apa di depan rumah mereka? 21. Di mana ada dapur dan kamar pembantu? 22. Di mana ada rumah–rumah penduduk? 23. Di mana kantor pos? 24. Di mana isteri Pak Sudarmo berbelanja? 25. Pukul berapa Pak Sudarmo harus berada di kantor?

B. 1. Apakah muséum itu? 2. Ada muséum apa saja di Bandung? 3. Di mana alamat muséum itu? 4. Ada apa di Muséum Asia Afrika? 5. Ada apa saja di Muséum Géologi? 6. Kita dapat melihat apa di Muséum Filatéli? 7. Di mana alamat Muséum Géologi?

► 2. Образуйте существительные с префиксом *peN-* от данных глаголов и постройтесь определить их значения: mengajar, membaca, memberi, mengisi, menulis, mendaki, menonton, membuka, merasa, mencari, membeli, memakai, membawa, mendapat, mengambil, memerintah.

► 3. Образуйте существительные с суффиксом *-an* от данных глаголов и постройтесь определить их значения: minum, makan, masak, memakai, membaca, menulis, mencari, mengajak, memanggil, membuat, membawa, menonton, mengajar, mengisi.

► 4. Вставьте вместо точек глаголы: *menéngok, bekerja, berusia, berangkat, berwarna, bersama, berbelanja, berkunjung, beristirahat, berada, berhenti, berasal, belajar*.

1. Mereka ... di Bogor lima hari. 2. Pak Tobing ... di pabrik Honda. 3. Pagi hari Pak Sudarmo ... ke kantor. 4. Mantel Pak Tobing ... coklat. 5. Mereka itu pergi ke pasar ... Ibu Tobing. 6. Ibu Parjo ... di kursus bahasa Universitas Indonésia. 7. Pegawai negeri sering ... di Méga Mendung. 8. Orang tua Pak Sudarmo sering ... keluarga anak sulungnya. 9. Orang asing sering ... ke Kebun Raya atau ke danau Toba. 10. Orang itu ... di kebun téh. 11. Pagar rumah mereka ... biru. 12. Mobil mereka ... di depan Istana Présidén. 13. Wanita ini ... dari Jawa Tengah, dari kota Semarang. 14. Kami mendaftar di kursus Universitas karena ingin ... bahasa asing. 15. Ibu Parjo ... di sebelah rumahnya. 16. Keréta api ... pagi hari menuju ke Bandung. 17. Ayah Pak Sudarmo ... lima puluh empat tahun. 18. Bus ... ke bandara siang.

► 5. Вставьте вместо точек модальные глаголы *bisa/dapat, boleh, harus*.

1. Di mana Marina ... membeli surat kabar Indonésia? 2. Pak Sudarmo ... berangkat naik apa ke kantor? 3. Mereka ... mengisi formulir untuk mendaftar di kursus bahasa. 4. Kita ... berangkat pagi hari. 5. Ke Hotél

Sahid ... ambil Jalan Sudirman. 6. Kita ... melihat Gunung Tangkuban Perahu waktu berkunjung ke Bandung. 7. Kapan saja kamu ... datang ke sana untuk belajar masak dengan Ibu Anto. 8. Di mana mereka ... makan jagung bakar? 9. Anda ... berkunjung ke Lembang untuk melihat teropong bintang di sana. 10. Dari Subang, Pak Widodo dan teman-temannya ... naik mikrolét ke Observatori Astronomi Boscha. 11. Bagaimana mereka ... tiba di Observatori Astronomi Boscha? 12. Rita dan teman-temannya ... berkunjung ke Sari Ater di mana mereka ... mandi air panas. 13. ... kami berhenti di situ sebentar? – ... saja. 14. Dari Bogor mereka ... naik bis ke Bandung. 15. Anda ... belajar masak nasi uduk dengan Ibu Anto. 16. Di dalam kelas Anda tidak ... merokok. 17. Di mana ... lepas sepatu? – Taruh saja di depan pintu.

► 6. Подберите антонимы к следующим словам.

1. Makan, masuk, datang, berhenti, beristirahat, memakai, memberi.
2. Besar, dingin, dekat, indah, bagus, cantik, dalam, muda, murah, rendah, pintar, kiri, lebar.

► 7. Подберите синонимы к следующим словам.

1. Pintar, bagus, tua, rendah, lurus, buruk.
2. Bukit, itik, kayu, ketimun, jadwal, surat kabar, sawah.
3. Dapat, beristirahat, tiba, bertemu.

► 8. Вставьте вместо точек предлоги *untuk*, *buat* или сочетания предлогов *di*, *ke*, *dari* со словами *atas*, *antara*, *tengah*, *dalam*, *depan*, *dekat*, *tengah*, *samping*, *sebelah*, *luar*.

1. Kami datang ke Bandung ... melihat Tangkuban Perahu, Sari Ater dan Observatori Astronomi. 2. Surat ... kamu ... méja situ. 3. Mereka mencari rumah ... istirahat dan tempat ... berèkrèasi. 4. Bogor ada ... Jakarta dan Bandung. 5. ... danau Toba ada pulau Samosir. 6. ... kolam itu tidak ada ikan. 7. Di sudut kiri kamar tidur ayah ada sebuah télévisi. Tempat tidur ayah ada 8. Adik mengambil buku ini ... laci méja itu. 9. Kakakku menaruh surat kabar ... méja péndék situ. 10. Kamu tidak boléh masuk 11. ... kamar tidur Pak Sudomo dan anak bungsunya ada kamar mandi dan toilét. 12. ... kanan sekolah dasar ada apa? 13. Ada apa ... kiri sekolah dasar? 14. Kamar tidur siapa ada ... ruang tamu? 15. Pak Agus masuk 16. Dekat Bandung ada gunung. Kami naik 17. Kami jalan ..., dia jalan di belakang. 18. ... kanan kiri rumah Pak Sudomo ada taman. 19. Jalan menuju ke gunung mendaki 20. Pada hari libur, banyak siswa Sekolah Dasar, Sekolah Menengah ... ke sana. 21. Mengisi libur sekolah tidak selalu 22. ... kota pun kita bisa berèkrèasi.

► 9. Вставьте вместо точек предлоги *di*, *ke*.

1. Dia pergi ... belakang rumah Pak Sudomo. 2. ... seberang kantor pos ada pasar besar. 3. Mereka pergi ... seberang sungai. 4. ... sebelah kanan rumah Pak Sudarmo ada garasi. 5. Mereka bertemu nona itu ... seberang jalan. 6. Dia menuju ... sebelah kanan gedung itu. 7. ... kiri sekolah dasar ada mesjid.

► 10. Ответьте на вопросы, употребив в ответе указанное время.

1. Pada jam berapa Pak Sudarmo harus berada di kantor? – Rовно в половине девятого. 2. Sekarang jam berapa? – Rовно шесть часов вечера. 3. Pada jam berapa Anda pergi ke Institut? – Rовно в 7 часов 30 минут утра. 4. Berapa jam sehari Anda bekerja? – 7 часов. 5. Berapa jam sehari Anda belajar? – 6 часов в день. 6. Pada pukul berapa Siti Sundari biasa berangkat ke universitas? – 7 часов 30 минут утра.

► 11. Составьте предложения из следующих слов и словосочетаний.

1. Anak bungsunya, di antara, dan, ada, kamar tidur, Pak Sudarmo, kamar mandi.
2. Sawah, lukisan, dan, ladang, di, rumah, Pak Sudarmo, dinding, ada.

3. Penduduk, kanan, sekolah dasar, ada, rumah–rumah, di, sebelah, itu.
4. Di, kantor pos, pasar, ada, besar, dekat, Pak Sudarmo, seberang, rumah.
5. Murah, berbelanja, isteri, harga, di sana, karena, Pak Sudarmo, barang–barang.
6. Rumah, tirai, ada, bambu, di, Pak Sudarmo, jendéla.
7. Jalan, pagar, kuning, rumah, di seberang, berwarna.
8. Pak Sudarmo, kanan, garasi, di, ada, sebelah, rumah.
9. Ruang, pertama, menuju, pintu, ke, keluarga.
10. Anak sulung, di depan, kamar, ruang tamu.

► **12.** Составьте рассказ, ответив на следующие вопросы.

1. Siapakah Anda? 2. Berapakah usia Anda sekarang? 3. Di mana Anda lahir? 4. Anda tinggal di mana? 5. Saat ini Anda bekerja atau kuliah di mana? 6. Siapa orang tua Anda? 7. Berapa saudara Anda? 8. Berapa orang adik laki–laki Anda? 9. Berapa orang adik perempuan Anda? 10. Di mana alamat rumah Anda? 11. Nomor berapa télépon Anda?

► **13.** Составьте все возможные сочетания данных глаголов и существительных.

menuju, punya, bertemu, mendaki,	asrama, seberang jalan, keluarga, gunung,
mendapat, membuat, mengisi, mengajar,	mata silau, buku tamu, murid, kamar di hotél,
memasak, menaruh, memberi, membuka,	koran, mangkuk, uang, surat, nasi uduk, sepatu,
makan, minum, mencari, memakai	topi, sayur lodéh, informasi, sekoteng, bandrék

► **14.** Закончите предложения.

1. Pagi hari Pak Sudarmo berangkat ke kantor karena 2. Dia bekerja di kantor... . 3. Rumah Pak Sudarmo ada di jalan 4. Orang tua Pak Sudarmo tinggal 5. Pagar rumah Pak Sudarmo 6. Di samping kanan dan kiri rumah 7. Kamar tidur Pak Sudarmo ada di 8. Pintu pertama menuju ke ... dan pintu kedua 9. Di dalam kamar tidur Pak Sudarmo ada 10. Di jendéla kamar tidur Pak Sudarmo ada 11. Kamar anak sulungnya ada ... dan kamar anak bungsunya 12. Ruang keluarga ada 13. Di dinding rumah Pak Sudarmo ada lukisan 14. Istri Pak Sudarmo berbelanja di pasar di seberang kantor pos karena

► **15.** Вставьте вместо точек слова *begini, begitu*. Переведите предложения на русский язык.

1. Kami orang baru di sini. Kemarén kami datang dari Semarang. – Oh, Dari jauh, ya. 2. Kalian mencari kampus apa di sini? Maksud kalian, kampus Universitas Gunadarma atau kampus Univérsitas Indonésia ... ? – Kampus Universitas Indonésia, Pak. – Oh, Jalan lurus saja, kalau mau ke kampus Universitas Indonésia 3. Nona mencari rumah siapa? – Kami mencari rumah Pak Sudarmo. – Oh, Pak Sudarmo. ..., nona jalan terus saja, lalu jalan ke barat. Rumah beratap mérah bata dan témboknya putih, itulah rumah Pak Sudarmo.

► **16.** Вставьте вместо точек слова *lalu, kemudian*. Переведите предложения на русский язык.

1. Kamu pergi ke kiri, ... masuk pintu pertama. 2. Kamu masuk pintu pertama, ... naik tangga. 3. Dia membeli koran dulu, ... mencari informasi tentang jadwal kursus bahasa. 4. Meréka naik tangga, ... pergi ke kanan. 5. Mula–mula dia mengisi formulir, ... menaruhnya di sebuah méja di ruang kursus, ... memanggil taksi untuk kembali ke hotél. 6. Bapak pergi ke kiri dulu, ... Bapak pergi ke kanan ke belakang gedung itu. 7. Mula–mula meréka naik bus, ... naik keréta api.

► 17. Вставьте вместо точек союзы *dan*, *tetapi*. Переведите предложения на русский язык.

1. Rumah itu berpagar coklat ... bertémbok kuning. 2. Di halaman belakang tidak ada pohon mangga, ... pohon nangka. 3. Kami tidak melihat rumah Pak Sudarmo, ... kami bisa melihat atapnya. 4. Rumahnya tidak sangat besar, ... halamannya luas. 5. Di halaman belakang ada pohon kelapa ... pohon jambu. 6. Pegawai hotél mengambil koper saya ... membawanya ke kamar. 7. Badannya agak gemuk, ... dia ganteng. 8. Kami tidak bertemu dengan ayahnya, ... dengan ibunya. 9. Meréka tidak mencari taksi, ... halte bus.

► 18. Переведите предложения на индонезийский язык.

1. Господин Судармо – государственный служащий. 2. Он работает в государственном учреждении. 3. Утром он отправляется на работу, так как его учреждение находится (расположение его) далеко от дома. 4. Судармо живет вместе со своей семьей: у него есть жена и двое детей. 5. Родители Судармо живут в Тангеране, городе – спутнике Джакарты. 6. Дом господина Судармо большой и чистый. Во дворе перед домом растут арековые пальмы, а позади дома пруд с рыбой. С правой и левой сторон дома располагаются скверы. Гараж также находится на правой стороне дома. 7. На окнах в спальне Судармо висят бамбуковые занавеси, а на полу лежит ковер. Его спальня находится рядом с гостиной. В гостиной стоит мебельный гарнитур, а в углу – встроенный стенной шкаф. 8. Комната старшего сына находится перед гостиной, а комната младшего находится позади семейного помещения. 9. В задней части дома находятся кухня и комната для прислуги. 10. Семейное помещение находится в середине дома. В доме Судармо есть две двери. Первая дверь ведет в семейное помещение, а вторая в гостиную. На стенах дома Судармо висят (имеются) картины. 11. Жена господина Судармо ходит за покупками на рынок. Этот рынок находится на противоположной стороне почты. Она ходит туда за покупками, потому что там низкие цены на товары.

► 19. Объясните употребление частиц *juga*, *pun* в данных предложениях, определив возможность их взаимозаменяемости. Переведите предложения на русский язык.

1. Di sebelah kanan rumah Pak Sudarmo ada garasi juga. 2. Garasi Pak Sudarmo juga ada di sebelah kanan rumahnya. 3. Di seberang kantor pos ada juga pasar besar. 4. Pasar besar pun ada di sebelah kantor pos. Istri Pak Sudarmo pun berbelanja di pasar itu. 5. Piring, gelas, sendok dan garpu ada juga. 6. Cara memasak nasi uduk gampang juga. 7. Akhir minggu ini pun meréka makan di réstoran. 8. Adik juga orang baru di sini? – Betul, Pak. 9. Tinggi Puncak seribu lima ratus méter. – Wah... tinggi juga.

► 20. Вставьте вместо точек слова *benar* или *betul*.

1. Ini Jalan Cempaka? – ..., namanya Cempaka. 2. Jalan Melati baru atau tidak? – ..., jalan ini baru. 3. Koran Kompas koran pemerintah atau bukan? – ..., Koran Kompas ini koran pemerintah. 4. Jalan ini menuju ke kampus Universitas Indonésia atau tidak? – 5. Kata ini berasal dari Bahasa Prancis? – 6. Kota Bogor adalah kota hujan. – ... ? 7. Kota Bandung adalah kota kembang ... atau bukan? 8. Apa Sari Ater adalah taman wisata di daérah Ciater Subang? – ... ?

► 21. Дайте ответную реплику, соответствующую содержанию диалога 1.

- Permisi, numpang tanya, Pak? – ... ?
- Ini betul Jalan Cempaka? –
- Kami mencari rumah Pak Darmo. Nomor rumahnya sebelas. –
- Rumah Pak Darmo dekat dari sini? –
- Lihatlah... Itu atap rumahnya. –
- Apa warna atap rumahnya? –
- Oya... saya lihat. Terima kasih. –

► 22. Дайте ответную реплику, соответствующую диалогу 2.

- Numpang tanya, Pak, ini rumah Anto? – ..., ... ?
- Kami ada janji dengan Anto.
- Selamat datang. Ayo masuk. – ... ? – Tak usah. Taruh saja di depan pintu.
- Saya Ibu Anto. Saya masak masakan énak hari ini. Mari ikut saya ke ruang tamu. – ...
- Énak sekali nasi ketan dengan kelapa parut ini. Bagaimana cara memasaknya, Bu? – ...
- Bagaimana cara masak nasi uduk? – ...
- Boléh kami belajar masak dengan Ibu? – ...
- Akhir minggu ini ayo ke réstoran Sari Kuring untuk makan masakan Sunda di sana. ...

► 23. Ответьте на вопросы.

A. 1. Rita dan Marina mencari rumah siapa? 2. Nomor berapa rumah Pak Darmo? 3. Siapa Pak Darmo? 4. Di mana letak rumah Pak Darmo? 5. Apa warna pagar dan témbok rumah Pak Darmo? 6. Jauh tidak rumah Pak Darmo dari tempat penjual rokok itu? 7. Apa warna atap rumah Pak Darmo? 8. Bagaimana atap rumah Pak Darmo? 9. Rita dan Marina harus jalan terus, kira-kira berapa rumah lagi? 10. Siapa memberi tahu di mana letak rumah Pak Darmo?

B. 1. Siapa mau bertemu Anto? 2. Di mana meréka boléh lepas sepatu? 3. Siapakah Ibu Anto? 4. Ada apa di méja makan Ibu Anto? 5. Ada masakan khas apa di méja makan Ibu Anto? 6. Apa ini nasi ketan? 7. Apa itu nasi uduk? 8. Bagaimana nasi ketan dengan kelapa parut ini? 9. Apa meréka boléh belajar masak dengan Ibu Anto? 10. Kapan meréka bisa datang ke rumah Ibu Anto untuk belajar masak dengannya? 11. Kapan meréka pergi ke réstoran Sari Kuring untuk makan masakan Sunda? 12. Apakah meréka senang di rumah Ibu Anto? 13. Bagaimana cara masak nasi uduk dan nasi ketan?

► 24. Объясните употребление частицы *nah* в следующих предложениях.

1. Ini masakan khas Indonésia: ini nasi uduk, nasi goréng, nasi kuning, nah ini nasi ketan dengan kelapa parut. 2. Jalan ini namanya Jalan Teuku Umar, Jalan itu namanya Jalan Diponegoro, nah di sebelah sana Jalan Sutan Syahrir. 3. Kamu berjalan lurus kira-kira 100 m lagi, nah di situ rumah Pak Darmo. 4. Pak Sudarmo dan keluarganya tinggal di Jakarta, nah orang tuanya tinggal di Tangerang. 5. Kamar anak sulung Pak Sudarmo ada di depan ruang tamu, nah kamar anak bungsunya di belakang ruang keluarga. 6. Cerita ini tentang cinta ayah kepada anaknya, nah cerita itu tentang cinta anak kepada ayahnya. 7. Buku ini tentang cara memasak nasi uduk, nah buku itu tentang cara memasak sayur lodéh.

► 25. Вставьте вместо точек *semua*, *segala*, *seluruh*, *setiap*, *masing-masing*.

1. Kami ... keluarga selalu makan pagi bersama. 2. ... bulan sekali kami belanja di pasar. 3. ... hari pasien dokter ini banyak sekali. 4. Orang-orang itu ... nya sama sampai baju pun sama. 5. ... murid sekolah dasar ini mengisi libur sekolah dengan piknik ke luar kota. 6. Saya berenang ... hari Sabtu. 7. ... badan saya sakit. 8. Murid-murid kembali ke kelasnya ... 9. Di méja itu ada ... masakan khas Jawa. 10. Di rumah Pak Sudarmo ada tiga buah kamar tidur. Di jendéla ... kamar itu ada tirai bambu. 11. Di rumah meréka ada tiga buah ruang tamu. Di dinding ruang tamu itu ... ada lukisan indah.

► 26. Выучите пословицы.

1. Besar pasak dari pada tiang. 2. Bulan naik matahari naik. 3. Nasi masak periuk pecah.

Kosakata

dari pada – чем (при сравнении)

pasak – деревянный гвоздь, колышек

pecah – разбитый

periuk – кухонный горшок

tiang – столб, шест

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда:

- 1) кто-то не желает задавать вопросы, и поэтому может сбиться с пути;
- 2) кто-то хочет сохранить что-то в тайне;
- 3) нет согласия между руководителями.

► 27. Составьте короткие рассказы на следующие темы: «Keluarga Pak Sudarmo», «Makan siang di rumah Anto», «Mencari rumah Pak Darmo».

Урок 4

Показатели предикативности *sedang, sudah, telah, masih, belum, akan*

Слова *sedang, sudah, telah, belum, masih, akan* являются показателями относительного времени и вида. При употреблении каждого из этих слов может выражаться связь с любым моментом времени: настоящим, отдаленным или ближайшим прошедшим, отдаленным или ближайшим будущим.

Обычная позиция этих слов в предложении – перед сказуемым.

Показатель *sedang*

Слово *sedang* указывает на актуальную ограниченную длительность действия в процессе его развития в определенный момент: *Saya sedang belajar*. «Я занимаюсь».

В русском языке протекание действия в данный момент выражается только лексически, т.е. при помощи обстоятельств времени типа «в тот момент», «вечером», «в три часа дня» и т.п. Поэтому при переводе с русского языка следует учитывать сочетаемость глагола с обстоятельством времени. Так, в русской фразе «сейчас я читаю книгу» слово «сейчас» указывает на совпадение действия субъекта или его состояния в момент речи или иной момент, заданный в контексте. При переводе на индонезийский язык таких фраз обычно употребляется слово *sedang*: *Sekarang aku sedang menulis surat kepada teman lamaku*. «Сейчас я пишу письмо старому другу».

Слово *sedang* в сочетании с глаголом *mengapa* «что делать, чем заниматься» используется в вопросе: *Kamu sedang mengapa?* «Что ты делаешь сейчас?» «Чем ты занят?»

В этом случае в разговорной речи вместо *mengapa* употребляется слово *apa* или вариант глагола *mengapain*: *Kamu sedang mengapa/apa/mengapain?*

В разговорной речи вместо *sedang* употребляется слово *lagi* в том же значении длительности наступившего состояния: *Ibu lagi tidur*. «Мама спит».

В средствах массовой информации вместо *sedang* часто употребляется *tengah*.

Показатели *sudah* и *telah*

Слова *sudah* и *telah* указывают на предшествование во времени.

Слово *sudah* указывает, что действие к определенному моменту времени уже завершилось и имеет его результат: *Aku sudah membaca buku ini*. «Я прочитал эту книгу»; *Hasan telah tiba di Bogor*. «Хасан прибыл в Богор».

Чаще эти показатели сочетаются в составе сказуемого с переходными и непереходными глаголами, значительно реже они употребляются в составе качественного или именного сказуемого. При переводе на русский язык предложений, содержащих показатели *sudah* и *telah*, может употребляться наречное слово неопределенного времени уже:

Guru kita sudah/ telah tua. «Наш учитель уже старый».

Kami sudah/ telah mahasiswa tahun ketiga. «Мы уже студенты третьего курса».

Hasan sudah/ telah dua bulan tinggal di tengah keluarga kami. «Хасан уже два месяца живет с нами».

Pagi hari kami datang menengok Hasan, tetapi dia sudah/ telah pergi. «Утром мы пришли навестить Хасана, но он уже ушел».

В вопросе чаще используется *sudah*, чем *telah*, и указывает, завершилось действие или еще нет: Sudah bangun?/ mandi?/ makan? «Уже проснулся? /умылся? /поел?».

При этом *sudah* в отличие от *telah* может употребляться самостоятельно как краткий вопрос или ответ: Ali sudah datang? – Ya, sudah. «Али пришел?» – «Да, пришел».

В отличие от *telah* слово *sudah* может соединяться с частицами *-lah* и *-kah*: Sudahkah kamu mendapat surat ibu bapakmu? «Получил ли ты письмо от родителей?».

Sudah выражает значение «довольно, достаточно», особенно в сочетании с частицей *-lah*: Sudahlah. Diam. «Довольно (хватит). Замолчи!»

В предложениях с модальными глаголами употребляется показатель *sudah*, а не *telah*: Aku sudah harus pergi besok pagi. «Завтра утром я уже должен буду уехать»; Dia sudah (а не telah) mau makan sedikit. «Он уже захотел закусить, немного поесть» makan sedikit (буквально: «есть понемножку»).

В отрицательных предложениях *sudah/ telah* обычно занимают позицию перед словом-отрицанием. Для усиления значения отрицания часто используется присоединительная частица *lagi* «еще, больше», которая может стоять после отрицания или в конце группы сказуемого: Mereka sudah tidak belajar lagi. «Они больше не учатся».

Показатель *telah* чаще употребляется в письменной речи. В индонезийских средствах массовой информации в разделе некрологов и размещения сообщений о свадебных церемониях обычно используется *telah*: Telah menikah Adi dengan Bimbi pada 25 Séptémber 2001. «25 сентября 2001 г. состоялась свадебная церемония Ади и Бимби»; Telah meninggal dunia nénék kami pada 20 Nopémber 2005 г. «20 ноября 2005 г. ушла из жизни наша бабушка».

Показатель belum

Слово *belum* «еще не» указывает на еще не начавшееся действие или состояние (качество), но которое должно начаться или наступить в будущем: Mereka belum datang. «Они еще не пришли»; Kami belum tahu kata-kata itu. «Мы еще не знаем этих слов»; Keluarganya belum lama tinggal di sini. «Его семья живет здесь недавно».

Слово *belum* может употребляться самостоятельно как краткий вопрос или ответ. В вопросительном предложении обычно используются показатели *sudah* или *telah*: Sudahkah kamu membaca buku ini? – Belum. «Ты уже прочитал эту книгу? – Еще нет».

Показатель akan

Это слово указывает на предстоящее актуальное будущее время, наряду с будущим действием, состоянием субъекта действия в момент речи или иной момент, заданный в контексте.

Akan обычно предшествует последующему глаголу, реже прилагательному. В предложение может быть включено лексическое указание будущего момента или длительности ситуации в препозиции или постпозиции к глаголу-сказуемому:

Sebentar lagi akan datang hujan. «Скоро пойдет дождь».

Между *akan* и глаголом может стоять фазовый показатель, наречие времени:

Kita akan terus berjuang. «Мы будем продолжать бороться».

Meréka akan segera datang. «Они тотчас же придут».

Akan обычно сочетается с последующим модальным глаголом возможности *bisa, dapat* и желания *mau, hendak*: Mandor Sastro akan tetap dapat melihat keréta api lewat. «Железнодорожный мастер Састро постоянно сможет (будет в состоянии) наблюдать за проходящими поездами».

Akan может сочетаться с последующим глаголом необходимости *harus*: Aku ini akan harus bekerja dari pagi sampai malam. «Я должен буду работать с утра до вечера».

Показатель *akan* часто используется в вопросе о намерении что-либо сделать в предстоящем времени, причем вопрос может строиться без глагола с группой предлога направления *ke* «в, на, к»: Akan ke mana? «Куда идешь (идете)?»

Показатель *akan* в сочетании с отрицанием *tidak/tak* обычно предшествует *akan*, но может и следовать за отрицанием: Meréka tidak akan pulang. «Они не вернутся».

Akan в виде краткого варианта *kan* может встречаться в слитном написании с краткой формой отрицания *tak*, а именно – *takkan*.

Показатель masih

Слово *masih* «еще, все еще» означает незаконченность действия (состояния) к заданному моменту, которое, по мнению говорящего или собеседника, могло или должно было завершиться. Слово *masih* сочетается со словами разных классов:

Dia masih tinggal di sini. «Он все еще живет здесь».

Putra saya masih kecil. «Мой сын еще маленький».

Ami masih mahasiswa. «Ами еще студентка».

Отрицанием слова *masih* служит выражение *tidak lagi* «больше не»: Apakah buku itu masih baru? – Tidak. Buku itu tidak baru lagi. «Это новая книга? – Нет, (больше) не новая».

Слово *masih* сочетается с отрицанием *tidak* и с показателем *belum*: Marti masih belum/masih tidak tahu tentang itu. «Марти еще не знает об этом».

Masih может употребляться как краткий ответ на вопрос: Masih di sini? – Masih. «Все еще здесь? – Все еще здесь».

Показатели времени tadi и nanti

Показатель *tadi* «совсем недавно, только что» указывает на то, что действие происходило в течение 24 прошедших часов + время накануне вечером прошлого дня (максимум 30 часов).

Tadi может модифицировать значение всего высказывания и выражать значение «только что» (близкое просторечному русскому «давеча»): Tadi saya télépon Agus. «Только что (давеча) я звонил Агусу». Это означает, что я звонил Агусу не далее, чем вчера вечером. Если у говорящего есть намерение высказаться более определенно, то он употребит слово *tadi* в сочетании со словами *pagi/siang/soré/malam* «только что утром (днем, вечером)».

Tadi может модифицировать значение существительного или местоимения. В таком случае *tadi* на русский язык, как правило, не переводится и относится к предметам или лицам, о которых только что шла речь, о которых упоминалось выше: Bébék panggang tadi énak sekali. «Утка на вертеле была очень вкусная».

Показатель *nanti* указывает на то, что действие будет происходить в ближайшем или неопределенном будущем: Nanti kita pergi ke sana. «Потом когда-нибудь мы поедем туда».

Nanti может занимать разные позиции в предложении. Кроме того, он может служить определением или определяемым при обозначении даты или периода времени: *bulan Séptémber nanti* «в будущем сентябре», *nanti malam* «сегодня вечером (ночью)».

Nanti может употребляться как краткий ответ на вопрос: *Kapan kamu akan ke Bandung?* – *Nanti.* – «Когда ты поедешь в Бандунг?» – «Позднее, потом как-нибудь».

Показатель сопутствующего действия *sambil*

Показатель сопутствующего действия *sambil* вводит глагол, означающий действие, которое происходит одновременно с действием другого глагола. Сопутствующий глагол, вводимый *sambil*, обычно следует за другим глаголом, но может занимать и позицию начала высказывания: *Dia minum kopi sambil membaca koran.* «Он пил кофе, читая газету»; *Sambil menggandeng Widuri, dia kembali ke lorinya.* «Поддерживая Видури, он вернулся к грузовику».

Слова *sesudah/setelah* как показатели предшествующего действия

Служебные слова *sesudah/setelah* «после того, как; после» образованы с помощью префикса *se-* от *sudah/telah*. Эти слова могут употребляться как предлоги и вводить:

- 1) имена: *setelah/sesudah perang* «после войны», *setelah/sesudah makan siang* «после обеда»;
- 2) глаголы: *Setelah belajar saya pergi ke ruang baca.* «После занятий я иду в читальный зал»; *Meréka beristirahat sesudah bekerja.* «Они отдыхают после работы».

Предложные группы с *sesudah/setelah* могут занимать позицию начала или конца высказывания.

Sesudah/setelah также используются как подчинительные союзы, вводящие придаточные предложения со значением предшествующего действия: *Setelah satu jam berjalan di malam meréka sampai di stasiun.* «Они пришли на станцию после того, как они целый час шли пешком в ночи».

При значении несовпадения во времени придаточное может предшествовать действию главного или следовать за ним: *Dia menuju ke tengah sawah setelah melihat bahwa masing-masing sudah berada di tempatnya kembali.* «Он направился к середине рисового поля после того, как увидел, что каждый из этих людей вновь занял свое место в грузовике».

Подчинительный союз *bila*

Подчинительный союз *bila* «когда, если» может вводить:

- 1) придаточное времени при значении обычного, повторяющегося действия: *Dia selalu berbahasa ibu bila berpidato.* «Он всегда говорит на своем родном языке, когда выступает с докладом». При значении несовпадения во времени действие придаточной части может предшествовать действию главной части или следовать за ним;
- 2) придаточное условия: *Bila kamu pindah ke daerah baru, kamu akan harus turun kelas ke bawah.* «Если потом ты переедешь в новый район, то ты должен будешь остаться на второй год (буквально: перейти на один класс ниже)».

Определение к глаголу-сказуемому

Прилагательные, стоящие обычно непосредственно после глагола-сказуемого, по смыслу соответствуют качественным наречиям в русском языке и выражают способ, характер действия: *Kami berjalan jauh sampai di tengah sawah.* «Мы шли далеко и дошли до середины рисового поля».

Синонимы определений к глаголу-сказуемому – это обстоятельства образа действия. Они могут занимать различные позиции в предложении, хотя наиболее типичная позиция для них – начальная. Обычно вводятся предлогом *dengan*: *Meréka mengurus surat-surat dengan cepat*. «Они оформили документы быстро»; *Dengan tenang dia menjawab*. «Он спокойно ответил».

Прилагательное может стоять в позиции между подлежащим и последующим глаголом-сказуемым. Интонационно оно примыкает к сказуемому и является частью ремы.

Среди прилагательных, определяющих последующий глагол, употребляются *banyak* «много», *cepat/lekas* «быстро (скоро)» и др.

Посессивные глаголы могут иметь определение к именной основе, выраженное существительным, прилагательным или числительным и означающее вид, качество, количество предметов, материал предмета, принадлежащего тому, что названо подлежащим. *Dulu dia hanya berbaju dua lembar*. «Раньше у него было всего только две курточки».

У некоторых глаголов значение именной основы требует обязательного определения: *berbadan tinggi* «высокого роста», *bermuka muram* «печальное лицо» и др.

Префикс *swa-*

Этот префикс санскритского происхождения и образует новые слова от существительных и глаголов. В результате образуются слова того же или иного класса:

swalayan «самообслуживание» от глагола *-layani* «обслуживать»;

swadaya «собственные силы» от существительного *daya* «сила, потенциал».

Такие слова обычно следуют за существительным в качестве определения, ограничивающего разновидности и подразделения предметов и отвлеченных понятий: *pasar swalayan* «супермаркет», *toko swalayan* «магазин самообслуживания».

Удвоение

С помощью полного удвоения образуются новые слова разных классов. Наречия, образованные от имен, глаголов и прилагательных посредством полного удвоения, имеют следующие значения:

1) усиление свойства, признака, обозначенного исходной единицей:

ragi-ragi «рано утром» ← *ragi* «утро»;

malam-malam «поздно вечером» ← *malam* «вечер»;

tiba-tiba «вдруг, внезапно» ← *tiba* «прийти, прибывать»;

lama-lama «в конце концов» ← *lama* «долгий»;

2) тождество или близость к исходному значению;

mula-mula «сначала» ← *mula* «начало».

Существительные, образованные от существительных путем удвоения, большей частью означают предмет, похожий на исходный: *mata* «глаз» → *mata-mata* «шпион», *jari* «палец» → *jari-jari* «спица (колеса)».

Среди существительных, морфологически представленных повторами, выделяется довольно большое количество слов, значение которых немотивировано: *kupu-kupu* «бабочка», *labah-labah* «паук», *biri-biri* «овца», *anting-anting* «серьги», *paru-paru* «легкие».

Тексты и диалоги

Téks 1. Sehari Dalam Rumah Tini Hadad.

Tini Hadad biasa bangun pagi–pagi. Tetapi kalau hari libur, dia sering tidur lagi setelah shalat subuh. Usai shalat subuh, Tini suruh anak–anak bangun untuk bersiap ke sekolah. Setelah itu dia bicara dengan pembantu tentang ménu masakan harian. Kemudian membaca koran sambil minum kopi. Lalu mandi. Pada hari Sabtu dan Minggu, dia sering ikut memasak. Biasanya Tini masak rawon dan lontong balap, masakan khas Jawa Timur. Suaminya suka sekali masakan itu.

Sekali sebulan, Tini belanja besar di pasar untuk dapur, seperti beras, gula, minyak. Tetapi untuk belanja harian, dia suruh pembantu. Belanja bulanan ke pasar swalayan biasanya bersama anak–anak dan suami.

Tini Hadad punya tiga orang pembantu. Hubungannya dengan meréka sangat baik dan akrab. Satu dari meréka sudah menjadi pembantu Tini sejak 20 tahun lalu. Meréka memanggilnya «Bibi». Belum lama ini ia jatuh dan kakinya patah. Tini harus membawanya ke rumah sakit. Dia menanggung semua biaya di rumah sakit.

Bibi itu dekat dengan anak–anak. Kini, ia sedang cuti besar. Tini telah berpesan, bila nanti ia rindu kepada anak–anak, ia boléh datang ke rumah kami, kapan saja.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

akrab – близкий, дружеский

bangun – вставать, просыпаться

belum – еще не

biaya – плата, расходы

biasanya = biasa

bicara – разговаривать

bila – когда, если

berpesan – давать наказ; заказывать, наказать

bersiap – готовиться

bulan – месяц

bulanan – ежемесячный

cuti – отпуск

harian – ежедневный

hari libur – нерабочий день

hubungan – отношение, связь

jatuh – падать

lontong balap – вареный рис в кулечке
из бананового листа

menanggung (tanggung) – содержать

menjadi – становиться

ménu – меню

minyak – растительное масло

nanti – потом, в дальнейшем

pagi–pagi – рано утром

pasar swalayan – супермаркет

patah – сломанный

rawon – горячий гарнир к рису из мелких
кусочков мяса, рыбы, спелого плода
келуак, лука

rindu – скучать

rumah sakit – больница

sambil – служебное слово, указывающее
на одновременность действия

sedang – служебное слово, указывающее
на процесс действия

semua – все, всё

seperti – как, такой как; словно, подобно

sesudah – после; после того как

setelah – после; после того как

shalat [solat] – мусульманское намаз (молитва,
совершаемая пять раз в день)

suami – муж

subuh – предрассветный

sudah – уже

suka – любить, нравиться

suruh – велеть, приказывать

swalayan – самообслуживание

tadi – только что, совсем недавно

telah – уже

tidur – спать

usai/seusai – по окончании

Запомните. Ingatlah

Belum lama ini – недавно

Menanggung semua biaya – нести все расходы

Satu dari meréka – один (одна) из них

Sekali sebulan – раз в месяц

Лексико-грамматический комментарий

Предлог *seperti* «как, подобный» может вводить имена, именные группы и предикативы: Dia mau berlaku seperti temannya. «Он хочет делать так, как и его приятель».

Téks 2. Di pasar swalayan.

Pada setiap hari Minggu, saya mengantar ayah dan ibu ke pasar swalayan. Kami berbelanja bermacam-macam barang sehari-hari di sana. Pada hari Minggu atau hari libur pasar swalayan padat dan ramai. Di pasar swalayan ada bermacam-macam barang seperti sabun mandi, odol, dan sikat gigi. Ada juga sayur-sayuran dan buah-buahan segar misalnya wortel, tomat, kentang, apel, jeruk, dan mangga. Berbagai makanan dan minuman seperti coklat, kué-kué, mie, sirup, coca-cola dan lain-lain juga ada di pasar swalayan. Orang juga bisa membeli pakaian, sepatu, tas, topi, dasi, kacamata dan lain-lain.

Harga di pasar swalayan bisa murah bisa juga mahal.

Orang suka berbelanja di pasar swalayan karena semua barang sehari-hari ada di sana.

Di kota-kota besar Indonésia seperti Jakarta, Bandung banyak sekali pasar swalayan. Kita bisa pergi ke sana dengan mudah.

Kosakata

buah-buahan – различные фрукты

berbagai – разный, разнообразный

coca-cola [kəka-kəla] – кока-кола

dasi – галстук

mengantar – сопровождать, провожать

mie [mi] – вермишель

misalnya – например

mudah – легкий, нетрудный, простой/легко/
просто

odol – зубная паста

padat – плотный; переполненный

pakaian – одежда

ramai – шумный, многолюдный, оживленный

sabun mandi – банное мыло

sayur-sayuran – разные овощи

segar – свежий

setiap – каждый

sehari-hari – повседневный

sikat gigi – зубная щетка

sirup – сироп

wortel – морковь

Nama propinsi Indonésia

Jawa Timur – Провинция Восточная Ява

Названия дней недели. Nama-nama hari

Hari Minggu (Ahad)	воскресенье
Hari Senin	понедельник
Hari Selasa	вторник
Hari Rabu	среда
Hari Kamis	четверг
Hari Jumat/Jum'at	пятница
Hari Sabtu	суббота

Dialog 1. Membeli sepeda motor.

Darmo: Mau membeli apa?

Tobing: Saya mau membeli Honda.

Darmo: Ya, ada. Silahkan lihat barangnya.

Tobing: Baiklah. (Melihat sepeda motor itu. Setelah melihat sepeda motor) Berapa harganya?

Darmo: Tujuh juta lima ratus ribu rupiah dengan nomor polisi dan pajak.

Tobing: Boléh saya tawar? Bagaimana kalau enam juta lima ratus ribu rupiah saja?

Darmo: Tidak, karena harga Honda sedang naik. Tujuh juta lima ratus ribu rupiah saya pikir adalah harga bagus. Maaf, harga sudah pas.

Kosakata

sepeda motor – мотоцикл

pajak – налог

pas – подходящий

pikir – думать

polisi – полиция

tawar – торговаться, предлагать цену

Dialog 2. Memesan makanan di warung makan.

Pak Mardi akan makan siang. Tadi siang ia keluar dari kantornya, lalu pergi ke sebuah warung makan. Di sana dia memesan makanan kepada seorang pelayan.

Pak Mardi: Mas, ada gado-gado?

Pelayan: Maaf, Pak. Gado-gado sudah habis.

Pak Mardi: Ada bébék panggang?

Pelayan: Maaf, Pak. Bébék panggang juga sudah habis.

Pak Mardi: Ada nasi goréng?

Pelayan: Ada, Pak.

Pak Mardi: Saya minta satu porsi nasi goréng.

Pelayan: Apa lagi, Pak?

Pak Mardi: Saté ayam ada?

Pelayan: Ada, Pak. Berapa porsi?

Pak Mardi: Satu saja.

Pelayan: Baik, Pak. Mau minum apa, Pak?

Pak Mardi: És jeruk. Ya, itu saja.

Pelayan: Baik. Tunggu sebentar.

Beberapa lama kemudian.

Pelayan: Ini, Pak. Nasi goréng dan saté ayam.

Pak Mardi: Terima kasih.

Sesudah makan, Pak Mardi ingin membayar makanannya. Ia memanggil pelayan untuk membayarnya.

Pak Mardi: Mas... Mas...

Pelayan: Ada apa, pak? Mau pesan makanan lagi?

Pak Mardi: O, tidak. Saya sudah kenyang. Saya mau bayar.

Pelayan: Baik, Pak. Sebentar.

Pelayan: Ini, Pak.

Pak Mardi: Saya harus membayar di mana?

Pelayan: Bayar sama saya saja, Pak.

Pak Mardi: Ini duitnya, terima kasih.

Pelayan: Terima kasih kembali.

Kosakata

duit – разг. деньги**bébék panggang** – утка, поджаренная
на вертеле/углях**gado-gado** – гадо-гадо (овощное блюдо
с приправами)**és jeruk** – цитрусовый сок со льдом**habis** – конец, окончание/кончаться**kasir** – кассир**kenyang** – сытый/досыта**mas** – мас (вежливое обращение к мужчине
на Яве)**membayar (bayar)** – платить**memesan (pesan)** – заказывать**minta** – просить**pelayan** – официант**porsi** – порция**saté ayam** – шашлык из курятины**warung makan** – закусочная**Запомните. Ingatlah**

Bayar sama saya saja – прямо мне платите

Beberapa lama kemudian – немного спустя

Meréka sedang apa/mengapa? – Что они делают?

Dialog 3. Ke stadion.*Diman:* Kita akan ke mana?*Joko:* Ke stadion. Menonton sépak bola.*Diman:* Bagaimana cuaca hari ini?*Joko:* Buruk. Kemarin hawa dingin dan hari ini juga. Saya dengar akan datang hujan. Apa kita akan bawa payung?*Diman:* Saya pikir, ya. Oya, kamu punya payung?*Joko:* Belum punya.*Diman:* Ini, saya ada payung. Ayo kita pergi.

Kosakata

dengar = mendengar – слышать**payung** – зонт**sépak bola** – футбол**stadion** – стадион

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Kapan biasanya Tini Hadad bangun?
2. Dengan siapa Tini berbicara tentang ménu makanan?
3. Pada hari apa Tini ikut memasak?
4. Biasanya Tini memasak apa?
5. Kapan Tini belanja ke pasar swalayan?
6. Dengan siapa dia belanja bulanan ke pasar swalayan?
7. Bagaimana dengan belanja harian?
8. Berapa orang pembantu Tini Hadad?
9. Bagaimana hubungan Tini Hadad dengan pembantunya?
10. Siapa itu «Bibi»?
11. Apa sebabnya Tini Hadad harus menanggung semua biaya Bibi di rumah sakit?
12. Bagaimana hubungan Bibi itu dengan anak-anak Tini Hadad?
13. Kini Bibi sedang apa?
14. Tini Hadad berpesan apa kepada Bibi?

► 2. Вставьте вместо точек показатели предикативности: *sudah, telah, sedang, akan, masih, belum*.

1. Maaf ya, saya ... belajar.
2. Saya ... menéngokmu lagi.
3. Pasti keluarga anda ... senang di sini.
4. Waktu itu meréka ... minum bandrék susu di Puncak Riung.
5. Kamu ... mencari apa di lemari itu?
6. Kami tiba

di Bandung soré. Waktu itu ... hujan. 7. Saya ... mau pergi ke Bandung untuk minum seko téng. 8. Pak Joko ... berkunjung ke réstoran Méga Mendung, Marina dan Rita ... 9. Tini Hadad ... bangun, tetapi suami dan anaknya ... 10. Pak Tobing ... membaca koran sambil minum kopi. 11. Sejak dua puluh tahun lalu Bibi ... menjadi pembantu di rumah Tini Hadad. 12. Apakah anak-anak ... mandi? 13. Anda ... makan? ... 14. Anda ... harus pergi bésok pagi. 15. Dia ... dua hari tinggal di kampung kami. 16. Pagi-pagi kami datang ke kampus untuk bertemu dengan meréka, tetapi meréka ... pergi. 17. ... kah semua anak mendapat buku-buku ini? – Ya, ... 18. Dia ... mau makan banyak. 19. Kami ... makan nasi goréng, tetapi dia ... 20. Beberapa murid kelas ini ... bisa membaca buku bahasa Inggris, tetapi meréka ... pandai bicara bahasa itu. 21. Dia ... apa? Dia ... menulis surat kepada ibunya. 22. Dia berjanji datang pagi, tetapi ... siang dia ... datang juga. 23. Apa kamu ... membaca majalah ini? ... Saya ... membacanya. 24. Apa meréka ... belajar dengan ibu Anto bagaimana cara masak nasi ketan atau ...? 25. Apa dia ... bangun atau ... tidur?

► 3. Вставьте вместо точек глаголы: *suka, bicara, mendengar, suruh, bangun, bersiap, masak/memasak, belanja/berbelanja, menanggung, berpesan, jatuh, tidur, memanggil, patah, rindu*.

1. Biasanya dia ... pembantu ... ke pasar, tetapi Hari Sabtu dan Minggu dia pergi ... ke pasar swalayan bersama suami dan anaknya. 2. Suami dan anaknya ... setelah Tini Hadad shalat subuh. 3. Duku, cempedak, pisang dan jeruk ... ke bawah méja. 4. Ibu ini ... masakan Sunda karena sangat ... masakan ini. 5. Dia tidak mau pergi ke luar negeri karena sangat ... kepada anak-anaknya nanti. 6. Tini Hadad ... kepada pembantu beli beras, gula, dan minyak. 7. Usai shalat subuh, Tini Hadad ... anak-anaknya ... untuk ... ke sekolah. 8. Tini Hadad dan suaminya ... biaya sekolah anaknya. 9. Anak-anak Tini Hadad ... pembantunya Bibi. 10. Kaki anak ini ... karena ia ... dari pohon. 11. Apa kamu sudah pandai ... bahasa Indonésia? – Belum. 12. Apa kamu sudah ... kabar bahwa guru baru akan mengajar bahasa Indonésia kepada kami sejak bésok. 13. Ibu Anto sangat suka ... nasi uduk karena itu cukup gampang buatnya. 14. Ibu Anto berjanji bahwa kami bisa datang kapan saja untuk belajar ... dengannya. 15. Waktu saya datang menéngoknya dia masih ... 16. Apa kamu sudah pandai ... masakan khas Indonésia atau belum? 17. Apakah kamu ... dengan orang itu atau tidak? 18. ... lah meréka lepas sepatu dan taruh di depan pintu.

► 4. Вставьте вместо точек *nanti, tadi*.

1. Pak Tobing ... mau membeli rumah baru di Jawa Timur. 2. Pak Mardi ... makan di warung sebelah rumah. 3. Di mana kita ... akan makan malam? 4. Saya ... makan di kantin Universitas. 5. ... malam kami berada di warung nasi. 6. Diman, tunggu sebentar ... ada télépon. 7. Bacalah buku ... di rumah. 8. Dengan siapa saya bicara ... soré? 9. Meréka berjanji akan datang ... 10. Dia harus pergi ke dokter ... pagi. 11. ... malam saya tidak bisa tidur. 12. Boléh saya berangkat ke Bogor bersama kalian ... soré? 13. Ke mana kamu taruh surat ...? 14. Diman tidak bisa datang ... malam. 15. ... saya bangun subuh dan tidak bisa tidur lagi.

► 5. Составьте предложения из следующих слов и словосочетаний.

1. Rumah, sehari, dalam, Ibu Hadad. 2. Kalau, biasanya, libur, Ibu Hadad, tidur, pagi-pagi, tetapi, bangun, dia, lagi. 3. Setelah, suruh, shalat subuh, dia, bersiap, anak-anak, ke, bangun, sekolah. 4. Pembantu, ménu, bicara, tentang, masakan harian, dengan, dia. 5. Suami, koran, kopi, sambil, Ibu Hadad, membaca, pagi hari, minum. 6. Dia, memasak, hari Sabtu dan Minggu, ikut, rawon, masakan khas, lontong balap, Jawa Timur. 7. Untuk, belanja, sekali, besar, sebulan, dapur, Tini Hadad. 8. Pasar, Tini, pembantu, untuk, suruh, harian, belanja, ke. 9. Anak-anak, dan, pasar swalayan, belanja bulanan, suami, dia, bersama. 10. Hubungan, Tini, akrab, dengan, sangat, pembantunya. 11. Satu, menjadi, pembantu, dari, sejak, meréka, sudah, dua puluh tahun, Tini, lalu. 12. Jatuh, kakinya, belum lama, pembantu, patah, Tini, dan. 13. Pembantunya, semua, menanggung, rumah sakit, biaya, membawa, Tini, harus, ke. 14. Dia, memanggil, karena, anak-anak Tini, dengan, Bibi,

pembantunya, dekat, meréka. 15. Kakinya, sedang, pembantu Tini Hadad, cuti besar, karena, patah. 16. Datang, rindu, bila, kepada, kapan saja, anak-anak, boléh, ke rumah.

► 6. Поставьте вопросы к выделенным словам и словосочетаниям.

1. *Pada setiap hari Minggu*, saya mengantar *ayah dan ibu* ke pasar *swalayan*. 2. Pada hari *libur* pasar *swalayan padat dan ramai*. 3. Ada juga *buah–buahan dan sayur–sayuran* di pasar *swalayan*. 4. *Berbagai makanan dan minuman* juga ada di pasar *swalayan*. 5. Orang suka berbelanja di pasar *swalayan* karena *semua barang sehari–hari ada di sana*. 6. Harga barang di pasar *swalayan bisa murah dan bisa mahal*. 7. Di kota–kota besar Indonésia seperti *Jakarta, Bandung banyak sekali* pasar *swalayan*. Kita bisa pergi ke sana *dengan mudah*. 8. *Sekali* sebulan *Tini* belanja besar di pasar *swalayan* untuk dapur.

► 7. Вставьте вместо точек глаголы-связки *adalah, menjadi*.

1. Bogor ... kota hujan. 2. Teman saya mau ... dokter. 3. Dia sudah lama ... pembantu di rumah kami. 4. Jakarta, Bandung dan Semarang ... kota besar di pulau Jawa. 5. Cempedak ... buah tetapi mentimun ... sayur. 6. Sejak kapan beliau ... dosén Universitas? 7. Toba ... danau besar di pulau Sumatra. 8. Dia mau ... pilot. 9. Harga di pasar *swalayan* bisa ... murah dan bisa ... mahal. 10. Ibu saya ... seorang ibu rumah tangga. 11. Saya pikir bahwa tujuh juta lima ratus ribu rupiah ... harga pas, bagus untuk membeli Honda.

► 8. Постарайтесь определить, какими глаголами с префиксом *meN–* мотивированы значения существительных с префиксом *peN–*: pemerintah, pembantu, penjual, pendaki, penonton, pembuka, pencari, pemberi, pengajar, pemakai, pembaca, penulis, penyuruh, pendengar, pengantar.

► 9. Закончите предложения.

1. Tini Hadad biasa bangun pagi–pagi, tetapi kalau hari libur 2. Usai shalat subuh Tini suruh anak–anak bangun untuk 3. Setelah itu Tini bicara dengan pembantu 4. Suami Tini biasanya mengantar dia bersama anak–anak ke pasar *swalayan* untuk 5. Sesudah bicara dengan pembantu tentang ménu masakan harian Tini Hadad membaca koran sambil 6. Hari Sabtu dan Minggu, Tini Hadad sering ikut masak rawon dan lontong balap 7. Tini Hadad sering masak rawon dan lontong balap karena suaminya 8. Sekali sebulan Tini belanja besar di pasar *swalayan* untuk dapur seperti 9. Hubungan Tini Hadad dengan pembantu 10. Satu dari pembantu Tini sangat dekat dengan anak–anak dan meréka memanggilnya 11. Tini membawa satu dari pembantunya ke rumah sakit dan menanggung semua biaya karena 12. Tini berpesan bila pembantunya rindu kepada anak–anak

► 10. Вставьте вместо точек слова: *rawon, bandrék susu, lontong balap, sekoténg, gado–gado, nasi goréng, saté ayam, és jeruk, air kelapa muda, bébék panggang, nasi uduk, sambal terasi, sayur lodéh*.

1. Ibu Anto memasak ... dengan lalap. 2. Marina dan Rita makan ... dan ... di rumah Ibu Anto. 3. Meréka suka makan ... dan minum 4. Ibu Anto sedang memasak ... dan ... di ruang dapur untuk tamunya. 5. Keluarga Ibu Anto suka makan ... dan minum 6. Pak Sudarmo biasanya makan nasi ... dan ..., sambil minum *bandrék* pada soré hari. 7. Meréka minum ... dan ... di réstoran Méga Mendung karena hawa dingin.

► 11. Ответьте на вопросы.

1. Kapan ibu dan ayah pergi ke pasar *swalayan*? 2. Meréka membeli apa di sana? 3. Ada barang–barang apa saja di pasar *swalayan*? 4. Bagaimana harga di pasar itu? 5. Apakah orang suka berbelanja di pasar *swalayan*? 6. Apakah Anda suka berbelanja di pasar *swalayan*? 7. Ada berapa pasar *swalayan* di kota–kota besar seperti Jakarta?

► 12. Переведите на индонезийский язык.

А. 1. Позвольте спросить, это улица Чемпака? – Да, верно. А в чем дело, девушка? – Я ищу дом номер одиннадцать. – Так Вы идите прямо. Приблизительно еще три дома по левой стороне. 2. Анто обещал нам, что встретится с нами. 3. Входите! Если хотите, то можете снять обувь и поставить ее перед дверью. 4. Добро пожаловать! Пожалуйста, садитесь. Я сегодня приготовила различные индонезийские блюда. Это особые (специфические) блюда. 5. Как долго Вы живете в этом городе? – Я живу здесь с прошлого года. 6. На этой неделе часто шли дожди, утром, днем и вечером. 7. На следующий день мы сели на поезд и отправились в Семаранг. 8. Участок президентского дворца в Богоре довольно обширный. 9. В ботаническом саду прохладно. Давайте пойдем туда сейчас.

В. 1. Обычно она встает рано утром, но в выходные дни после утренней молитвы она часто ложится еще поспать. 2. Затем она велит своим детям вставать и готовиться к школе. 3. По утрам она любит читать газеты и пить горячий кофе. 4. С прислугой она обсуждает меню на день после завтрака. 5. По субботам и воскресеньям она часто принимает участие в приготовлении пищи. 6. Ее муж очень любит специфические блюда Восточной Явы. 7. Раз в месяц они делают большие покупки в супермаркете. Они покупают такие продукты, как рис, сахар, растительное масло и другие. 8. За повседневными покупками ходит прислуга. 9. У нее очень хорошие и дружеские отношения с прислугой. 10. У нее сейчас длительный (большой) отпуск. 11. Они должны были отвезти ее в больницу и оплатить все расходы. 12. Недавно она упала и сломала ногу. 13. В супермаркете мы покупаем обычно разные предметы, например, банное мыло и зубные щетки, а также разнообразные фрукты и овощи, такие как морковь, картофель, помидоры, яблоки, апельсины и мандарины, а также различные напитки и продукты питания. Там люди также могут купить обувь, одежду, сумки, пальто и шляпы. Цены на них могут быть низкими, а могут быть и высокими.

► 13. Дайте ответную реплику, соответствующую содержанию диалога 1.

- Mau membeli apa, Pak? –
- Berapa harganya? – ...
- Dengan nomor polisi dan pajak? – ...
- Bagaimana kalau enam juta lima ratus ribu rupiah saja? – ...
- Boléh saya tawar? – ...

► 14. Подберите вопросительную реплику, соответствующую содержанию диалога 2.

- ... ? – Maaf, Pak. Sudah habis.
- ... ? – Juga sudah habis.
- ... ? – Ada, Pak. – Saya minta satu porsi nasi goréng.
- ... ? – Saté ayam ada?
- Ada, Pak. ... ? – Satu saja.
- Baik, Pak. ... ? – És jeruk saja. Mas... Mas...
- ... ? – O, tidak. Saya sudah kenyang. Saya mau bayar. ... ?
- Bayar sama saya saja, Pak.

► 15. Ответьте на вопросы.

1. Berapa harga Honda sekarang? 2. Berapa harga Honda dengan nomor polisi dan pajak? 3. Ke mana Pak Mardi pergi untuk makan siang? 4. Pak Mardi memesan makanan kepada siapa? 5. Mula-mula Pak Mardi mau memesan apa? 6. Berapa porsi saté ayam Pak Mardi minta? 7. Pak Mardi mau minum apa? 8. Beberapa lama kemudian pelayan membawa makanan apa kepada Pak Mardi? 9. Untuk apa Pak Mardi memanggil pelayan? 10. Apa Pak Mardi sudah kenyang atau belum? 11. Di mana Pak Mardi harus membayar? 12. Kapan Pak Mardi

ingin membayar makanannya? 13. Untuk apa Diman dan Joko mau pergi ke stadion? 14. Bagaimana cuaca hari itu? 15. Untuk apa meréka perlu bawa payung? 16. Apa Joko punya payung?

► 16. Ответьте на вопросы.

1. Anda sedang mengapa sekarang? 2. Anda akan mengapa pada hari Senin? 3. Anda akan mengapa pada hari Selasa? 4. Apa Anda belajar Bahasa Indonésia pada hari Rabu? 5. Apa Anda pergi ke kampung pada hari Kamis? 6. Pada hari apa Anda belajar di Institut? 7. Apa Anda ada kuliah pada hari Jum'at? 8. Berapa hari seminggu Anda belajar di Institut? 9. Berapa kali sebulan Anda belanja besar? 10. Pada hari apa Anda istirahat?

► 17. Выучите пословицы.

1. Karena emas, segala kemas. 2. Ada hujan, ada panas. 3. Ingat–ingat sebelum kena.

Kosakata

emas – золото

ingat–ingat – осторожный, осмотрительный

kemas – 1) упаковка, упакованный, тара;

2) прибранный, приведенный

в порядок

kena – попадать в какое-л. положение

sebelum – перед; до того как

segala – все, весь

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда:

1) кому-то очень везет;

2) проблема решена, и не стоит поднимать ее еще раз;

3) расходы превышают доходы.

► 18. Составьте короткие рассказы на следующие темы: «Sehari dalam rumah Tini Hadad», «Pergi ke pasar swalayan», «Memesan makanan di warung makan», «Membeli sepeda motor».

Урок 5

Относительное служебное слово *yang*

Относительное слово *yang* «который; тот, кто; тот, что» обладает самой высокой частотностью употребления в индонезийских текстах.

Yang означает отнесенность ситуации, выраженной в составе вводимой им группы, к некоторому носителю – предмету, лицу или другой ситуации: rumah yang besar «большой дом», bunga yang indah «красивый цветок».

Носитель – референт может быть выражен именем, личным местоимением или вопросительным, может быть и не назван в предложении.

Главное слово группы, вводимое относительным словом *yang*, выступает в особой синтаксической функции, которая называется релятивом. Выделение функции релятива важно, поскольку группы со словом *yang* в синтаксисе играют важную роль.

Yang-группа состоит из слова *yang* и релятива вместе с подчиненными ему словами. После *yang* чаще всего в функции релятива выступают предикативы (глагол или прилагательное): *yang tinggi* «высокий»; *yang menulis* «тот, кто пишет (пишущий)».

Кроме того, после *yang* в функции релятива могут следовать:

- 1) наречия: *yang kemarin* «вчерашний»;
- 2) указательные местоимения и соотносительные с ними слова: *yang ini* «вот этот», *yang begini* «вот так»;
- 3) предложные группы *yang di sana* «тот, который там».

После *yang* в функции релятива могут следовать и существительные, обозначающие носителя признака, качественного или количественного, в частности, в составе групп с числительным или со счетным словом: *yang remah* «вспыльчивый человек, тот, который легко выходит из себя»; *yang tiga ekor monyet itu* «вот эти три обезьяны»; *yang nomor lima* «вот этот, который пятый».

Различаются два основных употребления *yang*-групп: в качестве атрибутивной группы и в качестве просубстантивной группы.

Группы со словом *yang* как определение к имени – атрибутивная группа.

В атрибутивной группе с последующим одиночным прилагательным к имени в качестве релятива *yang* может быть факультативным, т.е. *yang* может быть пропущено: *pohon tinggi* и *pohon [yang] tinggi* «высокое дерево».

Слово *yang* при одиночном качественном определении к имени используется в функции выделения, противопоставления этого определения: *buku yang baru* «новая книга; книга, которая новая, а не какая-либо другая».

Иначе говоря, *yang* выделяет значение признака или противопоставляет данный предмет предметам с другими признаками. Если такого выделения или противопоставления не требуется, то *yang* пропускается.

Слово *yang* не может быть пропущено, если при одиночном качественном определении имеются другие зависимые слова:

- 1) показатели степени качества: *monyet yang sangat gedé* «очень большая обезьяна»;
- 2) отрицания: *rumah yang tidak besar* «небольшой дом».

Слово *yang* обязательно:

- 1) в цепочке определений к имени, состоящей из двух слов. Одно из них должно быть введено с помощью этого слова *yang*: *kamus besar yang baru* «новый большой словарь»;
- 2) в цепочке, состоящей из двух слов, связанных сочинительным союзом: *kamus yang baru dan besar* «новый и большой словарь»;
- 3) в цепочке, в которой релятиву с *yang* предшествует личное местоимение (в полной или краткой форме) или лицо, обладающее предметом, как притяжательное определение: *rumah saya yang baru* «мой новый дом»; *sepéda abang yang baru* «новый велосипед брата».

При вопросе к определению со значением выбора используется вопросительное местоимение *mana* в сочетании со служебным словом *yang*: *Buku yang mana bukumu?* «Какая книга (из нескольких) твоя?».

В таком вопросе возможен и порядок с пропуском определяемого существительного: *Bukumu yang mana?* и *Yang mana bukumu?*

Вопросительное местоимение *mana* без *yang* также может использоваться в позиции определения. В таком вопросе может быть *yang*-группа, которая обычно вводит другой релятив: *Buku mana yang ada di méja itu?* «Какие книги лежат на том столе?».

Вопросительное местоимение *mana* может замещать *di mana* «где?» в диалоге с ситуацией побуждения («покажите», «дайте» и т.п.): *Mana karcis anda?* «Ваш билет?»; *Mana bukumu?* «Где твоя книга?»

В атрибутивной группе в качестве релятива может использоваться глагол любой морфологической разновидности, который обязательно должен быть введен с помощью *yang*: *Buku yang ada di méja itu buku saya*. «Книги, которые лежат (лежащие на столе), мои»; *Orang yang menulis surat abang saya*. «Человек, который пишет (пишущий письмо), мой старший брат».

Группы со словом *yang* в качестве подлежащего или дополнения – просубстантивная группа.

Yang-группа обозначает предмет – носитель признака, описываемого в группе.

Yang-группа с прилагательным в качестве релятива употребляется просубстантивно при разных типах сказуемого: *Yang tua datang bertongkat*. «Пришли старики, опираясь на палку».

При *yang*-группе с глаголом в качестве релятива, употребляемой просубстантивно, сказуемое может быть именным или связочным: *Yang membaca buku adalah ayah saya*. «Читающий книгу – мой отец»; *Tetangga saya yang berteriak*. «Кричал мой сосед».

Начальная просубстантивная группа *yang* является подлежащим и темой предложения. В переводе в качестве подлежащего может быть использовано прилагательное, причастие, придаточное с начальным *то, что...* или *тот, кто...*.

Партитивная конструкция *ada+ yang*-группа

Конструкция, представляющая собой сочетание глагола *ada* и *yang*-группы, служит для указания на то, что некоторые предметы (лица) обладают признаком, обозначенным в *yang*-группе.

В предложении такой конструкции *yang*-группа является подлежащим, а глагол *ada* – сказуемое: *Ada yang langsung pergi*. «Кто-то сразу ушел».

Сочетание *ada + yang* обычно переводится «некоторые», «кто-то», «кое-кто», «кое-что».

Повтор *ada + yang* группы означает «одни ... другие» или «один ... другой».

Партитивное значение, т.е. значение части целого, особенно явно в предложениях, где имеется противопоставление: *Ada yang pergi ke pasar, ada yang pergi ke toko*. «Одни (некоторые) идут на рынок, другие в магазин».

Кроме главных членов в предложении такого типа могут быть и второстепенные, например, обстоятельственная предложная группа с предлогом *di antara* «среди», которая всегда стоит в начале предложения: *Di antara orang-orang itu ada yang suka minum téh, ada yang suka minum kopi*. «Среди этих людей есть те, кому нравится пить чай, и те, кому нравится пить кофе».

Ada + yang-группа может следовать за тематическим подлежащим: *Mahasiswa Institut kami ada yang sangat pintar*. «Некоторые студенты нашего института очень умные (способные)»; *Mobil di jalan itu ada yang sering lewat*. «Некоторые машины по этой улице часто проезжают».

В конструкциях с отрицательным значением употребляются отрицание *tidak* и его сокращенный вариант *tak*: *Tidak/tak ada yang mau pulang*. «Никто не хотел уходить».

В отрицательных конструкциях может употребляться и слово *tiada* – отрицательный эквивалент глагола *ada*. В современном индонезийском языке оно имеет несколько архаический оттенок. Соответствующее значение обычно выражается аналитически путем постановки отрицания *tidak/tak* перед глаголом *ada*.

В отрицательных предложениях типа *Tidak ada yang mau pulang* группа с *yang* вводит просубстантивную группу в функции подлежащего. Эти конструкции выражают то, что ни один предмет не обладает признаком, обозначенным в группе с *yang*. Значение отрицания здесь выражается более категорично. Сравните: в отрицательных предложениях в русском языке, смысл которых «никто не... ничто не...», отрицание выражается дважды.

Конструкция *apa/siapa + yang*

В вопросительных предложениях с местоимениями *apa/siapa* может использоваться слово *yang*, которое следует за ними. В таких предложениях *yang* вводит просубстантивную группу в функции подлежащего: *Siapa yang membaca sajak ini?* «Кто читает это стихотворение?»; *Siapa yang menulis kalimat di papan tulis?* «Кто пишет на доске предложения?»; *Apa yang ada di dalam lemari?* «Что находится в шкафу?»

Такие вопросительные предложения строятся по образцу эмфатической выделительной конструкции с *apa* и *siapa* в качестве ремы-сказуемого.

В разговорной речи *yang* может пропускаться.

Добавление частицы *saja* после вопросительных местоимений *apa* и *siapa* означает, что говорящий или собеседник желает получить исчерпывающий ответ: *Majalah apa saja yang ada di sana?* «Какие там есть журналы?»

Собирательные числительные

Числительные, образованные с помощью префикса *ber-* от простых числительных первого десятка, называются собирательными или обстоятельственными числительными: *bertiga* «втроем», *berlima* «впятером».

Преимущественно они употребляются как определение к существительному или личному местоимению: *Meréka berdua masuk ke warung mau minum kopi.* «Они вдвоем вошли в варунг выпить кофе», а также в функции обстоятельства в позиции после глагола действия: *Kami tinggal bertiga di sana.* «Мы жили втроем там».

Показатель предикативности *baru*

Показатель предикативности *baru* «только что, только теперь, совсем недавно» выражает оценку предшествующего времени и означает, что действие состоялось непосредственно перед заданным моментом: *Saya baru datang.* «Я только что приехал».

Позиция *baru* – обычно перед сказуемым-глаголом или знаменательной частью сказуемого: *Kami baru pulang.* «Мы только что вернулись».

Слово *baru* употребляется при сочетании существительного и числительного: *Dia baru tujuh tahun.* «Ему только семь лет»; *Kami datang di sini baru dua bulan yang lalu.* «Мы приехали сюда всего лишь два месяца назад».

Слово *baru* в сочетании с существительным, указывающим на момент времени, означает «не позже этого момента»: *Sekarang baru jam enam pagi.* «Сейчас только еще шесть часов утра».

Показатель *pernah*

Показатель *pernah* «приходилось, случалось, доводилось, бывало» означает, что действие или состояние действительно было испытано в прошлом. Позиция *pernah* всегда перед сказуемым-глаголом или знаменательной частью сказуемого: *Saya pernah ke sana.* «Я бывал там».

Показатель *pernah* может служить кратким ответом на вопрос: *Apakah Anda pernah ke sana? – Pernah.* «Вам приходилось бывать там?» – «Был» или «Вы там бывали?» – «Бывал».

Слово *pernah* в сочетании с *tidak* и *belum* означает «никогда». *Belum pernah* «никогда еще» предполагает возможность совершения какого-либо действия. *Tidak pernah* означает, что действие никогда

не совершается, и нет намерения совершать его: *Saya tidak pernah ke sana*. «Я никогда не бываю там» (не бывал и не собираюсь там быть).

Слово *pernah* в сочетании с показателем *sudah* служит для подчеркивания, выделения значения утверждения: *Meréka sudah pernah ke kota itu*. «Они уже бывали в том городе».

Уступительный союз *walaupun*

Уступительный союз *walaupun* «хотя; несмотря на то что» вводит конструкции предложения и синтаксические группы обычно с кореферентным субъектом или объектом. Это означает, что референт субъекта или объекта в уступительной синтаксической конструкции один и тот же.

Придаточная часть с *walaupun* может предшествовать главной части или следовать за главной частью. В главной части перед сказуемым может быть слово *tetap* «все равно»: *Walaupun masih sakit, dia tetap berangkat ke sekolah. Dia tetap berangkat ke sekolah walaupun masih sakit*. «Он все равно ходит в школу, хотя все еще болеет».

Уступительный союз *walaupun* может вводить слова со значением состояния атмосферы: *Walaupun hujan, ia tetap akan pergi*. «Несмотря на дождь, он все равно пойдет».

Уступительный союз *walaupun* считается книжным.

Обозначение числа и года

При обозначении даты используются количественные числительные, которые следуют за словами *tanggal* «число» и *tahun* «год»: *Hari ini tanggal 21(dua puluh satu) tahun 2011*. «Сегодня 21 сентября 2011 года».

Числительные, обозначающие год и число, например 17 Agustus 1945, читаются так:

- 1) *Tanggal tujuh belas Agustus tahun seribu sembilan ratus empat puluh lima* – такое чтение используется в официальном языке;
- 2) *Tanggal tujuh belas Agustus sembilan belas empat lima* – наиболее распространенное и общепринятое чтение числительных, обозначающих даты.

Если в числительном, обозначающем год, есть цифра 0, то его следует читать следующим образом:
tahun 1908 tahun seribu sembilan ratus (de)lapan или *sembilan belas nol/kosong (de)lapan*;
tahun 2005 tahun dua ribu lima или *2 dua ribu kosong kosong lima*.

В вопросах «какого числа?», «в каком году?» используется слово *berapa*:

[Pada] *tanggal berapa Anda datang?* «Какого числа Вы приехали?»

[Pada] *tahun berapa Anda lahir?* «В каком году Вы родились?»

(В разговорной речи предлог *pada* может быть пропущен.)

В вопросе к обстоятельству, означающему промежуток времени, *berapa* стоит перед словом *tahun*:
Berapa tahun Anda tinggal di sini? «Сколько лет Вы живете здесь?»

В вопросе «В каком месяце?» используется вопросительное слово *apa*: *Pada bulan apa?*

Тексты и диалоги

Téks 1. Ibu Rumah Tangga yang Cekatan.

Ibu Handoko punya tiga orang anak, dua orang laki-laki dan seorang perempuan. Dia tamatan sekolah dokter, dan empat kali seminggu, pada hari Senin, Selasa, Rabu, dan Kamis, dari pukul 8 pagi sampai pukul

1 siang, dia bekerja di sebuah rumah sakit. Ia sibuk sekali. Tetapi dia wanita yang cekatan, pandai membagi waktu. Artinya walaupun ia sibuk urusan keluarga selalu bérés.

Anaknya yang pertama, Agus, lahir 12 tahun yang lalu pada tanggal 11 Agustus. Dua tahun kemudian, pada tanggal 5 Désémber lahir Hasan. Ratih, anaknya yang ketiga baru berumur 3 tahun. Hari lahirnya pada tanggal 4 Maret.

Suaminya bekerja di sebuah kantor pemerintah Jawatan Sosial. Dia harus berada di kantor pukul 7:30 (setengah delapan). Pagi–pagi, sesudah sarapan pagi, Bapak Handoko tidak ada waktu untuk membaca surat kabar. Kalau perlu, pulang dari kantor, dia baru membaca koran. Soré hari ia sering bermain bulu tangkis dengan Agus dan Hasan. Kadang–kadang ia juga menolong istrinya dalam segala urusan rumah tangga.

Sejak anak–anak bangun sampai berangkat ke sekolah, rumah keluarga Handoko ramai sekali. Agus, Hasan, dan Ratih sering bertengkar dan berkelahi. Ibu Handoko tidak pernah marah. Ia selalu tenang dan sabar. Mémang Bapak dan Ibu Handoko orang tua yang bijaksana.

Tiap pagi sebelum pergi ke kantor Ibu Handoko naik mobil mengantar Ratih ke taman kanak–kanak. Meréka berdua saja di dalam mobil. Agus dan Hasan naik sepéda ke sekolah. Kadang–kadang meréka naik bus. Meréka berdua mau berlaku seperti teman–teman lainnya.

Ibu Handoko punya dua orang pembantu yang baik sekali, Mbok Iyem dan Bibi Inah. Walaupun Ibu Handoko tidak memasak, mencuci pakaian, harinya selalu penuh kerja. Selain bekerja di rumah sakit, Ibu Handoko aktif dan giat dalam beberapa organisasi sosial. Hari Jumat dia tinggal di rumah membaca buku–buku dan majalah wanita. Kalau dia di rumah, télépon tidak berhenti berdering. Teman–temannya yang menélépon, mau bicara tentang ini dan itu. Sekali seminggu, pada hari Sabtu, dia senam. Hari Minggu, Ibu Handoko dan keluarga sering pergi ke kolam renang. Meréka semua suka dan pandai berenang.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

aktif – активный
arti – значение
baru – только что
berdua – вдвоем
berlaku – поступать, вести себя
berdering – звонить
berkelahi – драться
bermain – играть
berenang (renang) – плавать
bertengkar – спорить, ссориться
bijaksana – мудрый
bulu tangkis – бадминтон
cekatan – сообразительный; ловкий, проворный
giat – активный, энергичный
jawatan – ведомство; управление
kadang–kadang – иногда
kolam renang – бассейн
marah – гневаться, сердиться
mbok – обращение к пожилой женщине
membagi (bagi) – делить

mencuci (cuci) – мыть, умывать;
 стирать (белье)
menélépon (télépon) – звонить по телефону
menolong (tolong) – помогать
organisasi – организация
penuh – полный
pernah – бывало, когда-то, приходится;
tidak pernah – никогда
sabar – терпеливый
sarapan (pagi) – завтрак/завтракать
selain – кроме; помимо
selalu – всегда
senam – заниматься гимнастикой
sibuk – занят
sosial – общественный, социальный
taman kanak–kanak – детский сад
tamatan – выпускник
tanggal – дата, число
télépon – телефон
urusan – дело; заботы, дела
walaupun – хотя, несмотря на

Запомните. Ingatlah

Jawatan Sosial – Управление Социальной службы (по вопросам беспризорности, бездомности и безработных)

Membagi waktu – распределять время

Sekali seminggu – раз в неделю

Télépon tidak berhenti berdering – телефон беспрестанно звонит

Tinggal di rumah – оставаться дома

Téks 2. Joko dan Keluarganya.

Pada tahun 1985, lahir seorang anak laki-laki bernama Joko. Ibunya bernama Santi. Sekarang Joko berumur 22 tahun. Ia masih kuliah di Fakultas Ilmu Budaya Universitas Indonésia. Joko gemar berolah raga. Di Universitas Indonésia, dia adalah pemain sépak bola yang hébat.

Joko punya adik perempuan bernama Risa. Sekarang, Risa berumur 17 tahun. Risa pandai menyanyi dan menari.

Ayah Joko bernama Santo. Pak Santo bekerja di sebuah kantor pemerintah di Jakarta. Pagi hari seperti biasanya beliau berangkat ke kantor. Beliau seorang pegawai yang sangat rajin. Sekarang umurnya 50 tahun. Keluarga Joko adalah keluarga bahagia.

(Sumber: Sehari-hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

adik perempuan – младшая сестра

anak laki-laki – сын

bahagia – счастливый

bernama – по имени; кого-л. зовут

berolah raga – заниматься спортом

berumur – в возрасте столько-то лет

gemar – увлекаться

hébat – *здесь*: незаурядный, прекрасный

kuliah – лекция, занятие

menari (tari) – танцевать

menyanyi (nyanyi) – петь

pemain – игрок, актер, исполнитель (*напр.*,
роли)

rajin – прилежный, старательный,
трудолюбивый

umur – возраст

Nama bulan

Januari – январь	Méi – май	Séptémber – сентябрь
Fébruari – февраль	Juni – июнь	Oktober – октябрь
Maret – март	Juli – июль	Novémber – ноябрь
April – апрель	Agustus – август	Désémber – декабрь

Dialog 1. Rumah Baru.

Ali: Saya dengar kamu baru pindah rumah. Bagaimana rumah barumu itu?

Tini: Cukup baik. Rumahnya tidak begitu besar, tapi halamannya luas.

Ali: Di rumah kamu ada berapa kamar?

Tini: Ada satu ruang tamu dan tiga kamar tidur. Dua kamar tidur di dekat ruang tamu, satu di dekat dapur. Kamar yang ada di dekat ruang tamu, kamar tidur saya dan yang ada di dekat dapur, kamar tidur pembantu saya.

Ali: Oh ya, kamu masih senang berkebun?

Tini: Tentu saja.

Ali: Kamu menanam apa saja?

Tini: Di halaman depan ada bunga–bunga, di halaman belakang ada pohon buah. Di antara pohon–pohon buah itu, ada yang sudah berbuah, ada yang belum. Pohon rambutan sudah berbuah.

Ali: Ada pohon apa saja?

Tini: Ada pohon jambu, pohon pepaya, dan pohon rambutan. Kalau kamu ada waktu, datanglah ke rumah saya.

Ali: Ya, kapan–kapan.

Kosakata

berbuah – приносить плоды, плодоносить

rambutan – рамбутан (название плода)

berkebun – заниматься садоводством

menanam (tanam) – сажать, высаживать

pindah – переезжать, перемещаться; делать пересадку

Dialog 2. Rencana untuk hari libur.

Santi, Yuri, dan Rudi sedang berdiskusi tentang rencana mengisi hari libur.

Santi: Minggu depan ada dua hari libur, hari Kamis dan hari Jumat. Berarti kita punya empat hari libur, yaitu Kamis, Jumat, Sabtu, dan Minggu. Apa rencana kalian?

Rudi: Saya tidak punya acara. Kamu bagaimana, Yuri?

Yuri: Saya juga tidak punya acara.

Santi: Bagaimana kalau kita pergi ke luar kota? Bukankah Yuri belum pernah berkunjung ke tempat wisata di luar kota Jakarta?

Rudi: Idé yang bagus. Bagaimana Yuri, kamu mau ke mana?

Yuri: Saya ikut kalian berdua saja, sebab saya tidak tahu apa–apa. Tetapi tak usah pergi ke tempat yang jauh, karena kita hanya punya empat hari libur. Kalau kita bisa, ke tempat yang kalian kenal baik saja.

Rudi: Bagaimana kalau kita pergi ke Bali?

Santi: Itu cukup jauh. Kita tidak punya banyak waktu.

Rudi: Kalau begitu ke mana lagi?

Santi: Bagaimana kalau kita pergi ke Yogyakarta? Di sana ada banyak tempat wisata yang sangat indah, namanya Candi Borobudur dan kraton Yogyakarta.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.

BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

acara – мероприятие, программа

idé – идея, мысль

berarti – значить, иметь значение

kenal – знать, быть знакомым

berdiskusi – обсуждать что–л.; беседовать; вести дискуссию

kraton – султанский дворец

wisata – туризм/туристический

Запомните. Ingatlah

Bagaimana kalau – а что если...

Minggu depan – будущая неделя

Pindah rumah – переезжать в новый дом (новоселье)

Saya ikut kalian berdua saja – куда вы (оба), туда и я

Saya tidak tahu apa–apa – я ничего не знаю

Ya, kapan–kapan – пожалуй, как–нибудь зайду

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Berapa orang anak Ibu Handoko? 2. Berapa orang anak laki-laki dan perempuan Ibu Handoko? 3. Dia tamatan sekolah apa? 4. Berapa kali seminggu Ibu Handoko bekerja di rumah sakit? 5. Dari pukul berapa sampai pukul berapa Ibu Handoko bekerja di rumah sakit? 6. Mengapa urusan keluarga Ibu Handoko selalu bérés? 7. Pada hari apa Ibu Handoko bekerja? 8. Siapa nama anaknya yang pertama? 9. Kapan lahir Hasan, anaknya yang kedua? 10. Berapa usia Ratih, anaknya yang ketiga? 11. Siapa suami Ibu Handoko dan di mana beliau bekerja? 12. Pukul berapa Bapak Handoko harus berada di kantor? 13. Kapan Pak Handoko baru bisa membaca koran? 14. Soré hari Pak Handoko sering bermain apa dan dengan siapa? 15. Mengapa rumah keluarga Handoko sangat ramai sejak anak-anak bangun sampai berangkat ke sekolah? 16. Bapak dan Ibu Handoko orang tua yang bagaimana? 17. Siapa yang mengantar Ratih ke taman kanak-kanak? Ibu Handoko naik apa mengantar Ratih ke taman kanak-kanak? 18. Agus dan Hasan naik apa ke sekolah? 19. Berapa orang pembantu Ibu Handoko? 20. Di mana lagi Ibu Handoko aktif dan giat selain bekerja di rumah sakit? 21. Mengapa télépon tidak henti berdering kalau Ibu Handoko di rumah? 22. Pada hari apa dia senam? 23. Mengapa Ibu Handoko dan keluarga sering ke kolam renang?

► 2. Ответьте на вопросы, употребив в ответе указанное время.

1. Dari pukul berapa sampai pukul berapa Ibu Handoko bekerja di rumah sakit? – С восьми утра до часу дня. 2. Pada jam berapa Pak Handoko harus berada di kantor? – В половине восьмого утра. 3. Pada jam berapa meréka menuju ke kampus Universitas Indonésia untuk mendaftar pada kursus Bahasa Indonésia? – Без четверти семь утра. 4. Pada jam berapa meréka keluar dari kampus? – Ровно в три часа дня. 5. Jam berapa Pak Widodo bersama teman-temannya berangkat naik bus ke Bandung? – Ровно в шесть часов утра. 6. Pada jam berapa meréka sampai di Bandung? – В 4 часа дня. 7. Berapa lama naik mikrolét dari Bandung sampai di Obsérvatori Astronomi Boscha di Lembang? – Приблизительно 30–40 минут. 8. Berapa lama naik mobil dari Bandung ke Gunung Tangkuban Perahu? – Приблизительно полчаса. 9. Pada jam berapa Anda sarapan pagi? – Обычно в семь часов утра. 10. Anda belajar di Universitas dari jam berapa sampai jam berapa? – С девяти утра до двух часов дня. 11. Pada jam berapa Anda bangun? – В половине седьмого утра. 12. Berapa jam sehari Anda belajar Bahasa Indonésia? – Полтора часа. 13. Kemarin pada jam berapa Anda pulang dari pasar swalayan? – Около пяти часов вечера. 14. Pada jam berapa Anda biasanya pergi tidur? – В половине двенадцатого ночи.

► 3. Перестройте вопросительные предложения по образцу.

Образец: Ada apa di halaman depan rumah Pak Sudarmo?

Ара yang ada di halaman depan rumah Pak Sudarmo?

1. Ada apa di ruang tamu Pak Sudarmo? 2. Ada apa di kamar tidur Pak Sudarmo? 3. Ada apa di dinding kamar Pak Sudarmo? 4. Ada apa di depan rumah meréka? 5. Ada apa di bagian belakang rumah meréka? 6. Ada apa di antara kamar tidur Pak Sudarmo dan anak bungsunya? 7. Ada apa di samping kanan dan kiri rumah pak Sudarmo?

► 4. Поставьте вопросы к выделенным словам.

1. *Tini Hadad* biasa bangun pagi-pagi. 2. *Sekali* sebulan, Tini belanja besar di pasar swalayan untuk dapur. 3. *Di pasar swalayan* ada bermacam-macam barang. 4. *Semua barang sehari-hari* ada di pasar swalayan. 5. *Di rumah meréka* ada tiga buah kamar tidur. 6. *Pak Handoko* bekerja di kantor pemerintah. 7. *Ibu Handoko* tidak memasak, mencuci pakaian. 8. *Tiap pagi* Ibu Handoko naik mobil mengantar anak bungsunya ke taman

kanak–kanak. 9. *Soré hari* dia sering bermain *bulu tangkis* dengan *Hasan dan Agus*. 10. *Agus, Hasan dan Ratih* sering bertengkar dan berkelahi. 11. *Kadang–kadang* meréka naik *bus* ke sekolah. 12. *Kembali dari kantor* Pak Handoko baru bisa membaca *koran*. 13. *Hari Minggu*, *Ibu Handoko dan keluarga* sering pergi ke *kolam renang*. 14. *Anaknya yang pertama*, *Agus*, lahir *12 tahun yang lalu* pada tanggal 11 Agustus.

►5. Выделите определение или определительную группу с помощью служебного слова *yang* в предложениях, где это необходимо.

1. Setiap tahun dia membeli mobil baru. 2. Setiap koran atau majalah punya ruangan untuk «Surat Pembaca». Nama untuk ruangan itu bermacam–macam. Ada namanya «Kontak Pembaca» atau «Dialog». 3. Berapa harga sepatu bagus itu? 4. Di pasar swalayan ini ada keméja bermacam–macam. 5. Itu sudah harga pas. Cukup murah untuk keméja bagus itu. 6. Siapa nama anak baik itu? 7. Dia wanita cekatan dan pandai membagi waktu. 8. Di lantai kamar–kamarnya ada banyak karpét bagus sekali. 9. Masakan apa khas Jawa Timur? – Khas Jawa Timur adalah lontong balap dan rawon. 10. Seorang anak laki–laki bernama Joko lahir pada tahun 1985. 11. Ayah Joko seorang pegawai sangat rajin. 12. Siapa masih kuliah di Fakultas Ilmu Budaya Universitas Indonésia? 13. Ayah Joko, Pak Santo sekarang umurnya 50 tahun bekerja di kantor pemerintah. 14. Tak usah pergi ke tempat jauh, karena kita punya hanya dua hari libur. 15. Di sana banyak tempat wisata indah sekali. 16. Siapa belajar di luar negeri?

►6. Из двух простых предложений составьте одно сложное, употребив конструкцию *ada yang*.

Образец: 1. Pohon–pohon ini sudah berbuah. 2. Pohon–pohon itu belum berbuah.

Di antara pohon–pohon ini, ada yang sudah berbuah, ada yang belum.

или

Ada pohon–pohon yang sudah berbuah, ada (juga) yang belum.

1. Pagi–pagi orang ini suka minum kopi. Pagi–pagi orang itu suka minum téh. 2. Pohon rambutan ini sudah berbuah. Pohon rambutan itu belum berbuah. 3. Orang ini suka makan daging. Orang itu tidak suka makan daging. 4. Orang–orang asing ini sudah pernah berkunjung ke tempat wisata di luar kota Jakarta. Orang–orang asing itu belum pernah berkunjung ke tempat wisata di luar kota Jakarta. 5. Pulau–pulau ini bergunung. Pulau–pulau itu berawa. 6. Murid–murid ini suka dan pandai berenang. Murid–murid itu suka dan pandai bermain bulu tangkis. 7. Wanita ini pandai membagi waktu. Wanita itu belum pandai membagi waktu. 8. Pegawai negeri ini bekerja di kantor pemerintah. Pegawai negeri itu bekerja di pabrik. 9. Orang ini sudah membeli Honda. Orang itu belum membeli Honda. 10. Mahasiswa ini sudah pernah pergi belajar di kursus bahasa asing ke luar negeri. Mahasiswa itu belum pernah pergi belajar di kursus bahasa asing ke luar negeri. 11. Di réstoran ini orang suka minum bandrék dan makan jagung bakar. Di réstoran itu orang suka makan gado–gado dan bébék panggang. 12. Ibu ini sedang memasak nasi uduk. Ibu itu sedang memasak nasi ketan dengan kelapa parut.

►7. Из двух простых предложений составьте одно сложное по образцу.

Образец: Laki–laki itu adalah seorang pegawai negeri. Dia rajin.

Laki–laki itu adalah seorang pegawai negeri yang rajin.

или

Laki–laki yang rajin itu adalah seorang pegawai negeri.

1. Wanita ini adalah seorang dokter. Wanita ini péndék sekali. 2. Bapak dan Ibu Handoko adalah orang tua Agus, Hasan dan Ratih. Meréka sabar dan tenang. 3. Ibu Handoko tamatan sekolah dokter. Dia bekerja di rumah sakit. 4. Ibu Agus, Hasan dan Ratih adalah seorang ibu rumah tangga. Dia cekatan. 5. Ibu Handoko bekerja di rumah sakit. Dia aktif dan giat dalam beberapa organisasi. 6. Mbok Iyem dan Bibi adalah dua orang pembantu ibu Handoko. Meréka baik sekali. 7. Ibu Handoko tidak pernah marah. Dia tenang. 8. Agus, seorang anak laki–laki Ibu Handoko, lahir pada tanggal 11 Agustus. Dia anak pertama. 9. Hasan, seorang anak laki–laki Ibu Handoko, lahir pada tanggal 5 Désémber. Dia anak kedua. 10. Ratih, seorang anak perempuan

Ibu Handoko, lahir pada tanggal 4 Maret. Dia anak ketiga. 11. Pak Santo seorang pegawai di sebuah kantor pemerintah. Beliau sangat rajin. 12. Sekarang Risa berumur 17 tahun. Dia pandai menyanyi dan menari.

► 8. Ответьте на вопросы.

1. Siapa Joko? 2. Pada tahun berapa Joko lahir? 3. Berapa usia Joko sekarang? 4. Saat ini Joko masih kuliah di mana? 5. Joko gemar apa? 6. Berapa saudara Joko? Berceritalah tentang adik perempuan Joko! 7. Berceritalah tentang orangtua Joko!

► 9. Вставьте вместо точек слова: *akan, baru, belum, masih, pernah, sedang, sudah, telah*.

1. Kamu ... memberitahu dengan e-mailnya ... ? 2. Saya ... mengajak kamu besok. 3. Besok Budi tidak masuk karena ... pergi ke Yogyakarta. 4. Kalian ... makan ... ? 5. Walaupun ... sakit, ia tetap berangkat ke sekolah. 6. Kalau saya jadi dokter, saya pasti ... menolongmu. 7. Sejak masuk sekolah dokter, aku tidak ... melihatnya lagi. 8. Tuti ... menunggumu sejak tadi. 9. Sejak sakit, Santo tidak ... lagi datang ke rumahku. 10. Mereka ... berjanji bahwa mereka ... datang pukul empat sore. 11. Saya ... membaca buku ini sampai dengan halaman 56. 12. Ibu ... memasak nasi goreng untuk makan malam kami. 13. Meskipun ... tua, tetapi dia ... bekerja. 14. Sejak tadi aku lihat wanita itu ... berdiri di sana. 15. Kamu ... apa? Saya ... baca buku cerita yang baru. 16. Pagi-pagi kami datang menengoknya, tetapi dia ... pergi. 17. Anda ... harus pergi besok pagi. 18. Mereka ... dua bulan tinggal di kota kami. 19. Dia ... mahasiswa tahun pertama. 20. Dia berjanji ... datang pada pukul 6 atau 7 sore. 21. ... tahun ini saya bisa berangkat untuk belajar di Universitas Indonesia. 22. Adiknya ... lahir pada tahun yang lalu. 23. Usia saya ... 19 tahun. 24. Ke kota mana gurumu ... pindah? 25. Saya ... harus bekerja di jabatan itu. 26. ... kemarin dia datang. 27. Hari itu ... saja pukul 10 pagi.

► 10. Переведите предложения на русский язык.

1. Hari waktu itu baru pukul 8 pagi. 2. Hari waktu itu sudah pukul 6 pagi. 3. Hari waktu itu sudah pukul 10 pagi. 4. Hari waktu itu sudah pukul 12 siang. 5. Hari waktu itu baru pukul 1 siang. 6. Hari waktu itu belum pukul 5 sore. 7. Hari waktu itu baru pukul 7 malam. 8. Hari waktu itu belum pukul 10 malam. 9. Hari waktu itu sudah pukul 12 malam. 10. Hari waktu itu belum pukul 11 malam.

► 11. Поставьте вопросы к выделенным словам и словосочетаниям.

1. Pada tahun 1985, lahir *seorang anak laki-laki bernama Joko*. 2. Ibu Joko bernama *Santi*. 3. Ia masih kuliah di *Fakultas Ilmu Budaya Universitas Indonesia*. 4. Dia adalah *pemain sepak bola yang hebat*. 5. *Joko* punya *adik perempuan bernama Risa*. 6. Beliau *seorang pegawai yang sangat rajin*.

► 12. Переведите на индонезийский язык, употребив вопросительное слово *tapa* в сочетании с *yang*.

1. Это дом. Это тоже дом. Этот дом новый, а этот старый. А тот? Какой? Тот справа. Тот дом очень старый. 2. Это машина. Это тоже машина. Эта машина японская, а эта машина немецкая. А та? Какая? Та слева. Та слева французская. 3. Это ваше пальто? Какое? Это или то? Это. Да, это мое пальто. 4. Это ваша газета? Какая? Эта или та? Эта. Да, это моя газета. 5. Это ваши студенты? Какие? Эти или те? Эти. Да, это наши студенты. 6. Вы хотите купить какой галстук, черный или голубой? 7. Вы хотите купить какую обувь, дорогую или дешевую? 8. Вы хотите взять какой словарь, большой или маленький? 9. Вы хотите посмотреть какую картину, ту или эту? 10. Какую рубашку вы хотите, белую или коричневую? 11. Какая машина твоя, черная или красная? Моя – красная. 12. Какая собака ваша, с коротким хвостом или длинным? 13. Какие цветы тебе нравятся, те фиолетовые или эти голубые? 14. Какую шляпу ты хочешь купить, белую или черную?

► 13. Составьте предложения из следующих слов и словосочетаний.

- Selalu, karena, bérés, keluarga, dia, walaupun, sibuk, pandai membagi waktu, urusan.
- Sebuah, Ibu Handoko, bekerja, suami, Jawatan Sosial, di, pemerintah, kantor.

3. Sibuk, urusan keluarga, bérés, walaupun, selalu, dia.
4. Sarapan pagi, dia, sesudah, karena, harus, di, berangkat, pagi-pagi, berada, pukul 7:30, kantor.
5. Keluarga, kadang-kadang, isterinya, dia, juga, dalam, membantu, urusan.
6. Pernah, orang tua, yang, Bapak dan Ibu Handoko, sabar, tidak, adalah, marah, dan.
7. Ke, naik mobil, kanak-kanak, Ratih, mengantar, Ibu Handoko, taman, yang.
8. Walaupun, berkelahi, sering, sabar, anak-anak, Ibu Handoko, bertengkar, dan, selalu.
9. Di, berhenti, télépon, tidak, menélépon, rumahnya, berdering, karena, yang, teman-temannya.
10. Bekerja, di, selain, rumah sakit, dia, beberapa, giat, dalam, organisasi.
11. Berangkat, berkelahi, ke, Agus, Hasan dan Ratih, sampai, dan, sekolah, bertengkar, sering.
12. Hari, sekali, Ibu Handoko, Sabtu, senam, minggu, pada, se-.
13. Walaupun, harinya, dia, memasak, tidak, sibuk, mencuci pakaian, dan, selalu.
14. Bekerja, dia, rumah sakit, di, empat kali, seminggu.

► 14. Ответьте на вопросы, употребив в ответе просубстантивную конструкцию с *yang* по образцу.

Образец: Siapa yang bekerja di rumah sakit empat kali seminggu?

Yang bekerja di rumah sakit empat kali seminggu Ibu Handoko.

1. Siapa wanita yang cekatan, pandai membagi waktu? 2. Siapa yang lahir pada tanggal 5 Désémber?
3. Siapa yang bekerja di kantor pemerintah Jawatan Sosial? 4. Siapa yang sering bermain bulu tangkis dengan Agus dan Hasan? 5. Siapa yang sering bertengkar dan berkelahi? 6. Siapa yang tidak pernah marah? 7. Siapa yang mengantar Ratih ke taman kanak-kanak? 8. Siapa yang aktif dan giat dalam beberapa organisasi? 9. Siapa yang menélépon Ibu Handoko? 10. Siapa yang sering pergi ke kolam renang?

► 15. Вставьте вместо точек глаголы: *marah, membagi, mencuci, menyanyi, berkelahi, berada, berbuah, berenang, senam, berdiskusi, bermain, menolong, mengantar, berdering, berlaku, bertengkar, menari, menanam, berolah raga.*

1. Di mana ibumu ... sekarang? 2. Hasan tidak mau ... dengan Ratih. 3. Anak-anak Ibu Handoko sering ... dan ..., tetapi dia selalu tenang, tidak pernah ... 4. Waktu meréka ... di Bandung di sana sering hujan, pagi, siang, dan malam. 5. Siapa yang ... Ratih ke taman kanak-kanak? 6. Wanita ini tenang dan suka ... orang lain. 7. Joko, seorang anak laki-laki yang gemar ... masih kuliah di universitas. 8. Anak itu suka ... seperti teman-teman lainnya. 9. Setiap hari Minggu keluarga Ibu Handoko pergi ke kolam renang karena meréka suka ... 10. Télépon di rumah Ibu Handoko sering ... karena teman-temannya mau bicara tentang ini atau itu. 11. Risa, seorang adik perempuan Joko, pandai ... dan ... 12. Urusan keluarga Ibu Handoko selalu bérés karena dia adalah seorang wanita yang cekatan dan pandai ... waktu. 13. Ibu Handoko tak usah memasak dan ... karena dia punya dua orang pembantu yang baik sekali. 14. Saya sedang ... dengan Joko tentang rencana mengisi hari libur. 15. Pamanku ... bunga di kebun dan menjualnya di pasar. 16. Pohon rambutan ini belum ... tetapi pohon rambutan itu sudah ...

► 16. Переведите предложения на русский язык, обращая внимание на перевод слов в сочетании с частицей *saja*.

1. Anda ingin punya anak berapa? – Satu saja. Tidak mau punya anak banyak. 2. Anda pergi ke mana saja? – Saya pergi ke Lombok saja karena uang saya tak cukup. 3. Anda mau beli berapa botol? – Satu saja. 4. Kamu mau makan apa? – Apa saja. 5. Kamu mau minum téh atau kopi? – Apa saja. 6. Kamu mau beli apa saja? – Saya mau beli daging, buah dan sayur. 7. Kamu boléh datang ke rumah saya kapan saja kamu mau. 8. Kapan saya harus kembali ke sini? – Kapan saja. 9. Ke mana saja anda pergi selama liburan? – Saya pergi ke Jepang, Cina dan Indonésia. 10. Ke mana saja kamu pergi aku akan ikut.

► 17. Ответьте на вопросы по образцу.

A. *Образец:* – Boléh saya menélépon kamu?

– Kamu boléh menélépon saya kapan saja.

1. Boléh saya membaca majalah ini? 2. Boléh saya duduk di sini? 3. Boléh saya bertanya pada anda? 4. Boléh saya makan kué itu? 5. Boléh saya datang ke sana dengan teman saya? 6. Boléh saya main bulu tangkis dengan anda? 7. Boléh saya minum bandrék ini?

B. *Образец:* – Siapa mau memakai sepatu ini?

– Meréka/kami/kita/Anda/kalian berdua mau.

1. Siapa mau menaruh cangkir dan piring itu ke dapur? 2. Siapa mau mengambil kué itu dari lemari? 3. Siapa mau membawa baki dengan kopi di atasnya? 4. Siapa mau mengisi daftar ini? 5. Siapa mau mencatat jadwal kuliah? 6. Siapa mau membuat nasi uduk? 7. Siapa mau minum susu bandrék? 8. Siapa mau berangkat ke Bandung? 9. Siapa mau main bulu tangkis? 10. Siapa mau membantu seorang laki-laki yang tua ini? 11. Siapa mau mengantarkan adik ke taman kanak-kanak? 12. Siapa mau ikut rapat ini?

► 18. Переведите на индонезийский язык.

A. 1. Она выпускница медицинского института и работает в этой больнице уже давно. 2. Он очень часто играет со своими детьми в бадминтон по вечерам. 3. Он встает рано утром, потому что в 7:30 уже должен быть на работе. У него нет времени по утрам читать газеты после завтрака. 4. Дети часто ссорятся и дерутся, но родители всегда спокойны и никогда не сердятся на них. Они очень мудрые родители. 5. Помимо работы в больнице она очень активно и энергично работает в нескольких общественных организациях. 6. Она никогда не готовит еду и не стирает, потому что у нее очень хорошие слуги. 7. Когда она дома, непрерывно звонит телефон, так как друзья хотят поговорить с ней о том о сем. 8. Раз в неделю она занимается гимнастикой и довольно часто ходит в бассейн со всей семьей. Они все хорошо плавают. 9. Они вдвоем едут в машине в детский сад. 10. Агус и Хасан вдвоем едут на автобусе в школу. 11. Ты пойдешь с нами? – Куда вы, туда и я.

B. Это мой очень хороший друг. Его зовут Джоко. Он родился в 1990 году. Сейчас ему 23 года, но он все еще учится в университете на культурологическом факультете. Он очень увлекается спортом. Он превосходный университетский футболист. У него есть сестра. Ей 17 лет. Она хорошо поет и танцует. Мать Джоко домашняя хозяйка. Отец Джоко работает в государственном учреждении и каждое утро как обычно отправляется на работу. Он очень трудолюбивый служащий.

► 19. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 1.

- Kamu baru pindah rumah? –
- Bagaimana rumahmu yang baru itu? –
- Berapa kamar yang ada di rumah barumu itu? –
- Apa kamu masih senang berkebun? –
- Apa saja yang ada di halaman rumahmu? –
- Pohon-pohon apa saja yang ada di kebunmu? –
- Kalau ada waktu, datanglah ke rumah saya? –

► 20. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 2.

- Berapa hari kita libur minggu depan? –
- Apa rencana kalian? Bagaimana, Yuri punya acara? –
- Yuri mau ke mana? –
- Bagaimana kalau kita pergi ke Yogyakarta? –

► **21.** Предложите своему собеседнику поехать куда-нибудь, употребив данные словосочетания и фразы: berarti kita punya empat hari libur; bukankah kamu belum pernah berkunjung ke; saya ikut kalian berdua saja; tidak tahu apa-apa; idé yang bagus; tempat wisata; tak usah pergi ke tempat yang jauh; tempat yang kalian kenal baik.

► **22.** Ваш друг переехал в новый дом. Расспросите его об этом, употребив данные словосочетания и фразы: belum lama ini, baru saja pindah rumah, tidak begitu besar, ruang tamu, kamar tidur, ruang keluarga, dapur, kamar pembantu, pintu pertama menuju, pintu kedua menuju, méja péndék dengan télévisi di atasnya, tirai bambu, karpét di lantai, lukisan di dinding, halamannya luas.

► **23.** Вы решили купить мотоцикл. Спросите у продавца, сколько стоит мотоцикл и можно ли снизить цену. Используйте следующие словосочетания и фразы: silahkan lihat barangnya; berapa harganya; dengan nomor polisi dan pajak; boleh saya tawar; harga Honda sedang naik; harga sudah pas.

► **24.** Выучите пословицы.

1. Malas ketika muda, buruk di hari tua. 2. Bulu yang baik membuat burung yang baik. 3. Ada air ada ikan.

Что говорят индонезийцы в случае, когда:

1) все, что ни пожелаешь, сбывается;

2) есть и плохое и хорошее, есть и радости и печали; все имеет свою противоположность;

3) нужно проявить осмотрительность, прежде чем совершить какой-нибудь поступок.

► **25.** Прочитайте и выучите стихотворение Аипа Росиди (Ajip Rosidi).

Kabut

Yang putih menyilaukan adalah kabut

Yang mengurungku dalam samar adalah kabut

Yang mendinding menghalang langkah adalah kabut

Yang hadir tak terjamah adalah kabut

Yang bergetar tak terdengar adalah kabut

Yang diam, yang rahasia, yang tak pasti

adalah kabut.

► **26.** Составьте короткие рассказы на следующие темы: «Ibu rumah tangga yang cekatan»; «Keluarga Joko».

Урок 6

Суффикс -kan

Суффикс *-kan* образует основы переходных глаголов преимущественно от КС/КМ разных классов. Переходные глаголы с суффиксом *-kan* предполагают обязательное наличие объекта, причем объект подвижный, перемещаемый. Значение суффикса *-kan* обобщается как направленность на «подвижный» объект, что отражается в понятии «переходно-побудительный глагол». Объект при глаголе с суффиксом *-kan* обозначает что-то, приводимое в движение. Значения производных следующие.

I. Каузативное. При каузативном значении «делать так, что» субъект действия создает, уничтожает объект, изменяет его состояние (качество, признак), побуждает или позволяет ему действовать. Производящей основой служат глагольные КМ/КС, непереходные глаголы и прилагательные:

- naikkan «поднимать» ← naik «подниматься»;
- turunkan «спускать» ← turun «спускаться»;
- kembalikan «возвращать» ← kembali «возвращаться»;
- bersihkan «чистить» ← bersih «чистый»;
- mêrahkan «красить в красный цвет» ← mêrah «красный»;
- tidurkan «убаюкивать» ← tidur «спать».

От производящих основ со значением жеста образуются глаголы со значением «приводить в движение объект (часть тела)»:

- anggukkan «кивать головой» ← angguk «кивок»;
- tundukkan «потупить голову» ← tunduk «потупиться»;
- langkahkan «ступить ногой» ← langkah «шаг»;
- lambaikan «махнуть рукой» ← lambai «махать».

От непереходных глаголов со значением эмоций, ощущений образуются глаголы каузации эмоций, от прилагательных оценки образуются глаголы каузации оценки. Такие глаголы часто употребляются в активной форме с пропущенным объектом и соответствуют русским прилагательным:

- menakutkan «страшить, страшный» ← takutkan ← takut «бояться, страшиться»;
- menyenangkan «доставлять удовольствие, приятный» ← senangkan ← senang «приятно кому-либо»;
- menggembirakan «радовать, радостный» ← gembirakan ← gembira «радоваться»;
- menyakitkan «причинять боль, болезненный» ← sakitkan ← sakit «больной»;
- menyulitkan «затруднять, затруднительный» ← sulitkan ← sulit «трудный»;
- mengerikan «ужасать, ужасающий» ← ngerikan ← ngeri «ужасный».

Аналогично могут употребляться без дополнения и такие производные, как:

- meyakinkan «убеждать, убедительный» ← yakin «верить»;
- menghêrangkan «удивлять, удивительный» ← héran «удивляться, поражаться»;
- menjanjikan «обещать, многообещающий» ← janji «обещание»;
- mengesankan «производить впечатление, впечатляющий» ← kesan «впечатление».

От существительных со значением предмета по его свойству, функции образуются глаголы со значением «придавать объекту свойство, функцию данного предмета»:

- bebankan «обременить» ← beban «бремя»;
- uangkan «обналичивать» ← uang «деньги»;
- rajakan «возвести на престол» ← raja «раджа»;

–swastakan «приватизировать» ← swasta «частный (капитал)».

От существительных со значением места образуются глаголы со значением «помещать, размещать» в месте, обозначенном производящей основой:

- tempatkan «размещать где-либо» ← tempat «место»;
- sekolahkan «помещать (отдавать) в школу» ← sekolah «школа»;
- asramakan «размещать в общежитии» ← asrama «общежитие»;
- rumahkan «помещать в дом» ← rumah «дом».

От непереходных глаголов способа движения образуются глаголы, означающие, что субъект движется вместе с объектом:

- larikan «убегая, уносить с собой, украсть» ← lari «бежать»;
- renangkan «плыть, унося с собой» ← renang «плавание».

II. Инструментальное:

- pukulkan «бить чем-либо» ← pukul «бить»;
- sapukan «мести чем-либо» ← sapu «мести»;
- gosokkan «тереть чем-либо» ← gosok «тереть»;
- tembakkan «стрелять из чего-либо» ← tembak «стрелять».

Переходно-побудительные (каузативные) конструкции

В переходно-побудительной (каузативной) конструкции чаще всего используется глагол с суффиксом *–kan*, но не исключаются и другие средства выражения переходности.

По сравнению с исходным некаузативным глаголом каузативный глагол в переходно-побудительной конструкции предполагает в качестве субъекта нового участника, который воздействует на объект: Aminah bangun. «Амина проснулась».

Ibu membangunkan Aminah. «Мать будит Амину».

Также соотносятся другие каузативные и некаузативные глаголы.

Придаточные времени с союзами *ketika* и *sebelum*

Придаточная часть, вводимая союзом *ketika* «когда, в то время как», может предшествовать главной части, а может и следовать за ней, если субъекты действия обеих частей некоррелятивны:

Ketika guru masuk semua berdiri. «Когда учитель вошел, все встали».

Semua berdiri ketika guru masuk. «Все встали, когда учитель вошел».

В таких сложных предложениях действие придаточной части может совпадать с главной по времени, происходить одновременно или действие главной части может происходить на фоне действия (процесса) придаточной. Если субъекты обеих частей, главной и придаточной, коррелятивны, то придаточная часть обычно предшествует главной, причем субъект придаточной части может пропускаться: Ketika (ia) menoléh ke kiri, ia melihat Retno duduk di bawah pohon. «Когда он посмотрел налево, то увидел Ретну, сидевшую под деревом».

Наряду с союзом *ketika* в придаточной части могут использоваться слова *waktu*, *sewaktu* и *tatkala*.

Придаточная часть, вводимая союзом *sebelum* «до того как, перед тем как», обычно предшествует или (реже) следует после главной части. Союз *sebelum* означает последующий момент, событие, действие. Если субъекты обеих частей коррелятивны, то субъект придаточной части может быть пропущен: Sebelum berangkat kerja, ayah membaca koran pagi. «Перед тем как уйти на работу, отец читал утренние газеты»; Ayah membaca koran pagi sebelum berangkat kerja. «Отец читал утренние газеты, перед тем как уйти на работу».

Слово *sebelum* может вводить имена и предикативы как предлог: Biasanya ia bangun pagi–pagi sebelum pukul 7. «Он просыпается обычно рано утром до 7 часов»; Sebelum itu, kami telah selesai membangun mesjid ini. «До этого мы уже закончили строительство мечети».

В группах, вводимых предлогом *sebelum*, субъект может быть пропущен при кореферентности обеих частей.

Запретительные предложения

Отрицание *jangan* означает запрещение. Оно относится к предикативам и их заместителям, наречиям: jangan sekarang «не сейчас, не теперь»; jangan begitu «не так».

Запрещение обычно относится к действиям 2-го лица и выражается с помощью модального слова *jangan*: Jangan masuk! «Не входи(-те)!»; Jangan duduk di situ! «Не сиди(-те) тут».

Запрет при глаголах активного залога может сопровождаться пропуском префикса активного залога: Jangan kunjungi rumah itu! «Не ходи в тот дом».

Если лицо, к действиям которого относится запрет, указано, то модальное слово *jangan* обычно ставится после лица перед глаголом, но может и предшествовать ему:

Anda jangan memarahi anak itu. «Вы не сердитесь на этого ребенка».

Kalian jangan bergaul dengan mereka. «Вы не общайтесь с ними».

Jangan kamu berbuat begitu. «Не делай (поступай) так».

Отрицательное слово *jangan* может относиться к действиям 3-го лица и 1-го множественного инклюзивного и обычно занимает позицию между подлежащим и сказуемым: Kita jangan pergi ke sana hari ini. «Давайте мы не пойдем туда сегодня».

Для смягчения запрета к *jangan* может присоединяться частица *-lah*: Janganlah datang hari ini, datanglah besok. «Не приходите, пожалуйста, сегодня, приходите завтра!»

Тексты и диалоги

Téks 1. Hari Kerja.

Sejak di Indonésia, Aléksander sibuk sekali. Dia selalu banyak acara. Dia tinggal di sebuah rumah yang tidak begitu jauh dari pusat kota. Biasanya Aléksander bangun pagi, sebelum pukul 7:00. Setelah mandi, dia sarapan pagi, makan roti dan minum téh manis.

Jam 7:30, Aléksander pergi ke kantor. Ia naik mobil pribadi dan tidak berani naik bus umum, karena penumpangnya padat. Di Jakarta lalu lintas ramai sekali. Hari ini ia ada janji untuk bertemu dengan manajer ékspor untuk membicarakan kontrak kerja. Pada tengah hari, ia juga ada janji untuk makan siang dengan Pak Indra Wijaya, diréktur utama sebuah bank swasta di Jakarta.

Kantor selesai pukul 17:00 soré. Aléksander pulang. Badannya capék. Biasanya ia tidur soré selama satu jam. Waktu bangun jam 18:00 soré, rasa capéknya sudah hilang. Dia duduk di sebuah kursi goyang di kebun sambil makan kué dan minum bandrék susu.

Nanti malam ada acara penting. Usai acara itu, Aléksander akan makan malam di sebuah réstoran Padang di Kemang. Sesudah itu ia pergi ke Taman Ismail Marzuki di Cikini menonton drama Putu Wijaya.

Minggu lalu Aléksander pergi ke Lembang. Minggu ini ia akan berkunjung ke Malang untuk tugas kantor. Ia akan naik keréta éksprés karena Malang jauh dari Jakarta.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

berani – храбрый, отважный
bus umum – городской автобус
capék – усталый
diréktur – директор
drama – драма; *здесь*: спектакль
ékspor – экспорт
hilang – исчезать, пропадать
keréta éksprés – экспресс
kontrak kerja – трудовое соглашение
kursi goyang – кресло-качалка
lalu lintas – дорожное движение; транспортные средства

manajer – менеджер
membicarakan (bicarakan) – обсуждать
penting – важный
penumpang – пассажир
pribadi – личность/личный
pusat – центр/центральный
rasa – чувство
selesai – заканчиваться, оканчиваться
swasta – частный
tengah hari – полдень, в полдень
tugas – обязанность, долг; задача, цель
utama – главный

Téks 2. Dokter Angrayéni.

Angrayéni adalah seorang dokter. Biasanya ia bangun sekitar pukul 4:30. Beberapa menit setelah bangun, ia melakukan sembahyang subuh. Dokter Angrayéni mémang seorang muslimah yang baik dan taat.

Setelah bersembahyang ia menyiapkan rencana harian. Pukul 5:30 ia membangunkan kedua anaknya. Beberapa saat kemudian, setelah mandi dan berpakaian, ia sarapan bersama suami dan anak-anaknya. Pembantunya yang menyediakan sarapan.

Kurang lebih pukul 7:00 ia berangkat ke rumah sakit. Ia bekerja di Rumah Sakit Cipto Mangunkusumo. Pasiénnya sangat banyak. Ia adalah dokter yang ramah. Itu sebabnya pasiénnya suka kepadanya.

Soré hari, pukul 16:00, ia membuka praktik di rumah. Di rumahnya pun pasiénnya sangat banyak. Baru pada pukul 18:00, ia dapat beristirahat dan berkumpul dengan keluarganya.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

berpakaian – одеваться
berkumpul – собираться
kurang lebih – примерно, приблизительно
melakukan (lakukan) – вести; делать, проводить
membangunkan (bangunkan) – будить
membuka praktik – практиковать
menyediakan (sediakan) – готовить, приготавливать
menyiapkan (siapkan) – готовить, приготавливать

muslimah – мусульманка
pasién – пациент
praktik – практика, деятельность
ramah – приветливый, общительный; дружелюбный
sekitar – вокруг; около, в окрестностях
sembahyang – молитва/молиться
taat – верный; послушный; набожный

Запомните. Ingatlah

Beberapa saat kemudian – спустя немного времени

Téks 3. Pésta Ulang Tahun.

Nanti malam ada pésta ulang tahun Mira. Mira genap 15 tahun. Dia mengundang teman–temannya untuk merayakan hari lahirnya. Péstanya akan mulai jam setengah delapan. Ada dua belas tamu yang akan datang ke rumah Mira. Semuanya teman sekolah Mira.

Tahun yang lalu ibu Mira memesan makanan dari restoran untuk pesta putrinya. Tetapi tahun ini, ibu Mira memasak semua makanan untuk pesta. Memang ibu Mira pandai memasak. Kemarin dia dan Mira berbelanja di pasar swalayan. Mereka membeli tepung terigu, beras, gula, beberapa botol jus mangga dan lain-lain di sana.

Sekarang ibu Mira sedang memasak nasi goreng, tumpeng dengan kunyit, saté ayam, dan kué ulang tahun. Mira membantunya di dapur. Pembantu Mira juga sibuk. Dia sedang membersihkan ruang tamu.

Di rumah Mira tidak ada cukup kursi untuk semua tamu. Mira meminjam kursi dari tetangga di sebelah rumahnya.

Ketika tamu datang untuk mengucapkan selamat hari ulang tahun dan memberikan hadiah ulang tahun kepada Mira, semuanya sudah b  r  s. Ibu Mira telah menyediakan banyak minuman dan makanan untuk tamu-tamu. Mira gembira sekali. Tamu-tamu juga senang. Ada yang menyanyi, ada yang bermain gitar. Ketika adik Mira keluar membawa ku   besar dengan 15 lilin di atasnya, semua berdiri dan menyanyi:

Panjang umurnya,
 Panjang umurnya,
 Panjang umurnya serta mulia,
 Serta mulia, serta mulia.
 Tiup lilinnya,
 Tiup lilinnya,
 Tiup lilinnya sekarang juga,
 Sekarang juga, sekarang juga.

Lalu Mira memotong kué dan menyuguhkan kué itu kepada teman-temannya. Sebelum teman-temannya pulang Mira mengucapkan terima kasih kepada meréka atas hadiah ulang tahun meréka.

Kosakata

berdiri – стоять
gembira – радостный; рад
genap – исполняться (о годовщине и т.п.)
gitar – гитара
hadiah – дар, подарок; награда, премия
jus – сок
ketika – когда, в то время
kunyit – куркума
lilin – свеча
membersihkan (bersihkan) – чистить;
прибирать, убирать
meminjam (pinjam) – брать взаймы
memotong (potong) – резать, отрезать
mengucapkan (ucapkan) – произносить;
выражать (благодарность)
mengundang (undang) – приглашать
menyuguhkan (suguhkan) – предлагать
(угощение), угощать

merayakan (rayakan) – отмечать, праздновать
mulia – славный, благородный
pésta – вечеринка, праздник
putri – дочь
saté – шашлык
serta – и
tepung terigu – пшеничная мука
tetangga – сосед
tumpeng – тумпенг (рис в виде конуса,
сваренный в кукусане,
kukusan – конусообразная корзина
из чего-то или из бамбука)
ulang tahun – годовщина, юбилей; день
рождения

Запомните. Ingatlah

Panjang umurnya – долгие лета

Mengucapkan selamat – поздравлять

Mengucapkan terima kasih – выразить благодарность

Merayakan hari ulang tahun – праздновать (отмечать) день рождения

Dialog 1. Di Sebuah Kantor.

Teguh: Aduh, hari ini saya ngantuk sekali.

Irwan: Kenapa? Kamu tidur pukul berapa tadi malam?

Teguh: Saya baru tidur pukul 12:00 malam karena harus menyelesaikan laporan.

Irwan: Biasanya kamu tidur pukul berapa?

Teguh: Oh, biasanya pukul 10:00 saya sudah tidur. Paginya saya bangun pukul 05:00, baru berangkat ke kantor pukul 07:00. Kamu bagaimana?

Irwan: Saya biasa tidur antara pukul 11:00 sampai pukul 12:00 malam, dan saya tidak pernah bangun pukul 05:00 pagi. Saya pemalas. Biasanya saya bangun pukul 06:30, lalu pukul 07:30 berangkat ke kantor. Rumah saya kan tidak jauh dari sini.

Teguh: Ya, kamu beruntung. Saya bisa bangun siang pada hari minggu, lalu sepanjang hari bersantai di rumah. Oh, sekarang sudah pukul 12:00 siang. Mari kita makan.

Irwan: Mari... mari...

Kosakata

aduh – увы

antara – промежуток времени, интервал

beruntung – удачный; удачливый, счастливый

bersantai – отдыхать; проводить досуг

kan – ведь, же

kenapa – разг. почему

laporan – доклад

menyelesaikan (selesaikan) – заканчивать, завершать

ngantuk – дремать, клевать носом

pemalas – ленивый человек, ленивец;

здесь: не испытывать желания

santai – непринужденный, раскованный

Запомните. Ingatlah

Hari kerja – рабочий день

Sepanjang hari bersantai di rumah – целый день отдыхаю дома

Kamu beruntung – тебе везет (повезло); ты счастливчик

Лексико-грамматический комментарий

1. Частица *kan* «ведь» выражает значение уверенности. Обычная позиция начала предложения или между подлежащим и сказуемым: *Kan saya sudah bilang tentang itu.* «Ведь я уже говорил об этом».

2. Междометие *aduh* «ой, увы» относится к эмоциональным междометиям и выражает огорчение, неприятное болезненное ощущение.

Dialog 2. Suatu Hari di Kantor.

Sekretaris: Selamat pagi, Pak.

Diréktur: Selamat pagi, Rina. Apa acara saya hari ini?

Sekretaris: Sebentar, Pak. Saya lihat dulu jadwal Bapak. Pukul 09:00, Bapak ada rapat dengan Bapak Sudarmo dari Mitra Jaya.

Diréktur: Oh, ya. Wah... Saya tidak bisa datang. Saya mendadak dapat panggilan dari kantor imigrasi pukul 09:00 pagi ini juga.

Sekretaris: Saya kira, Bapak pergi ke kantor imigrasi saja dulu.

Diréktur: Ya, ya. Kalau begitu tolong télépon dan batalkan rencana rapat hari ini dengan Bapak Sudarmo. Tanyakan apakah besok beliau ada waktu untuk rapat dengan saya.

Sekretaris: Kira-kira pukul berapa Bapak bisa?

Diréktur: Beritahukan saja, saya besok bisa datang ikut rapat antara pukul 09:30 sampai pukul 11:00.

Sekretaris: Baik, Pak.

Kosakata

imigrasi – иммиграция/иммиграционный
kantor imigrasi – иммиграционная служба
kira – думать, считать, полагать
membatalkan (batalkan) – отклонять, отменять
memberitahukan (beritahukan) – давать знать, сообщать

menanyakan (tanyakan) – спрашивать (о ком-либо или о чем-либо)
mendadak – внезапный
panggilan – вызов; зов; повестка
rapat – заседание; собрание; совещание

Dialog 3. Di Dokter.

Pasién: Selamat soré, Dok?

Dokter: Soré. Bagaimana Pak, apa yang sakit, Pak?

Pasién: Kepala saya sering pusing, susah tidur dan sesak nafas.

Dokter: Saya periksa dulu ya.

Pasién: Baik, Dok. Saya sakit apa, Dok?

Dokter: Bapak cukup gemuk, harus menurunkan berat badan. Makanlah sayur dan buah–buahan. Jangan makan banyak daging dan jangan merokok.

Pasién: Wah, susah, dok, saya suka makan saté dan tidak biasa makan sayur dan buah–buahan.

Dokter: Makanan yang berlemak tidak baik.

Pasién: Kalau minum bir, boléh atau tidak?

Dokter: Boléh tapi jangan minum banyak bir! Selain itu, setiap pagi berolah raga, bersenam, berlari atau berenang.

Pasién: Wah, saya tidak biasa berolah raga.

Dokter: Yang penting bergerak. Jangan banyak duduk!

Pasién: Baik, akan saya coba.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia. BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

bergerak – двигаться
berlari – бегать
berlemak – жирный
bir – пиво
dok = dokter (обращение к хорошо знакомому врачу)
jangan – не (выражение запрета)
lemak – жир/жирный
menurunkan (turunkan) – опускать, спускать; сбрасывать, уменьшать

nafas – дыхание
periksa – *здесь:* осмотр (у врача)
pusing – головокружение/кружиться (о голове)
sakit – больной/болезнь/болеть
sering – часто, нередко
sesak – стесненный, затрудненный
sesak nafas – задыхаться
susah – беспокойство, заботы/трудный, тяжелый
susah tidur – бессонница

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Kenapa Aléksander sibuk sekali? 2. Pukul berapa dia sarapan pagi? 3. Pada jam berapa Aléksander pergi ke kantor? 4. Mengapa dia tidak naik bus umum ke kantor? 5. Apa saja janji Aléksander yang ada untuk hari ini? 6. Pada jam berapa kantor selesai? 7. Mengapa dia biasanya tidur soré selama satu jam? 8. Dia sedang apa setelah bangun jam 6 soré? 9. Apa saja acara Aléksander untuk nanti malam? 10. Ke mana Aléksander

pergi minggu yang lalu? 11. Akan ke mana Aléksander minggu ini? 12. Untuk apa dia akan berkunjung ke Malang? 13. Naik apa dia ke Malang?

► 2. Раскройте скобки, выбрав нужный глагол.

1. Dia sedang (berbicara, bicara) dengan teman-temannya tentang ini atau itu. 2. Setelah (berbicara, membicarakan) rencana (berbuat, membuat) kontrak kerja dengan dengan manajer ékspor, dia makan siang dengan diréktur utama sebuah bank swasta. 3. Setelah (bersembahyang, sembahyang) dia (bangun, membangunkan) kedua anaknya. 4. Dia mau (berlaku, melakukan) seperti teman-temannya. 5. Pembantunya (sedia, menyediakan, menyiapkan) sarapan pagi. 6. Setelah (bangun, membangunkan) dia (melakukan, membuat) sembahyang subuh. 7. Ibu Angrayéni (menyiapkan, menyediakan) rencana harian setelah sembahyang. 8. Meréka (memberitahu, memberitahukan) tentang itu dari luar negeri dengan e-mail. 9. Pada waktu jam makan siang, Aléksander ingin makan siang di sebuah réstoran. Tetapi dia tidak tahu di mana letak réstoran yang dekat dengan kantornya. Temannya, orang Indonésia, (memberitahu, memberitahukan) di mana letak réstoran itu kepadanya. 10. Kalau tidak mengerti dia selalu (bertanya, menanyakan) tentang itu kepada gurunya. 11. Seorang mahasiswa baru asing yang harus membayar uang kuliah, (bertanya, menanyakan) kepada seorang teman kuliahnya di mana letak bank yang dekat. 12. Aléksander (memberitahu, memberitahukan) kepada temannya letak kantor di mana dia bekerja. 13. Dia (bertanya, menanyakan) alamat rumah teman dan bagaimana cara pergi ke alamat itu bila naik bus umum.

► 3. Вставьте вместо точек названия месяцев.

Bulan ini bulan... .	Ulang tahun saya bulan
Bulan yang lalu bulan	Ulang tahun teman saya bulan
Bulan depan bulan	Ulang tahun ayah/ibu saya bulan
Bulan yang akan datang	Ulang tahun adik saya bulan

► 4. Вставьте вместо точек названия дней недели или дату (число).

Hari ini hari	Hari ini tanggal
Kemarin hari... .	Kemarin tanggal
Kemarin dulu hari	Kemarin dulu tanggal
Seminggu yang lalu hari	Minggu yang lalu tanggal
Bésok hari	Hari Sabtu yang lalu tanggal
Lusa hari	Hari Kamis yang lalu tanggal

► 5. Дайте полный и краткий ответ на вопросы.

1. Tahun berapa tahun ini? – Tahun ini tahun 200... . Tahun 2. Tanggal berapa hari ini? – Hari ini tanggal Tanggal 3. Hari apa hari ini? – Hari ini hari Hari 4. Bulan apa bulan ini? – Bulan ini bulan Bulan

► 6. Составьте вопросы по образцу.

Образец: Dalam satu tahun ada 12 bulan.
Ada berapa bulan dalam satu tahun?
или
Dalam satu tahun ada berapa bulan?

1. Dalam satu bulan ada 28, 29, 30 atau 31 hari. 2. Dalam satu hari ada 24 jam. 3. Dalam satu minggu ada 7 hari. 4. Dalam satu jam ada 60 menit. 5. Dalam satu menit ada 60 detik. 6. Dalam satu abad (vek) ada 100 tahun.

► 7. Ответьте на вопросы.

1. Siapa Angrayéni ini? 2. Sekitar jam berapa dokter Angrayéni bangun tidur? 3. Kapan dia melakukan sembahyang subuh? 4. Dokter Angrayéni seorang muslimah yang bagaimana? 5. Setelah melakukan apa dia menyiapkan rencana harian? 6. Pada pukul berapa dia membangunkan anak-anaknya? 7. Siapa yang menyediakan sarapan? 8. Di mana dokter Angrayéni bekerja? 9. Dia bekerja di rumah sakit namanya apa? 10. Berapa banyak pasiennya? 11. Mengapa pasiennya suka kepadanya? 12. Kapan dia membuka praktik di rumah? 13. Baru pada pukul berapa dia bisa istirahat? 14. Berapa orang anak Angrayéni?

► 8. Вставьте вместо точек слова *kapan*, *waktu* или *kalau* в следующие предложения.

1. ... di Indonésia, meréka sering makan bébék panggang. 2. ... meréka membeli rumah baru? 3. Pergilah ke kamarmu sekarang ... kamu mau belajar. 4. ... saya ada uang, saya mau membeli mobil. 5. ... anak yang bungsunya datang? 6. Aku bertemu dengan Agus ... aku di Yogyakarta. 7. Meréka tidak tahu ... dosénnya yang baru datang. 8. Kami mau main bulu tangkis, ... tidak ada rapat. 9. Ibu Handoko tidak marah, ... Agus, atau Hasan bertengkar dan berkelahi dengan Ratih. Dia tenang saja. 10. Tamu–tamu makan tumpeng, ... pésta ulang tahun Mira. 11. ... kamu mau makan, makanlah nasi uduk ini. 12. Ayah saya bekerja di Jakarta, ... saya berumur 5 tahun. 13. ... kamu mau minum, minumlah és jeruk itu. 14. Dia datang ... saya sakit. 15. Mira sangat gembira ... teman–temannya datang mengucapkan selamat hari ulang tahun Mira.

► 9. Переведите предложения на русский язык.

1. Saya tidak tahu bila Anda mengajar. 2. Dia tidak tahu kapan kita ada rapat. 3. Tadi pagi anak–anak bertengkar. 4. Tiap pagi pembantu kami membersihkan rumah. 5. Setiap hari Kamis Tuti membantu di rumah sakit. 6. Kalau tidak ada nasi, kami makan roti. 7. Kalau ibu tidak di rumah, saya yang memasak. 8. Kapan ibu menélépon dokter? – Bésok. 9. Pukul berapa Anda harus berada di sana? 10. Hari ini hari yang kedua. 11. Minggu ini minggu yang ketiga. 12. Juni bulan yang keenam. 13. Bulan Agustus bulan yang kedelapan. 14. Santi bukan isterinya yang pertama. 15. Ratih, anak Ibu Handoko yang ketiga. 16. Meréka berdua pergi naik mobil ke Lémbang. 17. Setiap hari kecuali Sabtu dan Minggu ayah harus berada di kantor pukul setengah delapan pagi. 18. Anaknya yang perempuan lahir pada tahun 1989. 19. Anak laki–lakinya yang kedua lahir dua tahun kemudian. 20. Meréka pulang dari kampus pukul setengah empat soré. 21. Keluarga meréka akan berangkat ke Indonésia pada tahun ini.

► 10. Ответьте на вопросы.

1. Ada apa di rumah Mira nanti malam? 2. Siapa yang akan datang ke pésta Mira? 3. Apakah Mira memesan makanan dari réstoran untuk péstanya nanti malam? 4. Waktu pembantu Mira sedang membersihkan ruang tamu, ibu Mira sedang apa? 5. Mengapa Mira meminjam kursi dari tetangganya? 6. Mira akan pergi ke pasar swalayan untuk apa?

► 11. Закончите фразу, подобрав эквивалентные соответствия к русским фразам в скобках и употребив конструкцию *itu sebabnya*.

1. Ibu Angrayéni adalah seorang dokter yang ramah ... (пациенты очень любят ее). 2. Lalu lintas di kota Jakarta ramai sekali ... (Александр всегда едет на работу на автомобиле, а не на автобусе). 3. Setelah pulang dari kantor Aleksader merasa badannya capék ... (ложится отдохнуть в течение часа). 4. Sepanjang hari Aléksander banyak acara ... (он так занят). 5. Kota Malang jauh Dari Jakarta ... (Александр поедет в Маланг на экспрессе, а не на автобусе). 6. Nanti malam ada acara penting ... (он отменил совещание).

у господина Судармо). 7. Nanti malam ada pésta ulang tahun Mira ... (она пригласила своих школьных друзей). 8. Nanti dua belas tamu datang ke rumah Mira ... (мама Миры готовит тумпенг, шашлыки и жареный рис). 9. Di rumah Mira tidak cukup kursi untuk semua tamu ... (одолжила стулья у соседей). 10. Mémang ibu Mira pandai memasak (Мира не делала заказ из ресторана). 11. Dia sudah harus menyelesaikan laporan ... (лег спать только в 12 часов ночи). 12. Rumah saya kan tidak jauh dari kantor ... (я никогда не встаю рано утром).

► **12.** Вставьте вместо точек глаголы: *selesai, bangun, hilang, berpakaian, berkumpul, mengundang, memotong, menyuguhkan, membersihkan, menyediakan, menyiapkan, membuka, melakukan, membicarakan, mengucapkan, membatalkan, merayakan, menyelesaikan, membangunkan*.

1. Saya baru tidur pukul 12:00 karena harus ... laporan. 2. Pagi-pagi pukul 5:00 saya ... tidur dan sembahyang subuh, lalu saya ... makanan pagi untuk keluarga saya. 3. Anda akan ... apa pada hari libur nanti? 4. Siapa yang ... sarapan pagi di keluarga anda? 5. Usai shalat subuh Ibu Hadad ... anak-anaknya. 6. Setelah itu Ibu Hadad ... ménu masakan harian dengan pembantunya. 7. Biasanya kami ... kamar setelah mandi. 8. Ibu ... saya karena hari sudah siang. 9. Seorang sékretaris sedang ... jadwal kerja kepada Diréktur Kantor Jawatan Sosial. 10. Seorang Diréktur Kantor Jawatan Sosial sedang ... jadwal dengan sékretarisnya. 11. Kami ... rencana pergi beristirahat ke Bali karena uang kami habis. 12. Ibu ini selalu ... bagus. 13. Dokter ini biasanya ... praktik di rumah setelah selesai bekerja di rumah sakit. 14. Setelah ... bekerja di kantor ayah biasa beristirahat dan ... dengan keluarga, kadang-kadang dia main bulu tangkis dengan anak-anak di halaman rumah. 15. Karena dia minum kopi panas rasa ngantuknya sudah 16. Pada hari ulang tahunnya dia biasanya ... banyak teman ke réstoran. 17. Ibu Anto ... nasi uduk dan nasi ketan dengan kelapa parut kepada tamunya. 18. Tamu-tamu ... banyak terima kasih kepada Ibu Anto atas masakannya yang sangat énak itu. 19. Kami ... teman-teman kami dari Moskow dan berjanji ... kamar buat meréka di rumah kami. 20. Dia ... kué besar itu dan ... kué itu kepada tamunya. 21. Dia ... rambutnya karena panjang. 22. Setiap akhir minggu kita ... untuk ... tugas kita bersama untuk minggu depan. 23. Waktu itu meréka ... hari ulang tahun adiknya yang bungsu. 24. Saya belum tahu bagaimana ... méja untuk tamu yang begitu banyak. 25. Bésok ulang tahun anak saya yang bungsu. Kami ... Bapak dan Ibu Anto. Apa bisa datang?

► **13.** Составьте предложения из данных слов и словосочетаний.

1. Berpakaian, dan, dia, beberapa saat kemudian, mandi, setelah, bersama keluarganya, sarapan.
2. Mémang, taat, seorang muslimah, dia, yang, baik.
3. Sarapan, suruh, pembantunya, dia, menyiapkan.
4. Lalu lintas, tidak berani, sebab, naik mobil, naik bus umum, ramai sekali, dia.
5. Ada, pada tengah hari, janji, membicarakan, dengan, bertemu, kontrak kerja, untuk, manajer.
6. Bank, di, adalah, Pak Indra Wijaya, sebuah, diréktur, swasta, utama, seorang, Jakarta.
7. Soré, badannya, tidur, biasanya, dia, karena, selama, capék, satu jam.
8. Kursi goyang, di kebun, sambil, dia, di, minum téh, duduk.
9. Datang, ketika, sudah, semuanya, tamu-tamu, bérés.
10. Teman-temannya, atas, sebelum, mengucapkan, dia, hadiah, pulang, terima kasih, ulang tahun.
11. Semua, dan, ketika, menyanyi, adik Mira, berdiri, kué, membawa, dengan 15 lilin di atasnya, keluar.
12. Ruang tamu, membersihkan, memasak, ketika, ibu Mira, sedang, pembantu Mira, sedang.

► **14.** Поставьте вопросы к выделенным словам и словосочетаниям.

1. *Bésok* saya bisa datang *ikut rapat antara pukul 09:30 sampai pukul 11:00*. 2. *Pasiénnya sangat banyak*. 3. *Dokter Angrayéni mémang seorang muslimah yang baik dan taat*. 4. Sekarang ibu Mira *sedang memasak nasi goréng dan saté*. 5. Tamu datang *untuk mengucapkan selamat hari ulang tahun dan memberikan hadiah* kepadanya. 6. *Tahun yang lalu* ibu Mira memesan makanan *dari réstoran* untuk *pésta putrinya*. 7. Aléksander

naik mobil *karena tidak berani naik bus umum* sebab lalu lintas *ramai sekali*. 8. Ia akan naik *keréta éksprés* karena *Malang jauh dari Jakarta*. 9. *Nanti malam* ada *acara penting*. 10. Pembantu ibu Mira *sedang membersihkan* ruang tamu.

► 15. Раскройте скобки, выбрав нужный глагол.

1. Hadi (memberi, memberikan) Kartini sebuah buku. Hadi (memberi, memberikan) sebuah buku kepada Kartini. Ibu (memberi, memberikan) saya uang. Ibu (memberi, memberikan) uang itu kepada saya tadi pagi.

Dosén baru akan (memberi, memberikan) kuliah tentang sastra Indonésia kepada kami. Dosén (memberi, memberikan) koran itu kepada kami. Mira sudah (memberi, memberikan) surat itu kepada ibunya. Aléksander tidak mau (memberi, memberikan) majalah itu kepada temannya. Dia (memberi, memberikan)ku tiga hélai keméja baru.

2. Ayah (menanam, menanamkan) padi di sawah setiap tahun. Ayah sedang (menanam, menanamkan) padi di sawah tadi siang. Orang itu bersedia (mengajar, mengajarkan) cara (menanam, menanamkan) padi di sawah kepada penduduk désa.

3. Orang tua itu sudah tidak bisa lagi (mendengar, mendengarkan). Saya belum (mendengar, mendengarkan) dia menyanyi. Meréka belum (mendengar, mendengarkan) dia berbicara dalam bahasa Indonésia. Dosén tidak (mendengar, mendengarkan) Hasan bertanya. Kami duduk sambil (mendengar, mendengarkan) radio. Siapa mau (mendengar, mendengarkan) saya bernyanyi? Tuti tidak bisa (mendengar, mendengarkan) radio sekarang karena sangat sibuk. Ibu sedang (mendengar, mendengarkan) musik. Ketika (mendengar, mendengarkan) nama Agus, muka Mira menjadi mérah.

4. Guru mulai (mengajar, mengajarkan) bahasa asing itu sejak tahun 1989. Dia (mengajar, mengajarkan) naik sepéda kepada anak–anak itu. Ayah saya (mengajar, mengajarkan) sejarah Indonésia sejak tahun lalu.

5. Meréka senang (mendapat, mendapatkan) hadiah khas Bali. Ketika kakak saya pulang dia (mendapat, mendapatkan) ibunya sedang menangis. Meréka baru (mendapat, mendapatkan) surat dari temannya di luar negeri. Pak Agus baru (mendapat, mendapatkan) uang untuk membayar biaya sekolah anaknya.

6. Keluarga kami (menanggung, menanggungkan) semua ongkos rumah sakit. Dia (menanggung, menanggungkan) saya. Setelah berhenti bekerja ia (menanggung, menanggungkan) biaya sekolah adik kepada anak–anaknya yang sudah bekerja.

7. Meréka sedang (membangun, membangunkan) rumah baru. Rakyat Indonésia sedang (membangun, membangunkan) negaranya. Ayah (membangun, membangunkan) anak–anak pukul 05:00 pagi. Pemerintah akan (membangun, membangunkan) banyak sekolah dasar yang baru.

8. Harga semua barang sedang (menaik, menaik). Pelayan (menaik, menaik) barang–barang kami ke kamar hotél Ibis.

9. Perutnya (membesar, membesarkan) karena banyak makan. Orang tua itu (membesar, membesarkan) anaknya dengan susah.

10. Adik perempuan saya (mengecil, mengecilkan) baju baru karena agak besar. Badannya (mengecil, mengecilkan) karena sakit.

11. Kabar tentang kakaknya (meluas, meluaskan) sampai ke kampung halamannya. Paman ingin (meluas, meluaskan) sawahnya.

12. Bunga–bunga di taman ini mulai (memutih, memutihkan). Adik sedang (memutih, memutihkan) témbok rumahnya.

13. Mukanya mulai (menguning, menguningkan) karena sakit. Ibu sedang memasak nasi sambil (menguning, menguningkan)nya dengan kunyit.

14. Dia pandai (menyanyi, menyanyikan). Meréka sedang belajar (menyanyi, menyanyikan).

15. Mira (meminjam, meminjamkan) kursi dari tetangga di sebelah rumahnya. Tetangga dari sebelah rumah Mira (meminjam, meminjamkan) kursi kepada Mira. Saya akan (meminjam, meminjamkan) buku ini kepadamu kalau kamu mengembalikannya besok pagi.

16. Risa sedang (mengisi, mengisi) formulir dengan pena. Mereka sedang berdiskusi tentang rencana (mengisi, mengisi) hari libur.

17. Joko ingin sekali membeli lukisan. Dia masuk ke toko lukisan dan (bertanya, menanyakan) harga lukisan kepada penjual.

► **16.** Замените побудительные предложения запретительными по соответствующему образцу.

Образцы: 1) Bacalah buku itu. Jangan(lah) baca buku itu.

2) Masaklah saté siang ini. Jangan masak saté siang ini.

1. Ambillah peta ini. 2. Masaklah nasi goreng. 3. Cucilah pakaianmu. 4. Tulislah surat atas namamu. 5. Lihatlah lukisan ini. 6. Menyanyilah di luar. 7. Berhentilah di sini. 8. Turunkanlah harga mobil sekarang. 9. Dengarkanlah radio nanti malam. 10. Berikanlah kue itu kepadanya. 11. Cucilah rambutmu, Mira, sebelum tidur. 12. Tunggulah temanmu di sini. 13. Batalkanlah rencana rapat hari ini dengan Bapak Sudarmo. 14. Tanyakanlah acara besok beliau. 15. Beritahukanlah, saya datang besok. 16. Berangkatlah sekarang. 17. Kembalikanlah buku ini besok lusa. 18. Membacalah sekarang. 19. Menyanyilah sekarang. 20. Mengajarlah sekarang.

► **17.** Ответьте на вопросы по соответствующему образцу.

Образец: Boléhkah saya bertanya sekarang? – Ya, boléh.

или Tidak, jangan bertanya sekarang.

1. Boléhkah mengambil buah ini? 2. Boléhkah melihat jadwal Bapak? 3. Boléhkah saya menulis? 4. Boléhkah aku memasak tumpeng dengan kunyit sekarang? 5. Boléhkah aku tunggu sebentar di sini? 6. Boléhkah aku beritahukannya tentang panggilan itu? 7. Boléhkah berangkat sekarang? 8. Boléhkah berhenti di sana? 9. Boléhkah Ibu mengajar sekarang? 10. Boléhkah dia memotong kue ini? 11. Boléhkah adik membersihkan kamarnya sekarang?

► **18.** Ответьте на вопросы, используя в ответе слова в скобках.

1. Dengan apa engkau menulis? (pensil). 2. Dengan siapa Ibu sedang berbicara? (ayah). 3. Dengan siapa engkau bermain? (teman sekolah). 4. Dengan apa mereka bermain? (kelapa). 5. Mengapa ibu di dapur? (masak nasi). 6. Mengapa kamu di sini? (sedang menunggu teman). 7. Mengapa dia gemuk? (banyak makan). 8. Mengapa kepalanya pusing? (malas bergerak). 9. Mengapa Anda tidak pergi ke kantor tadi pagi? (pergi ke dokter). 10. Mengapa mereka tidak mau pergi ke bioskop? (mau belajar). 11. Mengapa kamu suka sekali kepada dokter Angrayéni? (seorang muslimah yang baik dan taat). 12. Ayah sedang apa bersama anak-anak? (sedang main bulu tangkis). 13. Mengapa kamu suka sekali kepada Ahmad? (seorang muslimin yang baik dan taat).

► **19.** Переведите на индонезийский язык.

1. Спустя несколько минут после пробуждения она всегда совершает утренний молебен. Она действительно хорошая и набожная мусульманка. 2. Каждое утро она подготавливает ежедневный план. 3. Врач Анграени – приветливый человек. Вот почему пациенты любят ее. 4. Александр очень занят. У него всегда много разных мероприятий. 5. Он обычно ездит на машине, а не на автобусе, так как в транспорте очень много людей. 6. Сегодня он обещал встретиться с менеджером по экспорту, чтобы обсудить трудовое соглашение. 7. В полдень он обещал пообедать с главным директором одного частного банка. 8. После работы с пяти до шести вечера он спит, потому что устает (чувствует усталость). 9. Сегодня вечером Мира отмечает свой день рождения. Ей исполнилось 15 лет. Школьные друзья Миры

собрались у нее дома, чтобы поздравить с днем рождения, преподнести подарки и цветы. Всем было весело. Одни пели и играли на гитаре, другие танцевали. Мира разрезала большой торт и угостила им своих друзей. Перед тем как друзья ушли, Мира поблагодарила их за подарки и цветы. 10. Очень важно заниматься спортом. Бегать, заниматься гимнастикой, плаванием, не сидеть долго на месте и есть много овощей и фруктов. Не нужно есть много мяса и жирные блюда. Пить пиво можно, но немного. 11. Он плохо спит по ночам и много курит.

► **20.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 1.

- Kenapa kamu ngantuk? Kamu tidur pukul berapa tadi malam? –
- Kenapa kamu baru tidur pukul 12:00 malam? –
- Teguh, kamu biasanya tidur pukul berapa? –
- Irwan, kamu biasa tidur pukul berapa? –
- Irwan, kenapa kamu tidak pernah bangun pagi-pagi? –
- Pada hari apa Teguh bisa bangun siang? –

► **21.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 2.

- Rina, apa acara saya hari ini? –
- Dengan siapa saya ada rapat hari ini? –
- Bapak pergi ke kantor imigrasi saja dulu. –
- Tolong télépon dan batalkan rapat hari ini dengan Bapak Sudarmono. –
- Kira-kira pukul berapa bapak bisa datang ikut rapat? –

► **22.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 3.

- Bagaimana Pak, apa yang sakit, Pak? –
- Saya sakit apa, Dok? –
- Wah, susah, dok, saya suka makan saté dan tidak biasa makan sayur dan buah-buahan. –
- Kalau minum bir, boleh atau tidak? –
- Bapak harus setiap pagi berolah raga, bersenam, berlari atau berenang. –
- Yang penting bergerak. Jangan banyak duduk! –

► **23.** Подберите ответы к данным вопросам.

A. Ke mana kamu (pergi) tadi malam, Agus? Apa Hasan teman sekolahmu?	Ya, dia duduk dekat saya di kelas. Saya pergi ke bioskop dengan Hasan.
B. Santi, kamu sudah makan siang? Ke réstoran mana?	Ke réstoran Sunda. Dekat pasar sawlayan. Belum, saya akan pergi makan sekarang. Risa, mari kita ke réstoran.
C. Joko, dengan siapa kamu berteman sekarang? Siapa namanya? Berapa umurnya? Apa dia teman yang baik? Apa dia bisa berbicara Bahasa Indonésia?	Ya, dia bisa bicara Bahasa Indonésia. Ya, dia teman yang baik. Dengan seorang anak laki-laki dari Rusia. Namanya Yuri. Umurnya kira-kira 20 tahun.

D. Kamu sedikit sekali makan, Risa. Kenapa? Sakitkah kamu?

O ya, Bu, bolehkah saya pergi ke bioskop nanti malam?

Dengan siapa kamu akan pergi?

Siapa namanya dan berapa umurnya?

Namanya Joko. Umurnya 17 tahun. Dia pernah datang ke sini dulu.

Dengan teman saya. Dia bukan anak yang malas. Dia pintar dan ganteng.

Tidak, Bu, saya tidak sakit. Saya tidak mau makan. Tapi tadi malam saya tidak bisa tidur, tidak tahu kenapa.

Ya, tentu boleh.

► 24. Выучите пословицы.

1. Kayu habis rumah tak sudah. 2. Api adalah pelayan yang baik, tetapi tuan yang buruk. 3. Bahasa menunjukkan bangsa.

Kosakata

api – огонь

bangsa – народ, нация

menunjukkan (tunjukkan) – показывать; указывать

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда хотят отметить:

- 1) где бы ни был человек, везде он может найти средства к существованию;
- 2) праздная жизнь в молодости приводит к тяжелой старости;
- 3) хорошие дела и поступки всегда приносят радость людям.

► 25. Составьте короткие рассказы на следующие темы: «Hari kerja»; «Hari ulang tahun».

Урок 7

Степени качества и степени сравнения

Высокая степень качества

Наивысшая, или самая высокая, степень качества выражается:

1) префиксом *ter-*: *terpenting* «важнейший» ← *penting* «важный»; *terbaik* «наилучший» ← *baik* «хороший»; *terbesar* «наибольший» ← *besar* «большой».

Префикс *ter-* присоединяется не ко всем прилагательным;

2) словом *paling* «самый»: *paling tinggi* «самый высокий»; *paling besar* «самый большой», *paling indah* «самый красивый»;

3) словами *terlalu/terlampau* «слишком»: *terlalu/terlampau kecil* «слишком маленький»; *terlalu/terlampau panjang* «слишком длинный».

Слабая степень качества

Слова *agak* «довольно», *cukup* «довольно, достаточно» выражают ослабленную степень качества, употребляются в контактной позиции с прилагательным, предшествуя ему: *cukup/agak baik* «довольно хороший».

Для выражения недостаточной оценки качества часто используется слово *kurang*: *kurang jauh* «недостаточно далеко»; *kurang dekat* «недостаточно близко».

Слова *paling*, *terlalu/terlampau*, *agak*, *cukup* всегда используются в контактной позиции с прилагательным, предшествуя ему, и сочетаются со всеми прилагательными.

В предложении прилагательные, выражающие ту или иную степень качества, заполняют обычные для прилагательного позиции – определения имени или сказуемого: *Gunung ini paling tinggi di daerah itu*. «Эта гора самая высокая в том районе».

Как определение к имени прилагательные вводятся с помощью служебного слова *yang*: *Di sana kita dapat menonton film–film yang terbaru*. «Там мы можем посмотреть самые новые фильмы».

Конструкция равной степени сравнения

Для выражения равной степени сравнения используется слово *sama* «одинаковый, равный, такой же». Уравниваемые значения выражаются:

1) подлежащим со значением множественности: *Kita sama kuat*. «Мы равны по силе (одинаково сильные)»; *Dua gunung itu sama tinggi*. «Эти две горы одной высоты»;

2) подлежащим + дополнение с предлогом *dengan*: *Pisang sama mahal dengan apel*. «Бананы такие же дорогие, как и яблоки».

В конструкции равной степени со словом *sama* к дополнению может присоединяться ЛМ-энклитика *–nya*. Такая конструкция строится по типу тематической: *Dua gunung itu sama tingginya*. «Эти две горы одной высоты».

Для выражения равной степени сравнения может использоваться префикс *se–*, присоединяемый к прилагательному в качестве сказуемого: *Buku ini sebagus buku itu*. «Эта книга такая же хорошая, как и та».

Как определение к имени прилагательное с префиксом *se–* обычно вводится словом *yang*. В конце атрибутивной группы ставятся указательные местоимения *ini* или *itu*: *Belum pernah saya lihat film yang sebagus itu*. «Никогда еще не видел такого хорошего фильма, как этот».

При отрицании равной степени качества используются обычные отрицания для предикативов, которые занимают позицию перед отрицаемыми словами. *Например*:

Pisang tidak semahal buah lain.

Pisang tidak sama mahalnnya dengan buah yang lain.

«Бананы не такие дорогие, как другие фрукты»

Конструкции сравнительной степени

При выражении большей степени качества используется слово *lebih* «более». Объект сравнения вводится предлогом *dari* или *dari pada* «чем». Вместо *dari* часто используется предлог *ketimbang*, заимствованный из яванского языка: *Cerita ini lebih menarik dari/ketimbang cerita itu*. «Этот рассказ интереснее того».

Для уточнения большей степени качества может быть употреблено слово *jauh* «гораздо, намного» в контактной позиции перед *lebih*: *Dia jauh lebih tua dari saya*. «Он намного старше меня».

Для выражения меньшей степени сравнения используется слово *kurang*: *Cerita ini kurang menarik dari cerita itu*. «Этот рассказ менее интересный, чем тот».

Слово *kurang* сочетается не со всеми прилагательными. Конструкция сравнительной степени со словом *kurang* может строиться по типу тематической добавления ЛМ-энклитика *-nya* к прилагательному-сказуемому: *Kota ini kurang ramainya dengan kota itu*. «Этот город не такой людной, как тот».

Для выражения значения «менее интересный, менее вкусный и т.п.» чаще используются конструкции *tidak sama... nyaltidak se...*, чем слово *kurang*. Данное значение может быть выражено также сочетанием отрицания *tidak* с последующим предикативным заместителем *begitu*: *Ikan ini tidak begitu énak*. «Эта рыба менее (не такая) вкусная».

Придаточное – раскрывающее определение к имени

Слово *tempat* может выполнять функцию союза и в таком случае соответствует русским словам «где, в котором».

Придаточное предложение, вводимое словом *tempat*, всегда служит определением к имени: *Kota tempat saya lahir dulu ramai sekali*. «Город, в котором я родился, раньше был очень многолюдным».

В позиции союза вместо *tempat* часто используется предложное сочетание *di mana*: *Dia masuk ke ruang kuliah, di mana teman-temannya menunggu dosen*. «Он вошел в аудиторию, где его друзья ждали преподавателя».

Союзная функция слова *tempat* выражена ясно, если оно является приложением к существительному: *Dia orang tempat saya berpegang*. «Он человек, за которого я держусь»; *Orang kaya tempat meminta, orang pintar tempat bertanya*. «У богатого просят помощи, а к умному обращаются за советом».

Придаточные предложения цели. Подчинительные союзы *agar, supaya, agar supaya*

Подчинительные союзы *agar, supaya, agar supaya* «чтобы, для того чтобы» представляют собой синонимы, во всех контекстах являются взаимозаменяемыми.

Придаточная часть, вводимая этими союзами и выражающая цель действия, как правило, следует за главной, но может и предшествовать ей: *Saya tinggal di kota kecil itu supaya dapat mengenal orang yang hidup di sana*. «Я жил в том маленьком городке, чтобы узнать людей, которые там живут»; *Agar hasil ujianmu baik, rajinlah belajar dari sekarang*. «Чтобы хорошо сдать экзамены, уже сейчас занимайся прилежно».

Если субъекты обеих частей кореферентны, то субъект в одной из частей может быть пропущен.

Данные служебные слова могут употребляться и как предлоги, т.е. вводить отдельные слова или группы слов, но не существительные: *Dia belajar rajin supaya pandai*. «Он учится прилежно для того, чтобы стать умным».

Обычно эти служебные слова употребляются после глаголов со значением *memerintah* «приказывать», *menasehatkan* «советовать», *menganjurkan* «призывать», *menuntut* «требовать», *meminta* «просить»: *Présiden menganjurkan kepada rakyat supaya mendukung pemerintah*. «Президент призвал народ, чтобы он поддержал правительство»; *Dokter menasihatkan kepadanya supaya tak banyak merokok*. «Врач посоветовал ему много не курить» (буквально: чтобы он много не курил); *Pegawai-pegawai menuntut supaya gaji mereka tidak berkurang*. «Служащие требовали, чтобы их зарплата не сокращалась».

Предложно-местоименное сочетание *karena itu*

Предложно-местоименное сочетание *karena itu/oleh karena itu* «поэтому» употребляется в роли подчинительного союза и служит для выражения причинно-следственных отношений между предложениями или его частями.

Часто эти слова, вводящие придаточную часть, служат началом отдельного предложения, которое связано с предыдущим по смыслу. В начальной позиции часто отделяются запятой. *Например:* Kami benar-benar tidak punya uang. Karena itu, kami belum bisa bayar uang sekolah. «У нас действительно нет денег. Поэтому мы не можем заплатить за обучение в школе». Andi sakit kemarin. Oleh karena itu, hari ini ia tidak akan datang ke sekolah. «Анди заболел вчера. Поэтому сегодня он не придет в школу».

Тексты и диалоги

Téks 1. Républik Indonésia.

Républik Indonésia adalah negara di Asia Tenggara yang ada di antara dua benua yaitu Benua Asia dan Benua Australia. Indonésia pun ada di antara dua samudera: Samudera Hindia dan Samudera Teduh. Samudera Teduh bernama juga Samudera Pasifik.

Di Indonésia ada kira-kira tujuh belas ribu pulau. Pulau-pulau yang terbesar adalah Jawa, Kalimantan, Sumatra, Sulawési, dan Papua. Awalnya bernama Papua kemudian berganti nama menjadi Irian Jaya. Saat ini namanya kembali menjadi Papua. Républik Indonésia membentang dari Barat ke Timur, dari Sabang sampai Merauké.

Di Pulau Jawa banyak sekali gunung, di antaranya banyak gunung api. Sungai yang paling panjang di Pulau Jawa bernama Bengawan Solo. Di sekitar Bengawan Solo banyak kampung. Di sana-sini ada sawah.

Di Pulau Jawa banyak kota-kota besar. Kota yang paling besar di Jawa Barat adalah Bandung. Kota yang paling besar di Jawa Timur adalah Surabaya. Kota yang paling sejuk di Jawa Timur adalah Malang. Kota yang indah di Jawa Tengah adalah Yogyakarta. Di sana ada kraton Yogyakarta. Tidak jauh dari situ ada tempat wisata yang terkenal, namanya Candi Borobudur. Candi Borobudur itu adalah satu dari tujuh bangunan terbesar di dunia.

Di Pulau Sumatera ada banyak hutan, gunung, dan sungai. Bukit Barisan membentang dari Utara sampai Sumatera Selatan. Sungai yang paling panjang adalah Sungai Musi di Sumatera Selatan. Danau yang paling besar dan indah adalah Danau Toba di Sumatera Utara. Kota yang terbesar di Sumatera Utara adalah Médan. Di Sumatera Selatan kota yang paling besar adalah Palémbang. Air terjun yang paling indah ada di Sumatera Barat, yaitu di Lembah Anai, tidak jauh dari kota Padang. Gunung yang paling tinggi di Sumatera adalah Gunung Kerinci.

Di Pulau Kalimantan yang sangat banyak rawa, sungai, dan hutannya, sedikit penduduknya. Pulau yang paling bergunung adalah Pulau Sulawési. Di pulau itu juga banyak danau dan sungai, tetapi sungai-sungai itu semua tidak panjang.

Hawa di Indonésia sangat panas. Di Indonésia hanya ada dua musim saja: musim hujan dan musim kemarau. Pada musim hujan banyak turun hujan. Waktu musim kemarau sangat panas karena matahari bersinar terik.

Ibukota Républik Indonésia adalah Jakarta, yang ada di Pulau Jawa. Kota itu adalah kota terbesar dan kota terbanyak penduduknya di Indonésia. Penduduk kota Jakarta bertambah dari tahun ke tahun. Jakarta adalah pusat politik, ékonomi, dan budaya Républik Indonésia. Di Jakarta Pusat ada istana negara. Di sini Présidén Républik Indonésia bekerja. Di Senayan, Jakarta Selatan ada parlemén Indonésia.

Di Indonésia ada bermacam–macam suku bangsa. Jumlah suku bangsa itu lebih dari dua ratus. Karena itu penduduk Indonésia berbicara dalam berbagai–bagai bahasa. Ada orang yang berbahasa Jawa, ada yang berbahasa Sunda, ada juga yang berbahasa Minang, Batak, Bali, Minahasa, dan lain–lain. Tetapi semua orang di Indonésia harus tahu dan mengerti bahasa Indonésia, sebab bahasa Indonésia adalah bahasa nasional.

Dulu, Belanda selalu berusaha agar supaya suku–suku bangsa itu tidak bersatu. Politik itu namanya politik adu domba. Akan tetapi Belanda tidak berhasil.

Pada tanggal 28 Oktober 1928 wakil pemuda dari seluruh Indonésia berkumpul di Jakarta. Méreka menyatakan ikrar. Ikrar itu namanya Sumpah Pemuda. Tujuan pemuda Indonésia melawan Belanda agar Indonésia cepat merdéka. Pada tanggal 17 Agustus 1945 Indonésia menjadi negara yang merdéka.

Kosakata

adu – сталкивать друг с другом
agar – чтобы
air terjun – водопад
akan tetapi – но, однако
awal – начало/начальный
bangunan – здание, строение, сооружение
bengawan – *яванское* большая река
bergunung – гористый
benua – континент
berbagai–bagai – разнообразный, различный
berbahasa – говорить на каком–л. языке
berawa – болотистый
berganti – заменить
berhasil – удаваться
bersatu – объединяться
bersinar – светить
berusaha – прилагать усилия, стараться
bertambah – увеличиваться
cepat – быстрый, скорый
di sana–sini – повсюду, и здесь и там
domba – овца
dunia – мир, земля/земной
ékonomi – экономика
gunung api – вулкан
hanya – только
ikrar – клятва
jumlah – количество; сумма

kemarau – сухой, засушливый/сухой сезон
lembah – долина
membentang (bentang) – простирается, раскинуться; протянуться
melawan (lawan) – противостоять, сопротивляться
mengerti (erti/arti) – понимать
menyatakan (nyatakan) – заявлять, объявлять
merdéka – независимый
nasional – национальный
musim – время года, сезон
negara – государство
parlemén – парламент
pemuda – юноша, молодой человек/молодежь
politik – политика
présidén – президент
pulau – остров
républik – республика
samudera – океан
suku bangsa – народность
sumpah – клятва
supaya – чтобы
terik – жаркий, знойный
terkenal – известный, знаменитый
tujuan – цель
turun – спускаться, снижаться
wakil – представитель

Части света. Arah Mata Angin

Barat – запад
Barat Daya – юго–запад
Barat Laut – северо–запад
Selatan – юг

Tenggara – юго–восток
Timur – восток
Timur Laut – северо–восток
Utara – север

Географические названия, названия народов (этносов, этнонимы).

Daftar Nama Geografi, nama suku bangsa (étnik grup) Indonésia

Batak – батаки (группа народностей на Северной Суматре)
Belanda – Голландия
Bengawan Solo – река Соло (на Центральной Яве)

Bukit Barisan – горный хребет Букит Барисан (на Западной Суматре)

Gunung Kerinci – гора Керинчи (вулкан на Центральной Суматре)

Irian Jaya – Ириан Джая (индонезийское название западной половины острова Новая Гвинея, аббревиатура, созданная первым президентом Индонезии Сукарно: IRIAN = Ikut Républik Indonésia Anti Netherland «Воссоединяйтесь с Республикой Индонезия в борьбе против Голландии»). Сейчас разделена на провинции Папуа и Западное Папуа)

Jawa – остров Ява

Kalimantan – остров Калимантан (ранее Борнео)

Lembah Anai – долина Аней (на Западной Суматре)

Médan – г. Медан (на Северной Суматре)

Merauké – (населенный пункт на востоке провинции Папуа)

Minahasa – полуостров Минахаса (на Северной Сулавеси)

Minahasa – минахасцы (народность на Северной Сулавеси)

Minang/Minangkabau – минангкабау (народность на Западной Суматре)

Palémbang – г. Палембанг (на Южной Суматре)

Papua – Папуа (название юго-восточной части острова Новая Гвинея)

Sabang – (крайний западный населенный пункт на острове Вех)

Samudera Hindia – Индийский океан

Samudera Teduh/Samudera Pasifik – Тихий океан

Sulawési – остров Сулавеси (ранее Целебес)

Sumatera – остров Суматра

Sunda – сунданцы (народность на Западной Яве)

Sungai Musi – река Муси (на Южной Суматре)

Запомните. Ingatlah

adu domba – натравливать друг на друга

Sumpah Pemuda (историческое) – Клятва молодежи (одна родина, одна нация, один язык); клятва принята на 2-м Конгрессе молодежи 28 октября 1928 г.

hujan turun – идет дождь

Téks 2. Kembali Kuliah.

Mardi bangun pagi sekali dan terus membersihkan kamar tidurnya. Sesudah mandi dan makan pagi, dia menyiapkan buku–buku dan alat–alat tulisnya, lalu memasukkannya ke dalam tas. Dia juga mendengarkan radio, supaya tahu ada berita apa hari ini.

Kemudian ia mengunci kamarnya dan keluar. Dia pergi ke belakang rumah untuk mengeluarkan sepedanya dari garasi. Dia bersepeda ke Universitas. Di Jalan Menur, dia berhenti sebentar, singgah ke rumah teman, untuk mengembalikan sebuah buku. Mardi meminjam buku itu sejak hari minggu yang lalu.

Sesudah bersepeda kira–kira 20 menit, dia tiba di Universitas. Dia merantai sepedanya ke tiang listrik yang ada di muka gedung Universitas supaya sepedanya tidak hilang. Dia masuk ke ruang kuliah, di mana teman–temannya sedang menunggu dosén.

Kosakata

alat tulis – письменные принадлежности

berita – новость

kunci – ключ

memasukkan (masukkan) – вводить,
вставлять; класть, помещать
(во внутрь чего–л.)

mengeluarkan (keluarkan) – извлекать, выводить

mengembalikan (kembalikan) – возвращать

mengunci (kunci) – запирать на ключ

merantai (rantai) – привязать на цепь

rantai – цепь

sepeda – велосипед, **bersepeda** – ехать
на велосипеде

singgah – заходить, заезжать

terus – прямо, напрямик; немедленно,
сразу же
tiang listrik – опорный столб линии
электропередач

radio – радио

Запомните. Ingatlah

Di muka Universitas = di depan – перед университетом
Hari ini juga – в этот же день

Dialog 1. Sudah Melakukan Apa?

Suami: Ibu, Minah sudah mencuci jas saya atau belum?

Istri: Sudah Pak, dengan mesin cuci.

Suami: Apa Tono sudah merapikan tempat tidurnya?

Istri: Saya kira dia lupa. Begitu bangun dia terus menonton télévisi.

Suami: Amin sudah membersihkan kamar mandi atau belum?

Istri: Saya kira sudah. Dia memakai sikat dan détergén.

Suami: Tuti sudah mematikan lampu di depan atau belum?

Istri: Belum. Saya lihat lampunya masih menyala.

Suami: Yanti sudah memasukkan surat ke kotak pos atau belum?

Istri: Sudah, di kotak pos seberang jalan.

Kosakata

détergén – детергент, моющее средство

jas – куртка, пиджак

kotak pos – почтовый ящик

lupa – забывать

memasukkan (masukkan) – *здесь:* опускать

mematikan (matikan) – гасить, тушить
(напр., свет)

menyala (nyala) – гореть

mesin cuci – стиральная машина

merapikan (rapikan) – приводить в порядок

nyala – пламя

rapi – 1) опрятный, чистый; 2) аккуратный,
тщательный

sikat – щетка

Запомните. Ingatlah

Mematikan lampu – гасить свет

Begitu bangun... terus – как только проснулся... сразу же

Лексико-грамматический комментарий

Конструкция со словом *begitu* «как только» используется в сложных предложениях, в которых выражается полное совпадение действия или непосредственного предшествования во времени придаточной и главной частей.

Слово *begitu* всегда служит началом высказывания. В главной части могут использоваться показатели последующего действия *terus/langsung* «сразу»: *Begitu ia pulang, kami langsung pergi.* «Как только он пришел, мы сразу же ушли».

Dialog 2. Ke Stadion.

Diman: Kita akan ke mana?

Joko: Ke stadion. Menonton sépak bola.

Diman: Siapa yang bertanding?

Joko: Indonésia vs Rusia.

Diman: Bagaimana cuaca hari ini?

Joko: Buruk. Kemarin hawa dingin dan hari ini juga. Saya dengar akan datang hujan. Apa kita akan bawa payung?

Diman: Saya pikir, ya. Dan kamu punya payung?

Joko: Tidak. Belum punya.

Diman: Ini, saya ada payung. Ayo kita pergi.

Kosakata

bertanding – состязаться, соревноваться

vs = versus – против

Dialog 3. Wali Kelas.

Kepala Sekolah: Sudahkah kamu tahu tentang tata tertib sekolah?

Murid: Sudah, Pak.

Kepala Sekolah: Ada yang belum jelas?

Murid: Ada. Tentang wali kelas, Pak. Apa itu wali kelas?

Kepala Sekolah: Wali kelas itu guru yang membimbing murid–murid dalam satu kelas di sekolah. Sudahkah kamu kenal wali kelasmu?

Murid: Sudah, Pak. Bu Zaenab. Beliau guru bahasa Inggris kami.

Kepala Sekolah: Bésok beliau akan datang kepada kalian.

Murid: Di sekolah dasar kami anggota Pramuka. Bagaimana di Sekolah Menengah Pertama?

Kepala Sekolah: Ya, organisasi Pramuka juga ada di sekolah kita.

Kosakata

anggota – член

jelas – понятный, ясный

kepala sekolah – директор школы

membimbing (bimbing) – руководить, наставлять, направлять

tata tertib – порядок, правила

wali kelas – классный наставник

Комментарий

Sekolah Menengah Pertama – средняя школа первой ступени (три года обучения).

Pramuka (Прамукa) – детская и юношеская организация (члены организации – скауты в возрасте от 6 до 18 лет и старше).

Dialog 4. Mana yang lebih énak?

Mitro: Pak Widodo, mana yang lebih énak, hidup di Éropa atau di Indonésia?

Widodo: Wah, yang jelas, hawa di Indonésia lebih panas dari pada di Éropa.

Mitro: Bagaimana tentang biaya hidup?

Widodo: Di Éropa biaya hidup lebih mahal.

Mitro: Mémang saya dengar dari teman–teman biaya hidup di Éropa jauh lebih mahal dari pada di Indonésia. Biaya hidup di Indonésia jauh lebih murah. Pakaian murah, transportasi murah, semuanya murah... Bagaimana lalu lintas di Éropa?

Widodo: Dalam hal ini Éropa lebih baik. Mobil di jalan–jalan misalnya di Belanda tidak sebanyak mobil di jalan–jalan di Indonésia. Aturan lalu lintasnya juga lebih tegas.

Mitro: Semoga saya juga bisa berkunjung ke Éropa nanti, supaya bisa melihat semuanya.

Kosakata

aturan – правило**biaya hidup** – стоимость жизни**Éropa** – Европа**hal** – вопрос, дело; обстоятельство**tegas** – жесткий, четкий**transportasi** – транспорт/транспортный

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Di mana Républik Indonésia? 2. Di antara benua mana letak Indonésia dan apa nama benua itu? 3. Di antara samudera mana letak Indonésia? 4. Samudera itu apa namanya? 5. Berapa buah pulau yang besar dan kecil ada di Indonésia? 6. Pulau–pulau apa saja yang ada di Indonésia? 7. Apa saja yang ada di pulau Jawa? 8. Apa saja yang ada di pulau Sumatra? 9. Apa saja yang ada di pulau Kalimantan? 10. Bagaimana hawa di Indonésia? 11. Ada berapa musim di Indonésia? 12. Kota apa yang menjadi ibu kota Indonésia? 13. Sungai apa yang paling panjang di pulau Jawa? 14. Kota apa yang paling besar di Jawa Barat dan di Jawa Timur? 15. Pulau apa yang paling bergunung? 16. Mengapa semua orang Indonésia harus mengerti bahasa Indonésia? 17. Mengapa dulu bangsa Belanda tidak ingin agar suku–suku bangsa Indonésia bersatu? 18. Bangsa Belanda melakukan politik apa waktu itu? 19. Untuk apa pemuda dari seluruh Indonésia pada tanggal 28 Oktober 1928 berkumpul di Jakarta? Apa tujuan pemuda Indonésia waktu itu? 20. Apa nama lain dari Papua?

► 2. Вставьте в предложения вместо точек подчинительный союз *agar/supaya/agar supaya* или предлог *untuk*.

1. Rajinlah belajar, ... berhasil baik. 2. Dia datang ke rumah saya ... memberitahukan berita yang baik itu. 3. Banyaklah makan buah–buahan dan sayur–sayuran ... menurunkan berat badan. 4. Banyaklah makan buah–buahan dan sayur–sayuran ... berat badan turun. 5. Dia akan menolong kamu ... menyelesaikan laporan itu. 6. Ibu memberi anaknya uang ... membeli pakaian baru. 7. Pakailah sepatu baru ... ikut merayakan pésta ulang tahun. 8. Bersihkanlah kamarmu ... ibumu senang. 9. Pemuda dari seluruh Indonésia berkumpul ... menyatakan ikrar. 10. Pagi–pagi ayah tidak ada waktu ... membaca koran, karena dia harus berada di kantor jam setengah delapan. 11. Keluarganya sering pergi ke kolam renang ... berenang. 12. Setiap pagi dia berlari ... berat badannya menurun. 13. Sekarang beliau sibuk sekali karena ingin menyiapkan laporan ... rapat minggu depan. 14. Tidurlah, ... kamu tidak ngantuk bésok. 15. Ibu memasak kedua ékor ayam itu sekarang, ... dia tak usah memasak bésok. 16. Dia merantai sepedanya ke tiang listrik, ... tidak hilang. 17. Bangunlah cepat, ... datang ke kantor pada waktunya. 18. Pada waktu malam ayah juga menonton télévisi ... tahu ada berita apa yang baru hari ini. 19. ... lebih indah, meréka menanam bunga di taman ini. 20. Anda harus melakukan sesuatu ... bisa tidur, misalnya mendengarkan dulu musik–musik yang indah.

► 3. Вставьте в предложения вместо точек слова: *bila, ketika, waktu* или *kapen*.

1. Sejak ... Indonésia menjadi merdéka? 2. Pak Widodo belajar bahasa Belanda ... berada di Belanda. 3. Rita dan teman–temannya makan nasi ketan dengan kelapa parut, ... meréka di rumah Ibu Anto. 4. Anto sedang apa ... Rita datang bertamu ke rumahnya. 5. ... anda ada waktu, tulislah surat kepada kami. 6. ... nanti kamu rindu kepada kami, kamu boléh datang ke rumah kami kapan saja. 7. Aku tidak tahu ... meréka berangkat ke sana. 8. Soré hari Pak Handoko main bulu tangkis dengan anaknya ... ada waktu. 9. ... aku tidak makan di rumah, di mana ada kantin yang bersih, énak dan tidak mahal yang tidak jauh dari rumah saya? 10. ... kita kerja di kantor, apakah perlu pakai dasi? 11. ... tidak perlu mobil, mana yang paling aman, bus atau taxi? 12. ... malam bertambah malam. 13. ... anda mau pulang, kamu mau membawa apa dari sana? 14. ... bersepeda ke universitas dia berhenti sebentar di Jalan Menur. 15. ... kamu mau

berangkat pulang? 16. ... Anda pertama kali makan bébék panggang? ... berkunjung ke Bandung pada tahun yang lalu. 17. ... saya tidak pergi ke kampus, saya pergi berenang atau berolahraga lain, menonton télévisi, dan berbelanja.

►4. Вставьте в предложения вместо точек глаголы: *membentang, berbahasa, berawa, berhasil, bersatu, bersinar, berusaha, bertambah, melawan, mengerti, menyatakan, memasukkan, membersihkan, mengeluarkan, mengembalikan, mengunci, merantai, melakukan*.

1. Mengisi libur sekolah tidak selalu harus pergi ke luar kota karena di dalam kota pun kita bisa ...nya. 2. Sekarang jumlah penduduk Indonésia ... sampai 250 juta orang. 3. Pamannya ... membuka toko baru di daérahnya. 4. Beliau ... bahwa bahasa itu berasal dari satu tempat, yaitu di daérah-daérah Cina Selatan. 5. Dulu, daérah itu sangat ... tetapi sekarang ladang-ladang ... di sana. 6. Ada juga yang ... bahwa kata «bandung» berarti besar atau luas. 7. Daérahnya ... dari Utara ke Selatan sampai beberapa kilométer jauhnya. 8. Waktu musim kemarau sangat panas di Indonésia karena matahari ... dari pagi sampai soré. 9. Di pulau Jawa ada orang yang ... Sunda, ada yang ... Jawa dan Madura. 10. Selama lebih dari tiga ratus tahun bangsa Indonésia ... Belanda. 11. Saya tidak ... bila ada orang yang berbicara dalam bahasa Sunda. 12. Kemarin saya meminjam cangkir dan piring itu dari tetangga di sebelah rumah saya dan sekarang harus ... nya. 13. Mengapa Belanda selalu ... agar suku-suku bangsa Indonésia tidak ... ? 14. Mengapa Belanda ... politik adu domba? 15. Setiap pagi kami ... halaman depan rumah kami. 16. Pagi-pagi Pak Handoko ... mobilnya dari garasi, terus berangkat naik mobil ke kantor. 17. Anak ini ... anjingnya ke sebuah pohon di depan rumahnya. 18. Santi ... semua alat tulisnya ke dalam laci méja itu dan ...nya. 19. Pemuda Indonésia ... ikrar yaitu Sumpah Pemuda pada tahun 1928. 20. Siapa yang ... pintu rumahnya?

►5. Раскройте скобки, выбрав нужный глагол.

1. Pegawai itu (bekerja, mengerjakan) tugas-tugas kantor. 2. Tini akan (memanas, memanaskan) sup untuk makan siang. 3. Apakah kamu sudah (mati, mematikan) lampu di ruang tamu? 4. Meréka sedang (berdiskusi, mendiskusikan) tentang ékonomi Indonrsia. 5. Meréka datang ke rumahnya hanya untuk (berucap, mengucapkan) terima kasih. 6. Sambil (mendengar, mendengarkan) radio, Pak Widodo membaca buku. 7. Nénék saya sudah tua tetapi masih bisa (mendengar, mendengarkan) dengan baik. 8. Anda tahu tempat (menginap, inap) yang baik di Lembang? 9. Saya baru tidur pukul 12 malam karena harus (selesai, menyelesaikan) laporan untuk rapat bésok. 10. Dia (bekerja, mengerjakan) semua tugas rumah tangganya karena tidak ada pembantu. 11. Kata ini (arti, berarti) apa? 12. Apa (arti, berarti) kata itu? 13. Kata ini menyatakan (arti, berarti) apa? 14. Pak Handoko harus (berbicara, membicarakan) hal itu dengan isterinya. 15. Dia (keluar, mengeluarkan) rumah, kemudian (keluar, mengeluarkan) mobilnya dari garasi terus berangkat ke kampung. 16. Dia (berkata, mengatakan) bahwa ayahnya sakit. 17. Ibu (berkata, mengatakan) hal itu kepada saya. 18. Mardi (berkata, mengatakan) bahwa dia akan bersekolah ke Yogyakarta. 19. Pelayan (menyala, menyalakan) lampu di kamar hotél kami. 20. Apa lampu masih (menyala, menyalakan) di kamarnya?

►6. Поставьте вопросы к выделенным словам и словосочетаниям.

1. Mardi bangun *pagi sekali* dan terus *membersihkan kamar tidurnya*. 2. Sesudah mandi dan makan pagi, dia *menyiapkan buku-buku dan alat-alat tulisnya*. 3. Dia *bersepéda* ke Universitas. 4. Mardi singgah ke rumah teman *untuk mengembalikan sebuah buku*. 5. Mardi meminjam buku itu *sejak hari minggu yang lalu*. 6. Sesudah bersepéda kira-kira *20 menit*, dia tiba di Universitas. 7. Dia merantai sepédanya *ke tiang listrik*. 8. Dia merantai sepédanya ke tiang listrik *supaya sepédanya tidak hilang*. 9. Teman-temannya *sedang menyinggu dosén*.

►7. Вставьте вместо точек слова: *tertua, terbesar, terpandai, terluas, terdekat, terbagus, terjauh, terpanjang, tertinggi, terbanyak, terindah, terpendék, terkecil, terbaru, terlébar, termahal, termurah, terbaik.*

1. Gedung itu adalah gedung yang ... di kota kami. 2. Borobudur adalah candi yang ... di Indonésia. 3. Ruang tamu ini adalah ruang yang ... di dalam rumah itu. 4. Di Cina ada sebuah témbok yang ... di dunia. 5. Pergilah ke bank yang ... dari sini. 6. Kota itu adalah kota yang ... penduduknya di daérah ini. 7. Kota yang ... di Sumatera Selatan adalah Palémbang. 8. Dia anak ... di kelasnya. 9. Saya mencari sepatu yang 10. Sungai yang ... di Pulau Jawa bernama Bengawan Solo. 11. Danau yang ... di Sumatera Utara adalah Danau Toba. 12. Di Sumatera ada gunung ... yang bernama Gunung Kerinci. 13. Cerita ini ... di bukunya. 14. Siapa yang ... di antara murid–murid ini? 15. Dia saudara saya yang 16. Dia dokter yang 17. Mobil itu yang 18. Bunga mana yang ... ? 19. Kelas itu yang 20. Buku mana yang ...? Yang ... buku ini. 21. Jarak ini adalah jarak yang ... dari sini sampai ke pusat kota. 22. Sawah yang ... di daérah itu. 23. Jalan ini adalah jalan yang ... di kota kami.

►8. Переведите предложения на русский язык.

1. Kantin mana yang lebih dekat? Yang di samping kiri atau yang di samping kanan? 2. Pohon pisang ini lebih muda dari (pada) pohon–pohon pisang lain. 3. Harga barang–barang di pasar swalayan Héro murah. 4. Harga barang–barang di pasar swalayan Héro sama murahannya dengan harga di pasar swalayan Mitra. 5. Harga barang–barang di pasar swalayan Gelaél lebih murah dari (pada) harga barang–barang di pasar swalayan Héro. 6. Harga barang–barang di pasar swalayan Makro ini paling murah. 7. Mana yang lebih baik: menunggu kantuk di tempat tidur atau melakukan sesuatu hal sampai kantuk datang? 8. Candi Borobudur adalah satu dari tujuh bangunan terbesar di dunia. 9. Di Indonésia harga mobil dan barang–barang lain jauh lebih murah dari (pada) di Éropa. 10. Saya tidak bisa membeli mobil sebagus mobilnya. 11. Gedung ini tidak sebesar itu. 12. Kantin ini tidak sebersih itu. 13. Bank ini tidak sedekat itu. 14. Joko tidak seganteng Éko. 15. Kamar ini tidak sebersih itu.

►9. Переведите на индонезийский язык. Используйте при переводе формы степеней качества и сравнения прилагательных.

1. Это кратчайшее расстояние до центра города. 2. Это самое высокое здание в нашем городе. 3. Самая высокая гора на острове Ява – гора Семеру. 4. Это самая широкая улица в нашем городе. 5. Как мне добраться до ближайшего банка? 6. Цены в нашем супермаркете могут быть выше, могут быть и ниже, чем на рынке. 7. Какая река самая большая на Яве? 8. Этот ученик самый способный в нашем классе. 9. Это рисовое поле больше, чем рисовое поле, на котором сейчас твой отец высаживает рис. 10. Столовая нашего института лучше столовой, где ты обедаешь. 11. Красные цветы красивее желтых цветов. 12. Мое пальто не такое дорогое, как твое. 13. Моя сестра готовит лучше, чем я. 14. Эти две комнаты (одинаково) светлые и чистые. 15. Чай такой же горячий, как и кофе. 16. Он говорит на английском языке хуже, чем она. 17. Мы говорим по-индонезийски лучше, чем они. 18. Вы говорите по-индонезийски лучше, чем ваш друг, или хуже? 19. Этот класс самый маленький в нашей школе. 20. Наш дом меньше, чем ваш дом.

►10. Составьте предложения из следующих слов и словосочетаний.

1. Joko, ganteng, dari, lebih, ayahnya.
2. Mudah, Bahasa Indonésia, jauh, bahasa Cina, lebih, dari.
3. Sebesar, rumah, tempat, rumahnya, abangmu tinggal.
4. Tidak, Santi, setinggi, Tini.
5. Makanan, rumahmu, itu, tidak, makanan, seénak, di.
6. Tempat, besarnya, di, rumahmu, samping, hotél, kami, dengan, sama, hotél, di, menginap, yang.

7. Tidak, semahal, membeli, yang, mobil, saya, bisa, punya meréka.
8. Tinggal, orang tua, paling, kami, lama, di kota ini.
9. Paling, di, makanan, réstoran, yang ini, énak, ini.
10. Mukanya, tidak, Rini, secantik.
11. Sama, dengan, apa, Jakarta, panasnya, tidak, Yogyakarta, atau?
12. Tidak, anak, itu, ini, sepandai, anak.
13. Itu, mahasiswa, tidak, ini, serajin, mahasiswa.
14. Sebesar, itu, ini, gedung, gedung.
15. Bagusnya, kota, ini, sama, dengan, Malang.
16. Seluas, kebun ini, kebun itu.
17. Apa, paling, jalannya, nénék, rumah, yang, di, tua?
18. Di jalan–jalan itu, tidak, mobil, sebanyak, di jalan–jalan ini, mobil.

► **11.** Переведите предложения на индонезийский язык.

1. Храм Боробудур, который находится на Центральной Яве недалеко от Джокьякарты, – один из семи самых известных сооружений в мире. 2. Джакарта является крупнейшим экономическим, политическим и культурным центром Республики Индонезии. Это самый крупный город с самым большим количеством населения. 3. Город с самым прохладным климатом на Восточной Яве – Маланг. 4. На острове Ява живут сунданцы, мадурцы и яванцы. Каждая из этих народностей говорит на своем собственном языке. Самое большое количество населения на Яве. 5. Все индонезийцы должны знать и понимать индонезийский язык, потому что это их национальный язык. 6. Недалеко от города Паданга в долине Аней на Западной Суматре находится самый красивый водопад. 7. В прежние времена Голландия проводила политику натравливания народностей Индонезии друг на друга, стремясь не допустить их объединения. 8. Республика Индонезия является государством в Юго-Восточной Азии, которая находится между двумя крупными континентами.

► **12.** Переведите предложения, используя все возможные формы императива или запрета.

1. Не надо спорить и ссориться. 2. Не надо тушить свет в комнате. 3. Не говори ей об этом. 4. Не бойтесь. Вернитесь! 5. Перестаньте курить, есть жирную пищу. 6. Не забудьте позвонить мне. 7. Купи, пожалуйста, рис и растительное масло. 8. Не забудь купить рис и молоко. 9. Не покупай такую дорогую сумку. 10. Спроси, разрешит ли преподаватель нам войти в аудиторию. 11. Купи себе такую же обувь. 12. Давай встретимся завтра в пять часов вечера после работы. 13. Приходите к нам в гости. 14. Войдите, пожалуйста. 15. Проходите, пожалуйста, в комнату. 16. Принеси, пожалуйста, газеты и журналы. 17. Платите в кассу или, если хотите, прямо мне. 18. Пожалуйста, вызови такси. 19. Не играй с ним в бадминтон.

► **13.** Составьте побудительные и запретительные предложения, используя следующие образцы.

Образцы: 1. Makan! Makan tahu itu! Nyalakan lampumu! Berangkat sekarang juga.
 2. Makanlah! Makanlah tahu itu! Nyalakanlah lampumu! Berangkatlah sekarang juga!
 3. Tolong makan tahu itu! Tolong nyalakan lampumu! Tolong berangkatlah sekarang juga!
 Tolong turunkan koper saya dari mobil!
 4. Jangan makan! Jangan makan tahu itu! Jangan ambil buku itu! Jangan tidur di sini!
 5. Silakan minum jus itu! Silakan makan kué itu! Silakan ambil buku itu! Silakan nyalakan lampumu! Silakan berangkat sekarang juga!
 6. Mari makan! Mari makan tahu itu! Mari berangkat sekarang juga!
 7. Mari kita berangkat! Mari kita beli buku itu! Mari kita berangkat sekarang juga!

► 14. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 1.

- Ibu, Minah sudah mencuci jas saya atau belum? – ...
- Apa Tono sudah merapikan tempat tidurnya? – ...
- Apa Amin sudah membersihkan kamar mandi atau belum? – ...
- Apa Tuti sudah mematikan lampu di depan atau belum? ...
- Apakah Yanti sudah memasukkan surat ke kotak pos atau belum? ...

► 15. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 2.

– Kita akan ke mana? – ... – Siapa yang bertanding? – ... – Bagaimana cuaca hari ini? – ... – Apa kita akan bawa payung? – ... – Apa kamu punya patung? – ...

► 16. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 3.

– Sudahkah kamu tahu tentang tata tertib sekolah? – ... – Ada yang belum jelas? – ... – Apa itu wali kelas? – ... – Sudahkah kamu kenal wali kelasmu? – ... – Apa ada organisasi Pramuka di Sekolah Menengah Pertama? – ...

► 17. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 4.

– Pak Widodo, mana yang lebih énak, hidup di Éropa atau di Indonésia? – ...

– Bagaimana tentang biaya hidup, mana yang lebih mahal, hidup di Éropa atau di Indonésia? – ... – Bagaimana lalu lintas di Éropa? – ... – Semoga saya bisa berkunjung ke Éropa nanti.

► 18. У вашего приятеля весьма сонный вид. Расспросите его, почему он плохо спал ночью, употребив данные слова и словосочетания: ngantuk sekali; baru tidur pukul 12 malam; menyelesaikan laporan; paginya bangun pukul; kamu tidur pukul berapa?; tidak pernah; pemalas; bersantai di rumah; sepanjang hari.

► 19. Директор ведомства спрашивает своего секретаря о распорядке дня. Составьте небольшой диалог, используя следующие слова и словосочетания: apa acara hari ini, lihat jadwal, rapat dengan, mendadak dapat panggilan, tolong télépon, batalkan rencana, ikut rapat.

► 20. Вы пошли к врачу, потому что стали плохо спать по ночам. Спросите у него совета по этому поводу, используя следующую лексику: susah tidur, sesak nafas, periksa dulu, menurunkan berat badan, jangan merokok, makanan berlemak, berolah raga, bergerak, bersenam, berlari, berenang.

► 21. Выучите пословицы.

1. Lebih baik satu hari sebagai singa dari pada seratus hari sebagai domba. 2. Seékor burung di tangan lebih berharga dari pada dua ékor di semak belukar. 3. Air tenang menghanyutkan.

Kosakata

menghanyutkan (hanyutkan) – уносить течением; пускать по течению

sebagai – как, в качестве
semak belukar – мелколесье
singa – лев

Что говорят индонезийцы в случае, когда хотят отметить, что:

- 1) вежливая речь указывает на благородное происхождение и высокую нравственность;
- 2) сделанная работа не имеет никаких результатов;
- 3) огонь опасен.

► 22. Составьте рассказы на следующие темы: «Républik Indonésia», «Kembali Kuliah».

Урок 8

Суффикс –i

Суффикс –i образует основы переходных глаголов. Он не присоединяется к КМ/КС, в конце которых имеется гласный –i или дифтонг –ai. Значение этого суффикса обобщается как направленность на «неподвижный» объект. Это означает, что объект при глаголе с –i представлен местом, относительно которого он движется, или тем лицом, кто получает что-либо – адресатом действия. Поэтому его основное значение – переходно-приложительное.

Другие значения суффикса –i.

1. Движение к месту или лицу, предмету, занимать определенное положение относительно того, что выражено объектом. Это значение получается при присоединении суффикса –i к непереходным глаголам или именам со значением места/лица/предмета. *Например:*

turun «спускаться» → –turuni «спускаться по чему-л.»;

naik «подниматься» → –naiki «подниматься на что-л.»;

seberang «переправляться» → seberangi «переправляться через».

2. Воздействовать на объект, проявлять отношение к нему. Это значение получается при присоединении суффикса –i к непереходным глаголам или именам со значением отношения. *Например:*

bertanya «спросить» → –tanyai «спросить у кого-л., опрашивать»;

menikah «жениться, вступать в брак» → –nikahi «жениться на ком-л.»;

marah «быть сердитым» → –marahi «сердиться на кого-л.; бранить»;

senang «нравиться» → –senangi «любить кого-л.».

3. Выполнять функцию, проявлять свойство по отношению к объекту. Такое значение производной основы получается, если она образована от имен лиц со значением определенной социальной или иной функции. *Например:*

raja «раджа» → –rajai «править в качестве раджи»;

sutradara «режиссер» → –sutradarai «режиссировать»;

hantu «злой дух» → –hantui «мучить, терзать»;

jiwa «душа» → –jiwai «воодушевлять».

4. Снабжать объект данным предметом или качеством. Производящей основой служат имена со значением вещества и прилагательные. *Например:*

air «вода» → –airi «орошать»;

beban «груз, ноша» → –bebani «обременять»;

terang «светлый» → –terangi «освещать»;

basah «мокрый» → –basahi «мочить, делать влажным».

5) Экстенсивно-множественное, или усилительное, значение. Это значение получается при присоединении суффикса –i к глагольным КМ. *Например:*

–gosok «тереть» → –gosoki «тереть много раз»;

–pukul «бить» → –pukuli «избивать»;

–lempar «бросать» → –lempari «забрасывать».

Конструкции с глаголом переходно-приложительного значения

Такие конструкции могут означать направленность на место или адресат действия.

Исходная конструкция непереходного глагола присоединяет дополнение с таким же значением места с помощью предлога. В исходной конструкции глагол может и не иметь дополнения. В производной глагол обязательно употребляется с дополнением объекта в активной конструкции. *Например*: *Meréka masuk ke rumah/Meréka memasuki rumah*. «Они вошли в дом».

В исходной и производной конструкциях актор движения один и тот же. В производной конструкции используется беспредложное дополнение вместо предложного исходной.

Адресивная конструкция

Адресивная конструкция – это конструкция, где прямое дополнение – адресат действия, а косвенное дополнение – то, чем снабжают адресата.

Глагол *memberi* «давать, дарить» обычно подразумевает адресата. После него может следовать адресат – прямое дополнение, а затем косвенное дополнение, означающее предмет, который дают: *Nadi memberi Kartini sebuah buku*. «Хади дает Картини книгу».

Может происходить обмен синтаксическими функциями между единицами «объект» и «адресат». В таких конструкциях, где происходит обмен функциями между указанными единицами, глагол используется с суффиксом *-kan*. Адресат становится косвенным дополнением, вводимым предлогами *pada, kepada*: *Nadi memberikan sebuah buku kepada Kartini*. «Хади дает Картини книгу».

Имеются устойчивые сочетания с объектом, которые не допускают суффикса *-kan*:

memberi nasehat «давать совет»;

memberi kuliah «читать лекцию»;

memberi hadiah «давать премию».

В такой же, но морфологически производной конструкции, используется глагол с суффиксом *-i*: *Orang tuanya mengiriminya uang*. «Родители посылают ему деньги»; *Yusuf meminjami saya uang*. «Юсуф одалживает мне деньги».

Эта адресивно-локативная конструкция производна от конструкции, в которой прямое дополнение означает собственно объект (подвижный), а предложное дополнение – адресат, вводимый предлогами *pada, kepada*: *Yusuf meminjamkan uang kepada saya*. «Юсуф одалживает мне деньги».

Придаточные предложения следствия. Подчинительные союзы *hingga, sehingga*

Слово *hingga* «предел, граница, рубеж» может употребляться как подчинительный союз и вводить придаточные предложения следствия. От этого слова образован подчинительный союз *sehingga* «так что, поэтому», который имеет то же значение и те же функции. Придаточные следствия обычно следуют за главным предложением. *Например*: *Rianti mendapat nilai terbaik sehingga dapat menjadi juara lomba pidato*. «Рианти получила наилучшую оценку, так что смогла стать главным призером на конкурсе ораторов»; *Kami tidak setuju sehingga kami protes*. «Мы не соглашались, поэтому протестовали».

В главной части может употребляться соотносительное слово *begitu*, которое всегда занимает позицию перед сказуемым. *Например*: *Dia begitu sakit sehingga harus masuk rumah sakit*. «Он так болен, что должен лечь в больницу».

Слово *hingga* может употребляться как предлог со значением «до». *Например*: rambut hingga bahu «волосы до плеч». Также *hingga* устойчиво сочетается со словами, обозначающими отрезок, период времени. *Например*: hingga kini/sekarang «до настоящего времени».

Именная форма предикатива с –nya

Выделяются две именные формы предикатива. Первая именная форма предикатива может означать действие, процесс, отношение, качество. Эта форма возникает в результате употребления предикатива или предикативной КМ в именной функции, которое сопровождается изменением сочетаемости. В отличие от существительных, которые также означают ситуацию (cerita «рассказ», kata «слово, речь»), эта форма не сочетается со счетными словами и не может выражать значение множественности действий посредством удвоения:

jawab saya «мой ответ» ← –jawab «отвечать»;
teriak anak «крик детей» ← ber-teriak «кричать»;
berat badan «вес тела» ← berat «тяжелый»;
panas kopi «горячий кофе» (буквально: горячесть кофе) ← panas «горячий»;
cinta saya «моя любовь» ← cinta «любить»;
benci meréka «их ненависть» ← –benci «ненавидеть».

Некоторые именные формы предикатива могут иметь определения вида *seluruh* «весь, все», *segala* «все», *tiap/setiap* «каждый»: seluruh berat badan «весь вес тела»; setiap teriak anak «каждый крик ребенка».

Вторая именная форма предикатива означает «то, что; тот факт, что» и требует последующего определения, соответствующего подлежащему при данном предикативе.

На наличие определения указывает суффикс –nya в составе именной формы предикатива: turunnya harga «понижение цен; то, что цены снижаются»; robohnya rumah «разрушение домов; то, что дома разрушаются»; meluarnya sungai «разлив рек; то, что реки разливаются».

В отличие от первой именной формы предикатива, сохраняется сочетаемость с отрицаниями, временными и другими показателями, типичными для предикатива: belum jelasnya situasi «то, что все еще не ясна ситуация».

Частицы sih, déh, dong, lho

Частицы *sih*, *dong*, *déh*, *lho* – это модальные частицы, поддерживающие коммуникацию, или фатические частицы. Они часто употребляются в разговорной речи и в индонезийских средствах массовой информации.

Частица *sih* служит для выражения уверенности, аргументации, занимая конечную позицию в высказывании: Ibunya terlalu keras sih. «Ее мать уж очень строга».

Частица *sih* может переводиться на русский с помощью частиц «-то, да ведь», когда в предложении, состоящем из двух частей, контрастно противопоставляются сказуемые обеих частей, причем в первой начало обычно представлено повтором качественного сказуемого с включенной частицей *sih* между повторяемыми сказуемыми, а вторая введена противительным союзом *tetapi/tapi*: Bagus sih bagus, tapi mahal amat. «Хорош-то хорош, да ведь дорого очень».

Частица *sih* может следовать за ЛМ и выделять ее как подлежащее-тема: Saya sih setuju saja sama usulanmu. «Что же касается меня, то я согласен с твоим предложением».

Часто используется в вопросительных предложениях в сочетании с *apa*, *siapa*, *kenapa*, *di mana* и другими вопросительными словами, придавая выразительность вопросу. *Например*:

Siapa sih itu? «Кто же это?»;

Kenapa sih? «Почему же?»;

Apa sih susahnya jujur? «В чем же сложность быть честным?»;

Di mana sih tinggalnya? «Кстати, а где ты живешь?»

Частица *dong* выражает уверенность в том, что другой участник ситуации именно это действие должен произвести, совершить. Эта частица всегда выделяет рему.

В повелительных предложениях *dong* выражает мягкое побуждение.

Makan dong. «Кушайте, пожалуйста!»

Main ke rumah dong. «Приходите в гости».

Sepat-cepat dong. «Поспеш(-те)!»

В ряде случаев *dong* употребляется для выделения или подчеркивания того, что необходимо знать другому участнику ситуации:

Itu nggak bagus dong. «Это нехорошо» (вы должны знать об этом).

Itu nggak begitu dong. «Это не так».

Lima perak nggak cukup dong. «Пять рупий совершенно недостаточно».

Частица *lho* используется для выражения удивления, изумления по поводу ранее высказанной мысли, занимая позицию начала высказывания:

Pabrik saya kecil sih. – Lho, orang-orang di sini kok bilang pabrik bapak besar. «У меня же на самом деле маленькое предприятие» – «Ну и ну, а ведь местные жители говорят: ваш завод большой».

Частица *lho* может заключать фразу. В таком случае она всегда следует после указательного местоимения *itu* и служит для подтверждения высказывания:

Duit lu ada berapa? – Nggak banyak dong. Itu lho. «Денег-то у тебя сколько?» – «Да немного. Вот».

Частица *déh* часто употребляется для выражения или подтверждения согласия. Всегда занимает позицию после слова, к которому она относится, и выделяет рему:

Baik déh. «Ладно, хорошо».

Tak usah déh. «Не надо. Не стоит. Ни к чему».

Kita pergi sekarang saja déh. «Почему бы и не пойти нам сейчас».

Ceritanya hebat déh. «Рассказ и правда потрясающий».

Harganya murah déh. «Действительно, стоит дешево».

В повелительных предложениях *déh* выражает мягкое побуждение:

Bawa aja déh. «А почему бы и не понести».

Сложносокращенные слова

К сложносокращенным словам относятся аббревиатуры и акронимы.

Буквенные аббревиатуры произносятся так, как читаются в алфавите, по названиям начальных букв: *PD* [pɛdə] = *percaya diri* «самоуверенный», *PBB* [pɛbəbə] = *Perserikatan Bangsa-Bangsa* «Организация Объединенных Наций», *SD* [əsɔ] = *sekolah dasar* «начальная школа». Некоторые аббревиатуры имеют смешанное произношение (когда есть между гласными один согласный) – первые буквы читаются как в алфавите, а последующие буквы произносятся как один слог: *AURI* [auri] = *Angkatan Udara Républik Indonésia* «Военно-воздушные силы Республики Индонезии».

Акронимы включают в себя отрезки слов или слогов, состоящие из двух-трех фонем: *hankam* = *pertahanan keamanan* «оборона и безопасность», *sosbud* = *sosial budaya* «общественно-культурный», *sospol* = *sosial politik* «общественно-политический», *sosék* = *sosial ékonomi* «социально-экономический».

Многие элементы повторяются в ряде акронимов: *ka* = *kepala* «начальник», *men* = *menteri* «министр», *dep* = *departemen* «департамент», *da* = *daerah* «область, район», *dés* = *désa* «деревня, община».

Некоторые аббревиатуры только письменные, так как произносятся всегда полностью: *Jl.* = jalan «улица», *Ir.* = insinyur «инженер», *Dr.* = doktor «доктор» (ученая степень).

Модальные слова и выражения

Модальные слова и выражения выражают отношение говорящего к содержанию высказывания, включая его возможность, необходимость и желательность.

По морфологической форме различаются корневые модальные слова, составные и сложные, аффиксальные.

В предложении модальные слова и выражения составляют отдельную группу и чаще занимают начальную позицию или между подлежащим и сказуемым. Большинство модальных слов не сочетается с отрицанием, некоторые из них все же допускают отрицание.

Выделяются следующие разряды модальных слов и выражений:

- 1) достоверное знание *sebenarnya* «правда, действительно, поистине», *sesungguhnya/sebetulnya* «собственно говоря», *benar/betul* «верно»;
- 2) незнание, ограниченное знание говорящего *entah* «не знаю, неизвестно», *sejauh saya tahu/setahu saya* «насколько я знаю», *seingat saya* «насколько я помню», *kalau tidak salah* «если не ошибаюсь»;
- 3) ограничение мнением говорящего *menurut pendapat saya* «по моему мнению», *menurut saya* «по-моему»;
- 4) уверенность *tentu* «конечно», *pasti* «несомненно, обязательно»;
- 5) неуверенность *belum tentu* «необязательно»;
- 6) возможность, вероятность *mungkin* «возможно», *barang kali* «вероятно», *boleh jadi* «может быть»;
- 7) невозможность *mustahil* «быть не может, немыслимо»;
- 8) недоверие *masa/masak* «быть не может, как же это»;
- 9) ссылка на источник знания *katanya/kata orang* «говорят», «как говорят», *maklum* «известное дело»;
- 10) соответствие новой информации прежнему знанию *mémang* «действительно», *pantas* «теперь понятно»;
- 11) несоответствие новой информации прежнему знанию *ternyata* «оказалось»;
- 12) обобщение, выделение главного, конкретизация *pada umumnya* «вообще», *pada prinsipnya* «в принципе», *pada dasarnya* «в основе», *khususnya* «в частности, особенно», *antara lain* «в частности, в том числе», *pokoknya* «главное», *soalnya* «дело в том, что», *péndék kata/péndéknya* «короче говоря», *tambahan lagi* «к тому же», *misalnya* «например»;
- 13) умозаключение *jadi, artinya* «то есть, значит»;
- 14) удовлетворение *untung/untunglah* «к счастью»;
- 15) сожаление *sayang/sayangna* «к сожалению».

В начале предложения модальные слова выражают предположение, добавление к предтексту: *Barangkali tamu sudah berkumpul.* «Возможно, гости уже собрались».

При значении подчеркивания достоверности, возражения, недоверия модальное слово в начале предложения интонационно выделяется как эмфаза: *Masa kamu tidak tahu!* «Как это ты не знаешь!»; *Mémang sudah gelap.* «И, правда, уже темно».

В позиции между подлежащим и сказуемым и в конце предложения модальные слова выделяются меньше, чем в начальной: *Nanti malah kekisruhan.* «Потом будет наоборот неразбериха»; *Ini jelas tidak sama dengan «makmur dan adil».* «Это, очевидно, не то же самое, что процветание и справедливость».

Тексты и диалоги

Téks 1. Musim di Indonésia.

Indonésia berada di daérah tropis. Karena itu di Indonésia hanya ada dua musim, yaitu musim kemarau dan musim hujan yang masing–masing lamanya enam bulan. Musim kemarau biasanya berlangsung dari bulan April sampai bulan Oktober, sedangkan musim hujan berlangsung dari bulan Nopémber sampai bulan April.

Bila musim hujan telah datang, hampir setiap hari langit berawan dan hujan turun menyirami bumi. Kadang–kadang hujan tidak berhenti selama beberapa hari. Jalan–jalan dan tanah serta pohon–pohon tampak basah dan di sana–sini ada air. Jalan–jalan menjadi bécék dan di mana–mana ada lumpur dan sampah. Kalau hujan turun terus menerus selama berjam–jam, banjir bisa timbul. Hujan lebat dengan angin kencang sering mengakibatkan robohnya pohon–pohon besar dan rumah–rumah penduduk.

Pada musim hujan baik para pelajar maupun pegawai harus membawa payung atau jas hujan supaya tidak basah. Meréka yang tidak siap dengan payung akan berteduh di bawah atap rumah atau kantor bila hujan turun dengan tiba–tiba.

Walaupun namanya musim hujan, tidak berarti bahwa tidak ada sinar matahari. Dua faktor, yaitu air dan sinar matahari ini baik sekali untuk tanaman dan pohon–pohon. Karena itu, orang berkata bahwa tanah di Indonésia, khususnya di Jawa, sangat subur. Di sana sini ada pohon buah.

Pada musim kemarau, hujan turun hanya beberapa kali saja. Hawanya menjadi panas dan di sana–sini debu karena udara kering. Sungai–sungai dan sumur–sumur yang semula penuh dengan air menjadi surut dan bahkan kering. Bila musim kemarau ini berlangsung terlalu panjang sumur–sumur itu pun akan kering dan para penduduk akan sukar mencari air untuk minum dan memasak. Yang paling bermasalah adalah para petani, karena tidak ada air untuk sawah ladang meréka. Pada musim kemarau tidak ada banjir.

Kalau udara panas, banyak orang yang pergi ke gunung–gunung. Di sana indah sekali. Hawanya sejuk dan nyaman. Pada hari–hari libur, Sabtu dan Minggu, banyak pegawai dari Jakarta pergi ke suatu tempat yang bernama «Puncak», daérah yang sejuk di Selatan.

(dari berbagai sumber)

Kosakata

awan – облако
bahkan – даже; напротив
banjir – наводнение
basah – промокший; сырой, влажный
bécék – грязный /грязь
berawan – облачный
berjam–jam – часами, в течение нескольких часов
berlangsung – длиться, продолжаться; происходить, состояться
bermasalah – иметь проблемы, проблемный
berteduh – прятаться, укрываться
bumi – земля, земной шар
debu – пыль
faktor – фактор
hampir – почти
jas hujan – дождевик, плащ
kencang – быстрый, стремительный
kering – сухой

khusus – особенный, особый; специальный;
khususnya – в особенности, в частности
lebat – густой; сильный, проливной
lumpur – грязь
langit – небо
mengakibatkan (akibatkan) – вызывать, приводить к чему–л.
menyirami (sirami) – орошать, поливать
para – показатель множественности
pelajar – учащийся
petani – крестьянин
roboh – повалиться, упасть; разрушиться
sampah – мусор; отбросы, отходы
sedangkan – в то время как
semula – сначала, вначале
siap – готовый, быть готовым
suatu – один, некий
subur – плодородный
sukar – трудный, тяжелый

sumur – колодец
surut – отступать, отходить назад; отлив
tampak – виден, замечен; казаться, виднеться
tanah – земля
terus menerus – непрерывно, постоянно

tiba-tiba – вдруг, внезапно/внезапный, неожиданный
timbul – возникать, появляться
tropis – тропический

Лексико-грамматический комментарий

1. Сопоставительный союз *sedangkan* и его вариант *sedang* «а, в то время как, тогда как» соединяет части сложного предложения. Союз *sedangkan* обычно ставится в начало последующей части и передает контрастное сопоставление действий или субъектов действий одной части сложного предложения с другой: *Ayahnya menjadi dokter, sedangkan ibunya menjadi bidan*. «Отец его стал врачом, а мать – акушеркой»; *Kami bekerja keras, sedangkan meréka duduk–duduk saja berpangku tangan* «Мы упорно трудимся, а они сидят, сложа руки».

2. Показатель *para* используется для выражения множественности лиц. Он ставится в препозиции к существительному: *para dosén* «преподаватели»; *para guru* «учителя»; *para mahasiswa* «студенты».

3. Парный союз *baik ... maupun* «как ... так и» соединяет слова и группы: *Baik Bapak Anwar maupun istrinya tidak suka merokok*. «Как господину Анвару, так и его жене курить не нравится».

4. Показатель неопределенности *suatu* «некий, какой-то, один» всегда стоит перед существительным.

5. От некоторых существительных могут быть образованы производные по модели *ber+R+R* (*R* – корневое слово) со значением «иметь несколько или много предметов»: *jam* «час» → *berjam–jam* «целыми часами, в течение нескольких часов». Часть производных этой модели используется в качестве определения к глаголу-сказуемому.

Неопределенно-количественные слова *bermacam–macam*, *berbagai–bagai*, означающие «разные, различные», образованы по такой же модели.

Téks 2. Angkutan Kota.

Angkutan kota (angkot) adalah alat angkut untuk penumpang. Ada juga alat angkut untuk barang. Di Bandung, ada bermacam–macam alat angkut. Alat angkut penumpang misalnya bus, keréta api, bécak, délman, dan minibus. Alat angkut barang misalnya truk.

Di Bandung orang lebih suka menggunakan alat angkut minibus yaitu angkot karena jalan–jalan di Bandung sempit dan rutenya tidak jauh. Selain itu, rute angkot itu banyak sehingga orang bisa pergi ke mana saja dengan mudah.

Alat angkut barang seperti truk biasanya mengangkut bahan bangunan, seperti pasir, bata, dan kayu.

Bus kota adalah angkutan yang murah. Jauh dan dekat ongkosnya sama. Angkutan kota dan bus kota memiliki rute yang berbeda. Kita bisa mengetahui rute itu dari tulisan pada kaca bagian depan. Khusus untuk angkutan kota, kita bisa mengetahui rutenya dari nomor dan warna kendaraan.

Kosakata

alat angkut – транспортное средство
angkutan – перевозка, транспортировка
angkutan kota (angkot) – маршрутное такси
bahan – материал, сырье; материал, сведения
bahan bangunan – строительные материалы
bata – кирпич

bécak – наемный трехколесный велосипед; велорикша
berbéda – отличаться, различаться; отличный, различный
délman – крытая двуколка (с сиденьями вдоль бортов)

kaca bagian depan (kendaraan) – лобовое
стекло

kendaraan – транспорт, транспортное средство

memiliki (miliki) – владеть, овладевать

mengangkut (angkut) – перевозить,
транспортировать

mengetahui (ketahui) – знать, узнавать

minibus – микроавтобус

pasir – песок

rute – маршрут

sehingga – в результате чего; поэтому

truk – грузовик

tulisan – надпись

Téks 3. Bécak naik saya.

Philip Singh yang berasal dari New Delhi, India, pada tahun ajaran 1962/1963 telah mendaftar sebagai mahasiswa pada Fakultas Sastra Universitas Indonésia di Rawamangun Jakarta Timur. Orangnya cukup ramah. Dia selalu menyapa setiap orang, bila menjumpainya entah di bus maupun di kantin. Kiranya dia melakukan hal ini juga karena ingin cepat mahir berbahasa Indonésia.

Suatu kali ketika sedang makan siang di kampus, seorang mahasiswa bertanya kepadanya.

«Anda tinggal di mana?»

«Saya tinggal di Jalan Tegal, Ménténg,» jawabnya.

«Dari rumah ke kampus Anda naik apa?»

«Dari rumah ke Salémba,» jawabnya, «Bécak naik saya lalu dari Salémba ke Rawamangun, bus naik saya.»

(Sumber: Buku humor Indonésia)

Kosakata

entah – не знаю; *риторическое*: кто знает

jawab – ответ

kiranya – вероятно, по-видимому

mahir – умелый, квалифицированный;
свободно владеть (*напр.*, языком)

maupun – также

menjumpai (jumpai) – встречать

menyapa (sapa) – обращаться к кому-л.;
заговаривать с кем-л.

sastra – литература

sebagai – как, в качестве

Запомните. Ingatlah

Mahir berbahasa – свободно говорить на каком-л. языке

Tahun ajaran – учебный год

Orangnya ramah – он приветливый (общительный) человек

Suatu kali – однажды

Лексико-грамматический комментарий

1. Предлог *sebagai* «как, в качестве» может вводить имена и предикативы: Sebagai kota metropolitan Jakarta mengalami perkembangan yang sangat pesat. «Как город столичного типа, Джакарта развивается очень быстро».

2. Соединительный союз *maupun* вводит имена или именные группы.

Dialog 1. Teman SMA.

Nilai: Sar, Sari, kamu dapat salam dari Ari.

Sari: Ari? Ari yang mana ya?

Nilai: Ari... teman kita yang di SMA 8, masa kamu lupa?

Sari: Aduh, Ari siapa sih? Saya betul-betul lupa déh.

Nilai: Itu lho, yang badannya kecil, rambutnya péndék, dia pakai kacamata. Dulu duduknya selalu di depan. Ayo ingat nggak?

Sari: Badannya kecil, rambutnya péndék, pakai kacamata, duduk di depan. Tunggu... tunggu... é... dia yang pintar ilmu alam ya?

Nilai: Ya... betul... dia.

Sari: Ya saya kenal, kalau gitu, kirim salam lagi déh.

Kosakata

betul-betul – действительно

déh – же

gitu – разг. begitu

ilmu alam – естественные науки

kirim salam – передавать привет

lho – частица

masa – разве, неужели

nggak – разг. не, нет

salam – привет

Лексико-грамматический комментарий

Слова *betul* «верный, правильный», *benar* «верный, истинный» могут использоваться для выражения правдивости, серьезности высказывания. Как показатели выражения серьезности высказывания, *lupa betul* «действительно забыл» стоят после слова, к которому они относятся. Эти слова могут стоять и перед определяемым словом, но в таком случае они обычно удваиваются: *betul-betul lupa*. В переводе соответствуют русскому слову «действительно, на самом деле».

Dialog 2. Di Kantin Kampus.

Mardi dan Tono sedang berada di kantin kampus. Mereka sedang berbicara. Santi, teman Tono datang. Tono mengenalkan Mardi kepada Santi.

Tono: Santi, sini dong!

Santi: Hai, Tono, bagaimana kabarmu?

Tono: Baik-baik saja. Oya, kenalkan ini Mardi. Dia mahasiswa di sini. Mardi, kenalkan ini teman saya Santi.

Santi: Santi.

Mardi: Mardi.

Santi: Kapan masuk UI?

Mardi: Tahun lalu, sama dengan Tono.

Santi: Kuliah di fakultas apa?

Mardi: Saya kuliah di Fakultas Ilmu Sosial dan Politik, Jurusan Antropologi. Kamu di fakultas apa?

Santi: Saya di Fakultas Ilmu Budaya Jurusan Slavia.

Mardi: Kapan-kapan kami main ya ke rumah kamu.

Santi: Boléh saja, silakan datang.

Mardi: Saya minta maaf, saya ada kuliah. Sampai bertemu lagi.

Kosakata

antropologi – антропология

dong – усилит. частица (= lah)

ilmu politik – политические науки

ilmu sosial – общественные науки

jurusan – здесь: отделение

kabar – новость

main – здесь: идти в гости

mengenalkan (kenalkan) – знакомить, представлять

Slavia – славянский

Запомните. Ingatlah

Bagaimana kabarmu? – Baik–baik saja – Как дела? – Нормально

Kirim salam – передавать привет

Minta maaf – извиняться, просить прощения

Main ke rumah – идти/ заходить в гости

Dialog 3. Pésta di Rumah Keluarga Suhérman.

Bapak Suhérman mengadakan syukuran, meréka mengundang keluarga Suryo ke rumahnya. Pak Suryo, Bu Suryo, dan kedua anaknya – Tina dan Dino – datang ke pésta itu. Ketika meréka tiba di rumah Bapak Suhérman, tamu–tamu sudah banyak yang datang.

Pak Suryo: Selamat malam Pak Suhérman.

Pak Suhérman: Selamat malam. Wah, Pak Suryo... mari masuk. Apa kabar?

Pak Suryo: Baik, terima kasih.

Pak Suhérman: Oh... dengan ibu dan anak–anak?

Pak Suryo: Kenalkan istri dan anak–anak saya, ini Tina dan itu Dino.

Pak Suhérman: Wah, sudah besar putra–putri Bapak.

Pak Suryo: Ya, Tina sekarang berumur 12 tahun, sudah masuk SMP, sedangkan Dino berumur 8 tahun, masih duduk di kelas 3 SD. Mana ibu dan anak–anak Pak?

Pak Suhérman: Di dalam. Oya... silakan masuk ke dalam. Ini istri saya, ini putri saya Rika masih duduk di Taman kanak–kanak. Silakan makan. Hidangan sudah ada di atas méja.

Pak Suryo: Terima kasih.

Hari ini keluarga Suhérman berbahagia sekali. Tamu–tamu juga bergembira. Pésta syukuran itu selesai pada pukul 23:00 wib.

Kosakata

berbahagia – быть счастливым

bergembira – веселиться, радоваться

hidangan – угощение

mengadakan (adakan) – организовывать,
проводить

putra – сын

syukuran – праздник; угощение (по какому-л.
случаю, напр., свадьба)

Комментарий

SMP = Sekolah Menengah Pertama – средняя
школа первой ступени

WIB (Waktu Indonésia Barat) –
западноиндонезийское время

Запомните. Ingatlah

Masih duduk di Taman hanak–kanak – все еще ходит в детский сад (занимается)

Упражнения**► 1. Ответьте на вопросы.**

1. Ada berapa musim di Indonésia? Apa namanya? 2. Berapa lama musim kemarau? Dari bulan apa sampai ke bulan apa? 3. Berapa lama musim hujan? Dari bulan apa sampai bulan apa? 4. Bagaimana banjir timbul di Indonésia? 5. Mengapa tanaman dan pohon–pohon subur di Indonésia? 6. Mengapa para petani yang paling bermasalah bila musim kemarau berlangsung terlalu panjang? 7. Apa yang bisa mengakibatkan robohnya pohon–pohon besar bahkan rumah–rumah penduduk pada waktu musim hujan? 8. Bagaimana jalan–jalan bila musim hujan telah datang?

► 2. Вставьте вместо точек слова: *sekitar*, *kira-kira*, *kurang lebih*.

1. Harga jeruk ini ... Rp. 500, 00 sebuah. 2. Rusia membentang dari Barat ke Timur sepanjang ... sepuluh ribu kilométer, dan dari Utara ke Selatan sepanjang ... lima ribu kilométer. 3. Kuliahnya berlangsung selama ... satu setengah jam. 4. ... 50 orang anak sekolah ikut pésta ini. 5. ... dia tidak berani melawan saya. 6. Bapak Widodo biasanya bangun ... pukul 5 pagi. Beberapa saat kemudian dia mandi dan berpakaian. ... pukul 7 dia berangkat ke kantor. 7. Di Puncak dan daérah ... Puncak hawanya sangat sejuk. 8. ... pukul berapa Anda bisa ikut rapat dengan Bapak Susanto dari Mitra Jaya? 9. Pada hari Minggu saya biasa bangun siang ... pukul 13, lalu sepanjang hari bersantai di rumah. 10. Anda mau mencari apa? – Keméja untuk saya, ... yang mana? 11. Berapa jam saya akan sampai di Surabaya? – ... satu jam. 12. Meréka sudah berjanji bahwa akan datang ... pukul empat soré.

► 3. Выделите определение или определяемую группу с помощью служебного слова *yang* в предложениях, где это необходимо.

1. Meréka sudah bisa menulis surat dengan bahasa baik. 2. Tomi anak laki-laki rambutnya keriting. 3. Di Éropa musim panas hanya sebentar, paling lama tiga bulan. Sembilan bulan dingin. 4. Apa bisa saya makan dan minum di Indonésia? 5. Siapa nama présidén Amérika termuda? – Ah, itu mudah. John F. Kennedy. 6. Negara mana paling berhasil ékonominya di Asia? – Aku tahu. Jepang. 7. Mémang harga Honda sedang naik. – Minggu lalu masih dua ratus lima puluh ribu rupiah. – Tapi sudah sejak dua hari lalu harga naik. Boléh lihat di toko lain. 8. Orang duduk di sana bukan paman saya. 9. Bagaimana kalau baju ini? – Kalau baju ini, ada ukuran (pazmep) besar. 10. Mira, nasi goréng kamu masak tadi malam lebih énak dari kemarin, kenapa? – Karena saya pakai cara baru untuk memasaknya. 11. Tidak banyak tempat di dunia seindah pulau Bali. 12. Bali tempat wisata teraman. 13. Dari Éropa atau Amérika ke Bali mémang jauh, tetapi Bali tidak terjauh. 14. Pembantu menaruh pakaiian bersih di atas méja. 15. Apa membuat nama Yogyakarta terkenal?

► 4. Подберите синонимы к словам.

1) kenal, menyiapkan, membasahi, menyiram, bertemu, menemui, mengundang, membéréskan, mengenal, membuat, mendapat;

2) kering, lebat, cekatan, mahir, pintar, kencang, tiba-tiba, sejuk, mudah, segar, kira-kira, giat.

► 5. Раскройте скобки, выбрав подходящий по смыслу глагол.

A. 1. Keluarga meréka sering pergi ke kolam renang karena meréka semuanya suka dan pandai (berenang, merenangi). 2. Setiap hari Minggu meréka pergi ke sungai karena meréka senang (berenang, merenangi) sungai itu. 3. Anda tidak boléh (duduk, menduduki) kursi itu. 4. Dia (duduk, menduduki) di muka kamar. Anaknya masih (duduk, menduduki) di kelas 2 SD. 5. Jepang (menduduki, mendudukkan) Indonésia dari tahun 1942 sampai 1945. 6. Ibu (menduduki, mendudukkan) adik di kursi kecil. 7. Teman saya (bertanya, menanyai, menanyakan) saya tentang kuliah tadi. 8. Dosén (bertanya, menanyai, menanyakan) kata-kata yang kami sudah tahu. 9. Kami sering (bertanya, menanyai, menanyakan) kepada dosén kami tentang Indonésia. 10. Jangan (bertanya, menanyai, menanyakan) lagi. 11. Bila tiba di kantor dia selalu memberi salam kepada pegawai-pegawainya dan (bertanya, menanyai, menanyakan) meréka tentang keluarga meréka. 12. Dia (bertanya, menanyai, menanyakan) apa kepada Anda? 13. Ayah (bertanya, menanyai, menanyakan) lagi apakah saya sudah menerima uang atau belum. 14. Ibu tadi menyuruh kamu membeli kopi bukan roti! Jadi, dengar dulu! Kalau belum jelas (bertanya, menanyai, menanyakan, tanyakan)! 15. Saya akan (menanam, menanami, menanamkan) bunga di kebun saya. 16. Saya akan (menanam, menanami, menanamkan) kebun saya dengan bunga. 17. Petani itu sedang (menanam, menanami, menanamkan) padi di sawah. 18. Sudah sejak tahun 1970 dosén kami (mengajar, mengajari, mengajarkan) di Universitas. 19. Ibu (mengajar, mengajari, mengajarkan) Santi bagaimana memasak nasi uduk. 20. Ayah (mengajar, mengajari, mengajarkan) bahasa Inggris kepada anak-anaknya.

B. 1. Sukar sekali (menaiki, menaikkan) bukit itu. 2. Hasan (menaiki, menaikkan) tangga itu. 3. Budi pelayan hotél (menaiki, menaikkan) koper ke kamar. 4. Para penjual (menaiki, menaikkan) harga di pasar. 5. Pak Sudarmo (meminjam, meminjami, meminjamkan) uang dari bank. 6. Bank (meminjami, meminjamkan) uang kepada Pak Sudarmo. 7. Dia (meminjam, meminjami, meminjamkan) aku mobil. 8. Apa kalian (tahu, mengetahui) tata tertib sekolah? 9. Dia (tahu, mengetahui) bahwa saya yang menolongnya. 10. Kami belum (tahu, mengetahui) apa sebabnya dia tidak datang. 11. Sudah lama saya tidak (berjumpa, menjumpai) dengan Hasan. 12. Agus pernah (berjumpa, menjumpai) nya di pasar swalayan yang terdekat. 13. Pak Widodo (memasuki, memasukkan) mobil ke garasi. 14. Pak Widodo (memasuki, memasukkan) mobil. 15. Aku (memasuki memasukkan) ruangan istana ini. 16. Saya sudah lama tidak berjumpa dengan dia sebab itu tidak bisa (mengenalkan, mengenali) nya. 17. Agus (mengenalkan, mengenali) Mardi kepada Hasan. 18. Tidak boléh (menulis, menulisi) témbok. Janganlah (menulis, menulisi) di sini. 19. Tadi pagi kamu (menulis, menulisi) apa? 20. Yuri pernah (berkunjung, mengunjungi) ke Indonésia. 21. Rita akan (berkunjung, mengunjungi) Indonésia tahun depan. 22. Baru soré hari meréka (turun, menurun, menuruni, menurunkan) dari gunung. 23. Harga barang–barang sehari–hari di pasar swalayan (turun, menurun, menuruni, menurunkan). 24. Mula–mula jalan mendaki, kemudian (turun, menurun, menuruni, menurunkan). 25. Meréka (turun, menuruni, menurunkan) lembah, menaiki gunung. 26. Kami (turun, menuruni, menurunkan) barang dari perahu.

► 6. Ответьте на вопросы.

1. Apakah itu angkutan kota? 2. Ada berapa macam angkutan kota di Bandung? 3. Mengapa di Bandung lebih baik menggunakan angkot minibus? 4. Untuk apa orang biasanya memakai alat angkut truk? 5. Berapa ongkos angkutan kota/angkot? 6. Dari mana kita mengetahui rute angkutan kota? 7. Apakah Anda juga suka naik angkot?

► 7. Вставьте вместо точек глаголы: *berlangsung, timbul, mengakibatkan, roboh, surut, berteduh, bermasalah, berawan, menyapa, mengetahui, memiliki, tampak, berbeda, meminjam, menyirami, menyiram*.

1. Angin kencang dengan hujan lebat bisa ... banjir. 2. Bila air laut ..., batu–batu itu 3. Dia orang yang ... karena ... uang lima juta rupiah pada bank dan tidak bisa mengembalikannya. 4. Bila bertemu dengan teman–temannya, dia selalu ... lebih dulu. 5. Tidak banyak orang yang ... dari mana asalnya bangsa Indonésia. 6. Dia sudah tidak ... orang tua lagi. 7. Banjir di daérah itu ... tanaman dan pohon–pohon banyak yang 8. Selama berapa bulan musim dingin ... di negeri Anda? 9. Setiap pagi anak perempuan ini ... bunga di halaman rumahnya. 10. Pada musim hujan hampir setiap hari langit ... dan hujan turun ... bumi. 11. Hawa di Indonésia sangat ... dari hawa di Éropa. 12. Bila matahari bersinar terik, orang bisa ... di bawah pohon. 13. Di mana orang bisa ... bila hujan turun dengan tiba–tiba? 14. Perempuan ini ... tanaman itu dua hari sekali. 15. Sudah lama dia tidak 16. Aku gembira telah memberi tempat ... di rumahku kepadamu. 17. Pada musim kemarau sumur–sumur dan sungai–sungai yang semula penuh dengan air menjadi ... bahkan kering. 18. Banjir besar yang ... rumah–rumah itu semua. 19. Kadang–kadang hujan turun terus menerus sehingga banjir bisa

► 8. Составьте предложения из данных слов и словосочетаний.

1. Enam, musim kemarau, baik... maupun, lamanya, musim hujan, bulan.
2. Musim hujan, dari... sampai, bulan, Nopémber, berlangsung, April.
3. Menutupi, musim hujan, hampir, langit, awan, pada, setiap hari.
4. Menyiram, bila, telah, musim hujan, hujan, bumi, turun, datang.
5. Turun, bila, serta, tampak, jalan–jalan, tanah, dan, pohon–pohon, basah, hujan.
6. Timbul, terus menerus, selama, turun, bila, berjam–jam, bisa, hujan, banjir.
7. Bulan, musim kemarau, dari... sampai, berlangsung, April, Oktober.
8. Ada, sinar, walaupun, tetapi, musim hujan, namanya, matahari, juga.

9. Hujan, turun, dengan, atap, yang, atau, berteduh, kantor, di bawah, rumah, bisa, tidak, berpayung, bila, tiba–tiba, meréka.
10. Supaya, pegawai, harus, baik ... maupun, pada, pelajar, atau, jas hujan, payung, basah, membawa, musim hujan, tidak.
11. Di mana, dan, yang, banyak, pergi, udara, nyaman, bila, ke, panas, orang, «Puncak», hawa, sejuk.

► 9. Поставьте вопросы к выделенным словам и словосочетаниям.

1. *Philip Singh* yang berasal dari *Delhi, India*, pada tahun ajaran *1962/1963* telah mendaftar sebagai mahasiswa pada Fakultas Sastra UI. 2. Orangnyanya *cukup ramah*. 3. Dia selalu menyapa *setiap orang bila menjumpainya* entah di bus maupun di kantin karena *ingin cepat mahir berbahasa Indonésia*. 4. Suatu kali ketika *sedang makan siang* di kampus, seorang mahasiswa bertanya kepadanya.

► 10. Вставьте вместо точек предлоги *seperti* или *sebagai*.

1. Ibu Handoko bekerja di sebuah rumah sakit ... dokter. 2. ... tamatan sekolah dokter, dia bisa bekerja di rumah sakit. 3. ... orang tua yang bijaksana, Bapak dan Ibu Handoko selalu tenang dan sabar. 4. ... orang tua, dia harus menanggung semua biaya sekolah anak–anaknya. 5. Sekali sebulan Ibu Handoko belanja besar di pasar swalayan untuk dapur ... beras, gula minyak goréng dan lain–lain. 6. Di Bandung ada bermacam–macam alat angkut penumpang ... bus, minibus, bécak, délmán dan keréta api. 7. Di pasar ada berbagai–bagai barang ... sabun mandi, sikat gigi, odol dll. 8. Alat angkut truk biasanya mengangkut bahan bangunan ... bata, pasir, dan kayu. 9. Kadang–kadang meréka mau berlaku ... teman–temannya. 10. Anak itu menutupi mukanya dan mengeluarkan bunyi (звук) ... menangis. 11. Bangunan ... candi banyak yang ada di pulau Jawa. 12. Mobil ... ini mahal harganya. 13. ... biasanya dia bangun pagi–pagi, mandi, berpakaian, lalu makan sarapan dan berangkat ke kantor. 14. Kamu ini ... kakakmu suka barang yang murah. 15. Cuaca hari ini ... yang kemarin.

► 11. Определите, от каких слов или морфем образованы следующие глаголы: menyukai, menanami, mengenali, menghujani, membanjiri, menamai, menurun, mengairi, menaiki, mewakili, menyumpahi, menduduki, mewarnai, meméráhi, melalui, memukuli, menulis, menengahi, merenangi, menyurati, membasahi.

► 12. Вставьте вместо точек подчинительные союзы *sehingga*, *supaya/agar* или предлог *untuk*.

1. Makanan begitu banyak, ... saya tak usah memasak hari ini. 2. Kakak perempuan saya memasak kedua ékor bébék itu sekarang, ... dia tak usah memasak bésok. 3. Dia sering pulang malam, ... ibunya marah. 4. Bawalah makanan ini, ... kamu tidak perlu memasak. 5. Saya bangun siang, ... saya tidak ada waktu ... makan pagi. 6. Sudah tiba waktu ... sembahyang subuh. 7. Usai salat subuh Tini menemui pembantu ... membicarakan ménu masakan harian. 8. Inilah bahan–bahan ... membuat tahu. 9. ... cepat sampai di rumah, saya harus naik bécak. 10. Rajinlah belajar, ... naik kelas. 11. Dia pulang cepat ... menolong ibunya. 12. Hujan turun lebat, ... baju saya basah semuanya. 13. Saya begitu capék, ... susah tidur. 14. ... mudah tidur, minumlah segelas susu sebelum berangkat ke tempat tidur. 15. Air dan sinar matahari sangat baik ... tanaman dan pohon–pohon.

► 13. Из двух простых предложений сделайте одно сложное с помощью предлога *sedangkan*.

Образец: Ibu Hadad belanja bulanan ke pasar swalayan bersama anaknya. Belanja harian dia suruh pembantu.

Ibu Hadad belanja bulanan ke pasar swalayan bersama anaknya sedangkan belanja harian dia suruh pembantu.

1. Ibu Mira memasak di dapur. Pembantunya membersihkan ruang tamu. 2. Mira menyanyi. Teman–temannya menari. 3. Murid–murid ini masuk ke kelas. Murid–murid lain masih bermain bulu tangkis di halaman

sekolah. 4. Pegawai ini menyiapkan laporan bulanan. Pegawai itu menyiapkan laporan harian. 5. Pada musim hujan jalan–jalan menjadi bécék dan tampak basah. Pada musim kemarau di sana–sini debu karena udara kering. 6. Pada musim hujan orang–orang harus membawa payung atau jas hujan. Orang–orang yang tidak siap dengan payung berteduh dibawah atap rumah atau kantor bila hujan turun. 7. Pada musim hujan sungai–sungai dan sumur–sumur penuh dengan air. Pada musim kering sungai–sungai dan sumur–sumur menjadi surut dan bahkan kering. 8. Ayah membaca koran sambil minum kopi. Ibu menonton TV.

► 14. Закончите предложения.

1. Angkutan kota adalah alat angkut ... 2. Alat angkut penumpang misalnya ..., alat angkut barang ... 3. Alat angkut barang seperti truk biasanya ... 4. Orang Bandung lebih suka menggunakan ... 5. Rute angkot di Bandung banyak sehingga ... 6. Angkutan kota dan bus kota ... 7. Kita bisa mengetahui rute ... 8. Jauh tidak rute bus kota ...

► 15. Переведите предложения, обращая внимание на употребление ограничительной частицы *saja*.

1. Anda ingin punya anak berapa? – Satu saja. Susah punya anak banyak. 2. Anda sudah pergi ke mana saja? – Saya pergi ke Yogyakarta saja karena tidak cukup uang. 3. Kamu mau makan apa? – Apa saja. 4. Kamu mau minum téh atau kopi? – Apa saja. 5. Kamu mau beli apa saja? – Saya mau beli daging, buah dan sayur. 6. Kapan saya harus kembali ke sini? – Kapan saja. 7. Siapa saja yang datang ke pésta ulang tahun Mira? – Semua teman sekolah Mira. 8. Anda pergi ke mana saja waktu liburan? – Saya pergi ke Jepang dan Australia.

► 16. Переведите на индонезийский язык.

1. Сезон дождей в Индонезии длится с ноября по апрель, а сухой сезон – с апреля по октябрь. 2. Когда приходит сезон дождей, небо покрывается тучами (небо в тучах), и почти каждый день идет дождь. 3. Иногда дождь не прекращается в течение нескольких дней. 4. Дороги в дождливые дни становятся грязными, повсюду видны грязь и мусор. 5. Если дождь идет непрерывно в течение нескольких часов, то может произойти наводнение. 6. Чтобы не промокнуть во время дождя, люди, как старые, так и молодые, у которых нет зонта или плаща, обычно прячутся под навесами (крышами) домов или учреждений. 7. В Джакарте во время сезона дождей довольно часто бывают наводнения. 8. Хотя сезон дождей и носит такое название, но это не означает, что солнца нет. 9. Почва в Индонезии, особенно на острове Ява, очень плодородная. 10. Сильный дождь с пронзительным ветром может привести к разрушению домов и падению больших деревьев. 11. В сухой сезон дожди идут не так часто, как в сезон дождей, они могут быть всего несколько раз. 12. В сухой сезон, если он длится слишком долго, реки и источники воды могут пересохнуть, и поэтому людям трудно найти воду для питья и приготовления пищи. 13. Самые большие проблемы в сухой сезон возникают у крестьян, так как нет воды для орошения рисовых полей.

► 17. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 1.

1. Sari, kamu dapat salam dari Ari. – ... 2. Masa kamu lupa, Ari teman kita yang di SMA 8. – ... 3. Itu lho, yang badannya kecil, rambutnya péndék, dia berkacamata. Dulu duduknya selalu di depan. Ayo ingat nggak? – ... 4. Tunggu...tunggu ... é ... dia yang pintar ilmu alam ya? – ... 5. Ya saya kenal. Kalo gitu, kirim salam lagi déh.

► 18. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 2.

1. Hai, Tono, bagaimana kabarmu? – ... 2. O ya, kenalkan ini Mardi. Mardi, kenalkan ini teman saya Santi. – ... 3. Kapan masuk UI? – ... 4. Kuliah di fakultas apa? – ... 5. Kapan–kapan kami main ya ke rumah kamu. – ...

► 19. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 3.

1. Wah, Pak Suryo... mari masuk. Apa kabar? – ... 2. Oh... Pak Suryo dengan ibu dan anak-anak? – ...
3. Wah, sudah besar putra-putri Bapak. – ... 4. O ya ... silakan masuk ke dalam. Silakan makan. Hidangan sudah ada di atas méja. – ...

► 20. Расспросите свою служанку, все ли домашние дела сделаны. Используйте следующие слова и словосочетания при составлении диалога: mencuci jas, merapikan tempat tidur, begitu bangun..., memakai sikat dan détergén, mematikan lampu, lampunya masih menyala, kotak pos.

► 21. Пригласите своего приятеля на футбол. Используйте следующие слова и словосочетания при составлении диалога: menonton sépak bola, bertanding, bagaimana cuaca hari ini.

► 22. Составьте небольшой диалог на тему «Беседа директора школы с учеником», используя следующие слова и словосочетания: tata tertib, jelas, wali kelas, membimbing, anggota Pramuka, kepala sekolah.

► 23. Расспросите своего собеседника о поездке в Европу. Используйте при составлении диалога следующие слова и сочетания слов: biaya hidup, lebih mahal, lebih murah, lalu lintas, aturan lalu lintas, lebih tegas.

► 24. Прочитайте текст и перескажите его на индонезийском языке.

Я – папа Маши и Антона. Меня зовут Александр. У меня очень хорошая семья. У меня красивая и мудрая жена, умный сын Антон и маленькая, но весьма сообразительная дочка Маша. У меня есть очень хороший близкий друг. Я работаю в государственном управлении по социальным вопросам. У меня есть уютная квартира и маленькая машина. У меня есть маленькая, но ленивая собака Доня. Конечно, у меня есть проблемы, как и у всех людей. Но я думаю, что я счастливый человек.

► 25. Выучите пословицы.

1. Bermain api hangus, bermain air basah. 2. Orang kaya tempat meminta, orang pintar tempat bertanya.
3. Datang tampak muka, pergi tampak punggung.

Kosakata

hangus – обожженный

punggung – спина

Что говорят индонезийцы в ситуациях, если:

- 1) человек имеет мало своего имущества, то это лучше, чем много имущества, но чужого;
- 2) человек имеет власть, хотя и недолгое время, то это лучше, чем все время находиться в подчинении;
- 3) молчаливый человек, но умный, способный.

► 26. Составьте рассказ об Индонезии.

Урок 9

Связка *merupakan*

Связка *merupakan* «представлять собой, являться» происходит от слова *rupa* «внешний вид, внешность; форма, вид» и служит для связи двух существительных, одно из которых выступает в качестве присвязочного члена, похожего на дополнение, но по смыслу образующего сказуемое вместе с этой связкой.

Эта связка не является переходным глаголом, несмотря на то что по своей морфологической структуре сходна с переходным глаголом. Отличие от переходного глагола заключается в том, что после глагола *merupakan* не может следовать дополнение – объект, который всегда при переходном глаголе является участником действия. После этого глагола-связки, как правило, следует существительное, раскрывающее, дополняющее, и уточняющее смысл подлежащего. *Например*: *Témpé merupakan makanan yang lazim di Jawa*. «Темпе (блюдо из соевых бобов) является традиционным блюдом на Яве»; *Melukis merupakan seni*. «Живопись представляет собой искусство»; *Bahasa bagi pengarang merupakan alat untuk melahirkan perasaan dan pikiran*. «Язык для писателя является средством выражения мыслей и чувств».

Связка *merupakan* сходна по значению с *adalah*. Однако далеко не во всех случаях может быть заменена на связку *adalah*. Главное отличие этих связок состоит в том, что в предложении с *merupakan* нельзя поменять местами присвязочное существительное и существительное, занимающее позицию перед ним. Такую замену вполне возможно произвести, когда используется связка *adalah*.

У связки *merupakan* шире синтаксические связи, чем у *adalah*. В отличие от *adalah* связка *merupakan* свободно сочетается со служебным словом *yang* и показателями предикативности *masih*, *sudah*, *akan* и др.: *Télévisi, di samping radio dan surat-kabar yang merupakan sumber informasi penting semakin besar peranannya dalam masyarakat*. «Телевидение наряду с радио и газетами, которые являются важным источником информации, играет все возрастающую роль в обществе»; *Pelayaan itu sudah merupakan tradisi sejak waktu dulu*. «Этот праздник уже с давних времен являлся традиционным».

Употребление связки *merupakan* характерно для научного, общественно-политического и публицистического стилей.

Конфиксы *peN-...-an*, *per-...-an* и *ke-...-an*

Конфиксы представляют собой особый вид словообразовательных морфем, состоящих из двух частей. Первая часть конфикса материально совпадает с префиксами *peN-*, *per-* или *ke-*, а вторая – с суффиксом *-an*. Конфиксы – это обрамляющие основу словообразовательные морфемы.

Основной признак конфиксов: одновременное присоединение обеих частей конфикса к основе.

Конфиксы *peN-...-an* и *per-...-an*

С помощью конфиксов *peN-...-an* и *per-...-an* образуются отглагольные существительные. Производные слова с конфиксами *peN-...-an* и *per-...-an* являются абстрактными существительными.

Конфикс *peN-...-an* образует существительные от переходных глаголов, корневых или аффиксальных. Аффиксы производящей основы обычно отбрасываются. Лексическое значение производных слов с конфиксом *peN-...-an*, как правило, мотивируется глаголами с префиксом *meN-*, или с префиксом *meN-* в сочетании с суффиксами *-kan* или *-i*:

mengajar «обучать» *-ajar* → *pengajaran* «обучение»;

menerangi «освещать» –terang–i → penerangan «освещение»;
 menerangkan «пояснять» –terang–kan → penerangan «информация»;
 memberi «давать» –beri → pemberian «дар, подарок»;
 membuat «делать, изготавливать» –buat → pembuatan «изготовление».

В производных словах с конфиксом *peN-...-an* выражаются следующие значения:

- 1) процесс деятельности, направленной на объект:
 pelaksanaan «осуществление» (meN–laksana–kan «осуществлять»);
 penerbitan «публикация, издание» (meN–terbit–kan «публиковать, издавать»);
 pembahasan «обсуждение» (meN–bahas «обсуждать»);
 penguasaan «овладение» (meN–kuasa–i «овладевать»);
- 2) результат деятельности:
 pengalaman «опыт» (meN–alam–i «испытывать, переживать»);
 penemuan «открытие, изобретение» (meN–temu–kan «изобретать»);
- 3) место, ареал, который характеризуется исходным существительным:
 pegaraman «место добычи соли» (garam «соль»);
 pedesaan «сельская местность» (désa «деревня»);
 pedalaman «глубинка» (dalam «глубина»);
- 4) способность:
 pendengaran «слух» (meN–dengar «слушать»);
 penglihatan «зрение» (meN–lihat «смотреть»).

Конфиг *per-...-an* образует существительные от непереходных глаголов, корневых и производных с *ber-*, *ber-...-an*, *-per-R* (R = KC/KM), и от переходных глаголов с *-per-R-i*, *-per-R-kan*, а также от существительных.

Значение производных с конфиксом *per-...-an* частично мотивируется глаголами с префиксом *ber-*:

bel–ajar «учиться» → pelajaran «урок»;
 be–kerja «работать» → pekerjaan «работа»;
 ber–main «играть» → permainan «игра»;
 ber–kumpul «собираться» → perkumpulan «союз, объединение»;
 ber–tanya «спрашивать» → pertanyaan «вопрос»;
 ber–henti «останавливаться» → perhentian «остановка».

В производных с конфиксом *per-...-an* могут быть выражены следующие значения:

- 1) действие, его результат, процесс, мотивированный исходным глаголом, *например*:
 pertemuan «встреча» (ber–temu «встречаться»);
 perbedaan «отличие» (ber–beda «отличаться, различаться»);
 perlindungan «защита» (ber–lindung «искать защиты, укрываться»);
 permainan «игрушка, игра» (ber–main «играть»);
 pekerjaan «работа» (be–kerja «работать»).

В некоторых существительных с этим конфиксом значение процесса и результата действия совмещаются: perjalanan «поездка, путешествие; движение, ход»; perlindungan «защита, покровительство»;

- 2) место, ареал, на который может указывать исходное существительное, *например*:
 perkebunan (kebun «сад») «плантация, садоводство»;
 perwakilan (wakil «представитель») «представительство»;
- 3) совокупность(комплекс) предметов, на которое указывает исходное существительное;
 persawahan (sawah «заливное рисовое поле») «заливные поля»;

- perpustakaan (pustaka «книга») «библиотека»;
 pertokoan (toko «магазин») «торговый центр»;
 perkantoran (kantor «учреждение, офис») «административные здания, офисы»;
 perkampungan (kampung «деревня, поселок») «поселок, группа»;
 4) воздействие на объект. Это значение получается от переходных глаголов:
 perluasan (–perluas «расширять») «расширение»;
 percepatan (–percepat «ускорять») «ускорение».

Конфикс *ke-...-an*

С помощью конфикса *ke-...-an* образуются существительные с абстрактным значением. Такие существительные с конфиксом *ke-...-an* образуются:

- 1) от прилагательных, кроме прилагательных со значением цвета:

benar «верный, истинный» → kebenaran «истина, правда»;
 kaya «богатый» → kekayaan «богатство»;
 indah «прекрасный, красивый» → keindahan «красота»;
 tinggi «высокий» → ketinggian «высота»;
 kotor «грязный» → kekotoran «грязь»;
 bersih «чистый» → kebersihan «чистота»;
 dalam «глубокий» → kedalaman «глубина»;
 biasa «обычный» → kebiasaan «обычай»;
 terang «ясный, понятный» → keterangan «разъяснение, пояснение».

От некоторых прилагательных образуются существительные, в которых выражается абстрактное значение качества, явления, предмета, характеризующиеся данным качеством:

suci «святой» → kesucian «святость»;
 abadi «вечный» → keabadian «вечность»;
 aman «мирный, безопасный» → keamanan «безопасность»;

- 2) от корневых глаголов:

naik «подниматься, идти вверх» → kenaikan «подъем»;
 lahir «рождаться» → kelahiran «рождение»;
 datang «приезжать, приходить» → kedatangan «приезд, приход»;
 marah «сердиться» → kemarahan «гнев»;
 pergi «идти, ходить, уходить» → kepergian «поездка, путешествие; уход»;
 hidup «жить» → kehidupan «жизнь».

При соединении конфикса *ke-...-an* с некоторыми корневыми глаголами выражается значение «переход в состояние, само состояние»:

sibuk «занят» → kesibukan «занятость»;
 pergi «уйти» → kepergian «уход»;
 cinta «любить» → kecintaan «любовь»;
 maju «идти вперед» → kemajuan «прогресс, движение вперед»;

- 3) от модальных глаголов:

harus «должен, нужно» → keharusan «необходимость, неизбежность»;
 boleh «можно, разрешается» → bolehahan «возможность»;

- 4) от корневых существительных:

Tuhan «бог» → ketuhanan «вера в бога»;
 anggota «член» → keanggotaan «членство»;
 ahli «специалист» → keahlian «специальность»;

- 5) от служебных слов со значением вида и времени:
sudah «уже» → kesudahan «результат, последствие»;
akan → keakanan «будущее»;
- 6) от слов меры и степени;
lebih «более» → kelebihan «излишек, преимущество»;
kurang «менее» → kekurangan «недостаток».

Другие производные существительные с конфиксом *ke-...-an* имеют следующие значения:

- 1) совокупность предметов, названных основой, или собрание всего, что относится к данному предмету. Это значение получается при присоединении конфикса *ke-...-an* к существительным:
pulau «остров» → kepulauan «архипелаг»;
bangsa «нация» → kebangsaan «национальная принадлежность, гражданство»;
hakim «судья» → kehakiman «юстиция, правосудие»;
polisi «полиция» → kepolisian «все, относящееся к полиции»;
olah raga «спорт» → keolahragaan «все, относящееся к спорту»;
paruwisata «туризм» → kepariwisata «все, относящееся к туризму»;
Часть таких существительных употребляется только как определение: bidang kepariwisataan «область туризма», bidang kolahragaan «область спорта, спортивная сфера»;
- 2) место, где находится данный предмет, названный исходной основой. Это значение отмечается также при присоединении конфикса *ke-...-an* к существительным, обозначающим предмет (лицо) по его функциям (малопродуктивно):
duta «посланник» → kedutaan «миссия (представительство)»;
bupati «глава области» → kabupaten «область» (в данном производном на стыке КС и второй части конфикса происходит сандхиальное изменение (слияние), в результате которого конечный гласный КС [i] и начальный гласный второй части конфикса [a] превращаются в один звук [э]: ke+ bupati+an → kabupaten).

Определение

Имя и зависимые от него определения, включая служебные и вспомогательные слова, образуют именную группу. Имя, от которого зависит определение, – определяемое. К определяемому имени может быть несколько определений, которые различаются по смысловому соотношению с определяемым и по принадлежности к какому-либо классу слов.

Перед существительными могут стоять основные числительные и счетные слова (tiga buah méja «три стола», empat orang «четыре человека»), собирательные числительные (kedua kera «обе обезьяны»), слова неопределенной множественности (semua «все, весь», beberapa «несколько», banyak «много») и др.

После существительного в качестве определения могут использоваться:

- 1) **существительные**, которые непосредственно примыкают к определяемому (rumah batu «каменный дом») либо вводятся предлогами *dari*, *dari pada*, если между определяемым и определением имеются еще и другие определения (kemenangan gemilang dari olahragawan negeri kita «блестящая победа спортсменов нашей страны»). Часто в качестве определения используются производные существительные с суффиксом *-an* или конфиксами (negeri jajahan «колония, зависимая страна», surat undangan «пригласительный билет», bidang pembangunan «область строительства, развития»);

- 2) **глаголы** любой морфологической разновидности. Определяемое при таком определении обозначает класс предметов или понятие, суженное на основе данного признака (*sara menulis* «способ письма, написания», *kekuatan bergerak* «движущие силы», *izin mengemudikan* «разрешение на управление», *sara berpikir* «образ мыслей, образ мышления»). Такие определения никогда не вводятся с помощью относительного служебного слова *yang*.

Составные слова с компонентом *serba*

Слово *serba* «целиком, полностью» используется в качестве постоянного компонента (ПК), для образования как сложных слов, так и словосочетаний. В позиции второго компонента могут быть:

- 1) существительные:
serba emas «целиком из чистого золота»;
serba juara «абсолютный чемпион»;
- 2) глаголы любой морфологической структуры:
serba bisa «все уметь»;
serba ada «все иметь»;
serba punya hak «полностью обладать всеми правами»;
serba terbatas «полностью ограничен»;
serba mengerikan «совершенно ужасающий»;
- 3) прилагательные:
serba putih «весь белый»;
serba lengkap «целиком, полностью оснащенный»;
serba ringan «полностью облегченный».

В предложении большинство таких слов с *serba* выполняют функции определения и сказуемого, т.е. обладают признаками слов класса предикативов:

Kemampuannya serba terbatas. «Его возможности полностью ограничены».

Meréka berpakaian serba putih. «Они были одеты во все белое».

Слова, связанные с понятием об одном предмете, лице *salah satu, salah seorang, salah sebuah, salah seekor* «один из...»

Слово *salah* употребляется в сочетании с:

1. числительным *satu* как препозитивное определение к лицам и предметным понятиям: *salah satu buku* «одна из книг»; *salah satu temannya* «один из его друзей»;
2. проклитикой *se-* и счетным словом *orang* в отношении к лицам: *salah seorang temannya* «один из его друзей»;
3. проклитикой *se-* и счетным словом *ékor* в отношении животных: *salah seékor ikan* «одна из рыбок»;
4. проклитикой *se-* и счетным словом *buah* в отношении предметов: *salah sebuah buku* «одна из книг».

Суффикс *-wan*

Суффикс *-wan* санскритского происхождения. Он вошел в индонезийский язык в составе слов *begawan* (арх.) «великий (эпитет бога, жреца)», *gurawan* «красивый (о человеке)», *pahlawan* (персидск.) «герой», *dermawan* «щедрый человек, благотворитель» (новообразование из санскритских морфем).

Образует существительные со значением лица от существительных со значениями признака, сферы деятельности, предмета, связанного с данным лицом. Суффикс *-wati* употребляется для обозначения женского пола:

budaya «культура» → budayawan «деятель культуры»;

bahasa «язык» → bahasawan «языковед, лингвист»;

usaha «дело» → usahawan «предприниматель»;

juta «миллион» → jutawan «миллионер»;

sastra «литература» → sastrawan «литератор»;

bangsa «знатный род» → bangsawan «аристократ».

Часть существительных с суффиксом *-wan* имеет противопоставленное по признаку пола существительное с *-wati*: karyawan «служащий» и karyawati «служащая»; olahragawan «спортсмен» и olahragawati «спортсменка»; wartawan «журналист» и watrawati «журналистка».

У некоторых производных отмечены изменения на стыках корня и суффикса: sejarah «история» → sejarawan «историк».

Тексты и диалоги

Téks 1. Daérah Khusus Ibukota Jakarta (DKI).

Jakarta adalah ibukota Negara Républik Indonésia. Kota terbesar di Indonésia dengan luas wilayah 670 kilométer persegi dan berpenduduk sekitar 12 juta jiwa ini, mempunyai 5 Wilayah Kotamadya yaitu: Jakarta Pusat, Jakarta Utara, Jakarta Barat, Jakarta Selatan, dan Jakarta Timur.

Sebagai ibu kota negara, Jakarta adalah pusat pemerintahan. Jakarta juga adalah pusat perdagangan, industri, komunikasi dan budaya. Selain itu, Jakarta terkenal sebagai salah satu daérah tujuan wisata yang handal dengan sarana dan prasarana yang mendukungnya.

Perjalanan sejarah kota Jakarta cukup panjang. Pada masa Kerajaan Pajajaran, kira-kira sampai abad ke-15 Jakarta bernama Sunda Kalapa. Kota ini merupakan pelabuhan bagi Kerajaan Pajajaran itu. Pelabuhan Sunda Kalapa sekarang masih ada. Pelabuhan ini merupakan tempat berlabuh dan berangkatnya kapal-kapal layar tradisional.

Setelah Pajajaran runtuh, Sunda Kalapa ada di bawah kekuasaan Sultan Banten. Pada masa Sultan Banten namanya berubah menjadi Jayakarta.

Pada abad ke-17 Jayakarta ada di bawah kekuasaan pemerintah penjajahan Belanda. Pada masa itu Jayakarta berubah namanya menjadi Batavia. Orang Indonésia menyebut Betawi untuk Batavia.

Setelah Indonésia merdeka pada tahun 1945, nama Batavia berubah menjadi Jakarta.

Jakarta kini merupakan kota yang sangat sibuk dengan aktivitas warga kota, baik siang maupun malam. Sebagai kota métropolitan, Jakarta mengalami perkembangan yang sangat pesat, hampir di semua sudut kota ada pembangunan, baik yang meréhabilitasi pemukiman kumuh maupun pembangunan komplék perumahan baru dari yang sederhana sampai yang méwah. Pusat Perdagangan, Pusat Industri hingga meluas sampai ke wilayah sekitarnya seperti daérah Bogor, Tangerang dan Bekasi sebagai daérah penyangga ibukota. Dalam usaha untuk mengatasi kemacetan lalu lintas Jalan Raya akibat semakin membengkaknya jumlah kendaraan, pemerintah banyak membangun jalan-jalan baru, antara lain: Jalan Tol Jagorawi, Jalan Tol Layang Grogol – Cawang – Tanjung Priok, Jalan Lingkar Luar, Jalan Layang Keréta Api JABOTABÉK dan masih banyak lagi.

Sebagai salah satu Daérah Tujuan Wisata terbesar kedua setelah Bali dalam meraih wisatawan, Jakarta terus melengkapi fasilitas-fasilitas seperti hotél-hotél dari yang bertaraf internasional sampai penginapan-penginapan, réstoran-réstoran yang menyediakan masakan dari berbagai penjuru dunia sampai rumah-rumah makan yang menyediakan masakan Nusantara, pusat-pusat perbelanjaan yang serba lengkap dan modérn dan

berbagai obyek wisata yang menarik, seperti Dunia Fantasi (Dufan) di Ancol, Taman Ismail Marzuki (TIM) dan Taman Mini Indonesia Indah (TMII), Kebun Binatang Ragunan, Museum Nasional atau Museum Gajah dan Monumen Nasional (Monas).

(Sumber: Tourist's Guide and City Map. 1993)

Kosakata

abad – век
aktivitas – деятельность
antara lain – в частности
bagi – для
berlabuh – становиться на якорь; **labuh** – якорь
berpenduduk – иметь население, с населением
bertaraf – иметь уровень/статус
berubah (ubah) – изменяться, меняться
daerah penyangga – буферная зона
fasilitas – оборудование, средства
handal – надежный; известный, знаменитый; талантливый
industri – промышленность
jalan layang – эстакада
jalan lingkaran luar – внешнее транспортное кольцо
jalan raya – магистраль
jalan tol – платная дорога
jalan tol layang – платная эстакада
jiwa – душа; дух
kapal layar – парусное судно
kekuasaan – власть
kemacetan – затор, пробка (на улице)
kerajaan – государство (монархическое); королевство; княжество
komplek – комплекс зданий
kotamadya – областной центр, город со статусом кабупатена; *здесь*: городской муниципалитет
kumuh – грязный, нечистый
lazim – обычный
lengkap – полный
melengkapi (lengkapi) – дополнять, пополнять
meluas (luas) – распространяться, расширяться
membengkak (bengkak) – возрастать, увеличиваться
mempunyai (punyai) – иметь, владеть, обладать
mendukung (dukung) – поддерживать
mengalami (alami) – испытывать, переживать
mengatasi (atasi) – преодолевать; решать проблему

meraih (raih) – 1) притягивать, привлекать; 2) завоевать, заслужить, получить
meréhabilitasi (réhabilitasi) – восстанавливать, реставрировать
merupakan – представлять собой, являться
métropolitan – столичный
méwah – роскошный
modérn – современный
monumén – монумент
obyék – объект
pelabuhan – порт, гавань
pembangunan – строительство, развитие
pemerintahan – управление
pemukiman – жилье, поселение
penjajahan – колониальное господство
penjuru – угол, уголок
penginapan – жилье, пристанище (временное)
penyangga – опора, подпорка
perbelanjaan – 1) расходы, затраты; 2) торговый
perdagangan – торговля
perjalanan – ход, поездка
perkembangan – развитие
pesat – скорый, стремительный
persegi – квадрат/квадратный
prasarana – инфраструктура
runtuh – рушиться, разрушаться
salah satu – один из
sarana – средство
sederhana – простой
semakin – все более
serba – целиком, полностью
sultan – султан
usaha – 1) старания, усилия; 2) дело, начинание
warga – житель; гражданин, подданный
warga kota – горожанин
wilayah – территория
wisatawan – турист

Запомните. Ingatlah

Daérah tujuan wisata yang handal – известный туристический объект
 Daérah tujuan wisata terbesar kedua – второй по величине туристический объект
 Dari berbagai penjuru dunia – из различных уголков мира
 Di bawah kekuasaan – под властью
 Melengkapi fasilitas – благоустраивать
 Pemukiman kumuh – трущобы
 Pusat pemerintahan – административный центр
 Pusat perbelanjaan – торговый центр

Страноведческий комментарий

DKI (Daérah Khusus Ibu kota) Jakarta – Особый столичный округ Большая Джакарта. В настоящее время Джакарта является провинцией со статусом столицы, поэтому управляется не мэром, а губернатором. Как провинция Джакарта делится на пять городских муниципалитетов (kota) (ранее муниципалитетов – kotamadya), каждый из которых возглавляет мэр (walikota), и один округ (кабупатен) – Округ Тысячи Островов (Kepulauan Seribu), управляемый бупати (bupati).

Dufan (Dunia Fantasi) – Мир фантазий.

JABOTABEK (Jakarta, Bogor, Tangerang, Bekasi) – акроним, состоящий из частей слов, обозначающих названия городов Джакарта, Богор, Тангеранг и Бекаси.

Nusantara – 1) Малайский архипелаг; 2) синоним слова «Индонезия».

Kebun binatang Ragunan – зоопарк Рагунан (Рагунан – район и поселок в Южной Джакарте).

Monumén nasional (Monas) – Национальный монумент, посвященный борьбе индонезийцев за свободу и независимость против голландских колонизаторов. В нижней части монумента находится исторический музей. Сооружение монумента было начато в 1961 г. и завершено в 1975 г. Находится на площади Независимости в центральной части Джакарты.

Muséum nasional/Muséum Gajah – Национальный музей, Музей Слона. Национальный музей представляет собой галерею искусств и архитектуры Индонезии. Название Музей Слона стало употребляться со времени, когда тайский император Чулалонгкорн в 1871 г. подарил скульптурное изображение слона, которое сейчас находится перед зданием музея.

Taman Ismail Marzuki (TIM) – парк Исмаила Марзуки, где находится Джакартский Центр Искусств, названный в честь Исмаила Марзуки (1914–1958), известного индонезийского композитора, автора многих популярных песен времен борьбы за независимость.

Taman Mini Indonésia Indah (ТМИИ) – парк «Прекрасная Индонезия в миниатюре». Туристический объект, представляющий архитектуру, местные традиции, одежду и повседневную жизнь всех 33 провинций Индонезии. В центральной части парка находится озеро со всеми основными островами Индонезийского архипелага в миниатюре. На территории парка 10 заповедников, представляющих флору и фауну, 16 музеев, панорамный кинотеатр и детский развлекательный центр.

Лексико-грамматический комментарий

1. Предлог *bagi* вводит только имя или именную группу, обозначая потенциального владельца, адресата или заинтересованное лицо: Kué ini bagimu. «Это печенье для тебя».

2. Показатели усиления качества *makin, semakin, kian* «все более» всегда употребляются препозитивно перед прилагательным или глаголом. Siang hari semakin panas. «Днем становилось все жарче и жарче».

Повторение показателя перед каждым из двух прилагательных или глаголов указывает на возрастание одного признака, явления в зависимости от другого: *Dia makin lama makin cantik*. «Она с каждым днем (чем дольше, тем) все более хороше́ла».

3. В конструкции *berubah + menjadi/jadi* используется сочетание глаголов в качестве связки со значением *berubah* «изменяться» и *menjadi/jadi* «превращаться».

Téks 2. Tamu dari Indonésia.

Mulai dari kemarin kami sudah mengetahui, bahwa pada hari ini seorang guru besar yang datang bertamu dari Indonésia akan memberi kuliah. Guru besar itu namanya Prof. Dr. Sapardi Djoko Damono, ia datang memenuhi undangan Universitas Negeri Moskow. Kuliah guru besar itu mulai pada jam 9:00 pagi dan berakhir pada jam 12 siang. Kuliahnya membahas masalah perkembangan sastra modérn Indonésia. Kami mengikuti kuliah itu dengan seksama. Kuliah itu sangat menarik hati kami, sehingga setelah kuliah itu selesai, kami ingin meneliti sastra Indonésia modérn secara lebih mendalam. Untuk itu, Guru besar itu menasihati kami agar lebih banyak membaca karya sastra Indonésia modérn seperti karya–karya penyair Indonésia yang terkenal yaitu sajak–sajak W.S. Rendra, Subagio Sastrowardoyo, Sutarji Calzoum Bachri, novél–novél A.A. Navis, Putu Wijaya, N.H. Dini, Umar Khayam, dan Pramoedya Ananta Toer. Selain itu, beliau juga mengatakan kepada kami supaya mengunjungi perpustakaan untuk mengadakan penelitian karya sastra pengarang–pengarang muda.

Kosakata

berakhir – завершаться, заканчиваться

guru besar – профессор

karya – труд, произведение

membahas (bahas) – обсуждать

memenuhi (penuhi) – выполнять

menarik (tarik) – тянуть, тащить; интересный

menasehati (nasehati) – советовать

mendalam (dalam) – углубляться

meneliti (teliti) – исследовать

mengikuti (ikuti) – следовать

mengunjungi (kunjungi) – посещать

mulai – начиная с

novél – роман, повесть; новелла

penelitian – исследование

pengarang – писатель

penyair – поэт

perpustakaan – библиотека

sajak – стихотворение

secara – путем, способом, по способу,
соответственно способу

seksama – тщательный

Запомните. Ingatlah

Memenuhi undangan – по приглашению

Menarik hati – увлекать, интересовать

Mengikuti kuliah – слушать лекцию

Secara lebih mendalam – глубже; более глубоко

Лексико-грамматический комментарий

Предлог *secara* «путем, способом, по способу, соответственно способу» может вводить как имена, так и предикативы. Этот предлог обозначает способ действия или лицо, для которого характерен обозначенный способ действия: *secara cermat* «тщательным образом, тщательно», *secara lebih mendalam* «более глубоко, глубже».

Téks 3. Salju abadi di khatulistiwa.

Di daérah tropis, di khatulistiwa, bukannya tidak ada salju sama sekali. Kita dapat menjumpai salju ini. Salju ini tidak pernah habis atau hilang, salju ini selalu ada. Di mana kita dapat menjumpai salju semacam ini di daérah khatulistiwa? Jawabnya: di puncak Jayawijaya, atau tepatnya di Carténsz Pyramid. Carténsz Pyramid

di ketinggian Irian Jaya ini (sekarang Papua) merupakan puncak salju abadi dan satu-satunya di daerah tropis. Tingginya sekitar 4.884 méter. Dari dekat, puncak bersalju ini tampak seram. Salju dan kabut tebal sering menyelimuti puncak Jayawijaya ini. Angin yang dingin sering bertiup. Namun, sejumlah pendaki telah berusaha menaklukkan puncak yang tersohor ini. Beberapa di antara mereka berhasil, tetapi beberapa yang lain telah gagal. Mahasiswa Pencinta Alam (Mapala) UI pernah berhasil mendaki puncak ini, yaitu pada tahun 1991 dan tahun 1993.

(Sumber: Sehari–hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

abadi – вечный
bersalju – покрытый снегом
gagal – оканчиваться неудачей, проваливаться
 (напр., на экзамене)
kabut – туман
ketinggian – высота
khatulistiwa – экватор/экваториальный
menaklukkan (taklukkan) – подчинять,
 покорять

menyelimuti (selimuti) – укутывать, покрывать
selimut – одеяло
pendaki – альпинист
salju – снег
seram – страшный, ужасный
tebal – 1) толстый (о книге); 2) густой
 (о лесе, тумане, волосах)
tersohor – известный, знаменитый

Запомните. Ingatlah

Bukannya tidak – не исключено; не может не быть
 Kabut tebal – густой туман
 Pencinta alam – любитель природы
 Sama sekali – полностью, совершенно
 Satu-satunya – единственный

Dialog 1. Guru Besar dari Moskow.

Marina: Belajar apa kalian tadi di kampus?

Mardi: Tadi kami mengikuti kuliah seorang guru besar yang datang dari Moskow. Kuliahnya mengenai sastra Rusia modern.

Marina: Sebelumnya kalian tidak pernah belajar sastra Rusia?

Mardi: Tentu, pernah, tapi dengan kuliah guru besar itu, kami jadi tahu lebih banyak lagi. Rugi sekali kalau tadi saya tidak mengikutinya.

Marina: Jam berapa guru besar itu mengakhiri kuliahnya?

Mardi: Jam 12 siang.

Marina: Sekarang kita ke mana?

Mardi: Ayo jalan–jalan meléwati hutan kecil sampai ke gerbang, yang ada lambang makara UI. Kita menikmati udara segar di dekat dérétan pohon–pohon rimbun.

Marina: Oh, senang sekali! Ayo kita pergi.

Kosakata

dérétan – ряд, линия
gerbang – ворота
hias – декоративный
lambang – символ
makara – фантастическое животное, похожее
 на краба
meléwati (léwati) – проходить, проезжать мимо

menikmati (nikmati) – наслаждаться
mengenai (kenai) – касаться; о, об
menghadiri (hadiri) – присутствовать
mengakhiri (akhiri) – заканчивать
rimbun – густой (о листьях)
rugi – быть в убытке, нести убытки

Dialog 2. Pertemuan dua orang saudara sepupu perempuan.

Dua orang saudara sepupu perempuan sedang berbicara satu sama lain tentang suatu persoalan di keluarga. Mereka bertemu di salah satu tempat umum.

Tuti: Elma, anak-anak gimana?

Elma: Baik-baik. Cuma Sélla yang sakit sejak kemarin.

Tuti: Lho, sakit apa?

Elma: Biasa aja, panas, pilek, habis ini lagi musim hujan sih.

Tuti: Sekarang gimana? Udah lebih baik, atau...?

Elma: Ya, sekarang sudah lumayan. Sebab itu saya datang ke sini.

Tuti: He... eh. Bésok mungkin saya akan ke sana.

Elma: Nggak apa-apalah, Ti, kalau répot.

Ketika mereka sedang berbicara, teman Tuti datang dan ikut berbicara.

Tini: Wah, lagi asyik ngomongin apa ini?

Tuti: Ini anaknya Elma sakit.

Tini: He...eh. Ya, sekarang banyak lho anak-anak yang sakit. Anak saya saja baru sembuh.

Tuti: Tapi untungnya sudah lumayan sekarang.

Elma: Ayo, Ti, saya pulang duluan, ya?

Tuti: Ayo, kita pulang sama-sama.

Elma: Habis, sudah siang, sih. Saya masih ada yang perlu.

Tuti: Kebetulan saya juga ada undangan makan.

Tini: Ayo.

Elma: Ayo.

Tuti: Ayo.

Kosakata

aja *разг.* = **saja**

asyik – увлечение, интерес/увлеченный

cuma – только, лишь

gimana *разг.* = **bagaimana**

habis – конец, окончание; так, ну так, ну а, все же

kebetulan – случайный, непреднамеренный/
случайно, непреднамеренно

lumayan – неплохой, вполне приличный/
неплохо, прилично

ngomongin – *разг.* разговаривать, беседовать

persoalan – вопрос, проблема

pilek – насморк; простуда

répot – занят; хлопоты, заботы

sembuh – выздороветь/выздоровевший,
здоровый

sepupu – двоюродный

udah *разг.* = **sudah**

untungnya – к счастью; хорошо, что

Запомните. Ingatlah

satu sama lain – друг друга

saudara sepupu perempuan – двоюродная сестра

pulang duluan – возвратиться раньше (других)

Dialog 3. Pertemuan dua orang saudara sepupu laki-laki.

Dua orang saudara sepupu laki-laki berbicara. Nama mereka masing-masing Agus dan Joko. Mereka kebetulan bertemu di jalan.

Agus: Apa kabar, Joko?

Joko: Lumayan.

Agus: Lama ya kita tidak berjumpa?

Joko: Ya, kita tidak bertemu sejak tahun yang lalu. Masih kuliah? Tingkat berapa kamu sekarang?

Agus: Tingkat terakhir.

Ketika meréka sedang berbicara satu sama lain, teman Agus bernama Éko menghampiri meréka.

Éko: Héi, Gus! Kapan datang?

Agus: Kemarin siang.

Éko: Kamu sudah lulus?

Agus: Ah, belum. Masih satu tahun lagi. Semoga tahun depan.

Éko: Syukurlah.

Agus: Kenalkan saudara sepupu saya. Namanya Joko.

Éko: Eko.

Joko: Joko.

Éko: Mau ke rumah saya?

Agus: Terima kasih.

Joko: Terima kasih.

Kosakata

lulus – выдерживать, сдавать (экзамен)

menghampiri (hampiri) – приближаться,

подходить

saudara sepupu laki-laki – двоюродный брат

syukur – благодарение (богу)

terakhir – последний

tingkat – этаж, год обучения, курс

Запомните. Ingatlah

Syukurlah – Дай бог, чтобы; слава богу, что

Tingkat berapa kamu sekarang – на каком курсе ты сейчас учишься?

Berbicara satu sama lain – беседовать, разговаривать друг с другом

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Berapa luas kota Jakarta? 2. Berapa jumlah penduduk Kota Jakarta sekarang? 3. Jakarta mempunyai berapa wilayah kotamadya? Sebutkanlah nama Wilayah Kotamadya Jakarta. 4. Sebutkan berbagai aktivitas warga Kota Jakarta sekarang! 5. Selain sebagai pusat pemerintahan, Jakarta terkenal sebagai daérah apa? 6. Apa nama Jakarta pada masa kerajaan Pajajaran? 7. Apa nama Jakarta pada masa kekuasaan Sultan Banten? 8. Apa nama Jakarta pada masa kekuasaan Belanda? 9. Orang Indonésia menyebut nama apa untuk Batavia? 10. Kapan nama Batavia berubah menjadi Jakarta? 11. Bagaimana Jakarta masa kini? 12. Apa usaha pemerintah kota Jakarta untuk mengatasi kemacetan lalu lintas? 13. Pemerintah Jakarta melakukan apa saja dalam usahanya untuk meraih wisatawan baik dalam negeri maupun luar negeri?

► 2. Вставьте вместо точек предлоги *dengan*, *sampai dengan*, *sampai ke*, *hingga*.

1. Bacalah dari halaman 12 halaman 50! 2. Bacalah halaman 43! 3. Dia mencuci lantai bersih. 4. Meréka belajar malam. 5. Mula–mula kami pergi mobil, lalu berjalan kaki désa Jatisuri. 6. Adik menulis... .. pénsil. 7. Kakak pergi teman–temannya. 8. Dia berangkat ke kota keluarganya. 9. Kami melakukan perjalanan dari Surabaya Yogya mobil pribadi kami. 10. Saya menunggu baju saya kering, barulah berangkat ke sini. 11. Anak itu sering membaca di tempat yang tidak terang matanya sakit. 12. Meréka berada di mesjid dari pagi petang. 13. Yuri dan teman–temannya akan juga berkunjung ke daérah–daérah Indonésia yang lain, daérah di Jawa Barat yang berhawa sejuk. 14. Saya menunggunya

dari pagi ... soré, dia tak juga datang. 15. Rambut gadis itu ... dada. 16. Kontrak kerja itu berlaku ... tahun depan. 17. Kami merasa sakit dari kaki ... perut dan begitu capék ... tidak bisa berjalan lagi. 18. Kita bisa melihat ... mata dan mendengar ... telinga. 19. Toko buku ini buka ... pukul berapa? 20. ... keréta api berapa jam saya dapat sampai di Surabaya? 21. Jumlah uang yang perlu untuk memiliki rumah baru ... Rp. 500 juta. 22. Waktu pengembalian uang mulai dari 1 (satu) tahun ... 15 (lima belas) tahun. 23. Pada masa Sultan Banten nama Sunda Kalapa berubah menjadi Jayakarta, dan nama itu tetap berlaku kira-kira ... abad ke-17 ketika Belanda memasuki wilayah Indonésia. 24. Pemerintah DKI Jakarta berusaha untuk meréhabilitasi permukiman kumuh dan membangun rumah-rumah baru sederhana ... yang méwah. 25. Sejak meréka bangun ... berangkat ke tempat kerja masing-masing, rumah keluarga meréka ramai sekali, tetapi ibu rumah tangga meréka selalu sabar dan tenang.

►3. Образуйте существительные с конфиксом *per-...-an*, которые могут быть мотивированы соответствующими глаголами с префиксом *ber-* или *meN-*. Постарайтесь определить их значения: berusaha, bertemu, bermain, bersiap, bertanya, bersedia, berbéda, berkelahi, bertengkar, berkebun, berhenti, beristirahat, melawan, meminta, berkata, bergerak, berdagang, berbelanja, berkembang, bermasalah.

►4. Образуйте существительные с конфиксом *peN-...-an*, которые могут быть мотивированы соответствующими глаголами с префиксом *meN-*. Постарайтесь определить их значения: melihat, mendengar, mendaki, membicarakan, menduduki, menanam, mengajar, menyiram, membasahi, mendapat, membuat, mengembangkan, mengenali, mengirim, mendaftar, membangun, mengangkut, mengetahui, menggunakan, memakai, memiliki.

►5. Вставьте вместо точек существительные: *pemukiman, pelabuhan, penjajahan, pengetahuan, perdagangan, pemerintahan, penelitian, perbelanjaan, penginapan, pembangunan, pengembangan, perkembangan, perjalanan, pertengkaran, perkelahian*.

1. Zaman ... Belanda di Indonésia berlangsung selama tiga setengah abad. 2. Pada masa ... Belanda nama Jayakarta berubah menjadi Batavia yang di mulut orang Indonésia berubah menjadi Betawi. 3. ... jalan keréta api pada akhir abad ke-19 membuat kota Bandung semakin ramai karena jalan keréta api ini meléwati Bandung. 4. Setelah Indonésia menjadi merdéka, Bandung menjadi salah satu kota penting di Indonésia dan kini Bandung adalah kota ... ilmu ..., téknologi dan industri. 5. Saudara saya punya ... di Yogya, karena itu bila pergi ke sana, kita bisa menginap di sana. 6. ... ke candi Borobudur sangat jauh. 7. Pemerintah perlu banyak uang untuk ... prasarana yang mendukung Jakarta sebagai salah satu daérah tujuan wisata yang handal. 8. Sebagai ibu kota, Jakarta adalah pusat ... Selain itu, Jakarta juga adalah pusat ... 9. Kini Jakarta sebagai kota métropolitan mengalami ... yang sangat cepat. 10. Pemerintah DKI Jakarta selalu berusaha untuk meréhabilitasi ... kumuh maupun membangun komplék perumahan baru yang sederhana sampai ... yang méwah. 11. Dulu kota Sunda Kalapa merupakan ... bagi Kerajaan Pajajaran. 12. ... ini sampai sekarang merupakan tempat berlabuh dan berangkatnya kapal-kapal layar tradisional. 13. ... dan ... di antara anak-anak tidak pernah membuat Ibu Hadad marah, ia selalu tenang saja. 14. Baik di Jakarta maupun di Bandung ada banyak pusat ... yang serba lengkap dan modérn. 15. Kami sering pergi ke perpustakaan karena ingin mengadakan ... mengenai sastra modérn Indonésia.

►6. Подберите синонимы к словам.

1. Lulus, roboh, sibuk, selesai.
2. Meraih, bergembira, menyukai, mempunyai, mengakhiri, mengalami, menghampiri, membengkak, membangun, membahas, meléwati, mengakibatkan, menggunakan, mengadakan, menyucikan.
3. Jadwal, habis, gerbang, daérah, sudut, kegiatan, hidangan, kendaraan, lumpur, pelajar, bumi, rute, kini, ikrar, biaya, masalah, sarana, berita, aturan.

4. Handal, sukar, terik, kumuh, lengkap, lurus, pesat, énak, ramah, berbagai–bagai, rimbun, tebal, semacam, tersohor.

► 7. Вставьте вместо точек глаголы: *mengenai, mengunjungi, menghampiri, mengatasi, meléwati, mengikuti, menghadiri, berubah, meréhabilitasi, membengkak, meraih, mendukung, mengalami, melengkapi, membahas, menasihati, memenuhi, menikmati, mengakhiri, berakhir, menaklukkan, menyelimuti*.

1. Kabut tebal selalu ... puncak gunung yang bersalju ini. 2. Kita berjalan sampai ke gerbang Universitas ... hutan kecil yang lebat. 3. Pada waktu malam meréka lama duduk di bangku sambil ... udara segar. 4. Kuliah guru besar yang baru datang dari Indonésia ... perkembangan pembangunan ibu kota yang sedang berlangsung dengan sangat pesat. 5. Pemerintah akan ... segala usaha supaya dapat ... kemacetan lalu lintas jalan raya di Jakarta. 6. Pemerintah banyak membangun jalan–jalan baru dalam usahanya untuk ... masalah kemacetan lalu lintas. 7. Aku telah ... segala janjiku. 8. Sebagai salah satu daérah tujuan wisata terbesar DKI Jakarta selalu berusaha untuk ... semakin banyak wisatawan. 9. Rugi sekali kalau tadi malam saya tidak ... TIM di Cikini. 10. Apa kamu tahu hari ini jam berapa kuliah ... ? 11. Guru besar itu ... kuliahnya tepat pada jam 12 siang. 12. Setelah kuliah itu ..., kami ingin sekali ... perpustakaan untuk meminjam buku–buku karya sastra modérn Indonésia. 13. Begitu ... saya, dia langsung bertanya apa jalan ini menuju ke pusat kota atau tidak. 14. Pada suatu hari Pak Widodo mengajak Rita dan teman–temannya ... réstoran Méga Mendung untuk minum bandrék dan beristirahat sambil ... panorama di sekitar réstoran itu. 15. Ayah selalu ... saya agar banyak bergerak, berolah raga dan makan makanan yang tidak berlemak. 16. Kota ini sangat ... karena pemerintah daérahnya banyak berusaha untuk ... pemukiman kumuh dan membangun perumahan baru sederhana. 17. Kemarin kami ... laporan bulanan yang sangat menarik. 18. Pemerintah banyak membangun jalan–jalan baru karena jumlah kendaraan yang semakin ... mengakibatkan kemacetan jalan raya. 19. Siapa yang berhasil ... puncak Jayawijaya yang tersohor itu? 20. Sejak Indonésia menjadi merdéka Jakarta ... perkembangan yang pesat. 21. Uang ini untuk ... uang bayar sekolah bulan depan.

► 8. Составьте предложения из данных слов и словосочетаний.

1. Di, hilang, ini, salju, puncak, atau, tidak pernah, gunung, habis.
2. Ini, di, salju, selalu, Carténsz Pyramid, ada.
3. Dapat, di, kita, mana, salju, ini, di, menjumpai daérah, semacam, khatulistiwa? Jayawijaya, salju, jawabnya, abadi, tepatnya, di, atau, di, puncak, Carténsz Pyramid.
4. Satu–satunya, salju, di, Irian Jaya, di, Carténsz Pyramid, puncak, ketinggian, daérah, ini, tropis.
5. Modérn, perkembangan, kuliahnya, sastra, masalah, membahas, Indonésia.
6. Kuliah, dengan, kami, itu, seksama, mengikuti.
7. Itu, menarik, kami, sehingga, kuliah, lebih mendalam, sangat, ingin, hati, sastra, kami, Indonésia, meneliti, modérn, secara.
8. Perpustakaan, karya, selesai, itu, Indonésia, pergi, setelah, kuliah, ke, pengarang, kami, untuk, membaca, sastra.
9. Itu, menasihati, agar, Guru besar, kami, karya, lebih banyak, sastra, membaca, Indonésia, modérn.

► 9. Поставьте вопросы к выделенным словам и словосочетаниям.

1. Kota terbesar di Indonésia dengan *luas wilayah 670 kilométer persegi* dan berpenduduk *sekitar 12 juta jiwa* ini, mempunyai 5. *Wilayah Kotamadya* yaitu: Jakarta Pusat, Jakarta Utara, Jakarta Barat, Jakarta Selatan, dan Jakarta Timur. 2. *Sebagai ibu kota negara*, Jakarta adalah pusat *pemerintahan*. Jakarta juga adalah *pusat perdagangan, industri, komunikasi dan budaya*. 3. Selain itu, Jakarta terkenal *sebagai salah satu daérah tujuan wisata yang handal dengan sarana dan prasarana yang mendukungnya*. 4. Sebagai salah satu daérah tujuan wisata terbesar *kedua* setelah Bali dalam *meraih wisatawan*, Jakarta terus melengkapi *fasilitas–fasilitas* seperti *hotél–hotél bertaraf internasional sampai penginapan–penginapan, réstoran–réstoran*. 5. Réstoran–réstoran

di Jakarta menyediakan masakan dari *berbagai penjuru dunia* sedangkan rumah–rumah makan menyediakan *masakan Nusantara*. 6. Di Jakarta juga ada pusat–pusat perbelanjaan yang *serba lengkap dan modérn* dan berbagai obyék wisata *yang menarik*.

► **10.** Вставьте вместо точек подчинительные союзы *sehingga, supaya/agar*.

1. Aku mau duduk dekat jendela ... bisa melihat panorama di luar. 2. Rencananya akan tinggal dengan keluarga Indonésia ... bisa memakai bahasa itu setiap hari. 3. Ia begitu cinta pada saya ... lupa semuanya. 4. Aku sedang begitu asyik menikmati panorama gunung Tangkuban Perahu ... tidak merasa hari sudah mulai malam. 5. Aku berteduh di bawah pohon rindang ... tidak basah karena hujan lebat mulai turun. 6. Lalu lintas di jalan–jalan Jakarta sangat ramai ... mobil–mobil sukar melaluinya. 7. Karena di luar panas sekali meréka memakai topi dan kaca mata hitam ... mata meréka tidak silau. 8. Dia meminta ... bisa tinggal di rumah bersama putrinya. 9. Mendengar itu kakék begitu marah ... tak bisa mengeluarkan satupun kata. 10. Aku merantai sepédaku ke tiang yang ada di muka gedung itu ... tidak hilang. 11. Dia selalu mengunci kamarnya ... tidak ada satupun barang yang hilang. 12. Angin begitu kencang ... banyak pohon–pohon yang roboh.

► **11.** Закончите предложения.

1. Perjalanan sejarah kota Jakarta ... 2. Pada masa Kerajaan Pajajaran, kira–kira sampai abad ke–15 ... 3. Kota yang dulu merupakan pelabuhan bagi Kerajaan Pajajaran ... 4. Pelabuhan Sunda Kalapa merupakan tempat ... 5. Setelah Pajajaran runtuh, Sunda Kalapa ada ... 6. Pada masa Sultan Banten namanya ... 7. Pada abad ke–17 Jayakarta di bawah kekuasaan pemerintah penjajahan Belanda Jayakarta ... 8. Orang Indonésia menyebut Betawi ... 9. Jakarta kini merupakan kota yang sangat sibuk ... 10. Sebagai kota métropolitan, Jakarta mengalami ... 11. Hampir semua sudut kota Jakarta ada pembangunan, baik ... maupun ... 12. Pusat Perdagangan, Pusat Industri hingga meluas sampai ke wilayah sekitarnya ... 13. Dalam usaha untuk mengatasi kemacetan lalu lintas jalan raya akibat ...

► **12.** Вставьте вместо точек: *salah satu, salah seorang, salah sebuah, salah seékor*.

1. Jepang adalah ... negeri yang terkaya di Asia. 2. Dalam ... kamar asrama Universitas berada tiga orang mahasiswa yang kebetulan dari jurusan sejarah semua. ... di antara mahasiswa itu belajar sejarah dunia. 3. Di halaman rumah yang luas itu ada beberapa anjing. ... di antara anjing itu punya saya. 4. ... di antara kita harus berhasil. 5. ... dari kalian saya minta menunggu di sini. 6. Dia kurang rajin belajar di sekolah. Itu lah ... sebab dia tidak masuk Universitas. 7. Banyak mahasiswa merantai sepédanya ke ... tiang listrik yang ada di muka gedung Universitas. 8. «Bumi manusia» adalah ... karya Pramoedya Ananta Toer yang paling terkenal di luar negeri. 9. W.S. Réndra adalah ... penyair Indonésia yang tersohor namanya yang lahir di Solo 7 Novémber 1935. 10. ... novél A.A. Navis yang terkenal namanya «Kemarau». 11. Karya–karya Putu Wijaya, ... pengarang yang terkenal di Indonésia, adalah «Télégram», «Stasiun», «Bila malam bertambah malam», kumpulan cerita «Blok» dll.

► **13.** Вставьте вместо точек предлоги: *dalam, antara, buat, bagi, untuk*.

1. Jarak ... Jakarta dan Bogor hanya 60 kilométer. 2. Bédanya seperti ... langit dan bumi. 3. Pembicaraan ... Indonésia dan India sedang berlangsung. 4. ... apa kita pergi ke sana? 5. Kué ini ... kamu. 6. ... saya jauh pergi atau tidak, tidak menjadi masalah. 7. ... siapa barang ini? 8. Saya beli sepatu ini ... adik. 9. Ayah banyak bekerja ... dapat menanggung biaya sekolahmu. 10. Mira membeli bunga ... ibu. 11. Ada berapa tahun ... satu abad? 12. Jangan lupa ada undangan ... minggu yang akan datang dari Bapak Sumarsono. 13. Kalau kamu punya buku ini, bisakah aku pinjam ... malam ini saja? 14. Saya minta uang ... beli minuman dan naik taksi. 15. Pak diréktur membicarakan apa ... rapat? 16. Kami minta tempat duduk yang baik di ... kapal. 17. Dia akan menggunakan uang dari hasil kerjanya ini ... ongkos hidup di Indonésia. 18. Apa yang paling menyenangkan ... hidup ini? 19. Banyak penduduk dari désa dan daérah lain datang ke ibu kota ...

mencari pekerjaan. 20. ... usaha meraih wisatawan baik dari dalam negeri maupun dari luar negeri, Jakarta terus melengkapi fasilitas seperti hotel–hotel bertaraf internasional sampai penginapan–penginapan.

► 14. Переведите на индонезийский язык.

1. Приблизительно до XV века Джакарта носила название Сунда Калапа и представляла собой большой портовый город. Порт Сунда Калапа существует до сих пор и находится в северной части столицы Индонезии. 2. После того как государство Паджаджаран разрушилось и Сунда Калапа попала под власть султана Бантена, название Сунда Калапа было изменено, и Сунда Калапа стала называться Джаякартой. 3. В XVII веке во время правления голландцев название Джаякарта снова изменилось, и Джаякарта стала называться Батавией. 4. Как и любой большой столичный город, Джакарта переживает стремительное развитие. Почти во всех уголках столицы идет строительство, направленное как на реконструкцию старых грязных жилых домов, так и на строительство комплексов простого дешевого жилья вплоть до сооружения роскошных зданий. 5. Для того чтобы преодолеть возникновение заторов на больших магистралях, правительство Столичного округа Большой Джаякарты ведет большое строительство дорог, в частности, строительство платных дорог и магистралей.

► 15. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 1.

- Kalian belajar apa tadi di kampus? –
- Sebelumnya kalian pernah belajar sastra Rusia atau tidak? –
- Kuliah guru besar itu berakhir pada jam berapa? –
- Kita ke mana sekarang? –

► 16. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 2.

- Elma, anak–anakmu gimana? –
- Sella, sakit apa? –
- Sekarang gimana? Udah lebih baik atau...? –
- Mungkin besok saya akan ke sana. –
- Wah, asyik ngomongin apa nih? –
- Sekarang banyak lho anak–anak yang sakit. Anak saya saja baru sembuh. –
- Ayo, Ti, saya pulang duluan, ya? –
- Habis, sudah siang sih. Saya masih ada yang perlu. –

► 17. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 3.

- Apa kabar, Joko? –
- Lama ya kita tidak bertemu? –
- Masih kuliah? Tingkat berapa kamu sekarang? –
- Héi, Gus, kapan datang? –
- Kamu udah lulus? –
- Kenalkan saudara saya, namanya Joko. –
- Mau main–main ke rumah saya? –

► 18. Вы только что встретили своего друга. Он передал вам привет от одноклассника, с которым вы все вместе учились когда-то в школе. Расспросите его о своем бывшем однокласснике, употребив следующие слова и словосочетания: ayo ingat, nggak; yang pintar ilmu alam ya?; masa kamu lupa; betul–betul lupa déh; rambutnya péndék, pakai kaca mata; duduk di depan.

► 19. Вы со своим приятелем обедаете в университетской столовой. К вам подходит ваша знакомая. Познакомьте ее со своим другом. Используйте при составлении диалога следующие слова

и словосочетания: kantin; kampus; oya, kenalkan; fakultas Ilmu Sosial dan Politik; jurusan Antropologi; main ke rumah; minta maaf; ada kuliah.

► **20.** Составьте диалог на тему: «Приглашение на угощение к господину Сурьо». Используйте следующие слова и словосочетания: mengadakan syukuran; mengundang; mari masuk; masih duduk di kelas; masuk ke dalam; hidangan; berbahagia, bergembira; pésta syukuran; pukul 23 WIB.

► **21.** Выучите стихотворение Сутарджи Кальзума Бахри.

TAPI

aku bawakan bunga padamu
tapi kau bilang masih
aku bawakan resahku padamu
tapi kau bilang hanya
aku bawakan darahku padamu
tapi kau bilang cuma
aku bawakan mimpiku padamu
tapi kau bilang meski
aku bawakan dukaku padamu
tapi kau bilang tapi
aku bawakan mayatku padamu
tapi kau bilang hampir
aku bawakan arwahku padamu
tapi kau bilang kalau
tanpa apa aku datang padamu
wah!

Kosakata

arwah – душа (умершего)
bilang – *разг.* говорить, сказать
darah – кровь
duka – печаль

mayat – труп, мертвое тело
meski – хотя, несмотря на
resah – беспокойство, тревога

► **22.** Выучите пословицы.

1. Burung biasa makan di tangan. 2. Bagai bulan dan matahari. 3. Ada angin ada pokoknya.
pokok = pohon

Что говорят индонезийцы, когда хотят сказать, что:

- 1) любое дело всегда сопряжено с риском;
- 2) материальную помощь следует просить у богатого, а совета просить у умного;
- 3) приходить и уходить следует по-хорошему.

► **23.** Составьте рассказ о каком-либо столичном городе.

Урок 10

Префикс *-per-*

Префикс *-per-* служит для образования основ переходных глаголов и присоединяется к ним без фонетических изменений. Префикс *-per-* служит для образования основ переходных глаголов и присоединяется к ним в основном без фонетических изменений, за исключением случаев, когда основы начинаются с согласного *r*: *memperapat* [*< apat + per- + meN-*] «укреплять» (ср. с правилами присоединения префикса *ber-*).

Основы переходных глаголов, образованных с помощью этого префикса, имеют общее значение каузативности и (или) интенсивности.

Образование залоговых форм от основ переходных глаголов с префиксом *-per-*

Формы активного залога образуются путем присоединения префикса *meN-* к основе с префиксом *-per-*. Присоединяясь к основе с префиксом *-per-*, префикс *meN-* преобразуется в *mem-*, начальный звук префикса *-per-* сохраняется:

–*perpanjang* → *memperpanjang* «удлинять»;

–*perbanyak* → *memperbanyak* – «увеличивать».

Префикс *-per-* обладает наибольшей продуктивностью при образовании глагольных основ от прилагательных:

besar «большой» → *–perbesar* «увеличивать»; *kuat* «сильный» → *–perkuat* «усиливать»; *panjang* «длинный» → *–perpanjang* «удлинять»; *cepat* «быстрый» → *–percepat* «ускорить».

Значение глагольных основ с префиксом *-per-*, образованных от прилагательных

Глагольные основы с префиксом *-per-*, образованные от прилагательных, выражают значение «увеличение степени данного качества у объекта»: *–perkuat* «сделать более сильным, усилить, укрепить»; *–persulit* «сделать более трудным, затруднить».

Основы с префиксом *-per-*, образованные от прилагательных, могут выражать те же лексические значения, что и основы с суффиксом *–kan*. Но, в отличие от основ с суффиксом *–kan*, глагольные основы с префиксом *-per-*, образованные от прилагательных, выражают более интенсивное значение.

Сравните:

–*kuatkan* «из слабого сделать сильным, укрепить»;

–*perkuat* «сделать более сильным (что-то уже сильное), укрепить»;

Surat ini menguatkan dugaanmu, bahwa dia terlibat dalam hal itu. «Это письмо укрепило мои предположения о том, что он замешан в этом»;

Untuk memperkuat dugaan Anda, sekarang Anda mesti membuktikannya lagi. «Чтобы подкрепить (усилить) Ваши предположения, Вам следует привести более веские доказательства».

Значение глагольных основ с префиксом *-per-*, образованных от существительных

Глагольные основы с префиксом *-per-*, образованные от существительных, выражают значение «обращаться с кем-либо (чем-либо), использовать кого-либо (что-либо) для себя, реализовать свое отношение к другому лицу, принимать кого-либо (что-либо) в качестве лица или предмета», на который указывает исходное существительное.

Orang tua Simbolon, pemuda dari Tapanuli, tidak mengizinkan memperisteri gadis Jawa. «Симболону из Тапанули родители запретили брать в жены яванскую девушку».

Karena tidak ada payung, Amin mempertudung daun pisang. «Так как у Амина не было зонтика, он использовал лист банана как защиту от дождя» (tudung «головной убор, покрывало»).

Значение глагольных основ с префиксом *-per-*, образованных от глаголов (глагольных морфем)

Глагольные основы с префиксом *-per-*, образованные от глагольных морфем, мотивируются по значению соответствующими непереходными глаголами с префиксом *ber-*. Таких глагольных основ очень мало. В отличие от глаголов с *ber-*, основы с *-per-* выражают значение «усиленно совершать данное действие».

Сравните:

Dia selalu beroléh angka yang baik di sekolah. Untuk memperoleh angka yang baik itu, dia betul-betul bekerja keras. «Он всегда имеет хорошие оценки в школе, но для того, чтобы получать такие хорошие оценки, он упорно трудится».

Untuk memperoleh manfaatnya, obat itu harus diminum tiap hari dan teratur. «Чтобы лечение стало эффективным, надо принимать это лекарство регулярно каждый день».

Глагольный конфикс *ke-...-an*

Конфикс *ke-...-an* при присоединении к некоторым непереходным корневым глаголам, прилагательным и существительным образует пассивные глаголы со значением «подвергнуться какому-либо действию или оказаться в каком-либо состоянии под воздействием чего-либо или кого-либо». Таких пассивных глаголов немного, но они весьма употребительны.

Значения глаголов с конфиксом *ke-...-an*:

1) испытывать результат чужого действия (стихии):

hujan «дождь» → kehujanan «попасть под дождь, промокнуть под дождем»;

dingin «холодный» → kedinginan «мерзнуть»;

banjir «наводнение» → kebanjiran «пострадавший от наводнения»;

bakar «жечь» → kebakaran «пострадавший от пожара»;

2) испытывать состояние ущерба или утраты лица (предмета):

—corét «красть» → kesorétan «быть обворованным»;

kurang «мало» → kekurangan «нехватать (кому (чему-либо) чего-либо)»;

mati «умереть» → kematian «лишиться, потерять близкого, родного»;

habis «кончиться» → kehabisan «кончилось (что-либо у кого-либо)»;

3) сильно (интенсивно) переживать данное состояние:

héran «удивлен» → kehéranan «поразиться»;

takut «страшно, боязно» → ketakutan «в страхе»;

lapar «голоден» → kelaparan «голодать».

Другие глаголы, обладающие высокой употребительностью: *kelihatan* «виднеться, казаться»; *kedengaran* «слышаться»; *kebagian* «доставаться».

В предложении, в котором сказуемым является пассивный глагол с конфиксом *ke-...-an*, может быть кроме подлежащего в качестве объекта, подвергающегося какому-либо действию, примыкающее дополнение, указывающее на субъект действия. Например:

Saya kesuripan. «Меня обворовали».

Saya kelaparan. «Я голоден».

Orang itu kemasukan sétan. «В него (того человека) вселился бес».

Meréka kedatangan tamu. «К ним пришли гости».

Meréka kejatuhan pohon. «На них упало дерево».

В предложении, в котором субъект действия выражен личным местоимением или ЛМ-энклитикой, перед ним обязательно используется предлог *oléh*: Kedengaran oléhku suara orang. «Слышались (мною) голоса людей».

Часть прилагательных служит для образования непереходных предикативов со значением чрезмерности качества – значение («слишком»). Такие прилагательные с *ke-...-an* преимущественно разговорного стиля:

gedé «большой» → kegedéan «слишком большой, велик»;

manis «сладкий» → kemanisan «чересчур сладкий».

Конструкции с *ke-...-an* глаголами

Конструкция с *ke-...-an* глаголами часто передает результат или погруженность в состояние: Saya sangat kedinginan. «Я сильно замерз».

Другие примеры: keserian «страдать от одиночества», kemalangan «застигнут ночью», kesiangan «проспать», kehujanan «попасть под дождь», keranasan «страдать от жары».

Конструкция с *ke-...-an* глаголами передает значение охваченности состоянием: Saya kebingungan. «Я был в растерянности»; Cintanya tidak kesampaian «Любовь была безответной».

Другие примеры: ketakutan «охвачен страхом», kehéranan «изумлен».

Конструкции с беспредложным дополнением при глаголе, имеющем *ke-...-an*, означают ущерб, лишение, потерю для посессивного субъекта, выраженного подлежащим: Kami tidak kebagian karcis. «Нам не досталось билетов»; Kami kekurangan beras. «Нам не хватает риса».

Глагол *kehilangan* означает потерю, утрату чего-то своего: Kami kehilangan berat. «Мы понесли тяжелую утрату».

Конструкция с *ke-...-an* глаголами может также означать контакт предметов, выраженных подлежащим и дополнением. Подлежащее означает место,местилище,помещение, а дополнение – размещаемый или размещаемый предмет. *Например:*

Kota kami banjir turis. «Город наводнили туристы».

Kami kedatangan tamu. «К нам пришли гости».

Perahu kemasukan air. «В лодку попала вода».

Префикс *se-*

Префикс *se-* образует как от корневых существительных, так и от производных, непереходный предикатив со значением совместной принадлежности, означающий «иметь один тот же (тот же самый) предмет», «принадлежать к одному и тому же самому классу, одной и той же ситуации»:

agama «религия» → seagama «той же (одной) веры»;

jajar «ряд» → sejajar «в том же ряду»;

kelas «класс» → sekelas «в том же самом классе»;

Другие примеры предикативов с префиксом *se-* от производных существительных:

pendapat «мнение» → sependapat «одного мнения»;

angkatan «поколение» → seangkatan «одного поколения»;

perjuangan «борьба» → seperjuangan «быть товарищем по борьбе».

Частица *pula*

Присоединительная частица *pula* «также, тоже; снова, еще раз» может стоять после сказуемого в конце предложения, выражая такие же значения, как и частица *juga*:

Kemarin dia datang ke rumah saya, hari ini (datang) juga	«Вчера он приходил, и сегодня снова пришел»
Kemarin dia datang ke rumah saya, hari ini dia datang pula	
Gambar ini bagus dan yang itu bagus pula	«И эта картина замечательная, и та тоже»
Gambar ini bagus dan yang itu (bagus) juga	

Обе частицы стоят после второго предикатива. Но в отличие от *juga*, которая может допускать пропуск предикатива, в предложениях с тем же смыслом предикатив при частице *pula* не может быть пропущен.

Частица *pula* может выражать значение повторения действия.

Тексты и диалоги

Téks 1. Candi Borobudur Salah Satu Keajaiban Dunia.

Letak Borobudur

Hampir setiap orang pernah mendengar nama Candi Borobudur, nama dari sebuah monumén dari masa silam yang terbesar dan terindah di Indonésia, bahkan yang terbesar dan terindah di belahan bumi selatan. Di Asia Borobudur dapat sejajar dengan Sanchi dan Ayantha di India, Angkor Vat dan Bayon di Kamboja.

Candi Borobudur berada di daérah yang bernama Kedu Selatan, tepatnya berada di Kecamatan Borobudur, di pusat jantung Pulau Jawa dengan puncaknya yang menjulang ke angkasa dekat Bukit Menoréh yang membujur dari arah timur ke barat dan gunung-gunung berapi: gunung Merapi dan Merbabu di sebelah timur, gunung Sumbing dan Sundara di sebelah barat, dengan pemandangan yang indah hijau membentang sejauh mata memandang. Kesemuanya itu menimbulkan suasana tenang, aman, dan tenteram.

Nama dan Sejarah Borobudur

Mengenai arti nama Borobudur sampai sekarang masih belum jelas. Nama Borobudur ini berasal dari gabungan kata-kata *bara* dan *budur*. *Bara* berasal dari kata Sanskerta «Vihara», yang berarti kompléks candi dan bihara atau asrama, sedangkan kata *budur* mengingatkan kita kepada bahasa Bali; *beduhur* (di atas). Jadi nama Borobudur berarti asrama/bihara (atau kelompok candi) di atas tanah (bukit).

Pendapat lain menyatakan Borobudur dari kata *Bhumisambhara*, dan ada tambahan *Buddhara*. Kata itu ada di prasasti Cri Kahulunan tahun 824 M. Méang di sebelah barat daya dari Candi Borobudur, berjarak hanya 500 m, ada désa bernama Bumisegoro. Bukan mustahil kata Bumisegoro berasal dari kata *Bhumisambhara*. Namun semua pendapat itu belum memuaskan.

Bentuk bangunan dan makna Borobudur

Jelas Candi Borobudur adalah bangunan suci agama Buddha. Di India bangunan yang ada hubungannya dengan agama Buddha adalah stupa, yang merupakan bangunan yang berbentuk kubah berdiri di atas sebuah lapik dengan payung di atasnya. Bangunan Borobudur pada hakékatnya adalah stupa juga, yang karena mengalami perkembangan yang lama mempunyai bentuk arsitektur yang lain daripada yang ada di negara-negara yang beragama Buddha lainnya.

Sampai sekarang kita belum dapat mengetahui kapan Borobudur berdiri. Tidak adanya prasasti atau bukti-bukti sejarah menyebabkan Borobudur penuh kegelapan. Kita hanya dapat mengira kapan waktu pembangunan Borobudur. Yakni corak bangunan candi dan ukir-ukirannya, menunjukkan corak Jawa Tengah abad 8 Maséhi.

(Sumber: Candi Borobudur oleh AIAZ RAJASA. 2003)

Kosakata

agama – религия
angkasa – небеса
arah – направление
arsitéktur – архитектура
barat daya – юго-запад/юго-западный
belahan – половина
berbentuk – в виде, в форме
berjarak – быть на расстоянии
bihara – монастырь
bukti – доказательство
corak – 1) черта, характер; 2) окраска, расцветка; узор (на ткани)
gabungan – объединение, соединение
hakékat – суть, существо
jantung – сердце
keajaiban – чудо
kecamatan – район (административная единица в сельской местности; подрайон Большой Джакарты)
kegelapan – мрак, темнота; *здесь*: тайна
kelompok – группа
kubah – купол, свод
lapik – опора, основание
makna – смысл, значение
masa silam – прошлое

M = Maséhi – новая эра
membujur (bujur) – тянуться, простираться
memuaskan (puaskan) – удовлетворять
mengingatkan (ingatkan) – напоминать
mengira (kira) – думать, полагать
menimbulkan (timbulkan) – вызывать
menjulang (julang) – возвышаться
menyebabkan (sebabkan) – вызывать, служить причиной
mustahil – невозможно
pemandangan – вид, панорама
pendapat – мнение
prasasti – древние таблички с надписями
sejajar – стоять в ряд
silam – проходить (о времени); прошлый/прошрое
stupa – ступа
suasana – атмосфера; обстановка
suci – святой, священный
tambahan – добавка, дополнение; дополнительный
tenteram – мирный, спокойный
tepat – точный, правильный, верный
ukir-ukiran – резьба; резные изделия

Запомните. Ingatlah

Bukan mustahil – не может не..., вполне возможно

Kesemuanya itu – все это

Masa silam – прошлое

Pada hakékatnya – по существу

Sejauh mata memandang – насколько может охватить взор

Téks 2. Jakarta Kota Métropolitan.

Ketika Jakarta sudah menyandang gelar métropolitan, bahkan beberapa orang sudah menyebutnya mégalopolitan, pemerintah DKI Jakarta menghadapi masalah–masalah yang semakin kompléks. Salah satu masalah itu adalah kepadatan penduduk yang cukup tinggi. Bahkan, Kelurahan Penjaringan, Jakarta Utara, menurut sebuah penelitian merupakan wilayah terpadat di dunia dengan kepadatan penduduk 44 orang m/2. Kondisi seperti di wilayah itu pun menimbulkan masalah–masalah baru, yaitu tingkat pengangguran yang cukup tinggi karena lowongan kerja yang ada tidak sesuai dengan jumlah penduduk. Angka putus sekolah yang juga tinggi di kalangan remaja juga memperpanjang barisan penganggur. Kepadatan penduduk dan pengangguran mengakibatkan maraknya tawuran pelajar. Gejala tawuran dapat menjangkiti semua anggota masyarakat, tidak hanya pelajar.

(Sumber: Kompas)

Kosakata

angka – цифра, номер; отметка
barisan – линия, шеренга, ряд; отряд
gejala – явление
gelar – звание, титул
kalangan – среда
kelurahan – сельская община; микрорайон
 в городе
kepadatan – плотность
kompléks – сложный
kondisi – состояние, положение; условия,
 обстановка
lowongan – вакансия
m/2 (méter persegi) – квадратный метр
marak – разгораться, вспыхивать

masyarakat – общество
mégapolitan – мегаполис
métropolitan – столичный
memperpanjang – удлинить
menjangkiti (jangkiti) – заражать;
 распространяться
menurut – по, в соответствии
menyandang (sandang) – иметь (титул, звание)
penganggur – безработный
pengangguran – безработица
remaja – молодой, юный; молодежь
sesuai – соответствовать
tawuran – массовая драка

Запомните. Ingatlah

Lowongan kerja – рабочие места, вакансии
Menghadapai masalah – стоять перед проблемой
Menyandang gelar – иметь (носить) звание
Putus sekolah – бросить школу

Téks 3. Sekolah libur, 110 Siswa Kesurupan.

Kepala Sekolah SMU 2 Banjarmasin, Kalsel, meliburkan 865 siswanya setelah dua hari berturut-turut sebanyak 110 siswa SMU itu kesurupan. Di tengah kegiatan belajar mengajar para siswa kejang-kejang dan menjerit histéris. Selain siswa, seorang guru juga mengalami hal yang sama. Ada yang menduga mereka kesurupan akibat kerasukan roh halus. Keésokan harinya 80 siswa kesurupan. Selama tiga hari libur, pihak sekolah mengundang pemuka agama untuk mengusir roh halus yang ada di sana agar para siswa bisa kembali belajar dengan tenang.

(Sumber: Kompas)

Kosakata

berturut–turut – следовать один за другим;
без перерыва, подряд

halus – нежный, мягкий; тонкий

histéris – истеричный

Kalsel = **Kalimantan Selatan**

kejang – 1) онеметь, затечь; 2) судорога;
сведенный судорогой

kerasukan – одержим нечистой силой

kesurupan – 1) одержимый; 2) транс

meliburkan (liburkan) – распускать
на каникулы

menduga (duga) – предполагать
mengusir (usir) – изгонять, прогонять
menjerit (jerit) – кричать, вопить; стонать
pemuka – лидер, руководитель
pihak – сторона;
pihak sekolah – школьная
 администрация
roh halus – злой дух

Téks 4. PERUMNAS Surga.

Seorang peminta-minta sumbangan yang mengatasmakan pembangunan Masjid sedang beraksi di dalam bus. Dengan gayanya yang khas ia menutup océhannya dengan sebuah hadis Nabi: «Barangsiapa yang membangun Masjid di dunia, maka Allah akan membangun baginya sebuah rumah di sorga».

Adi yang waktu itu sedang duduk di kursi paling depan nyeletuk: «Hai, mas, kalau semuanya nyumbang, apa sorga nggak jadi penuh oléh rumah? Jadi perumnas dong?»

Nasrullah yang waktu itu duduk di samping Adi nggak mau ketinggalan: «Kalau saya nyumbang seribu rupiah, dapat rumah tipe berapa?»

(Sumber: Humor di Negeri Konyol, 2005)

Kosakata

barang siapa – любой, всякий

beraksi – действовать, поступать; выступать, позировать

gaya – стиль, манера

hadis – мус. хадис (рассказ о деяниях и изречениях пророка Мухаммада)

ketinggalan – 1) отставать от; 2) оставлен, забыт; оставлен, покинут

maka – и; и тогда; поэтому

mengatasnamakan (atasnamakan) – выступать от имени

nabi – пророк

nyeletuk (seletuk) – вмешиваться в разговор

nyumbang (sumbang) – делать вклад

océhan – болтовня

peminta–minta – проситель; попрошайка

perumnas (perumahan nasional) – национальное жилищное строительство

sorga = surga – рай

sumbangan – вклад

tipe – тип

Téks 5. Pertanyaan.

«Héi, Nasrudin,» tanya tetangganya pada suatu hari. «Kenapa kau selalu menjawab pertanyaan dengan pertanyaan pula?»

«Apa iya?»

Kosakata

pertanyaan – вопрос

pula – тоже, также

Запомните. Ingatlah

Apa iya? – Разве?

Di tengah kegiatan belajar mengajar – в процессе обучения

Mengalami hal yang sama – переживать (испытывать) то же самое

Keésokan harinya – на следующий день

Dialog 1. Minta Tolong.

Pada suatu soré, Yuri datang ke rumah Pak Widodo untuk suatu keperluan.

Yuri: Selamat soré, Pak Widodo.

Widodo: Selamat soré Yuri, apa kabar?

Yuri: Kabar baik, terima kasih. Boléh saya minta tolong, Pak?

Widodo: Ya, tentu saja, saya bisa membantu.

Yuri: Saya sedang menulis sebuah artikel tentang sejarah Indonésia. Saya ingin agar Bapak memeriksa dan mengoréksinya. Saya takut artikel saya terlalu panjang. Mungkin Bapak bisa menolong saya meningkatkan artikel saya ini.

Widodo: Oh, tentu saja. Mari saya periksa sebentar.

(Pak Widodo membaca artikel Yuri).

Widodo: Artikel ini cukup baik. Yuri sudah banyak tahu ya tentang sejarah Indonésia.

Yuri: Ah, saya masih harus mempelajari dan mendalami pengetahuan sejarah Indonésia. Masih banyak yang belum saya tahu.

Widodo: Pada dasarnya, analisis Yuri di sini sangat bagus, tapi artikel ini kurang lengkap. Saran saya agar Yuri membaca sebuah buku.

Yuri: Buku apa Pak?

Widodo: «Konsép dan Mitos Kekuasaan», karya Onghokham. Sebuah buku yang bagus.

Yuri: Terima kasih Pak, saya akan baca buku itu.

Kosakata

analisis – анализ

artikel – статья

dasar – основа, основание; дно

keperluan – необходимость, нужда

konsép – концепция

memeriksa (periksa) – проверять, контролировать

mempelajari (pelajari) – изучать

meningkatkan (singkatkan) – сокращать

mendalami (dalami) – углубляться

mengoreksi (koréksi) – исправлять

mitos – миф

saran – предложение

Запомните. Ingatlah

Pada dasarnya – в основном, в своей основе

Dialog 2. Di Bank.

Ananto (pegawai bank): Selamat siang. Ada yang bisa saya bantu?

Marina: Siang. Saya mau menukarkan uang.

Ananto: Silakan. Dollar apa?

Marina: Dollar Amérika Serikat. Ini 150 dollar.

Ananto: Baik. Nilai tukarnya 1 dollar sama dengan Rp. 9.000,–.

Tunggu sebentar, saya hitung dulu. Ini, semuanya menjadi Rp. 1.350.000,–. Ini uangnya. Silahkan hitung dulu.

Marina: Sudah betul. Trims.

Anato: Sama–sama.

Kosakata

menukarkan (tukarkan) – обменять

nilai tukar – обменный курс

hitung – считать

Запомните. Ingatlah

ma kasih *разг.* = terima kasih

trims *разг.* = terima kasih

Dialog 3. Di Kantor Pos.

Mardi: Selamat pagi, Bu!

Pegawai Pos: Selamat pagi.

Mardi: Mau beli perangko, Bu.

Pegawai Pos: Yang kilat atau biasa?

Mardi: Yang kilat saja.

Pegawai Pos: Berapa lembar?

Mardi: Tiga lembar saja.

Pegawai Pos: Harganya menjadi Rp. 4.500,– . Perlu apa lagi?

Mardi: Saya perlu lima lembar amplop kilat.

Pegawai Pos: Harganya Rp. 1.000,– aja.

Mardi: Jadi semuanya Rp. 5.500,– ya? Ini uangnya.

Pegawai Pos: Betul. Ini kembalian.

Mardi: Makasih Pak.

Pegawai Pos: Ya, sama–sama.

Kosakata

amplop – конверт

kartu pos – открытка

kembalian – сдача (о деньгах)

lembar – счетное слово для предметов,
например бумаги и т.п.

pos udara biasa – простая авиапочта

pos udara kilat – авиапочта-молния

Dialog 4. Ibu sakit.

Agus bertemu dengan Mardi di jalan.

Mardi: Hai, Gus, sudah lama tidak kelihatan, nih.

Agus: Iya, nih.

Mardi: Ada apa sih?

Agus: Ibu saya lagi sakit.

Mardi: Sakit apa ibumu?

Agus: Sakit kerongkongan. Badannya panas. Saya sudah beri obat, tetapi masih sakit juga.

Mardi: Mungkin masuk angin itu.

Agus: Saya kira begitu karena akhir minggu yang lalu dia kehujanan. Kondisinya membaik dalam seminggu ini.

Mardi: Mudah–mudahan ibumu lekas sembuh.

Adus: Iya, mudah–mudahanlah.

Kosakata

kelihatan – виднеться, показаться

kerongkongan – горло

masuk angin – простуда/простудиться

nih – разг. усилит. это

kehujanan – попасть под дождь, промокнуть
под дождем

lekas – быстро, скоро

membaik – улучшаться

mudah–mudahan – надеюсь, что, дай бог,
чтобы

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Dengan bangunan apa saja di Asia Borobudur dapat sejajar? 2. Di mana letak Borobudur? 3. Bagaimana pemandangan di sekitar Borobudur? 4. Gunung–gunung apa yang berada di sebelah timur dan di sebelah barat Borobudur? 5. Bagaimana suasana di sekitar Candi Borobudur itu? 6. Apa makna nama Borobudur? 7. Adakah pendapat lain tentang arti nama candi itu? 8. Bagaimana bentuk bangunan Borobudur? 9. Dari mana kita dapat mengetahui sejarah Borobudur? 10. Kapan waktu berdirinya Borobudur?

► 2. Вставьте вместо точек *adalah* или *merupakan*.

1. Barang–barang mana yang ... barang–barang lama? 2. Candi Borobudur yang ... salah satu keajaiban dunia berada di pusat jantung pulau Jawa tepatnya di daerah yang bernama Kedu Selatan Kecamatan Borobudur. 3. Orang Jawa atau suku bangsa Jawa ... salah satu dari suku bangsa yang bertempat tinggal di pulau Jawa.

4. Perahu–perahu layar tradisional berlabuh di pelabuhan Sunda Kelapa sehingga Sunda Kelapa masih ... pelabuhan terpenting di Indonésia. 5. Sunda Kalapa ... pelabuhan yang sudah ada pada masa kerajaan Pajajaran. 6. Nama Jayakarta ... nama kota Jakarta pada masa kekuasaan Sultan Banten. 7. Sejak masa kerajaan Pajajaran hingga kini Sunda Kalapa ... pelabuhan tempat berlabuh dan berangkatnya kapal–kapal tradisional. 8. Bambu ... tanaman yang tumbuh dengan cepat. 9. Pembangunan jalan tol, jalan layang, jalan lingkar luar ... salah satu usaha pemerintah untuk mengatasi kemacetan lalu lintas jalan raya. 10. Dufan di Ancol, TIM, TMII ... tempat wisata yang menarik. 11. Muséum Gajah ... nama lain bagi Muséum Nasional. 12. Monas ... salah satu bangunan yang berada Lapangan Merdéka. 13. Bangunan kuno di Jl.Fatahillah No 2 ... tempat di mana ada lukisan–lukisan karya para pelukis terkenal Indonseia. Bagian depan gedung ... Muséum Keramik. 14. Dunia Fantasi ... taman rékréasi yang terbesar di Asia Tenggara. 15. Taman Mini Indonésia Indah ... suatu taman budaya yang serba lengkap dengan sarana rékréasi. 16. Daérah pusat Jawa Tengah dengan puncaknya yang menjulang ke angkasa dan gunung–gunung berapi ... pemandangan yang indah. 17. Borobudur ... bangunan suci agama Buddha. 18. Pemukiman baru ... antara lain pembangunan perumahan baru. 19. Indonésia ... salah satu negara di Asia Tenggara. 20. Binatang itu ... binatang yang mempunyai kaki seribu. 21. Lari pagi ... hal biasa bagi dia sejak masih muda. 22. Rawon dan lontong balap ... masakan khas Jawa Timur.

►3. Образуйте с помощью конфикса *ke–...an* слова от приведенных ниже слов и морфем. Постарайтесь определить их значение.

1. Terang, jelas, padat, bersih, kotor, senang, tenang, ramai, jauh, besar, susah, sukar.
2. Asin, banyak, dingin, panas, mahal, besar, kecil, manis, péndék, bagus, panjang, kurang, lebih.
3. Hujan, banjir, habis, siang, malam.
4. Datang, tinggal, tahu, masuk, hilang, takut, tidur, dengar, lihat, sibuk, capék, répot.

►4. Раскройте скобки, оформив заключенные в них слова конфиксами *per–...–an* или *peN–...–an*.

1. Guru tidak mengerti (tanya) murid. 2. Kami menonton (tutup) acara itu di télévisi. 3. Biaya (buat) jalan tol sangat mahal. 4. Bésok ada (jual) barang murah. 5. (jalan) ke Borobudur sangat jauh. 6. Kami membuat (kerja) rumah setiap hari. 7. Kita hanya dapat menduga kapan waktu (bangun) candi yang tersohor ini. 8. Kami melakukan (jalan) sampai ke Puncak. 9. Saya suka karya Putu Wijaya. Di (pustaka) mungkin ada bukunya. 10. Supaya meraih wisatawan pemerintah Indonésia terus melengkapi fasilitas dengan membangun hotél–hotél baru yang bertaraf internasional, pusat–pusat (belanja) modérn yang serba lengkap. 11. Sebagai kota métropolitan Jakarta mengalami (kembang) yang sangat cepat. Di semua sudut kota ada pembangunan baik meréhabilitasi (mukim) kumuh maupun pembangunan komplék perumahan baru sederhana. 12. Waktu kuliah guru besar membahas masalah (kembang) sastra Indonésia. 13. Kami harus mengunjungi (pustaka) untuk mengadakan (teliti) karya–karya sastra pengarang modérn Indonésia. 14. Pada masa (duduk) Jepang bahasa Indonésia berkembang dengan pesat. 15. (inap) di kota selalu ramai. 16. (pandang) alam di lembah Anai sangat indah. 17. Saya berhasil mendapatkan (kerja) yang hébat. 18. Dalam (tanding) sépak bola itu Indonésia menang. 19. Nénék saya sudah tua tetapi (dengar) nya masih baik.

►5. Образуйте глаголы с помощью аффиксов: *meN–...–kan* и *meN–...–i* по образцу. Постарайтесь определить их значение.

Образец: kurang → mengurangi; kurang → mengurangkan

Terang, baik, putih, kotor, jauh, senang, panjang, tenang, dekat, panas, lengkap, basah, padat.

►6. Раскройте скобки, оформив слова, заключенные в них, соответствующими аффиксами: *meN–*, *meN–...–kan*, *meN–...–i*.

1. Apakah benar bahwa kamu pernah (takluk) puncak yang setinggi itu? 2. Apakah pembantumu sudah (panas) makanan atau belum? 3. Apa siswa SMP telah (ketahu) hasil belajarnya? 4. Meréka semua adalah

teman bicara yang (senang). 5. Tati (senang) warna biru. 6. Wali kelas adalah guru yang (bimbing) murid–murid satu kelas di sekolah. 7. Kami sedang asyik (dengar) ceritanya. 8. Hubungan di antara meréka semakin (baik). 9. Bukit ini (hijau) kembali. 10. Aku (cuci) piring, lalu (bersih) lantai. 11. Keindahan alam Indonésia (tarik) hati para wisatawan. 12. Dia (punya) hanya seorang anak. 13. Kami (nikmat) udara segar di pantai. 14. Setelah (tahu) siapa dia itu, saya segera (jauh)nya. 15. Ibu (jauh) obat ini dari anaknya. 16. Kapal layar itu (jauh) dari pelabuhan. 17. Sampah (kotor) jalan–jalan kota. 18. Janganlah selalu (kotor) halaman dengan kulit pisang. 19. Lampu–lampu itu (terang) jalan–jalan pada waktu malam. 20. Semoga Tuhan yang (terang) hatinya dan (tunjuk) jalan yang benar. 21. Keterangan adalah kata atau kelompok kata yang (terang) kata atau bagian kalimat yang lain. 22. Pemerintah membuka daérah pemukiman baru untuk (kurang) kepadatan penduduk. 23. Hujan lebat (basah) bumi. 24. Ibu (basah) pakaian dengan (masuk)nya ke dalam émbér. 25. Pemerintah banyak membangun hotél sebagai tempat (inap) untuk (lengkap) sarana wisata. 26. Pak diréktur jawatan sosial ini mau (lengkap) pegawai kantornya. 27. Kukunya makin (panjang). 28. Dia (panjang) léhérya agar dapat melihat semuanya lebih jelas. 29. Ibu (marah) saya karena saya tidak (bérés) tempat tidur saya. 30. Kedatangannya (gembira) semua orang.

► 7. Вставьте вместо точек слова: *kemasukan, kehabisan, kerasukan, kesurupan, kepanasan, kedinginan, kehujanan, ketinggalan, kehilangan, kecurian, kesilauan, kedatangan*.

1. Meréka ... tamu dari Jepang. 2. Pendaki–pendaki gunung ... karena di puncak Jayawijaya dingin sekali. 3. Hawa di Indonésia sangat panas, sebab itu semua orang bisa merasa ... di sana. 4. Ketika pulang sekolah, anak–anak 5. Pada musim hujan kami sering merasa 6. Kami cepat berangkat karena takut ... keréta api. 7. Orang itu menjerit karena ... tas. 8. Di sekolah Indonésia murid–murid kadang–kadang mengalami ... sehingga pihak sekolah mengundang pemuka agama untuk mengusir roh halus yang ada di sana. 9. Rumahnya ... roh halus. 10. Ketika saya berenang, telinga saya ... air. 11. Ketika naik angkot, dia sudah dua kali ... tas. 12. Supaya tidak ... di musim hujan ini, saya selalu membawa payung dan jas hujan. 13. Ketika mendaki gunung, kami memakai kaca mata hitam supaya mata kami tidak 14. Anak yang ... itu badannya 15. Ibu itu ... anak yang satu–satunya. 16. Aku ... odol dan sabun mandi sebab itu harus pergi ke pasar swalayan. 17. Kamar tidurnya ... air karena hujan turun terus menerus sehingga banjir timbul. 18. Aku tidak mau minum kopi panas karena takut lidahku

► 8. Раскройте скобки, оформив слова префиксом *meN–* или сочетанием этого префикса с другими аффиксами: *meN–...–kan, temper–, temper–...i*.

1. Ibu sedang (masak) sedangkan ayah (baik) télévisi. 2. Kami mau (lébar) dapur kami karena dapur kami sempit. 3. Dia mau (besar) rumahnya. 4. Mira membeli bunga untuk (bagus) kamarnya. 5. Agus harus banyak membaca untuk (dalam) pengetahuannya. 6. Dia ingin (kecil) bajunya karena terlalu besar. 7. Daftar itu bisa (péndék), bisa (panjang). 8. Bukit Barisan (panjang) dari Acéh sampai ke Bengkulu. 9. Rambut saya (putih) dalam 10 tahun ini. 10. Mahasiswa pencinta alam UI berangkat ke Papua untuk (ajar) daérah khatulistiwa di mana ada salju abadi. 11. Honda saya rusak. Saya mau (baik)nya bésok. 12. Ruang ini sempit sekali. Kami ingin (lébar)nya supaya banyak orang bisa masuk. 13. Dia banyak menanam bunga untuk (indah) halaman rumahnya. 14. Kedatangannya hanya (buruk) suasana di rumah kami. 15. Burung–burung itu (tinggi) sehingga tampak makin kecil. 16. Ia harus (cepat) larinya agar lekas sampai di rumah. 17. Atap rumah ini terlalu péndék. Kita harus segera (tinggi)nya. 18. Mantelku terlalu panjang, aku mau (péndék)nya. 19. Dulu rumahnya sudah besar. Sekarang dia mau (besar)nya lagi. 20. Kondisi ibunya yang sudah lama sakit sekarang ini mulai (baik). Mudah–mudahan dia cepat sembuh. 21. Pertengkaran suami isteri hanya (panas) suasana di rumah. 22. Meréka pergi belajar ke Jepang untuk (dalam) pengetahuan bahasa Jepang. 23. Kepala kantor (lengkap) ruang kerjanya dengan perpustakaan kecil. 24. Dia suka (mudah) pekerjaan. 25. Bekerja bersama–sama (mudah) dan (cepat) selesainya pekerjaan.

► 9. Вставьте вместо точек частицы *juga* или *pula*.

1. Dia datang ... setelah dua jam pergi. 2. Kondisinya begitu, namun kondisiku begitu ... 3. Kemarin dia datang ke rumah saya, hari ini ... 4. Lukisan ini bagus dan yang itu bagus ... 5. Kenapa dia membawa minuman ... ? 6. Kami tidak mengundang dia, tetapi dia datang ... 7. Dia banyak merokok, sebanyak dulu ... 8. Dulu dia merokok. Begitu ... kah dia sekarang? 9. Kamu masih tinggal di rumah itu ... ? 10. Aduh, mahal ... barang di sini! 11. Mengapa ... kamu mau ikut? 12. Kami tidak mengerti ... 13. Saya tidak ... mengerti. 14. Kamu ... tinggal di rumah ini? 15. Dengarlah, pemalas ... kiranya murid ini.

► 10. Вставьте вместо точек слова: *sejajar*, *serumah*, *sekeluarga*, *seatap*, *sekelas*, *sekamar*, *seasrama*.

1. Mereka tinggal... dengan saya. 2. Dulu mereka pernah ... ketika belajar di luar negeri. 3. Mereka ... datang ke pesta kami. 4. Mereka itu teman ... saya. 5. Saya dan teman saya ... di kota itu. 6. Pohon-pohon pisang itu berdiri 7. Mereka tidak pernah ... dengan dia.

► 11. Вставьте вместо точек слова: *penjuru*, *sudut*, *sarana*, *wilayah*, *daerah*, *lalu lintas*, *kapal layar*, *jalan tol*, *jalan layang*, *jalan lingkar luar*, *prasarana*.

1. ... itu menjadi ramai karena pemerintah ... sedang melakukan pembangunan kompleks perumahan baru sederhana sampai yang mewah. 2. Jakarta mempunyai lima ... kota madya. 3. Luas ... kota itu kira-kira 430 kilometer persegi. 4. Suatu tempat yang bernama Puncak adalah ... sejuk yang letaknya tidak jauh dari Jakarta. 5. Dari segala ... dunia datanglah ... ke pelabuhan ini. 6. Di ... yang padat penduduknya udara tidak sesegar udara di ... yang masih sedikit penduduknya. 7. Salah satu cara untuk mengatasi kemacetan lalu lintas adalah membangun 8. Aturan ... di Eropa lebih tegas dari pada di Indonésia. 9. Salah satu cara untuk melengkapi ... wisata adalah membangun hotel-hotél, penginapan-penginapan dan restoran. 10. Mesjid merupakan salah satu ... pembangunan manusia bagi pemuja agama Islam. 11. Jalan dan angkutan merupakan ... yang sangat penting bagi pembangunan suatu daerah. 12. Pembangunan ... maupun ... merupakan ... untuk mengurangi kemacetan ... di kota metropolitan seperti Jakarta. 13. JABOTABÉK itu nama ... kereta api. 14. Di ...dapur itu ada lemari besar. 15. Timur, barat, utara dan selatan adalah empat ... alam. 16. ... puncak berkabut sehingga saya tidak dapat melihat dengan jelas mobil yang ada di depan saya.

► 12. Вставьте вместо точек слова: *penumpang*, *pengarang*, *penyair*, *pendapat*, *pendaki*, *pemerintah*, *penduduk*, *pelajar*, *pemalas*, *penulis*, *pembaca*, *pemuka*, *pemuda*.

1. ... daerah Dépok akan mengembangkan wilayah Dépok. 2. ... buku itu adalah orang yang saya kenal baik. 3. Sejumlah ... telah berusaha menaklukkan puncak salju abadi ini. 4. Lalu lintas Jl. Cideng Raya seperti biasanya macet dan sejak dari Blok M bus memang penuh dengan ... 5. Siapa ... buku ini? 6. Mira ... yang rajin. 7. Surat kabar itu banyak ... nya. 8. Di pulau Kalimantan yang sangat banyak rawa, hutan dan sungainya, sedikit ... nya. 9. Pada tanggal 28 Oktober 1928 wakil ... dari seluruh Indonésia berkumpul di Jakarta untuk menyatakan ikrar. 10. Dia adalah ... agama yang sangat terkenal di masa itu. 11. Ada berapa ratus ... di sekolah itu? 12. Murid itu ... betul, dia sama sekali tidak mau belajar. 13. Guru besar yang datang bertamu dari Indonésia menasihati kamu lebih banyak membaca buku ... muda. 14. Sajak «Tapi» adalah sajak ... Indonésia yang terkenal namanya. 15. Bagaimana ...mu tentang buku sajak Djoko Damono yang baru ini?

► 13. Составьте словосочетания из слов левого и правого столбцов.

A.

pemandangan, pendapat, perjalanan,
penelitian, pembangunan, pemukiman,
kemacetan, kekuasaan, perkembangan,
kepadatan

pemerintah penjajahan, sejarah, pesat,
memuaskan, lalu lintas, sastra, kumuh,
penduduk, sejauh mata memandang,
kompleks perumahan mewah, indah

B.

puncak, sebelah, karya, daérah,
jalan, pusat, hotél, penjuru, sudut,
warga, tempat, kebun, tingkat,
lowongan, barisan, tawuran,
gelar, jumlah kendaraan

perbelanjaan, perdagangan, kapal berlabuh,
membengkak, bertaraf internasional,
pengangguran, kerja, penganggur, tol, tujuan
wisata, lingkaran luar, penyangga, binatang,
pengarang muda, salju abadi, kota, dunia,
mégapolitan, barat daya, pelajar

C.

meraih, melengkapi, meréhabilitasi,
mengatasi, menyediakan, mengadakan,
mengunjungi, memenuhi, memberi
mengikuti, meneliti, membahas
mendukung, membangun, menyandang
menghadapi, menyebut

nasihat, dengan sarana dan prasarana, gelar,
perpustakaan, undangan, kuliah, mégapolitan,
masalah, perumahan, pemukiman kumuh,
rapat, penelitian, karya sastra, jalan layang,
wisatawan, kemacetan, masakan, karya sastra,
Jakarta, kesukaran, fasilitas, kota mégapolitan,

► 14. Поставьте вопросы к выделенным словам или сочетаниям слов.

1. Jakarta *sudah* menyandang gelar *métropolitan*. 2. Kelurahan *Penjaringan* merupakan wilayah *terpadat* di dunia dengan *kepadatan penduduk 44 orang/m²*. 3. Di wilayah itu tingkat pengangguran *cukup tinggi* karena *lowongan kerja tidak sesuai dengan jumlah penduduk*. 4. Beberapa orang menyebut Jakarta *mégapolitan*. 5. Angka putus sekolah juga *tinggi* di kalangan *remaja*. 6. Gejala *tawuran* dapat menjangkiti semua anggota masyarakat. 7. Kepadatan penduduk dan pengangguran dapat menimbulkan *maraknya tawuran pelajar*.

► 15. Переведите на индонезийский язык.

1. Храм Боробудур является одним из величайших и прекраснейших сооружений не только в Индонезии, но и во всем южном полушарии Земли. Это монументальное сооружение можно поставить в один ряд с широко известными сооружениями в Азии, например, с Ангкор Ватом в Камбодже, с храмами Аянты и Санчи в Индии.

Боробудур был воздвигнут в самом центре острова Ява, недалеко от горной цепи Менорех, которая протянулась с востока на запад. Вулканы Мерапи и Мербабу находятся на востоке этой горной цепи, а гора Сумбинг и гора Сундара на западе. Глазам открывается прекрасная панорама зеленых гор, насколько ее можно охватить взором. Все это создает атмосферу мира, спокойствия и безопасности.

2. Джакарта уже носит название столичного города, даже некоторые люди называют Джакарту мегаполисом. Правительство Особого столичного округа Большой Джакарты постоянно стоит перед решением все более сложных проблем. Одной из таких проблем является довольно высокая плотность населения. Высокая плотность населения порождает другие проблемы, в частности, достаточно высокий уровень безработицы, потому что количество рабочих мест не соответствует количеству населения.

3. Давно не видел тебя. Что случилось? Ты был болен? – Да, я простудился, у меня болело горло. На прошлой неделе я попал под дождь, промок и продрог, потому что у меня не было зонта. К тому же в автобусе у меня украли деньги.

4. Мне нужно обменять 1500 долларов. Какой у вас обменный курс? – Один доллар стоит 9.000 рупий. – Минуточку, я сначала пересчитаю.

5. Мне нужны почтовые марки. – Простые или авиа? Сколько штук? – Мне нужно пять марок авиа-почты и пять конвертов. Вот деньги. – А это сдача.

► **16.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 1.

- Selamat soré Yuri, apa kabar? –
- Boléh saya minta tolong, Pak? –
- Apa yang bisa saya bantu? –
- Oh, tentu saja, mari saya periksa sebentar.
- Artikel ini cukup baik. Yuri sudah tahu banyak ya tentang sejarah Indonésia. –
- Pada dasarnya analisis Yuri di sini bagus, tapi kurang lengkap. Saran saya agar Yuri membaca sebuah buku. – ... ?
- Terima kasih, Pak. Saya akan baca buku itu.

► **17.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 2.

- Ada yang bisa saya bantu? –
- Silakan. Dollar apa? –
- Baik. Nilai tukarnya 1 dollar sama dengan Rp. 9.000,– Ini uangnya. Silakan hitung dulu. –
- Sama–sama.

► **18.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 3.

- Mau beli perangko, Bu? – ... ?
- Yang kilat saja. – ... ?
- Tiga lembar saja. –?
- Perlu apa lagi? –
- Harganya Rp. 1.000,– aja. –
- Betul. Ini kembalian.
- Makasih, Pak.

► **19.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 4.

- Hei, Gus, sudak lama tidak kelihatan, nih. –
- Ada apa sih? –
- Sakit apa ibumu? –
- Mungkin masuk angin itu. –
- Mudah–mudahan ibumu lekas sembuh. –

► **20.** Спросите у своего друга, о чем была лекция приглашенного из московского университета профессора, употребив следующие слова и словосочетания: kuliahnya mengenai sastra; mengikuti kuliah; jadi tahu lebih banyak; rugi sekali; mengakhiri kuliah; lambang makara UI; dérétan pohon–pohon rimbun; menikmati udara segar; sampai ke gerbang.

► **21.** Вы случайно на улице встретили свою двоюродную сестру. Спросите ее о том, как здоровье ее дочери, употребив следующие слова и сочетания слов: saudara sepupu perempuan; biasa aja, pilek, panas; répot; asyik ngomongin; sembuh; pulang duluan; pulang sama–sama; untungnya; habis, sudah siang, sih; undangan makan.

► **22.** Вы встретили своего двоюродного брата, с которым давно не виделись. Расспросите его о том, где он учится, закончил ли он свое образование. Используйте при составлении диалога следующие слова и словосочетания: kebetulan bertemu di jalan; saudara sepupu laki–laki; menghampiri; sudah lulus; tingkat terakhir; semoga tahun depan, syukurlah; kenalkan.

► 23. Выучите пословицы.

1. Rajin pangkal pandai, hémat pangkal kaya. 2. Rambut sama hitam, hati masing-masing. 3. Seékor kucing pun bisa melihat raja.

Kosakata

pangkal – основа; основание; причина; начало

hémat – экономия, бережливость/экономный, бережливый

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда:

- 1) родители очень балуют свою дочь;
- 2) всему находится своя причина;
- 3) имеется полное сходство, гармония.

► 24. Составьте рассказ о буддийском храме Боробудур.

Урок 11

Смысловая структура предложения

В предложении обычно содержатся исходный пункт, тема предложения и рема – то, что говорится об этой теме. Средства выделения темы и ремы помимо порядка слов самые различные в разных языках. В индонезийском языке таких средств довольно много, больше, чем, например, в русском языке.

В индонезийском языке при порядке П + Ск обычно подлежащее является темой, а сказуемое ремой. Порядок с выделением и постановкой Ск перед подлежащим используется при эмфатическом ударе на сказуемом, которое по-прежнему является ремой. Для выделения ремы часто используются *–lah* и фактические (контактоустанавливающие, поддерживающие контакт) частицы *déh, dong, sih, kok*. Частица *sih* часто используется и для выделения темы.

Известность выражается при подлежащем указательным местоимением, ЛМ-энклитикой, либо само подлежащее является местоимением или собственным именем.

Частица *–lah* после глагола выделяет рему-сказуемое, причем часто используется порядок Ск + П: *Hilanglah tupai dan bajing, muncullah seorang pemuda Negro di mukaku*. «Пропали белки, а молодой негр возник передо мной».

Залоговые формы глагола связаны с выражением соответствия между единицами двух рядов, а именно смысловыми и синтаксическими. Основная роль пассивных форм в индонезийском языке состоит в том, что они дают возможность начать предложение с обозначения объекта, который становится темой и подлежащим. Поместить объект перед переходным глаголом в активной форме в русском языке можно, в индонезийском же языке порядок «объект перед переходным глаголом в активной форме» возможен только при усложнении конструкции. Например, в тематической конструкции, где сложное сказуемое, совпадающее по форме с обычным законченным предложением с собственным подлежащим (П') и сказуемым (С') – переходным глаголом с энклитикой *–nya*, которая указывает на подлежащее – тему всего высказывания: *Buku itu orang lain mengambilnya*. «Другие взяли те книги» (буквально: книги те человек другой брать их).

Форма пассивного залога 3-го лица субъекта. Пассивные конструкции

Переходные глаголы имеют словоизменительные категории, чем они и отличаются от непереходных. Переходный глагол состоит из глагольной основы и словоизменительного префикса.

Имеются три словоизменительных префикса: префикс активного залога *meN-* и два префикса пассивного залога: *di-* и нулевой (\emptyset – условное обозначение). Пассивный префикс *di-* обозначает 3-е лицо субъекта, а пассивный нулевой связан с персональностью субъекта.

Форма пассивного залога 3-го лица субъекта действия образуется с помощью префикса *di-*, присоединяемого к основе переходного глагола без фонетических изменений.

Образование залоговых форм от переходных глаголов с префиксами *meN-*, *memper-*, с префиксами и суффиксами *meN-...-kan*, *meN-...-i*

Форма действительного залога с префиксом <i>meN-</i>	Форма пассивного залога с префиксом <i>di-</i>
menaruh	ditaruh
meninggalkan	ditinggalkan
menduduki	diduduki
memperbuat	diperbuat

Пассивная форма сама по себе выражает наличие объекта в роли подлежащего, на который указывает префикс *di-*.

Субъект действия – агентивное дополнение при глаголе с *di-* имеет значение 3-го лица. Агентивное дополнение вводится предлогом *oléh*. При условии непосредственного следования за глаголом предлог *oléh* может быть пропущен: ditulis [oléh] Aminah «пишется Аминой». В остальных случаях пропуск предлога *oléh* не допускается.

Агентивное дополнение может быть выражено ЛМ-энклитикой 3-го лица *-nya* «им (ею, ими)», которая присоединяется к самому глаголу или к предлогу *oléh*: ditulisnya/ditulis oléhnya «пишется им (ею, ими)», dibuatnya/dibuat oléhnya «делается им (ею, ими)».

Подлежащее-объект может быть любого лица: Saya/kamu/kami diundang Irwan. «Меня (тебя, нас) приглашает Ирван».

Лицо подлежащего, выражающего объект, не играет роли, в отличие от ситуации в русском языке, где требуется согласование глагола-сказуемого с подлежащим-объектом.

Субъект действия может не упоминаться, может быть и нелицом: Surat itu ditulis kemarin. «Письмо было написано вчера»; Gunung itu diselimuti kabut «Гора окутана туманом».

В пассивной конструкции 3-го лица может быть инструментальное дополнение (всегда с предлогом *dengan*), указывающее на орудие, средство или способ осуществления действия: Surat itu ditulis dengan pensil. «Письмо написано карандашом».

Глагольная форма с *di-* имеет следующие синтаксические функции (помимо сказуемого):

- 1) релятив, т.е. группа с относительным словом *yang* и личной формой, которая означает признак объекта: yang dibaca «то, что читается»; yang ditulis «то, что пишется».

Переходный глагол активного залога нельзя сделать определением при определяемом объекте, иначе говоря, русская группа типа «книга, которую он читает» на индонезийский язык должна переводиться только в пассиве: buku yang dibacanya;

- 2) зависимая часть сложного сказуемого: *sukar dicari* «трудно найти» (буквально: то, что ищется трудно);
- 3) дополнение или обстоятельство в виде предложно-глагольной группы: *memanaskan nasi untuk dimakan* «разогреть рис для того, чтобы покушать».

В пассивной конструкции 3-го лица субъекта обычный порядок следующий: П + Ск + Даг (подлежащее-объект + сказуемое – форма с *di-* + агентивное дополнение): *Téko ini disajikannya di méja depan meréka* «Чайник она поставила (буквально: ею поставлен) на стол перед ними».

Возможен и порядок с выдвижением Ск + Даг в начальную позицию для эмфатического выделения группы сказуемого: *Sudah dibaca buku ini oléh Amin*. «Уже прочитана книга Амином».

С выдвижением в начальную позицию агентивного дополнения, вводимого предлогом *oléh*, возможен и порядок Даг + П + Ск с фразовым выделением подлежащего, входящем в ремю: *oléh departemén-departemén wayang giat dipentaskan* «и министерствами стали активно проводиться представления театра теней».

Условия употребления пассивной конструкции 3-го лица субъекта

Употребление пассивной конструкции предложения прежде всего связано с актуальным членением предложения, при котором объект действия является данным, исходным, тем, о чем говорят, что обсуждают. Исходя из этого можно говорить о следующих условиях употребления данной конструкции:

- 1) выдвижение объекта в первую позицию;
- 2) субъект действия всегда 3-е лицо, которое известно или его упоминание неважно, а главное внимание сосредоточено на самом действии и его обстоятельствах;
- 3) субъект действия не выражен специально;
- 4) субъект действия неопределенный и обозначен неопределенным местоимением *orang*.

Наиболее употребительная пассивная конструкция с *di*-формой, в которой субъект действия неопределенный, не выражен или пропущен: *Di sini buku-buku diterbitkan*. «Здесь издаются книги»; *Sukarno dimakamkan di Blitar*. «Сукарно похоронен в Блитаре»; *Kita hanya dapat menduga kapan Borobudur dibangun*. «Мы только можем предполагать, когда храм Боробудур был построен».

В разговорной речи часто употребляется конструкция с пассивной *di*-формой, в которой вопрос, побуждение, распоряжение, запрещение, приглашение и т.п. направлены по форме не прямо собеседнику, а неопределенному адресату: *Apa ikannya sudah dikasih makan?* «А что, рыбкам уже дали корм?».

Часто в такой конструкции подлежащее-объект может быть пропущено, а субъект действия не упомянут: *Langsung dicetak*. «Сразу в печать!»; *Kenapa tidak bilang dari tadi*. «Почему раньше не сказали».

Конфигс *se-...-nya*.

Удвоение прилагательных в сочетании с конфигом *se-...-nya*

Удвоение прилагательного в сочетании с конфигом *se-...-nya* служит средством для образования наречий. В предложении такие формы используются в качестве уточнения к глаголу и выражают значение максимальной степени качества: *Galilah lobang ini sedalam-dalamnya*. «Рой яму как можно глубже»; *Tariklah tali sekuat-kuatnya*. «Тяни веревку изо всех сил (как можно сильнее)»; *Saya minta masuk kantor secepat-cepatnya*. «Я прошу всех начать работу как можно скорее».

Неудвоенное прилагательное в сочетании с конфигом имеет то же значение и также может служить уточнением к глаголу: *Bawalah ini secepatnya*. «Отнеси это домой как можно скорее».

Возвратный показатель *diri*

Местоимение *diri* «себя» происходит от существительного *diri* «тело; особа, личность». Отдельно оно может заменять местоимения разных лиц, часто в сочетании с полными и энклитическим ЛМ, отчасти сохраняя сочетаемость, свойственную существительным: *diri saya/diriku* «я, меня, мне», *dirimu* «ты, тебя, тебе», *dirinya* «он, она, его, ее, ему, ей», *diri mereka* «они, их, им». Так, они могут иметь при себе притяжательное определение, выраженное личным местоимением (ЛМ), и употребляться как более важные (весомые) для говорящего: *Aku kenal dirimu*. «Я знаю тебя».

Слово *diri* в качестве второго компонента-определения встречается в составных словах: *pada diri* «личное (собственное) имя», *jati diri* «собственное достоинство».

Местоимение *sendiri* «сам, свой» служит определением к ЛМ: *saya sendiri* «я сам», *rumah saya sendiri* «мой собственный дом». *Sendiri* может следовать за глаголом в значении «сам, лично»: *Saya membuatnya sendiri*. «Я сделал это сам».

Местоимение *diri* используется в качестве возвратного показателя в рефлексивных (возвратных) конструкциях. Рефлексивные конструкции строятся с помощью *diri* в разных синтаксических функциях при переходном глаголе.

С переходными глаголами в рефлексивной конструкции для выражения тождества субъекта с объектом используется местоимение *diri* после глагола либо сочетания *diri* + ЛМ или то же сочетание + местоимение *sendiri*: *Saya ingin menyesuaikan diri dengan keadaan sekarang*. «Я хочу приспособиться к нынешнему положению».

Конструкции *banyak yang...; sedikit yang...*

Эти конструкции применяются для выражения того, что многие или немногие предметы в соответствии с лексическим значением слов *banyak* «много», *sedikit* «мало» обладают признаком, обозначенным в группе с *yang* (сравните с конструкцией *ada yang*):

Banyak yang datang kemari. «Многие пришли сюда».

В предложениях с этими конструкциями при сказуемом могут быть ограничительные частицы, слова меры и степени. *Например*: *Sedikit saja yang membelinya*. «Очень немногие покупают это».

Конструкция со словом *baru saja*

Конструкция со словом *baru saja* «как только» в качестве подчинительного союза используется в сложных предложениях, в которых выражается полное совпадение действия или непосредственного предшествования во времени придаточной и главной частей. Эта конструкция синонимична конструкции с *begitu*.

Baru saja, вводящий придаточную часть, всегда служит началом высказывания. В главной части могут использоваться показатели последующего действия *terus/langsung* «сразу»: *Baru saja ia datang, kami terus berangkat*. «Как только он пришел, мы сразу же отправились в дорогу».

Союзы

Подчинительные союзы *seolah-olah, seakan-akan, kalau*

Союзы *seolah-olah/seakan-akan* «как будто, подобно, будто бы» представляют собой синонимы и, выполняя функцию подчинительного союза, вводят придаточные сравнения: *Dia takut kepada saya seakan-akan saya ini musuhnya*. «Он боится меня так, как будто я его враг».

Эти слова могут употребляться как предлог: *Dia pura–pura seakan–akan tidur*. «Он притворялся спящим (буквально: делал вид, как будто спит)».

В современном индонезийском языке намечается тенденция к употреблению этих служебных слов без повторяемого компонента, а именно – вместо *seakan–akan/seolah–olah* употребляют *seakan* и *seolah*.

При выражении условия союз *kalau* может иметь при себе частицы, образующие сочетания *kalau pun* «если даже», *kalau saja* «если бы только». Этот союз может выражать маловероятное или нереальное условие, если в главной части используется показатель предикативности *akan*: *Kalau pun ada, uang ini tidak akan dipinjamkan kepadamu*. «И даже если и были деньги, то никогда бы не дал бы тебе займы».

Парные союзы *bukan hanya/bukan saja/tidak hanya... tetapi juga*

Парные союзы представляют собой соотносительные сочетания с отрицанием ограничения и противительного союза *tetapi + juga*: *bukan hanya/bukan saja/ tidak hanya... tetapi juga* «не только, но и...».

Они служат для соединения однородных членов предложения. Так, могут соединяться однородные подлежащие и однородные сказуемые: *Meréka tidak hanya memberikan bantuan uang, tetapi juga tempat berteduh* «Они не только помогли нам деньгами, но и приютили нас».

Составные слова с компонентами *mantan* и *manca*

Слова *mantan* «бывший», *manca* «разнообразный» вошли в индонезийский язык из яванского языка сравнительно недавно. С помощью слова *mantan* в качестве первого компонента образуются составные слова от существительных класса имен со значением лица (деятеля). Оно практически вытеснило слово *bekas* с тем же значением «бывший», употреблявшимся ранее: *mantan menteri* «бывший министр»; *mantan dosen* «бывший преподаватель».

Слово *bekas* «бывший» сейчас чаще употребляется в сочетании с существительным со значением предметности. Например: *bekas jajahan* «бывшая колония».

Слово *manca* в качестве первого компонента составного слова пока встречается только в двух составных словах, широко употребительных в общественно-политической лексике средств массовой информации: *manca negara* «заграница, зарубежный» и *manca warna* «разноцветный».

Тексты и диалоги

Téks 1. Wayang kulit (Melék, Melék, Melék).

Hidupnya kembali wayang kulit antara lain tak bisa dilepaskan dari peran beberapa tokoh dunia pedalangan di Jakarta, yaitu tiga anggota DPR RI, yang ingin menghidupkan seni wayang kulit. Meréka adalah Sudarko Prawiroyudo, Rusman, dan mantan Menteri Kehutanan Sudjarwo. Atas prakarsa meréka oléh departemén–departemén wayang giat dipentaskan. Lantas, kita mudah mengerti bahwa instansi pemerintah tingkat propinsi sampai keputatén banyak yang menampilkan wayang. Mungkin karena wayang kulit lebih individual sifatnya, yakni sepenuhnya bergantung kepada seorang dalang sehingga lebih mudah menyesuaikan diri dengan kebutuhan penonton sendiri. Berbéda dengan wayang orang, ada dua puluhan lebih pemain di luar penabuh.

Pertunjukan wayang kulit kini tak bergantung mutlak pada dalang. Dia bergantung kepada penggarap, para pemusik dan para pesindén. Sulit sekarang menyaksikan dalang dengan kru yang serabutan (penthilan). Kalaupun penthilan, biasanya dengan latihan lebih dahulu. Saat ini penonton sendiri ingin melihat bukan hanya sastra atau dagelan wayang, yang biasa lahir individual dari dalang. Penonton juga ingin mendengar orkéstrasi dalang beserta segenap kru, vérsi–vérsi suatu kelompok terhadap lagu–lagu lama yang sudah populér. Sedangkan atraksi gerak wayang, guyon, dan gending–gending sudah tampil di awal pementasan.

Tak jarang nomor–nomor khas dibawakan oléh suatu kelompok, seperti Ki Sugino Siswocarito dari Notong, Purwokerto misalnya, dan itu yang menjawab keinginan para penonton. Tapi mengapa wayang orang menjelang mati sedangkan wayang kulit masih berdenyut? Barangkali karena faktor kumpul–kumpul berlangsung dalam wayang kulit, yang tempatnya bisa lebih luas dan pada umumnya berbaur jadi satu dengan pedagang makanan. Demikianlah pedagang ketoprak (makanan), kacang, kopi dan sejenisnya turut menyemarakkan suasana pada setiap wayangan. Para penonton sendiri melékan menunggu saat goro–goro (dimulainya atau berakhirnya wayang). Penonton, mémang tidak bisa tidur atau pulang karena susah mendapatkan kendaraan angkutan umum pada dini hari.

(Sumber: Kompas)

Kosakata

atraksi – представление
barangkali – возможно, может быть
berbaur – смешанный, перемешанный
berdenyut – биться (о сердце); пульсировать
bergantung – зависеть; нависнуть
dagelan – шутка; шутовство
dahulu = dulu
dalang – даланг/кукловод
demikian – так, таким образом
departemén – министерство
dini – раннее утро
diri – 1) тело, особа, личность; 2) себя
faktor – фактор
gending – мелодия
guyon – анекдот, шутка
individual – индивидуально
instansi – инстанция
jarang – редкий, редко встречающийся
kacang – *здесь*: орешки
kebupatén – область (административно-территориальная единица), во главе которой стоит
bupati «бупати» (глава области)
kebutuhan – потребность, нужда
kehutanan – лесное хозяйство
keinginan – желание; стремление
ketupat – кетупат (китайское блюдо из соевых бобов, соевой муки и ростков гороха)
kru – команда
kulit – кожа; кожаура
lantas – затем
latihan – упражнение, тренировка; репетиция
mantan – бывший
melék – бодрствовать, держать глаза открытыми, **melékan** – бодрствующий
melepaskan/dilepaskan – *здесь*: отделять
membawakan (bawakan) – исполнять
mementaskan (pentaskan) – ставить на сцене;

pentas – сцена
menampilkan (tampilkan) – показывать, демонстрировать
mendapatkan (dapatkan) – находить, обнаруживать
menjelang – накануне
menteri – министр
menghidupkan (hidupkan) – возрождать; оживлять; пробуждать
menyaksikan (saksikan) – наблюдать за чем-л.; увидеть своими глазами;
saksi – свидетель
menyemarakkan (semarakkan) – прославлять; украшать; **semarak** – 1) блеск, великолепие/великолепный; 2) горящий
menyesuaikan (sesuaikan) – согласовывать; приспособлять
orkéstrasi – инструментовка, оркестровка
pedagang – торговец
pedalangan – искусство кукловождения
pementasan – постановка (пьесы); представление (на сцене)
pemusik – музыкант
penabuh – барабанщик, ударник
penonton – зритель
penggarap – разработчик
peran – роль
pertunjukan – 1) представление, спектакль; 2) показ
pesindén – *яванское* певец или певица
prakarsa – инициатива
propinsi (provinsi) – провинция
goro–goro – *яванское* сцены стихийных бедствий и беспорядков в представлениях ваянга
sejenisnya – такого же рода/вида, сорта
sendiri – сам

sepenuhnya – полностью
serabutan (penthilan) – случайный
sifat – признак, свойство
sulit – трудный; редкий, редко встречающийся
tampil – выступать вперед, появляться
terhadap – в отношении кого-либо
tokoh – лидер, деятель

vérsi – версия, вариант
wayang – театр теней «ваянг»
wayang orang – театр актеров-танцоров
wayang kulit – театр теней с плоскими
 фигурками из кожи
wayangan – ваянговый

Запомните. Ingatlah

Atas prakarsa – по инициативе
 Berbaur jadi satu – смешаться/стать одним целым
 Bergantung mutlak pada... – полностью зависеть от...
 Dua puluhan lebih – более двух десятков
 DPR = Dewan Perwakilan Rakyat – Совет народных представителей (парламент)
 kumpul-kumpul – сойтись (соединиться в одном месте)
 Tak bisa dilepaskan – не отделим (неразрывно связан)

Téks 2. Budaya Indonésia.

Baru saja seorang asing menginjakkan kaki ke ibu kota Jakarta, akan tampak bahwa budaya Indonésia tidaklah berbeda dengan budaya Éro Amérika: bandar udara yang meskipun gaya arsitektur tradisional namun segala perlengkapannya modern, jalan tol, gedung-gedung bertingkat pencakar langit, mobil-mobil mewah, supermarkét, segala hiburan dari dunia Éro Amérika ada di sini. Budaya modern yang tampak itu menimbulkan kesan seakan tradisi lokal/Indonésia tidak lagi mempunyai tempat di dalam kehidupan masyarakat. Apalagi kalau orang melayangkan pandangan ke média visual yang penuh dengan film-film Barat.

Di samping budaya yang modern itu, masih hidup juga budaya tradisional justru untuk memenuhi kebutuhan budaya asli, ialah merenungkan kembali lakon-lakon wayang sambil bercanda di antara sesama penonton, merenungkan pepatah klasik. Budaya Indonésia masih mandiri, menunjukkan jati dirinya di tengah modernisasi. Ia tidak larut di dalam budaya global. Salah satu contoh budaya asli Indonésia yang masih bertahan adalah sikap ramah tamah dan gotong royong.

(Sumber: Kompas)

Kosakata

asli – первичный, первоначальный;
 оригинальный; коренной, исконный
baru saja – только что; как только
bercanda – шутить
bertahan – сохраняться
film – фильм
gedung bertingkat pencakar langit – небоскреб
global – глобальный
gotong royong – взаимопомощь/коллективный
hiburan – развлечение
jati diri – собственное достоинство
justru – именно
kehidupan – жизнь
kesan – впечатление
lakon – пьеса; акт, действие
larut – 1) поздний; 2) затяжной, длительный;
 3) растворяться

lokal – местный
mandiri – самостоятельный
média – средство
melayangkan (layangkan) – запускать (змея);
 отправлять (письмо)
menginjakkan (injakkan) kaki – ступать ногой
merenungkan (renungkan) – задуматься,
 припоминать, вспоминать
modernisasi – модернизация
pepatah – пословица
perlengkapan – оборудование
ramah tamah – радушный, гостеприимный
sikap – 1) позиция, отношение; 2) точка
 зрения, мнение; 3) поведение
visual – визуальный

Запомните. Ingatlah

Budaya Éro Amérika – западная (евро-американская) культура

Di antara sesama penonton – среди таких же себе подобных зрителей

Melayangkan pandangan – устремлять взор

Memenuhi kebutuhan – удовлетворять потребности

Tidak larut – не раствориться

Dialog 1. Télépon berdering.

– Halo, Selamat Siang, Yanti ada? Saya mau bicara dengan Yanti.

– Dari siapa ini?

– Dari temannya.

– Temannya siapa namanya?

– Ya, bilang saja temannya, Yuri, tante?

Kosakata

bilang – *разг.* говорить, сказать

tante – тетьа, тетушка (обращение к замужней женщине)

Dialog 2.

– Halo, di sini Irwan, bisa bicara dengan pak Soeparno.

– Sebentar, saya lihat dulu jadwal kegiatan Bapak Soeparno. Bapak sedang rapat di kantor imigrasi. Ada apa?

– Saya ingin tahu apa ada lowongan kerja di perusahaan ini?

– Untuk posisi apa?

– Téknisi.

– Kalau posisi téknisi mungkin ada.

– Kalau begitu, tolong, tanyakan apakah bésok beliau ada waktu untuk menerima saya. Kira-kira pukul berapa bisa?

– Saya akan tanyakan dulu bapak, mungkin bisa antara pukul 09:30 sampai pukul 11:00.

– Baik, Pak kalau begitu bésok saya akan datang, terima kasih.

Kosakata

perusahaan – предприятие, фирма

téknisi – технический специалист

posisi – 1) позиция; 2) пост; *здесь*: должность

Dialog 3.

– Apakah anda menyebutkan nama anda ketika menjawab télépon?

– Ya, saya selalu menyebutkan nama dan pekerjaan saya.

– Apakah hal ini penting?

– Ya, kemudian yang menélépon akan melakukan hal yang sama. Dengan demikian orang bisa saling mengenal sebelum meréka mulai berbicara.

– Ini tatakruma dalam melakukan bisnis, bukan?

– Betul. Saya harus ramah terhadap semua orang yang menélépon.

Kosakata

bisnis – бизнес

pekerjaan – работа, дело, *здесь*: профессия

tatakruma – 1) обычаи;

2) правила приличия, этикет

Dialog 4.

- Bagaimana anda bicara dengan para pelanggan melalui télépon?
- Saya berbicara dengan meréka seperti sahabat, walaupun saya belum pernah berjumpa sebagian dengan meréka secara langsung.
- Apa yang biasa anda lakukan setelah mengetahui siapa yang menélépon?
- Saya biasanya sejenak bicara hal pribadi sebelum menjurus ke masalah bisnis. Saya telah faham bahwa para pelanggan menyukai hal itu.

Kosakata

faham = **paham** – осознать, понимать
langsung – прямо, непосредственно
menjurus (jurus) – направляться, устремляться
menyukai (sukai) – любить

pelanggan – абонент, клиент
sahabat – друг
sejenak – на мгновение

Dialog 5.

- Halo, apakah ini kantor Garuda?
- Ya, betul. Dengan siapa ini?
- Dengan Yuri tamu Hotél Bali. Minta bicara dengan Pak Kosasih.
- Ya, saya sendiri. Ada apa?
- Numpang tanya, kapan ada pesawat ke Yogyakarta?
- Yang langsung ke Yogyakarta, atau yang léwat Surabaya?
- Yang langsung.
- Sebentar. Hari Jumat dan hari Senin.
- Pukul berapa berangkat dari Jakarta?
- Hari Senin pukul tujuh pagi, hari Jumat pukul sebelas.
- Baik. Untuk pesawat hari Senin masih ada tempat?
- Untuk berapa orang?
- Untuk satu orang saja.
- O, masih. Boléh saya catat nama dan alamat Anda?
- Ya, nama saya Yuri, alamat Hotél Bali, kamar 16.
- Yuri, Hotél Bali, Kamar 16.
- Betul, bagaimana saya dapat membayar?
- Sebentar lagi akan kami bawa tikét ke hotél.
- O, bagus, saya tunggu di lobi.
- Baik dalam seperempat jam kami datang.
- Bagus, trims.
- Sama–sama.

Kosakata

catat – записать, делать заметки
lobi – холл

pesawat – самолет
tikét – билет

Dialog 6. Jangan ke Utara.

Dialog ini berlangsung di salah satu ruang kantor di Jalan Thamrin, Jakarta Pusat.

- Mbak, kalau pulang nanti jangan ke arah utara.
- Lho, kenapa?
- Kalau Mbak berjalan ke arah utara, bisa–bisa tidak bertemu lagi dengan anak–anak dan suami Mbak.

- Hé, mémangnya kenapa?
 - Karena rumah Mbak berada di selatan, 'kan?
- Sumber: Buku Humor Indonésia

Kosakata

bisa–bisa – вполне вероятно, вполне возможно

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Apa itu wayang kulit? 2. Mengapa hidupnya kembali wayang kulit tak bisa dilepaskan dari peran tiga anggota DPR RI? 3. Bagaimana peran tiga orang anggota DPR RI dalam usahanya untuk menghidupkan kembali wayang kulit? 4. Apa bédanya wayang kulit dengan wayang orang? 5. Apa yang dilakukan oléh departemén–departemén supaya wayang kulit dapat hidup kembali? 6. Mengapa instansi pemerintah justru banyak yang menampilkan wayang kulit? 7. Apa sifatnya wayang kulit? 8. Apa bédanya wayang kulit dengan wayang orang dari sudut jumlah pemain? 9. Pertunjukan wayang kulit bergantung kepada siapa? 10. Apa yang ingin dilihat dan didengar saat ini oléh para penonton pada waktu pertunjukan wayang? 11. Apa yang tidak jarang dibawa oleh suatu kelompok dan yang menjawab keinginan para penonton? 12. Faktor–faktor apa saja yang membuat wayang kulit masih berdenyut?

► 2. Вставьте вместо точек слова: *satu, suatu, salah satu, sesuatu, segala sesuatu, satu–satunya*.

1. Pada ... hari, semua orang yang akan ikut ke luar negeri, naik dua buah truk ke Gunung Batur, untuk mengadakan upacara di Pura Batur. 2. Mengurus koper itu, répot juga, sebab, ketika koper–koper itu dinaikkan ke dalam bus sambil dihitung, kurang 3. Pada ... hari dalam bulan Désémber tahun yang lalu kami dibawa guru menonton pertunjukan wayang kulit. 4. Meréka sedang membicarakan ... soal yang kompléks. 5. ... di antara amplop–amplop itu berisi uang. 6. Itulah ... toko buku yang menjual buku–buku dalam bahasa asing. 7. Pertanyaan saya kepada Anda hanya ...: mengapa Anda ingin menjadi guru? 8. Ada ... yang belum bérés untuk menampilkan wayang kulit pada acara itu. 9. Meréka sedang membicarakan ... yang kompléks. 10. Ini adalah ... keperluan bagi kami. 11. Masyarakat menduga bahwa wartawan umumnya banyak tahu tentang 12. Sebagai ... Daérah Tujuan Wisata, Bali terus melengkapi fasiliutas–fasilitas seperti hotél–hotél bertaraf internasional, pusat–pusat perbelanjaan yang serba lengkap dan modérn. 13. Candi Borobudur adalah ... dari 7 keajaiban di dunia. 14. Nomor–nomor khas itu dibawa oleh ... kelompok dari Notong, Purwokérto. 15. Sebutkanlah ... contoh budaya asli Indonésia. 16. Cerita ini berasal dari ... désa kecil. 17. Aku akan menceritakan ... kepadamu. 18. Barang itu berada pada ... tempat. 19. Berikanlah ... kepada peminta–minta ini. 20. Pada malam ini warga kampung kami akan mengadakan ... pertunjukan bagi anak–anak. 21. Pada ... soré, Ima datang ke rumah Ibu Hartono untuk ... keperluan.

► 3. Прочитайте и переведите предложения на русский язык, обращая внимание на употребление показателя возвратности *diri*, служебного слова *sendiri* или сочетания *diri sendiri*.

1. Pakaian dan perhiasannya bagus sekali. Saya tahu, itu hasil yang didapatkannya sendiri, dan yang dijadikan modal juga untuk mempercantik diri. 2. Kalau bisa saya mau menyaksikan sendiri, di mana ia berada. Soalnya, supaya ia tahu bahwa saya menyaksikannya sendiri. 3. Itu mobilnya sendiri bukan mobil pemerintah. 4. Uangnya sendiri yang dipakainya untuk membeli rumah. 5. Saya sendiri akan memintanya nanti. 6. Dia beli lukisan itu untuk dia sendiri. 7. Dia selalu mementingkan dirinya sendiri, tidak ada waktu untuk memikirkan hal–hal orang lain. 8. Kamu harus menjaga dirimu. 9. Beranikah kamu pergi sendiri ke sana? 10. Anak ini mengerjakan semuanya itu sendiri. 11. Terangkanlah hal itu dengan kata–katamu sendiri! 12. Dia pandai

menguasai dirinya sendiri. 13. Mereka mudah menyesuaikan diri dengan suasana di tempat itu. 14. Salahmu sendiri tidak lulus karena kamu malas belajar. 15. Jangan salahkan dirimu sendiri. 16. Aku kenal diriku. 17. Aku kenal dirimu. 18. Untuk mempercantik dirinya wanita itu pergi ke salon. 19. Dia membenarkan, jika dirinya akan dapat dipilih sebagai kepala daerah, dia pasti akan merenovasi semua bangunan kuno yang ada di sana.

► 4. Вставьте вместо точек слова: *pedagang, latihan, guyon, mantan, menteri, pementasan, pemusik, penggarap, penabuh, peran, sifat, tokoh, kehumanan, keinginan, kebutuhan, pertunjukan*.

1. Sekarang mari kita ikuti saat-saat ... sebelum ... festival Chiraz yang diikuti oleh 14 negara itu dimulai. 2. Lima hari lima malam, Jalan Jaksa, Jakarta Pusat, berpesta. Banyak ... yang menjual pakaian, makanan, dan mainan, serta berbagai ... kesenian Betawi berlangsung di jalan itu. 3. ... keroncong mengunjungi rumah warga kelurahan Tugu dan memainkan musik ini di hadapan para warga kampung itu. 4. Dulu ... wayang kulit banyak bergantung kepada ... , para ... dan para pesinden sedangkan kini tidak bergantung mutlak pada dalang. 5. Selain ... ada dua puluhan lebih pemain dalam pertunjukan wayang kulit. 6. Dulu wayang kulit sepenuhnya bergantung kepada seorang dalang sampai jadi lebih mudah menyesuaikan diri dengan ... penonton. 7. Di antara ... dunia pedalangan dapat disebutkan nama Kehutanen Sujarwo. 8. Wayang kulit sangat berbeda ... nya dengan wayang orang. 9. Oleh suatu kelompok, dari Purwokerto misalnya, tidak jarang dibawakan nomor-nomor khas yang menjawab ... para penonton. 10. Tahukah kamu, apa ... sama atau berbeda artinya dengan dagelan? 11. Salah satu ... novel «Télégram» oleh Putu Wijaya baru muncul di akhir novel. 12. Dulu ayahnya bekerja di Jawatan ... yang mengurus masalah pengusahaan hutan. 13. ... Bahasa Indonesia semakin penting dan posisinya semakin kuat setelah Indonesia menjadi merdeka.

► 5. Вставьте вместо точек глаголы: *tampil, melék, membawakan, bergantung, mementaskan, menampilkan, mendapatkan, menghidupkan, menyaksikan, menyesuaikan, menyemarakkan, berbaur jadi satu*.

1. Tari Legong dan Barong akan ... di tempat lain. 2. Kelompok Ki Sugino Siswocarito dari Notong, Purwokerto tak jarang ... nomor-nomor khas yang menjawab keinginan para penonton. 3. Dulu pertunjukan wayang kulit sepenuhnya ... pada seorang dalang, kini pertunjukan wayang tidak ... mutlak pada dalang. 4. Hidupnya masih ... pada orangtuanya walaupun dia sudah berkeluarga. 5. Para penonton ... menunggu berakhirnya wayang karena susah ... kendaraan angkutan umum pada dini hari. 6. Faktor kumpul-kumpul berlangsung dalam wayang kulit yang pada umumnya ... dengan pedagang makanan. 7. Minyak tidak bisa ... dengan air. 8. Tiap daerah ... kesenian masing-masing. 9. Dia ... di muka kelas karena disuruh guru. 10. Siapa yang ingin ... seni wayang kulit? 11. Dia pandai ... pendapatnya dengan pendapat orang lain. 12. Pedagang makanan selalu ... suasana pada pertunjukan wayang kulit. 13. Musik dan lagu-lagu lama yang sudah populer serta tarian ... pesta itu. 14. Pertunjukan wayang giat ... oleh departemen-departemen atas prakarsa tiga anggota DPR RI. 15. Mereka datang ke sini untuk ... pertandingan itu. 16. Mereka akan ... drama itu malam ini.

► 6. Закончите предложения.

1. Hidupnya kembali wayang kulit tak bisa dilepaskan 2. Tokoh dunia pewayangan yaitu tiga anggota DPR RI Sudarko Prawiroyudo, Rusman dan mantan Menteri Kehutanen Sudjarwo ingin 3. Kita mudah mengerti bahwa instansi pemerintah 4. Wayang kulit lebih individual sifatnya yakni 5. Wayang kulit sepenuhnya bergantung kepada seorang dalang sehingga 6. Kini pertunjukan wayang tidak bergantung mutlak pada dalang tetapi bergantung 7. Para penonton ingin juga mendengar orkestrasi dalang beserta segenap kru... . 8. Atraksi gerak wayang, guyon, dan gending-gending 9. Tidak jarang nomor-nomor khas ... dan itu yang menjawab 10. Mengapa wayang orang ... sedangkan wayang kulit ... ? 11. Wayang kulit masih ... karena faktor ..., yang tempatnya bisa lebih luas dan pada umumnya 12. Pedagang ketoprak, kacang, kopi dan sejenisnya 13. Para penonron melékan menunggu 14. Penonton memang tidak bisa pulang

► 7. Подберите к данным словам слова, близкие по значению.

1. Giat, mutlak, barangkali, lantas, menjelang, sulit, lokal, sejenis.
2. Runtuh, tampak, lahir (dagelan), menjurus, menyukai, mempunyai, bercanda, bertahan, menampilkan, menyaksikan, mendapatkan, melepaskan, mengakibatkan, menunjukkan.
3. Atraksi, awal, sifat, kebutuhan, média, pesindén.

► 8. Составьте словосочетания из слов левого и правого столбцов.

A.

menampilkan, menghidupkan, membawakan, mementaskan, melayangkan, mendapatkan, memenuhi, menginjakkan, merenungkan, menyemarakkan, menyaksikan, menyesuaikan, menimbulkan	keinginan, guyon, suasana, wayang kulit, kesan, pandangan, api, kebutuhan, lakon, seni wayang, suasana, jati diri, kendaraan angkutan umum, diri, pepatah, nomor–nomor khas, kaki
--	---

B.

lagu, gedung, pepatah, nomor, kebutuhan, sifat, faktor, perlengkapan, atraksi, pemerintah, menteri, mobil, anggota, lakon, gaya, kehidupan, film, sikap, média, budaya, tradisi	serabutan, tingkat provinsi, pedalangan, kru, kumpul–kumpul, individual, lama, asli, populér, gerak, méwah, DPR RI, klasik, arsitéktur, pencakar langit, modérn, asli, penonton, wayang, masyarakat, barat, visual, gotong royong, bertingkat, global, kehutanan, tradisional, ramah tamah
---	--

► 9. Преобразуйте существительные с префиксом *peN-* в словосочетания *orang yang...*

Образец: penonton = orang yang menonton

penggarap, pemain, pebisnis, pedagang, pemusik, penabuh, penonton, pemerintah, pelanggan, pendengar, pembantu, perokok, pelayan, peminta, pendaki, penduduk, penjual, pengarang, pelukis, pelajar, petani, petenis, pengajar, pendengar, pekerja, penulis, pembaca.

► 10. Прочитайте и переведите предложения на русский язык. Обратите внимание на существительные с префиксом *peN-*.

1. Surat kabar itu banyak pembacanya. 2. Siapa penulis buku itu? 3. Bapak Hadi pemain bulu tangkis yang baik. 4. Pelayan di réstoran ini cekatan sekali. 5. Eko pekerja yang rajin dan ramah. 6. Mira pelajar yang rajin. 7. Siapa pengajar meréka main bulu tangkis? 8. Dia bekerja di sana dengan empat orang pembantu. 9. Siapa nama pengarang novél ini? 10. Radio Republik Indonésia (RRI) banyak pendengarnya. 11. Abang saya adalah petinju. 12. Columbus adalah penemu benua Amérika. 13. Bagaimana pendapatmu tentang film baru?

► 11. Замените в предложениях местоименную энклитику *-nya* на субъект действия, данного в скобках.

Образец: Apa yang dilihatnya? /Bapak Hadi/Apa yang dilihat Bapak Hadi?
 Apa yang dilihatnya? /Ibu Hadi/Apa yang dilihat Ibu Hadi?
 Apa yang dilihatnya? /Nyonya Malik/Apa yang dilihat Nyonya Malik?
 Apa yang dilihatnya? /meréka/Apa yang dilihat meréka?
 Apa yang dilihatnya? /anak–anak/Apa yang dilihat anak–anak?

1. Apa yang ditulisnya? 2. Apa yang dibacanya? 3. Apa yang dibelinya? 4. Apa yang didengarnya? 5. Apa yang diketahuinya? 6. Apa yang disukainya? 7. Apa yang dimilikinya? 8. Apa yang disiraminya? 9. Apa yang dilakukannya? 10. Apa yang dipesannya?

► **12.** Замените субъект действия вопросительных предложений на субъект действия, данного в скобках. Обратите внимание на использование конструкции *banyak yang...* в ответе.

Образец: Apa yang harus dikerjakannya? Banyak yang harus dikerjakannya. /Ibu Hadad/

Apa yang harus dikerjakan Ibu Hadad? Banyak yang harus dikerjakannya.

Apa yang harus dilakukannya? Banyak yang harus dilakukannya /Ibu Hadi/

Apa yang harus diberitahukannya? Banyak yang harus diberitahukannya /Nyonya Malik/

Apa yang harus dipelajarinya? Banyak yang harus dipelajarinya /anak-anak/

Apa yang harus dibuatnya? Banyak yang harus dibuatnya /Bapak Hadi/

Apa yang harus diperiksanya? Banyak yang harus diperiksanya /meréka/

► **13.** Составьте вопросительные предложения и дайте на них ответ, используя глаголы, данные ниже.

Образец: Apa yang harus dibersihkan? – Banyak yang harus dibersihkan.

Menyelesaikan, menggunakan, menunjukkan, mementaskan, mengikuti, mengunjungi, membicarakan, menanamkan, menaséhatkan, menampilkan, mengatasi, menghadap, membawakan, menceritakan, memperpanjang, menanyakan, mengalami, memenuhi.

► **14.** Замените объект действия в предложении *Aku diantarkan ke sekolah tiap pagi* словами: kamu, kau, engkau, meréka, kami, Mira, anak-anak.

► **15.** Ответьте на вопросы, употребив слова, данные в скобках.

Образец: Apa yang sudah diselesaikannya? (karangan)

– Dia sudah menyelesaikan karangannya.

– Karangannya yang sudah diselesaikannya.

1. Apa yang dicucinya? (piring–piring). 2. Siapa yang harus diantarkannya? (ibu saya) 3. Apa yang harus diminum Mira? (susu) 4. Apa yang harus diambil Eko? (majalah dan koran) 5. Apa yang harus dibersihkan Mardi? (kamar mandi) 6. Apa yang akan dimasak Ibu Anto? (nasi ketan) 7. Apa yang dikeluarkan Mardi dari garasi? (sepéda) 8. Apa yang harus dikembalikannya? (sebuah buku) 9. Apa yang harus dimatikan Tuti? (lampu di depan) 10. Apa yang harus dirapikan Tono? (tempat tidur) 11. Apa yang harus dibicarakannya dengan meréka? (jadwal kuliah).

► **16.** Дайте утвердительный и отрицательный ответы на вопрос.

Образец: Apa keméja yang dibelinya?

– Ya, keméja yang dibelinya.

– Tidak, yang dibelinya bukan keméja.

– Bukan, bukan keméja yang dibelinya.

1. Apa kopi yang diminum meréka? 2. Apa nasi ketan dengan kelapa parut dimakan Rita di rumah Ibu Anto? 3. Apa sikat gigi saya yang dipakainya? 4. Apa makanan ketoprak yang dijual pedagang itu? 5. Apa bahasa Prancis yang diajarnya? 6. Apa majalah yang dibaca Mira? 7. Apa laporan yang diselesaikannya? 8. Apa celana yang dicuci ibu dengan air panas? 9. Apa lagu lama yang mau didengarkannya sekarang?

► **17.** Составьте предложения из данных слов и словосочетаний.

1. Setiap, wayang kulit, kacang, pedagang, suasana, turut, dan sejenisnya, menyemarakkan, kopi, dan sejenisnya, ketoprak, pertunjukkan.

2. Melékan, berakhirnya, kendaraan, dini hari, menunggu, angkutan umum, meréka, karena, saat, susah, wayang kulit, pada, mendapatkan.

3. Tampak, kaki, ke Jakarta, baru saja, seorang asing, akan, menginjakkan, budaya, bahwa, berbeda, tidak, Éro Amérika, Indonésia, dengan, budaya, banyak.
4. Supermarkét, di, dunia barat, méwah, dari, jalan tol, bertingkat, Jakarta, segala hiburan, gedung–gedung, dan lain–lain, mobil–mobil, pencakar langit, ada.
5. Tidak, menimbulkan, seakan, di dalam, budaya modérn, tempat, tradisi lokal, lagi, kehidupan, mempunyai, masyarakat, kesan, Indonésia, yang tampak itu.
6. Masih, itu, budaya, juga, di samping, hidup, tradisional, budaya modérn.
7. Global, di dalam, tidak, di tengah, budaya Indonésia, jati dirinya, modérnisasi, larut, budaya.

► **18.** Вставьте вместо точек подчинительные союзы *kalau* или *kalaupun*.

1. ... keluar, harus minta izin dulu. 2. ... tidak sekarang, kapan lagi meréka akan pergi belajar? 3. ... kamu tidak ngantuk, saya yang ngantuk pada jam malam segitu. 4. ... dia menélépon, tentu kita yang menang. 5. ... aku ke Jakarta, itu untuk keperluan keluarga. 6. ... Tuhan masih belum memberi, kitapun harus selalu bersyukur kepadaNYA. 7. ... sorga itu indah, aku tetap pilih kamu. 8. ... mau ke Fakultas Ilmu Budaya, jalan lurus saja. 9. ... mau ke stasiun, léwat mana ya? 10. ... naik taksi ke hotél Ibis, ambil jalan apa? 11. ... mau ke Ménténg, ambil jalan Thamrin. 12. ... Mujahri bersalah, yang salah adalah pembantu Mujahri. 13. ... kita searah, mengapa kita tidak pergi bersama? 14. ... ingin cepat, naik saja pesawat. 15. ... engkau minta, aku toh tidak akan memberikannya.

► **19.** Объясните употребление пассивных конструкций в предложениях. Переведите их на русский язык.

1. Hasan diantarkan ke stasiun tadi pagi. 2. Celana itu dicuci Ibu dengan air panas kemarin. 3. Buku itu dibawanya pulang. 4. Surat ini ditulis dalam Bahasa Jawa. 5. Saya tidak mau diantarkan pulang. 6. Pakaian itu harus dibersihkan sebelum dipakai. 7. Banyak yang harus dimasak Ibu hari ini. 8. Majalah ini boléh diambil sekarang. 9. Anak–anak Ibu Hadad diantarkan ke sekolah dengan mobil. 10. Santan dimasukkan ke dalam sayur itu. 11. Kamus dikembalikan Tono. 12. Baju ayah ditaruh di balik pintu. 13. Saya diajak orang itu ke Bali. 14. Karcis keréta api dipesan kemarin. 15. Uang sekolah adik harus dibayar kakék. 16. Atas prakarsa tiga anggota parlemén Indonésia oléh departemén–departemén wayang kulit giat dipentaskan. 17. Hidupnya kembali wayang kulit tidak bisa dilepaskan dari peran beberapa tokoh dunia pedalangan di Jakarta. 18. Tidak jarang nomor–nomor khas dibawakan oléh suatu kelompok. 19. Apa yang direnungkan kembali oléh para penonton waktu pertunjukan wayang kulit? 20. Siapa yang diantarkan ke sekolah tiap pagi? 21. Surat siapa yang dimasukkan ke dalam kotak pos?

► **20.** Переведите на индонезийский язык, используя пассивную конструкцию 3-го лица.

1. Вплоть до настоящего времени неизвестно, когда был воздвигнут буддийский храм Боробудур. Можно только высказывать предположения о том, когда начали строить этот храм. 2. Более 800 учащихся были отправлены на каникулы директором общеобразовательной средней школы № 2 г. Банджермасинг на Южном Калимантане, после того как учащиеся этой школы в количестве 110 детей в течение двух дней подряд впадали в состояние транса. После трехдневных каникул администрацией школы были приглашены священнослужители, чтобы изгнать злого духа, и ученики смогли бы вновь приступить к занятиям. 3. Все более сложные проблемы стоят перед правительством Особого столичного округа Большой Джакарты. Одной из таких проблем является высокий уровень безработицы вследствие несоответствия количества рабочих мест числу городского населения. Ряды безработных пополняются также и по причине высокого роста количества бросивших школу среди подрастающего поколения. 4. Джакарта как административный, торгово-промышленный, культурный центр и центр коммуникаций поддерживается материальными средствами и всей инфраструктурой. 5. Проблема уличных

заторов в столице может быть решена путем увеличения строительства больших магистралей. 6. Как один из крупнейших туристических объектов, который занимает второе место после Бали по наплыву туристов, Джакарта постоянно пополняется отелями, соответствующими международным стандартам. Различные блюда национальной кухни, а также национальные блюда из разных уголков мира готовят в ресторанах Джакарты.

► **21.** Переведите на индонезийский язык, используя показатель возвратности *diri*, служебное слово *sendiri* или сочетание *diri sendiri*.

1. По субботам и воскресеньям госпожа Тини Хадад сама готовит равон и лонтонг балап, национальные блюда Восточной Явы, которые очень любит ее муж. 2. Служанка Тини упала и сломала ногу. Ее содержание в больнице взяла на себя госпожа Хадад. 3. У господина Судармо есть собственный гараж. 4. Он выглядит старше своих лет, так как ему многое пришлось пережить в своей жизни. 5. Она принарядилась к своему дню рождения. 6. Их семья обогащается путем торговли цветами. 7. Я сам все сделаю. 8. Не вини только самого себя, другие тоже виноваты в этом. 9. Она умеет владеть собой. 10. Если можно, то я хочу увидеть своими глазами то место, где он находится. 11. Я знаю самого себя, а ты не знаешь меня. 12. Мы должны сохранить собственное достоинство.

► **22.** Прочитайте текст, составьте к нему вопросы и перескажите.

Wayang

Bangsa Indonésia dikenal sebagai bangsa yang kaya dengan seni budaya. Di antara sekian banyak seni budaya itu, ada budaya wayang dan seni pedalangan yang bertahan dari masa ke masa.

Wayang telah ada, tumbuh dan berkembang sejak lama hingga kini, melintasi perjalanan panjang sejarah Indonésia.

Wayang dalam kehidupan bangsa Indonésia bukanlah sekedar kesenian yang memberikan hiburan, namun merupakan abstraksi dari suatu réalitas tatanan kehidupan manusia yang diwujudkan dalam berbagai simbol tokoh wayang, cerita, komponén alat pertunjukan, bahkan sampai pada dalang yang mempertunjukkan wayang.

Budaya wayang dan seni pedalangan mémang unik, karena dalam pergelarannya mampu memadukan dengan serasi beranéka ragam seni seperti seni drama, seni suara, seni sastra, seni rupa dan sebagainya dengan peran sentral seorang dalang. Demikian, wayang hadir dalam wujudnya yang utuh baik dalam segi estétika, étika maupun filsafatnya.

(Sumber: Kompas)

► **23.** Найдите в текстах урока рема-тематические конструкции. Объясните их смысловую структуру.

► **24.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 1.

– Halo, selamat siang. Yanti ada? Saya mau bicara dengan Yanti. –

– Temanya siapa namanya? –

► **25.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 2.

– Saya ingin tahu apa ada lowongan kerja untuk posisi téknisi di perusahaan ini.

– Kalau posisi téknisi mungkin ada. –

► **26.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 3.

– Apakah penting menyebutkan nama ketika menjawab télépon? –

– Apakah yang menélépon juga harus melakukan hal yang sama? –

– Ini tatakrama dalam melakukan bisnis, bukan? – Betul.

► 27. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 4.

- Bagaimana anda bicara dengan para pelanggan melalui télépon? –
- Apa yang biasanya dilakukan setelah mengetahui siapa yang menélépon? –

► 28. Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога 5.

- Numpang tanya, kapan ada pesawat yang langsung ke Yogyakarta? –
- Untuk pesawat hari Senin masih ada tempat untuk satu orang? –
- Bagaimana saya dapat membayar? –

► 29. Составьте диалоги по данным ситуациям.

1. Вам нужно заказать билеты на самолет «Денпасар – Джакарта». Позвоните и сделайте заказ.
2. Вам нужно позвонить своему приятелю, чтобы узнать, когда начинаются занятия на курсах иностранных языков.
3. Вам нужна информация о работе в фирме. Позвоните и узнайте, есть ли там вакантные места.
4. Вы звоните в гостиницу, чтобы забронировать номер.

► 30. Закончите диалоги.

Pembicaraan Télépon

1. – Selamat pagi.

– Pagi.

– Saya mau bicara sama nyonya Smith, ada? –

2. – Apakah boléh saya bicara sama Bapak Sudarmo?

– Oh, maaf itu bukan rumah Bapak Sudarmo, saudara salah sambung. –

3. – Tadi ada télépon dari bibi.

– Kapan dia télépon? –

Di kantor

4. – Yanti, jam berapa pertemuan dengan Bapak Suharjo?

– Jam sepuluh, pak.

– Tolong kamu siapkan kontraknya, ya. –

5. – Yanti, tolong siapkan perjalanan ke Jakarta untuk 3 hari. Saya ada rapat di kantor pusat. Kamu mau ikut? –

Di rumah

6. – Mira, Nanti malam kami ada tamu sepuluh orang untuk makan malam, kamu ke pasar swalayan pagi ini, ya.

– Oh ya nyonya, kita masak apa nanti? –

Cari sopir

7. – Selamat siang.

– Selamat siang, Pak.

– Siapa ya, namanya.

– Mardi, Pak.

– Apakah mau kerja di sini? – Mau, Pak. – Sudah berapa lama bawa mobil? –

Dengan sopir

8. – Bésok kami pergi ke luar kota. Tolong kamu periksa kondisi mobil ya.

– Kita berangkat jam berapa bésok, Pak?

– Kita berangkat jam tujuh pagi. Bisa datang agak cepat bésok? –

Di toko

9. – Silakan masuk, Mister. Mister mau cari apa?

- Saya cari baju khas Jawa Timur.
- Biasanya baju spésial harus dipesan mister.
- Berapa lama kira-kira? –

Di réstoran

- Selamat malam, Pak.
- Mat malam.
- Berapa orang, Pak? Bapak mau pesan apa? –

► 31. Выучите пословицы.

1. Payung digunakan pada waktu hari hujan. 2. Tiba di dada dibusungkan, tiba di perut dikempiskan.
3. Lebih baik rusak karena dipakai dari pada rusak berkarat.

Kosakata

berkarat – ржаветь, корродировать

membusungkan (busungkan) – выпячивать

mengempiskan (kempiskan) – втягивать (живот)

Что говорят индонезийцы, когда хотят отметить, что:

- 1) прилежный в ученье научится, бережливый станет богатым;
- 2) у каждого есть свое собственное мнение;
- 3) у каждого подчиненного есть право говорить со своим начальником.

► 32. Прочитайте и выучите стихотворение Субагио Састровардоэ (Subagio Sastrowardjo):**Kata**

Asal mula adalah kata	tanpa melawan
jagat tersusun dari kata	tanpa berpesan
Di balik itu hanya	terus melayang
ruang kosong dan angin pagi	tapi hati melekat
Karena itu aku bersembunyi di belakang kata	pada satu tempat
Dan menenggelamkan	di mana keheningan mengandung bicara
diri tanpa sisa.	di tengah kabut kota
aku kertas	di bawah lampu temaram
kertas kosong	jalan–jalan lengang
ditiup angin dari lorong ke lorong	tapi terus terdengar burung berkicau

► 33. Составьте рассказ о ваянге.

Урок 12

Лично-пассивная конструкция

В лично-пассивной конструкции глагол имеет нулевой префикс (условное обозначение \emptyset) со значениями «пассивный залог + личность (персональность)», т.е. сочетание пассивного залога и персональности (личности) субъекта действия. Субъект действия всегда представлен человеком, разумным существом. Перед глаголом на месте нулевого префикса стоит обозначение субъекта. Субъект действия обозначается обязательно и обычно выражен личным местоимением, включая проклитики (препозитивная краткая форма ЛМ: *ku-* – проклитика 1-го лица единственного числа, *kau-* – проклитика 2-го лица), прономинативом или личным именем. Субъект, обозначенный краткой формой ЛМ, не отделяется от глагола другими словами. Таким образом, субъект проявляет свойство беспредложного агентивного дополнения. Агентивное дополнение – обозначение лица, которое всегда стоит перед глаголом, образуя с ним **неделимую группу**. Эта контактная позиция агентивного дополнения является исключением в индонезийском синтаксисе, так как все остальные виды беспредложных дополнений следуют за глаголом. Существительные-прономинативы могут обозначать 1-е, 2-е или 3-е лицо. В русском переводе лично-пассивной конструкции соответствует конструкция действительного залога. Ввиду того что субъект должен быть обязательно обозначен в индонезийской пассивной конструкции, личная форма не похожа на пассивную в русском и других европейских языках, в которых субъект часто не называется.

Возможны два порядка: «Объект + Субъект + Глагол» и «Субъект + Глагол + Объект».

При варианте «Объект + Субъект + Глагол» объект обычно является темой, а неделимая группа «Субъект + Глагол» – ремой: *Buku ini saya/kami/engkau/kau/kamu/anda baca.* «Эту книгу я читаю (мы читаем, ты читаешь, вы читаете)» (буквально: книга читается мною (нами, тобой, вами)).

Субъект 1-го, 2-го лица может быть выражен ЛМ-проклитиками: *ku-* «мной», *kau-* «тобой», которые пишутся слитно с глаголом: *Surat ini kutulis/ kautulis.* «Письмо пишу я (пишешь ты)» (буквально: пишется мною (тобою)).

Личная форма в предложении может быть (помимо функции сказуемого):

- 1) релятивом: *buku yang kubaca* «книга, которую я читаю», где *yang*-группа в сочетании с личной формой означает признак предмета;
- 2) предложным дополнением: *Tanpa kusadari aku sudah dalam lari kecil.* «Не сознавая (буквально: без я осознавать) этого, я почти бежал».

Последние десятилетия развития индонезийского языка показали, что модель лично-пассивной конструкции 1-го, 2-го лица используется и для 3-го лица. Личная конструкция при субъекте 3-го лица является более разговорной, чем *di*-форма: *Surat ini dia/meréka tulis.* «Письмо пишет он (она, они)».

В позиции личных местоимений любого лица могут использоваться и прономинативы: *Surat itu abang tulis.* «Письмо пишет брат».

При порядке «Субъект + Глагол + Объект» объект-подлежащее или все предложение в целом может соответствовать реме, а тема может быть не названной.

В лично-пассивной конструкции субъект, выраженный ЛМ-прономинативом, будучи контактным к глаголу, не выделяется интонационно как смысловая единица. В активной конструкции, напротив, субъект выделяется интонационно как тема или часть темы предложения.

Временные, предикативные показатели и слова-отрицания в лично-пассивной конструкции всегда занимают позицию перед агентивным дополнением: *Uang itu sudah kubelanjakan*. «Деньги эти я уже потратил»; *Orang itu belum saya kenal*. «Я еще не знаком с тем человеком»; *Ini pasti akan kaugasakan*. «Ты это, несомненно, почувствуешь»; *Buku itu masih kubaca*. «Ту книгу я все еще читаю».

Лично-пассивная конструкция отличается от пассивной конструкции 3-го лица линейным порядком (агентивное дополнение стоит перед глаголом) и соответствующим расположением темы и ремы.

Конфиксы **-per-...-kan; -per-...-i**

С помощью конфикса *-per-...-kan* образуются основы переходных глаголов от непереходных и переходных глаголов, от имен со значением ситуации, отношения.

Многие основы с конфиксом *-per-...-kan* образованы от непереходных глаголов с префиксом *ber-*, который всегда отбрасывается.

Значения производных с конфиксом **-per-...-kan**:

- 1) каузативное (придавать объекту данное свойство, делать так, что объект подвергается какому-либо воздействию):

ber-kembang «развиваться» → *-perkembangkan* «развивать»;

ber-masalah «проблемный» → *-permasalahkan* «делать проблемой».

От глаголов со значением взаимности также образуются основы с каузативным значением (делать так, что объект совершает взаимное действие): *ber-satu* «объединяться» → *-persatukan* «объединять»; *ber-temu* «встречаться» → *-pertemukan* «сводить вместе».

Производные основы с конфиксом *-per-...-kan* от переходных глаголов восприятия тоже передают каузативное значение (делать так, что объект воспринимается кем-то):

me-lihat «видеть» → *-perlihatkan* «показывать»;

men-dengar «слышать» → *-perdengarkan* «исполнять»;

meN-kenal «знать» → *-perkenalkan* «знакомить»;

- 2) приложительное, приложительно-усилительное:

ber-laku «вести себя» → *-perlakukan* «обращаться с кем-либо»;

ber-tanya «спрашивать» → *-pertanyakan* «спрашивать о ком-либо, задаваться вопросом о чем-либо».

Также со значением взаимности:

ber-sakar «разговаривать» → *-percakapkan* «беседовать, обсуждать»;

ber-gunjing «сплетничать» → *-pergunjingkan* «сплетничать о ком-то».

С помощью конфикса *-per-...-i* также образуются основы переходных корневых глаголов от глаголов, прилагательных и имен разных классов. Число их невелико, но они очень употребительных в языке, включая и язык средств массовой информации.

Значения производных с конфиксом **-per-...-i**:

- 1) каузативное:

baik «хороший» → *-perbaiki* «исправлять; улучшать»;

lengkap «полный» → *-perlengkapi* «оборудовать, снаряжать»;

baru/baharu «новый» → *-perbarui/ -perbaharui* «обновлять»;

- 2) приложительно-усилительное:

meng-ingat «помнить» → *-peringati* «праздновать, отмечать»;

bel-ajar «учиться» → *-pelajari* «изучать»;

3) каузативно-приложительное:

senjata «оружие» –persenjatai «вооружать».

Основы, образованные с помощью конфи́ксов *–per–...–kan* и *–per–...–i*, служат для образования форм активного и пассивного залогов. Префикс активного залога *meN–*, присоединяясь к основам с данными конфи́ксами, имеет вариант *met–* при сохранении начального глухого конфи́кса.

Бенефактивное значение суффикса –kan

Некоторые глаголы с суффиксом *–kan*, образованные от глагольных КМ, могут выражать бенефактивное значение, т.е. этими глаголами обозначается действие, направленное на заинтересованное лицо, совершаемое для кого-либо, ради кого-либо, либо тот, для кого (вместо кого) производится действие: *Saya akan mengambil buku–buku untuk saya sendiri dan dapat juga mengambilkan untuk Anda.* «Я возьму книги для себя и могу также взять книги и для Вас».

Бенефициент – лицо, заинтересованное в действии или ради которого совершается какое-либо действие, может обозначаться подлежащим или дополнением: *Anak perempuan itu dijahitkan ibunya baju.* «Мама сшила дочке блузку». (*Anak perempuan itu* – заинтересованное лицо, для которого совершается действие, обозначается подлежащим).

Этот же смысл может быть выражен прямым порядком слов:

Ibu menjahitkan anak perempuannya baju (*anak perempuan* – заинтересованное лицо обозначается примыкающим дополнением).

Следующие глаголы с суффиксом *–kan*, выражающие значение «сделать что-либо для заинтересованного лица», являются самыми употребительными.

mem–bawakan «принести, привезти»
mem–bukakan «открывать»
meng–ambilkan «подать, принести»
mem–bacakan «читать, зачитать»
meN–tuliskan «писать, записать»

men–carikan «искать, отыскивать»
meN–panggilkan «звать, позвать»
mem–buatkan «делать»
men–cuciakan «стирать»
men–jualkan «продавать»

Часто используются в побудительных конструкциях: *Ambilkan saya téh.* «Дайте мне чашечку чая!»; *Panggilkan taksi.* «Вызовите такси!»

Особо выделяются три глагольных основы с суффиксом *–kan*, имеющие противоположное лексическое значение по сравнению со значением исходных единиц.

Сравните:

–*séwa* «нанимать, арендовать»
 –*séwakan* «сдавать в аренду»
 –*pinjam* «занимать»

–*pinjamkan* «давать взаймы»
 –*terima* «получать»
 –*terimakan* «вручать, передавать»

Эти глаголы в основном характерны для бытового стиля разговорной речи.

Бенефактивная конструкция

В бенефактивной конструкции глагол имеет суффикс *–kan*, прямое дополнение означает бенефициент. В пассиве прямое дополнение – бенефициент становится подлежащим. Косвенное дополнение означает объект действия: *Ayah membelikan anaknya sepeda.* «Отец купил сыну велосипед».

Бенефициент – заинтересованное лицо – может быть выражен энклитикой: *Saya sendiri akan menacarikanmu rumah.* «Я сам подыщу тебе дом».

Бенефактивная конструкция производна от конструкции с объектом (дополнение объекта) и дополнением бенефициента с предлогом *untuk*: Ayah membeli sepeda untuk anaknya. «Отец покупает сыну велосипед».

Обе конструкции производны от конструкции, где назван только объект с неуказанным и неопределенным бенефициентом: Ayah membeli sepeda. «Отец покупает велосипед».

Дополнение бенефициента может быть пропущено, но подразумевается по контексту. На это указывает суффикс *-kan*: Dia memesankan tiket lewat email. «Он заказал билеты (для кого-то) по электронной почте».

Выделительные конструкции предложений имя (группа имени) + *lah* + *yang*-группа

Предложение в индонезийском языке может иметь особую структуру: начальная позиция именного сказуемого-ремы с частицей *-lah* или **ограничительными частицами**, на котором делается логическое ударение – интонационная эмфаза, и **просубстантивная** *yang*-группа, отнесенная в конечную позицию и являющаяся сложным подлежащим-темой.

В состав именного сказуемого могут входить существительные, как собственные имена, так и нарицательные, или местоимения (личные, указательные и вопросительные).

Сказуемое может быть выделено помимо частицы *-lah* с помощью ограничительных частиц *hanya*, *saja*. *Например*:

Sekarang Ali saja yang menjaga keamanan. «За порядком сейчас следит только Али».

Dialah yang paling senang. «Больше всех (именно) он был рад».

Inilah yang kaucari. «Вот то, что ты искал».

Siapa saja yang harus ke sana? «Кто именно должен пойти туда?»

Sebenarnya inilah yang menyenangkan hatiku. «На самом деле именно это и обрадовало меня».

Просубстантивная *yang*-группа, отнесенная в начало предложения, является сложным подлежащим и всегда выражает тему, известное: Yang setiap hari menunggumu Ahmad (буквально: «Тот, кто ждет тебя каждый день, Ахмад»). Эти предложения представляют результат преобразования простых предложений с именным подлежащим и предикативным сказуемым. Сравните: Ahmad menunggumu setiap hari. «Ахмад ждет тебя каждый день».

Просубстантивная группа с *yang* используется после вопросительных слов *apa*, *siapa* в вопросительных предложениях, в которых сказуемое выражено предикативом, и в предложениях – ответах на эти вопросы. Вопросы с *apa*, *siapa* в качестве ремы-сказуемого строятся по образцу эмфатической конструкции: Siapa yang hadir di sana? «Кто присутствовал на собрании?»; Apa yang kaucari di sini? «Что ты здесь ищешь?»

Исключением считаются вопросы с начальной группой *yang mana*, которая употребляется в качестве ремы-сказуемого: Yang mana bukunya? «Какая книга его?»

Конструкции прямой и косвенной речи

Предложения, состоящие из обозначения речевого действия, выраженного глагольным сказуемым главной части, и цитаты (передача слов), могут быть двух типов:

- 1) цитата или передача речи следует после глагольного сказуемого главной части, причем глагол может быть как переходным, так и непереходным:

Dia bertanya, «Ini kakakmu». Он спросил: «Это твоя сестра?»

Salah seorang melapor, «Tak ada kerusakan yang berarti». Один из них доложил: «Значительных разрушений нет».

Ibu warung menegur, «Den, kopinya dingin nanti, silakan. Sebentar lagi nasi liwetnya siap». Хозяйка закусочной сказала: «Ден, кофе остывает, пожалуйста, пейте. Скоро будет готов рис ливат» (Ден – усеченная форма аристократического титула от «раден», употребляемая как обращение);

- 2) цитата или передача речи предшествует глагольному сказуемому главной части, то порядок в ней П + Ск, т.е. отличный от русского:

«Maaf, ya saya akan pergi sebentar», dia berkata. «Извини, я отойду ненадолго», – сказал он.

«Apa yang kaumasukkan ke dalam rangselku?» Tobing bertanya. «А что ты положила в мой рюкзак?», – спросил Тобинг.

Цитата (передача слов) вида *kata/ujar/tutur* «слово, речь», *perintah* «приказ, распоряжение», *gumam* «бормотание», *tanya* «вопрос», *jawab/sahut* «ответ», *pikir* «мысль» *bisik* может стоять перед именем речевого действия и после него. Такое имя переводится на русский язык глаголом:

«Jika masih ingin membayangkan Retno, silakan», lanjut Retno. «Если все еще хочешь представлять себе, что я Ретно, пожалуйста» – продолжала Ретно.

«Nasimu untukku, ya?» bisik Retno. «Твоя порция риса для меня?» – прошептала Ретно.

«Ada apa, Jeng? Sejak kapan kau merasakannya sesuatu kepadaku», tanya Herman. «Что случилось, Дженг (обращение, означающее усеченную форму аристократического титула Адженг)? С каких это пор ты стала скрывать что-то от меня?» – спросил Герман.

Может быть и такой порядок. «имя речи + цитата (содержание речи)»:

Pikirnya, «Bukan Retno Widuri ini». Он подумал: «Нет, это не Ретно Видури».

Katanya dengan muka yang sangat ramah, «Selamat datang Yuri, sudah sembuh?» И сказал он учтиво: «Добро пожаловать, Юрий, уже выздоровел?»

Косвенная речь обычно передается с помощью изъяснительного придаточного предложения.

Тексты и диалоги

Téks 1. Bertamu.

Teman Marina, Yuri sakit selama seminggu. Tapi sekarang ia sudah sembuh. Semalam Yuri mengajak Marina bertamu ke rumah tetangganya, Bapak Widodo, seorang guru sekolah menengah di Dépok. Keluarga Widodo, menurut Yuri, selalu siap sedia menolongnya dalam segala hal, juga waktu Yuri sakit témpo hari. Karena itu Yuri merasa sangat berhutang budi kepada keluarga Widodo.

Karena Pak Widodo tetangga Yuri, meréka tidak memberitahu kunjungan meréka terlebih dahulu. Segera setelah meréka mengetuk pintu rumah, seorang gadis kira-kira berumur sepuluh tahun membuka pintu, dan waktu ia melihat Yuri, ia menegur dengan amat ramah, «O, Kak Yuri, silakan masuk... silakan duduk, Kak».

«Terima kasih, Amira. Ayah di rumah, sayang?»

«Ya, Kak, silakan, Ayah akan saya beritahu,» sahut Amira, gadis kecil itu, dan segera lari ke dalam.

Rumah keluarga Widodo tidak besar: serambi muka, tempat meréka duduk juga tidak besar, tetapi nyaman dengan adanya tanaman segar, bahkan ada yang sedang berbunga.

Tidak lama kemudian keluarlah seorang laki-laki setengah umur. Dengan gembira ia menuju Yuri sambil mengulurkan tangannya, dan katanya dengan muka yang sangat ramah, «Selamat datang Yuri, sudah sembuh ya? Saya tahu Yuri sudah sembuh sama sekali, malahan sudah mulai kuliah lagi, tapi maaf ya saya belum sempat menéngok Yuri di rumah. Maksud saya bésok, hari Minggu, jadi kita dapat mengobrol dengan santai.»

«O, tidak apa, Pak Widodo,» jawab Yuri. «Saya tahu Bapak selalu sibuk, dan mémang sayalah yang harus datang ke Bapak. Oh ya, saya datang bersama teman, kenalkan ini Marina, mahasiswi dari Rusia, kuliah di Jurusan Indonésia, UI».

Pak Widodo dan Marina saling mengucapkan salam dan menyebutkan nama masing–masing. Kata Pak Widodo, «Meskipun Anda sudah lama sampai ke Indonésia, saya ucapkan selamat datang. Akan menetap di sini seperti Yuri?»

«Terima kasih, Bapak. Tidak untuk menetap. Saya datang ke Indonésia untuk kuliah, tapi juga mau pelesir», kata Marina.

«Kemana saja mau pelesir?» tanya Pak Widodo.

«Ke Bogor, melihat Kebun Raya, kemudian ke Yogyakarta, melihat Kraton dan tarian Ramayana di Prambanan, Candi Borobudur dan Mendut, dan banyak lain–lain lagi.»

«Wah bagus sekali», jawab Pak Widodo, «Indonésia luas, dan memiliki beranéka budaya.»

«Silahkan Yuri, Marina...minum, ini téh Poci. Rasanya lain dari téh biasa. Aromanya berbau wangi melati. Téhnya sangat pekat, warnanya mérah pekat atau mérah tua. Téh ini disajikan panas mendidih bersama gula batu, sangat nikmat,» sambil menunjuk téko berisi téh yang sudah diberi gula, dan sementara itu Amira menghidangkan dan ditaruhnya di méja depan meréka.

«Pak Widodo, kalau saya bertandang ke rumah Bapak,» kata Yuri, «rasanya waktu cepat sekali berlalu, juga sekarang ini, tahu–tahu sudah satu jam kami di sini.»

«Ah, itu kan tidak apa, kan masih soré. Lagi pula sudah lama kita tidak bertemu, meskipun kita satu pagar,» kata Pak Widodo.

«Ya, itu mémang benar,» kata Yuri. «Tetapi, Marina harus kembali ke Jakarta, malam ini juga. Terima kasih Bapak sudah bersedia menerima kami.»

«Sama–sama, selamat jalan,» Kata Pak Widodo.

«Terima kasih, sampai ketemu lagi,».

Demikian meréka minta diri dan malam itu juga Marina kembali ke Jakarta.

Kosakata

aroma – аромат

beranéka – разнообразный

berbau – пахнуть

berhutang budi – быть в моральном долгу

bertandang – идти в гости

bersedia – готовиться

gula batu – кусковой сахар; леденец

malahan – даже; напротив, наоборот

melati – жасмин

mendidih (didih) – кипеть

menegur(tegur) – приветствовать,
поздороваться, обратиться
к кому-л. со словами
приветствия; делать выговор

menetap (tetap) – постоянно жить

mengetuk (ketuk) – стучать (*напр.*, в дверь)

mengobrol (obrol) – разговаривать

mengulurkan (ulurkan) – протягивать руку

menyahut (sahut) – ответ, отвечать

menyajikan (sajikan) – предлагать

mérah tua (= mérah pekat) – темно(буро)-
красный

minta diri – попроситься

pekat – густой; крепкий

pelesir – удовольствие, развлечение/
развлекаться

poci – заварочный чайник

santai – непринужденный

sayang – дорогой, любимый

segera – срочный, спешный; немедленный,
незамедлительный

semalam – вчера вечером

sempat – успеть; иметь возможность/ время

serambi – веранда

tahu–tahu – вдруг, внезапно, неожиданно

téko – чайник

terlebih dulu (dahulu) – заранее

wangi – благоухающий

Лексико-грамматический комментарий

Служебное слово *saling* «взаимно» используется для выражения значения взаимности и ставится перед корневыми или аффиксальными глаголами: *saling memaafkan* «просить прощения друг у друга», *saling mengunjungi* «посещать друг друга». Возможно и двойное обозначение: сочетание с аффиксальным взаимным глаголом: *saling berebut kekuasaan* «бороться друг с другом за власть».

Téks 2. Honorariumku yang pertama.

Setiap bulan Ibu memberiku dua puluh rupiah. Dari jumlah itu kubayarkan uang sekolah, uang iuran Éka Kapti, organisasi pelajar sekolah dan kas kelas. Sisanya demikian sedikit, sehingga aku takut untuk membelanjakannya. Apabila ada keperluan luar biasa seperti menambal ban, tamasya sekolah, membeli hadiah ulang tahun, dengan susah payah aku mencari akal buat mendapatkan biayanya. Berkali-kali aku membongkar lemari Ayah. Ibu memperbolehkan aku memilih majalah dan koran yang sudah usang, yang tidak bisa kami baca karena terlalu kuning atau kabur hurufnya. Kertas-kertas itu kubawa ke warung makanan di Gang Kepatihan, dibeli oleh pedagang di sana dengan harga yang lumayan. Penghasilan itu kusimpan...

Pada waktu itulah aku mulai mendengarkan siaran pembacaan prosa berirama dari RRI Semarang. Nama siaran yang tepat aku lupa, pengiring «Menjelang Senja», yang disiarkan setiap hari Jumat petang. Dua kali kuikuti, aku sudah mengerti macam tulisan apa yang bisa diterima. Yang dipentingkan keindahan kata-kata, tetapi penuh arti, tidak kosong asal omong bermuluk-muluk. Dapat berbentuk cerita biasa, tetapi yang enak didengarkan bersama alunan musik.

Tanpa menunggu, aku menulis prosa berirama mengenai pemandangan laut, waktu nelayan menunggu saat berangkat mencari ikan. Hanya pelukisan suasana. Kukirimkan ke alamat gedung RRI di Jalan Pandanaran. Hari Jumat berikutnya, kudengar suara laki-laki, rendah empuk, membaca karanganku. Hari Senin kemudiannya, aku menerima surat pemberitahuan bahwa honorarium menunggu di kantor RRI.

Umurku kira-kira lima belas tahun waktu itu. Aku telah bisa mencari uang saku sendiri. Sejak waktu itulah aku mengarang untuk mendapatkan uang. Oh, tidak banyak. Honorarium hanya sejumlah lima belas rupiah. Kemudian menjadi dua puluh karena kubaca sendiri di muka corong radio... Aku selalu mengarang dengan maksud untuk bisa menarik keuntungan. Selain keuntungan kebendaan, kuinginkan supaya orang, dalam beberapa hal kaum lelaki, mengenal dan mencoba mengerti pendapat dan pikiranku sebagai wakil wanita pada umumnya.

(Dari «Sekayu» oleh Nh. Dini)

Kosakata

akal – разум, ум; уловка, хитрость
alunan – волнение на море; покачивание на волнах; *здесь*: сопровождение
ban – шина
berirama – ритмический
berkali-kali – многократно
bermuluk-muluk – высокопарный; напыщенный
corong – воронка; рупор
corong radio – микрофон
empuk – мягкий; нежный, мелодичный
honorarium – гонорар
iuran – взнос
kabur – смутный, неразборчивый; скрываться, исчезнуть

kebendaan – материальный
keindahan – красота
keuntungan – удача; выгода, прибыль
luar biasa – необычайный
membelanjakan (belanjakan) – тратить, расходовать
membongkar (bongkar) – разгружать; вскрывать; разоблачать
mementingkan (pentingkan) – придавать большее значение; отдавать предпочтение
memperbolehkan (perbolehkan) – разрешать, давать разрешение
menambal (tambal) – ставить заплату; латать
menyimpan (simpan) – хранить, беречь

nelayan – рыбак

penghasilan – производство, выпуск; доход

pengiring – сопровождающий; эскорт;
аккомпаниатор;

mengiringi (iring) – сопровождать;
эскортировать; аккомпанировать

saku – карман

siaran – передача (радио-, теле-)

sisa – остаток

susah payah – 1) старания, усилия;
2) с большими усилиями;
с большим трудом

usang – старый, устаревший; изношенный

Запомните. Ingatlah

Mencari akal – искать способ (выход из положения)

Menarik keuntungan – извлекать выгоду (получать прибыль)

Berhutang budi – быть многим обязанным

Uang saku – карманные деньги

Tempo hari – на днях

Setengah umur – пожилой

Surat pemberitahuan – извещение

Dialog 1. Membeli Kado di Toko.

Ayah dan Ibu Santi ingin membeli hadiah untuk Santi karena sebentar lagi Santi genap lima belas tahun. Mereka pergi ke sebuah mal. Seorang pelayan toko datang menghampiri mereka untuk membantu.

Pelayan: Mau mencari apa, Pak? Ada yang bisa saya bantu?

Ayah: Saya mau mencari hadiah untuk anak saya, sebentar lagi hari ulang tahunnya. Saya ingin membelikannya sepeda.

Pelayan: Di bagian ini tidak dijual sepeda. Silahkan Bapak pergi ke bagian sebelah sana. Di bagian ini hanya dijual pakaian dan sepatu.

Ibu: Saya ingin membelikan Santi sepatu baru yang berwarna putih, merek terbaik.

Pelayan: Ukuran berapa? 32, 34, atau 36?

Ibu (bertanya kepada ayah): Ukuran berapa? 32, 34, atau 36?

Ayah: Oh, mungkin 34 lebih cocok. Tahun lalu kita belikan ukuran 33. Saya kira sepatu ukuran 33 sudah sempit untuknya. (Kepada pelayan) Tolong carikan ukuran 34, yang bagus.

Pelayan: Silakan, ini sepatunya.

Ibu: Ini cocok untuk Santi.

Pelayan: Ini bonnya, ibu harus membayar di kasa A. Itu, di sana.

Ibu: Ya, terima kasih.

Pelayan: Sama-sama.

(Sumber: Sehari-hari dengan bahasa Indonésia.
BIPA FSUI. Jakarta, 1995)

Kosakata

bon – чек

kado – подарок

kas/kasa – касса

mal [mɔl] – супермаркет

merek – марка, фабричная марка

mungkin – возможно, может быть

ukuran – размер

Dialog 2. Di toko buku

Mahasiswa: Selamat soré, Mas. Saya mencari buku Kamus Besar Bahasa Indonésia. Di sebelah mana, ya?

Petugas A: Oh, koléksi kamus ada di lantai II, sebelah kanan, dekat kassa No 3.

Mahasiswa: Baik. Terima kasih informasinya.

Petugas A: Sama–sama.

Mahasiswa: Maaf, Mbak... kalau kamus Bahasa Indonésia ada berapa macam, ya? Apa hanya ini saja?

Petugas B: Oh, tentu tidak. Ada beberapa kamus sejenis itu.

Mahasiswa: Boléh saya melihat semuanya?

Petugas B: Silakan... Ini harganya. Mau mencari yang karangan siapa?

Mahasiswa: Teman saya bilang, kamus penerbit Balai Pustaka cukup lengkap dari pada kamus lainnya.

Petugas B: Ok. Tunggu sebentar, ya. Saya akan cari terlebih dahulu.

Mahasiswa: Terima kasih saya sudah banyak dibantu.

Petugas B: Nah, ini dia kamus yang Anda cari.

Mahasiswa: Ha! Ya, benar jilidnya mémang berwarna hitam. Tim penyusun dan penerbitnya juga seperti yang teman saya bilang.

Petugas B: Bagaimana? Apa akan jadi dibeli? Jika jadi, pembayarannya di Kassa No 3

Mahasiswa: Ya, tentu jadi, Mbak. Sekali lagi terima kasih.

Petugas B: Sama–sama.

Kosakata

jenis – вид, род; сорт

jilid – том; счетное слово для книг, тетрадей, блокнотов

koléksi – коллекция, собрание

mbak – *яванское* старшая сестра; обращение к женщине

penerbit – издатель; издательство

penyusun – составитель

tim – группа (коллектив)

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

1. Bagaimana kondisi kesehatan Yuri setelah sakit selama seminggu? 2. Siapa ini Marina? 3. Ke mana Marina diajak Yuri? 4. Siapakah Widodo dan bagaimana hubungannya dengan Yuri? 5. Apa sebabnya Yuri berutang budi kepada Bapak Widodo? 6. Mengapa Yuri tidak memberitahu kunjungannya terlebih dahulu? 7. Bagaimana rumah keluarga Widodo? 8. Siapakah yang menegur Yuri setelah dia mengetuk pintu rumah Widodo? 9. Berapa umur Pak Widodo? 10. Apa yang diketahui oléh Pak Widodo tentang kondisi kesehatan Yuri? 11. Untuk apa Marina datang ke Indonésia dan apa katanya tentang itu kepada Pak Widodo? 12. Marina mau pelesir ke mana saja? 13. Mengapa Yuri merasa bahwa waktu cepat sekali berlalu bila bertandang ke rumah Pak Widodo? 14. Téh apa yang dihidangkan di rumah Pak Widodo? 15. Bagaimana téh Poci biasanya disajikan? 16. Berapa lama Yuri dan Marina berada di rumah Pak Widodo? 17. Mengapa Yuri dan Marina harus cepat pergi?

► 2. Вставьте вместо точек предлоги: *atas, bagi, dari, dengan, di, depan, ke, mengenai, untuk, pada, sambil, tanpa*.

1. Setelah melihat kami, seorang gadis yang kira–kira berumur 11 tahun menegur kami ... amat ramah. 2. Gadis kecil ini segera lari ... dalam. 3. ... gembira Bapak Widodo menuju kami ... mengulurkan tangannya. 4. Dia selalu merasa sangat berterima kasih ... keluarga Widodo ... bantuannya. 5. Yuri merasa sangat berhutang budi ... Bapak Widodo dan keluarganya karena meréka selalu siap sedia menolongnya ... segala hal. 6. Bila Yuri bersama Marina bertandang ke rumah Widodo pada hari Minggu, pasti meréka dapat mengombrol ... santai. 7. Rasa téh Poci lain ... téh biasa. 8. Dia mengatakan itu ... menunjuk téko berisi téh yang sudah diberi gula. 9. ... menunggu lama, aku menulis prosa berirama ... pemandangan laut. 10. ... waktu itulah aku mulai

mengarang ... mendapatkan uang saku. 11. Dia selalu mengarang ... maksud ... bisa menarik keuntungan. 12. Sama sekali tidak benar bahwa dia menulis tidak ... mencari uang. 13. Dia sudah terlalu biasa mendengar pendapat orang ... tulisannya. Jadi satu atau dua pendapat lagi tidak menjadi soal ... nya. 14. Kami baca tulisan sendiri ... corong radio. 15. Prosa berirama yang kutulis tempo hari kukirimkan ... alamat gedung RRI. 16. ... susah payah aku mencari akal ... mendapatkan biaya. 17. Guru mengatakan sebuah kalimat ... menulisnya ... papan tulis ... kelas. 18. Beliau bisa membaca koran ... mendengarkan radio. 19. Orang itu berkata ... mengulurkan tangannya. 20. Setiap kali ia mengirimkan sumbangannya ... keperluang hidup kami.

► 3. Подберите синонимы к словам.

1. Beranéka, segar, luar biasa, tepat, empuk.
2. Bertandang, menegur, menyahut, menetap, mengobrol, menyajikan, minta diri, pelesir, bersedia, memperboléhkan, menéngok.
3. Biaya, hadiah ulang tahun, saku, jenis, serambi muka, téko, waktu.
4. Tahu–tahu, témpo hari, amat, terlebih dahulu, malahan.

► 4. Раскройте скобки, выбрав соответствующую форму слова.

A. Безафиксную, с *ke*–...–*an* или с *per*–...–*an*.

1. Adik saya ingin masuk sekolah (hotél, perhotélan). 2. Kita harus memiliki (keguruan, perguruan) tinggi yang bermutu. 3. Lembaga (keprésidénan, présidén) akan melakukan penggantian pegawai. 4. Meréka mendiskusikan masalah (kepajakan, perpajakan). 5. Industri (kebankan, perbankan) berkembang dengan cepat. 6. Masyarakat dunia menghadapi kesukaran besar dalam mengatasi masalah (kemanusiaan, manusia). 7. Menteri (kelautan, laut) sedang membahas masalah sumber daya laut. 8. (kesatuan, persatuan) suku bangsa, budaya, bahasa, dan agama yang bermacam–macam di Indonésia memberikan warna yang indah bagi Negara (kesatuan, persatuan) Républik Indonésia. 9. Semua orang pasti ingin hidup dalam suasana (kedamaian, perdamaian).

B. Безафиксную, *ke*–...–*an* или *–an*.

1. Banyak orang menunggu (kehadiran, hadir) kami. 2. Berapa (kecepatan, cepatan) mobil ini? 3. Baju ini (kebuatan, buatan) saya sendiri. 4. Karena (kesehatan, sehat) menurun, ibu tidak diperboléhkan bekerja keras. 5. Anak–anak harus diajari (kebersihan, bersih) sejak kecil. 6. Semua orang tahu (kebesaran, besaran) Mahatma Gandhi. 7. Di Indonésia, kilométer dipakai sebagai (kesatuan, satuan) panjang. 8. Berapa rupiah (kerugian, rugi) pedagang ini? 9. Tidak ada yang tahu tentang (kepergian, pergi)ku.

► 5. Раскройте скобки, образовав существительные либо с префиксом *peN*– либо суффиксом *–an*, соответствующие смысловому содержанию предложения.

1. Pisau dapat digunakan sebagai alat (potong) daging. 2. Rumah–rumah di Indonésia tidak memerlukan (panas) ruangan. 3. Walaupun sudah lama bekerja, dia belum mempunyai (simpan) sedikit pun. 4. Anak–anak harus diberi (baca) yang bermutu. 5. Jika kurang puas dengan pelayanan kami, Anda boléh menyampaikan (tegur) kepada (atas) kami. 6. Ayahnya dikenal sebagai (buat) perahu yang andal. 7. Tolong tukar uang 100.000 rupiah ini dengan sepuluh (ribu). 8. Kemarin aku tidak masuk kuliah. Boléhkah aku meminjam (catat)mu? 9. Prof. Suyudi akan menjadi (bicara) dalam seminar itu. 10. (tulis)mu tidak bisa dibaca karena kecil sekali. 11. (bangun) ini berbentuk kubah yang berdiri di atas sebuah lapik dengan payung di atasnya.

► 6. Раскройте скобки, образовав существительные либо с конфиксом *peN*—...—*an*, *ke*—...—*an*, либо *per*—...—*an*, соответствующие смысловому содержанию предложения.

1. Untuk menurunkan jumlah (tambah) penduduk, pemerintah Indonésia melaksanakan Program Keluarga Berencana. 2. (lihat) orang tua ini sudah sangat menurun karena dia terus sakit. 3. Dosén memberi (ingat) kepada mahasiswa yang sering tidak hadir. 4. UI dan ISAA MGU mengadakan (tukar) mahasiswa. 5. Indonésia memiliki wilayah (air) yang luas. 6. (sahabat) kami sudah berlangsung lama. 7. Kami sedang menunggu hasil (temu) menteri–menteri yang membahas masalah kenaikan harga di pasar. 8. Di kota ini ada banyak tempat (inap) yang bagus. 9. (tunjuk) musik tradisional akan berlangsung di Taman Ismail Marzuki. 10. Daérah itu mengalami (kembang) yang sangat pesat. 11. Hampir di semua sudut kota metropolitan ini diadakan (bangun), baik untuk meréhabilitasi (mukim) kumuh maupun untuk membangun (rumah) baru sederhana. 12. (hidup) masyarakat di Indonésia berbeda dengan (hidup) masyarakat di negara kami. 13. (kembang) wilayah Dépok diusahakan oléh pemerintah daérah Dépok. 14. Ada dua jenis binatang yang sama–sama pemakan daging, namun kedua binatang itu banya (béda)nya.

► 7. Составьте из двух предложений одно, употребив служебное слово *saling*.

Образец: Marina mengucapkan salam kepada Pak Widodo.

Pak Widodo mengucapkan salam kepada Marina.

Marina dan Pak Widodo saling mengucapkan salam.

1. Mardi memandang Mira. Mira memandang Mardi. 2. Éko menélépon Santi. Santi menélépon Éko. 3. Saya membantu dia. Dia membantu saya. 4. Hotél–hotél bertaraf internasional melengkapi fasilitas Jakarta. Réstoran–réstoran yang menyediakan masakan dari berbagai penjuru dunia juga melengkapi fasilitas Jakarta. 5. Tini Hadad mencintai suaminya. Suami Tini Hadad juga mencintainya. 6. Amin menolong Minah. Minah juga menolong Amin. 7. Hasan memukul Udin. Udin memukul Hasan. 8. Tini mencium Tati. Tati juga mencium Tini. 9. Kata dulu dapat menggantikan kata dahulu. Kata dahulu dapat menggantikan kata dulu.

► 8. Вставьте вместо точек слова: *sembuh*, *siap sedia*, *berhutang budi*, *mengetuk*, *menegur*, *pelesir*, *mengulurkan*, *bertandang*, *berbau*, *mendidih*, *menghidangkan*, *menetap*, *mengobrol*, *menyajikan*, *tembelanjakan*, *menéngok*, *membongkar*, *memperboléhkan*, *menyimpan*, *mementingkan*. Используйте, где необходимо, пассив 3-го лица субъекта переходных глаголов в соответствии со структурой предложения.

1. Meréka datang untuk ... di sini. 2. Uang itu ...nya semuanya. 3. ...nya tangannya, lalu berkata dengan muka yang sangat ramah: «Silakan masuk! Silakan duduk!» 4. Pak Widodo, tetangga Yuri selalu ... menolong Yuri dalam segala hal. 5. Biasanya Yuri ... ke rumah tetangganya pada hari Minggu untuk ... dengan santai. 6. Setelah ... pintu rumah, Yuri ... dengan amat ramah oléh seorang gadis yang berumur kira–kira 10 tahun. 7. Saya merasa sangat ... kepadanya karena dia selalu menolong saya. 8. Santi sakit selama seminggu. Sampai sekarang dia belum Karena itu teman–temannya datang ...nya. 9. Masakan ini harus didinginkan di kulkas sampai saat 10. Panaskan air sampai ... , lalu masukkan daging ayam. 11. Yang ...nya keluarganya sendiri. 12. Segala minuman dan makanan telah ... kepada tamu. 13. Ibu tidak ... saya berenang di laut. 14. Aroma téh Poci ... wangi melati, warnanya mérah pekat. 15. Semua barang itu ... di dalam lemari besar. 16. Kami menceritakan kepada Pak Widodo tentang rencana kami pergi ke Bogor, melihat Kebun Raya, kemudian ke Yogyakarta melihat Kraton dan tarian Ramayana di Prambanan dan banyak lain–lain lagi. «Selamat ...,» katanya ketika kami akan pergi. 17. Barang–barang di dalam lemari itu ..., tetapi yang dicari tidak ketemu. 18. Uangku ... di bank yang andal. 19. Meréka ... dengan teman–teman meréka yang baru kembali dari tanah suci. 20. Dia datang dari Sibolga dan kini ... di Jakarta.

► 9. Перестройте предложения с прямой речью.

Образец: Marina berkata: «Saya datang ke Indonésia untuk kuliah, tapi juga mau pelesir.»

«Saya datang ke Indonésia untuk kuliah,» kata Marina «tapi juga mau pelesir.»

«Saya datang ke Indonésia untuk kuliah, tapi juga mau pelesir,» kata Marina. Marina berkata: «Saya datang ke Indonésia untuk kuliah, tapi juga mau pelesir.»

1. Polisi itu bertanya: «Siapa namamu?» 2. «Ayah tidak ada di rumah,» sahut Santi. 3. «Boléh saya mendengarkan radio, Ibu?» tanya Mira. 4. «Mudah–mudahan kita dapat bertemu lagi,» kata Yadi kepada teman–temannya. 5. Dia berpikir dalam hati: «Apa saya selalu harus siap sedia menolong dia?» 6. Ibu bilang: «Jangan, jangan bertengkar lagi, dan jangan berkelahi!» 7. Minah sedang membuat téh di dapur. Suriani bertanya: «Minah, apa kamu membuat téh? Tolong buat aku secangkir» – «Ya, baik,» jawab Minah. Dibuatnya téh dan dibawanya secangkir ke kamar Suriani. «Terima kasih, Minah. Apa téh ini pakai gula?» tanya Suriani lagi.

► **10.** Вставьте вместо точек слова: *diri, sendiri, diri sendiri*.

1. Ketika kita memasuki suatu lingkungan (среда) yang baru, biasanya kita akan diminta untuk memperkenalkan ..., misalnya saja ketika menjadi mahasiswa baru di sebuah Universitas. Memperkenalkan ... diawali dengan mengucapkan salam dan menjelaskan ... kita seperti nama, tanggal lahir, hobi, tempat tinggal, keluarga dll. 2. Dia bekerja untuk kepentingan ... nya ... 3. Kami minta ..., hari sudah menjadi malam. 4. Pekerjaan itu dikerjakannya seorang ... 5. Lebih baik aku akan berangkat ... 6. Semua itu dilakukannya ..., tanpa meminta bantuan orang lain. 7. Sejak tadi ia ... tidak sama teman–temannya. 8. Kakakku memilih ... jurusan sekolahnya, pekerjaannya, dan kini suaminya. 9. Yang menyenangkan ... ku adalah kegiatan baru yang membikin waktu lebih cepat berlalu. 10. Aku hanya berusaha sepenuhnya mengerjakan segalanya mendekati rasa puas di hatiku ... 11. Aku menganggap ... puas dengan keadaan hati yang demikian. 12. Dia selalu sukar menyesuaikan ... dengan suasana baru. 13. Bangsa Indonésia bisa melepaskan ... dari Belanda.

► **11.** Поставьте вопросы к выделенным словам или сочетаниям слов.

1. Dari jumlah itu kubayarkan *uang sekolah, uang iuran Éka Kapti, organisasi pelajar sekolah* dan kas kelas. 2. *Apabila ada keperluan luar biasa*, dengan susah payah aku *mencari akal buat mendapatkan biayanya*. 3. *Berkali–kali aku membongkar lemari Ayah*. 4. Ibu memperboléhkan aku *memilih majalah dan koran yang sudah usang, yang tidak bisa kami baca karena terlalu kuning atau kabur hurufnya*. 5. Kertas–kertas itu kubawa ke *warung makanan di Gang Kepatihan*, dibeli oleh *pedagang di sana* dengan *harga yang lumayan*. 6. *Penghasilan itu* kusimpan. 7. *Dua kali* kuikuti, aku sudah mengerti *macam tulisan apa yang bisa diterima*. 8. Yang dipentingkan *keindahan kata–kata, tetapi penuh arti, tidak kosong asal omong bermuluk–muluk*. 9. Tulisan itu dapat berbentuk *cerita biasa, tetapi yang énak didengarkan bersama alunan musik*.

► **12.** Составьте словосочетания из слов левого и правого столбцов.

A.

keperluan, hadiah, tamasya, pelukisan, anaman bau, téh, surat, rumah, suara keuntungan, warna, keindahan, prosa, pemandangan, uang, koran, siaran, harga laki–laki, gula, warung, alunan

kebendaan, pemberitahuan, tetangga, mérah pekat, ulang tahun, suasana, alam, sisa, usang, makanan, iuran, laut, lumayan, segar, batu, setengah umur, sekolah, musik, wangi, bermuluk–muluk, berirama, rendah empuk, radio, luar biasa, saku, poci

B.

menambal, bertandang, mencari, mengulurkan, mengucapkan, memilih, mendapatkan, memiliki, membelanjakan, berhutang budi, mementingkan, menyajikan, membongkar, mendengarkan, membaca, menegur, menyimpan, mengirimkan, mengetuk

diri sendiri, biaya, kepada keluarga Widodo, uang saku, keuntungan, beranéka budaya, wakil, tamu, pintu rumah, salam, ban mobil, téh Poci, lemari, siaran radio, karangan, penghasilan, saat berangkat, ke alamat, tangan, akal, ke rumah tetangga, sisa uang

► **13.** Объясните смысловую структуру предложений. Переведите на русский язык.

1. Tak lama kemudian keluarlah seorang laki-laki setengah umur. 2. Pada waktu itulah aku mulai mendengarkan siaran pembacaan prosa berirama. 3. Sejak waktu itulah aku mengarang untuk mendapatkan uang. 4. Dengan gembira pak Widodo menuju Yuri sambil mengulurkan tangannya. 5. Tidak jarang nomor-nomor khas dibawakan oleh suatu kelompok. 6. Atas prakarsa tiga anggota DPR RI yang ingin menghidupkan kembali wayang kulit oleh departemen-departemen wayang giat dipentaskan. 7. Demikianlah pedagang ketoprak, kacang, kopi dan sejenisnya turut menyemarakkan suasana pada setiap wayangan. 8. Sampai sekarang kita belum dapat mengetahui kapan Borobudur berdiri. 9. Penonton, memang tidak bisa tidur atau pulang karena susah mendapatkan kendaraan angkutan umum pada dini hari. 10. Di samping budaya yang modern itu, masih hidup juga budaya tradisional. 11. Dalam hal danau, Sulawesi memang istimewa (особенный, своеобразный). Pulau ini memiliki danau-danau besar meskipun bentuk pulau sempit. 12. Sebelum ada pasar swalayan, pasar tradisional disebut pasar saja. 13. Di situlah mereka tidur, memasak dan makan bersama. 14. Dengan tenang dia menjawab. 15. Dan kini kamu datang kepadaku. 16. Tadinya aku ingin mengajak gadisku, tapi kubatalkan.

► **14.** Вставьте вместо точек предлоги *menurut, terhadap, atas, kepada, seakan, sejak, menjelang, mengenai*.

1. ... pertama kali mengenal kelompok wayang itu, aku sangat kagum dengan semua tokoh wayangnya. 2. Ia menutupi mukanya dan mengeluarkan suara ... menangis. 3. ... sakit, dia tidak pernah datang lagi ke rumahku. 4. Tati sudah menunggumu ... tadi. 5. ... hari ulang tahunnya, ia membereskan rumahnya. 6. ... ibunya dia berani berkata begitu apalagi ... kita. 7. Kami akan menentukan sikap ... perbuatannya itu. 8. ... senja (сумерки) kami duduk menikmati udara segar di pantai laut. 9. ... masalah itu sendiri tidak banyak dibicarakan lagi. 10. ... ibu, saya sebaiknya menjadi pelukis saja. 11. ... bantuan Saudara dalam kegiatan ini kami mengucapkan terima kasih. 12. Begitu tiba di Jakarta beliau memberi keterangan ... hasil-hasil yang didapat selama perjalanannya ke Éropa. 13. ... pendapat saya mereka sudah berada di Jakarta sebelum kami tiba di sana. 14. Pertandingan itu dimulai ... Hari Minggu yang lalu. 15. ... kecil dia belajar bahasa Inggris. 16. Dia berbicara ... orang yang berpesan di depan umum. 17. Dia berdebat dengan mereka ... peranan pemuda dalam pembangunan. 18. Anak itu selalu bertengkar ... kucing dengan anjing. 19. ... tengah hari baru ia sampai ke kampung halamannya. 20. Kehidupannya sepenuhnya bergantung ... kakaknya. 21. Éko tidak pernah menunjukkan perasaan hati yang sesungguhnya ...ku.

► **15.** Вставьте вместо точек предлоги *oleh, где необходимо, или dengan*.

1. Kami mengulangi keterangan-keterangan yang sama hingga berkali-kali, karena selalu bertemu atau ditanyai ... orang-orang lain. 2. Ada satu jenis satwa yang dikenal ... nama anoa (карликовый буйвол) di daerah Sulawesi. Anoa itu merupakan jenis binatang populer bagi masyarakat Sulawesi. ... masyarakat sana lebih dikenal anoa dibandingkan ... jenis binatang lainnya. 3. Penelitian tentang tanah asal bangsa Indonesia dilakukan ... J.H. Kern, seorang ahli bahasa dari Belanda dan Van Heine Geldern, seorang ahli sejarah dari Austria. 4. Pusat pemerintahan kerajaan Sunda yang pertama adalah di Pakuan Pajajaran (sekitar kota Bogor sekarang) yang dibangun ... Maharaja Tarusbawa sekitar awal abad ke-8 Masehi. 5. Wayang adalah pertunjukan yang dimainkan pada malam hari ... menggunakan layar putih (экран) dan lampu minyak untuk membentuk bayang-bayang di balik layar putih itu. 6. Dia kurang bisa menerima kunjungannya jika tamu itu orang yang tidak dikenali...nya. 7. Aku tidak diajak mengikuti pertemuan ... pengarang itu. 8. Sekolah ini dibangun ... pemerintah pusat. 9. Surat itu ditulis ... pena. 10. Kami diperiksa ... dokter ... teliti. 11. Ayam itu dipotong ... ibu kemarin. Dagingnya dibuat saté. 12. Walaupun tidak diperbolehkan ... ayah, dia pergi juga ke sana. 13. Pertunjukan itu dilakukan ... kedua gadis yang saya kenal baik. 14. Tempat itu sedang diperiksa ... yang bertugas. 15. ... orang tuanya tidak diperbolehkan untuk pergi belajar ke luar negeri.

► **16.** Объясните структуру пассивных конструкций следующих предложений. Переведите на русский язык.

1. Candi adalah bangumnan kuno yang dibuat dari batu atau bata. 2. Untuk lakon kedua, kali itu aku diberi tugas menjadi Bratajaya, yang biasa disebut Lara Jaya. 3. Apa yang kita baca atau kita dengar dapat diceritakan kembali. 4. Ceritakanlah kembali apa yang kamu baca atau dengar dengan menggunakan bahasamu sendiri. 5. Ruang yang ada dalam gedung tempat kami belajar itu sebagian digunakan untuk ruang belajar, sebagian lagi untuk ruang pimpinan dan dosen. 6. Pada awal abad ke-20, Bandung direncanakan sebagai pusat yang baru bagi pemukiman orang-orang Éropa dan Asia lainnya. 7. Aku punya 10 000 USD. Semua mau kutukarkan menjadi rupiah. 8. Jalan tempat kita lewat setiap hari akan diperlebar. 9. Semua soal itu dapat saya kerjakan dengan baik kecuali nomor 17 tidak sempat saya selesaikan. 10. Harga jual barang-barang ini dinaikkan sebab biaya produksi dan ongkos kerja juga naik. 11. Saya akan hadir kalau saya diundang. 12. Majalah dan buku itu sudah saya kembalikan ke perpustakaan. 13. Buku itu harus kamu kembalikan minggu depan. 14. Waktu itu tidak ada perkataan teater. Yang dipergunakan ialah sebutan sandiwara, baik dipentaskan di panggung maupun disiarkan di radio.

► **17.** Раскройте скобки, выбрав нужную форму слова.

1. (seaman, seamannya) suatu komplék perumahan, kita tetap harus hati-hati. 2. (sebaik, sebaiknya), kamu tidak pergi ke pésta itu. 3. (sejumlah, jumlahnya) barang-barang kesayangannya yang berharga sekitar Rp 40.000,— juta hilang. 4. Kondisi rambut berubah (seiring, seiringnya) dengan bertambahnya usia. 5. Nina cukup puas dengan rambutnya, meskipun tidak (setebal, setebalnya) waktu ia remaja. 6. Saya akan menyelesaikan pekerjaan itu (secepat, secepatnya). 7. Kalau ingin dikenal guru kamu harus bertanya (seaktif, seaktifnya) di kelas. 8. Di tempat umum seorang saksi harus memberikan informasi yang (sebenar, sebenarnya). 9. (sebaik, sebaik-baiknya) pekerjaan orang itu, masih lebih baik pekerjaan adik saya. 10. Katakanlah (sejujur, sejujurnya), mengapa kamu berlaku begitu. 11. Buku itu (setebal, setebalnya) kamus. 12. Rumah kami tidak (sebagus, sebagusnya) rumah meréka. 13. Pekerjaan ini tidak (sepenuh, sepenuhnya) bergantung pada saya. 14. Dia memberiku uang (secukup, secukupnya) buat mengganti salah satu ban sepeda Ayah yang kupergunakan setiap hari. 15. Di pasar tradisional bisa dilihat pedagang kacang, kopi dan (sejenis, sejenisnya). 16. Di sini ada beberapa kamus (sejenis, sejenisnya) itu. 17. Saya tidak bisa membelanjakan uang (sejumlah, jumlahnya) itu.

► **18.** Переведите на индонезийский язык.

1. Юрий познакомил Марину с господином Видодо. Марина и господин Видодо поздоровались и представились друг другу. 2. Вчера вечером Юрий пригласил Марину пойти вместе в гости к Видодо. 3. Сам господин Видодо, как и вся его семья, всегда готов во всем оказывать Юре помощь, поэтому Юра чувствует себя в большом моральном долгу перед ним. 4. Он не сообщил о своем приходе заранее. 5. Девочка лет десяти сразу открыла дверь, после того как они постучали, и, увидев Юру, радушно поприветствовала его. 6. Немного времени спустя вышел пожилой мужчина, который с радостью направился к Юре, протягивая ему руку и дружелюбно приветствуя. Он сказал, что знает, что Юра уже совсем здоров и снова посещает занятия. Он даже извинился за то, что до сих пор не имел возможности навестить Юру во время его болезни. 7. Марина приехала в Индонезию не на постоянное жительство, а на учебу, а также и для того, чтобы совершить увлекательные поездки по Индонезии. 8. В гостях у господина Видодо время пролетело незаметно. Они и не почувствовали, как прошел целый час. 9. У меня так мало оставалось денег, что я боялась потратить их, особенно если они вдруг понадобятся на непредвиденные нужды. 10. Слушая литературно-художественные передачи радио Семаранга, я поняла, какого рода тексты статей могут быть приняты. 11. Я всегда стремилась писать так, чтобы получить от этого выгоду. Я стремилась также и к тому, чтобы люди, особенно мужчины, узнали мои мысли, суждения по некоторым вопросам как представительницы женского пола и попытались их понять.

► 19. Выберите соответствующую форму глагола.

1. Pada hari Minggu yang lalu Santi genap 15 tahun. Ibu (membuat, membuatkan) Santi baju baru. Ayah (membeli, membelikan)nya sebuah sepeda. 2. «Santi», kata Marti, «tolong (ambil, ambilkan) segelas bandrék». 3. Amin akan (dibuat, dibuatkan) Ibu baju baru. 4. Makanan dan pakaian yang harus kita (cari, carikan) bagi mereka. 5. Saya akan (dibawa, dibawakan)nya buku baru. 6. Anak-anak (dibaca, dibacakan) guru sebuah cerita tentang monyet. 7. Istrinya sedang (dicari, dicarikan) pekerjaan oleh Bapak Widodo. 8. Aku (diminta, dimintakan) Nénék uang. 9. Aku (diminta, dimintakan) uang oleh Nénék. 10. Apa yang harus kita (cari, carikan) buat mereka? 11. Kamu akan (dicari, dicarikan) Ayah guru bahasa asing yang baik. 12. Apa yang harus kau (ambil, ambilkan) untuk guru? 13. Bunga yang (dibawa, dibawakan) Mira oleh teman-temannya. 14. Apa saya akan (dibawa, dibawakan)nya majalah baru? 15. Apa kamu akan (diminta, dimintakan) Ibu uang. 16. Apa yang (dibeli, dibelikan) Ibu untuk nénék?

► 20. Дайте ответную реплику, соответствующую диалогу 1.

– Mau mencari apa, Pak? Ada yang bisa saya bantu? –
 – Di bagian ini tidak dijual sepeda. Silahkan Bapak pergi ke bagian sebelah sana. Di bagian ini hanya dijual pakaian dan sepatu. –
 – Ukuran berapa? 32, 34, atau 36? –
 – Ini bonnya, ibu harus membayar di kasa A. Itu, di sana.

► 21. Дайте ответную реплику, соответствующую диалогу 2.

– Selamat soré, Mas. Saya mencari buku Kamus Bahasa Indonésia. Di sebelah mana, ya? –
 – Maaf, Mbak... kalau kamus Bahasa Indonésia ada berapa macam, ya? Apa hanya ini saja? – ...
 – Boléh saya melihat kamus-kamus itu semuanya? –
 – Silakan... Ini harganya. Mau mencari yang karangan siapa? –
 – Ok. Tunggu sebentar, ya. Saya akan cari terlebih dahulu. –
 – Nah, ini dia kamus yang Anda cari. –
 – Bagaimana? Apa akan jadi dibeli? Jika jadi, pembayarannya di Kassa No 3. –

► 22. Составьте диалоги, используя следующие слова и словосочетания.

1. Ada yang bisa dibantu, menukarkan uang, nilai tukar, semua uang ini mau saya tukarkan menjadi, ini uangnya, silakan dihitung terlebih dahulu.
 2. Sejak kemarin, merasa sakit, panas badan, mau diperiksa, oleh dokter, kerongkongan, tunggu sebentar, sampai dipanggil, ya.
 3. Bon, ukuran, membayar, membelikan, sepatu.
 4. Mencari buku, lantai dua, sebelah kanan, ada banyak kamus mulai dari yang praktis sampai yang lengkap juga, kamus karangan Poerwodarminto, sudah banyak dibantu, pembayarannya bias dilakukan di kasa.

► 23. Продолжите описание.

1. Jakarta adalah kota métropolitan, salah satu kota yang terbesar di Indonésia. Jakarta merupakan pusat pemerintahan, di sini juga berdiri pusat-pusat perbelanjaan. Jumlah penduduk ibu kota Indonésia bertambah besar dari tahun ke tahun sehingga kepadatan penduduknya cukup tinggi. Hal itu menyebabkan pemerintah Jakarta menghadapi masalah-masalah yang semakin kompléks. ...
 2. Orang asing di Indonésia perlu menyesuaikan diri dengan kebiasaan masyarakat Indonésia, perlu mengetahui juga tentang tata krama waktu bergaul dengan orang Indonésia, cara menyapa dan menegur. ...
 3. Wayang kulit adalah salah satu kesenian tradisional di Jawa Tengah. Wayang golék adalah seni pentas masyarakat Sunda. Cerita yang ditampilkan adalah cerita Ramayana dan Mahabharata. Kesenian ini disebut wayang golék karena mementaskan bonéka (кукла) kayu yang berupa wayang. ...

4. Di Indonésia, daérah tropis di khatulistiwa, bukannya tidak ada salju sama sekali. Salju ini tidak pernah habis atau hilang. Kita dapat menjumpai salju yang semacam ini di puncak Jayawijaya, atau tepatnya di Carténsz Pyramid...

► 24. Выучите стихотворения Ситора Ситуморанга (Sitor Situmorang) Orang boyongan и Dusun.

Orang boyongan

Dihalau kemiskinan gunung
Hujan gunung
Turun ke daratan
Orang boyongan
Ingin kerja dan makan
Manusia Lumpur
Tangan berlumur
Tinggalkan kampung
Jadi boyongan
Mau tanah dan penghidupan

Bukan makmur
Hanya ladang subur
Tempat benih
Dalam jerih
Tumbuhnya pengharapan
Dan arti kehidupan
Berumah dan berhalaman
Orang boyongan
(Tak punya tanah di bumi Allah)
Ingin kerja dan makan

Kosakata

benih – 1) семя, зерно; 2) сеянец саженец, рассада
boyongan – переселенец, мигрант
jerih – 1) старания, усилия; 2) трудности
kampung = kampung

kemiskinan – бедность
makmur – 1) процветающий; 2) богатый, состоятельный
menghalau – 1) гнать, загонять; 2) выгонять

Dusun

Di teluk danau, diapit gunung
Putih air terjun
Membelah
Sunyi lembah
Dusun paling ujung
Dari segala dusun
Sunyi
Sunyi sendiri
Di ujung bumi

Kosakata

dusun – селение
membelah (belah) – колоть, раскалывать
mengapit (apit) – зажимать, стискивать

sunyi – 1) тихий, бесшумный; 2) безлюдный
teluk – залив, бухта
ujung – конец, окончность

► 25. Выучите пословицы.

1. Apa gunanya merak mengigal di hutan. 2. Semua yang baik pasti ada akhirnya. 3. Kerbau dipegang talinya, manusia dipegang katanya.

Kosakata

mengigal (igal) – распускать хвост (*напр.*, о павлине)
merak – павлин

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда:

- 1) что-то становится непригодным, так как не использовалось своевременно;
- 2) замечают несправедливость;
- 3) используется что-нибудь не по назначению.

► 26. Прочитайте и выучите стихотворение Гунавана Мохамата (Goenawan Mohamad).

Kwatin tentang sebuah poci

Pada keramik tanpa nama itu
kulihat kembali wajahmu
Mataku belum tolol, ternyata
untuk sesuatu yang tak ada

Apa yang berharga pada tanahliat ini
selain separuh ilusi?
Sesuatu yang kelak retak
dan kita membikinnya abadi.

► 27. Составьте рассказы на темы: «Я иду в гости», «Мой первый заработок».

Урок 13

Осложненное предложение

Осложненные предложения выражают смысловую зависимость одной ситуации от другой. В индонезийском языке по смыслу они сходны со многими русскими инфинитивными предложениями или предложениями, включающими причастие в функции определения, дополнения или подлежащего.

Конструкции, в которых один глагол подчинен другому, очень часто используются в индонезийском языке. Значение их разнообразно. Различаются три вида конструкций.

1. **Активно-активная конструкция**, в которой главный глагол — переходный и означает активность с возможной затратой энергии при начале, продолжении, завершения другого действия. Часто в такой конструкции используются предлоги *untuk*, *buat*. *Например*: ...meréka masih menyempatkan diri menonton pertunjukan wayang «...они все еще выкраивали время, чтобы посмотреть представления ваянга»; ...mengerti adalah mencari untuk mengerti, «...понимать – это искать понимание»; Sri hanya bisa mencoba melaksanakan tugasnya. «Сри только лишь могла пытаться выполнять свои обязанности».

В активно-активной конструкции часто употребляются сочетания: а) с глаголом *membantu/menolong*: Dia sering membantu membersihkan rumah. «Она часто помогала делать уборку в доме».

Связь глаголов обычно беспредложная при значении восприятия своего состояния, мысли, речи о себе самом:

Dia mengharapkan dapat bertemu lagi dengan gadis itu. «Он надеялся, что может встретиться снова с этой девушкой»; Seorang ibu menangis meninggalkan stasiun. «Женщина с плачем уходила со станции»;

Orang tua Kurdi selalu mengatakan tidak tahu di mana anaknya. «Родители Курди всегда говорили, что не знают, где их сын»;

б) с глаголом *merasa* и с глаголами *tinggal* и *berhenti*: *merasa menyesal/takut/kehilangan* «чувствовать сожаление/страх/утрату и т.п.», *merasa beruntung/bersyukur* «чувствовать везение, благодарность», *tinggal menoleh* «осталось только повернуться» *berhenti merokok* «перестать курить».

2. **Активно-пассивная конструкция**, связанная с выражением следования действия за тем, о чем сказано ранее.

Весьма употребительны сочетания с глаголом *minta/meminta*: *Yang tua juga minta dimaafkan*. «Старшие также просят, чтобы их извинили (простили)».

Другие примеры с *minta/meminta*: *minta dilepaskan/dinikahi/diselamatkan/dikembalikan* «просить отпустить/выйти замуж за/пожениться с/чтобы спасти/вернуть»; ...*meréka yang merasa diturunkan oléh priyai–priyai itu* «...те, кто ощущал (считал, полагал) себя потомками аристократов».

3. **Пассивно-активная конструкция**, также связанная с выражением следования действий: *Disangkanya sudah mendekati Kroya, ternyata baru Kebasan*. «Он думал, что уже подъезжает к Кройе, а оказалось только еще к станции Кебасан»; *Uracara selamat diadakan untuk memperoleh keselamatan hidup waktu kelahiran*. «Церемония угощения устраивается для того, чтобы обрести жизненное благополучие при рождении»; *Kita putuskan membawa semua penumpang* «Нами было принято решение везти всех пассажиров»; *Kaptén kupersilakan menempati pos*. «Я предлагаю Вам, капитан, занять пост».

Конструкция с глагольными обстоятельствами

Главный глагол может образовывать кореферентную конструкцию с обстоятельственным глаголом или глагольной группой.

Различаются два вида конструкций.

1. **Активно-активная конструкция**, где сочетание глаголов без служебных слов означает действие с одновременным сопутствующим действием, либо способ движения и направление движения, или действие и способ действия, действие и причину действия и т.п. *Например*:

tunduk membisu «потупиться, безмолвствуя»;

datang membawa «прийти и принести»;

duduk menikmati «сидеть, наслаждаясь»;

datang bertamu «прийти в гости».

Главный глагол может выражать эмоцию как реакцию на прошлое, текущее или предстоящее действие: *marah menunggu lama* «сердиться из-за того, что пришлось слишком долго ждать»; *tidak senang tinggal di sana* «не нравится жить там».

Когда ситуация зависимого глагола означает причину эмоции, то зависимый глагол может предвшаться глаголом возможности: *Saya bersyukur dapat melihat engkau lagi*. «Я благодарен, что смог увидеть тебя снова».

Переходные глаголы направленного движения, следующие друг за другом и не имеющие соответствия среди предлогов, часто переводятся предлогами: *pergi menyusuri pantai* «идти вдоль берега» (*menyusuri* «идти по краю»).

Глаголы направленного движения в позиции за другим глаголом могут соответствовать приставке со значением направления в русском глаголе: *terbang menaik* «взлететь»; *berlari masuk* «вбежать»; *terbang menjauh* «улететь».

2. **Активно-пассивная конструкция** с зависимым глаголом вида *ketakutan, kegirangan* и т.п.: *berteriak kegirangan* «кричать от радости»;

lari ketakutan «бежать в страхе»;
mati kelaparan «умереть от голода».

Целевые и оценочно-следственные конструкции

В целевой конструкции зависимый глагол часто вводится показателем намерения совершить какое-либо действие: *akan, hendak, untuk*: Aku selalu mengarang dengan maksud untuk bisa menarik keuntungan: «Я всегда пишу с целью, чтобы можно было получить прибыль»; Aku mencari akal buat mendapatkan biayanya. «Я искала способ, чтобы найти средства».

Если главный и пассивный зависимый глаголы имеют общий объект, то пассивный зависимый глагол используется обязательно: menebang pohon untuk dibuatnya perahu «рубить дерево, чтобы сделать из него лодку».

В оценочно-следственных конструкциях главный глагол называет степень состояния, свойства субъекта, следствием которого является неосуществленное потенциальное действие этого субъекта: lesu untuk bergerak «слаб, чтобы двигаться»: terlalu takut untuk merasa gembira «слишком страшно, чтобы радоваться».

Сложное предложение. Бессоюзное подчинение

В бессоюзных предложениях, сходных со сложноподчиненными предложениями, выделяются аналогии придаточной и главной частей. Придаточная часть должна соответствовать обязательному члену предложения: подлежащему, дополнению или сказуемому. Порядок слов в бессоюзном сложном предложении более строгий, чем в союзных сложноподчиненных предложениях.

Бессоюзные придаточные. Изъяснительные конструкции

Изъяснительные конструкции бывают двух видов. Это зависит от соотношения глагола желания, эмоции и мысли и того, чего желают, о чем думают и т.п., которое может быть выражено разными функциями придаточной части.

1. При глаголах информационной деятельности, информационного состояния и оценки используется придаточное-дополнение: Kamu tidak usah cemas aku membuang majalah yang sudah usang. «Тебе нечего беспокоиться, я выбросила старые (устаревшие) журналы».

2. При именном подлежащем информационной деятельности и оценки используется придаточное-сказуемое. Подлежащее представлено именем со значением *pendapat* «мнение», *maksud* «намерение», а придаточная часть – сказуемое выражает объект отношения, содержание мысли: Maksud saya, di sungai itu ada hantu. «Полагаю, что в реке водится злой дух».

Подлежащим может быть *yang*-группа: Yang saya tahu, dia seorang pelukis. «Я знаю только (то), что он художник».

Связка *adalah* в сочетании с глаголом активного залога

В предложении связка *adalah* может использоваться для введения сказуемого, представленного активным глаголом с префиксом *meN-*. Начало таких предложений обычно образуют слова вида *tujuan*

«цель», *tugas* «задача», *maksud* «намерение». Такие предложения не являются автосемантическими. Они связаны по смыслу с предыдущим высказыванием. Смысловая связь предложений выражается употреблением энклитики *-nya* при указанных словах. Tujuannya adalah menarik orang yang sebanyak mungkin jumlahnya untuk memihaknya. «Его цель – привлечь как можно больше людей на свою сторону».

После *adalah* перед глаголом активного действия может стоять предлог *untuk*, союз *supaya*, выбор которых зависит от смысла высказывания: Tujuan pemerintah adalah untuk menaikkan taraf hidup rakyat. «Цель правительства – повысить жизненный уровень своего народа». Tujuannya adalah supaya orang dapat merasakan dan memahami kehidupan orang-orang yang tidak beruntung. «Задача состоит в том, чтобы люди могли почувствовать и понять тех, кому не повезло в жизни».

Частичное удвоение

Частичное удвоение корневых слов непродуктивно. Частичное удвоение состоит из повтора первого согласного и следующего гласного КС слога с заменой его гласного на *pepet*:

–saji «подносить» → sesaji «подношение духам»;

luhur «возвышенный» → leluhur «предок»;

tangga «лестница» → tetangga «сосед».

Некоторые повторы по значению не отличаются от исходных корневых слов или полных повторов (lelaki и laki-laki «мужчина»). Они немотивированны или имеют лишь историческую мотивировку.

Тексты и диалоги

Téks 1. Agama Islam di Indonésia.

Agama Islam berkembang baik di Indonésia, terutama di kalangan masyarakat Jawa. Walaupun demikian, tidak semua orang beribadat menurut agama Islam, sehingga timbul golongan yang disebut Islam santri dan Islam abangan. Menurut analisa para ahli, masyarakat Jawa menjadi abangan, santri dan kiai. Abangan berarti yang setia pada nilai-nilai tradisional, seperti: gamelan, selamatan, dan wayang. Sedangkan santri diidentikkan dengan masyarakat yang berbasis masjid, mushalla, dan pesantren. Adapun golongan priyayi diasosiasikan sebagai kelompok bangsawan yang memiliki status ékonomi yang lebih tinggi. Namun, setelah terjadi akulturasi budaya, katégori itu menjadi tidak rélevan, apalagi dalam peta politik kontémporer. Kecuali agama Islam, di Indonésia juga ada pemeluk agama lain seperti Nasrani, Hindu dan Budha.

Islam santri adalah penganut agama Islam di Jawa yang secara patuh menjalankan ajaran-ajaran Islam. Islam abangan ialah orang Jawa yang tidak salat atau puasa serta tidak bercita-cita naik haji, tetapi mereka toh percaya kepada ajaran keimanan agama Islam digabungkan dengan kepercayaan. Tuhan, mereka sebut Gusti Allah, dan Nabi Muhammad adalah Kanjéng Nabi.

Kebanyakan masyarakat Jawa percaya bahwa hidup manusia di dunia sudah diatur dalam alam semesta, sehingga tidak sedikit mereka yang bersikap menerima, yaitu menyerahkan diri kepada takdir. Di samping memeluk agama Islam, masyarakat Jawa juga percaya kepada arwah atau roh, dan makhluk-makhluk halus seperti memedi dan lelembut, yang dapat mendatangkan kebahagiaan dan keselamatan, tetapi bisa pula menimbulkan gangguan pikiran, kesehatan bahkan kematian. Untuk menghindari gangguan makhluk-makhluk halus itu, orang Jawa mengadakan selamatan.

Selamatan adalah suatu upacara makan bersama, makanan yang sebelumnya telah diberi doa dan dibagikan. Upacara selamatan biasanya diadakan untuk memperoleh keselamatan hidup pada waktu kelahiran, upacara potong rambut pertama, sunat, dan kematian. Upacara selamatan juga diadakan pada hari-hari besar dan hari raya Islam.

Kosakata

abangan – абанган (религиозное течение; неверующий)
adapun – что касается..., то...
ajaran – учение
akulturasi – аккультурация, процесс взаимовлияния культур
alam semesta – вселенная
arwah – душа умершего
berbasis – иметь в качестве основы; базироваться
berbuat – совершать поступки
bercita-cita – мечтать, стремиться
beribadat – богослужение, религиозные предписания
berpantang – воздерживаться, отказываться
berpuasa – поститься
bersikap – занимать позицию
doa – молитва
gangguan – помеха, препятствие
golongan – группа, группировка
Gusti – *яванское* густу (титул мужчины знатного рода); господин, повелитель
hari besar – праздник
hari raya – праздник (религиозный)
ialah – 1) а именно, то есть; 2) есть, является
Islam – ислам
kanjéng *яванское* – кандженг; Ваше или Его превосходительство (обращение к лицу высокого происхождения или к лицу, которое занимает высокое положение, напр., к радже, султану)
katégori – категория
kebahagiaan – счастье
kebanyakan – большинство
kecuali – за исключением, кроме
keimanan – вера, верование
kelahiran – рождение
kematian – смерть
kepercayaan – доверие, вера
kesehatan – здоровье
keselamatan – здоровье и благополучие; безопасность, спасение
kiai – богослов, правовед

kontémporér – современный, актуальный
lelembut – дух, призрак
makhluk – живое существо
memedi – дух, призрак
memeluk (peluk) – обнимать; исповедовать какую-л. религию
mempengaruhi (pengaruhi) – влиять, оказывать влияние
memperoléh (peroléh) – получать
mendatangkan (datangkan) – доставлять, привозить
mengasosiasikan (asosiasikan) – асоциировать
mengatur (atur) – приводить в порядок, регулировать
menggabungkan (gabungkan) – объединять, присоединять
menghindari (hindari) – избегать, уклоняться
mengidentikkan (identikkan) – идентифицировать
menyerahkan (serahkan) – вручать, передавать
mushalla [musola] – небольшая мечеть
Nasrani – христианский
nilai – ценность
patuh – послушный, покорный
pemeluk – исповедующий (какую-л. религию)
penganut – последователь, приверженец
perbuatan – поступок
percaya – верить, доверять
pesantrén – мусульманская школа-общество
priyayi *яванское* – аристократ
puasa – пост
rélevan – релевантный
santri – ученик (мусульманской школы)
selamatan/selametan – званый обед, прием гостей; угощение по какому-л. торжественному случаю или событию
setia – преданный, верный
sunat – обрезание
takdir – предопределение, предназначение; рок, судьба
toh – все же; однако
Tuhan – бог

Запомните. Ingatlah

Bersikap menerima/nrimo – принимать все как должное
 Menyerahkan diri kepada takdir/nrimo – полагаться на судьбу

Лексико-грамматический комментарий

1. Предлог *kesuali* «кроме того, исключая, за исключением» вводит имена и выражает значение «то, к чему не относится значение подчиняющего слова»: *siapa saja, kesuali saya* «кто угодно, кроме меня». Предлог *kesuali* может вводить и предикативы *kesuali merampok, dia membunuh* «кроме грабительства, он и убийца» (буквально: кроме грабить, он и убивает).

2. Заместители предикативов *begitu* и *demikian* являются анафорическими местоимениями и используются в качестве сказуемого или определения к имени или предикативу: *pendapat begitu* «такое мнение», *berkata begitu/demikian* «говорить так», *jangan begitu* «не надо так поступать/делать».

В сочетании с союзами условия и уступки могут заменять целое предложение: *kalau begitu* «в таком случае», *walaupun/meskipun begitu/demikian* «несмотря на это».

3. Служебное слово *adapun* «что касается, насчет, а вот» вводит тематический член предложения, который замещает подлежащее и занимает начальную позицию в предложении: *Adapun kelompok lainnya harus menempati tenda di dekat bukit*. «Что касается других групп, то они должны разместиться в палатках у горы». В этой же функции используются союз условия *kalau* «если», предлог *tentang* «о, об» и некоторые другие предлоги.

4. Связка *ialah*, как и *adalah* «есть, является», вводит последующую главную часть сказуемого или релятива со значением постоянного признака, вхождения в класс или отождествления. *Ialah* используется также в составе приложения к имени как синоним к *yaitu* «то есть».

5. Частица *bahkan* «даже, более того» всегда стоит перед словом, к которому она относится.

Téks 2. Lebaran.

Setiap tahun orang-orang yang beragama Islam di seluruh dunia berpuasa selama sebulan. Bulan ini disebut bulan Ramadhan menurut kalénder Islam. Selama 30 hari orang-orang Islam tidak makan, minum atau merokok dari matahari terbit sampai matahari tenggelam. Tujuannya adalah supaya orang dapat merasakan dan memahami kehidupan orang-orang yang tidak beruntung.

Puasa berakhir pada tanggal 1 Syawal. Hari ini dinamakan Idul Fitri atau Lebaran. Untuk menunjukkan solidaritasnya, umat Islam memberikan zakat fitrah kepada orang-orang miskin. Dengan demikian mereka dapat juga ikut merayakan Lebaran.

Yang penting pada hari raya ini adalah saling mohon maaf. Ucapan selamat yang dikirimkan kepada sanak saudara, kawan, dan rekan atau relasi kerja biasanya berbunyi «Selamat Idul Fitri, Mohon Maaf Lahir dan Batin.»

Selama seminggu orang-orang saling berkunjung. Biasanya yang muda mengunjungi yang tua. Dan yang tua juga mengakui kekurangan-kekurangannya dan meminta dimaafkan juga. Mereka yang berasal dari kota kecil atau désa dan bekerja di kota besar pada umumnya akan mudik ke tempat asalnya untuk bertemu dengan orang tua, sanak saudara, dan tetangga yang ditinggalkan.

Di Indonésia, mereka yang beragama Nasrani, Hindu dan Budha atau yang lain, juga berkunjung dan mengucapkan selamat kepada yang beragama Islam. Memang Lebaran adalah hari yang membahagiakan bagi banyak orang.

Kosakata

beragama – исповедовать религию

berbunyi – звучать

fitrah – обязательный подарок состоятельных людей беднякам перед окончанием поста

kalénder – календарь

kekurangan – недостаток

memaafkan (maafkan) – извинять, прощать

membahagiakan (bahagiakan) – осчастливить

memahami (pahami) – понимать

meninggalkan (tinggalkan) – оставлять, покидать

mengakui (akui) – признавать
merasakan (rasakan) – ощущать, чувствовать
merayakan (rayakan) – праздновать
mudik – возвращаться в родные места
rekan = rélasi kerja – коллеги по работе
sanak saudara – родственники
solidaritas – солидарность
tenggelam – *здесь*: заходить (о солнце)
terbit – 1) появляться, возникать; 2) восходить
 (о звездах, планетах); восход

tujuan – цель
ucapan – высказывание; слова, пожелание
umat/ummat – 1) единоверцы; 2) народ, люди; человечество
zakat – обязательный подарок состоятельных людей беднякам перед окончанием поста

Запомните. Ingatlah

menunjukkan solidaritas – проявлять солидарность
 mengakui kekurangan – признавать недостатки
 mengucapkan selamat – поздравлять
 memberikan zakat fitrah – давать (дарить) подарки бедным
 saling mohon maaf – просить друг у друга прощение

Dialog 1. Lebaran – Hari Raya Nasional

Yuri: Malam ini kok ramai sekali. Dengan mik suara orang berteriak «Allahuakbar... Allahuakbar!» Juga suara petasan memekakkan telinga.

Widodo: Ya, bésok hari Lebaran. Ini hari kemenangan bagi umat Islam karena meréka telah melaksanakan tugas agama yaitu berpuasa selama 30 hari. Banyak orang yang berbaju baru, terutama anak-anak. Tapi sebenarnya ini kurang tepat. Menurut ajaran agama, yang penting bukan baju baru, tapi hati yang suci.

Yuri: Apa yang dilakukan orang pada hari itu?

Widodo: Yang beragama Islam pergi ke mesjid atau lapangan besar untuk bersembahyang Ied (Iedul fitri). Sesudah itu meréka pulang. Di jalan, bila bertemu dengan teman atau kenalan meréka saling mohon maaf. Maklum kita kan manusia tidak lepas dari kesalahan–kesalahan dan kekurangan–kekurangan. Lalu, selama seminggu orang–orang saling berkunjung. Biasanya masyarakat kota akan mudik ke désa, dengan kata lain yang muda mengunjungi yang tua. Ini sudah menjadi tradisi Indonésia dan setiap orang melakukannya.

Yuri: Tentunya orang tua, kakék dan nénék biasanya hanya tinggal di rumah. Saya dengar begitu.

Widodo: Ya, meréka biasanya didatangi orang–orang muda seperti anak, menantu, dan cucu yang meminta maaf dan doa restu. Lebaran adalah hari pertemuan besar keluarga.

Yuri: Lalu, apa sih acara meréka?

Widodo: Makan dan minum. Makanan yang énak–énak telah disiapkan. Seluruh keluarga berkumpul. Meréka berbagi pengalaman sambil menikmati makanan.

Yuri: Berapa lama biasanya Lebaran dirayakan?

Widodo: Resminya hanya dua hari, tapi dalam prakteknya sampai seminggu lamanya.

Kosakata

kemenangan – победа
kesalahan – вина, ошибка
kok – *усилит. частица*
maklum – знать, понимать; конечно, несомненно
memekakan (pekakkan) – оглушать
menantu – зять, невестка

mik – микрофон
petasan – петарда
resmi – официальный
restu – благословение
tanda – знак
umat – единоверцы; люди, народ

Запомните. Ingatlah

Verbagi pengalaman – делиться опытом

dalam prakteknya – на деле, на практике

Id – Праздник окончания поста (Идул Фитри 1-го числа месяца Щавал)

«Allahuakbar... Allahuakbar!» – «Великий Аллах... Великий Аллах!»

Лексико-грамматический комментарий

Усилительная частица *kok* в позиции перед сказуемым выражает значение «удивлен», «удивительно» по поводу какого-либо акта или события, имевшего место: *Jam sembilan? Kok belum juga datang?* «Девять часов? Удивительно, почему же он еще не пришел?»

Удивление может быть выражено не только в связи с содержанием предложения, но и по поводу непонимания собеседника: *Sudah malam kok bikin ribut.* «Уже ночь, почему же ты поднимаешь шум?»

Упражнения**► 1. Ответьте на вопросы.**

1. Agama apa yang berkembang baik terutama dalam kalangan masyarakat Jawa? 2. Apa sebabnya tidak semua orang Indonésia beribadat menurut Islam? 3. Kecuali Islam agama apa saja yang berkembang di Indonésia? 4. Apa yang dimaksud dengan Islam santri? 5. Apa yang dimaksud dengan Islam abangan? 6. Sebutan apa yang dipakai oleh Islam abangan untuk Tuhan dan Nabi Muhammad? 7. Apa sebabnya kebanyakan masyarakat Jawa menyerahkan diri kepada takdir? 8. Masyarakat Jawa percaya kepada apa di samping memeluk agama Islam? 9. Apa yang dimaksud dengan memedi dan lelembut? 10. Untuk apa orang Indonésia mengadakan selamatan? 11. Kapan biasanya diadakan selamatan? 12. Nilai-nilai apa saja yang ada pada kaum abangan? 13. Menurut para ahli masyarakat Jawa digolongkan menjadi kelompok apa saja? 14. Santri, golongan priyayi diasosiasikan atau diidentikkan dengan kelompok apa saja? 15. Mengapa katégori santri dan priyayi menjadi tidak relevan dalam peta politik kontemporer?

► 2. Раскройте скобки, выбрав нужную форму слова.

1. Pada suatu hari datang surat dari perusahaan yang mengabarkan (mati, kematian) ayah di Bilitung. 2. Orang-orang itu dengan tenang melukis, tanpa memikirkan kesukaran (hidup, kehidupan) maupun biaya (hidup, kehidupan). 3. Sesudah itu (hidup, kehidupan) tampak lebih semarak di matak. 4. Dia jatuh sakit tahun yang lalu. Memang tidak pernah memikirkan (sehat, kesehatan)nya. 5. Untuk (mati, kematian), orang tidak memerlukan kepandaian maupun bakat yang luar biasa. Namun untuk (hidup, kehidupan), orang membutuhkan keberanian. 6. Hari Lebaran adalah hari (bahagia, kebahagiaan) yang penuh semarak. 7. (selamat, keselamatan) anak-anak ditanggung orang tuanya. 8. Aku bertanya apakah jendéla-jendéla kamarnya tidak pernah dibuka karena baunya di sana tidak (sehat, kesehatan). 9. Dia tidak mau dikatakan (hidup, kehidupan) menggantung diri kepada orang lain. 10. Ketika Éko mencoba membuka pintu, aku mulai melihat keadaan penumpang. Semuanya (selamat, keselamatan). 11. Kita (kurang, kekurangan) memahami pikiran orang yang sedang sakit. 12. Manusia barangkali (kurang, kekurangan) memikirkan masalah kebersihan udara dan alam tempat mereka tinggal. 13. Mereka sering mengalami (kurang, kekurangan) bahan makanan. 14. Sejak itulah Sukoharjito lebih sering datang. Tidak jelas untuk siapa. Karena (banyak, kebanyakan) kali kami serumah duduk bersama menemuinya. 15. Gadis daerah ini (banyak, kebanyakan) yang menyukai warna itu. 16. Kalau (banyak, kebanyakan) pemuda Indonésia bersikap seperti Sukoharjito, tentulah anak-anak Indo tidak (banyak, kebanyakan) yang berangkat ke negeri Belanda. 17. Nh. Dini (lahir, kelahiran) 29 Februari di Semarang.

18. Saya anak (lahir, kelahiran) Surabaya. 19. Bagi (banyak, kebanyakan) masyarakat kita, yang datang dari luar lebih baik dari yang ada di negeri sendiri.

► 3. Подберите слова, близкие по значению: tenggelam, mohon, mudik, timbul, memahami, menamakan, mengadakan, memeluk, mendatangkan, memperoleh; arwah, sanak saudara, kalangan, doa, golongan, makhluk halus, rélasi kerja.

► 4. Вставьте вместо точек глаголы: *temperoléh, mempengaruhi, mendatangkan, menggabungkan, menggabung, menyerahkan, menyerah, menghindari, menghindar, memahami, mengaku, mengakui, memperkenalkan, mempergunakan, merasakan, mengatur*. Измените активную форму глагола на пассивную, если это необходимо, в соответствии с содержанием предложения.

1. Aku tidak ingin makan. Tetapi ... kepada teman-temanku yang duduk di sana. 2. Kalau dia akan membawamu menéngok orang tuanya, berarti kau akan ... kepada meréka, kepada saudara-saudaranya. 3. Cerita kakakku ... penjelasan sikap ayah yang selalu tenang saja tidak beréaksi. 4. Pada hari Sabtu dan Minggu, pada waktu dia ... libur sekolah-asramanya, pulang ke rumah. 5. Aku lebih suka ... pemuda-pemuda yang datang sendirian. 6. Semua yang dapat disimpan, dibelinya sebelum berangkat. Lain-lainnya ... kepada pembantu kami. 7. Dengan susah payah ku... nafasku sebelum bersuara. 8. Melihat kami berdua, dia ..., duduk di atas salah satu kursi. 9. Sejak waktu itulah aku berusaha ...nya karena tidak ingin melihatnya lagi. 10. Dia tidak pernah ... menghadapi kesukaran. 11. Dalam keadaan yang sulit seperti ini kami ... diri kepada takdir. 12. Kamu harus ... dia sebagai ayahmu. 13. Saya sudah ... bahwa saya bersalah. 14. Dia berusaha ... dari pukulan saya. 15. Sejak waktu itulah saya mengarang hanya untuk ... uang yang secukupnya. 16. Sukar sekali ... pikiran orang yang sedang sakit begitu. 17. Dia tidak mau ... kesalahannya sendiri. 18. Barangkali kamu dapat ... dia supaya mau dibawa ke rumah sakit. 19. Ketika dia mengajakku meninggalkan tempat itu, ku... seolah-olah waktu telah berlalu terlalu cepat. 20. Buku-buku di dalam lemari itu ... sebaik-baiknya. 21. Barang-barang itu ... dari luar negeri untuk menghiasi pésta ulang tahunnya. 22. Ibu tidak menolongku untuk ... kesedihan hati.

► 5. Объясните синтаксическую структуру предложений. Переведите на русский язык.

1. Kutarik Sinta mendekati pintu. 2. Kutolong beberapa penumpang mencari tempatnya di keréta api. 3. Dalam hal ini aku tidak dapat menolong meréka menemukan jawaban. 4. Berkali-kali ayahku datang menyuruhku kembali. 5. Dengan tenang ayah melihat ibuku memukuliku. 6. Élsye mukanya lebih manis. Hal itu menyebabkan Élsye memiliki muka paling menarik di antara semua anak muda yang kukenal. 7. Berulang kali aku melihat Udin berjalan ke luar atau berdiri di samping pintu. 8. Udin meminta kepada Élsye memperkenalkannya kepadaku. 9. Setiap minggu dia kuberi uang untuk membikinakan masakan yang pedas, membelikan buah-buahan sesuai dengan musimnya. 10. Aku mau kedua adikku datang berkunjung kadang-kadang, terutama untuk kuajak ke luar menonton film atau makan di réstoran. 11. Dapat dikatakan temanku itulah yang menjadi sebab aku masuk bekerja pada perusahaan itu. 12. Sukoharjito nampak dikenal baik oléh penerima tamu yang bertugas di ruang makan itu. 13. Pernah aku melihat Santi tidak dihargai oléh pegawai di kantornya. 14. Perempuan tua tadi kudapati duduk di atas kursi memandang ke depan merenung. 15. «Kutunggu kau di bagian tadi», kata Santi ketika melihatku mendekati.

► 6. Раскройте скобки, выбрав подходящий предлог.

1. Di kampung itu, (selain, kecuali) rumah tempat tinggal orang, ada juga mesjid tempat bersembahyang masyarakat setempat. 2. Maksud dia juga membuat perkataan «anda» lebih populer. (selain, kecuali) itu juga sangat merasakan bagaimana pentingnya kata «anda» dalam média baik visual maupun cetak. 3. Tiap hari, (selain, kecuali) pada hari-hari libur, kerjanya hanya keluar masuk kantor. 4. Waktu kawanku datang kami keluar kalau ibuku setuju. Kalau tidak, meréka duduk sebentar, lalu pulang. (selain, kecuali) jika ada pésta ulang tahun. 5. (selain, kecuali) membayar rumah dengan uang, aku juga menyerahkan bagian beras yang

kuterima dari perusahaan. 6. Semua sudah hadir (selain, kecuali) Kartini. 7. Dia pandai dan kaya, (selain, kecuali) itu dia bersikap ramah tamah. 8. (selain, kecuali) itu, dia berjanji akan membantu kita nanti.

►7. Проанализируйте состав предложений, выделив подлежащее и определив способы его выражения.

1. Di dalam saling berkunjung itu, sudah pasti satu pihak berlaku sebagai tamu dan satu pihak berlaku sebagai tuan rumah. 2. Saling memaafkan pertama dilakukan di antara anggota keluarga seperti suami isteri, anak dan orang tua, atau adik dan kakak. 3. Dua tiga hari menjelang Idul Fitri jalan raya terutama di Jawa macet karena padatnya kendaraan baik kendaraan pribadi maupun kendaraan umum. 4. Biasanya seminggu sebelum Lebaran tikét–tikét transportasi umum seperti keréta api, kapal laut, pesawat terbang sudah habis dipesan. 5. Memperbaiki atap rumah semacam itu tidak bisa diserahkan kepada adikku Utono. 6. Membayar zakat fitrah yaitu penyerahan sejumlah uang atau beras kepada petugas agama adalah suatu hal yang harus dilakukan oléh setiap muslimin sebelum hari Lebaran. 7. Mudik terutama ke tempat jauh membutuhkan banyak uang lebih–lebih kalau orang mau berangkat sekeluarga. 8. Yang penting pada hari raya Lebaran adalah saling mohon maaf. 9. Yang beragama Nasrani, Hindu dan Buddha atau yang lain juga berkunjung dan mengucapkan selamat kepada yang beragama Islam.

►8. Вставьте вместо точек слова: *kepercayaan, keimanan, iman, kebahagiaan, kelahiran, keselamatan, kesehatan, kematian, perbuatan, pikiran, pemeluk, penganut, selamat, upacara*.

1. Kadang–kadang seorang ... agama kehilangan ... dalam mengikuti ajaran agama sehingga bisa melakukan ... yang kurang baik. 2. Kita harus memperkuat ... kita kepada Tuhan. 3. Perbedaan pendapat dalam kehidupan beragama merupakan akibat dari perbedaan ... tokoh–tokoh agama mengenai ajaran agama. 4. Di Indonésia setiap hari besar atau hari raya agama selalu dirayakan oléh ...nya dan dijadikan hari libur nasional. 5. Semua orang menginginkan ... dalam kehidupan pribadinya. 6. Keluarga meréka mengadakan ... bagi ibu meréka yang baru sembuh. 7. Salah satu dasar ... adalah ... bahwa takdir baik dan buruk asalnya dari Allah. 8. Sebagai mantan menteri yang sangat dikenal, ...nya yang tiba–tiba melahirkan ... yang macam–macam. 9. Terutama di tengah keluarga Hari Raya Idul Fitri penuh 10. ...nya selalu terang sehingga dia dapat mengatasi persoalannya. 11. Departemén ... mengurus ... rakyat. 12. ... biasanya diadakan untuk memperoleh ... hidup pada waktu ..., ... potong rambut pertama, sunat dan 13. Dia pandai mengerti ... dan perasaan orang lain.

►9. Закончите предложения.

1. Upacara makan bersama yang makanannya sebelumnya telah diberi doa diadakan 2. Golongan Islam santri dan golongan Islam abangan timbul 3. Penganut agama Islam yang secara patuh menjalankan ajaran–ajaran Islam disebut 4. Islam abangan adalah orang Jawa 5. Tidaklah sedikit orang Jawa bersikap menerima yaitu menyerahkam diri pada takdir karena 6. Orang Jawa mengadakan selamat untuk menghindari 7. Selama bulan Ramadhan orang–orang di seluruh dunia tidak makan, tidak minum atau merokok supaya 8. Hari Raya yang dinamakan Idul Fitri atau Lébaran merupakan pengakhiran 9. Orang–orang miskin dapat ikut merayakan Lebaran karena 10. Upacara selamat biasanya diadakan untuk memperoleh keselamatan hidup pada waktu lahir. Kecuali itu upacara selamat juga diadakan

►10. Вставьте вместо точек глаголы: *berpuasa, takdir, terbit, puasa, bersikap, percaya, beragama, berbunyi, beruntung, mudik, beribadat, tenggelam*.

1. Malam Lebaran disebut malam takbiran (прославление Аллаха). Pada malam itu para muslimin berkumpul di tempat–tempat ... sejak Isya sampai Subuh yaitu sejak matahari ... sampai matahari 2. ... ku kiranya adalah untuk mendukung keluargaku sampai dapat dicapai keselamatannya. 3. Dia berasal dari keluarga yang 4. Selama bulan Ramadhan orang Islam ... yaitu tidak makan tidak minum atau merokok

sejak matahari ... sampai matahari 5. Ketika matahari ... kami berangkat meneruskan perjalanan kami. 6. Ia ... dalam pekerjaannya yang begitu banyak. 7. Sebetulnya, Lebaran itu merupakan prosés akhir ibadah yang disebut 8. Di Indonésia, meréka yang ... lain juga mengucapkan selamat kepada yang ... Islam pada hari Lebaran. 9. Pada hari–hari besar musik dan lagu–lagu nasional ... di segala pelosok (уголок, отдаленный район) kota kami. 10. Aku ... sekali dapat menonton pertunjukan wayang kulit di Jakarta. 11. Bagaimana kamu ... terhadap perbuatannya itu? 12. Dasar keimanan yang pertama yaitu ... kepada Allah adalah yang terpenting.

► 11. Вставьте вместо точек слова: *ucapan, ajaran, tujuan, fitrah, zakat, arwah, makhluk halus, makhluk, golongan, kalangan, gangguan, roh*.

1. Penyerahan sejumlah uang atau beras oléh setiap muslimin kepada petugas agama untuk kemudian dibagikan kepada yang miskin disebut 2. Untuk menghindari ... seperti memedi dan lelembut, orang Jawa mengadakan selamatan. 3. Bagaimana biasanya berbunyi ... selamat yang dikirimkan kepada sanak saudara, kawan dan rélasi kerja menjelang hari raya Idul Fitri? 4. Agama Islam berkembang dengan baik terutama di ... masyarakat Jawa. 5. Penganut ... agama Islam yang secara patuh menjalankan agama Islam disebut Islam santri. 6. ... bulan Puasa adalah untuk dapat merasakan dan memahami kehidupan orang–orang miskin yang tidak beruntung. 7. ... adalah sesuatu yang dijadikan oléh Tuhan seperti manusia, binatang dan tumbuh–tumbuhan. 8. Sebelum agama Hindu masuk Indonésia, masyarakat Indonésia hanya percaya pada ... orang–orang yang telah meninggal, binatang dan benda–benda. 9. ... yang disebut Islam santri dan Islam abangan timbul terutama di ... masyarakat Jawa. 10. Semoga ... nya diterima di sisi Tuhan. 11. Menurut kepercayaan Jawa sebelum tujuh hari ... orang yang meninggal masih di sekitar kita. 12. Kita semua ... hidup di dunia, besar dan kecil. 13. ... harus diberikan pada akhir bulan Puasa (malam sebelum satu Syawal sampai sebelum dimulai salat Idul Fitri).

► 12. Закончите высказывания, используя конструкции *tujuannya/ku/mu adalah supaya...* или *tujuannya/ku/mu adalah untuk...*

1. Zakat fitrah harus diberikan pada akhir bulan Puasa. Tujuannya adalah supaya 2. Karena di samping memeluk agama Islam orang Jawa masih percaya kepada roh dan makhluk–makhluk halus yang bisa mendatangkan kebahagiaan maupun keselamatan, tetapi juga menimbulkan gangguan pikiran, kesehatan sampai kematian, meréka sering mengadakan upacara selamatan. Tujuannya adalah supaya 3. Aku sudah lama datang ke Indonésia bersama teman–temanku. Tujuanku adalah untuk 4. Ketika Yuri sakit témpo hari, keluarga Bapak Widodo sering menéngoknya. Setelah sembuh, Yuri bersama temannya bertandang ke rumah Pak Widodo. Tujuannya adalah untuk 5. Nh. Dini adalah seorang pengarang Indonésia yang terkenal. Beliau mulai mengarang waktu masih berumur 15 tahun. Tujuannya adalah untuk 6. Dia berkali–kali membongkar lemari Ayah mencari majalah dan koran yang sudah usang. Tujuannya adalah untuk 7. Selain maksud menarik keuntungan kebendaan, tujuanku adalah untuk 8. Kota pelabuhan Sunda Kalapa yaitu nama Jakarta zaman dulu dibangun kira–kira pada abad 15. Tujuan pembangunannya adalah supaya 9. Jakarta kini merupakan kota métropolitan yang sangat sibuk dengan aktivitas warga kota. Pemerintah Jakarta sedang melakukan pembangunan yang pesat. Tujuannya adalah supaya 10. Témpo hari seorang guru besar datang bertamu dari Indonésia untuk memberi kuliah tentang sastra modérn Indonésia. Tujuan kuliahnya adalah supaya 11. Carténsz Pyramid di ketinggian Papua merupakan puncak salju abadi yang tersohor dan satu–satunya di daérah tropis. Puncak salju itu sering diselimuti kabut tebal dan tampak seram dari dekat. Meskipun demikian banyak pendaki gunung yang sering berkunjung ke sana. Tujuannya adalah supaya 12. Sebagai daérah tujuan wisata, Jakarta terus melengkapi fasilitas–fasilitas seperti hotél–hotél bertaraf internasional, réstoran–réstoran dan lain–lain. tujuannya adalah untuk 13. Pemerintah Jakarta

berusaha menyesuaikan lowongan kerja dengan jumlah penduduk. Tujuannya adalah supaya ... 14. Kamu sudah lama berada di luar negeri. Apa benar tujuanmu adalah untuk ... ?

► 13. Поставьте вопросы к выделенным словам или сочетаниям слов.

1. *Setiap tahun* orang-orang yang *beragama Islam* di seluruh dunia *berpuasa selama sebulan*. 2. Bulan ini disebut bulan *Ramadhan* menurut *kalénder Islam*. 3. Tujuannya adalah *supaya orang dapat merasakan dan memahami kehidupan orang-orang yang tidak beruntung*. 4. Puasa berakhir pada tanggal *1 Syawal*. Hari ini dinamakan *Idul Fitri* atau *Lebaran*. 5. *Untuk menunjukkan solidaritasnya*, umat Islam memberikan *zakat fitrah kepada orang-orang miskin*. Dengan demikian mereka dapat juga *ikut merayakan Lebaran*. 6. Selama *30 hari* orang-orang Islam tidak makan, minum atau merokok *dari matahari terbit sampai matahari tenggelam*. 7. Ucapan selamat yang dikirimkan *kepada sanak saudara, kawan, dan rélasi kerja* biasanya berbunyi «*Selamat Idul Fitri, Mohon Maaf Lahir dan Batin*».

► 14. Переведите на индонезийский язык.

1. Даже вблизи Картенз Пирамид единственная в тропиках горная вершина, покрытая вечными снегами, кажется страшной. 2. Эта женщина выглядит старше своих лет. 3. Кажется, что ему было грустно вчера. 4. Современная архитектура Джакарты кажется очень похожей на западную архитектуру, потому что там такие же дома и небоскребы, но все же это только кажется. 5. Каждый год мусульмане во всем мире празднуют окончание поста. Этот праздник носит название Идул Фитри, или Лебаран. В этот праздничный день люди обычно просят друг у друга прощение. Понятно, ведь все мы можем ошибаться, и люди далеко несвободны от недостатков. 6. В течение недели люди ходят друг к другу, поздравляя своих родственников, друзей и коллег по работе с праздником Идул Фитри. Горожане обычно уезжают навестить своих родных, которых они давно не видели. Многие из них – бывшие сельские жители, которые покинули родные места и уехали на заработки в большие города. По традиции молодые посещают старших, т.е. своих родителей, бабушек и дедушек, так как родители, бабушки и дедушки всегда остаются дома. Молодые – это дети, внуки, зятья и (или) невестки – приходят к ним, чтобы попросить прощения и благословения.

► 15. Объясните употребление частиц *kok, sih, déh, dong, lho* в предложениях.

1. Malam ini kok ramai sekali. 2. Kalau saya naik kelas, kita sekeluarga jalan-jalan ke luar kota, yuk? – Mau ikut tidak? – Mau dong. 3. Dasi ini pilihlah. – Kok tebal sekali kelihatan. – Sekarang dasi lebar sedang model. 4. Di luar hujan, ya? – Tidak, kok. 5. Sudah siang, kok masih tidur?! 6. Jakarta masih belum aman, kan? – Sudah kok. 7. Marah sih tidak. Cuma tidak puas. 8. Dia sih sudah saya bilang, tapi tak percaya juga! 9. Kamu bisa nyanyi? – Bisa dong! 10. Jangan begitu dong! 11. Ini baju Ibu. – Aduh, kok kebesaran sekali. 12. Surat yang baru diterima dari Pak Kodrat, diserahkannya kembali ke Kodrat, sambil berkata, «Coba déh, buka, apa sih isinya?» 13. Silakan membaca surat, pak. Itu hanya panggilan untuk Yadi. – O, iya, tapi tampaknya kok begitu penting, iya? 14. Lho, di mana Yadi? – tanya Pak Hardiman. – Dia masih bertugas di dapur, Pak. 15. Silakan Pak, saya akan mengurus tamu-tamu yang lain. Kodrat, temani Bapak-Bapak dulu ya. Kalau mau pesan yang lain-lain, beritahu saja Kodrat. Sama saja kok. 16. Lho kok sudah pulang? – tanyanya waktu melihat Kodrat sibuk membersihkan méja dan mengangkat gelas-gelas. 17. Siapa sih pelayan kecil itu? Kok dia sudah mengenal nama saya. Saya kan tak merasa memberitahukan nama saya kepadanya. 18. Selamat pagi Pak Hardiman! Masih jam sembilan begini kok sudah datang. Biasanya baru soré hari bapak datang. 19. Bu, sampai sekarang saya belum tahu, tawuran itu apa sih? 20. Dia mengucapkan selamat, sambil berkata, «Bérés, bérés semuanya. Tadi Bu Kus juga selalu menanyakan Pak Samsuri lho»... 21. «Bagi orang yang menyumbang dalam pembangunan mesjid di dunia Allah akan membangun sebuah rumah di sorga», kata seorang peminta sumbangan yang mengatasnamakan pembangunan mesjid. Yang duduk di kursi paling depan nyeletuk «Hai, mas, kalau semuanya menyumbang, apa sorga nggak jadi penuh oléh rumah? Jadi perumnas dong?»

► **16.** Закончите фразы диалога, используя индонезийские эквиваленты для русских слов и словосочетаний, данных в скобках.

1. Apa saja pekerjaan Ibu Hadi di rumah? – Wah, (перечень моих домашних дел (забот) довольно длинный). Pagí–pagí pukul lima saya (бужу детей, кипячу воду. В ожидании, пока закипит вода) saya sembahyang subuh. Lalu, saya (готовлю завтрак для семьи. Мы всегда завтракаем все вместе). – Wah, ramai, ya, Bu? – Selesai sarapan, setelah suami dan anak–anak berangkat, banyak tugas menunggu saya. (Знаете ли, у меня нет прислуги. Я все домашние дела делаю сама.) – (Можете ли вы сказать, что это за дела?) – Saya harus (стирать белье, делать покупки, подметать и мыть полы). – Wah, waktu Ibu habis untuk pekerjaan rumah tangga. – Memang (но у меня все же есть время, чтобы почитать книги или посмотреть телевизор.)

2. Santi sekolah di mana? – (Я учусь на втором курсе университета) – Bagaimana Santi pergi ke sana? – (Обычно на автобусе, иногда папа подвозит меня). – Pukul berapa Santi pulang Universitas? – (Обычно часа в три, если нет других дел. Если есть другие мероприятия, то могу вернуться вечером). – Ada kegiatan lain di luar universitas? – (Занимаюсь плаванием раз в неделю, иногда хожу в кино посмотреть новый фильм). Berapa uang saku Santi sebulan. (На этот вопрос ты можешь не отвечать, если не хочешь). – Tidak banyak. Cukup untuk ongkas naik kendaraan umum, makan di kantin dan kadang–kadang menonton film di bioskop.

3. Varak mau mencari apa? (Чем могу помочь? – Мне нужна батиковая рубашка.) Boléh saya coba dulu keméja ini? – Di sini, Pak. – (Эта мне подходит. Я куплю ее.) – Baik. Ada yang lain? – (Нет, только это.) – (А где платить, Вам или в кассу?) – (В кассу, там, около входа.) – Ya, terima kasih. – Sama–sama.

► **17.** Дайте ответную реплику в соответствии с содержанием диалога.

– Kok malam ini ramai sekali? Dengan mik suara orang berteriak «Allahuakbar...Allahuakbar!» Juga suara petasan memekakkan telinga. –

– Apa yang biasanya dilakukan orang pada malam menjelang Lebaran? –

– Apa orang tua, nénék dan kakék biasanya hanya tinggal di rumah pada hari raya itu? –

– Apa sih acara meréka? –

– Berapa lama biasanya Lebaran dirayakan? –

► **18.** Продолжите описание.

1. Rasa téh poci lain dari téh biasa. Penikmat téh poci lebih menyukai aroma téh berbau wangi melati, téhnya sangat pekat, warnanya mérah kehitaman. Kalau téh itu disajikan dalam keadaan panas mendidih bersama gula batu... .

2. Hampir setiap orang mendengar nama Candi Borobudur, nama dari sebuah monumén dari masa silam yang terbesar dan terindah di Indonésia. Di Asia Borobudur dapat disejajarkan dengan Sanchi dan Ayantha di India, Angkor Vat dan Bayon di Kamboja. Akan tetapi sampai sekarang belum dapat diketahui... .

3. Jakarta bukan saja menyandang gelar métropolitan, tetapi juga disebut mégapolitan. Karena itu masalah–masalah yang dihadapi oléh pemerintah DKI hampir sama dengan masalah–masalah yang dihadapi pemerintah kota seperti itu. Maklumlah, kepadatan penduduk di Jakarta cukup tinggi. Kondisi seperti di wilayah itu pun menimbulkan masalah – masalah baru... .

4. Membeli kado bukanlah sesuatu yang mudah saja. Aku ingin membeli hadiah ulang tahun untuk temanku yang sebentar lagi genap sembilan belas tahun. Aku pergi ke sebuah mal. Sambil jalan aku terus memikirkan apa sebenarnya yang harus kubelikan dia. Bunga sudah pernah kuhadiahkan

5. Ketika di Jakarta aku pernah ke toko buku untuk mencari buku yang kuperlukan. Saya ingat benar bahwa baru masuk toko aku dihampiri oléh seorang pelayan yang bertanya apa ada yang bisa dia bantu. Aku bilang mau mencari kamus karangan

► **19.** Выучите пословицы.

1. Lain ladang, lain belalang. 2. Alah jadi abu, menang jadi arang. 3. Sudah jatuh tertimpa tangga.

Kosakata

abu – пепел**alah = kalah** – быть побежденным**arang** – древесный уголь**belalang** – кузнечик**menang** – победить**tertimpa** – подвергнуться чему-л.; на кого-л.

упало, задавило, придавило/

обрушилось что-л.

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда:

- 1) кто-то занимается бесполезным делом;
- 2) и всему хорошему также приходит конец;
- 3) следует напомнить, что нужно выполнять данное обещание.

► 20. Перескажите текст.

Wayang mulai digemari lagi

Pertunjukan wayang kulit saat ini kembali digemari masyarakat Indonésia, setelah dalam kurun waktu lalu ditinggalkan oléh penggemarnya karena kalah dengan jenis pertunjukan moderen.

Sékretaris Jénderal (SékJén) Asosiasi Wayang ASEAN, Tupuk Sutrisno di Yogyakarta, Senin, mengatakan dalam menyelenggarakan berbagai kegiatan, sebagian masyarakat mulai menggelar kembali pertunjukan seni tradisional wayang kulit yang sebelumnya meréka tinggalkan.

«Yang mencengangkan justru sekarang di Jakarta sering digelar wayang kulit dalam setiap kesempatan. Misalnya perusahaan, instansi pemerintah maupun perorangan mulai «*nanggap*» wayang kulit untuk memeriahkan kegiatan hajatan», katanya di sela menghadiri Féstival Wayang Indonésia 2008.

Menurut dia, bahkan pertunjukan wayang kulit sudah menjadi média sosialisasi oléh instansi pemerintah. Dengan demikian, keberadaan wayang kulit diyakini akan hidup dan berkembang kembali.

«Jika di Jakarta saja meski warganya disibukkan dengan pekerjaan rutin dan banyak pilihan hiburan, namun meréka masih menyempatkan diri menonton pertunjukan wayang. Ini berarti seni tradisional ini diyakini bisa berkembang lagi», katanya.

Ia mengatakan, sudah saatnya masyarakat Indonésia kembali menghargai karya seni milik bangsa sendiri, apa lagi wayang sudah diakui dunia melalui UNESCO yang memberikan penghargaan sebagai karya agung budaya dunia....

(Disadur dari: Kompas 30.09.2009)

► 21. Прочитайте и выучите стихотворение Рендры (Rendra).

Pamplét penyair

Aku tulis pamplét ini
 karena pamplét bukan tabu bagi penyair,
 Aku inginkan merpati pos.
 Aku ingin memainkan bendéra–bendéra
 sémaphore di tanganku.
 Aku ingin membuat isyarat asap kaum Indian.
 Aku tidak melihat alasan
 kenapa harus diam tertekan dan termangu.

Aku tulis pamplét ini
 karena kawan dan lawan adalah saudara.
 Didalam alam masih ada cahaya.
 Matahari yang tenggelam diganti rembulan.
 Lalu bésok pagi pasti terbit kembali.
 Dan didalam air lumpur kehidupan,
 aku melihat bagai terkaca:
 ternyata kita, toh, manusia!

► 22. Составьте рассказы на темы: «Религия в Индонезии», «Праздник Лебаран в Индонезии», «Мой самый любимый праздник».

Урок 14

Префикс *ter-*

Префикс *ter-* присоединяется к основам в большинстве случаев без фонетических изменений: *tercatat* «записан, написан», *terjual* «распродан», *tertutup* «закрыт».

Вариант *te-* возникает в случае, если слово, к которому он присоединяется, начинается с согласного *r*: *teresap* (← *resap*) «пропитан», *terentang* (← *rentang*) «натянут».

Глаголы с префиксом *ter-* образуются:

- 1) от корневых глаголов:
 - terdiam* «замолчал» (← *diam* «молчать»);
 - terduduk* «невольнo сел» (← *duduk* «сидеть»);
 - terjatuh* «упал» (← *jatuh* «падать»);
- 2) от транзитивных КМ:
 - terjual* «продан» (← *-jual* «продавать»);
 - terbeli* «куплен» (← *-beli* «покупать»);
 - terbawa* «унесен» (← *-bawa* «нести»);
- 3) от глаголов с суффиксами *-kan* или *-i*:
 - terlupakan* «забыт» (← *-lupakan* «забыть»);
 - terselesaikan* «закончен» (← *-selesaikan* «закончить»);
 - terpenuhi* «заполнен» (← *-penuhi* «выполнить»);
 - terlengkapi* «пополнен» (← *-lengkapi* «пополнять»).

Префикс *ter-* образует непереходные глаголы от корневых глаголов и транзитивных КМ.

Значения слов с префиксом следующие.

1. Непредвиденное, неконтролируемое действие, переход в состояние под внешним воздействием:
 - tertinggal* «отставать, остаться» ← *tinggal* «остаться»;
 - terbengkalai* «быть брошенным» ← *bengkalai* «незаконченный»;
 - tersangkut* «зацепиться» ← *-sangkut* «зацепить».

Некоторые глаголы с этим префиксом выражают значение нахождения (положения, расположения) состояния объекта в результате осуществления какого-нибудь действия: *Di mana terletak tas ini?* «Где лежит эта сумка?»; *Di mana tertulis kalimat ini?* «Где написано это предложение?»; *Di mana terdapat gedung itu?* «Где находится то здание?».

В таких предложениях субъект действия не указывается: *Di mana terdapat kanguru?* – *Kanguru terdapat di Australia.* «Где обитают кенгуру?» – «Кенгуру живут в Австралии»; *Di mana terlukis bunga itu?* – *Bunga itu terlukis di kertas.* «Где нарисован этот цветок?» – «Цветок нарисован на бумаге».

Глаголы с префиксом *ter-*, выражающие значение нахождения (положения, расположения) состояния объекта в результате осуществления какого-нибудь действия часто употребляются в вопросительных конструкциях типа *apa yang*: *Apa yang tergambar di kertas ini?* «Что нарисовано на этой бумаге?»; *Apa yang tercatat di buku tulis itu?* «Что записано в той тетради?»; *Apa yang tergantung di sana?* «Что там висит?»; *Apa yang terdapat di sana?* «Что там находится?».

2. Возможность совершения какого-либо действия. Это значение выражается в глаголах с префиксом *ter-*, образованных от транзитивных КМ и транзитивных глаголов: *Peti yang seberat itu terangkat juga.* «И такой тяжелый ящик смогли поднять».

Глаголы со значением возможности совершения действия чаще употребляются в сочетании с отрицанием *tidak/tak*, указывая на невозможность сделать что-либо: *Nama orang itu tidak akan terlupakan*. «Имя того человека никогда не будет забыто»; *Kopi yang hangat itu tak terminum*. «Невозможно пить такой горячий кофе».

У части глаголов суффиксы и вторые части конфиксов *-kan*, *-i* производящей глагольной основы опускаются:

–*lindung*–*i* «защищать, укрывать» → *terlindung* «защищен, укрыт»;

–*bukti*–*kan* «доказывать» → *terbukti* «доказан»;

–*laksana*–*kan* «осуществлять» → *terlaksana* «осуществлен»;

–*lupa*–*kan* «забывать» → *terlupa* «забыт».

У другой части сохраняются:

terpenuhi [← *penuhi* «выполнять»] «выполнен»;

teratasi [← *atasi* «преодолевать»] «преодолен».

3. Непроизвольность, внезапность, непреднамеренность совершения действия: *Udin terjatuh dari pohon*. «Удин упал с дерева»; *Saya terbangun*. «Я внезапно проснулся»; *Bukumu terbawa oléh saya*. «Я нечаянно унес твою книгу»; *Pénamu terambil oléh Yani*. «Яни нечаянно взял твою ручку»; *Topimu terpakai oléhnya*. «Он по ошибке надел твою шляпу».

Значения непредвиденности или произвольности могут относиться к тем лицам, о которых говорится в контексте, и к говорящему.

При некоторых глаголах подлежащее может означать и объект, субъект действия: *teringat* «вспомниться» и «вспомнить». Возможны такие употребления, как: *teringatlah oléh saya peristiwa* «вспоминаются события» и *saya teringat akan/pada anak saya* «я вспоминаю своего сына».

Некоторые глаголы в разных контекстах означают произвольное, неконтролируемое действие и возможность подвергнуться действию.

В конструкциях с такими глаголами внимание говорящего сосредоточено на объекте, а не на субъекте, который, как правило, не указан. Но субъект может быть обозначен, и тогда он всегда вводится с помощью предлога *oléh*: *Maaf, kopimu terminum oléh saya*. «Извини, я нечаянно выпил твой кофе»; *Bukumu terbawa oléh meréka*. «Они унесли твою книгу нечаянно»; *Pénamu terpakai oléh Hasan*. «Хасан по ошибке писал твоей ручкой»; *Hal itu terselesaikan oléhmu*. «Ты смог завершить (закончить) это»; *Semua makanan itu terhabiskan oléhnya*. «Он съел всю еду».

В подавляющем большинстве случаев в глаголах с префиксом *ter*– выражается значение результативности.

Качественное значение получается от транзитивных КМ:

tercinta «дорогой» (← *–cintai* «любить»);

terhormat «уважаемый» (← *–hormati* «уважать»);

ternama «известный» (← *–namai* «называть»);

terpercaya «надежный» (← *–percaya* «доверять»);

Отдельные глаголы с *ter*– лексикализированы:

terdiri dari «состоять из»;

terbagi atas «разделен на»;

termasuk «включая».

Имеются некоторые служебные слова, образованные по конверсии от глаголов: *terhadap* «в отношении, в направлении».

Глаголы с конфиксом *ber-...-kan*

В индонезийском языке имеется целый ряд глаголов, в составе которых выделяется конфикс *ber-...-kan*. Первая часть конфикса совпадает с префиксом непереходных глаголов *ber-*, а вторая часть – с суффиксом *-kan*, который образует основы переходных глаголов. Эти глагольные формы весьма употребительны, хотя и архаичны.

От существительных с предметным значением конфикс *ber-...-kan* образует непереходные предикативы с обязательным дополнением. Значения слов с конфиксом следующее:

1. Иметь, применить, употребить некое лицо (предмет) в качестве, в роли, в функции кого-либо или чего-либо»:

- dasar* «основа» → *berdasarkan* «основываться»;
- landas* «опора» → *berlandaskan* «опираться»;
- batas* «граница» → *berbataskan* «быть ограниченным»;
- istri* «жена» → *beristrikan* «женат».

Эти глаголы всегда имеют при себе дополнение, выраженное существительным, простым или производным, или номинативным словосочетанием: *beristrikan orang Sunda* «жениться на сунданке», *berselimutkan jas hujan* «накрываться плащом», *bersenjatakan bedil* «вооружиться винтовкой», *berpedomankan kompas* «ориентироваться по компасу».

2. Покрывать слоем вещества, снабжать изображением. Это значение получается от транзитивных КМ:

- ukir* «вырезать, ваять» → *berukirkan* «с вырезанным узором»;
- tulis* «писать» → *bertuliskan* «надписан»;
- cetak* «печатать» → *bercetakkan* «на котором напечатано»;
- hampar* «стелить» → *berhamparkan* «устлан».

Эти глаголы также имеют при себе обязательное дополнение.

Глаголы *berserakkan* «разбросать», *bermandikan* «купаться» имеют соотносительные формы с префиксом *di-* и суффиксом *-kan*, в которых выражается пассивное значение. Иными словами, они могут быть заменены в предложении на пассивные формы с префиксом *di-*: *Malam ini bertaburkan (ditaburkan) bintang*. «Вечером небо было усыпано звездами»; *Kota bermandikan (dimandikan) cahaya bulan*. «Город купался в лунном свете».

Конструкция с *ber-...-kan* глаголами

Если в конструкции с *ber-...-kan* глаголами подлежащее означает место, то значение этой конструкции – контакт двух предметов. Второй размещенный предмет обычно выражен беспредложным дополнением: *Lantai berhamparkan permadani*. «Полы устланы коврами».

Союз *seandainya*

Союз *seandainya* и его варианты *andaikan*, *andaikata* «предположим, допустим, в случае если бы» – союзы маловероятного условия.

Придаточная часть, вводимая этими союзами, обычно стоит перед главной частью: *Seandainya dia tidak menepati janji, apa tindakanmu?* «Предположим, он не выполнит своего обещания, что ты тогда будешь делать?»

В начале главной части могут стоять слова, выражающие разную степень уверенности говорящего в необходимой связи условия и следствия: *tentu* «конечно», *pasti* «несомненно», *mungkin* «возможно»: *Seandainya usaha ini tidak gagal, perkembangan peristiwa di negeri kita pasti lain*. «Если эти усилия не были

бы предприняты впустую то, несомненно, развитие событий у нас в стране было бы иным» или «Если (допустим) эти усилия не будут предприняты впустую то, несомненно, развитие событий у нас в стране будет иным» (нереальное о прошлом).

При нереальности условия, в частности, относящегося к прошлому, в главной части обычно используется *akan*: Andaikata dia sendiri diturunkan dari priyayi–priyayi, mungkin dia akan berpikir. «Если бы и он сам был аристократического происхождения, то, может быть, он бы подумал».

Конструкция личного субъекта действия

В части конструкций с непереходными глаголами с префиксами *ter–*, конфиксами *ke–...–an*, *ber–...–kan* и другими выражается значение изменения состояния, перехода в другое состояние либо самопроизвольное, обусловленное извне. В таких конструкциях значение подлежащего почти сближается со смысловой ролью объекта.

В части таких конструкций дополнение, обозначающее личный субъект действия, вводится предлогом *oléh*. Довольно редко используется беспредложное дополнение, сходное с агентивным дополнением при пассивном глаголе с префиксом *di–*. Тот же предлог *oléh* вводит и обозначение причины изменения, выраженного в предложении.

Дополнение, вводимое предлогом *oléh*, означающее личный субъект действия, может быть соотнесено с любым лицом. Агентивные энклитики непосредственно при глаголе практически не употребляются. Конструкция выражает результат действия, при глаголах с префиксом *ter–* часто неожиданный или нежелательный: Hal ini takkan terlupakan *oléh* saya. «Этого я никогда не забуду»; Obat pahit itu terminum *oléhnya*. «Он выпил это горькое лекарство»; Pelajaran itu sudah hafal *oléhnya*. «Он уже выучил этот урок».

Дополнение с предлогом *oléh* или без него, следующее сразу за глаголом, может означать неодушевленный предмет. Состояние же подлежащего не является следствием целенаправленного воздействия этого предмета, потому что сам этот предмет обуславливает это состояние своими свойствами, природой, локализацией: Nomor rumah terlindungi daun pohon yang rindang. «Номер дома был скрыт густой листвой дерева»; Pelahan–lahan sosok tubuhnya tertutup *oléh* alang–alang. «Постепенно его фигура скрывалась в высокой траве аланг–аланг».

При некоторых глаголах предлог *oléh* чередуется с предлогом *dengan*: Puncak gunung itu terbalut *dengan* kabut. «Вершина горы окутана туманом».

Отсутствие дополнения с предлогом может выражать следующие значения:

1) **личный субъект известен по контексту или ситуации.** Конструкция означает событие, результат или невозможность результата, как правило, с отрицанием: Tak lama kemudian terdengar jawabannya. «Немного спустя послышался его ответ»; Pintunya terkunci. «Дверь была заперта на ключ»;

2) **субъект неопределенный.** Конструкция при неопределенном субъекте может быть результативной, потенциальной, или качественной. Качественное значение возникает тогда, когда используются глаголы мысли, восприятия, духовного отношения: Di pita itu tertulis... «На ленте было написано...»; Tiang bambu terancang di halaman. «Флагшток установлен в центре площади»; Kaki tangannya terikat. «Он был связан по рукам и по ногам»; Impiannya terkabul. «Его мечта сбылась»; Namanya cepat terkenal. «Его имя скоро стало известным»;

3) **деятель или фактор, вызвавший переход в данное состояние, отсутствует.** Действие показано как самопроизвольное: Perahunya terdampar ke pantai. «Лодку выбросило на берег»; Tiba–tiba pintu terbuka. «Внезапно дверь открылась»; Kegembiraan terlukis pada wajahnya. «Радость изобразилась на его лице»; Perubahan besar terjadi. «Произошли большие перемены»; Dia terjatuh dari pohon. «Он упал с дерева».

Тексты и диалоги

Téks 1. Lambang Negara Républik Indonésia.

Pemerintah Républik Indonésia memilih lambang garuda sebagai lambang resmi Républik Indonésia melalui Peraturan Pemerintah No. 66 Tahun 1951 yang memutuskan: Lambang Negara Républik Indonésia terbagi atas tiga bagian, yaitu Burung Garuda, yang menéngok dengan kepalanya lurus ke sebelah kanannya; Perisai berupa jantung yang digantung dengan rantai pada léhér Garuda; Semboyan ditulis di atas pita yang dicengkeram oléh Garuda. Warna yang dipakai adalah tiga, yaitu mérah, putih dan kuning emas, sedang dipakai pula warna hitam dan warna sebenarnya dalam alam. Garuda yang digantungi perisai dengan memakai paruh, sayap, ékor dan cakar mewujudkan lambang tenaga pembangun. Sayap Garuda berbulu 17 dan ékornya berbulu 8. Di tengah–tengah perisai, yang berbentuk jantung itu, terdapat sebuah garis hitam yang maksudnya melukiskan khatulistiwa. Lima buah ruang pada perisai itu masing–masing mewujudkan dasar Pancasila. Di bawah lambang tertulis dengan huruf latin sebuah semboyan bahasa Jawa Kuno, yang berbunyi: BHINNÉKA TUNGGAL IKA. Peraturan Pemerintah ini mulai berlaku pada tanggal 17 Agustus 1950 dan ditetapkan di Jakarta pada tanggal 17 Oktober 1951 oléh Présidén Républik Indonésia (Soekarno) dan Perdana Menteri (Sukiman Wirjosandjojo). Diundangkan pada tanggal 28 Nopémber 1951 oleh Menteri Kehakiman (M. Nasroen).

(Dari: Kompas)

Kosakata

bagian – 1) часть, доля; 2) раздел, отдел**berbentuk** – в виде чего-л.**berbulu** – покрытый перьями**berlaku** – 1) происходить, случаться;

2) действовать, иметь силу

berupa – 1) иметь форму; 2) иметь вид
(в форме или виде чего-л.)**cakar** – 1) лапа с когтями, коготь; 2) царапина**dasar** – 1) основа, основание; 2) основной
принцип**garuda** – *миф.* Гаруда (птица, на которой
летали индуистские боги; символ
могущества)**jantung** – сердце**kehakiman** – 1) правосудие, юстиция;

2) отправление правосудия, суд

kuno – древний, старинный**lambang** – символ, эмблема, герб**lambang negara** – государственный герб**latin** – латинский**léhér** – шея**memilih (pilih)** – 1) выбирать, делать выбор;
избирать; 2) предпочитать**memutuskan (putuskan)** – 1) решать,
принимать решение; 2) разрывать**mencengkeram (cengkeram)** – 1) вцепляться
когтями; 2) крепко сжимать,
стискивать**menetapkan (tetapkan)** – 1) устанавливать;

2) постановлять, решать

menggantung (gantung) – вешать, подвешивать**mengundangkan (undangkan)** – 1) узаконивать;

2) провозгласить законом

mewujudkan (wujudkan) – 1) осуществлять,
проводить в жизнь;

2) придавать вид

Pancasila – Панча Сила (пять принципов
государственной идеологии
Республики Индонезия)**paruh** – клюв**peraturan** – 1) правило; 2) постановление**Perdana Menteri** – премьер-министр**perisai** – щит**pita** – лента**rantai** – цепь, цепочка**ruang** – *здесь:* секция**sayap** – 1) крыло; 2) крыло, фланг**semboyan** – 1) девиз, лозунг; 2) пароль**tenaga** – 1) энергия, сила; 2) персонал, личный
состав**terbagi** – разделен**terdapat** – иметься, встречаться**yaitu** – то есть; а именно

Запомните. Ingatlah

melalui Peraturan Pemerintah – по правительственному постановлению

terbagi atas – разделен на

menéngok dengan kepalanya lurus ke sebelah kanan – с головой, повернутой направо

di tengah–tengah – в самом центре, в середине

Bhinnéka Tunggal ika – различны, но едины (девиз на государственном гербе Республики Индонезия)

Téks 2. PANCASILA.

1. Ketuhanan Yang Maha Ésa.
2. Kemanusiaan Yang Adil dan Beradab.
3. Persatuan Indonésia.
4. Kerakyatan yang dipimpin oléh Hikmah Kebijaksanaan dalam permusyawaratan/perwakilan.
5. Keadilan sosial bagi seluruh rakyat Indonésia.

Kosakata

adil – справедливый

beradab – 1) культурный, воспитанный;
2) цивилизованный

Ésa – единый, единственный

hikmah – житейская мудрость

keadilan – справедливость

kebijaksanaan – ум, мудрость

kemanusiaan – гуманизм; гуманность

kerakyatan – 1) народный; 2) демократия,
демократический

ketuhanan – 1) божественность;

2) религиозность, вера в бога

maha – большой, великий

permusyawaratan – 1) совещание заседание;
конференция;
2) консультация

persatuan – 1) союз, ассоциация; 2) единство

perwakilan – представительство

Запомните. Ingatlah

Ketuhanan Yang Maha Ésa – вера в (единого) бога

Kemanusiaan Yang Adil dan Beradab – гуманизм, основанный на справедливости и цивилизованности

Kerakyatan yang dipimpin oléh Hikmah Kebijaksanaan dalam perusyawaratan perwakilan – демократизм дискуссий и выборов, основанный на житейской мудрости и благоразумии

Téks 3. Rusia Dari Masa Ke Masa.

Rusia membentang di tiga perempat wilayah bekas Uni Soviét dari Barat ke Timur yaitu dari laut Baltik sampai ke pulau Sakhalin sepanjang kira-kira sepuluh ribu kilométer, dan dari Utara ke Selatan yaitu dari laut Putih sampai laut Hitam sepanjang kira-kira lima ribu kilométer. Sebagian negeri itu terletak di Éropa dan sebagian yang lain di Asia. Secara géografis, Rusia merupakan negara yang memiliki wilayah terluas di dunia (17,8 juta km), terdiri atas 11 zona waktu (bandingkan dengan Indonésia yang hanya memiliki 3 zona waktu).

Rusia berasal dari kekaisaran besar abad ke–15. Sejarah Rusia Soviét dimulai ketika pada Fébruari 1917 kaum révolusionér berhasil menggulingkan kekuasaan Tsar dan membentuk pemerintah sementara Rusia yang bersifat kompromistis. Namun, karena dukungan massa kaum Bolsyewik yaitu sayap radikal Partai Pekerja Sosial Démokrat Rusia pimpinan V.I. Lenin melakukan kudéta merebut kekuasaan ke dalam tangannya dan membentuk negara Rusia Soviét pada Oktober tahun itu juga. Negeri yang masih muda ini menghadapi

keadaan yang sangat sukar. Setahun kemudian rakyat Rusia berjuang melawan Tentara Putih, tentara–tentara asing dan menang.

Ketika Uni Soviét mengadakan kongrésnya yang pertama, 30 Désémber 1922, Joseph Stalin mengusulkan satu perserikatan di bawah Républik Féderasi Rusia sebagai républik terbesar. Ketika itu para peserta kongrés puas dengan formulasi yang menurut meréka telah memecahkan masalah nasionalisme tiap républik.

Pada masa–masa awal Uni Soviét menghadapi banyak percobaan dan kesukaran yang harus diatasi. Misalnya pada waktu Perang Patriotik Besar ketika rakyat serentak bangun untuk melawan Jerman fasis yang menyerbu ke US dan merusak negeri itu sehingga perkembangan damai terhenti. Mulai hari–hari pertama Perang Patriotik Besar rakyat Uni Soviét melakukan perlawanan gagah berani terhadap tentara Jerman fasis dan menang.

Kini Féderasi Rusia adalah salah satu negara adidaya. Secara politis, Rusia merupakan anggota tetap Déwan Keamanan PBB, anggota Group 8, G–20 dan BRIC (Brasil, Rusia, India dan Cina), sebuah aliansi negara kuat di dunia selain Blok NATO di bawah Amérika Serikat.

Dengan segala poténsinya dan prédikat negara adidaya, keberadaan Rusia sangat penting dan stratégis dalam memainkan perannya di berbagai belahan dunia, termasuk di kawasan Asia Tenggara. Di kawasan yang paling dinamis di dunia ini, Rusia ikut serta memainkan perannya dalam berbagai forum regional dan sub–regional Asia Pasifik seperti APEC, ASEAN+Rusia, dan lain–lain.

Dinamika politik dan hubungan luar negeri Rusia di berbagai belahan dunia memunculkan interaksi dengan semua negara mitranya, termasuk dengan Indonésia. Secara resmi hubungan RI–Rusia dimulai pada tahun 1950 ketika negeri beruang mérah tersebut membuka perwakilan diplomatiknya di Indonésia. Sejak itu, hubungan keduanya berlangsung tanpa jeda, meski tidak selalu mulus, ada pasang surut. Pada suatu masa hubungan RI–Rusia pernah sedemikian mesranya, tapi di masa lain sempat mendingin.

Ketika Perang Dingin berakhir dan prosés globaliasi terus berlanjut, terjadi perubahan pemerintahan di kedua negara. Meski tidak bersamaan, Partai Komunis di Rusia tumbang, begitu pun pemerintahan Ordé Baru di Indonésia ikut léngsér. Perubahan ini merekatkan kembali hubungan RI–Rusia. Untuk mempertegas hal tersebut, kedua pemimpin negara mulai kembali saling kunjung dan kerjasama di berbagai bidang.

Républik Rusia terdiri dari beberapa républik otonom, daérah téritorial dan daérah otonom.

(Sumber: TÉMPO dan Kompasiana)

Kosakata

adidaya – сверхдержава

aliansi – альянс

bekas – след, отпечаток; бывший

belahan – часть

berhaluan – иметь курс

bersifat – иметь какой–л. характер, какое–л. свойство

beruang – медведь

damai – мир (отсутствие войны), мирный

dinamika – динамика, динамичность

dinamis – динамичный

diplomatik – дипломатический

dukungan – поддержка, помощь

formulasi – формулировка

forum – форум

interaksi – взаимодействие

globaliasi – глобализация

jeda – пауза

kaum bolsyewik – большевики

kawasan – регион

keberadaan – присутствие

kekaisaran – империя, царство

kesukaran – трудности, затруднения

kompromistis – компромиссный

kongrés – конгресс

kudéta – государственный переворот

léngsér – скользить вниз; опускаться; заходить

masalah – вопрос, проблема

massa – массы (народные)/массовый

melawan (lawan) – противостоять,

сопротивляться; выступать против

membentuk (bentuk) – формировать, создавать

memecahkan (pecahkan) – разбивать, ломать; решать (вопрос)

mempertegas – подчеркивать
memunculkan (munculkan) – проявить
menang – побеждать; выигрывать
menggulingkan (gulingkan) – катить, перекачивать; свергать, сбрасывать
mengusulkan (usulkan) – предлагать; выдвигать (кандидатуру)
merebut (rebut) – 1) отнимать, захватывать; 2) завоевывать
merekatkan (rekatkan) – *здесь:* сближать
merusak (rusak) – разрушать; ломать, портить; нарушать
mesra – дружественный, дружеский; теплый
mitra – партнер
mulus – гладкий
nasionalisme – национализм
otonom – автономный
Partai pekerja sosial demokrat Rusia – Российская социал-демократическая рабочая партия
patriotik – патриотический
perang – война
percobaan – попытка; испытание, проверка
perlawanan – сопротивление, борьба против кого-л., противодействие
perserikatan – союз, объединение

peserta – участник
pimpinan – руководство; под руководством
politis – политический
poténsi – потенциал
prédikat – наименование
puas – довольный, удовлетворенный
radikal – радикальный, коренным образом
régional – региональный
révolutionér – революционер, революционный
sebagian – отчасти, частично
sementara – в то время как, пока; некоторые, определенные; временный
sepanjang – вдоль чего-л.; в течение чего-л.
serentak – одновременно; все вместе, сообща; все, как один
stratégis – стратегический
subrégional – субрегиональный
tentara – армия
terdiri – состоять из чего-л.
terhenti – 1) остановлен, останавливаться; 2) прекращен, прекращаться
téritorial – территориальный
termasuk – включая
tsar – царь
tumbang – падать, опрокидывать; свергать
zona – зона, пояс, район

Запомните. Ingatlah

berasal dari – вести начало от чего-л., кого-л.
 daérah téritorial – территориальная область; край
 di berbagai belahan dunia – из различных частей мира
 membentang di tiga perempat wilayah – занимать три четверти территории
 menghadapi percobaan – испытывать трудности
 mengatasi kesukaran – преодолевать трудности
 memecahkan masalah – решать проблему
 melakukan perlawanan gagah berani terhadap – вести героическую борьбу против кого-л.
 terdiri dari/atas – состоять из чего-л.
 zona waktu – временной пояс

Комментарий

APÉC = **Asia Pasifik Economic Cooperation (Kerja sama Ekonomi Asia Pasifik)** – Азиатско-Тихоокеанское Экономическое Сотрудничество
ASEAN = **PNAT (Perhimpunan Negara Asia Tenggara)** – Ассоциация стран Юго-Восточной Азии
NATO – Организация североатлантического договора
PBB = **Perserikatan Bangsa-Bangsa** – Организация Объединенных Наций

Лексико-грамматический комментарий

Некоторые глаголы в определенных условиях обнаруживают функциональное сходство с предлогами. Это глаголы *menurut* «следовать», *melawan* «сопротивляться», *melalui* «идти мимо (через)». Все эти глаголы обычно переводятся предлогами, если в предложении имеется другой глагол, с которым они связаны по смыслу. *Например:* *berjuang melawan* «бороться против», *pergi melalui* «идти через», *bertindak menurut* «действовать согласно».

Глагол *menurut*, употребляемый в качестве предлога, часто вводит именные группы и имеет значение «в соответствии с, согласно, по»: *menurut perintah* «по приказу».

Dialog 1. Ke kampung.

Mus: Mardi, apa kamu mau ikut saya ke kampung?

Mardi: Siapa yang tinggal di sana? Apa kamu mau jalan–jalan saja?

Mus: O, saya mau melihat ibu dan adik saya. Kami punya rumah yang besar di sana.

Mardi: Bagaimana udara di kampung itu? Saya tinggal di désa yang dingin udaranya.

Mus: Kalau di kampung kami itu, udaranya énak dan segar sekali.

Mardi: Bagaimana alamnya? Saya mau membawa tustél untuk bikin gambar. Baik, saya mau ikut kamu.

Kosakata

énak – *здесь:* приятный, хороший

membikin gambar – фотографировать

tustél – фотоаппарат

Лексико-грамматический комментарий

1. Посредством удвоения в глаголе *jalan–jalan* «прогуливаться» выражается значение неопределенности, продолжительности действия.

2. Слово *désa* «деревня, сельская местность» обозначает населенный пункт более крупный, чем *kampung* «кампунг, деревня». *Désa* может состоять из нескольких *кампунгов*.

Dialog 2. Melawat ke India.

Rudi: Kau puas sekarang, terkaful akhirnya impianmu melawat ke India?

Dian: Ya, sayang. Ayo, sekarang kita menuju ke Taj Mahal dan dari sana ke makan Itmad–ud–Daulah.

Rudi: Bagaimana kalau bésok saja kita mulai tamasya menikmati keindahan kota. Sekarang lebih baik kita istirahat saja sesudah perjalanan panjang. Setuju?

Dian: Tidak. Dengan Taj Éxprés yang méwah mana mungkin kita lelah. Saya ingin mengambil foto di bénténg Agra itu.

Rudi: Baiklah, jika kau ingin begitu, saya tidak keberatan.

Dian: Rudi, seandainya engkau seorang raja, engkau buat untuk saya tempat peristirahatan seperti Taj Mahal?

Rudi: Tidak.

Dian: Tidak, katamu?

Rudi: Tidak, saya tidak akan membuat tempat paristirahatan terakhir, sayang. Saya akan membuat tempat istirahat untuk akhir pekan.

Kosakata

terkabul – исполнена (о просьбе);
удовлетворено (о желании)
bénténg – крепость
impian – мечта
jika – если
melawat (lawat) – совершать путешествие

makam – гробница, могила
sayang – *здесь*: дорогой, любимый
seandainya – предположим, допустим
peristirahatan – место отдыха
akhirya – наконец, в конце концов
keberatan – возражение

Запомните. Ingatlah

mana mungkin / bagaimana boleh – возможно ли, как можно
tempat peristirahatan terakhir – мавзолей, гробница
mengambil foto/mengambil gambar – фотографировать
tidak keberatan – не возражать

Dialog 3. Seandainya.

A.: Seandainya saya bola lampu...
B.: Saya arus listriknya.
A.: Seandainya saya maling...
B.: Saya polisinya.
A.: Kok begitu?
B.: Biar kau selamat.

Kosakata

bola lampu – электрическая лампочка
arus – поток, течение
arus listrik – электрический ток

selamat – 1) безопасный; 2) цел и невредим;
3) счастье, удача
maling – вор, воровство

Упражнения

► 1. Ответьте на вопросы.

A. 1. Apakah yang anda ketahui tentang lambang negara Républik Indonésia? 2. Lambang negara Républik Indonésia terdiri atas berapa bagian? Sebutkanlah bagian-bagian itu! 3. Warna apa saja yang dipakai pada lambang negara Républik Indonésia? 4. Apakah yang dimaksud dengan semboyan Bhinéka Tunggal Ika? 5. Apa yang diwujudkan dalam burung Garuda pada bulu léhér, bulu sayap dan bulu ékor? 6. Apa yang mewujudkan dasar Pancasila? 7. Sejak kapan Peraturan Pemerintah no.66 mulai berlaku dan diundangkan?

B. 1. Républik Rusia terdiri dari berapa republik otonom, daérah teritorial dan daérah otonom? 2. Di mana terletak tanah air kita? 3. Sejak kapan sejarah Rusia Soviét dimulai? 4. Dari mana ke mana wilayah Rusia terbentang? 5. Pada tanggal, bulan dan tahun berapa Uni Soviét mengadakan kongrésnya yang pertama? 6. Apa yang diputuskan pada kongrés Uni Soviét yang pertama? 7. Mengapa para peserta kongrés puas dengan formulasi yang diusulkan oléh Joseph Stalin? 8. Percobaan dan kesukaran apa yang harus diatasi pada masa awal Uni Soviét?

► 2. Вставьте вместо точек нужную форму глагола.

A. *Menyebut, disebut, tersebut.*

1. Bandung juga ... orang Parisnya Jawa. 2. Orang ... Pamir Atap dunia. 3. Tentang perlawanan penduduk kota Surabaya banyak ... dalam buku-buku sejarah. 4. Di antara pengarang Indonésia yang pernah mengunjungi negeri kita ... nama Pram.

B. Membentang, terbentang, dibentang.

1. Républik Indonésia ... dari Barat ke Timur, dari Sabang sampai Merauké. 2. Sawah–sawah ... luas di sepanjang pulau Jawa. 3. Adik saya ... kertas di méja untuk menggambar. 4. Jalan keréta api yang baru sudah ... ke bagian Timur Jauh negeri kita.

C. Menduduki, diduduki, terduduki, terduduk, duduki.

1. Tamu–tamu ... tempat di muka. 2. Semua kursi di méja itu sudah ... 3. Jangan kau ... kursi yang rusak itu! 4. Pulau itu tidak ... orang. 5. Ia jatuh ... 6. Kursi museum tidak boléh ...

D. Menggulingkan, digulingkan, tergulingkan, terguling, berguling.

1. Sebuah batu besar jatuh ... dari atas gunung yang tinggi itu. 2. Siapa yang ... mobil di jalan ini tak ada yang tahu dan kapan ...nya juga tak ada yang tahu. 3. Raja Darmawangsa yang memerintah di Kediri ... oléh orang–orang kuat yang tidak menyukainya. 4. Pemerintahan militér yang kuat sukar ...

E. Menghadapi, dihadapi, terhadap, hadapi.

1. Tahun ini negeri kita ... pekerjaan besar. 2. Keadaan yang sukar harus saya ... juga. 3. Meréka duduk ... berbagai makanan yang énak. 4. Banyak percobaan dan kesukaran ... rakyat Uni Soviét pada waktu Perang Patriotik Besar. 5. Segala kasukaran akan mudah ... jika kita mengatasinya bersama.

F. Rusak, merusak, dirusak, terusak.

1. Ah, sayang, ... oléh saya kamusmu yang bagus ini. 2. Jalan ini tak bisa dilalui karena ... 3. Pembangunan damai negeri kita ... tentara fasis Jerman. 4. Hujan yang turun sepanjang hari ... sawah ladang petani. 5. É, jangan menduduki bukuku! Nanti ...

G. Mengatasi, diatasi, teratasi.

1. Tak ... oléhnya kesukaran yang begitu besar. 2. Impiannya untuk ... orang lain tidak terkabul juga. 3. Mémang dia orang tertinggi, tak ada yang ...nya. 4. Soal ini sangat mudah ... jika kau tahu bagaimana.

H. Berhenti, terhenti, menghentikan.

1. Akhyar dan Aninah ... permainannya. Terdengar oléh meréka suara ayahnya memanggil. 2. Mengapa kau ... membaca? 3. Pekerjaan kami ... karena arus listrik ... tadi. 4. Bis ... tepat di depan rumah kami. 5. Jangan ..., ayo jalan terus!

I. Mengabulkan, dikabulkan, terkabul.

1. Impian adik untuk mempunyai tas sekolah baru akhirnya ... juga. 2. Kami ingin pada waktu liburan ini bertamasya ke Borobudur. Ibu ..., tetapi ayah tidak. 3. Jangan semua yang diinginkan anak ... Itu tidak baik.

► **3.** Заполните пропуски в предложениях словами и словосочетаниями из текста Lambang Negara Républik Indonésia.

1. Lambang garuda sebagai lambang resmi Républik Indonésia ... 2. Peraturan Pemerintah Républik Indonésia memutuskan ... 3. Lambang negara Républik Indonésia terbagi atas tiga bagian, yaitu ... lurus ke sebelah kanannya; ... pada léhér Garuda; ... ditulis di atas pita ... 4. ... sedang dipakai pula warna hitam dan warna ... 5. Garuda ... mewujudkan lambang tenaga pembangun. 6. Di tengah–tengah perisai ... yang maksudnya ... 7. ... mewujudkan dasar Pancasila. 8. Di bawah lambang ... sebuah semboyan ... 9. Peraturan Pemerintah ini mulai ... pada tanggal 17 Agustus 1950 ... di Jakarta pada tanggal 17 Oktober 1951 ... pada tanggal 28 Nopémber 1951.

► **4.** Раскройте скобки, подобрав нужную форму глагола.

1. Tanah air kita yaitu Rusia (bentang) di tiga perempat wilayah bekas Uni Soviét. 2. Sebagian negeri klta (letak) di Éropa. 3. Rusia (asal) dari kekaisaran besar abad ke–15. 4. Pemerintah sementara Rusia yang bersifat kompromistis (bentuk) pada Februari 1917 ketika kaum révolusionér berhasil (guling) kekuasaan tsar. 5. Negeri yang masih muda ini (hadap) keadaan yang sangat sukar. 6. Kongrés Uni Soviét yang pertama (ada) pada 30 Désémber 1922. 7. Banyak percobaan dan kesukaran harus (atas) pada masa awal Uni Soviét.

8. Menurut para peserta kongrés Uni Soviét yang pertama fotmulasi perserikatan bisa (pecah) masalah nasionalisme tiap républik. 9. Formulasi satu perserikatan di bawah Républik Féderasi Rusia sebagai républik terbesar (usul) pada kongrés Uni Soviét yang pertama. 10. Perkembangan damai di negeri kita (henti) pada waktu Perang Patriotik Besar ketika rakyat serentak bangun untuk (lawan) Jerman fasis.

► 5. Вставьте вместо точек предлоги.

1. Ayo, kita keluar sebentar ... menghirup udara segar. 2. Ani mendudukkan adiknya ... méja makan. 3. Penduduk Tiongkok lebih banyak ... penduduk India. 4. ... kecil dua anak perempuan itu bersahabat kental. 5. ... kata abang bibi sakit keras dan sekarang ... rumah sakit. 6. Jawaban ... pertanyaan itu harus dipikir baik-baik. 7. ... jalan tumbuh pohon-pohon kelapa yang indah menghijau. 8. ... senang hati saya menerima undangan itu. 9. Carilah pikiran utama yang terdapat ... bacaan itu. 10. Saya hanya bisa menunggumu ... jam 5 soré. 11. Anéhnya ... catatan saya tidak tertulis sama sekali tentang itu. 12. ... lantai pertama ... lantai terakhir kantor kami sudah pindah ... gedung baru. 13. Hampir setiap hari ... pésta Tati ... selesai sekolah pergi latihan tari. 14. ... belajar di sekolah ia selalu menunjukkan kepandaian istimewa, apalagi sekarang di institut. 15. Mengapa hantu selalu ada ... tempat yang tak ada orang ... waktu malam? 16. Isi drama itu ... anak penakut yang memancing ikan tetapi takut ... hantu penunggu sungai.

► 6. Дайте ответ, употребляя глагол *menjadi*.

1. Apakah dulu bapakmu dokter? 2. Dulu Saudara guru dan sekarang siapa? 3. Sudah lama ia dosén institut kita. Di mana dulu dia bekerja? 4. Dulu Anda kepala sekolah dan sekarang siapa? 5. Dulu ibu anda pegawai kantor pemerintah dan sekarang siapa? 6. Abangmu dulu seorang insinyur pertanian dan sekarang? 7. Dulu kakaknya pemain drama dan sekarang?

► 7. Образуйте нужную форму глагола от данных в скобках. Переведите предложения.

1. Teman saya (tunjuk) kamus Indonésia–Rusia baru. 2. Sebelum tidur, lebih baik (buka) jendéla. 3. Sesudah (bersih) papan tulis saya terus duduk. 4. Ibu selalu (naséhat) jangan (diri) pada jendéla, nanti sakit. 5. Ceritanya kadang–kadang (senang) saya. 6. Meréka biasa (bicara) soal–soal sehari–hari dengan saya. 7. Makanan itu tidak bisa (masak) tanpa sayur–sayuran. 8. Bahasa Indonésia sudah banyak (selidik) oléh ahli bahasa di berbagai negeri. 9. Nyonya rumah mana tidak (suka) flat yang bersih dan indah?! 10. Ingat bahwa harus banyak (makan) sayur–sayuran dan buah–buahan. Ini naséhat dokter.

► 8. Составьте сложные слова, одним из компонентов которых являются: tulis, tua, kamar, ruang, tanah, bapak, jawab, gagah, keréta, jas, musim, anak, buta, suntuk, rumah, ilmu, sekolah, ibu, hari, makan.

► 9. Образуйте существительные с суффиксом *-an* или конфиксом *per...-an* от слов, данных в скобках. Переведите предложения.

1. Yang paling saya senangi (belajar) bahasa asing. 2. Saya tak sanggup membaca (menulis) yang begitu buruk. 3. Sesudah itu meréka pergi menolong Pak Amat mengakhiri (bekerja) di sawah. 4. Siapa yang berani melakukan (berbuat) itu? 5. Segala (bertanya) yang diberikan tak terjawab oléhnya. 6. Hasan dan ayahnya pergi ke stasiun hendak menjemput (dagang). 7. Kedua orang suami isteri itu mengadakan (berjalan) jauh ke negeri Timur. 8. Sayang sekali kami tak dapat ikut menéngok ke rumah (beristirahat) ibu dan ayah di luar kota. 9. (menonton) wayang biasa dilakukan semalam suntuk. 10. (menyebut) itu sekarang tidak dipakai lagi. 11. Di institut kita diajarkan berbagai–bagai (mengajar). 12. Buku ini terdiri dari bebarapa (membagi). 13. Setiap (berkata) mempunyai bentuk dan arti masing–masing dalam kalimat. 14. (bersahabat) di antara kedua negeri kita akan berkembang terus. 15. Yang paling utama bagi kita semuanya sekarang menjaga (berdamai) di seluruh dunia. 16. Seorang maling melakukan (coba) memasuki rumah méwah orang kaya di kota kami.

17. Jas hujan (membuat) negeri mana yang kau pakai itu? 18. (membangun) yang bertingkat dua itu adalah toko (memakai) yang terbesar di kota ini.

► 10. Вставьте вместо точек слова: *datang, tiba, sampai*.

1. Bulan yang akan ... saya hendak ke Surabaya. 2. Tengah malam tentara kita ... di médan perang. 3. Coba, suruh ia ... sebentar kepada saya. 4. Tiada ... hatinya hendak meninggalkan adiknya. 5. Jangan duduk di jalan orang pergi ... itu. 6. Saya ... hendak berjumpa dengan Tuan Agus. 7. Tiadalah ... seperti yang engkau katakan dulu. 8. Saya pukul kau ... setengah mati, kalau bercerita tentang itu. 9. Lama sebelum keréta api itu ... kami sudah di stasiun. 10. ... sekarang belum juga ... ia ke rumah kami. 11. Surat kami belum ... ke tangan Tuan Bakri di Jalan Tangerang. 12. Tiada ... pikiran saya hendak menolongnya. 13. Panggil bapakmu sebentar, ada tamu ... 14. Kemarin baru ke sini, sekarang ... lagi?

► 11. Заполните пропуски глаголами: *bersahabat, berpolitik, bertoko, bertanya, berkumpul, berjalan, berkembang, bertemu* или соответствующими им по смыслу существительными с конфиксом *per-...-an*.

1. Kami sering ... kepada guru besar mengenai sastra Indonésia. 2. Teman saya ... dengan saya di depan toko sepatu. 3. Di daérah kami sudah dibuka rumah makan baru. 4. ... dengan pengarang Indonésia itu sangat menyenangkan. 5. Hampir setiap hari saya ke tempat kerja naik bis, tetapi kalau cuaca baik kadang-kadang saya ... 6. Ibu Ani ... di dekat pasar. 7. Boléh saya menjawab atas ... itu? 8. Jangan ... dengan orang buruk! 9. Setiap orang harus selalu mengikuti .. politik dunia sebab dunia dengan sangat cepat. 10. Mengapa banyak orang ... di sini, apa yang terjadi? 11. ... sépak bola yang saya senangi Spartak. 12. Di sini ..., cuma saya tak hadir.

► 12. Составьте рассказы на темы: «Sedikit tentang negeri kita». «Lambang negara Républik Indonésia».

► 13. Переведите текст и составьте к нему вопросы.

Amir, Joko dan Darsono adalah anak kelas I Sekolah Menengah Pertama Kepanjen, Malang. Sejak dulu ketiga anak itu bersahabat kental. Meréka selalu belajar bersama, bermain bersama, dan pergi ke sekolah bersama. Pulangnya pun bersama pula. Akrab sekali persahabatan ketiga anak itu.

Dalam liburan bulan Désémber yang lalu Amir mengajak Joko dan Darsono pergi ke Jakarta. Selama lima hari Amir bersama ketiga temannya menginap di rumah pamannya di Jalan Suropati 12. Senang sekali Joko dan Darsono di ibu kota. Apa lagi karena meréka belum mengenal Jakarta sebelumnya.

Kosakata

bermain – играть

bersahabat kental – быть закадычными друзьями

persahabatan – дружба

► 14. Переведите словосочетания на русский язык.

Memilih lambang Garuda sebagai lambang resmi; melalui peraturan pemerintah; terbagi atas tiga bagian; menéngok dengan kepalanya lurus ke sebelah kanannya; perisai berupa jantung; digantung dengan rantai di léhér; di atas pita yang dicengkeram; warna sebenarnya dalam alam; mewujudkan lambang tenaga pembangun; mewujudkan dasar Pancasila; mulai berlaku; menteri kehakiman; perdana menteri; membentang di tiga perempat wilayah; berasal dari; menggulingkan kuasa; membentuk pemerintah sementara; sayap radikal; melakukan kudéta; merebut kekuasaan ke dalam tangannya; membentuk negara; menghadapi keadaan yang sangat sukar; setahun kemudian; mengadakan kongrés; berjuang melawan; memecahkan masalah; serentak bangun; terdiri dari, negara adidaya, berhaluan komunis, negeri beruang mérah, membuka perwakilan diplomatik, merekatkan kembali hubungan.

► 15. Переведите словосочетания.

Занимать три четверти территории; происходить от; натуральный цвет; разделен на три части; сформировать временное правительство; проводить съезд (конгресс); вступать в действие; радикальное крыло; совершить государственный переворот; свергнуть власть; год спустя; решить проблему; министр юстиции; держать в лапах; различны, но едины; символизировать энергию созидания; в виде сердца; латинскими буквами написано; правительственное постановление; символизировать принципы Панчасилы; провозгласить законом; под руководством.

► 16. Переведите текст.

Государственный герб Республики Индонезии изображает птицу Гаруду, которая символизирует энергию созидания. На крыльях Гаруды имеется по 17 перьев, хвост птицы состоит из 8 перьев, грудь птицы покрыта 45 чешуйками. Эти цифры символизируют дату провозглашения независимости – 17 августа 1945 г. На груди Гаруды имеется щит. Он разделен на пять секций, которые символизируют принципы Панчасилы.

Центральная секция щита является символом первого принципа Панчасилы – веры в единого бога.

В лапах Гаруда держит ленточку, на которой начертан девиз «Едины, но различны». Эти слова яванского поэта XIII в. Мпу Тантулара стали девизом индонезийского государства.

► 17. Дополнительный текст для пересказа.**Siapakah Désainer Logo Burung Garuda RI?**

Sejarahanya berawal pada tahun 1950 ketika dibentuk Panitia Téknis dengan nama Panitia Lencana Negara di bawah koordinator Menteri Negara Zonder Porto Folio Sultan Hamid II dengan susunan panitia téknis Muhammad Yamin sebagai ketua, Ki Hajar Dewantoro, M.A. Pellaupessy, Mohammad Natsir, dan RM Ngabéhi Purbatjaraka sebagai anggota. Panitia ini bertugas menyeléksi usulan rancangan lambang negara untuk dipilih dan diajukan kepada pemerintah.

Setelah rancangan terpilih, dialog inténsif antara perancang (Sultan Hamid II), Présidén RIS Soekarno dan Perdana Menteri Mohammad Hatta, terus dilakukan untuk keperluan penyempurnaan rancangan itu. Terjadi kesepakatan meréka bertiga, mengganti pita yang dicengkeram Garuda, yang semula adalah pita mérah putih menjadi pita putih dengan menambahkan semboyan «Bhinéka Tunggal Ika».

Pada tanggal 8 Fébruari 1950, rancangan final lambang negara yang dibuat Menteri Negara RIS, Sultan Hamid II diajukan kepada Présidén Soekarno. Rancangan final lambang negara tersebut mendapat masukan dari Partai Masyumi untuk dipertimbangkan, karena adanya keberatan terhadap gambar burung garuda dengan tangan dan bahu manusia yang memegang perisai dan dianggap bersifat mitologis.

Sultan Hamid II kembali mengajukan rancangan gambar lambang negara yang telah disempurnakan berdasarkan aspirasi yang berkembang, sehingga tercipta bentuk Rajawali – Garuda Pancasila dan disingkat Garuda Pancasila. Présidén Soekarno kemudian menyerahkan rancangan tersebut kepada Kabinét RIS melalui Moh. Hatta sebagai perdana menteri.

Dalam buku «Sekitar Pancasila» terbitan Departemén Hankam, Pusat Sejarah ABRI menyebutkan, rancangan lambang negara karya Sultan Hamid II akhirnya diresmikan pemakaiannya dalam Sidang Kabinét RIS. Ketika itu gambar bentuk kepala Rajawali Garuda Pancasila masih «gundul» dan «tidak berjambul» seperti bentuk sekarang ini.

Inilah karya kebangsaan anak-anak negeri yang diramu dari berbagai aspirasi dan kemudian dirancang oléh seorang anak bangsa, Sultan Hamid II Menteri Negara RIS. Présidén Soekarno kemudian memperkenalkan untuk pertama kalinya lambang negara itu kepada khalayak umum di Jakarta pada 15 Fébruari 1950.

Penyempurnaan kembali lambang negara itu terus diupayakan. Kepala burung Rajawali Garuda Pancasila yang «gundul» menjadi «berjambul» dilakukan. Bentuk cakar kaki yang mencengkram pita dari semula menghadap ke belakang menjadi menghadap ke depan juga diperbaiki, atas masukan Présidén Soekarno.

Tanggal 20 Maret 1950, bentuk akhir gambar lambang negara yang telah diperbaiki mendapat disposisi Présidén Soekarno, yang kemudian memerintahkan pelukis istana, Dullah, untuk melukis kembali rancangan tersebut sesuai bentuk akhir rancangan Menteri Negara RIS Sultan Hamid II yang dipergunakan secara resmi sampai saat ini.

(Sumber: <<http://kask.us/3240652>> Républika)

Kosakata

aspirasi – чаяния

berdasarkan – на основе чего-л.

désainer – дизайнер

berjambul – с хохолком

diajukan – вносить, выдвигать

dipertimbangkan – рассматривать, обсуждать;
взвешивать, обдумывать

diramu – *здесь*: собирать

disposisi – резолюция, одобрение

diupayakan – предпринимать усилия

final – финал/финальный

gundul – лысый; лишенный растительности

inténsif – интенсивный

khalayak umum – общественность

kesepakatan – договоренность

ketua – председатель

koordinator – координатор

logo – логотип, эмблема

masukan – внесение предложения,
выдвижение идей

memperkenalkan – знакомить, представлять

Menteri Negara Zonder Porto Folio – министр
без портфеля

menyeléksi (seléksi) – проводить отбор

Panitia Lencana Negara – Комитет
по разработке государственной символики

panitia téknis – техническая комиссия

penyempurnaan – усовершенствование

perancang – проектировщик

rancangan – проект

sekitar – о, в районе, около

susunan – структура; система

tercipta – создан, созданный

usulan – предложение

Комментарий

Departemén Hankam = Departemén Pertahanan Keamanan – Департамент обороны и безопасности

ABRI = Angkatan Bersenjata Républik Indonésia – Вооруженные Силы Республики Индонезии

RIS = Républik Indonésia Sarekat – Республика Соединенные Штаты Индонезии

Keterangan tentang nama dan biodata désainer Logo Burung Garuda RI

Sultan Hamid II yang terlahir dengan nama Syarif Abdul Hamid Alkadrie, putra sulung Sultan Pontianak Sultan Syarif Muhammad Alkadrie (lahir di Pontianak, Kalimantan Barat, 12 Juli 1913 – meninggal di Jakarta, 30 Maret 1978 pada umur 64 tahun) adalah Perancang Lambang Negara Indonésia, Garuda Pancasila. Dalam tubuhnya mengalir darah Arab–Indonésia. Ia beristrikan seorang perempuan Belanda, yang memberikannya dua anak yang sekarang tinggal di Negeri Belanda.

Mr. Prof. Muhammad Yamin, SH (lahir di Sawahlunto, Sumatera Barat, 24 Agustus 1903 – meninggal di Jakarta, 17 Oktober 1962 pada umur 59 tahun) adalah seorang pahlawan nasional Indonésia. Ia dimakamkan di Talawi, Sawahlunto. Beliau merupakan salah satu perintis puisi modérn di Indonésia, serta juga ‘pencipta mitos’ yang utama kepada Présidén Sukarno.

Ki Hajar Dewantoro Tokoh peletak dasar pendidikan nasional ini terlahir dengan nama Radén Mas Soewardi Soeryaningrat, dilahirkan di Yogyakarta pada hari Kamis, tanggal 2 Mei 1889. Ia berasal dari lingkungan keluarga kraton Yogyakarta.

Mohammad Natsir (1908–1993). Perdana Menteri (1950–1951) raksasa (великан, гигант) terakhir di antara tokoh nasionalis dan pemimpin politik revolusionér Indonésia. Tokoh séntral dalam peralihan Républik Indonésia Serikat (RIS)

Dullah Lahir : Solo, Jawa Tengah, 17 Septémber 1919. Profési: Pelukis dan penulis. Karya buku: Lukisan–lukisan koléksi DR. Ir. Soekarno, Présidén RI, sebanyak 4 jilid diterbitkan di RRC tahun 1956 dan 1961, Ukiran–ukiran rakyat Indonésia koléksi DR. Ir. Soekarno Présidén RI, diterbitkan di RRC tahun 1961. Karya–karyanya dalam peperangan dan révolusi, diterbitkan di Indonésia tahun 1982.

► **18.** Обратитесь к вашей подруге, товарищу и пригласите: ikut ke kampung, pergi jalan–jalan, pergi berbelanja, ke pésta sekolah, menéngok kakék dan nénék, ke stadion menonton sépak bola, ikut latihan.

Образец:

- 1) A.: Ayo, ikut ke kampung sama saya! Minggu depan saya liburan.
B.: Bagaimana nanti sajalah.
- 2) A.: Saya ada dua karcis ke bioskop. Mau kau ikut?
B.: Mau sekali.
- 3) A.: Mona, mari ikut berbelanja ke Toko Sarinah?
B.: Tidak bisa, Tini, karena ada rapat.

► **19.** Придумайте ситуации, в которых можно было бы сказать: bagaimana kalau, biarlah, apa tidak lebih baik, janganlah lupa.

Составьте диалоги. Используйте следующие слова и словосочетания: membawa tustél, bikin gambar, ikut saya ke, jalan–jalan saja, mengajak ke, semuanya sudah bosan bagimu, hanya pergi sebentar saja.

► **20.** Скажите, как вы обратитесь, когда хотите узнать о чем-либо у родных, друзей, знакомых, если они одного с вами возраста, малознакомых, незнакомых, лиц, старших по возрасту и по положению:

Образец:

- 1) Anak, anak! Tahukah kamu arti kata pahlawan?
– Tahu, pak.
- 2) – Bung, boléhkah saya mencatat nomor télépon rumah bung?
– Tentu saja, boléh.
- 3) Apa mungkin Saudara kembali lain kali lagi, kalau tidak keberatan.
– Baik, saya akan datang.

Справочная лексика: adik, kakak, abang, bapak, tuan, nyonya, anda, bung, mbak.

► **21.** Выскажите свое предположение, используя конструкции с: *seandainya*, *andai kata*, *jika*, *jikalau*, *jika seandainya*.

► **22.** Составьте диалоги, используя следующие слова и словосочетания: *seandainya* saya jadi anda; *jika seandainya* anda jadi kaya; *andai kata* bisa terbang ke bulan; *jikalau* jadi kepala negara; *jika* anda menggunakan alat yang baik, pastilah hasilnya baik; *seandainya* saya tahu; *jika* orang tua saya masih hidup, pastilah.

► **23.** Заполните пропуски в диалогах, выбрав подходящий вариант из данных словосочетаний и фраз: *kalau tidak keberatan*; *jika seandainya*; *biar kau selamat*; *apa mungkin*; *pergi dulu, ya?*; *kok begitu*.

- 1) A.: Bésok kita tak jadi rapat.
B.: ...
- 2) A.: ... saya maling.
B.: Saya polisi.

A.: Mengapa begitu?

B.: ...

3) A.: ... datanglah kemari sekali lagi, sayang!

B.: Baik, saya akan datang kalau kau mau sekali.

4) A.: ... kita mengerjakan semua itu tepat pada waktunya?

B.: Mengapa tidak?

5) A.: Bu, Ani ...?

B.: Ya, tapi pulangny jangan terlalu malam, ya, sayang!

► 24. Предложите своему собеседнику совершить поездку, путешествие в какую-либо страну, используя следующие слова и словосочетания: *terkabullah akhirnya impian; bagaimana kalau; melawat ke; menikmati keindahan; perjalanan panjang; mengambil foto; bikin gambar; naik Éxpréss méwah.*

► 25. Спросите у вашего собеседника, какие памятники и достопримечательности он видел во время своего путешествия. Используйте следующие слова и словосочетания: *bénténg Agra; tempat peristirahatan terakhir; Taj Mahal; makam.*

► 26. Напишите продолжение к данному тексту.

Tahun ini saya masuk sekolah. Teman saya sekelas 35 orang, 15 orang perempuan dan 20 orang laki-laki. Di sini guru yang mengajar kami banyak. Tata tertib sekolah saya sangat keras ...

► 27. Подберите ответы к данным вопросам.

Tuan hendak ke mana?	Pukul 9:05.
Masih jauhkah saya harus berjalan dari sana?	Bis nomor 10 pergi ke jurusan
Bis manakah yang pergi ke jurusan Jatinegara?	Saya mau ke jalan Tegalan.
Tahukah tuan, pukul berapa keréta api pertama berangkat?	Tidak jauh lagi.
Dengan apa tuan pergi bésok?	Kalau bisa, saya mau naik keréta api pertama.
Saudara tahu, pukul berapa keréta api itu sampai di Bandung?	Oh, ya. Éxpréss pertama berangkat pukul 06:15

► 28. Продолжите описание.

1. DKI Jakarta sebagai ibu kota RI dalam dekade 30 tahun terakhir mengalami perkembangan dengan pesat. Pembangunan gedung–gedung baik untuk sarana pendidikan, perkantoran, perdagangan, sarana hiburan dan rékréasi tumbuh demikian banyaknya... .

2. Sejarahnya berawal pada tahun 1950 dibentuk Panitia Téknis dengan nama Panitia Lencana Negara di bawah koordinator Menteri Negara Zonder Porto Folio Sultan Hamid II dengan susunan panitia téknis Muhammad Yamin sebagai ketua, Ki Hajar Dewantoro, M.A. Pellaupessy, Mohammad Natsir, dan RM Ngabehi Purbatjaraka sebagai anggota. Panitia ini bertugas menyeléksi usulan rancangan lambang negara untuk dipilih dan diajukan kepada pemerintah. Setelah rancangan terpilih, dialog intensif antara perancang... .

3. Sultan Hamid II kembali mengajukan rancangan gambar lambang negara yang telah disempurnakan berdasarkan aspirasi yang berkembang, sehingga tercipta bentuk Rajawali – Garuda Pancasila dan disingkat Garuda Pancasila... .

► 29. Выучите пословицы.

1. Ingat sebelum kena, hémat sebelum habis. 2. Seperti anjing dengan kucing. 3. Tiada gading yang tak retak.

Kosakata

gading – 1) бивень; 2) слоновая кость
hémat – экономия, бережливость

retak – 1) трещина; 2) дефект, изъян

Что говорят индонезийцы в ситуациях, когда:

- 1) люди попадают в чуждую им среду;
- 2) на человека обрушиваются несчастья одно за другим;
- 3) и победитель, и побежденный терпят огромные убытки.

Алфавитный индонезийско-русский словарь к основному курсу

А

abad – век 9
abadi – вечный 9
abangan – абанган (религиозное течение; неверующий) 13
abu – пепел 13
acara – мероприятие, программа 5
adalah – быть, являться 2
adapun – что касается..., то 13
adidaya – сверхдержава 14
adik perempuan – младшая сестра 5
adil – справедливый 14
adu – схватка, бой 7
adu domba – натравливать друг на друга 7
aduh – увы 6
agak – довольно; несколько, немного 2
agama – религия 10
agar – чтобы 7
air kelapa muda – сок кокосового ореха 2
air putih – питьевая вода 3
air terjun – водопад 7
aja = saja 9
ajaran – учение 13
akal – разум, ум; уловка, хитрость 12
akan tetapi – но, однако 7
akhir – конец 3
akhirya – наконец, в конце концов 14
akrab – близкий, дружеский 4
aktif – активный 5
aktivitas – деятельность 9
akulturasi – аккультурация, процесс взаимовлияния культур 13
alah = kalah – быть побежденным 13
alam semesta – вселенная 13
alamat – адрес 1

alat angkut – транспортное средство 8
alat tulis – письменные принадлежности 7
aliansi – альянс 14
alunan – волнение на море; покачивание на волнах 12
amplop – конверт 10
anak laki-laki – сын 5
analisis – аналитик, анализ 10
anggota – член 7
angka – цифра, отметка 10
angkasa – небеса 10
angkutan – средство транспортировки 8
angkutan kota (angkot) – маршрутное такси 8
antara – промежуток времени, интервал 6
antropologi – антропология 8
api – огонь 6
arah – направление 10
arang – древесный уголь 13
aroma – аромат 12
argométer – таксометр 1
arsitéktur – архитектура 10
arti – значение 5
artikel – статья 10
arus – поток, течение 14
arus listrik – электрический ток 14
arwah – душа умершего 13
asal – происхождение 2
asli – первичный, первоначальный; оригинальный; коренной, исконный 11
astronomi – астрономия 2
asyik – увлеченный/увлеченно 9
atraksi – представление 11
awal – начало, начальный 7
awan – облако 8
ayo – давай (приглашение к действию) 3

B

bagian – часть 3
bahagia – счастливый 5
bahan – материал, сырье; материал, сведения 8
bahan bangunan – строительный материал 8
bahkan – даже, напротив 8
bahwa – что 1
bakar – *здесь*: жареный, обжаренный (в прежние времена на углях) 2
balik – 1) оборачиваться, возвращаться;
 2) обратный, оборотный 1
balik belakang – за глаза 1
bambu – бамбук 3
ban – шина 12
bandara = bandar udara – аэропорт 2
bandrék – имбирный напиток 2
bangsa – народ, нация 6
bangun – вставать, просыпаться 4
bangunan – здание, строение, сооружение 7
banjir – наводнение 8
bank – банк 1
banyak – много 2
barang – вещь 1
barang – siapa 10
barangkali – возможно, может быть 11
barat – запад, западный 1
barat daya – юго-запад 10
barisan – ряд, отряд 10
baru – только что 5
baru saja – только что; как только 11
basah – влажный, мокрый 8
bata – кирпич 9
bebas – свободный, вольный 2
bébék panggang – утка, поджаренная на вертеле (углях) 4
becak – велорикша 8
bécék – грязный (о дороге после дождя) 8
begini – так, таким образом 3
begitu – так, таким образом (так) 1
bekas – след, отпечаток; бывший 14
bekerja – работать 2
belahan – половина 10
belajar – учиться 2
belalang – кузнечик 13
belanga – глиняный горшок 1
belum – еще не 4
benar – истинный, верный 2
benda – предмет, вещь 3
bengawan – *яванское* большая река 7
bénténg – крепость 14

benua – континент 7
berada – находиться 2
beradab – 1) культурный, воспитанный;
 2) цивилизованный 14
beragama – исповедовать религию 13
berakhir – окончиться, закончиться 9
beraksi – выступать с акцией 10
beranéka – разнообразный 12
berangkat – отправляться 2
berani – храбрый, отважный 6
berarti – значить, иметь значение 5
beras – рис (очищенный); крупа 3
beras ketan – клейкий рис 3
berasal – вести происхождение, быть родом; брать начало откуда-л. 2
berat – тяжелый/вес 2
berawa – болотистый 7
berawan – облачный 8
berbagai – разный, разнообразный 4
berbahagia – счастливый 8
berbahasa – говорить на каком-л. языке 7
berbasis – иметь в качестве основы; базироваться 13
berbau – пахнуть 12
berbaur – смешанный, перемешанный 11
berbéda – отличный 8
berbelanja – идти за покупками 3
berbentuk – в виде, обладать формой 10
berbuah – приносить плоды, плодоносить 5
berbuat – совершать поступки 13
berbunyi – звучать 13
bercanda – шутить 11
bercita-cita – мечтать, стремиться 13
berdenyut – биться (о сердце); пульсировать 11
berdering – звонить 5
berdiri – стоять 6
berdiskusi – вести диспут/дискуссию 5
berdua – вдвоем 5
berékréasi – проводить досуг, развлекаться 2
berenang – плавать 5
bérés – убранный, прибранный/в порядке 1
berganti – заменить 7
bergantung – зависеть; нависнуть 11
bergembira – веселиться 8
bergerak – двигаться 6
berhaluan – иметь курс 14
berhasil – удаваться, получаться; удачный, успешный 7
berhenti – останавливаться 2
berhutang budi – быть в моральном долгу 12

beribadat – богослужение, религиозные предписания 13
berirama – ритмический 12
beristirahat – отдыхать 2
berita – новость 7
berjam-jam – часами 8
berjarak – быть на расстоянии 10
berkarat – ржаветь, корродировать 11
berkebun – заниматься садоводством 5
berkelahi – драться 5
berkélok – петлять, извиваться 2
berkumpul – собираться 6
berkunjung – посещать 2
berlabuh – бросать якорь 9
berlaku – поступать, вести себя 5
berlangsung – длиться, продолжаться; происходить 8
berlari – бегать 6
berlemak – жирный 6
bermacam-macam – разнообразный, различный 3
bermasalah – проблемный 8
bermuluk-muluk – высокопарный; напыщенный 12
berolah raga – заниматься спортом 5
berpakaian – одеваться 6
berpantang – воздерживаться, отказываться 13
berpenduduk – населенный, иметь население 9
berpesan – давать наказ; заказывать, наказать 4
berpuasa – поститься 13
bersalju – снежный, покрытый снегом 9
bersama – быть вместе 2
bersantai – отдыхать; проводить досуг 6
bersatu – объединяться 7
bersedia – готовиться 12
bersembahyang – молиться 6
bersiap – готовиться 4
bersifat – иметь какой-л. характер, какое-л. свойство 14
bersikap – занимать позицию 13
bersinar – светить 7
bertahan – сохраняться 11
bertambah – увеличиваться 7
bertandang – идти в гости 12

capék – усталый 6
cara – способ 3
cekatan – сообразительный; ловкий, проворный 5
cepat – быстрый 7
coba – попытка/пытаться 2

bertanding – соревноваться 7
bertanya – спрашивать 2
bertaraf – иметь уровень 9
berteduh – прятаться (в тени от солнца и т.п.) 8
bertemu – встречаться, видеться 3
bertengkar – спорить, ссориться 5
bertiup – дуть (о ветре) 10
berturut-turut – поочередно 10
beruang – медведь 14
berubah – изменяться 9
berumur – в возрасте столько-то лет 5
beruntung – удачный; удачливый, счастливый 6
berusaha – стараться, прилагать усилия 7
berusia – в возрасте столько-то лет 2
berwarna – цветной, какого-л. цвета 3
betul – верно, правильно 1
biasa – обычный/обычно 4
biasanya = biasa 4
biaya – плата, расходы 4
biaya hidup – стоимость жизни 7
bicara – говорить, разговаривать 1; 4
bihara – монастырь 10
bijaksana – мудрый 5
bila – когда, если 4
bilang – *разг.* говорить, сказать 11
bir – пиво 6
bisa – мочь 2
bisnis – бизнес 11
bola lampu – электрическая лампочка 14
bon – чек 12
botol – бутылка (счетное слово) 3
buah-buahan – различные фрукты 4
budaya – культура/культурный 1
bukannya tidak – не исключено 9
bukti – доказательство 10
bulan – месяц 4
bulanan – ежемесячный 4
bulu tangkis – бадминтон 5
bumi – земля (планета) 8
bungsu – самый младший 3
bus umum – городской автобус 6

C

corak – черта, характер 10
corong – воронка; рупор 12
corong radio – микрофон 12
cuaca – погода 1
cuti – отпуск 4

D

daérah – область, район, территория; местный, локальный; **daérah penyangga** – буферный район 9
dagelan – шутка; шутовство 11
dahulu = dulu 11
dalang – даланг (кукловод) 11
damai – мир (отсутствие войны), мирный 14
dasar – дно, основание; принцип 10
dasi – галстук 4
debu – пыль 8
déh *усилит. частица* 8
délman – повозка 8
demikian – так, таким образом; тем самым 13
dengar = mendengar – слышать 4
departemén – министерство 11
dérétan – ряд 9
déterjén – детерген 7
dinamika – динамика, динамичность 14

ékonomi – экономика 7
ékspor – экспорт 6
emas – золото 4
empuk – мягкий; нежный, мелодичный 12

faham = paham – осознавать, понимать 11
faktor – фактор
fakultas – факультет 1
fasilitas – оборудование 9
filatéli – филателия
film – фильм 11

gabungan – соединение, объединение 10
gading – 1) бивень; 2) слоновая кость 14
gado-gado – гадо-гадо (овощное блюдо с приправами) 4
gagal – провалиться (*напр.*, на экзамене) 9
gampang – легкий, нетрудный/легко, нетрудно 3
gangguan – помеха, препятствие 13
garasi – гараж 3
gaya – стиль 10
gedung – здание 2
gedung bertingkat pencakar langit – небоскреб 11
gejala – явление 10
gelar – звание, титул 10
gemar – увлекаться 5
gembira – радостный/радость/радоваться 6

dinamis – динамичный 14
diplomatik – дипломатический 14
diri – показатель возвратности 11
di sana sini – повсюду 7
dini – раннее утро 11
diréktur – директор 6
disegani – уважать 14
doa – молитва 13
dok = dokter 6
dokumén – документ 3
domba – овца 7
dong – *усилит. частица* 8
drama – драма; *здесь*: спектакль 6
duit – деньги 4
dukungan – поддержка, помощь 14
dulu – раньше, в прежние времена 1
duluan – сначала; в первую очередь 1
dunia – мир, земля, земной 7

E

entah – кто знает 8
és jeruk – цитрусовый сок со льдом 4
és téh manis – сладкий чай со льдом 2
Ésa – единый, единственный 14

F

fitriah – обязательный подарок состоятельных людей беднякам перед окончанием поста 13
formulasi – формулировка 14
formulir – бланк 1
forum – форум 14
fosil – окаменелость, окаменелые останки 3

G

gemuk – полный, толстый 2
genap – исполняться (о годовщине и т.п.) 6
gending – мелодия 11
gerbang – ворота 9
giat – активный, энергичный 5
gimana разг. = bagaimana 9
gitar – гитара 6
gitu разг. = begitu 8
global – глобальный 11
globalisasi – глобализация 14
golongan – группа, группировка 13
goreng – жареный 3
goro-goro – *яванское* сцены стихийных бедствий и беспорядков в представлениях ваянга 11
gotong royong – взаимопомощь (коллективный) 11

gula batu – кусковой сахар; леденец 12
gunung api – вулкан 7
guru besar – профессор 9

habis – конец, окончание (кончатся) 4
hadiah – дар, подарок; награда, премия 6
hadis – хадис 10
hakékat – суть, сущность 10
hal – вопрос, дело; обстоятельство, факт 7
halaman – двор, участок 2
halte – остановка 1
halus – тонкий, нежный 10
hampir – почти 8
handal – надежный, известный 9
hangus/angus – обожженный, опаленный, обугленный 8
hanya – только 7
harga – цена 3
hari – день 4
hari besar – праздник 13
hari raya – праздник (религиозный) 13

ialah – 1) а именно, то есть; 2) является, есть 13
ibu rumah tangga – домашняя хозяйка 3
identitas – идентификация, идентичность 2
ikan mas – золотистый карп 3
ikrar – клятва 7
ikut – участвовать 1
ilmu – наука 1
ilmu budaya – культурология 2
ilmu politik – политология 8
ilmu sosial – социология 8
imigrasi – иммиграция/иммиграционный 6
impian – мечта 14
individual – индивидуально 11

jadwal – программа, расписание 1
jagung – кукуруза 2
jalan – дорога; **jalan tol** – платная дорога; **jalan layang** – эстакада; **jalan lingkar luar** – внешнее кольцо; **jalan raya** – магистраль, шоссе 9
jam – часы; час (продолжительность времени) 3
jangan – не (выражение запрета) 6
janji – обещание 3
jantung – сердце 10
jarak – расстояние 1
jas – куртка 8
jati diri – собственное достоинство 11

Gusti – яванское густы (титул мужчины знатного рода); бог; господин, повелитель 13
guyon – анекдот, шутка 11

H

harian – ежедневный 4
hari ini – сегодня 4
harga – цена 3
harus – должен, следует 2
hawa – воздух, погода, климат 1
hébat – сильный, мощный; незаурядный; прекрасный 5
hias – декоративный, украшенный 9
hémat – экономия, бережливость 14
hiburan – развлечение 11
hidangan – угощение 8
hidup – жизнь, существование/жить, существовать 2
hikmah – житейская мудрость 14
hilang – исчезать, пропадать 6
histéris – истерический 10
hitung – считать 10
hubungan – отношение, связь 4

I

industri – индустрия, промышленность 9
informasi – информация 1
ingat – помнить 4
ingin – желать, хотеть 2
instansi – инстанция 11
interaksi – взаимодействие 14
internasional – международный 1
Islam – ислам 13
istana – дворец 2
istirahat – отдых; перерыв 2
iuran – взнос 12
iya – *разг.* да (утверждение) 2

J

jatuh – падать 4
jawab – ответ 8
jawatan – ведомство; управление 5
jeda – пауза 14
jelas – ясный, понятный 7
jenis – вид, род; сорт 12
jika – если 14
jilid – том; счетное слово для книг, тетрадей, блокнотов 12
jiwa – душа 9
juga – тоже, также 1
jumlah – количество, сумма 7

jumpa – встреча 1**jurusan** – направление, отделение 8**kabar** – новость, весть 8**kabur** – смутный, неразборчивый; скрыться, исчезнуть 12**kabut** – туман 9**kaca bagian depan (kendaraan)** – лобовое стекло 8**kaca mata** – очки 1**kadang-kadang** – иногда 5**kado** – подарок 12**kagum** – восхищаться 2**kalangan** – среда, круг; область, сфера; группа, круги, слой (общества) 10**kalau** – если 1**kalénder** – календарь 13**kalian** – *мн.* вы 5**kamar mandi** – ванная 3**kamar tidur** – спальня 3**kampus** – кампус (университетский городок) 1**kanjéng** – *яванское* канджэнг (Ваше или Его превосходительство – обращение к лицу высокого происхождения, или к лицу, которое занимает высокое положение, напр., обращение к радже, султану) 13**kantor imigrasi** – иммиграционная служба 6**kantor pos** – почтовое отделение 3**kapal layar** – парусное судно 9**karena** – причина; потому что 1**kartu pos** – почтовая открытка 3**karya** – сочинение, труд 9**kas (kasa, kassa)** – касса 12**kasir** – кассир 4**katégori** – категория 13**kaum bolsyewik** – большевики 14**kawasan** – регион 14**keadilan** – справедливость 14**keajaiban** – чудо 10**kebahagiaan** – счастье 13**kebanyakan** – большинство 13**kebendaan** – материальный 12**keberadaan** – присутствие 14**keberatan** – возражение 14**kebetulan** – случайно; кстати 9**kebijaksanaan** – ум, мудрость 14**kebun raya** – ботанический сад 2**kebupatén** – область (административно-территориальная единица), во главе которой стоит бупати (глава области) 11**jus** – сок 6**justru** – именно 11**К****kebutuhan** – потребность, нужда 11**kecamatan** – район (административная единица в сельской местности); подрайон (в Большой Джакарте) 10**kecuali** – за исключением, кроме 13**kedua** – второй 3**kegelapan** – тьма, темнота; тайна 10**kehidupan** – жизнь 11**kehujanan** – промокнуть под дождем 10**kehutanan** – лесное хозяйство 11**keimanan** – вера, верование 13**keindahan** – красота 12**keinginan** – желание; стремление 11**kejang** – корчиться от боли 10**kekaisaran** – империя, царство 14**kekuasaan** – власть, могущество; власть, полномочия 9**kekurangan** – недостаток 13**kelahiran** – рождение 13**kelapa** – кокосовый орех 3**kelapa parut** – кокосовый орех (мелко нарезанный или натертый) 3**kelihatan** – виднеться 10**kelompok** – группа 10**keluarga** – семья 3**kelurahan** – административная единица 10**kemacetan** – затор 9**kemanusiaan** – гуманизм; гуманность 14**kemarau** – сухой; сезон сухой, засушливый 7**kemarén/kemarin** – вчера 1**kemas** – 1) упаковка, упакованный, тара;
2) прибранный, приведенный в порядок 4**kematian** – смерть 13**kembalian** – сдача 10**kembang** – цветок 2**kemenangan** – победа 13**kemudian** – затем, потом, в дальнейшем; спустя, через 1**kena** – дотрагиваться 4**kenal** – знать, быть знакомым 5**kenapa** – *разг.* почему 6**kencang** – быстрый, стремительный**kendaraan** – транспортное средство**kenyang** – сытый (досыта) 4**kepadatan** – плотность 10**kepala sekolah** – директор школы 7**kepercayaan** – доверие, вера 13

keperluan – нужда, потребность 10
kerajaan – государство 9
kerakyatan – 1) народный; 2) демократия, демократический 14
kerasukan – проникнут 10
keréta api – поезд 2
keréta éksprés – экспресс 6
kering – сухой 8
keriting – кудрявый 2
kerja – работа/работать 1
kerongkongan – горло 10
kesalahan – вина, ошибка 13
kesan – впечатление 11
kesehatan – здоровье 13
keselamatan – здоровье и благополучие; безопасность, спасение 13
kesukaran – трудности, затруднения 14
kesurupan – быть в трансе 10
ketika – когда, в то время 6
ketinggalan – отстать 10
ketinggian – высота 9
ketuhanan – 1) божественность; 2) религиозность, вера в бога 14
ketupat – китайское блюдо из соевых бобов, соевой муки и ростков гороха 11
keuntungan – удача; выгода, прибыль 12
khas – особый, особенный 3
khatulistiwa – экватор 9
khusus – специальный, особый 8
kiai – мусульманское богослов; правовед 13
kijang – карликовый олень 2

lahir – родиться 3
lain – другой, иной 1
laki-laki – мужчина (мужской) 3
lakon – пьеса; акт, действие 11
lalap – свежие фрукты и овощи как приправа 3
lalu – затем, потом 1
lalu lintas – дорожное движение; транспортные средства 6
lambang – символ 9
lampu tidur – ночная лампа 3
langit – небо 10
langsung – прямо, непосредственно 11
lanjut – продолжительный, длительный 6
lantas – затем 11
laporan – доклад 6
larut – поздний; затяжной, длительный; растворяться 11

kilo/kilogram – килограмм 2
kilométer – километр 2
kira – думать; считать
kira-kira – приблизительно, около 2
kiranya – по-видимому 8
kirim salam – передавать привет 8
kolam – пруд, бассейн 3
kolam renang – бассейн 5
koléksi – коллекция, собрание 3
kompléks – сложный 9
kompromistis – компромиссный 14
kondisi – состояние, условие 10
konferénsi – конференция 3
kongrés – конгресс 14
konsép – концепция 10
kontéporér – современный, актуальный 13
kontrak kerja – трудовое соглашение 6
kosakata – 1) лексика; 2) слова, глоссарий 1
kota madya – провинциальный центр 9
kota satelit – город-спутник 3
kotak pos – почтовый ящик 7
kraton – султанский дворец 10
kru – команда 11
kubah – купол 10
kudéta – государственный переворот 14
kuliah – лекция, занятие 5
kumuh – грязный 9
kuno – старинный, древний 14
kunyit – куркума 6
kurang lebih – примерно, приблизительно 6
kursi goyang – кресло-качалка 6

L

latihan – упражнение, тренировка; репетиция 11
lebat – густой; сильный (о дожде) 8
lekas – быстрый 10
lelembut – дух, призрак 13
lemak – жир/жирный 6
lembah – долина 7
lembar – страница, счетное слово 10
lengkap – полный 9
léngsér – скользить вниз; опускаться; заходить 14
lepas – свободный; *здесь*: снимать 3
letak – расположение; местонахождение 3
léwat – проходить, проезжать мимо;
léwat e-mail – по электронной почте 1
libur – нерабочий, выходной 3
lilin – свеча 6
lobi – холл 11
lokal – местный 11

lontong balap – вареный рис в кулечке из бананового листа 4
lowongan – вакансия 10
luar biasa – необычайный 12
lukisan – картина 3
lulus – выдержать, сдать экзамен 9

maaf – прощение, извинение (простите, извините) 1
maha – большой, великий 14
mahir – искусный, умелый 8
mahluk – живое существо 13
maka – поэтому 10
makam – гробница, могила 14
makara – фантастическое животное 9
maklum – знать, понимать; конечно, несомненно 13
makna – смысл 10
maksud – иметь в виду; намерение, замысел 9
mal – супермаркет 12
malahan – даже; напротив, наоборот 12
maling – вор, воровство 14
malu – стыд, смущение; стыдиться, стесняться; смущаться 2
manajer – менеджер 6
mandiri – самостоятельный 11
mantan – бывший 11
marah – гневаться, сердиться 5
marak – вспыхивать; блеск, сияние 10
mari – давай (приглашение к действию) 3
mas – мас (вежливое обращение к мужчине на Яве) 4
masa – период (отрезок) времени; разве, неужели 8
masa silam – прошлое 10
masak – готовить, варить пищу 3
masakan – блюдо, кушанье 3
masalah – вопрос, проблема 14
maséhi – новая эра 10
masih – все еще 4
masjid (mesjid) – мечеть 3
massa – массы (народные); массовый 14
masuk angin – простудиться 10
masyarakat – общество 10
matahari – солнце 1
mayat – труп, мертвое тело 9
mbak – *яванское* старшая сестра; обращение к женщине 12
mbok – *яванское* обращение к пожилой женщине 5
média – средство 11
méga – облако; **méga mendung** – туча 2
mégapolitan – относящийся к мегаполису 10
melakukan (lakukan) – вести; делать, проводить 6
melati – жасмин 3,12

lumayan – достаточный, достаточно 9
lumpur – грязь 8
lupa – забывать 7
lurus – прямой, прямо 1
lusa – послезавтра 2

М

melawan (lawan) – сопротивляться; выступать против 7
melawat (lawat) – совершать путешествие 14
melayangkan (layangkan) – запускать (змея); отправлять (письмо) 11
melék – бодрствовать, держать глаза открытыми 11
melékan – бодрствующий 11
melengkapi (lengkapi) – дополнять, пополнять 9
meléwati (léwati) – проезжать, проходить мимо; через 9
meliburkan (liburkan) – отправлять на каникулы 10
melihat (lihat) – смотреть 1
meluas (luas) – распространяться 9
memaafkan (maafkan) – извинять, прощать 13
memahami (pahami) – понимать 13
memakai (pakai) – использовать, носить 1
mémang – действительно; конечно 2
memanggil (panggil) – звать, приглашать 1
memasukkan (masukkan) – 1) вставлять; 2) опускать 7
mematikan (matikan) – тушить (*напр.*, свет) 7
membaca (baca) – читать 1
membagi (bagi) – делить 5
membahagiakan (bahagiakan) – осчастливить 13
membahas (bahas) – обсуждать 9
membangunkan (bangunkan) – будить 6
membatalkan (batalkan) – отклонять, отменять 6
membawa (bawa) – носить, нести 1
membawakan (bawakan) – исполнять 11
membayar (bayar) – платить 4
membelanjakan – тратить, расходовать 12
membeli (beli) – купить 4
membengkak (bengkak) – увеличиваться 9
membentang (bentang) – простираться 7
membentuk (bentuk) – формировать, создавать 14
memberi (beri) – давать 1
memberitahu (beritahu) – давать знать 1
memberitahukan (beritahukan) – давать знать, сообщать 6
membersihkan (bersihkan) – чистить; прибирать, убирать 6
membicarakan – обсуждать 6
membikin gambar – фотографировать 14
membimbing (bimbing) – направлять, руководить 7

membongkar (bongkar) – разгружать; вскрывать;
разоблачать 12
membuat (buat) – делать 1
membujur (bujur) – постираться, тянуться вдоль 10
membuka (buka) – открывать, снимать 1
membuka praktik – практиковать 6
membusungkan (busungkan) – выпячивать 11
memecahkan (pecahkan) – разбивать, ломать; решать
(вопрос) согласно чему-л. 14
memedi – дух, призрак 13
memekakkan (pekakkan) – оглушать 13
memeluk (peluk) – обнимать; исповедовать какую-л.
религию 13
mementaskan (pentaskan) – ставить на сцене 11
mementingkan (pentingkan) – придавать большее
значение; отдавать предпочтение 12
memenuhi (penuhi) – выполнять 9
memeriksa (periksa) – проверять 10
memesan (pesan) – заказывать 4
memiliki (miliki) – владеть 8
meminjam (pinjam) – брать взаймы 6
memotong (potong) – резать, отрезать 6
mempelajari (pelajari) – изучать, исследовать 10
mempengaruhi (pengaruhi) – влиять, оказывать
влияние 13
memperbolehkan – разрешать, давать разрешение 12
memperoleh – получать 13
memperpanjang – удлинять 10
mempertegas – подчеркивать 14
mempunyai (punyai) – иметь 9
memuaskan (puaskan) – удовлетворять 10
memunculkan (munculkan) – проявить 14
menaklukkan (taklukkan) – покорять, подчинять 9
menambal (tambal) – ставить заплату; латать 12
menampilkan (tampilkan) – показывать,
демонстрировать 11
menanam (tanam) – сажать, высаживать 5
menang – побеждать; выигрывать 13
menanggung (tangung) – содержать 4
menantu – зять, невестка 13
menanyakan (tanyakan) – спрашивать (о ком-л. или
о чем-л.) 6
menari (tari) – танцевать 5
menarik (tarik) – тянуть, тащить; интересный 9
menaruh (taruh) – ставить, класть 1
menasihati (nasehati) – советовать 9
mencari (cari) – искать 1
mencuci (cuci) – мыть, умывать; стирать (белье) 5
mendadak – внезапный 6
mendaftar (daftar) – записаться 1

mendaki (daki) – подниматься в гору 2
mendalami (dalami) – 1) проникать; 2) углубленно
изучать 9
mendalam – углубляться 9
mendalami (dalami) – углубляться 10
mendapat (dapat) – получать 1
mendapatkan (dapatkan) – находить, обнаруживать 11
mendatangkan (datangkan) – доставлять, привозить 13
mendidih (didih) – кипеть 12
menduga (duga) – предполагать, считать, думать 10
mendukung (dukung) – поддерживать 9
menegur (tegur) – приветствовать, поздравиться,
обратиться к кому-л. со словами приветствия;
делать выговор 12
menélépon (télépon) – звонить по телефону 5
meneliti (teliti) – исследовать 9
menéngok (téngok) – 1) смотреть, глядеть; 2) навещать,
посещать 3
menetap (tetap) – постоянно жить 12
mengadakan (adakan) – 1) проводить, устраивать,
организовывать 2) осуществлять 8
mengajak (ajak) – приглашать 2
mengajar (ajar) – обучать, учить; преподавать 2
mengakhiri (akhiri) – заканчивать 9
mengakibatkan (akibatkan) – вызывать, приводить
к чему-л. 8
mengakui (akui) – признавать 13
mengalami (alami) – испытывать, переживать 9
mengambil (ambil) – брать 1
mengangkut (angkut) – перевозить,
транспортировать 8
mengapa – почему; что кто-л. делает 4
mengasosiasikan (asosiasikan) – ассоциировать 13
mengatasi (atasi) – преодолевать, превышать;
быть выше 9
mengatasi – 1) превосходить, брать верх;
2) преодолевать 14
mengatasnamakan (atasnamakan) – выступать
(говорить) от имени 10
mengatur (atur) – приводить в порядок,
регулировать 13
mengeluarkan (keluarkan) – вынимать 7
mengembalikan (kembalikan) – возвращать 7
mengempiskan (kempiskan) – втягивать
(напр., живот) 11
mengenai (kenai) – касаться; о, об 9
mengenalkan (kenalkan) – знакомить, представлять 8
mengerti (erti) – понимать 7
mengetahui (ketahui) – знать, знать 8
mengetuk (ketuk) – стучать (напр., в дверь) 12

menggabungkan (gabungkan) – объединять, присоединять 13
menggulingkan (gulingkan) – катить, перекачивать; свергать, сбрасывать 14
menghadapi (hadapi) – находиться напротив чего-н. или перед чем-н.; встречаться, сталкиваться с чем-л. 10
menghadiri (hadiri) – присутствовать 9
menghampiri (hampiri) – приближаться 9
menghanyutkan (hanyutkan) – уносить по течению 7
menghidupkan (hidupkan) – 1) возрождать; оживлять 2) пробуждать 11
menghindari (hindari) – избегать, уклоняться 13
menghirup (hirup) – дышать, вдыхать 2
mengidentikkan (identikkan) – идентифицировать 13
mengigal (igal) – распускать хвост (*напр.*, о павлине) 12
mengikuti (ikuti) – следовать; слушать (лекцию и т.п.) 9
menginap (inap) – останавливаться (в отеле) 1
mengingatkan (ingatkan) – напоминать 10
menginjakkan (injakkan) kaki – ступать ногой 11
mengira (kira) – думать, считать 10
mengisi (isi) – заполнять 1
mengkilap (kilap) – мерцать, сверкать 3
mengobrol (obrol) – разговаривать 12
mengoreksi (koréksi) – корректировать, исправлять 10
mengucapkan (ucapkan) – произносить; выражать благодарность 6
mengulurkan (ulurkan) – протягивать руку 12
mengunci – запирать на ключ 7
mengundang (undang) – приглашать 6
mengunjungi (kunjungi) – посещать 9
mengusir (usir) – изгонять, погонять 10
mengusulkan (usulkan) – предлагать; выдвигать (кандидатуру) 14
menikmati (nikmati) – наслаждаться 9
menimbulkan (timbulkan) – вызывать, приводить к чему-л. 10
meninggalkan (tinggalkan) – оставлять, покидать 13
menjadi (jadi) – становиться 4
menjangkiti (jangkiti) – распространяться, заражать 10
menjelang – накануне 11
menjerit (jerit) – пронзительно кричать 10
menjulang (julang) – возвышаться 10
menjumpai (jumpai) – встречать 8
menjurus (jurus) – направляться, устремляться 11
menolong (tolong) – помогать 5
menonton (tonton) – смотреть 2
menteri – министр 11
ménu – меню 4
menuju (tuju) – направляться 1

menukarkan (tukarkan) – обменивать 10
menulis (tulisi) – писать 1
menunggu (tunggu) – ждать 2
menunjukkan (tunjukkan) – указывать, показывать 6
menurunkan (turunkan) – 1) опускать, спускать; 2) снижать, понижать 6
menurut (turut) – по; следовать, слушаться 10
menyahut (sahut) – ответ, отвечать 12
menyajikan (sajikan) – предлагать 12
menyaksikan – наблюдать за чем-л.; увидеть своими глазами 11
menyala (nyala) – гореть 7
menyandang (sandang) – носить (звание и т.п.) 10
menyanyi (nyanyi) – петь 5
menyapa (sapa) – обращаться к кому-л. по имени 8
menyatakan (nyatakan) – заявлять 7
menyebabkan (sebabkan) – причинять, вызывать; служить причиной 10
menyebut (sebut) – называть, перечислять 8
menyediakan (sediakan) – готовить, приготавливать 6
menyelesaikan (selesaikan) – заканчивать, завершать 6
menyelimuti (selimuti) – покрывать, укрывать одеялом; окутывать 9
menyemarakkan (semarakkan) – прославлять; украшать 11
menyerahkan (serahkan) – вручать, передавать 13
menyesuaikan (sesuaikan) – согласовывать; приспособливать 11
menyiapkan (siapkan) – готовить, подготавливать 6
menyimpan (simpan) – хранить, беречь 12
menyingkatkan (singkatkan) – сокращать 10
menyirami (sirami) – поливать, орошать 8
menyuguhkan (suguhkan) – предлагать (угощение), угощать 6
menyukai (sukai) – любить 11
mérah bata – терракотовый 3
mérah tua (= mérah pekat) – темно(буро)-красный 12
merak – павлин 12
merantai (rantai) – привязывать на цепь 7
merapikan (rapikan) – убирать, заправить кровать 7
merasa (rasa) – чувствовать 2
merasakan (rasakan) – ощущать, чувствовать 13
merayakan (rayakan) – отмечать, праздновать 6
merdéka – независимый 7
merebut (rebut) – 1) отнимать; 2) захватывать; 3) завоевывать 14
meréhabilitasi (réhabilitasi) – восстанавливать 9
mérek – марка, фабричная марка 12
merekatkan (rekatkan) – прилипать, приклеивать; прилеплять; сближать 14

merenungkan (renungkan) – задуматься 11
merusak – 1) разрушать; 2) ломать, портить;
 3) нарушать 14
meski – хотя, несмотря на 9
mesin cuci – стиральная машина 7
mesra – дружественный, дружеский; теплый 14
méter – метр 2
métropolitan – столичный; столичного типа 9
méwah – роскошный 9
mie [mi] – вермишель 4
mik – микрофон 13
mikrolét – микроавтобус 2
minggu – неделя 2
minibus – микроавтобус 8
minta – просить 4
minta diri – попроситься 12
minyak – растительное масло 4
misalnya – например 3

nabi – пророк 10
nafas – дыхание 6
nah – ну вот, ну что же 3
naik – подниматься вверх; садиться на транспорт,
 ехать 2
nakhoda – капитан 2
namun – однако, все-таки 14
nanti – потом, в дальнейшем 4
nasi goreng – жареный рис; **nasi ketan** –приготовленный
 клейкий рис; **nasi uduk** – рис, сваренный
 на кокосовом молоке 3
nasional – национальный 7
nasionalisme – национализм 14

observatori – обсерватория 2
obyék – объект 9
océhan – болтовня 10
odol – зубная паста 4
ongkos – стоимость, плата 1

padat – 1) плотный; 2) переполненный 4
pagar – забор; **berpagar** – имеет забор, с забором 3
pagi-pagi – рано утром 4
pajak – налог 4
pakaian – одежда 4
panggilan – вызов; зов 6
pangkal – 1) основание, основа; 2) основа, суть 10
panorama – панорама 2
para – показатель множественности 8

mitos – миф, мифология 10
mitra – партнер 14
modérn – современный 9
modérnisasi – модернизация 11
monumén – монумент, сооружение 10
mudah – легкий, нетрудный, простой/легко, просто 4
mudah-mudahan – надеюсь, дай бог 10
mudik – возвращаться в родные места 13
mulai – начинаться; перед глаголом начинать 2
mula-mula – сначала 1
mulia – славный, благородный 6
mulus – гладкий 14
 mungkin – возможно 12
muséum – музей 3
mushalla [musola] – небольшая мечеть 13
musim – сезон (время) года 8
muslimah – мусульманка 6
mustahil – невозможно, невероятно 10

N

Nasrani – христианский 13
negara – государство 7
ngantuk – дремать, клевать носом 6
nggak razg. = tidak 8
ngomong – беседовать, разговаривать 9
nila – индиго; темно-синий 1
nilai – ценность 13
nilai tukar – обменный курс 10
nona – девушка (обращение к девушке) 3
novel – новелла; роман 9
nyeletuk – вмешиваться в разговор 10
nyumbang – делать вклад 10

O

orang tua – родители 3
organisasi – организация 5
orkéstrasi – инструментовка, оркестровка 11
otonom – автономный 14
oya – о, да 3

P

parlemén – парламент 7
Partai pekerja sosial demokrat Rusia – российская
 социал-демократическая рабочая партия 14
pas – подходящий 4
pasar swalayan – супермаркет 4
pasien – пациент 6
pasir – песок 8
pasti – определенный; точный, достоверный 2
patah – сломанный 4

patriotik – патриотический 14
patuh – послушный, покорный 13
payung – зонт 4
pecah – разбит 3
pedagang – торговец 11
pedalangan – искусство кукловождения 11
pegawai – служащий, чиновник;
pegawai negeri – государственный служащий 3
pekat – густой; крепкий 12
pekerja – работник, труженик, рабочий;
 трудоустроенный 11
pelabuhan – порт 9
pelajar – ученик 8
pelanggan – абонент, клиент 11
pelayan – официант 4
pelesir – удовольствие, развлечение/развлекаться 12
pemain – игрок, исполнитель (*напр.*, роли) 5
pemalas – ленивый человек, ленивец 6
pemandangan – панорама, пейзаж 10
pembangunan – строительство 9
pembantu – помощник; слуга 3
pemeluk – исповедующий (какую-л. религию) 13
pementasan – постановка (пьесы); представление
 (на сцене) 11
pemerintah – правительство 3
pemerintahan – управление 9
peminta – проситель, попрошайка 10
pemuda – молодежь, молодой человек 7
pemuka – деятель, лидер 10
pemukiman – поселение 9
pemusik – музыкант 11
penabuh – барабанщик, ударник 11
pencinta alam – любитель природы 9
pendaki – альпинист 9
pendapat – мнение 10
penduduk – население 3
penelitian – исследование 9
penerbit – издатель; издательство 12
penganggur – безработный 10
pengangguran – безработица 10
penganut – последователь, приверженец 13
pengarang – писатель 9
penggarap – разработчик 11
penghasilan – производство, выпуск; доход 12
penginapan – остановка на ночлег 10
pengiring – сопровождающий;
mengiringi (iring) – сопровождать; эскортировать 12
penjajahan – угнетение 9
penjual – продавец 3
penjuru – уголок 9

penting – важный 6
penuh – полный 5
penumpang – пассажир 6
penyair – поэт 9
penyusun – составитель 12
pepatah – пословица 11
peran – роль 11
perang – война 14
perangkat – комплект (*напр.*, одежды); гарнитур
 (*напр.*, мебельный) 2
perangko – почтовая марка 3
perbelanjaan – торговый 9
perbuatan – поступок 13
percaya – верить, доверять 13
percobaan – попытка; испытание, проверка 14
perdagangan – торговля 9
perempuan – женщина/женский 3
peristirahatan – место отдыха 14
periuk – горшок 3
perjalanan – поездка, путешествие 9
perkembangan – развитие, становление; развитие, ход,
 процесс развития 9
perlawanan – сопротивление, борьба против кого-л.,
 противодействие 14
perlengkapan – оборудование 11
perlu – нужный нужно, необходимый 1
permisi – разрешение/разрешать 3
permusyawaratan – совещание, заседание;
 конференция, консультация 14
pernah – бывало 5
perpustakaan – библиотека 9
persatuan – 1) союз, ассоциация; 2) единство 14
persegi – квадратный 9
perserikatan – союз, объединение 14
persoalan – проблема, спорный вопрос 9
pertama – первый 3
pertanyaan – вопрос 10
perumahan – жилищное строительство 9
perumnas – национальное жилищное строительство 10
perusahaan – предприятие, фирма 11
perwakilan – представительство (порядок выборов) 14
pesantrén – мусульманская школа-общешите 13
pesat – быстрый, стремительный 9
peserta – участник 14
pesindén – яванское певец или певица 11
pésta – вечеринка, праздник 6
petani – крестьянин 8
petasan – петарда 13
peti – ящик 2
pikir – думать 4

piknik – пикник 3
pilek – насморк, простуда 9
pilot – летчик, пилот 3
pimpinan – руководство; под руководством 14
pindah – переезжать, перемещаться; делать пересадку 5
pintar – умный, способный 8
pintu masuk – вход 3
poci – заварочный чайник 12
pohon pinang – арековая пальма 3
pokok – основа; дерево 9
polisi – полиция 7
politik – политика 7
politis – политический 14
porsi – порция 4
pos udara – авиапочта 10
pos udara biasa – простая авиапочта 10
posisi – позиция; пост; *здесь*: должность 11

radikal – радикальный, коренным образом 14
rajin – прилежный, старательный, трудолюбивый 5
raksasa – великан, гигант 14
ramah tamah – радушный, гостеприимный 11
ramah – приветливый, общительный; дружелюбный 6
rambutan – рамбутан (название плода) 5
rapat – заседание; собрание; совещание 6
rasa – чувство 6
rawon – горячий гарнир к рису из мелких кусочков мяса, рыбы, спелого плода келуак, лука 4
regional – региональный 14
rekan – коллега 13
rékréasi – досуг, развлечение 2
rélasi kerja – коллеги по работе 13
rélevan – релевантный 13
remaja – юноша, молодые люди 10
rencana – план 1
répot – хлопоты; хлопотать 9
républik – республика 7
resmi – официальный 13

saat – момент, мгновение 1
sabar – терпеливый 5
sabun mandi – банное мыло 4
sahabat – друг 11
saja – только 1
sajak – стихотворение 9
sakit – больной 6

poténsi – потенциал 14
prasarana – инфраструктура 9
prasasti – табличка 10
prédikat – предикат 14
présidén – президент 2
pribadi – личность 6
priyayi – *яванский* аристократ 13
propinsi (provinsi) – провинция 11
puas – быть довольным, удовлетворенный 14
puasa – пост 13
pukul – бить, ударять 3
pula – тоже, также 10
punggung – спина 8
purba – древний, старинный 3
pusat – центр/центральный 6
pusing – головокружение/кружиться (о голове) 6
putra – сын 8
putri – дочь 6

R

réstoran – ресторан 2
retak – 1) трещина; 2) изъян, дефект 14
restu – благословение 13
revolusionér – революционер/революционный 14
rimbun – густой 9
rindu – скучать 4
roboh – повален 8
roh – дух 10
rokok – сигарета 3
ruang keluarga – гостиная; семейная комната 3
ruang makan – столовая 3
ruang tamu – гостиная 3
rugi – быть в убытке 9
rumah sakit – больница 4
rumah tangga – домашнее хозяйство 3
runtuh – разрушен, снесен 9
rusa – олень 2
rusak – 1) испорченный/испорчен; 2) поломанный/поломан; поврежденный/поврежден 1
rute – маршрут 8

S

saku – карман 12
salam – привет, приветствие 8
salju – снег 9
sama – одинаковый; **sama sekali** – совсем, совершенно 9
sambal – острая приправа с красным перцем 3
sambal terasi – острая приправа с толчеными креветками или анчоусами 3

sambil – служебное слово, указывающее на одновременность действия 4
sampah – мусор 8
sampai – до (указывает на предел чего-то); достичь; прибывать 1, 2
samping – сторона, бок 3;
di samping – рядом
samudera – океан 7
sanak saudara – родственники 13
sangat – очень 1
santai – непринужденный, раскованный 12
santan – кокосовое молоко 3
santri – ученик (мусульманской школы) 13
saran – предложение 10
sarana – средство 9
sastra – литература 8
satai = saté – шашлык 6
saté ayam – шашлык из курицы 4
satu-satunya – один-единственный 9
saudara sepupu – двоюродный брат/двоюродная сестра 9
sayang – дорогой, любимый 12
sayur – овощ 3
sayur-sayuran – разные овощи 4
sayur lodéh – вареные овощи с кокосовым молоком 3
seandainya – предположим, допустим 14
sebab – причина, потому что 1
sebagai – как, в качестве 7
sebagian – отчасти, частично 14
sebelah – половина, сторона; рядом, по соседству 3
sebelum – до, до того как; перед 4
sebenlar – на минутку; не на долго 2
seberang – противоположная сторона 3
secara – путем, способом 9
sedang – служебное слово, указывающее на процесс действия 4
sedangkan – в то время как 8
sederhana – простой 9
sedia – готовый, заготовленный 6
segala – все 3
segera – срочный, спешный; немедленный, незамедлительный 12
sehari-hari – повседневный 4
sehingga – так что, вследствие чего 8
sejajar – стоять в одном ряду 10
sejak – с, со времени 3
sejenak – на мгновение 11
sejenisnya – такого же рода (вида, сорта) 11
sejuk – прохладный 2
sekitar – вокруг; около, в окрестностях 6

sekolah dasar – начальная школа (шесть лет обучения) 3
sekoténg – горячий сладкий напиток с цукатами 2
seksama – тщательный, 9
selain – кроме; помимо 5
selalu – всегда 3
selamat – безопасный; цел и невредим; счастье, удача 14
selamatan – званый обед, прием гостей; угощение по какому-л. торжественному случаю или событию 13
selesai – заканчиваться, оканчиваться 6
semak belukar – мелколесье 7
semakin – чем... тем, все более 9
semalam – вчера вечером 12
sembahyang – молитва (молиться) 6
sembuh – выздороветь 9
sementara – в то время как, пока; некоторые, определенные; временный 14
semoga – пожелать, чтобы... 1
sempat – успеть; иметь возможность (время) 12
semua – все, всё 3
semula – сначала 8
senam – заниматься гимнастикой 2
senang – радоваться, быть довольным 2
sendiri – сам 11
séntral – центральный 14
sepak bola – футбол 4
sepanjang – вдоль чего-л.; в течение чего-л. 14
sepatu – обувь 3
sepéda – велосипед 7
sepéda motor – мотоцикл 4
sepenuhnya – полностью 11
seperti – как, такой как; словно, подобно 4
serabutan (penthilan) – случайный 11
seram – мрачный, ужасный, устрашающий 9
serambi – веранда 12
serba – полный полностью; универсальный 9
serentak – одновременно; все вместе, сообща; все, как один 14
serta – и 2
sesak – узкий, тесный; переполнен, набит 6
sesat – заблудиться, сбиться с пути 2
sesuai – соответствовать, быть в соответствии 10
sesudah – после; после того как 4
setelah – после; после того как 4
setia – преданный, верный 13
setiap – каждый 4
setuju – соглашаться 2

shalat – мусульманское намаз (молитва, совершаемая пять раз в день) 4
siap – быть готовым 8
siaran – передача (радио-, теле-) 12
sibuk – занят 5
sifat – признак, свойство 11
sikap – позиция, отношение; точка зрения, мнение; поведение 11
sikat – щетка 7
sikat gigi – зубная щетка 4
silau – ослепительный, ослеплен 1
sinar – луч 1
singgah – заходить 7
sirup – сироп 4
sisia – остаток 12
solidaritas – солидарность 13
sorga – рай 10
sumber – источник 1
sosial – общественный, социальный 5
stadion – стадион 4
stratégis – стратегический 14
stupa – ступа (буддийский храм) 10
suami – муж 4
suasana – атмосфера, обстановка 10
subrégional – субрегиональный 14
subuh – предрасветный 8
subur – плодородный 8

taat – верный; послушный; набожный 6
tadi – только что, совсем недавно 4
tahu-tahu – вдруг, внезапно, неожиданно 12
takdir – предопределение, предназначение; рок, судьба 13
taman kanak-kanak – детский сад 5
tamatan – выпускник 5
tambahan – дополнение, добавка 10
tampak – виднеться, казаться 8
tampil – выступать вперед, появляться 11
tanah – земля, почва 8
tanda – знак 13
tanggal – дата, число 5
tante – тетя, тетушка (обращение к замужней женщине) 11
tapi = tetapi – но 7
tata tertib – порядки 7
tatakrama – обычаи; правила приличия, этикет 11
tawar – торговаться, предлагать цену 4
tawuran – драка 10

suci – святой, священный 10
sudah – уже 4
sudut – угол (комнаты, помещения) 3
suka – любить, нравиться 4
sukar – трудный 4
suksés – успех 1
suku bangsa – народность 7
sulit – трудный, редко встречающийся; редко, не часто 11
sulung – первый, старший (о ребенке) 3
sumbangan – вклад 10
sumpah – клятва 7
sumur – источник, колодец 8
sunat – обрезание 13
supaya – чтобы 7
supir – шофер 1
surat kabar – газета 1
suruh – велеть, приказывать 4
surut – отлив, отступать 8
susah – беспокойство, заботы (трудный, тяжелый) 6
susah payah – старания, усилия; с большими усилиями; с большим трудом 12
swalayan – самообслуживание 4
swasta – частный 6
syukur – слава богу; к счастью 9
syukuran – угощение 8

Т

tegas – четкий, жесткий 7
téknisi – технический специалист 11
téko – чайник 12
telah – уже 4
télépon – телефон 1
télévisi – телевизор 2
témbok – стена 3
tengah hari – полдень, в полдень 6
tenggelam – тонуть; *здесь*: заходить (о солнце) 13
tentara – армия 14
tentram – мирный, спокойный 10
tepung terigu – пшеничная мука 6
terakhir – последний 9
terbit – всходить 13
terdiri – состоять из чего-л. 14
terhadap – в отношении к-л., чего-л., по отношению к к.-л., ч.-л. 11
terhenti – остановлен, останавливаться; прекращен, прекращаться 14
terik – жаркий, палящий 7

téritorial – территориальный 14
terkabal – исполнена (о просьбе); удовлетворено (о желании) 14
terkenal – известный, знаменитый 7
terlalu – слишком, чересчур 7
terlebih dulu (dahulu) – заранее 12
termasuk – включая 14
teropong bintang – телескоп 2
tersohor – известный 9
tertimpa – подвергнуться чему-л.; на кого-л. упало/обрушилось что-л. 13
terus menerus – непрерывно, постоянно 8
tetangga – сосед 6
tiang – столб 3
tiang listrik – опорный столб 7
tiba – прибывать, приезжать 1
tiba-tiba – вдруг, внезапно 8
tidur – спать 4
tim – группа (коллектив) 12
timbul – появляться 8
timur – восток 7

ucapan – высказывание; слова, пожелание 13
ukir-ukiran – резные изделия 10
ukuran – размер 12
ulang tahun – годовщина, юбилей; день рождения 6
umat – единоверцы; люди, народ 13
umat/ummat – единоверцы; народ, люди; человечество 13
umur – возраст 5

vérsi – версия, вариант 11
vérsus=vs – против 7

wah – ах, ой (*межд.* для выражения восхищения, удивления) 2
wakil – представитель 7
walaupun – хотя, несмотря на 5
wali kelas – классный наставник 7
wangi – благоухающий 12
warga – житель; гражданин 9
warung makan – закусочная 4

yaitu – то есть 14

zakat – обязательный подарок состоятельных людей беднякам перед окончанием поста 13

tip (uang tip) – чаевые 1
tipe – тип 10
tirai – занавес, штора 3
toh – все же; однако 13
toilet – туалет 3
tokoh – лидер, деятель 11
tolong – (перед глаголом) пожалуйста 1
transportasi – транспорт, транспортировка 7
truk – грузовик 8
tsar – царь 14
tugas – обязанность, долг; задача, цель 6
Tuhan – бог 13
tujuan – цель 7, 13
tulisan – надпись; статья 8
tumbang – падать, опрокидывать; свергать 14
tumpeng – тумпенг (рис в виде конуса, сваренный в кукусане) 6
tunggu – ждать 1
turun – спускаться, сходить 7
tustél – фотоаппарат 14

U

untungnya – к счастью 9
urusan – дело; заботы, дела 5
usaha – усилие; дело 9
usai/seusai – по окончании 4
usang – старый, устаревший; изношенный 12
usia – возраст 2
utama – главный 7
utara – север 7

V

visual – визуальный 11

W

wayang – театр теней «ваянг»; **wayang orang** – театр актеров-танцоров; **wayang kulit** – театр теней с плоскими фигурками из кожи 11
wayangan – ваянговый 11
wilayah – область, регион 9
wisata – туризм/туристический 2
wisatawan – турист 9
wortel – морковь/морковный 4

Y

yang – который 5

Z

zaman – эпоха, век 14
zona – зона, пояс, район 14

Содержание

Предисловие	3
-------------------	---

Вводно-фонетический курс

Краткие сведения об индонезийском языке	5
Общие сведения об индонезийской графике, орфографии и фонетике	6
Графика и орфография	6
Фонетика	7
Звук и буква	8
Гласные и согласные звуки	8
Слог и слово	9
Акцентуация слова и интонация	10
Транскрипция	10
Урок 1	11
Гласные звуки [a], [u], [i]	11
Согласные звуки [p], [t], [k], [m], [n]	12
Урок 2	16
Гласные звуки [ɔ], [ə], [ɛ]	16
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	18
Грамматический комментарий	19
Указательные местоимения ini и itu	19
Корневые существительные, глаголы и прилагательные	19
Простое предложение	19
Определение	20
Упражнения	20
Урок 3	22
Согласные звуки [b], [d], [g], [y], [ŋ], [j], [c]	22
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	26
Грамматический комментарий	28
Предлоги di и pada	28
Прилагательные	28
Вопросительное слово apa. Частный вопрос	28
Личные местоимения kami и kita	29
Отрицания tidak и bukan	29
Упражнения	29

Урок 4	31
Согласные звуки [ŋ], [h], [l], [r], [s], [w]	31
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	33
Грамматический комментарий	35
Вопросительная частица <i>kah</i>	35
Общий вопрос	35
Число имен существительных	36
Упражнения	37
Урок 5	40
Дифтонги [æi], [ɔu], [ɔi]	40
Заемствованные звуки [z], [f], [v], [ʃ], [x]	41
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	43
Грамматический комментарий	45
Вопросительное слово <i>siapa</i>	45
Местоимения	46
Альтернативный вопрос	47
Сочинительный союз <i>dan</i> «и»	47
Упражнения	47
Урок 6	49
Сочетания гласных на стыках между словами	49
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	50
Грамматический комментарий	52
Предлоги <i>ke, dari, buat, pada, kepada, dengan</i>	52
Модальный глагол <i>boleh</i>	53
Значение времени в индонезийском предложении	53
Местоименные энклитики	53
Предложения с глаголом <i>ada</i>	54
Частный вопрос с <i>di mana, ke mana, dari mana</i>	54
Интонация фраз речевого этикета	55
Упражнения	55
Урок 7	59
О произносительной норме	59
Сочетание гласных [ɛ] и [a] на стыке слов	59
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	59
Грамматический комментарий	61
Слова типа <i>atas</i> и их сочетания с простыми предлогами <i>di, ke, dari</i>	61
Слова <i>sini, situ</i> и <i>sana</i>	61
Интонация перечислительного ряда	62
Косвенно-вопросительное придаточное предложение	62

Тематическая конструкция	62
Упражнения	63
Урок 8	65
Гласный [ə] в заимствованных словах	65
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	66
Грамматический комментарий	67
Количественные числительные	67
Глаголы punya и ada	70
Вопросительные слова apa и bagaimana	70
Предлог dengan	71
Упражнения	71
Урок 9	73
Коррективные фонетические задания	73
Задания на закрепление произношения гласных звуков [i], [ə], [ɛ], [ə]	73
Задания на закрепление произношения согласных звуков [p], [b]	74
Задания на закрепление произношения звуков [p], [t], [k] в конце слов	74
Задания на различение звуков [t] и [d], [k] и [g]	74
Задания на закрепление звука [ŋ]	74
Коррективные задания на закрепление интонационных конструкций	75
Установочные предложения для закрепления фонетических и интонационно-грамматических моделей	76
Алфавитный индонезийско-русский словарь к вводно-фонетическому курсу	80

Основной курс

Урок 1	85
Классы корневых морфем и слов	85
Префикс meN–	85
Переходные глаголы	87
Непереходные глаголы	88
Дополнение	89
Активная конструкция	89
Союзы	90
Подчинительные союзы karena, sebab, bahwa и kalau	90
Противительный союз tetapi	90
Частицы juga, saja	91
Сложные и составные слова	92
Тексты и диалоги	92
Упражнения	96

Урок 2	100
Глагольный префикс <i>ber-</i>	100
Конструкции с возвратным глаголом	102
Взаимные конструкции	102
Связка <i>adalah</i>	102
Модальные глаголы <i>harus, bisa, dapat</i>	103
Побудительные предложения. Частица <i>-lah</i>	103
Частицы <i>kira-kira, lagi</i>	104
Конструкции со словом <i>berapa</i>	104
Тексты и диалоги	105
Упражнения	108
Урок 3	112
Префикс <i>peN-</i>	112
Суффикс <i>-an</i>	113
Имена	113
Различение по полу	114
Неопределенно-количественные слова <i>banyak, sedikit, berbagai-bagai, bermacam-macam</i>	114
Кванторы всеобщности <i>semua, segala, seluruh, tiap,</i> <i>tiap-tiap, setiap, masing-masing</i>	115
Побудительные предложения с <i>mari/marilah</i> и <i>ayo/ayolah</i>	115
Частица <i>rup</i>	116
Обозначение времени суток	116
Числительные	117
Порядковые числительные	117
Дробные числительные	118
Тексты и диалоги	118
Упражнения	122
Урок 4	127
Показатели предикативности <i>sedang, sudah, telah, masih, belum, akan</i>	127
Показатели времени <i>tadi</i> и <i>nanti</i>	129
Показатель сопутствующего действия <i>sambil</i>	130
Слова <i>sesudah/setelah</i> как показатели предшествующего действия	130
Подчинительный союз <i>bila</i>	130
Определение к глаголу-сказуемому	130
Префикс <i>swa-</i>	131
Удвоение	131
Тексты и диалоги	132
Упражнения	135
Урок 5	139
Относительное служебное слово <i>yang</i>	139
Партитивная конструкция <i>ada+ yang-группа</i>	141
Конструкция <i>apa/siapa + yang</i>	142

Собирательные числительные	142
Показатель предикативности <i>bagu</i>	142
Показатель <i>pernah</i>	142
Уступительный союз <i>walaupun</i>	143
Обозначение числа и года	143
Тексты и диалоги	143
Упражнения	147
Урок 6	153
Суффикс <i>-kan</i>	153
Переходно-побудительные (каузативные) конструкции	154
Придаточные времени с союзами <i>ketika</i> и <i>sebelum</i>	154
Запретительные предложения	155
Тексты и диалоги	155
Упражнения	159
Урок 7	166
Степени качества и степени сравнения	166
Конструкция равной степени сравнения	167
Конструкции сравнительной степени	167
Придаточное – раскрывающее определение к имени	168
Придаточные предложения цели. Подчинительные союзы <i>agar</i> , <i>supaya</i> , <i>agar supaya</i>	168
Предложно-местоименное сочетание <i>karena itu</i>	169
Тексты и диалоги	169
Упражнения	174
Урок 8	179
Суффикс <i>-i</i>	179
Конструкции с глаголом переходно-приложительного значения	180
Адресивная конструкция	180
Придаточные предложения следствия. Подчинительные союзы <i>hingga</i> , <i>sehingga</i>	180
Именная форма предикатива с <i>-nya</i>	181
Частицы <i>sih</i> , <i>déh</i> , <i>dong</i> , <i>lho</i>	181
Сложносокращенные слова	182
Модальные слова и выражения	183
Тексты и диалоги	184
Упражнения	188
Урок 9	194
Связка <i>merupakan</i>	194
Конфиксы <i>peN-...-an</i> , <i>per-...-an</i> и <i>ke-...-an</i>	194
Определение	197
Составные слова с компонентом <i>serba</i>	198

Слова, связанные с понятием об одном предмете, лице salah satu, salah seorang, salah sebuah, salah seekor «один из...»	198
Суффикс –wan	198
Тексты и диалоги	199
Упражнения	205
Урок 10	211
Префикс –per–	211
Глагольный конфикс ke–...–an	212
Конструкции с ke–...–an глаголами	213
Префикс se–	213
Частица pula	214
Тексты и диалоги	214
Упражнения	219
Урок 11	225
Смысловая структура предложения	225
Форма пассивного залога 3-го лица субъекта. Пассивные конструкции	226
Образование залоговых форм от переходных глаголов с префиксами meN–, meper–, с префиксами и суффиксами meN–...–kan, meN–...–i	226
Условия употребления пассивной конструкции 3-го лица субъекта	227
Конфикс se–...–nya. Удвоение прилагательных в сочетании с конфиксом se–...–nya	227
Возвратный показатель diri	228
Конструкции banyak yang...; sedikit yang...	228
Конструкция со словом baru saja	228
Союзы	228
Подчинительные союзы seolah–olah, seakan–akan, kalau	228
Парные союзы bukan hanya/bukan saja/tidak hanya... tetapi juga	229
Составные слова с компонентами mantan и manca	229
Тексты и диалоги	229
Упражнения	234
Урок 12	242
Лично-пассивная конструкция	242
Конфигуры –per–...–kan; –per–...–i	243
Бенефактивное значение суффикса –kan	244
Бенефактивная конструкция	244
Выделительные конструкции предложений имя (группа имени) + lah + yang–группа	245
Конструкции прямой и косвенной речи	245
Тексты и диалоги	246
Упражнения	250
Урок 13	258
Осложненное предложение	258

Конструкция с глагольными обстоятельствами	259
Целевые и оценочно-следственные конструкции	260
Сложное предложение. Бессоюзное подчинение	260
Бессоюзные придаточные. Изъяснительные конструкции	260
Связка <i>adalah</i> в сочетании с глаголом активного залога	260
Частичное удвоение	261
Тексты и диалоги	261
Упражнения	265
Урок 14	272
Префикс <i>ter-</i>	272
Глаголы с конфиксом <i>ber-...-kan</i>	274
Конструкция с <i>ber-...-kan</i> глаголами	274
Союз <i>seandainya</i>	274
Конструкция личного субъекта действия	275
Тексты и диалоги	276
Упражнения	281
Алфавитный индонезийско-русский словарь	
к основному курсу	289

Учебное издание

Людмила Демидюк, Ахмад Суджаи, Дженни М.Т. Харджатно

**Учебник индонезийского языка.
Начальный курс**

Под редакцией В.В. Сикорского

**Корректор
Верстка**

О.В. Соболева
А.Л. Цветков
Г.В. Листкова

Подписано в печать 05.08.2013.
Бумага архангельская писчая. Формат 60х90 1/8.
Усл. печ. л. 39. Уч.-изд. л. 21,0. Тираж 1000 экз.
Заказ №

Отпечатано в Обособленном подразделении Академиздатцентра «Наука» —
Производственно-полиграфическом предприятии «Типография «Наука».
Адрес: 121099, г. Москва, Шубинский пер., 6; тел. 8-499-241-94-93.